

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi
ve Çağdaş Eğitim Araştırmaları Derneği

Muğla Sıtkı Koçman University Faculty of Education
& Contemporary Education Research Association

Muğla Büyükşehir Belediyesi Desteğiyle

2. ULUSLARARASI ÇAĞDAŞ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI KONGRESİ

Demokratik Değerler Eğitimi
ve Bilimde Etik: Değerler ve İlkeler

2nd INTERNATIONAL
CONTEMPORARY EDUCATIONAL
RESEARCH CONGRESS

Democratic Values Education
and Ethics in Science: Values and Principles

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI BOOK OF ABSTRACTS

28 Eylül-01 Ekim 2017
September 28-October 01, 2017

2. ULUSLARARASI ÇAĞDAŞ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Editörler : Prof. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL
: Yrd. Doç. Dr. Semra TİCAN BAŞARAN

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

©

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları

Anı Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık San. Tic. Ltd. Şti.ye aittir.

Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Yayıncı Sertifika No :16003
Matbaa Sertifika No :13268
ISBN : (Eklenecektir)
Kapak Tasarımı : Kahraman KILIÇ
Mizanpaj : Anı Yayıncılık
Baskı : Sözkese Matbaacılık
Adres : İvedik OSB 1518. Sokak Mat-Sit İş Mrk. No:2/40
Yenimahalle-Ankara
Tel : 0 312 395 21 10

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

2. ULUSLARARASI ÇAĞDAŞ EĞİTİM ARAŞTIRMALARI KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

AKPINAR DELLAL, Nevide
TİCAN BAŞARAN, Semra

Anı Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara/Türkiye
2017

ISBN: Eklenecektir

Anı Yayıncılık
Kızılırmak Sokak 10/A
Bakanlıklar/Ankara
Tel: 0 312 425 81 50pbx
e-posta: aniyayincilik@aniyayincilik.com.tr
<http://.aniyayincilik.com.tr>

ANI YAYINCILIK AMBLEMİ EKLENECEK

Kongre Başkanları /Presidents of the Congress

Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN
*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı /
Dean of the Faculty of Education of the Muğla Sıtkı Koçman University*

Prof. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL
*Çağdaş Eğitim Araştırmaları Derneği Başkanı /
President of the Contemporary Educational Research Association*

Düzenleme Kurulu Başkanları /Presidents of the Organization Committee

Asst. Prof. Dr. Semra TİCAN BAŞARAN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University

Prof. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University

Düzenleme Kurulu Üyeleri / Members of Organization Committee

Prof. Dr. Salih UŞUN	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
Prof. Dr. Paul SEEDHOUSE	<i>NewcastleUniversity</i>	<i>United Kingdom</i>
Prof. Dr. Rupprecht S. BAUR	<i>Duisburg-Essen University</i>	<i>Germany</i>
Prof. Dr. Hediye Şule AYCAN	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
Prof. Hon. Dr. Matthias GLEITZE	<i>Captain Witold Pilecki University</i>	<i>Poland</i>
Prof. Dr. Mehmet ÇELİK	<i>KTO Karatay University</i>	<i>Turkey</i>
Assoc. Prof. Dr. Şevki KÖMÜR	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
Asst. Prof. Dr. Sevil ÇELİK TSONEV	<i>Karl-Franzens-Universität Graz</i>	<i>Austria</i>
Asst. Prof. Dr. Elwira MITER-DABROWSKA	<i>Captain Witold Pilecki University</i>	<i>Poland</i>
Asst. Prof. Dr. Ewa PIOTROWSKA	<i>Captain Witold Pilecki University</i>	<i>Poland</i>
Asst. Prof. Dr. Sayım AKTAY	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
Asst. Prof. Dr. Petar TSONEV	<i>South-West University</i>	<i>Bulgaria</i>
Asst. Prof. Dr. Kamila Barbara STANEK	<i>Warsaw University</i>	<i>Poland</i>
Asst. Prof. Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
Asst. Prof. Dr. Rıza AKYÜREK	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
Asst. Prof. Dr. Deniz TEKİN ERSAN	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
RA Orçin KARADAĞ	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
RA Şengül BALKAYA	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
RA Hilal BİLGİN	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>

Sekreteryaya / Secretary

Dr. Seval KARACABEY	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
RA Sercan HALAT	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
RA Büşra AKIN	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>
RA Büşra ÇANDIRLI	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>

Grafik Tasarım / Graphic Design

RA Kahraman KILIÇ	<i>Muğla Sıtkı Koçman University</i>	<i>Turkey</i>

Onur Kurulu / Honorary Committee

Dr. İsmet YILMAZ

*Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanı /
Minister of National Education of the Republic of Turkey*

Esengül CİVELEK

Muğla Valisi / Governor of Muğla

Dr. Osman GÜRÜN

*Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı /
Mayor of Muğla Metropolitan Municipality*

Prof. Dr. Mansur HARMANDAR

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü /
Rector of Muğla Sıtkı Koçman University*

Bilim ve Danışma Kurulu / Scientific and Advisory Committee

Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU	Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan TEPECİK	Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet DUMAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet İNAM	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Alaattin CANBAY	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Ali AKDEMİR	İstanbul Arel Üniversitesi
Prof. Dr. Ali SEVGİ	Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YILDIRIM	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Anna LIDUMA	Riga Teacher Training & Edu. Management Academy, Litvanya
Prof. Dr. Asuman AĞAÇSAPAN	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU	Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Atilla CAVKAYTAR	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe AKYEL	Yeditepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Ayten GENÇ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Banu BAYAR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Battal ARVAŞI	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram AKÇA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Behçet ORAL	Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Belma HAZNEDAR	Boğaziçi Üniversitesi
Prof. Dr. Binnaz BAYTEKİN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Botir USMONOV	Tashkent State Technical University, Özbekistan
Prof. Dr. Candan ÜLKÜ	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal SAKALLI	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal YILDIZ	T.C. Milli Eğitim Bakanlığı- Berlin Eğitim Müşavirliği
Prof. Dr. Cemal GÜZEL	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Claudia CHAVES	Polytechnic Institute of Viseu, Portekiz
Prof. Dr. Cornelia ROSEBROCK	Johann Wolfgang Goethe Universität, Almanya
Prof. Dr. Cristoph WULF	Freie Universität Berlin, Almanya
Prof. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Çiğdem PALA MULL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Derman KÜÇÜKALTAN	İstanbul Arel Üniversitesi
Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun ZENGİN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Eren YÜRÜDÜR	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Ergün SERİNDAĞ	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Erol TURGUT	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Erşan KARABABA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Faik KANATLI	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Feruzan GÜNDOĞAR	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Feryal ÇUBUKÇU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Ghous KHAN	Jawaharlal Nehru University, Yeni Delhi
Prof. Dr. Gülten GÜLER	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Günhan ERDEM	Girne Amerikan Üniversitesi, Kıbrıs
Prof. Dr. Helga SCHWENK	Giessen Üniversiteat-Almanya
Prof. Dr. H. Şule AYCAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı Halil USLUCAN	Duisburg-Essen Universität, Almanya
Prof. Dr. Halil IŞIK	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Hamidullah BALTABAYEV	Özbekistan Ulusal Üniversitesi, Özbekistan
Prof. Dr. Hamit ER	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan COŞKUN	Çankırı Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan ŞEKER	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice Nur ERKIZAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Heike ROLL	Duisburg-Essen Universität, Almanya
Prof. Dr. Helmut Brall-Tuchel,	Heinrich-Heine-Universität, Germany
Prof. Dr. Hikmet ASUTAY	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin SALİHOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim İLKHAN	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim GÜNER	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. İlkin ÇITAK KARAKAYA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. İlyas ÖZTÜRK	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Hakkı ERTEN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail İŞCEN	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. İzzet GÖRGEN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV	Semerkant Ali Şir Nevayi Üniversitesi, Özbekistan
Prof. Dr. Kadriye ÖZTÜRK	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Kasım EĞİT	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Katia F. CANTONE-ALTINTAŞ	Duisburg-Essen Universität, Almanya
Prof. Dr. Kılıçhan BAYAR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Klaus GRUBMÜLLER	Georg-August Universität Göttingen, Almanya
Prof. Dr. Klaus RÖHRBORN	Georg-August Universität Göttingen, Almanya
Prof. Dr. Kuthan KAHRAMANTÜRK	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Kübra ALİYEVA	Milli Bilimler Akademisi, Azerbaycan
Prof. Dr. Lale ALTINKURT	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ÇELİK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Durdu KARSLI	Doğu Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet GÜNDOĞDU	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet MARANGOZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TEMEL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer TUNA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mumin KADİROV	Samarkand State University, Özbekistan
Prof. Dr. Murat GÜMÜŞ	Batman Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÇAKIR	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa GÜNAY	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa KAÇALIN	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa SAĞLAM	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Nejdet KELEŞ	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Neşet AYDIN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Nevin AKTAŞ	Lefke Avrupa Üniversitesi, Kıbrıs
Prof. Dr. Nihat AYCAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Nilüfer TAPAN	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Oğuz ÖCAL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Okan YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Onur Bilge KULA	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ortrud GUTJAHR	Hamburg Universität, Almanya
Prof. Dr. Osman DEMİRCAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Osman TOKLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ozan BAHAR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Paolo Di SIA	Verona Üniversitesi, İtalya

Prof. Dr. Pramod TALGERI	Indain International Multiversity, Hindistan
Prof. Dr. Rauf YILDIZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Recep DUYMAZ	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi Y. KINCAL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Rena SULTANOVA	Azerbaycan İktisat Üniversitesi
Prof. Dr. Rheinhard LAUER	Georg-August Universität Göttingen, Almanya
Prof. Dr. Rupprecht S. BAUR	Duisburg-Essen Universität, Almanya
Prof. Dr. Sabri KOÇ	Yakındoğu Üniversitesi
Prof. Dr. Salih UŞUN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Semra GÜNAY AKTAŞ	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Sevilay Yedigâr EĞİT	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Sevinç SAKARYA MADEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Sevinç HATİPOĞLU	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Seyyare DUMAN	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Steve WALSH	Newcastle University, İngiltere
Prof. Dr. Sunay YILDIRIM DOĞRU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Şerife ÜNVER	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Tahir BALCI	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Tahir ÖZGÜ	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Telat KOÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Tülin POLAT	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. V. Doğan GÜNAY	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Viviana VINCI	Bari Aldo Moro Üniversitesi, İtalya
Prof. Dr. Vural ÜLKÜ	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Wolf KÖNIG	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Yasemin KIRKGÖZ	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Ziya ERDİL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Yücel ACER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Yüksel KOCADURU	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Zafer ÖNLER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Zehra İBŞİROĞLU	Duisburg-Essen Universität, Almanya
Prof. Hon. Dr. Matthias GLEITZE	Captain Witold Pilecki Üniversitesi Oświęcim/Polonya
Doç. Dr. Abbas ERTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Aslı TAYLI	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Aylin ÇAM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Atılğan ERÖZKAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Aysel UZUNTAŞ	Deutsch-Türkische Universitaet
Doç. Dr. Aysun YAVUZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Bahar İŞİGÜZEL	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Bilal DUMAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Bülent GÜVEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Cafer TOPALOĞLU	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal Ergin EKİNCİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Cumhuri ASLAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Çiğdem ÜNAL	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz GÜRÇAY	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Demet YAYLI	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN	Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Doğan KUTUKIZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Ece ZEHİR TOPKAYA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Eda ÜSTÜNEL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Emine ÇİL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi

Doç. Dr. Ercan KOCAYÖRÜK	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal ŞENOCAK	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Erdiñç YÜCEL	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Erdoğan KELEŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Erhun ŞENGÜL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Esin YAĞMUR ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Fazlı ERGÜL	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma MOEEN	Jamia Millia İslamia Üniversitesi, Hindistan
Doç. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Gülay CEDDEN EDİPOĞLU	Ortadoğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Güliz AYDIN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Gülşah BAŞOL	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Güney HACİÖMEROĞLU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Gürsoy AKÇA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan İŞİK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Hamit YOKUŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan ARSLAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Hatice FIRAT	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Havise GÜLEÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Hülya GÜVENÇ	Yeditepe Üniversitesi
Doç. Dr. İlke EVİN GENCEL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail ÇAKIR	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Leyla COŞAN	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Maide ORÇAN KAÇAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Marina MATTHEODAKIS	Aristotle University of Thessaloniki, Yunanistan
Doç. Dr. Mehmet Gürhan KARAKAYA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Media SUBAŞI BAYBUGA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mikail SÖNMEZ	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Muhammet KOÇAK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mukadder SEYHAN YÜCEL	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Munise YILDIRIM	Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Musa KÖKSAL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Yunus ERYAMAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Necdet AYKAÇ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Nevin AKDOLUN BALKAYA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuz ÖZDEMİR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Osman Raşit İŞİK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Özgür YILDIZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Sabahattin DENİZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Senan ALIYEV	Azerbaycan Turizm ve Menecment Üniversitesi/ Azerbaycan
Doç. Dr. Sibel TURHAN TUNA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman CAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Şendil CAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Şevki KÖMÜR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Tuba YOKUŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Turan PAKER	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Umut BALCI	Batman Üniversitesi
Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Yahya ALTINKURT	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus ALYAZ	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Zehra GÜLMÜŞ	Anadolu Üniversitesi
Assist. Prof. Dr. Andrea SCHAEFER	Duisburg-Essen Universität, Almanya
Assist. Prof. Dr. Bernd SCHNEIDER	Goethe Institut-Belgrad, Sırbistan
Assist. Prof. Dr. Elwira MITER-DABROWSKA	Captain Witold Pilecki Üniversitesi Oświęcim/Polonya
Assist. Prof. Dr. Ewa PIOTROWSKA	Captain Witold Pilecki Üniversitesi Oświęcim/Polonya
Assist. Prof. Dr. Fritz MICHLER	Captain Witold Pilecki Üniversitesi Oświęcim/Polonya
Assist. Prof. Dr. Hans Werner SCHMIDT	Goethe Institut-Schwäbisch Hall, Almanya
Assist. Prof. Dr. Józef ZAPRUCKI	Karkonosze College in Jelenia Gora, Polonya
Assist. Prof. Dr. Paris BERBEROĞLU	Aristotle University of Thessaloniki, Yunanistan
Yrd. Doç. Dr. A. Cem ÖZAL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet ESENKAYA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Şadan ÖKMEN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Gürsan SARAÇ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Sami AKSÖZ	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur BİLİR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aysin KALAYCI	Erciyes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe KACAROĞLU VİCDAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aytekin KESKİN	Mersin Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Baki ŞAHİN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Barış KAHRAMAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bertan AKYOL	Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bora DEMİR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Burçak BOZ YAMAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Canses TİCAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cavidan ÇÖLTÜ İMREN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Didem ÇETİN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Deniz TEKİN ERSAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Elmaziye TEMİZ TÖRE	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatih BALCI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatih KANA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatma BİRGİLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatma TEZCAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gamze ABUR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gönül DURUKAFA	Dokuz Eylül Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülbin ERGİN	Lefke Avrupa Üniversitesi, Kıbrıs
Yrd. Doç. Dr. Gülce Coşkun ŞENTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürkan ERGEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Halit KARALAR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hulusi GEÇGEL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kamila Barbara STANEK	Varşova Üniversitesi- Polonya
Yrd. Doç. Dr. Kemal TASLI	Lefke Avrupa Üniversitesi, Kıbrıs
Yrd. Doç. Dr. Kevser ÖZAYDINLIK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kürşat CESUR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Martina RIEDLER ERYAMAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Meryem ALTAY	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehtap GÜNEŞ ÖZDEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Melek ALTIPARMAK KARAKUŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Aydın BAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa GİRGIN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa GÜNAY	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa TÜRKMEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Müge ADNAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nebiye KORKMAZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Necati CERRAHOĞLU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Necla EKİNCİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neşe GRANÇER OKAY	Kocaeli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nigar İPEK EĞİLMEZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nihan DEMİR YAY	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nihat YAVUZ	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Osman ASLAN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ozan KAYA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ozan UYAN	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ömer KOÇER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ömür KOÇ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Öner ÇELİKKALELİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özden FİDAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GENÇEL ATAMAN	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özkan SAPSAĞLAM	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seda ATA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Petar TSONEV	South-West University- Bulgaristan
Yrd. Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR	Uludağ Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Raşit AVCI	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Rıza AKYÜREK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Saadet KURU ÇETİN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sabriye SEZER İKİZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sabriye ŞENER	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Salim RAZI	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selçuk ŞİMŞEK	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Semra TİCAN BAŞARAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seval Deniz KILIÇ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevil Çelik TSONEV	Karl-Franzens Universität - Avusturya
Yrd. Doç. Dr. Sevil ONARAN	Ortadoğu Teknik Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevim İNAL	The University of Edinburg, England
Yrd. Doç. Dr. Sibel ÜST ERDEM	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Suat CAKOVA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuğba HOŞGÖRÜR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tülay AKKOYUN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Uğur DOĞAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasin GÖKBULUT	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin UZUN TULGAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yunus İNCE	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Z. Deniz UYAN	Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Davetli Konuşmacılar / Keynote Speakers

Prof. Dr. Özer BEKAROĞLU

Türkiye Bilimler Akademisi Şeref Üyesi/ Turkish Academy of Scies Honorary Member, Turkey

Prof. Dr. Hatice Nur ERKIZAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University/Turkey

Prof. Dr. Cemal GÜZEL

Hacettepe Üniversitesi/University/Turkey

Prof. Dr. Onur Bilge KULA

Hacettepe Üniversitesi/University/Turkey

Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University/Turkey

Prof. Dr. Hediye Şule AYCAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University/Turkey

Prof. Dr. Mustafa ÇAKIR

Anadolu Üniversitesi/University/Turkey

Doç./Assoc. Prof. Dr. Bilal DUMAN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University/Turkey

Doç./Assoc. Prof. Dr. Turan PAKER

Pamukkale Üniversitesi/University/Turkey

Yrd. Doç./Asst. Prof. Dr. Mustafa GÜNAY

Çukurova Üniversitesi/University/Turkey

Asst. Prof. Dr. Hans Werner SCHMIDT

Goethe Institut-Schwäbisch Hall/ Germany

İÇİNDEKİLER

Kongre Başkanları /Presidents of the Congress.....	iv
Düzenleme Kurulu Başkanları /Presidents of the Organization Committee.....	iv
Düzenleme Kurulu Üyeleri / Members of Organization Committee	iv
Sekreteryaya / Secretary.....	v
Grafik Tasarım / Graphic Design.....	v
Onur Kurulu / Honorary Committee.....	vi
Bilim ve Danışma Kurulu / Scientific and Advisory Committee	vii
Davetli Konuşmacılar / Keynote Speakers	xiii
İÇİNDEKİLER	xiv
DAVETLİ KONUŞMACILAR	1
DÜNYADA ÇOK HIZLI ARTAN BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR VE ÖNLEME ÇABALARI	2
DEMOKRATİK ERDEMLER VE EĞİTİM ÜZERİNE	2
AYDINLANMA BİRİKİMİNDEN HANGİ DEMOKRATİK DEĞERLER GELİŞTİRİLEBİLİR?.....	3
EVRENSELLİK, TEKİLLİK VE DEĞER SORUNU: NASIL BİR EĞİTİM?	3
DEMOKRATİK AKIL VE EĞİTİM ÜZERİNE	4
İNSAN FELSEFESİ AÇISINDAN EĞİTİMDE DEMOKRATİK DEĞERLER.....	5
ETİK İLE BİLİMLER İLİŞKİSİ.....	6
ETİK TAVRIN STANDARTLARI VE ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR	6
EĞİTİM ARAŞTIRMALARINDA ETİK İHLALLER.....	7
TEZ YAZIM SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN ETİK SORUNLAR	7
PERSÖNLICHKEITSENTWICKLUNG DURCH LERNEN IN INTERNATIONALEN GRUPPEN. ERFAHRUNGSBERICHT AUS DEM GOETHE-INSTITUT.....	8
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ.....	9
BİLGİSAYAR PROGRAMCILIĞI ÖĞRENCİLERİNİN MOBİL GÜVENLİK FARKINDALIKLARI.....	10
DİJİTAL ÖYKÜLERE VE GELİŞTİRME SÜRECİNE İLİŞKİN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	10
DUYURU VE ÖDEV TAKİP AMAÇLI BİR İNTERNET SİTESİNİN ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	11
KİMYA EĞİTİMİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER ARASINDAKİ İLETİŞİM KANALI: WHATSAPP.....	12
MİKRO ÖĞRETİMDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANIMI	13
MOTİVASYON BOYUTU OLAN ETKİLİ BİR ÖĞRETİM TASARIMI: ARCS KURAMI VE ÖĞRETİM OLAYLARI MODELİ.....	13
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: MAKÜ ÖRNEĞİ	14
ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEDYA OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ :MAKÜ ÖRNEĞİ	15
ÖĞRETMENLERİN, ÖĞRENCİNİN ÖĞRENMESİYLE İLGİLİ SÖYLEDİKLERİ VE UYGULADIKLARI ZİHİNSEL MODELLERİ KENDİ TEŞHİS ETMESİ.....	15
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FATİH PROJESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: FARKINDALIK, ÖNGÖRÜ VE BEKLENTİLER.....	16

SPOR EĞİTİMİNDE EĞİTSEL VİDEO KULLANIMINA YÖNELİK BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	17
UYGULAMA TABANLI BİLGİSAYAR VE AĞ GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ: MSKÜ DENEYİMİ.....	17
YENİ OKURYAZARLIK BECERİLERİ VE İNOVASYON: ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMLERİNDEN İTİBAREN BİREYLERİN ALGORİTMA, KODLAMA VE PROGRAMLAMA DİLLERİNE YÖNELİK FARKINDALIKLARININ ARTIRILMASININ ÖNEMİ	18
ÇEVRE EĞİTİMİ	19
İLKOKUL YILLARINDA EDİNİLEN ÇEVRE EĞİTİMİNİN ÜSTLENDİĞİ ROLÜN NESİLLERE GÖRE DAĞILIMI	20
ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÇEVRE BOZULMASINA YÖNELİK ÖNERİLERİ VE GÜNDELİK YAŞAM PRATİKLERİ: MSKÜ ÖRNEĞİ.....	20
ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÇEVRE BOZULMASINA YÖNELİK ALGILARI: MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	21
DEĞERLER EĞİTİMİ VE SEVGİ EĞİTİMİ.....	22
DEĞER ÇOĞULCULUĞU VE DEĞER ÇOĞULCULUĞUNA DUYARLI DEĞERLER EĞİTİMİ.....	23
DEĞERLER EĞİTİMİNDE SİNEMADAN YARARLANMAK	23
EĞİTİM SÜRECİNDE BİR DEĞER OLARAK DOSTLUK	24
ELEKTRONİK VERİTABANI TEMSİLCİLERİNİN KÜTÜPHANE ETİK ALGILARININ İNCELENMESİ ÜZERİNE UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA	24
KANT VE BENJAMIN BAĞLAMINDA AHLAK EĞİTİMİNE BİR BAKIŞ.....	25
MANZUM SÖZLÜKLERDE EĞİTSEL VE PEDAGOJİK DÜŞÜNCELER: LÜGAT-İ GENÇ-İ LE'ÂL ÖRNEĞİ	25
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRK BAYRAĞI ALGISI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	26
TÜRKİYEDE DEĞERLER TARTIŞMASINDA SOSYOLOJİK ÇERÇEVE	26
'HARVEY' FİLMİ BAĞLAMINDA İNSANIN DEĞERİ VE DEĞERLERİ	27
DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ.....	28
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM HAYATLARINDA YAŞADIKLARI ETİK PROBLEMLERİN İNCELENMESİ	29
DEMOKRASİ İLE FARKLILIKLARIN YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ : ALMANYA'DAKİ TÜRKİYELİ GÖÇMENLER ÖRNEĞİ	29
DEMOKRASİ, ÇOK SESLİLİK VE DİYALOG.....	30
DEMOKRASİ, ELEŞTİREL DÜŞÜNME VE KATILIMCI YURTTAŞLIK	30
DEMOKRASİ, KÜLTÜR, BİREY VE AİLE.....	31
DEMOKRATİK BİR YAZINSAL TÜR OLARAK ROMAN	32
DEMOKRATİK EĞİTİM YAKLAŞIMLARINDA KATILIMCILIK KAVRAMI VE MEKANA YANSIMALARI.....	32
EIN PHILOSOPHISCHER BEITRAG ÜBER DAS BEWUSSTSEIN DER FRIEDENSERZIEHUNG	33
GENÇLERLE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ	33
GILBERT SİNOUÉ'NİN TAŞLARIN ÇIĞLIĞI İLE AYŞE KARABAT'IN KUDÜS'ÜN GÖNÜLLÜ SÜRGÜNLERİ ADLI ESERLERİNDE SÜRGÜN VE YABANCILAŞMA	34
İNSAN HAKLARI BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE Kİ EĞİTİM ANLAYIŞI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME.....	34
MARTHA C. NUSSBAUM'IN İNSANİ GELİŞİM VE OLANAKLAR YAKLAŞIMI	35

MEB. HAYAT BOYU ÖĞRENME AİLE EĞİTİMİ ÇALIŞMALARıyla İLGİLİ 12-18 YAŞ	
ARASINDA ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN GÖRÜŞLERİ.....	36
ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNSAN HAKLARI BİLİNCİ: MUĞLA SITKI KOÇMAN	
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	36
ZİYA GÖKALP, İÇTİMAİ MEFKÛRE VE EĞİTİMDE TEMEL İDEOLOJİK ÇERÇEVE	37
DİN EĞİTİMİ	38
DEMOKRATİK DEĞERLER AÇISINDAN DİN-DÜNYA GÖRÜŞÜ DERSİ (BERLİN-HUMANİSTİK	
HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖRNEĞİ).....	39
HUME'UN EPİSTEMOLOJİSİ BAĞLAMINDA DİN EĞİTİMİ	39
EĞİTİM BİLİMLERİ.....	40
6.SINIF MATEMATİK DERSİ TAM SAYILAR ÖĞRENME ALANINDA BAŞARI TESTİNİN	
GELİŞTİRİLMESİ VE MADDE TEPKİ KURAMI İLE KLASİK TEST KURAMINA GÖRE MADDE	
PARAMETRELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	41
AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRENMEDE PROGRAM TASARIMI SÜRECİ.....	41
ADAY ÖĞRETMEN YETİŞTİRME PROGRAMINA İLİŞKİN ADAY ÖĞRETMENLERİN	
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	42
AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETİ ÖNLEMeye YÖNELİK EĞİTİM PROGRAMLARININ	
İNCELENMESİ.....	43
ANNE-BABA VE ÖĞRETMEN BEKLENTİLERİ İLE ÖĞRENCİLERİN SINAV KAYGISI	
ARASINDAKİ İLİŞKİ	43
ANNE-BABA YOKSUNLUĞU YAŞAYAN ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI SORUNLARIN	
PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	44
COMMUNITY SERVICE LEARNING IN INTERNATIONAL CONTEXT: A CROSS-CASE	
ANALYSIS	45
ÇAĞDAŞ EĞİTİM AKIMLARI ÜZERİNE: ÇOCUKTAN HAREKET AKIMI	45
ÇAĞDAŞ EĞİTİM DENETİMİ KAPSAMINDA ALTERNATİF GÖZLEM ARAÇLARI	46
DENEYSSEL ÇALIŞMALAR NE KADAR DENEYSSEL?	46
DOĞU VE GÜNEYDOĞU GAZİLERİNİN BEDEN İMGESİ ALGILARININ İNCELENMESİ	
ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	47
DÜNYA GÜCÜ OSMANLI DEVLETİ ÜNİTESİ İÇİN AKADEMİK BAŞARI TESTİ GELİŞTİRME	
ÇALIŞMASI.....	47
EĞİTİM ÇALIŞMALARı VS. TİP I HATA	48
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEYE BAKIŞ AÇISI	48
EĞİTİM REFORMCUSU JOHN DEWEYİ YENİDEN OKUMAK.....	49
EĞİTİM TARİHİNDE TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNU	50
EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİNE BİR ÖRNEK: KÖY ENSTİTÜLERİ.....	50
EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME TARİHİ: BİLİM İNSANLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME	51
EPİDEMİYOLOJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ DEPRESYON ÖLÇEĞİ - ERGENLER İÇİN 10	
MADDELIK VERSİYONU'NUN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK	
ÇALIŞMASI.....	51
EVLAT EDİNİMİŞ ANNE VE BABALARIN EBEVEYNLİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ.....	52
FELSEFE GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK MOTİVASYONLARI İLE SORGULAMA	
BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	52
FELSEFE EĞİTİMİNDE MANTIK İLKELERİNİN ONTOLOJİK VE EPİSTEMOLOJİK DEĞERİ	53

FEN BİLİMLERİ DERS KİTAPLARININ BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	53
FORMASYON GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL DEĞERLERE İLİŞKİN BAKIŞ AÇISININ İNCELENMESİ.....	54
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	54
İLKOKUL MATEMATİK DERSİ 2009 VE 2015 ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	55
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	55
İNGİLTERE-GALLER VE TÜRKİYE'DE NEO LİBERAL POLİTİKALARIN EĞİTİME YANSIMALARI.....	56
KISKANÇLIK KARŞISINDA GÖSTERİLEN İLETİŞİM TEPKİLERİ ÖLÇEĞİ: TÜRKÇEYE UYARLAMA, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI.....	57
LEGO MİNDSTROM ROBOTİK PROJELERİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ VE PROBLE ÇÖZME BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ.....	57
LİSE ÖĞRENCİLERİNDE RUMİNASYONUN DEPRESYON ARACILIĞIYLA İNTERNET BAĞIMLILIĞINA ETKİSİ	58
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA YABANCILAŞMASINDA OKUL İKLİMİ VE OKULDA İLETİŞİMİN ROLÜ.....	59
MESLEK YÜKSEK OKULLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN ALGILARINA GÖRE ÜNİVERSİTE KAVRAMININ METAFORLAR ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ.....	59
ÖĞRETMEN ADAYLARININ 21. YY ÖĞRENEN BECERİLERİNİ KULLANIM DURUMLARI.....	60
ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK BAŞARILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	60
ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARI	61
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL PEDAGOJİ İLKELERİNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ.....	62
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETME MOTİVASYONLARININ VE ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	62
ÖĞRETMENLERDE WHISTLEBLOWING (BİLGİ UÇURMA)	63
ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALETE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	63
ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİNDE KULLANDIKLARI DİSİPLİN MODELLERİ İLE İŞ DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	64
ÖĞRETMENLİK: BİR İŞ Mİ YOKSA MESLEK Mİ?.....	65
OKUL DIŞI İNTERNET KULLANIMI: ULUSLARARASI BİR PERSPEKTİF	65
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BÜNYESİNDEKİ FARKLI KURUMLARDA YER ALAN ANASINIFLARINDA AİLE KATILIMI ÇALIŞMALARININ EBEVEYN VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ.....	66
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	66
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DUYGUSAL İHMAL VE İSTİSMAR KONUSUNDAKİ BİLGİ VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ	67
OKUL YÖNETİCİLERİNİN ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİ	67

OKUL YÖNETİCİLERİNİN KULLANDIKLARI ETKİLEME TAKTİKLERİNİN İNCELENMESİ (YOZGAT İLİ ÖRNEĞİ)	68
OKUL YÖNETİCİLERİNİN SOSYAL ADALET LİDERLİĞİ DAVRANIŞLARI İLE YILDIRMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	68
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN ÖZ-DÜZENLEMELERİ VE AKADEMİK ÖZ- YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ.....	69
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK ÖZ BİLDİRİMLERİ İLE GÖRSEL MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ÖZYETERLİK ALGILARI.....	69
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA KAYGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ	70
PEDAGOJİK FORMASYON DESTEKLİ SPOR BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİNİN İNCELENMESİ.....	71
PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETME MOTİVASYON EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ	71
PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN SOSYAL ADALET ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	72
RESFEBE ZEKA SORULARININ GENEL İZLENİMLE VE DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI İLE DEĞERLENDİRİLMESİNDE PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİĞİN İNCELENMESİ	72
SENARYO TEMELLİ ÖĞRETİMLE BİRLİKTE UYGULANAN YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZ-YETERLİK ALGILARINA, ÖZ- DÜZENLEYİCİ ÖĞRENME BECERİLERİNE, AKADEMİK BAŞARILARINA VE ÖĞRENMENİN KALICILIĞINA ETKİSİ	73
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK ÖĞRETİMİ ÖZ YETERLİKLERİNİN VE MÜZİK KAVRAMINA YÖNELİK METAFORLARININ İNCELENMESİ.....	74
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN LİSANSTA ALMIŞ OLDUKLARI MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR ANALİZ	74
TEACHERS' OPINIONS ASSOCIATED WITH ACADEMIC RESILIENCY IN PISA 2015	75
THE EFFECT OF ACADEMIC STAFFS' POWER DISTANCE PERCEPTIONS ON ORGANIZATIONAL SILENCE	76
ÖRGÜTSEL SESSİZLİK ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI.....	77
TRAVMATİK YAŞANTILAR, CİNSİYET VE SOSYAL DESTEK İLE YARDIM ARAMA ARASINDAKİ İLİŞKİ	78
TÜRKİYE EĞİTİM POLİTİKALARININ OLUŞMASINDA ZİYA GÖKALP'İN ETKİSİ	78
TÜRKİYE'DE ÇALIŞAN PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK YETERLİLİKLERİ.....	79
TÜRKİYE'DE YETİŞKİN EĞİTİMİNİ GEREKTİREN NEDENLER.....	79
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	80
VELİLERİN ÇOCUKLARINA KARŞI YERİNE GETİRMELERİ GEREKEN SORUMLULUKLAR.....	80
XIX. VE XX. YÜZYILLARDA BURSADA KLASİK EĞİTİM KURUMLARI: "SİBYÂN OKULLARI VE MEDRESELER"	81
YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI.....	82
İÇSEL DURUMLARIN KONTROLÜ ALGISI ÖLÇEĞİ (İDKAÖ): TÜRKÇE UYARLANMASININ GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMALARI	83
ERASMUS+	84

ERASMUS DERS VERME HAREKETLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:	
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ VE ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	85
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ	86
EGE BÖLGESİ TAHTACILARINA AİT MÜZİKAL UNSURLAR: NEFESLER VE SEMAHLAR	
AYDIN İLİ ÖRNEĞİ	87
GÖRSEL SANATLARDA ANLATIM YÖNTEMİ OLARAK KOLAJ TEKNİĞİNİN MODERN RESİM	
UYGULAMALARINA ETKİSİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	87
GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ-ETKİLİLİK-YETERLİK	
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	88
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ATIK NESNELERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ	89
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ATIK NESNELERİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE	
KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARI	89
ÖTEKİ MAHALLE: DİNAR DERE MAHALLESİ ROMANLARI MÜZİK KÜLTÜRÜ.....	90
YARATICI DESEN ETKİNLİKLERİ: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	90
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ	91
1. VE 4. SINIF FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ENTEGRE FETEMM (STEM)	
ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ.....	92
2.SINIF MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE HAZIRLIKLI PLANLI YARATICI DRAMA ÖRNEĞİ	92
6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL ÖYKÜ YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: BİTKİ	
VE HAYVANLARDA ÜREME, BÜYÜME VE GELİŞME	93
6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖRÜNTÜLERİ GENELLEME STRATEJİLERİNİN ARAŞTIRILMASI.....	93
A FRAMEWORK TO EVALUATE SCHOOLS' STEM READINESS IN TURKEY	94
ARGÜMANTASYON TEMELİ ÖĞRETİMİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ KAVRAMSAL	
ANLAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: AROMATİK BİLEŞİKLERİ KONUSU.....	94
BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN BİLEŞKE KUVVET	
KONUSUNU ÖĞRENMELERİNE ETKİSİ	95
BİLMİYİ GEREKÇELENDİRME ÖLÇEĞİ 'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI	96
BİYOLOJİ BÖLÜMÜ LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNDE BİLİMSEL ETİK ALGISI: EGE	
ÜNİVERSİTESİ FEN FAKÜLTESİ ÖRNEKLEMİNDE GENEL BİR DEĞERLENDİRME	96
BİYOTEKNOLOJİ FARKINDALIĞI İÇİN TGA STRATEJİSİNE DAYALI KLASİK BİR	
LABORATUVAR ETKİNLİĞİ: DNA İZOLASYONU.....	97
FACTOR(S) SHAPING THE GEOMETRICAL REASONING OF PRESERVICE MATHEMATICS	
TEACHERS: FIGURE OR CONCEPT?	98
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN PISA HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	
(ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ).....	98
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ENERJİ KAVRAMI İLE İLİŞKİLİ GÜNDELİK	
HAYATTAN OLAYLARI AÇIKLAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	99
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR	
(GDO) KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİ.....	100
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MİZAÇ, KARAKTER VE KİMLİK ÖZELLİKLERİ.....	100
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ “ENERJİ” KAVRAMINA YÖNELİK BİLİŞSEL	
YAPILARININ BELİRLENMESİ.....	101
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARINDA ETİK DUYARLILIK VE DUYGUSAL ZEKA	
İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	101

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINA İLİŞKİN FARKINDALIK DÜZEYLERİ	102
FİZİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ RADYOAKTİVİTE KONUSUNDAKİ KAVRAM YANILGILARININ GİDERİLMESİNDE KAVRAMSAL DEĞİŞİM METİNLERİNİN ETKİSİ	102
GENLEŞME VE BÜZÜLME KONULARINDA SORGULAMAYA DAYALI ETKİNLİK UYGULAMALARININ ETKİLERİ	103
GÖÇMEN EĞİTİMİNDE KİMYA DERSİ KAPSAMINDA EĞİTSEL OYUN ÖNERİSİ	104
GÖRSEL MATERYAL GELİŞTİRME VE KULLANIMININ FİZİK ÖĞRENİMİNDEKİ ROLÜNE YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYI GÖRÜŞLERİ	104
İKİ BOYUTLU VE ÜÇ BOYUTLU ETKİNLİKLER İLE KAZANILAN ANATOMİ BİLGİSİNİN VİDEO GÖZLEMLERİ VE SANAL BEYİN DİSSEKSİYONU İLE KARŞILAŞTIRILMASI	105
İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEKTRO-MANYETİZMA ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ	106
KİMYA FELSEFESİNİN KURUMSALLAŞMASI: ÖRNEK DERGİLER VE ARAŞTIRMACILAR	106
KİMYA ÖĞRENCİLERİNİN “ÇÖKELME KAVRAMINI” ANLAMA DÜZEYLERİ VE TANECİK BOYUTUNDA GÖSTERİMLERİNİN İNCELENMESİ	107
KİMYA ÖĞRETMEN ADAYLARININ AROMATİK BİLEŞİKLERİN TEPKİMELERİNDE KURDUKLARI ANLAMLI BAĞLANTI VE ÖĞRENME ZORLUKLARININ SİSTEMSEL DİYAGRAM İLE İNCELENMESİ	107
KİMYA ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEKTROKİMYA KAVRAMLARINI ANLAMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	108
MATEMATİK KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: RESFEBE	108
MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARIN MERKEZİ EĞİLİM ÖLÇÜLERİNE İLİŞKİN ANLAMALARININ İNCELENMESİ	109
MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GEOMETRİNİN TEMEL PRENSİPLERİNİ TANIMLAYABİLME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	110
MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN PISA, TIMSS VE TEOG HAKKINDAKİ FARKINDALIK DÜZEYLERİ	110
MATEMATİK VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİ BAŞARILARINI EN ÇOK ETKİLEYEN ÖĞRETMEN NİTELİKLERİ İLE İLGİLİ ALGILARI	111
MATEMATİKSEL BİLGİNİN YAPILANDIRILMASINDA KAVRAMLARIN FARKLI TEMSİLLERİ ARASINDA GEOGEBRA YAZILIMI İLE DİNAMİK GEÇİŞLER YAPMA	111
MODEL OLUŞTURMA SÜRECİNDE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	112
ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN TIMSS UYGULAMALARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: ERZİNCAN İLİ ÖRNEĞİ	113
OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ YANSIMALARI: KÖYCEĞİZ ATIK SU ARITMA TESİSİ ÖRNEĞİ	113
OKUL DIŞI STEM ETKİNLİKLERİ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULAMALARA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	114
ORİGAMİNİN FEN ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI	115
ÖRNEK DERS VİDEOSU YARDIMIYLA ÖĞRETMEN ADAYLARININ PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	115
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İLE FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİYOLOJİ KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	116

ORTAOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖK BİLİMCİ (ASTRONOM) İLE İLGİLİ ZİHİNSEL MODELLERİ.....	116
ORTAOKUL 6 VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL EPİSTEMOLOJİK İNANÇ DÜZEYİ	117
ORTAOKUL BEŞİNCİ VE ALTINCI SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖLGE HAKKINDA ZİHİNSEL MODELLERİNİN TESPİTİ VE KIYASLANMASI	117
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KESİRLERİN ANLAMLARINA YÖNELİK ALAN BİLGİLERİNİN DİJİTAL ÖYKÜLERLE BELİRLENMESİ	118
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE BİTKİLERİN CANLI OLARAK ALGILANMA DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI	119
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “GEZEĞEN” VE “YILDIZ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİ.....	119
REHBERLİ ARAŞTIRMA-SORGULAMAYA DAYALI LABORATUVAR ETKİNLİĞİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ MİKROORGANİZMA FARKINDALIĞI ÜZERİNE ETKİSİ	120
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYININ FEN VE MATEMATİK DERSLERİNDEKİ PROBLEM ÇÖZME SÜREÇLERİNE YÖNELİK DURUM ÇALIŞMASI	121
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KESİRLERDE TOPLAMA İŞLEMİNE YÖNELİK OLARAK DİJİTAL ÖYKÜLEME YOLUYLA KURDUKLARI PROBLEMLERİN İNCELENMESİ	121
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERE SUNDUKLARI SÖZEL PROBLEM TÜRLERİ	122
TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ TEKNİĞİNİN ORTA ÖĞRETİM 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNDE KULLANIMI VE FEN BİLİMLERİ DERSİ AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	122
THE EFFECT OF INQUIRY-BASED LEARNING APPROACH ON PRE-SERVICE SCIENCE TEACHERS’ ANALYTICAL CHEMISTRY LEARNING.....	123
ÜSTKAVRAMSAL ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİYOLOJİ KONULARINA YÖNELİK KAVRAMSAL ANLAMALARI ÜZERİNE ETKİSİ	124
ÜSTKAVRAMSAL ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÜSTBİLİŞSEL FARKINDALIK, BİYOLOJİ ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYON VE AKADEMİK BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ	125
MEDYA OKURYAZARLIĞI.....	126
BASINDA SUÇUN TEMSİLİ BAĞLAMINDAKİ ALGI: PIERRE RIVIÈRE ÜZERİNE	127
MEDYANIN KAMUOYUNUN OLUŞMASINA KATKISI BAĞLAMINDA MEDYA OKURYAZARLIĞININ DEMOKRASİNİN İŞLEYİŞİNE ETKİSİ	128
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM	129
VIEWS OF THE STUDENTS OF VOCATIONAL HIGH SCHOOLS STUDENTS ABOUT THE CURRICULUM	130
ÖĞRETMEN YETİŞTİRME	131
DARSTELLUNG UND LÖSUNG VON ELTERN – KIND – KONFLIKTEN IN DEUTSCHEN KINDERBÜCHERN.....	132
EFL TEACHERS’ PROFESSIONAL DEVELOPMENT EFFORTS: A VIEW FROM TURKEY	132
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİME YABANCILAŞMA DURUMLARININ İNCELENMESİ.....	133
FEN BİLGİSİ VE SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKADEMİK BAŞARILARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI.....	133
HALEP DARÜLMUALLİMATI.....	134

ÖĞRETMEN ADAYLARININ “BİLİM” KAVRAMINA İLİŞKİN SAHİP OLDUKLARI METAFORLAR	134
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINA DEVAM EDEN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ARTIK YILA KALMA NEDENLERİ.....	135
OSMANLI DEVLETİ’NDE KADINLARA YÖNELİK GELENEKSEL EĞİTİM VE DARÜLMUALLİMAT’IN AÇILIŞ GAYELERİ.....	135
PERCEPTIONS OF GRADUATE STUDENTS ON EFFECTIVE TEACHING: A PHENOMENOLOGICAL STUDY	136
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	136
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİ MOTİVE ETME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	137
TEACHERS’ THOUGHTS ON RESEARCH AND THE CONCEPT OF ‘TEACHER RESEARCH’	137
TÜRKİYE’DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SORUNLARI ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANALİZİ: BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI.....	138
TÜRKİYE’DE VE BAZI ÜLKELERDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ (JAPONYA, GÜNEY KORE, YENİ ZELANDA VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ)	138
TÜRKİYE’DEKİ ÖĞRETMENLERİN NÖROBİLİM VE EĞİTİM HAKKINDAKİ İNANÇLARI	139
ÖZEL EĞİTİM	140
BİNGÖL İL MERKEZİ REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE EĞİTİM GÖREN ENGELLİ ÇOCUKLARIN VE ANNELERİNİN SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ	141
BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP) TOPLANTISINDA EKİP ÇALIŞMASI: İŞBİRLİKLİ EYLEM ARAŞTIRMASI	141
BÜTÜNLEŞTİRME SINIFLARINDA ÖĞRETMENLERİN YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	142
GÖÇ HAREKETLERİ VE EĞİTİM ÜZERİNE ETKİSİ	143
MATEMATİKSEL YARATICILIK VE ÖĞRETİM TEKNİKLERİ	143
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN SINIFLARINDAKİ GELİŞİM YETERSİZLİĞİ OLAN VE OLMAYAN ÖĞRENCİLERLE ETKİLEŞİM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	144
ÖZEL ÇOCUKLARI EĞİTİM DIŞINA İTEN NEDEN: AKRAN TUTUMLARI	144
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOKLU ZEKA ALANLARININ BELİRLENMESİ.....	145
ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMİNDE KANIT TEMELLİ UYGULAMALAR	146
ÖZEL YETENEKLİ BİREYLERİN ÖĞRETMENLERİ İÇİN HAZIRLANAN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMININ ETKİLİLİĞİ	146
SEREBRAL PALSİLİ BİR ÖĞRENCİNİN EĞİTSEL DURUMUNUN İNCELENMESİ: VAKA ÇALIŞMASI.....	147
TÜRKİYE’DE ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	147
TÜRKİYE’DE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ ÇALIŞMALARIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ	148
ÜSTÜN YETENEK VE AKADEMİK BAŞARISIZLIK.....	148
ZİHİN KURAMI VE BAĞLANTILI BECERİLER: İŞİTME KAYIPLI ÇOCUKLARDA BİR SİSTEMATİK DERLEME.....	149
ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERE YAYA BECERİSİNİN ÖĞRETİMİNDE ARTAN BEKLEME SÜRELİ ÖĞRETİMİN ETKİLİLİĞİ	150

ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN ÇOCUKLARA MADENİ PARA TANIMA BECERİSİNİN ÖĞRETİMİNDE EŞ ZAMANLI ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ETKİLİLİĞİ	150
ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN GENÇ YETİŞKİNLERİN OKUL SONRASI BAĞIMSIZ YAŞAMLARINA İLİŞKİN PAYDAŞLARIN GÖRÜŞLERİ	151
“CHEDOKE-MCMMASTER ENGELLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK TUTUMLAR ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	152
SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİMİ	153
BENLİK SAYGISI NEDİR? BİR PİLOT ÇALIŞMA	154
EVDE BAKIM HİZMETLERİNİN ETİK BOYUTU.....	154
FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜNCEL ETİK SORUNLARA BAKIŞI	155
HEMŞİRELİK ARAŞTIRMALARINDA ETİK YAKLAŞIM.....	156
HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE ETİK DERSİNİN ÖNEMİ.....	156
HEMŞİRELİK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİMLERİNE VE MESLEKLERİNE BAKIŞI.....	157
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	157
HİJYENİK PED AMBALAJI ÜZERİNDEKİ KENDİ KENDİNE MEME MUAYENESİ UYARILARININ KIZ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ.....	158
MEME KANSERİ OLMAK.....	159
ÖĞRENCİLERİN ÖTENAZİYE İLİŞKİN DÜŞÜNCELERİ.....	159
ÖĞRENCİLERİNİN ANTİBİYOTİK İLAÇ KULLANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ	160
OLAĞANÜSTÜ (AFET) DURUMLARDA ETİK YAKLAŞIM	160
SAĞLIK ALANINDA KLİNİK UYGULAMA HAKKINDA SON SINIF ÖĞRENCİLERİ NE DÜŞÜNÜYOR?	161
SAĞLIK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN TESTİS KANSERİ RİSKLERİ VE BU KONUDAKİ FARKINDALIKLARI	162
SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN İLK YARDIM EĞİTİMİ ÖNCESİ BİLGİ VE YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	162
SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN SAĞLIK BAKIM GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ*	163
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILIK SÜRECİNE İLİŞKİN BİLGİ VE TUTUMLARI	164
UTERUS NAKLİNDE ETİK: DEĞERLER VE İLKELER	164
YOĞUN BAKIMDA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ÖLÜME VE ÖLMEKTE OLAN BİREYE BAKIM VERMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI.....	165
YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE ETİK	165
SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ	167
1789-1861 YILLARI ARASINDA OSMANLI DEVLETİNDE EĞİTİM	168
1861-1876 YILLARI ARASINDA OSMANLI DEVLETİNDE EĞİTİM	168
1965 TARİHLİ HAYAT TARİH MECMUASININ İLK SAYISININ TARİHSEL SÜREÇ VE EĞİTİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	169
1970 YILI 35 SAYILI BELGELERLE TÜRK TARİH DERGİSİNİN TARİH EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	169
ERICSON'UN YAKIN İLİŞKİLERE KARŞI YALITILMIŞLIK EVRESİNDE ERKEN DÖNEM ŞEMALARI	170
GEOQUESSR OYUNUNDA COĞRAFİ GÖSTERGELER.....	170
HARİTALARDA PRAGMATİZM.....	171
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOCOĞRAFYASI.....	172

TARİH DERSLERİ İÇERİĞİNDE “EGE ADALARI SORUNU”NUN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TARİH ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	172
SPOR BİLİMLERİ EĞİTİMİ.....	173
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL/KİNESTETİK ZEKÂ, DUYGUSAL ZEKÂ VE SOSYAL DESTEK ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	174
TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN FİZİKSEL AKTİVİTE KISITLAYICILARI (MSKÜ ÖRNEĞİ)	174
TEMEL EĞİTİM.....	175
4-6 YAŞ ÇOCUKLARINA YÖNELİK ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ (ANNE FORMU)	176
48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN BENLİK ALGILARI İLE SOSYAL YETKİNLİK VE DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	176
ÇOCUK HİKÂYE KİTAPLARINDA RESİM: ÇOCUK BAKIŞ AÇISI	177
ÖĞRENCİLERİN HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE YAPILAN E-TWINNING PROJESİNE YÖNELİK BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ	178
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ALAN SEÇİMİNDE MOTİVASYON ETKENİ; OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARI ÖRNEKLEMİ	178
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ANNE–BABALARI İLE OLAN YAŞANTILARINDA MARUZ KALDIKLARI DUYGUSAL İHMAL VE İSTİSMAR DURUMLARILARI İLE ÇOCUKLUK ANLAYIŞLARININ İNCELENMESİ	179
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DÜŞÜNME BECERİLERİ; ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	179
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN MİZAÇ ÖZELLİKLERİ İLE DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	180
OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN SOSYAL DAVRANIŞLARI İLE DAVRANIŞ PROBLEMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	180
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AÇIK ALAN FEN EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	181
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BEBEKLİK DÖNEMİ HAKKINDA BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ.....	181
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DİL GELİŞİMİNİN ÖNEMİ VE DİL GELİŞİMİ ETKİNLİKLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	182
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DRAMA ETKİNLİĞİ İLE DİL GELİŞİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	183
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI ÖĞRETİM STRATEJİLERİNİN ÇOCUKLARIN KATILIM HAKKI AÇISINDAN İNCELENMESİ VE KATILIM BASAMAKLARININ BELİRLENMESİ	183
ÖZEL İLKÖĞRETİM OKULUNDA ÖĞRENİM GÖREN 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNDEN BEKLENTİLERİ (DENİZLİ İLİ ÖRNEĞİ)	184
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ: EFELER İLÇE ÖRNEĞİ	184
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM STİLLERİ.....	185
TURİZM EĞİTİMİ.....	186
TURİZM EĞİTİMİNDE OKUL DIŞI ÖĞRENME: BİÇİMSEL EĞİTİM, BİÇİMSEL OLMAYAN EĞİTİM VE OKUL DIŞI EĞİTİM ÜZERİNE DEĞERLENDİRME	187

TÜRKÇE EĞİTİMİ	188
BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİ VELİLERİNİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN	
YAYINLANAN OKUMA VE YAZMA EĞİTİMİ KAYNAKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	189
ÇOCUK KİTAPLARINDA OTORİTE: BACAKSIZ SERİSİ ÖRNEĞİ	189
ÇOK ULUSLU (MULTINATIONAL) AİLELERDE EBEVEYNLERİN, ÇOCUKLARININ TÜRKÇE	
ÖĞRENMELEİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (İNGİLTERE/NOTTINGHAM	
ÖRNEĞİ)	190
FABLLAR ARACILIĞIYLA GELİŞİM BİBLİYOTERAPİSİ	190
İNGİLTERE/NOTTINGHAM'DA YAŞAYAN TÜRK ÇOCUKLARININ ANLATTIKLARI	
HİKÂyelerİN İNCELENMESİ	191
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BASILI VE E-KİTAP KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	191
RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİ HİKÂYE YAZMA	
BECERİLERİNİN GELİŞİMİNE ETKİSİ	192
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MEDYA OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ	
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	193
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZILI METİNLERİNDE OKUMANIN KAVRAM ALANI	193
ULUSLARARASI GÖÇ'Ü KONU ALAN RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI VE OKUR TEPKİLERİ	194
YABANCI DİL EĞİTİMİNDE ATASÖZLERİNİN ROLÜ - TÜRK DİLİNDE KORUNAN AHLAKİ	
DEĞERLER/THE ROLE OF PROVERBS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING - MORAL	
VALUES PRESERVED IN THE TURKISH LANGUAGE	194
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN EMOJİ KULLANIM SIKLIĞI VE EMOJİLERE	
VERDİKLERİ ANLAMLAR	195
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİ TWİT'LERİNİN YAZMA BECERİSİ	
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	196
YABANCI DİL EĞİTİMİ	197
PROBLEMS OF TRANSLATION APPROACHES IN THE FRAME OF LITERARY WORKS	198
A STUDY ON EFL LEARNERS' FOREIGN LANGUAGE SPEAKING ANXIETY	198
ALMANCA ÖĞRENMEDE KONUŞMA KAYGISI VE TÜM FİZİKSEL TEPKİ YÖNTEMİNİN	
ÖĞRENCİLERİN KONUŞMA BECERİSİNE ETKİLERİ	199
AN EXPLORATION OF "BOOKWORMS" AT A PREPARATORY SCHOOL IN TURKEY:	
PERCEPTIONS OF EFFICIENT READING, SELF-EFFICACY AND GENERAL ACHIEVEMENT	199
AUTOBIOGRAFISCHE TEXTE ALS MITTEL ZUM AUFBAU VON INTERKULTURELLER	
KOMPETENZ	200
BİLİŞİM ÇAĞINDA YABANCI DİL EĞİTİMİNİN DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİNE	
ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR	201
ÇEVİRİ SÜRECİNİN TOPLUMSAL ARKA PLANI VE BOURDIEU'NUN HABİTÜS KAVRAMI	201
DER L1-LESEKONTEXT ALS BRÜCKENFUNKTION IM L3-LESEPROZESS. EINE QUALITATIVE	
UNTERSUCHUNG AN DER DEUTSCHLEHRER-AUSBILDUNG	202
DIE EINSETZUNG EINGESTUFTER TEXTE IN DIE LESEFERTIGKEIT. EIN VERSUCH IM	
HINBLICK AUF DEN GEMEINSAMEN EUROPÄISCHEN REFERENZRAHMEN	202
DIE EMOTIONALE DIMENSION WÄHREND DER SPRECHPRODUKTION IM	
FREMDSPRACHENLERNPROZESS	203
DİL, KÜLTÜR VE ÇEVİRİBİLİM	203

EINE KONTRASTIV LINGUISTISCHE DARSTELLUNG DER WORTBILDUNG IN DER TÜRKISCHEN UND DER DEUTSCHEN SPRACHE MIT WORTBILDUNGSANALYSEN AUS DER SICHT DER LEHRAMTSTUDENTEN FÜR DEUTSCH	204
EINE UNTERSUCHUNG ZUM EINFÜHLUNGSVERMÖGEN DER FREMDSPRACHENLEHRKRÄFTE	204
EINE UNTERSUCHUNG ZUM EINSATZ DER AUGMENTED REALITY IM DAF-LEHRWERK PANORAMA	205
EINE UNTERSUCHUNG ZUR FESTSTELLUNG DER SPRECHINTENTIONEN IM TOURISMUS	205
EMERGING INTERCULTURAL IDENTITY IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE CONTEXT	206
GENÇLİK ROMANI "TSHICK" ÖRNEĞİNDE GENÇLİK ALT- KÜLTÜRÜ DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ.....	206
IDENTIFYING THE TEACHER'S ACTION ZONE THROUGH OBSERVATION: REFLECTIVE PRACTICE.....	207
İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA ÖĞRENİMİNDE İNGİLİZCENİN OLUMLU ETKİLERİ.....	207
IMPULSE FÜR DIE PRAXIS IM LANDESKUNDEUNTERRICHT - AM BEISPIEL FÜR DIE LEHRVERANSTALTUNG FÜR DAS FACH "VERGLEICHENDE LANDESKUNDE" IN DER DEUTSCHLEHRERAUSBILDUNG AN DER ULUDAĞ UNİVERSİTÄT	208
IN-SERVICE TEACHERS' PERCEPTIONS AND PRACTICES ON LEARNER AUTONOMY: MUĞLA CASE	208
INTERNET ORTAMINDAKİ ALMANCA SÖZLÜKLERİN ("BELUKA.DE", "TR.PONS.COM", "SUUPSO.DE" VE "DASSOZLUK.COM") KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	209
MSKÜ YABANCI DİL ALMANCA ÖĞRENCİLERİNİN SÖZCÜK ÖĞRENME STRATEJİLERİ	209
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN "SCHRİTT FÜR SCHRİTT DEUTSCH A.1.1" DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜREL ÖĞELERE İLİŞKİN TEPKİLERİNİN İNCELENMESİ	210
PRE-SERVICE TEACHERS PERCEPTIONS OF A WITHIN-SCHOOL RESEARCH CONVENTION	211
REFLECTIONS AND PREFERENCES OF PREP SCHOOL EFL INSTRUCTORS IN FOSTERING LEARNER AUTONOMY.....	211
REINFORCING FEEDBACK: DOES IT MATTER?	212
STUDENT ENGLISH LANGUAGE TEACHERS' RESEARCH PAPER WRITING EXPERIENCES	212
STUDENTS' SATISFACTION WITH ENGLISH-MEDIUM INSTRUCTION IN A PRIVATEINSTITUTION	213
THE DILEMMA OF TEACHING THE AMERICAN ACCENT OR THE RP ACCENT OF ENGLISH TEACHERS IN TURKEY.....	213
THE EFFECT OF MOTHER TONGUE AND CULTURAL INTERFERENCE ON TRANSLATION	214
THE EFFECT OF PROCESS-BASED WRITING APPROACH ON EFL STUDENTS' WRITING ACHIEVEMENT, WRITING ANXIETY AND MOTIVATION	214
THE EFFECTS OF EXTENSIVE READING ON FLUENCY AND COMPREHENSION	215
THE IMPACT OF METACOGNITIVE INSTRUCTION IN L2 LISTENING ON EFL LEARNERS METACOGNITIVE LISTENING AWARENESS AND LISTENING STRATEGY USE	215
THE IMPACT OF SELF-REGULATED MOTIVATION ON EFL SPEAKING COMPETENCE	216
THE USE OF READING STRATEGIES IN REFLECTIVE WRITING AND CRITICAL THINKING SKILLS OF PRESERVICE ENGLISH TEACHERS: THE RELATIONSHIP & DEGREE OF INTAKE.....	216
THE VIEWS OF STUDENTS ON LEARNING ENGLISH THROUGH DISTANCE EDUCATION.....	217
TILL EULENSPIEGEL VE NASRETTİN HOCA HİKAYELERİNDE ELEŞTİREL İŞLEV VE TOPLUMU AYDINLATMA OLGUSU.....	217

TURKISH HIGH SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS GERMANS AND GERMAN LANGUAGE*	218
USE OF CONCEPT MAPS AS AN ASSESSMENT TOOL FOR EFL LISTENING & NOTE-TAKING SKILLS.....	218
USE OF YES IN A FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM	219
YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ YABANCI DİLDE YAZMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDEKİ KATKISI	219
YABANCI DİL EĞİTİMİNDE DEMOKRATİK BİR YÖNELİM OLARAK KÜLTÜRLERARASI KARŞILAŞMA VE ALMANCA ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KONUYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE BİLİNÇ DÜZEYLERİ	220
YEREL NİTELİKLİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA DERS KİTAPLARINDA GÖRSELLİK	220
ZUR KONZEPTION EINES RAHMENLEHRPLANS FÜR EINSATZ IN DEN DAF VORBEREITUNGSKLASSEN IN DER TÜRKEI.....	221
“DEUTSCHKASTEN A1.2” DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜREL ÖĞELERE İLİŞKİN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	222
YÜKSEKÖĞRETİM	223
MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE EĞİTİMİNE BAKIŞ AÇISININ BELİRLENMESİ	224
ÖĞRETİM ELEMANLARININ AKADEMİK TEŞVİK ÖDENEĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ	224
ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN UYUM SÜRECİNİ ETKİLEYEN PSİKOSOSYAL SORUN VE İHTİYAÇLARIN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA, BEYTEPE ÖRNEĞİ.....	225
YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ MERKEZLİLİK: COĞRAFİ KEŞİFLER VE YENİ DÜNYA DÜZENİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASARIMI	226
YÜKSEKÖĞRETİMDE ULUSLARARASILAŞMA VE ÜNİVERSİTE KÜTÜPHANELERİ	226
POSTERLER.....	227
GÖRÜNENDEN YOLA ÇIKARAK GÖRÜNMEYENİ ANLAMA: ÖZÜ BULMA.....	228
ÇALIŞTAYLAR.....	229
MERHABA DRAMA!	230

DAVETLİ KONUŞMACILAR

DÜNYADA ÇOK HIZLI ARTAN BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR VE ÖNLEME ÇABALARI

Prof. Dr. Özer BEKAROĞLU, Türkiye Bilimler Akademisi Şeref Üyesi, obek@itu.edu.tr

ÖZET

Yirmi yıl önce, özellikle kimyada bazı çok eski ve tanınmış bilimsel jurnaller makale azlığından kapanırken veya başka jurnallerle birleşerek ad değiştirirken özellikle Çin, Hindistan, Güney Kore, Hong Kong, Tayvan ve Singapur gibi Asya ülkelerinin ortaya çıkışı ile bilimsel makale patlaması olmuştur. Mevcut jurnaller yeterli olmadığından bir sürü yeni ve open-access adı altında ücretle makale basan jurnaller ortaya çıkmış ve çıkmakta olmalarına rağmen bazı jurnaller aşırı sayıda gelen makalelerden ötürü 5-6 ay ileri tarihli sayılar çıkarmaya başlamıştır. Amerika'da NSF'in her yıl yayımladığı tüm ülkeleri kapsayan ve 1000 sayfa civarındaki "Science and Engineering Indicators" başlıklı raporları incelendiğinde bilimsel makalelerdeki bu artışla birlikte Amerika'nın bilimsel yayım sayısındaki üstünlüğünün artık sona erdiği görülmektedir. 2017 yılında yayımlanan raporda, 2003 yılında tüm dünyada ve tüm alanlarda yayımlanan makale sayısı 1,117,866 iken 2013 yılında bu sayı 2,199,704 yükselmiş buna göre yılda ortalama %7 bir artış olmuştur. Asıl ilginç olan Çin tek başına Amerika ve toplam Avrupa Birliği ülkeleriyle hemen hemen aynı sayıda makale yayımlamış olmasıdır (401,435) ve makale sayısında çok az farkla Amerika'dan (412,542) sonra ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye 2013'de tüm alanlarda 30,402 makale sayısı ile 18. Sırada bulunmaktadır. Ancak bilimsel kalite bibliometrik analizlere dayanılarak bulunmakta olup, bilindiği gibi makale sayısından çok farklı bir sıra gösterebilmektedir. Makale sayısındaki bu artışla birlikte etik dışı davranışlarda artmakta ve buna bağlı olarak ülkeler bu davranışları önlemek için yıllardır eğitim başta olmak üzere tedbirler almaya çalışmaktadır. Etik ihlalleri ile ilgili Amerika'da her yıl 500, Almanya'da ise 100 üzerinde soruşturma ve işlem yapılmaktadır. Amerika'da sanayide yapılan etik dışı davranışlardan ötürü her yıl iki milyar dolardan fazla maddi kayıp olduğu bildirilmekte ve önlemek için yeni kanunlar çıkarılmaktadır. Çin, Hindistan gibi ülkeler için güvenilir resmi bilgiler fazla olmamasına rağmen bilim dünyasına akseden yayım ve bazı anketlerden sayının yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Örneğin Çin de yapılan bir ankette tüm bilim adamlarının %55 nin etik dışı davrandığı ve araştırma fonlarının sadece makale sayısına bakılarak verildiği ve kaliteye hiç bakılmadığı ve 2009 yılında iki yıl öncesine göre beş kat daha fazla 150 milyon dolar değerinde sahte jurnal yayınlandığı rapor edilmiştir. Türkiye'de ise durum önceki yıllara göre daha iyi değildir. Üniversitelerde ve çok az sayıda bazı kurumlarda etik komisyonları mevcut olmakla beraber bunların önleyici ve yaptırım gücü bulunmamakta ve bu konuda eğitim ve kanuna dayanan ciddi tedbirler henüz alınmamıştır.

Anahtar sözcükler: bilimde etik, etik dışı davranışlar, etik ihlaller, eğitim

DEMOKRATİK ERDEMLER VE EĞİTİM ÜZERİNE

Prof.Dr. Hatice Nur ERKIZAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hnerkizan@yahoo.com

ÖZET

Burada genel olarak Aristotelesçi bir kavrayış içinden ama özel olarak M.C. Nussbaum'dan hareketle demokratik erdemler /değerler ve bu değerlerin öznesi olan demokratik birey ele alınıp incelenmeye çalışılacaktır. Eğer insan olan değil, olabilen bir varlık ise insani var oluşun statik bağlamından söz edilemez. İnsanın kendini kurması, başka bir ifadeyle, yeşertmesidir arzulanan. Tüm bunları gerçekleştirebilmenin de yolu da eğitimden geçer. Nussbaum "eğitimde sessizlik krizi"nden söz eder. Ona göre; bu krizin gerisinde tüm değerlere egemen olan ve her şeyi kontrolü altına alan kâr düşüncesi yatmaktadır. Kâr düşüncesi kendini bir paradigma eşliğinde görünür kılar ki bu da var olan her şeye bir muhasebeci gözüyle bakmak anlamına gelir. Bu paradigmanın adı Ekonomik Gelişme Paradigması'dır. Bu paradigma insanın gelişmesi ve yeşermesi için merkezi bir öneme ve işleve sahip olan hayal gücünü ve eleştiri yeteneğini neredeyse ortadan kaldırır. Çünkü demokrasinin/demokratik erdemlerin yerçekimi yasası eleştiriden geçen kendini bilmedir. Sosyo-ekonomik gelişme ve ilerlemenin tek kaygı olarak görülmesi ise, insanın amaç ve değerlerinin ihmali ile sonuçlanır ki bu da insanın, insani varlığını sürdürmesine doğrudan bir tehdittir. Çünkü, insanın insani varlığını gerçekleştirmesi değerlerden bağımsız olamaz. İşte tam da bu noktada Sokrates'ten bu yana bir kaygı olarak kendini duyuran "insanın kendini bilmesi ve yeşermesi" düşüncesi Nussbaum ile birlikte yeni bir boyut kazanır. Nussbaum, Ekonomik Gelişme Paradigması'nın karşısına İnsani Gelişme Paradigması'nı koyar. Ona göre, yaşamın temeline kâr düşüncesinin konulması yalnızca insanın kendini insan olarak gerçekleştirmesini olanaksız; aynı zamanda demokrasi için de gerçek bir tehdit oluşturur. Ayrıca: eğitimde

Ekonomik Gelişme Paradigma'sı yalnızca bireyleri değil, ulus devletleri ve onların demokrasilerini de tehdit etmektedir. Çünkü artık bireylerin rekabet etmesi değil, ulusların rekabet etmesi söz konusudur. Ekonomik gelişme kaygısının eğitimde egemen olması ise tek bir nedenden kaynaklanmamaktadır. Özel sektör, iş ve finans sektörü özellikle, politikacılar, politika oluşturucuları gibi kişi, kurum ve kuruluşlar ekonomik gelişmeyi her türlü iyinin üstünde görmekteler. Ayrıca bu sayılanlara ek olarak, öğrencilerin ve ailelerin kendileri de dâhil buna edilebilir. Bu baskılara maruz kalanlar ise, eğitim kurumları ve oralarda görev yapan eğitimciler olmaktadır. Hiç kuşkusuz ki ekonomik gelişme bir ulus ve bir birey için önemli, gerekli ve anlamlıdır. Ancak sorulması gereken soru bir insanın veya bir toplumun yeşermesinin yalnızca ekonomik gelişme ile mümkün olup olmadığıdır. Nussbaum son zamanlarda yaptığı çalışmalarda bu konuları ele alarak ekonomik gelişmenin insani gelişme/yeşerme ile bağı ve bu bağ insani gelişme aleyhine bozulmasını demokrasi ve demokratik değerler bakımından tehlikeleri üzerinde durur. İşte bu çalışma, Nussbaum'dan hareketle; yukarıda çizilen çerçeve içerisinde ekonomik gelişme, eğitim, demokrasi ve demokratik değerleri ele alıp incelemeyi amaçlar.

Anahtar sözcükler: eğitim, demokrasi, demokratik erdemler, Nussbaum, ekonomi, gelişme, insani yeşerme.

AYDINLANMA BİRİKİMİNDEN HANGİ DEMOKRATİK DEĞERLER GELİŞTİRİLEBİLİR?

Prof. Dr. Onur Bilge KULA, Hacettepe Üniversitesi, obkula@hacettepe.edu.tr

ÖZET

İnsan aklının ve bilincinin dünyasallaşması ve bilimselleşmesi uğraşının sonucu olarak ortaya çıkan Aydınlanma birikimi, birey kavramını öne çıkarır; çünkü insan özgür ve özerk davranma bilinci geliştirdiği ölçüde bireyleşebilir. Aklın özgürleşmesiyle, duygu ve akıl ile donanmış insanın özgür ve özerk düşünme ve davranma etkinliği içinde gerçekleşir. Özgür istenç de bu etkinlik içinde gelişir.

Aklın ve istencin özgürleşmesinin başlıca iki koşulu vardır: Birinci koşul, aklını özgürleştirmek isteyen insanın varlığıdır. İkincisiyse, bu insana özgürleştirme olanağı sağlayan yasalar, bir başka deyişle, toplumsal düzendir. İkinci koşulun gerçekleşmesi, yönetenlerin insana aklını kamusal alanda açık ve özgür olarak kullanma olanağı vermesi ve bunu kurumsallaştırmasıdır.

İnsan olumluluk ve olumsuzlukların kaynağı olduğu için, 'İnsan nedir?' sorusu irdelemeye katılmalıdır; çünkü insan kavramını irdelenmeden Aydınlanma birikiminin içerdiği değerleri açıklamak söz konusu olamaz. Bu bağlamda şu ilke vurgulanmalıdır: Tekil insan, aklını özgürleştirebilmek için, korku ve tembelliği alt etmelidir. İnsan bu iki olumsuzluktan kurtulmadan üretkenleşemez. Üretken bir etkenlik, özgür istencin başlıca kaynağı ve güvencesidir. 'Aydınlanma Nedir?' sorusuna yanıt arayan Immanuel Kant'ın tekil insana yaptığı çağrı da bu kapsamda irdelenebilir.

İnsanın insanlığını sürekli yetkinleştirme uğraşı, toplumsal ortamda gerçekleşir. Bu nedenle, insanlaşmak ve aklını ve istencini özgürleştirmek isteyen insanlar açısından tolerans, çoğulculuk ve eşitlik gibi değerler geçerlilik kazanmalı ve demokratik bir toplum düzeninde güvence altında alınmalıdır.

Anahtar sözcükler: aydınlanma, demokratik değerler, Immanuel Kant, aklın özgürleşmesi

EVRENSELLİK, TEKİLLİK VE DEĞER SORUNU: NASIL BİR EĞİTİM?

Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gundogan@mu.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme, evrensel bir kültürü dillendirirken post-modern durum da yerel, farklı ve tekil olan kültür unsularını gündeme taşır. Her kültür, sahip olduğu ve teklif ettiği değer hükümleri ile kendisini ifade eder.

Küreselleşme, bütün dünya için evrensel olan değer hükümleri ile kendisini ifade etmeye çalışırken post-modern olan tutum da, tam tersine yerel ve tekil olan değer hükümleri ile gündeme gelir ve küreselleşme, ekonomik boyutuyla yerel olanı da dünyaya taşır. Bu açıdan küreselleşme hem evrensel bir kültür oluşturmaya çalışırken hem de farklı olanları bir mağazaya toplar. Bu açıdan farklı olanların yan yana bulunduğu bir çağ, bugüne kadar yaşanmış değildir. Burada ortaya çıkacak olan değer çatışması, nasıl ortadan kaldırılabilir ve eğitim bu noktada nasıl bir işleve sahiptir? sorusu önem kazanmıştır.

Değer sorunu, felsefenin en eski sorunlarından birisidir ve felsefe özellikle değerlerin nesnelliği, özneliği, kaynağı gibi temel soruları tartışır. Bu açıdan değer sorunu, aynı zamanda etik alanın bir sorunudur. Etik sorunlar, önemli ölçüde politik alanı da ilgilendirir ve politik alan etik alanın gerçekleşmesini de kolaylaştırır ya da zorlaştırır. Politika, küreselleşme ile birlikte evrensel boyutta düşünülmemekte ve değer meselesini de etik alanın evrenselliğini de hesaba kattığımızda evrensel bir boyuta taşımaktadır. Öyleyse eğitim, politik ve etik sahaların evrensel oluşlarını dikkate alarak değer sorununa eğilmek zorundadır. Öyleyse temel sorumuz şudur: Demokrasi, bir politik tutum olarak değerler konusunda nasıl bir zemin oluşturur?

Anahtar sözcükler: demokrasi, küreselleşme, evrensel kültür, değer sorunu, değer çatışması

DEMOKRATİK AKIL VE EĞİTİM ÜZERİNE

Prof.Dr. Hatice Nur ERKIZAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hnerkizan@yahoo.com

ÖZET

İnsanın kendini bilmesi ve buna bağlı olarak kendinin ve içine doğduğu dünyanın değerlerini eleştirel düşünmenin konusu haline getirebilmesi demokratik birey olmanın ilk ilkesidir. Yaşamı; salt fiziksel var-oluştan kurtaran sorgulanmış yaşamdır. Sorgulayan birey hiçbir düşünceyi otorite olarak kabul etmez; çünkü; inançlar ve düşünceler gelenek, alışkanlık vb. şeyler tarafından bize ulaşılmış olabilirler. Oysa; sorgulayan birey arke olarak yalnızca kendini ve kendi aklını başlangıç olarak alır; her şeyi aklın sorgulama nesnesi haline getirir ve ancak bu sorgulamadan geriye ayakta kalabilen düşünceleri izler. Bu kapasitenin gelişmesi sayesinde kişi söylenenler, konuşulanlar, yazılanlar ve tartışılanlar üzerine analitik, eleştirel ve tutarlı bir tavır geliştirerek kendi düşüncesini oluşturabilir. Var olanlar üzerine böyle bir sorgulama basmakalıp düşüncelere, gelişigüzel fikirlere, gerçek-dışı iddialara ve yanlış akıl yürütmelere ve elbette bir meydan okumadır. Çünkü; demokrasi kendisi için düşünebilen bireyler talep eder, otoriteye/otoritelere başvurarak kendini haklı çıkarmaya çalışan bireyleri değil. Ancak bu sayede insan kendi seçimlerini oluşturabilir, kendi kararlarını kendisi alabilir ve en önemlisi de düşündüğü gibi yaşayabilir. Demokrasi iddia ve karşı iddiaların ticareti ya da karşılıklı alışverişi değildir. Demokrasinin ontik, epistemik ve etik öznesi olan bireyin kendisi de içi boş iddiaların sahiplenicisi olamaz. Demokrasi, Sokrates'i izlersek, soylu ve uyuşuk bir ata benzer, onu bu uyuşukluktan ise ancak ve ancak demokratik olabilen birey kurtarabilir. Günümüz demokrasileri soylu ve uyuşuk at olma durumuna doğru hızla ilerlemekteler. Gelişigüzel, sıradan, tutarsız ve doğrulanması mümkün olmayan iddialarla kamusal logos oyalanmaktadır. Gerçekten düşünmenin, tartışmanın, müzakerenin ve eleştirinin yerini "sahte düşünce oyunları" almaktadır. Demokratik bireyin var-olması demokrasinin var-olmasının koşuludur. Kamusal yapılanma insanların kendi seslerini duyurmalarına, kendi düşüncelerini oluşturmaya ve de diğerlerinin düşüncelerine saygı duymaya olanak tanımalıdır. Bu ise diğerlerinin düşüncelerine saygı gösteren, yaratıcı potansiyellerini eyleme dönüştüren, başkalarının acılarını, hüznlerini ve öykülerini okuyabilen, anlayabilen demokratik bireyin var-olmasına olanak tanınması ile mümkün olabilir. Tüm bu söylenenler ise ancak eğitim ile mümkün olabilir ki eğitimin de bir felsefesi olmak durumundadır. Bu felsefe, Platon'da olduğu gibi, demokratik aklı dışlayan, esoterik biçimlere bürünen ve karşısındaki ile kendini eşit görmeyen bir aklın, başka bir ifadeyle demokratik-olmayan bir aklın içinden kendini kuran bir felsefe olamaz. Eğitimin, insanın kendi insani/ahlaki var oluşunu gerçekleştirebilmesini sağlayabilmesi için demokratik-olmayan totaliter aklın müdahalesinden kurtulması gerekir. Eğitim sayesinde böyle bir aklın yeşermesi sağlanabilir ve dolayısıyla da insani var oluşun gerçekleşmesi mümkün olabilir.

Anahtar sözcükler: Aristoteles, demokratik akıl, eğitim, Nussbaum, Platon

EĞİTİMDE NEYİ ES GEÇİYORUZ? DİYALÖJİK DEMOKRASİ

Doç. Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bduman@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmayla, eğitimde neyi es geçiyoruz? Eğitimde es geçtiklerimiz ve geçemediklerimiz nelerdir? Çözüm olarak "diyalojik demokratik değerleri" ve "diyalojik iletişimi" okul ve sınıf ortamlarında nasıl uygulanabileceği ya da uygulanmadığının altında yatan faktörler nelerdir? gibi soruları kartezyen bir şekilde tartışmaktadır. Başlangıçta bütün mucitler aynı şeyi keşfettiler. Kendilerini ve beyinlerin nasıl çalıştığını, öğrendiğini ve güçlerini keşfettiler. Evrende keşfetmiş olduğumuz en harikulade şey beynimizdir. Eğitim sistemimizin problemi öncelikle kendimizi keşfetmeyi es geçiyoruz. Kendini keşfedemeyen özdenetim ve öz yeterliliğin farkında olamaz. Kendini keşfetmeden, beynin gücünü bilmeden, anlamlı ve keşfedici bir eğitimden bahsedilemez. Eğitimde neyi es

geçiyoruz? Anlam oluşturmaya, eleştirel düşünmeyi, yaratıcı düşünmeyi, akıl yürütme yollarını, eğitim ortamlarında yaşantılara-deneyimlere dayalı öğrenmeyi, 21. yüzyıl becerilerini, bilişsel ve idrak esnekliğini, yetenek edinimini ve yetenek güncelleştirilmesini, özgürleştirici disiplini-tutarlılığı, değişimci olmayı, değişim esnekliğini, akran entelektüalizmini, inovatif olmayı, bireysel farklılıkların ve en önemlisi işbirliğine dayalı etkileşimli “diyalojik demokratik değerleri”, karakter eğitimi öğrenmeyi es geçiyoruz. Bununla birlikte başarı psikolojisi için temel koşullar olan; öz yeterlilik, aidiyet duygusu, içsel denetimi ve işbirliğine dayalı sinerjinin oluşturulmasını sağlayan “başarım kültürünü” oluşturmaya es geçiyoruz. Bunlar olmayınca kriz ve kritik zamanlarda karşıt koşulları, korkuyu, stresi ve kaygılı davranışlar sergileme kültürünü oluşturuyoruz ve entelektüel şizofrenik davranışlar sergiliyoruz. Oysaki eğitim ve öğretim sistemimizde “entelektüel alçakgönüllülük, adil olmak, dirençlilik, tarafsızlık, güvenilirlik, cesaret, empati, özerklik ve dürüstlük” (Paul – Elder 2001) gibi bazı ortak ve belirgin özellikleri öğrenme-öğretme süreçlerinde yaşantıya dönüştürmemiz gerekiyor. Sağlıklı insana özgü olarak addedilen bu özellikleri kazanıp tüm davranışlarımıza geçirmeyi es geçiyoruz. Buna karşılık eğitimde es geçmediğimiz örtük bir şekilde bireyden birey, kurumlardan kurumlara tüm toplumu bir kangren gibi saran; entelektüel kibirden, entelektüel şizofrenizmden, adaletsizlikten, zayıflıktan, taraflılıktan-torpililikten, güvensizlikten, örtük ve baskıcı korkaklıktan, menfaat mabudlu bencillikten, kötüye uymacılıktan, tek tipolojik ve statükocu aynileştirmekten ve yalanı doğru gibi söylemekten, hakikati, gerçek doğruyu tersyüz eden ikiyüzlülüğünden ve buna benzer davranışları sergilemekten işimizin uzmanı ve işimizi iyi yapmadığımızdan dolayı es geçemiyoruz. Bu karşılaştırmalı karakter ve değer sistemlerinin olumsuzlarına hep koşulları takılı kalıyoruz. Bu problemi çözmek için bireyler arasında ve toplum içinde karşılıklı “diyalojik demokratik değer ve iletişimi” oluşturamıyoruz. O halde şu sorular tekrardan gündeme geliyor. Eğitim sistemimiz hep evrensel işçi mi yetiştirecek? Bu sistemizlik sisteminde bireysel ve toplumsal yaşam söz konusu olduğunda, insanlar kendi kaderlerinin yalnızca nesnelere değil, efendileri nasıl olabilecekler? İmal edilmiş belirsizlikler, bireysel ya da toplu varoluşumuzu nasıl ve neden şizofreniye dönüştürmektedir? Riskin kaynaklarını ve konusunu eğitim ve öğretim sisteminde çözümleyici algoritmalara dayalı olarak diyalojik demokrasi ekseninde neden tartışmaya açamıyoruz? Aslında çözüm kolay ve uygulanabilir. En büyük demokratik değer özgürce diyalojik bir şekilde «soru sormayla» başlar. Bütün bunları cevabı okullar-sınıfların demokrasinin yaşandığı diyalojik mekânlara dönüştürülemediğinden kaynaklanmaktadır. Diyalojik demokratik değer sistemlerini neden oluşturamıyoruz? Çünkü bilginin yapılandırılması ve aktarımı bağlamında ötekiyle karşılaşmada, “jakobenlik = entelektüel dikkafalılık =şizofrenik” hastalığına yakalananlardan dolayı oluşturamıyoruz. Okullar, ortak amaçlar doğrultusunda hayatın örüntüsünün deneyimlendiği mekânlardır. Demokratik bir okul kültürünün egemen olması için diyalojik demokrasiye geresinim vardır. Demokratik eğitim, özgürlük eğitimidir. Bu özgürlükler, eğitim sistemi içinde gelişebilir (Morrison, 2008). Demokratik okullar oluşturma sürecini iki şekilde dizayn edilebilir (Apple ve Beane (1995). Birincisi; Okul yaşamı içinde demokratik yapı ve süreçleri oluşturmaktır. İkincisi ise diyalojik demokrasi deneyimleri kazandıracak bir eğitim programını oluşturmaktır. Böylece Öğrencilerin problem çözme, yaratıcı ve karar verme sürecine katılım hakkı gözetilir. Bireylerde sorun çözme becerileri “sorgulayıcı ve deneysel” olarak geliştirilebilir.

Anahtar sözcükler: diyalojik demokrasi, sorgulayıcı-deneysel eğitim ve öğretim, entelektüalizm ve değerler.

İNŞAN FELSEFESİ AÇISINDAN EĞİTİMDE DEMOKRATİK DEĞERLER

Yrd.Doç.Dr. Mustafa GÜNAY, Çukurova Üniversitesi, mgunay@cu.edu.tr

ÖZET

Bu bildiride insan felsefesi açısından eğitimde demokratik değerlerin ve değer bilincinin anlamı ve işlevi, Takiyettin Mengüşoğlu ve Jacques Rancier’in düşüncelerinden yola çıkarak ele alınacaktır. Eğitim ve özgürlük ilişkisi bağlamında insanı bütünlüğü içinde görmeyen bazı görüşlerin ve uygulamaların eleştirisi yapılarak, özgürleştirici eğitimin mümkün olup olmadığı tartışılacaktır. Eğitim kavramı bizi insan kavramıyla bağlantı kurmaya ve onun üzerinde düşünmeye yöneltir. Her eğitim sistemi bir insan anlayışına dayanır. Ancak insanı bütünlüğü içinde kavramayı amaçlayan bir insan felsefesinin eksikliği de dikkati çeker. İnsanı bir “olanaklar varlığı” olarak tanımlayan Mengüşoğlu’na göre, söz konusu olanaklar ancak eğitimle ortaya çıkarılabilir ve geliştirilebilir. Eğitimin antropolojik temellere dayanması ve insanı bir bütün olarak ele alması gerektiğini belirten Mengüşoğlu, bu ölçütler arasında “özgürlük” kavramının gerekliliğini vurgular. Rancière’e göre de eğitimde kilit kavramların başında özgürlük ya da özgürleşme gelir. Burada söz konusu olan özgürlük, herkes için geçerli olmalıdır. Çünkü başkasını özgürleştirebilmek için önce insanın kendisinin özgürleşmesi gerekir. Ancak devletten, dinden ve ekonomiden kaynaklanan nedenlerle insanın özgürlüğünün elinden alınması sorunu da günümüzün temel sorunlarından biridir. Felsefe açısından eğitimi

ele almak istediğimizde, hiç şüphesiz insan kavramı odağında konunun çeşitli yönlerini düşünmek yerinde olur. Bu bağlamda insan-egitim ilişkisini irdelemek gerekir. Nasıl bir insan yetiştirmek istiyoruz? Bu soru felsefe açısından eğitim anlayışının ve sisteminin temelinde nasıl bir insan ve değer anlayışı bulunduğunu belirlemeyi gerektirir. İnsan istenildiği gibi biçimlendirilecek bir varlık mıdır? Siyasal iktidarın insan ve yurttaş kavramının içeriği nedir? Bütün bu sorulara cevap ararken, eğitimin özgürleşmeyle bağlantısını göz önünde tutmak yerinde olur. Eğitimin özgürleşmeyle ilişkisi bağlamında demokratik değerler de gerçekleşme olanağı bulabilir. İnsan bir olanaklar varlığı ise onun söz konusu olanaklarını ancak demokratik değerlerle oluşturulmuş bir eğitim ortaya koymaya ve geliştirmeye yardımcı olabilir.

Anahtar sözcükler: değer bilinci, değerler, eğitim, özgürlük, insan felsefesi

ETİK İLE BİLİMLER İLİŞKİSİ

Prof.Dr. Cemal GÜZEL, Hacettepe Üniversitesi, cmlguzel@gmail.com

ÖZET

Uzak veya yakın tarihe bakıldığında gelişmiş toplumlar akli ve bilimi önceleyen, dürüst ve üretken insan yetiştirmeyi öncelikmişler; bu ilkeyi benimseyen toplumlar medeniyetin ışığı, milletlerin efendisi olmuştur. Eğitim ve bilim ile uğraşan insanların öncelikle ahlak ve etik kavramlarını içselleştirmesi gerektiği vurgulanacak konuşmada kısaca bilim etiğinin iki ana ilkesi üzerinde durulacaktır. Bunlardan biri genel ahlaka uygunluk, diğeri de araştırma ve rapor yazma süreçlerinde örnek olma durumudur. Uzun zamana yayılan ve deneyimler ile pekişen bilimsel araştırma ve rapor yazma konusunda hemen her bilim insanının üzerinde uzlaştığı ortak noktalar zamanla etik tavrın da standartları olarak kayda geçirilmiştir. Bu standartlardan en fazla öne çıkanlar şunlardır: Dürüstlük, dikkat ve özen, açıklık, özgürlük, onur payı, eğitim, toplumsal sorumluluk, yasallık, fırsat eşitliği, karşılıklı saygı, verimlilik. Bilimsel bakış açısını yaşam biçimi olarak benimseyen insanların temel ilkesi olan, "başkalarına karşı dürüst olmadan önce, kendine karşı dürüst ol" şeklinde özetlenecek etik değerlerin yanı sıra, onları mesleki açıdan sınırlandıran bir dizi kural daha geliştirilmiştir. Bilim otoritelerince "etiğe aykırı davranışlar" olarak tanımlanan ve günümüzde ayrı bir inceleme ve araştırma alanı olarak öne çıkan "bilim etiği" konusunda, TÜBA ve TÜBİTAK da pozisyonunu belirlemiş; araştırmacıların uymak zorunda olduğu belli başlı konulara dikkat çekmişlerdir. Bunlar; uydurma, çarpıtma, aşırma, tekrar yayım, dilimleme, kurum desteği belirtmeme, yazarlıktan çıkarma veya onursal yazarlık, kendinden aşırma, kaynakları usulsüz ve amaç dışı kullanma, danışmanlık veya hakemlik gibi pozisyonları kötüye kullanma, meslektaşları ile ilgili olarak kasıtlı olarak asılsız ve dayanaksız ithamlarda bulunmak yani karşılıklı saygı ilkesini ihlal etmek. Bu ilkelere bağlı olarak yapılacak bilim, insanları hakikat severlik, dürüstlük, objektif ve tarafsız davranmayı öğretir; ahlâkî davranışları esas almayı teşvik eder.

Anahtar sözcükler: etik, ahlak, bilim, bilim etiği

ETİK TAVRIN STANDARTLARI VE ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR

Prof.Dr. Mustafa ÇAKIR, Anadolu Üniversitesi, mcakir@anadolu.edu.tr

ÖZET

Uzak veya yakın tarihe bakıldığında gelişmiş toplumlar akli ve bilimi önceleyen, dürüst ve üretken insan yetiştirmeyi öncelikmişler; bu ilkeyi benimseyen toplumlar medeniyetin ışığı, milletlerin efendisi olmuştur. Eğitim ve bilim ile uğraşan insanların öncelikle ahlak ve etik kavramlarını içselleştirmesi gerektiği vurgulanacak konuşmada kısaca bilim etiğinin iki ana ilkesi üzerinde durulacaktır. Bunlardan biri genel ahlaka uygunluk, diğeri de araştırma ve rapor yazma süreçlerinde örnek olma durumudur. Uzun zamana yayılan ve deneyimler ile pekişen bilimsel araştırma ve rapor yazma konusunda hemen her bilim insanının üzerinde uzlaştığı ortak noktalar zamanla etik tavrın da standartları olarak kayda geçirilmiştir. Bu standartlardan en fazla öne çıkanlar şunlardır: Dürüstlük, dikkat ve özen, açıklık, özgürlük, onur payı, eğitim, toplumsal sorumluluk, yasallık, fırsat eşitliği, karşılıklı saygı, verimlilik. Bilimsel bakış açısını yaşam biçimi olarak benimseyen insanların temel ilkesi olan, "başkalarına karşı dürüst olmadan önce, kendine karşı dürüst ol" şeklinde özetlenecek etik değerlerin yanı sıra, onları mesleki açıdan sınırlandıran bir dizi kural daha geliştirilmiştir. Bilim otoritelerince "etiğe aykırı davranışlar" olarak tanımlanan ve günümüzde ayrı bir inceleme ve araştırma alanı olarak öne çıkan "bilim etiği" konusunda, TÜBA ve TÜBİTAK da pozisyonunu belirlemiş; araştırmacıların uymak zorunda olduğu belli başlı konulara dikkat çekmişlerdir. Bunlar; uydurma, çarpıtma, aşırma, tekrar yayım, dilimleme, kurum desteği belirtmeme, yazarlıktan çıkarma veya onursal yazarlık, kendinden aşırma, kaynakları usulsüz ve amaç dışı kullanma, danışmanlık veya hakemlik gibi pozisyonları kötüye kullanma, meslektaşları ile ilgili olarak kasıtlı olarak asılsız ve dayanaksız ithamlarda bulunmak yani karşılıklı saygı ilkesini ihlal etmek. Bu ilkelere bağlı olarak yapılacak bilim, insanları hakikat severlik, dürüstlük, objektif ve tarafsız davranmayı öğretir; ahlâkî davranışları esas almayı teşvik eder.

Anahtar sözcükler: ahlak, bilim etiği, etik

EĞİTİM ARAŞTIRMALARINDA ETİK İHLALLER

Prof. Dr. Hediye Şule AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, suleaycan@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, bilim insanlarının araştırmalarında yaptıkları etik ihlallerinin türleri ve nedenleri hakkında bilgiler verilerek, eğitim bilimleri alanından bazı örnekler verilecektir. Türkiye Bilimler Akademisi Bilim Etiği Komitesi (2002) hazırladığı raporda, son yıllarda bilimsel yayınların güvenilirliğinin azaldığını, bunun nedeninin de yayın sayısının başarı ölçütü olarak dikkate alınması olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, yayın sayısının artması, beraberinde etik sorunları da getirmiştir. Bütüncül yaklaşımın benimsendiği bu çalışmada, konuyla ilgili dokümanlar sistematik bir şekilde incelenmiştir. Ele alınan dokümanlara göre; araştırmacılar aynı konuda önceden yapılan araştırmaları dikkate almayarak bir çok etik ihlali yapmaktadırlar. TÜBİTAK, etik ihlallerini uydurma, çarpıtma, aşırma, dublikasyon, dilimleme, destek belirtmeme, yazar adlarında değişiklik yapma şeklinde listelemiştir. Önemli sorunlardan olan intihal, Türk Dil Kurumu Sözlüğünde, "başkalarının yazılarından bölümler, dizeler alıp kendisininmiş gibi gösterme veya başkalarının konularını benimseyip değişik biçimde anlatma" olarak tanımlanmıştır. İntihal, kaynak göstererek ya da göstermeyerek de yapılabilir. Kaynak göstermeden yapılan intihaller arasında; bir başka kaynaktan kelime kelime tüm bilgiyi almak, bir çok kaynaktan alarak kendininmiş gibi göstermek, paragraf içindeki anahtar kelimeleri değiştirerek gizlemek, kendisine ait önceki bir çalışmadan aynen almak, bir kaynaktan hiç bir değişiklik yapmadan bir bölümü almak bulunmaktadır. Kaynak göstererek yapılan intihaller ise; unutulmuş dipnot, yanlış künye vererek kaynağın orijinaline ulaşılma ihtimalini ortadan kaldırmak, yazarın alıntı yaptığı kaynağa atıf yapması fakat tırnak işareti koymaması, yazarın tüm kaynaklara atıf yapması, tırnak işareti kullanması fakat araştırmacının hiçbir orijinal fikir içermemesi, yazarın bazı yerlerde kaynaklara atıf yapması fakat yazının kalan kısımlarındaki bilgilerin kendine ait olduğu fikrini yaratma düşüncesiyle bazı kaynaklara atıf vermemesi şeklinde sıralanabilir. Kimi araştırmalara göre; intihalin başlangıcı, öğrencilikteki kopya çekme alışkanlığıdır. İnternet üzerinden erişilebilir bilginin artmasıyla, intihal farklı bir boyuta taşınmıştır. Araştırmacılar; bilimsel çalışmalarda etik dışı uygulamaların eğitim eksikliğinden kaynaklandığı vurgulamaktadır. İnternette yer alan bilginin "kamu malı" olduğunu kabul etmek gibi.

Anahtar sözcükler: eğitim, etik ihlalleri, intihal

TEZ YAZIM SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN ETİK SORUNLAR

Doç. Dr. Turan Paker, Pamukkale Üniversitesi, tpaker@pau.edu.tr

ÖZET

Gerek yüksek lisans gerekse doktora düzeyinde tez yazımı belirli bir formatta yürütülen akademik bir üretim sürecidir. Bu nedenle kendine göre üslubu, yazım biçimi ve uyulması gereken kuralları vardır. Bilim etiği açısından bakıldığında ise yapılan çalışmanın geçerliliği, güvenilirliği, veri toplama ve analiz aşamasında titizlikle uyulması gereken kurallar araştırma yöntemi kitaplarında dile getirilmiştir. Bu çalışmada bilim etiği açısından tez yazım sürecinde karşılaşılan etik sorunlar üzerinde durulmuştur. Özellikle alan yazında yapılan atıfların ele alınış biçimleri, verilerin yazıya aktarım sorunları, tartışma da yapılan atıfların ele alınış biçimleri örneklerle incelenmiştir. En çok karşılaşılan sorunlar, kaynaktan bilgi alındığı halde kaynak göstermeme, alıntı yaparken kaynaktan belirtilen cümleyi olduğu gibi alma, başkalarına ait bilgi veya bulguları kendisininmiş gibi kullanma, elde edilen verileri tam olarak paylaşmama, yanlış veya eksik kaynak gösterme. Bir de bu sorunlara tez danışmanları tarafından doğru ve zamanında dönüt verilmeyerek veya titizlikle kontrol edilmeyerek tezlerin basılması ve jüri üyeleri tarafından onaylanması.

Anahtar sözcükler: etik, etik sorunlar, tez yazımı, tez çalışmaları

PERSÖNLICHKEITSENTWICKLUNG DURCH LERNEN IN INTERNATIONALEN GRUPPEN. ERFAHRUNGSBERICHT AUS DEM GOETHE-INSTITUT.

Asst. Prof. Dr. Hans Werner SCHMIDT, Goethe Institut-Schwäbisch Hall, Almanya

ZUSAMMENFASSUNG

Fremdsprachenlernen im Zielsprachenland bietet innerhalb und außerhalb des Unterrichts viele Chancen zur kulturspezifischen erlebten Landeskunde und zur Anwendung des Gelernten in authentischer Kommunikation. Findet dieses Lernen in internationalen Klassen statt (etwa an einem Goethe-Institut in Deutschland), so eröffnen sich darüber hinaus vielfältige Möglichkeiten zum Lernen von und mit Teilnehmern aus anderen Kulturen. Dieses kulturübergreifende Lernen ist eine Form des sozialen Lernens, bei dem nicht nur das Wissen um kulturelle Unterschiede, sondern auch Einstellungen, Haltungen, Interaktions- und Reflexionsfähigkeit erweitert werden, indem das ‚Eigene‘ und das ‚Fremde‘ differenziert wahrgenommen und erfahren werden. Da das Goethe-Institut sich – abgesehen von Kinder- und Jugendkursen - an erwachsene Lernende wendet, hat es – anders als die Schule - natürlich keinen Erziehungsauftrag. Die Lernenden kommen primär zum Spracherwerb und nicht, um die eigene Persönlichkeit zu erweitern. Dennoch ist gerade dieser sekundäre Nutzen m.E. kaum zu überschätzen, und die systematisch erfassten Rückmeldungen aller Teilnehmer zeigen, dass gerade dieser Aspekt des Lernens in internationalen Gruppen als sehr wertvoll betrachtet wird. Im Unterricht ist formelles interkulturelles Lernen integraler Bestandteil und grundlegendes Prinzip, schon weil die unterschiedlichen kulturellen Erfahrungen der Lernenden den besten und natürlichsten Anlass zur Kommunikation bieten. Ebenso wichtig ist jedoch das informelle interkulturelle Lernen auch außerhalb des Unterrichts, das durch vielfältige Angebote des Kultur- und Freizeitprogramms gefördert wird. Auch ganz unterschiedliche Wertesysteme verhindern in aller Regel nicht den von gegenseitiger Neugier und Respekt geprägten Umgang mit einander, und erfreulicherweise funktioniert dieses kulturübergreifende interkulturelle Lernen auch und gerade dann, wenn die Beziehungen zwischen den Herkunftsländern schwierig oder sogar durch offene Konflikte geprägt sind. Sprachenlernen in internationalen Gruppen kann daher viel zur Persönlichkeitsentwicklung im Sinne einer Erweiterung der interkulturellen Kompetenz beitragen. Dies soll im Beitrag am Beispiel unterschiedlicher Kurstypen gezeigt werden.

Schlüsselwörter: Goethe Institut, internationale Gruppen, Persönlichkeitsentwicklung, das Eigene, das Fremde, Landeskunde

BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ

BİLGİSAYAR PROGRAMCILIĞI ÖĞRENCİLERİNİN MOBİL GÜVENLİK FARKINDALIKLARI

Öğr.Gör. Selma BÜYÜKGÖZE, Kırklareli Üniversitesi, selma.bulut@klu.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Zülfiye BIKMAZ, Kırklareli Üniversitesi, zbkalmaz@hotmail.com

Öğr.Gör. Ebru DERELİ, Kırklareli Üniversitesi, ebru.dereli@klu.edu.tr

Öğr.Gör. Adem KORKMAZ, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, adem@kilis.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin hızlı gelişimi ile günümüzde kullanılan mobil telefonlar bir bilgisayardan karşıladığımız tüm ihtiyaçlarımızı karşılar düzeye erişmiştir. Mobil telefon güvenliği farkındalığı oluşturmak için kullanıcılardan önce bu sistemleri tasarlayan ve geliştiren kullanıcıların farkındalığının oluşması gerekir. Bu amaç doğrultusunda, bu çalışma Kırklareli Üniversitesinin Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı bölümünde okuyan öğrencilerin, mobil güvenlik farkındalıklarının değerlendirilmesine yönelik, görüşlerini belirlemektedir. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı bölümünde okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Çalışma tanımlayıcı tipte planlanmıştır. Veri toplama aracı olarak; katılımcıların sosyo-demografik özellikleri, akıllı telefon kullanımına yönelik güvenlik farkındalıkları ve bilgi düzeylerine yönelik olarak araştırmacılar tarafından literatür desteği ile hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Veriler Google form aracılığıyla toplanmış ve gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmaya katılan 102 öğrenciden elde edilen veriler analiz için kullanılmıştır. Veri analizinde SPSS 20,0 programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzde, frekans ve non-parametrik testler kullanılmıştır. Çalışmaya 102 kişi katılmıştır (N:123, %83). Katılımcıların %71,3'ü erkek, %52'sinin ise 1. Sınıf olduğu, 78,4'ü 19-21 yaş aralığındadır. %97,1'inin akıllı telefonu olduğu ve %71,6'sının kullandıkları işletim sisteminin Android olduğu, %61,8'inin internet erişimini mobil ile yaptığı belirlenmiştir. %78,4'ünün daha önceden bilgi güvenliği kursuna katılmadığı, %63,7'inin kişisel verilerin gizliliği ve korunması konusunda endişe duyduğu, %71,6'sının kişisel bilgilerinin telefonlarında sakladığı ve %82,4'ünün Akıllı telefonlardaki kötü amaçlı yazılımların varlığından haberdar olduğu, sadece %14,7'sinin telefonlarında güvenlik için bir yazılım kullandığı, %75,5'inin Akıllı telefon güvenlik yazılımlarının gerekli olduğunu düşündüğü bulunmuştur. %41,2'sinin telefonuna yükleyeceği uygulamayı seçerken en önemli kriterinin güvenilirlik olması, %59,8'inin telefonunda kullandığı koruma sisteminin cihaz parolası kilidi olduğu, %62,7'sinin Mobil uygulama marketlerinden indirilen uygulamaları akıllı telefonunuza kurmanın güvenli olduğunu düşündüğü ve %59,8'inin Mobil uygulama marketlerindeki uygulamaların indirmeden önce güvenlik testinden geçtiğini düşündüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin mobil uygulamaları indirirken güvenliği sadece Mobil uygulama marketlerine bıraktığı, kendilerinin cihazlarına güvenlik amaçlı yazılımlar yüklediği, ancak yükledikleri uygulamaların kişisel verilerine erişip erişmedikleri konusuna dikkat ettikleri saptanmıştır. Bölümdeki öğrencilerin sadece mobil uygulama kullanıcısı olmadıklarından aynı zamanda mobil uygulama geliştiricisi olmalarından hareketle mobil güvenlik hakkında eğitim verilmesi planlanmıştır. Böylece güvenliği daha yüksek uygulamalar geliştirmeleri desteklenebilir.

Anahtar sözcükler: akıllı telefon güvenliği, güvenlik farkındalığı, mobil uygulama marketleri

DİJİTAL ÖYKÜLERE VE GELİŞTİRME SÜRECİNE İLİŞKİN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç. Dr. Erkan ÇALIŞKAN, Ömer Halisdemir Üniversitesi, erkancalisikan@ohu.edu.tr

ÖZET

Dijital öyküler klasik hikâye anlatma eyleminin bilişim teknolojileriyle zenginleştirilmiş biçimidir. Konu seçimi, konu üzerine araştırma, senaryo yazımı ve ilgi çeken bir öykü geliştirme sürecinde sonra çeşitli çoklu ortam öğelerini de öyküye katarak bilgisayar ortamında sunulması sürecini kapsar. Dijital öyküleme için durağan resimler kullanılabilir gibi canlandırmalardan da yararlanılabilir. Çalışmanın temel amacı, dijital öykülere ve dijital öykülerin geliştirme sürecine ilişkin bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının görüşlerini incelemektir. Nitel desende yürütülen araştırmada çalışma grubu için ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından temel ölçüt daha önce dijital öykü geliştirme tecrübesine sahip olma olarak belirlendiğinden bilişim teknolojilerine daha yatkın olan ve katılıma gönüllü olan 25 bilişim teknolojileri öğretmen adayı ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarıyla öncelikle dijital öykülerle ilgili kuramsal çalışmalar yapılmıştır. Daha sonra dijital öykü geliştirmeye uygun web ortamları ve hazırlanan videolara etkileşim kazandırma ile ilgili eğitimler verilmiştir. Dört hafta süren eğitimlerden sonra öğretmen adayları Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programından belirlenen kazanımlara uygun etkileşimli ve etkileşimsiz hareketli dijital öyküler geliştirmişlerdir. İki hafta süren geliştirme süreci sonunda öğretmen adaylarına araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış soru formları uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çözümleme sonuçlarına göre öğretmen

adayları dijital öykülerin en olumlu yönlerini, eğlenceli (f=22) ve ilgi çekici (f=12) olmaları şeklinde ifade etmişlerdir. Onlara göre dijital öykülerin en önemli sınırlılıkları ise tasarlanmalarının zor olması (f=8) ve teknolojik alt yapı gerektirmesidir (f=4). Dijital öykülerin geliştirilmesinde yaşanan en önemli sorunların; içerik bilgisi (f=8), senaryo kurgusu (f=6), öğrenen özellikleri ve gereksinimleri (f=6) ile program bilgisi (f=5) konularıyla ilişkili olduğu ifade edilmiştir. Etkileşimsiz ve etkileşimli dijital öyküleri karşılaştıran öğretmen adayları, etkileşimsiz dijital öykülerin öğrenciyi pasif yaptığını ve bu durumdan öğrencinin sıkılabileceğini belirtmişlerdir. Etkileşimli dijital öykülerde ise öğrenci aktifleşeceğinden daha etkili öğrenmelerin sağlanabileceğinden ve öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişebileceğinden bahsedilmektedir. Çalışmada aynı zamanda katılımcıların bu sürece girecek öğretmen adaylarına tavsiyeleri de sunulmaktadır. Elde edilen bulgulara göre bilişim teknolojileri öğretmenliği yanı sıra öğretim tasarımcısı olarak da çalışabilecek Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin dijital öyküleri geliştirmeye oldukça yatkın oldukları ancak geliştirecekleri düzeye göre ilgili alan uzmanlarından destek almaları gerektiği söylenebilir. Ayrıca, verilecek dijital öykü geliştirme eğitimlerinde çalışmaya katılan katılımcıların yaşadıkları sorunların ve yapılan önerilerin dikkate alınması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: bilişim teknolojileri, dijital öykü, öğretmen adayı

DUYURU VE ÖDEV TAKİP AMAÇLI BİR İNTERNET SİTESİNİN ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Selma BÜYÜKGÖZE, Kırklareli Üniversitesi, selma.bulut@klu.edu.tr

Öğr.Gör. Adem KORKMAZ, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, adem@kilis.edu.tr

Öğr.Gör. Ebru DERELİ, Kırklareli Üniversitesi, ebru.dereli@klu.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Zülfiye BIKMAZ, Kırklareli Üniversitesi, zbkamaz@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma, Kırklareli Üniversitesinin Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı bölümünde okuyan öğrencilerin, Görsel Programlama I dersinde ödev takibi amacıyla kullandıkları bir internet sitesinin değerlendirilmesine yönelik, görüşlerini belirlemektedir. Araştırma tanımlayıcı tipte planlanmış olup, araştırma modeli olarak tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı bölümünde okuyan 1. ve 2. Sınıfında okuyan ve Görsel Programlama I dersini alan öğrencileri oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak; araştırmacıların literatür eşliğinde oluşturduğu bazı kişisel ve bilgi düzeyine yönelik sorulardan oluşan, Google Formlar aracılığıyla hazırlanmış bir anket formu kullanılmıştır. Araştırma verileri çalışmaya katılan ve anketin hepsini tam dolduran 118 öğrenci oluşturmuştur. Veri analizinde SPSS 20.0 programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzde ve frekans testleri kullanılmıştır. Çalışmaya 118 kişi katılmıştır (N:123, %96). Katılımcıların %75,4'ü erkek ve yaş ortalamalarının 19.81±1,53 (min:18, max:29) olduğu belirlenmiştir. %44,4'ü wifi aracılığıyla internete bağlandığı, %98,3'ünün akıllı telefonun olduğu, %72,0'ının ödevleri ders öğrenmek için gerekli bulduğu belirtmiştir. %84,7'si ödevi tamamladığında ilgili konuyu öğrendiği için memnun olduğu, %73,7'si ödevi kalitesiz tamamlasa da yüksek not almayı hak etmediğini düşündüğü bulunmuştur. %25,4'ü ödevleri bir zaman kaybı olarak görmektedir. %31,4'ü site kullanımı öncesinde duyuruları takip etmekte zorlandığını, %76,3'ü siteye dizüstü/pc aracıyla ulaştığı, %77,1'i sitenin mobil uygulamasının olması gerektiğini belirtmiştir. %58,5'i site öncesinde duyurulardan; derste hocanın söylemiyle haberdar olduğu, %83,9'u sitenin amacına uygun tasarlandığını düşündüğü, siteden memnuniyet düzeyinin orta-iyi (3,58±1,05, min:1, max:5) olduğu bulunmuştur. %51,7'si ödev yüklemek için siteyi kullanmak istediği ve %67,8'i ise ödevlerini diğer uygulamalarla yüklemeye devam etmek istediğini belirtmiştir. %76,3'ü siteyi gerekli bir uygulama olarak görmektedir. Öğrencilerin sitenin kullanımından orta-iyi düzeyde memnun olduğu, bunun yanında google drive gibi dosya paylaşım uygulamalarıyla ödev yüklemeye devam etmek istediği ve sitenin öğrenci bilgi sistemi ile entegre edilerek duyurular açısından çok amaçlı kullanılması şeklinde önerileri olmuştur. Bu tür uygulamaların mobil uygulama şekline dönüştürülerek tüm derslere yaygınlaştırılmasının amacı öğrenmek olan öğrencilerin öğrenme motivasyonu ve başarısını arttıracığı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: eğitim, internet sayfası, öğrenci

KİMYA EĞİTİMİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER ARASINDAKİ İLETİŞİM KANALI: WHATSAPP

Doç.Dr. Nuray ZAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, nurayyoruk@gmail.com

ÖZET

Whats'App; anlık mesajlaşma amacıyla kullanılan akıllı telefonlarda bulunan bir uygulamadır. Whats'App uygulaması son dönemde toplumda popüler bir uygulama olmakla birlikte eğitim alanında kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Eğitim alanında okul saatleri içinde ve okul saati dışında Whats'App kullanımı ile ilgili olarak İngilizce ve kimya eğitiminde alana özel konular ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Ancak belirli bir alan öğretmenin ve öğrencilerin belirli bir programa bağlı kalmadan gönüllü olarak oluşturulan gruplarda ilgili uygulamayı nasıl kullandıklarını araştıran çalışmaya rastlanmamıştır. Bu amaçla öğrencilerle iletişimde Whats'App uygulaması kullanan kimya öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çankırı ve Ankara ilinde MEB bağlı Anadolu Lisesinde görev yapan çalışmaya gönüllü olarak katılan 8 kimya öğretmeni ile çalışma yürütülmüştür. Lise düzeyinde derse giren öğretmenler ile yapılan çalışmada Whats'App uygulamasının 5 ana amaç doğrultusunda kullanıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin; ders ile ilgili motivasyonunu artırmak, iletişimi güçlendirmek, öğrenciler arasında bilgi paylaşımını teşvik etmek, öğrenme fırsatı olarak kullanmak, çalışma sürecini planlamak olarak sınıflandırılmıştır. İlk olarak öğrencilerin ders ile ilgili motivasyonlarını artırmak için çalışma temposunu hızlandırıcı mesajların, ders içeriği ile ilgili ipuçlarının gönderilmesi, başarıyı hissetmelerini sağlayıcı ifadeler, kimlik ve kişiliklerinin değerli olduğunu belirten mesajlar, birlikte yaşanan anların fotoğrafları bu kapsamda değerlendirilmiştir. İkinci olarak iletişimi güçlendirmek kapsamında; özel günlerin kutlanması, başarıların kutlanması ve aidiyet duygusunun artırılmasına yönelik mesajlar bu alanda yer almıştır. Üçüncü olarak bilgi paylaşımı içeriğinde; bir konu ile ilgili ses kaydı, soru, sorunun çözümü, konu kapsamında görsel, dokümanlar alınmıştır. Dördüncü olarak öğrenme fırsatı kapsamında; anlaşılamayan bir konuya anında verilen cevaplar, soru ve cevaplar bu kategoride ele alınmıştır. Son olarak süreci planlama kapsamında dönem içinde proje, ödev, sınav hazırlıklarında süreyi hatırlatma, dönüt alıp verme bu kapsamda değerlendirilmiştir. Ayrıca Whats'App uygulamasının kullanım kolaylığı, düşük maliyete sahip bir iletişim kanalı olması bununla beraber getirdiği eğitim kazanımları avantaj olarak eklenebilir. Bunun yanı sıra sınıfta geçirilen zamanın dışında öğrenme materyallerine kolay ulaşımın sağlanması, kayıt altına alınmasını istediğiniz ses kaydını kolaylıkla yaparak herkese aynı anda ulaşması da olumlu görüş olarak belirtilmiştir. Bir diğer taraftan öğretmenler uygulamanın dezavantajlarının olduğunu da belirtmektedir. Öğretmenler için öncelikle akıllı telefonu veya internet bağlantısı olmayan öğrencilerin bulunduğu bir grupta bu uygulamayı kullanmanın zor olduğunu öğrencilerle iletişim açısından adil olmayacağını belirtmişlerdir. Öğretmen olarak soru sorulduğunda öğrenciler soruya ilgisiz kalıyorsa, bu tutumun motivasyonu düşürdüğü öğretmenler tarafından belirtilmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenin içinde bulunduğu grupta öğrenciler arası iletişimde uygun bir dil kullanılmaması uygulamada eğitim zorluğu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu tür öğrenci tutumları yüzünden, mesajlara son verme yönünde öğretmenlerin eğilim gösterdiği uygulamadan uzaklaşıldığı ayrıca ifade edilmektedir.

Anahtar sözcükler: anlık mesaj, iletişim, kimya eğitimi, öğretmen, whatsapp

KÜTÜPHANECİLİK ETİĞİ VE KÜTÜPHANECİLİK ETİK ALGI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Prof.Dr. Sedat YAZICI, Bartın Üniversitesi, sedatyazici@karatekin.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Burcu Umut ZAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, burcumut@gmail.com
Doç.Dr. Asli YAZICI, Çankırı Karatekin Üniversitesi, asliyazici@karatekin.edu.tr

ÖZET

Kütüphanecilik üzerine etik kaygıların yüz yıla yakın bir geçmişi olmasına karşın bu alandaki ulusal ve uluslararası kuramsal çalışmalar oldukça sınırlı olup, uygulamalı çalışmalar ise yok denecek kadar azdır. Oysa, kütüphanecilik etiği akademik etiğin birçok alanını doğrudan ilgilendirir ve bir ülkedeki akademik etiğe ilişkin duyarlılık ve farkındalık düzeyini kütüphane ortamında ve hizmetlerinde görmek mümkündür. Konuyla ilgili daha önce yaptığımız nitel araştırmada kütüphane çalışanlarının kütüphanecilik etiği algısı üzerine önemli farklılıklar olduğunu, iletişim teknolojilerinin gelişiminin kütüphanecilik etiği konusunda bazı farklılıklar ortaya çıkardığını tespit etmiştik. Bu nedenle günümüz kütüphanecilik hizmetlerindeki çeşitliliği de kapsayan kütüphanecilik etik algısını ölçen çalışmalara ihtiyaç vardır. Yaptığımız literatür incelemesinde ulusal ve uluslararası düzeyde kütüphanecilik etiği üzerine yapılmış geçerlik ve güvenilirliği çalışılmış bir ölçme aracına rastlamadık. Bu bildirinin konusu kütüphanecilik ortamında ve hizmetlerinde karşılaşılabilecek etik sorunları tanıtmak, kütüphanecilik etiği alanında kullanılacak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirme sürecini, aşamalarını, ölçek maddelerini ve psikometrik özelliklerini tanıtmaktır. Araştırmanın evrenini üniversite kütüphane kullanıcıları arasında önemli bir grubu oluşturan akademik

personel ile lisans ve lisansüstü öğrencileri oluşturmaktadır. Ölçme aracının geliştirilmesinde ilgili alan literatüründen yararlanılmış, yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak kütüphane çalışanları ve kullanıcılarının bu konudaki algıları incelenmiştir. Her iki kaynaktan elde edilen bulgular doğrultusunda ölçme aracının soru havuzu oluşturulmuştur. Soru havuzunda yer alan bazı maddeler şöyledir: Sürekli kullanmak üzere kütüphaneden bir kitabı çalmak, Bir kitabın veya derginin belli sayfalarını yırtıp almak, Kütüphanede olmasını istemediği bir yayını aşırarak veya ortadan kaldırmak, Başkası yararlanmasın diye kütüphanedeki bir eserin yerini bilerek değiştirmek veya kütüphanede saklamak, Diğer kullanıcıların gizlilik içeren bilgilerini başkalarıyla paylaşmak, Üzerine kayıtlı bir kitabı başkaları kullanmasın diye bilerek iade etmemek, Kendi şifresiyle üye olmayan birinin kütüphane dışından veri tabanlarına erişmesini sağlamak, Veri tabanlarını kullanması için kurum dışından birine şifresini vermek, Telif hakkını ihlal etmek. Ölçme aracı 5li Likert türünde olup, katılımcılara ilgili davranışın ne derece etik olduğu sorularak Hiç etik değil, ile Tamamen etik derecelendirme aralığında cevap vermeleri istenmektedir. Bu ölçme aracının geliştirilmesinin ilgili alanda önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz.

Anahtar sözcükler: etik algı, kütüphane kullanıcıları, kütüphanecilik etiği, akademik etik

MİKRO ÖĞRETİMDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANIMI

Yrd.Doç.Dr. Halit KARALAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, khalit@mu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde politikacılar ve karar vericiler, teknolojiyi eğitim sisteminde karşılaşılan problemlerin çözümü için bir araç olarak görmekte ve sınıflar yeni teknolojilerle donatılmaktadır. Bu girişimler sonucunda, eğitimde teknoloji entegrasyonu, öğretmenlerin sahip olması gereken önemli yeterlikler arasında yer almış ve öğretmenlerin sınıflarında teknolojiyi etkin olarak kullanabilecek şekilde yetiştirilmesi önem kazanmıştır. Günümüz öğrencilerinin yaşamlarının ayrılmaz bir parçası haline gelen Web 2.0 araçları da öğretmenlerin sınıflarında kullanması gereken önemli teknolojiler arasında görülmektedir. Genel olarak Web, özelde ise Web 2.0 araçlarının kullanımı farklı teknoloji bilgisi gerektirmekte ve öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlikler web pedagojik alan bilgisi yeterlikleri olarak tanımlanmaktadır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini etkili olarak yapabilmesi için öğretmen özyeterlik algılarının da etkili olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, öğretmen yetiştirmede kullanılan etkili yöntemlerden biri olan mikro öğretim yöntemiyle birlikte Web 2.0 araçlarının sınıfta etkin kullanımına odaklanan çalışmanın amacı, mikro öğretimde kullanılan Web 2.0 araçlarının öğretmen adaylarının Web pedagojik alan bilgisi yeterlikleri ve öğretmen özyeterliklerine etkisini belirlemektir. Araştırma tek gruplu öntest-sontest yarı deneysel desende yürütülmüştür. Mikro öğretim yöntemi özü itibarıyla az sayıda öğretmen adayı ile gerçekleşen bir yöntem olması nedeniyle, araştırmanın katılımcıları kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 24 pedagojik formasyon öğrencisinden oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının 14'ü erkek, 10'u ise kadındır. Araştırmada veri toplamak amacıyla "Web pedagojik içerik bilgisi ölçeği" ve "Öğretmen özyeterlik ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma haftada sekiz ders saati olacak şekilde yedi haftalık bir sürede tamamlanmıştır. Yedi haftalık sürenin ilk ders saatinde ve son ders saatinde öğretmen adaylarına ölçekler uygulanmıştır. Elde edilen verilerinin tek değişkenli normal dağılım durumları incelenmiş ve veriler t-testi ile analiz edilmiştir. Araştırmada, mikro öğretimde Web 2.0 araçlarının kullanımının, öğretmen adaylarının Web pedagojik alan bilgisi yeterliklerini ve öğretmen özyeterliklerini anlamlı derecede arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: mikro öğretim, öğretmen özyeterliği, web 2.0 araçları, web pedagojik alan bilgisi

MOTİVASYON BOYUTU OLAN ETKİLİ BİR ÖĞRETİM TASARIMI: ARCS KURAMI VE ÖĞRETİM OLAYLARI MODELİ

Yrd.Doç.Dr. Halit KARALAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, khalit@mu.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Agah Tuğrul KORUCU, Necmettin Erbakan Üniversitesi, akorucu@konya.edu.tr

ÖZET

Bireyi belirli bir amaç doğrultusunda harekete geçiren, harekete yön veren ve hareketin devamlılığını sağlayan içsel ve dışsal faktörler olarak tanımlanan motivasyon, öğrenmeyi etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Yapılacak öğretim ne kadar mükemmel olursa olsun, öğretimin başarısı, öğrencilerin motivasyon düzeyini geçmemektedir. Öğretim tasarımı kuramları incelendiğinde ise Keller tarafından geliştirilen ARCS kuramı dışında motivasyonun yeterince dikkate alınmadığı görülmektedir. ARCS motivasyon kuramı öğrencilerin öğrenme ortamında nasıl motive edileceğine odaklanan bir öğretim tasarımı kuramıdır. ARCS kuramı dikkat (attention), ilgililik (relevance), güven (confidence) ve doyum (satisfaction) aşamalarından oluşmaktadır. Kuramın dikkat aşamasında öğrencilerin ilgililerinin nasıl çekileceği, dikkatlerinin nasıl çekileceği ve sürdürüleceği üzerine odaklanılmaktadır. İlgililik

aşamasında, öğrencilerin ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağı ve öğrencilerin deneyimleriyle öğretimin nasıl ilişkilendirileceği üzerinde durulmaktadır. Güven aşamasında, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini nasıl kazanacakları ve başarı beklentilerinin nasıl karşılanacağı ortaya konmaktadır. Son aşama olan doyum aşamasında ise öğrencilerin başarılarının nasıl ödüllendirileceği üzerinde durulmaktadır. Kuram, öğrencilerin öğrenme ortamında nasıl motive edileceğine ilişkin kuramsal bir çerçeve sunsa da kuramın geliştiricisi olan Keller, tek başına ARCS kuramının bir öğretim tasarımı yapabilmek için yeterli olmadığını belirtmektedir. Bu nedenle, öğrencileri motive eden öğretim tasarımları yapabilmek için ARCS kuramı ile birlikte diğer yaklaşımların bir arada kullanılması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Gagne, etkili bir öğretim için, derste yer alması gereken öğrenme aşamalarını belirlemiş ve bu öğrenme süreçlerini sağlayacak öğretim etkinliklerinin neler olması gerektiğini aşamalı olarak sınıflandırmıştır. Gagne bu sınıflandırma sonucunda 9 aşamadan oluşan öğretim olayları modelini geliştirmiştir. Model, dikkat çekme, dersin hedeflerinden haberdar etme, ön öğrenmeleri hatırlatma, uyarıcı materyal sunma, öğrenmeye rehberlik etme, performansı ortaya çıkarma, geri bildirim verme, performansı değerlendirme, kalıcılığı ve transferi sağlama aşamalarından oluşmaktadır. Bu çalışmada, Gagne tarafından geliştirilen öğretim olayları modeli ile birlikte ARCS kuramının kullanımı ele alınmış ve ikisinin birlikte nasıl kullanılabileceğine ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: ARCS kuramı, motivasyon, öğretim olayları modeli, öğretim tasarımı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: MAKÜ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Neşe SEVİM, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, nsevim@mehmetakif.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Vesile Gül BAŞER, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, vesilegulbaser@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Osman EROL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, oerol@mehmetakif.edu.tr
Arş.Gör. Ayşe ULUTAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ayseulutas@mehmetakif.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Onur SEVLİ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, onursevli@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Günümüzde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinde (BİT) yaşanan gelişmeler ile birlikte bilgi üretimi ve bilgiye erişim olanağı artmıştır. Üretilen bilgi miktarındaki artış bilginin doğruluğu ve güvenilirliği konusundaki kaygıları da beraberinde getirmiştir. Bundan dolayı 21. yüzyıl öğrenenlerinin; eleştirel düşünme, sorun çözme, karar verme gibi becerilerine sahip bilgi okuryazarı kişiler olması gerekmektedir. Bu bireylerin yetiştirilmesinde en önemli görev eğitim kurumlarına ve öğretmenlere düşmektedir. Tüm bunlar dikkate alındığında bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet, bölüm, bilgisayar ve internet kullanım yılları ve kütüphaneden yararlanma durumu gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının Bilgi Okur Yazarlık düzeylerini belirlemek için Kurbanoğlu ve Akkoyunlu (2006) tarafından geliştirilen bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algı ölçeği kullanılmıştır. Ölçek Usluel-Koçak tarafından (2007) tekrar düzenleniş ve sonuç olarak 4 faktör yapısı gösteren maddeler kullanılmıştır. Çalışmaya MAKÜ Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü (BÖTE), Temel Eğitim Bilimleri (Sınıf ve Okul Öncesi Eğitimi Bölümü), Matematik ve Fen bilimleri Eğitimi Bölümlerine kayıtlı 133 erkek ve 290 kız olarak toplam 423 öğretmen adayı katılmıştır. Elde edilen veriler betimsel ve çıkarımsal analizler yapılarak yorumlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda erkek öğretmen adaylarının kızlara göre ve BÖTE öğretmen adaylarının diğer öğretmen adaylarına göre “bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirmesinde BİT kullanımı özyeterliliği”nin anlamlı olarak daha yüksek olduğu, BÖTE öğretmen adaylarının Fen Bilgisi ve Sınıf Öğretmenliği öğretmen adaylarına göre “bilgi kaynaklarını referanslandırma öz yeterliliği” nin anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca bilgisayar ve internet kullanım tecrübeleri çok olan (8 yıl ve üzeri) katılımcıların tecrübeleri orta seviyede olan (4-8 yıl) katılımcılara göre “Bilginin analiz ve değerlendirmesinde özyeterliliği”nin anlamlı olarak yüksek olduğu ve yine çok tecrübeli katılımcıların orta seviye ve az seviye (0-4 yıl) tecrübeli katılımcılara göre “Bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirmesinde BİT kullanımı özyeterliliği” nin ve “Bilgi kaynaklarını referanslandırma özyeterliliği” nin anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Son olarak kütüphaneden yararlanan öğretmen adaylarının yararlanmayanlara göre “Bilgi erişiminde Kütüphane kullanım öz yeterliliği” nin anlamlı olarak yüksek olduğu bulunmuştur. Genel olarak bakıldığında ise öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca bu çalışmanın bilgi okuryazarlık çalışmak isteyen araştırmacılara katkıda bulunması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: BİT, öğretmen adayları, bilgi okuryazarlığı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEDYA OKURYAZALIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ :MAKÜ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Osman EROL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, oerol@mehmetakif.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Neşe SEVİM, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, nsevim@mehmetakif.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Vesile Gül BAŞER, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, vesilegulbaser@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Onur SEVLİ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, onursevli@mehmetakif.edu.tr
Arş.Gör. Ayşe ULUTAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ayseulutas@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Günümüzde; gazete, dergi, kitap, radyo, televizyon ve internet gibi her türlü basılı, elektronik ve dijital ve araçları kapsayan medya günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. Mesaj içeren yapısından dolayı medyanın bireyler tarafından doğru analiz edilip değerlendirilmesi zorunluluk haline gelmiştir. Bundan dolayı MEB tarafından ortaokullarda seçmeli olarak medya okuryazarlığı dersi getirilmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin ve ileride bu dersi verebilme ihtimali olan öğretmen adaylarının da medya okur yazarlık yeterliliği önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu bağlamda bu araştırma öğretmen adaylarının medya okur yazarlık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından irdelemektedir. Araştırmaya Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören (Türkçe, Sınıf, Okulöncesi, İngilizce Öğretmenliği, RPD ve BÖTE) 73 erkek, 153 kadın toplam 226 öğretmen adayı katılmıştır. Veriler öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeylerini belirleyen ölçeği ve diğer değişkenlerini içeren veri toplama aracı ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel ve çıkarımsal analizler yapılarak yorumlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının medya okur yazarlık düzeylerinin cinsiyete göre değişmediği, fakat TV izleme sıklığına göre anlamlı olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre günlük 5 saat ve üzeri TV izleyenlerin, 1-3 saat arası tv izleyenlere göre izlediklerini daha çok yargılayabildiği ve örtük mesajları görebildiği ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmen adaylarının izledikleri program türlerine göre medya okuryazarlık düzeyleri incelendiğinde; haber ve tartışma programlarını izleyen öğretmen adaylarının, spor, dizi, film, belgesel ve eğlence programlarını izleyenlere göre medya okuryazarlık düzeylerinin farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre daha sık haberleri izleyen öğretmen adaylarının arasına izleyen ve hiç izlemeyenlere göre daha yüksek medya okuryazarlık düzeyinde oldukları, daha sık ve arasına tartışma programı izleyen öğretmen adaylarının hiç izlemeyenlere göre daha yüksek medya okuryazarlık düzeyinde oldukları görülmektedir.

Anahtar sözcükler: BİT, öğretmen adayları, medya okuryazarlığı

ÖĞRETMENLERİN, ÖĞRENCİNİN ÖĞRENMESİYLE İLGİLİ SÖYLEDİKLERİ VE UYGULADIKLARI ZİHİNSEL MODELLERİ KENDİ TEŞHİS ETMESİ

Yrd.Doç.Dr. Hamdi ERKUNT, Boğaziçi Üniversitesi, erkunt@boun.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Çiğdem YENİALACA, Boğaziçi Üniversitesi, yenialacacigdem@gmail.com

ÖZET

Teknoloji bütünleşmesini verimli olabilmesi için öğretmenin kendi öğretim anlayışına göre bütünleştirme girişiminde bulunmasını daha uygun olacağı düşüncesine dayanarak, öğretmenleri kendi öğretim anlayışlarını kendilerince tanı koyabilmeleri için kullanabilecekleri çevrimiçi araçlar geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bahis geçen araçlardan bir tanesi, öğretmenlerin öğrencinin aklına ve orada öğrenmenin nasıl gerçekleştiğine dair kendi zihinsel modellerini teşhis etmelerini hedeflemektedir. Öğretimlerin teknolojiyle verimli bütünleştirmek isteyen öğretmenlere, öğrencilerin akli ve öğrenmelerine dair öğretimlerini etkileyen zihinsel modelleri kendilerine tespit ettirebilmek amacıyla bir çevrimiçi araç geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bahsi geçen zihinsel modeller öğretmenin öğrencinin akli ve nasıl öğrendiğine dair şahsi naif inanışlarını ortaya çıkarmakta ve öğrencinin öğrenmesiyle ilgili konuşurken ve öğretirken farklılıklar göstermektedir. İlgili çalışmalarda, öğretmenlerin, öğretecekleri her neyse onu bir tür öğrencinin aklına sokup kendi bildikleriyle bütünleştirmesini hedeflediklerini ifade ederek, genellikle öğretmeyi bir tür mühendislik problemi olarak formüle ettikleri görülmüş. İnsanların kendi aklında dünyayı kendine göre kurguladıkları ve kullanmayı hedefledikleri şeyleri kendi gözünden ve kendi yorumuyla nasıl işleyeceklerini kestirdikleri örtük ve söylenmeden anlaşılan bu zihinsel modellerin, öğretmenlerin öğretme çabasını önemli ölçüde etkilediği öne sürülmektedir. Ustalıkla ilgili çalışmalarda ustaların nasıl yaptıklarıyla yaptıklarını açıklamaları arasındaki farklardan, Söylenen ve Uygulanan modeller arasında fark olduğu bilinmektedir. Öğretmenler de, öğretimleri hakkında konuşurken öğretirken kullandıkları zihinsel modellerde farklılık göstermektedir. Ayrıca, konu

bilgisi ve pedagojik bilginin öğretmenini zihinsel modelinde bir farklılığa yol açmadığı da görülmüş. Bu çalışmada farklı konularda ve tecrübe farkı gösteren öğretmenlerle çalışılarak bu fark göstermeme durumuna da bakılmaktadır. Söylenen (Espoused) ve Uygulanan (In-Action) olarak ifade edilen bu zihinsel modeller sekiz farklı konuda ikisi acemi on biri tecrübeli toplam on üç öğretmenle yapılan mülakatlar ve ders izlemesi sonucu tespit edilmiştir. Elde edilen verilerden üretilen kâğıt kalem bazlı sorularla bulunan modelin bu öğretmenlerin üçte biri tarafından kendilerince tespit edilmesiyle sağlanması yapılmak üzere çalışma devam etmektedir. Elde edilecek soru ve değerlendirilecek vaka bazlı durumlar, öğretmenlere teknoloji bütünleştirmesinde yardımcı olacak bir çevrim içi aracın Zihinsel Modeller kısmının oluşturulmasında temel teşkil edecektir.

Anahtar sözcükler: teknoloji bütünleştirmesi, zihinsel model, zihinsel model tanısı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FATİH PROJESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: FARKINDALIK, ÖNGÖRÜ VE BEKLENTİLER

Öğr.Gör. Adem KORKMAZ, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, adem@kilis.edu.tr

Öğr.Gör. Tarık TALAN, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, tariktalan@kilis.edu.tr

Öğr.Gör. Selma BÜYÜKGÖZE, Kırklareli Üniversitesi, selma.bulut@klu.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de eğitim öğretim teknolojileri alanında yapılan büyük projelerden biri olan “Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH)” projesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hayata geçirilmiştir. Geliştirilen teknolojik sınıf ve eğitim-öğretim materyallerinin yanı sıra uygulayıcılar olan öğretmenlerinde hazır bulunurlukları da önemlidir. Bu amaç doğrultusunda eğitim öğretim basamaklarının ilk sırasında yer alan sınıf öğretmeni adaylarının FATİH projesine yönelik farkındalık, öngörü ve beklentileri incelenmiştir. Çalışma Kilis 7 Aralık Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören ve tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen, 120 kadın, 46 erkek olmak üzere toplam 166 öğretmen adayını kapsamıştır. Çalışma ilişkisel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerini saptamak için Karal ve ark. (2013) tarafından geliştirilen “FATİH Projesine Yönelik Görüş Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeği oluşturan alt boyutlardan, farkındalık alt boyutu ile öğretmen adaylarının Fatih projesinin amacı ve içeriği hakkındaki görüşlerini içermektedir. Öngörü alt boyutu ile çalışma ortamlarının fiziki alt yapıları, sistemin işleyişi ve öğrenci profilleri hakkında bilgi sahibi olan öğretmen adaylarının proje sonuçlarına yönelik düşüncelerine yer verilmiştir. Ölçeğin beklenti alt boyutu ile de öğretmen adaylarının kendi yeterlilikleri ve alt yapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik önerilerini içermektedir. Çalışma ile sınıf öğretmeni adaylarının fatih projesine yönelik her yönü ile bakış açıları değerlendirilmiş olacaktır. Elde edilen veriler gönüllülük esasına göre yüz yüze anket yoluyla toplanmıştır. Çalışmanın Cronbach-alpha güvenilirlik katsayısı 0.937 olarak saptanmıştır. Öğretmen adaylarının demografik bilgileri kişisel bilgi formu ile elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler SPSS 18 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi için frekans ve yüzdelik tablosu, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), bağımsız gruplar t-testi ve Tukey testi istatistiksel yöntemlerinden yararlanılmıştır. Farkındalık alt boyutu incelendiğinde $X=81.55$ ortalama değeri, ölçeğin 22 ile 110 aralığında ki değer aralığına göre sınıf öğretmeni adaylarının proje ile sağlanacak teknolojik faydalar konusunda yüksek farkındalığa sahip oldukları görülmektedir. Öngörü alt boyutu puan ortalaması $X=42.14$, ölçeğin 14 ile 70 puan aralığındaki değere göre iyi olması, katılımcıların FATİH projesinin yürütülmesinde olumlu yönde olduklarını ancak sınıflardaki öğrenci yoğunluğu, teknoloji bağımlılığı ve sürecin uzun zaman alabilmesine yönelik düşük tutum gösterdikleri görülmüştür. Beklenti alt boyutu incelendiğinde $X=53.00$ puan ortalaması, ölçeğin 13 ile 65 puan aralık değerine göre yüksek olması öğretmen adaylarının projenin başarıya ulaşma beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Projeye olumlu tutum gösteren sınıf öğretmeni adaylarının en büyük kaygılarının başında gelen sınıflardaki öğrenci yoğunluğu ve alt yapı süreçlerinin çözümü maddi olanaklar dahilinde çözülebilecek bir sorundur. Ancak öğrenci ve öğretmenlerde oluşacak sanal ortam bağımlılığının eğitim kalitesi üzerindeki etkilerinin süreç tamamlanmadan araştırılması ve buna yönelik çözümler üretilmesi gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: beklenti, farkındalık, fatih projesi, öngörü

SPOR EĞİTİMİNDE EĞİTSEL VIDEO KULLANIMINA YÖNELİK BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Erkan ÇALIŞKAN, Ömer Halisdemir Üniversitesi, erkancaliskan@ohu.edu.tr

ÖZET

Videolar sağladıkları hem görsel hem de işitsel faydalardan dolayı öğretim etkinliklerinde kullanılmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı bir içeriğin öğretilmesi aşamasında yararlanılan eğitsel videoların spor eğitiminde kullanılmasına ilişkin beden eğitimi öğretmen adaylarının görüşlerini incelemektir. Nitel desende yürütülen araştırmada çalışma grubu için ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından temel ölçüt daha önce spor eğitiminde eğitsel video geliştirme tecrübesine sahip olma olarak belirlenmiştir. Çalışma pedagojik formasyon sertifika programına kayıtlı 40 beden eğitimi öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Temel ölçütün gerçekleşmesi açısından öğretmen adayları tarafından Millî Eğitim Bakanlığı Ortaokul Beden Eğitimi ders programındaki kazanımlara uygun eğitsel videolar oluşturulmuştur. Videoların oluşturulma sürecinde öğretmen adayları tarafından ADDIE öğretim tasarım modeli kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından öğretmen adaylarına hem öğretim tasarım süreci hem de eğitsel video geliştirme işlem adımları ayrıntılı bir biçimde aktarılmıştır. Aynı zamanda katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojileri becerileri sınırlı olduğundan araştırmacı tarafından video çekim ve düzenleme işlemleri ile ilgili eğitimler de verilmiştir. Süreç sonunda öğretmen adaylarına spor eğitiminde eğitsel videoların kullanımına ilişkin olumlu yönleri ve sınırlılıkları açık uçlu soru formuyla sorulmuş, yanıtlar yazılı biçimde alınmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çözümleme sonuçlarına göre beden eğitimi öğretmen adayları tarafından eğitsel videoların olumlu yönleri öğrenmeye katkı, kullanım kolaylığı ve öğretim sürecine katkı olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Öğretmen adaylarına göre öğrenmeye katkı açısından eğitsel videoların sağladığı en önemli yararlar; hareketin kavranmasını ve öğrenmeyi kolaylaştırması (f=40), dersi daha verimli ve zevkli hale getirmesi (f=37) ve kalıcı öğrenme sağlamasıdır (f=36). Öğretmen adayları önemli bir oranda eğitsel videoların spor eğitiminde olumlu olacağını kabullenmiş görülmektedirler. Aynı zamanda beden eğitimi öğretmen adayları eğitsel videoların her yerde izlenebilmesinin (f=10), tekrar tekrar kullanılabilir olmasının (f=5) ve zamandan tasarruf sağlamasının (f=5) önemli olduğunu belirtmişlerdir. Eğitsel videoların sınırlılıkları açısından geliştirmeye yönelik ve kullanıma yönelik sınırlılıklar olmak üzere iki ayrı kategori oluşturulmuştur. Spor eğitiminde eğitsel videoların geliştirilmesine yönelik en önemli sorunlar olarak teknolojik beceri gerektirmesi (f=37) ve videonun kurgulanması (f=37) gösterilmiştir. Öğretmen adaylarına göre kullanıma yönelik olarak ise en önemli sorun; öğrencinin bireysel kullanımda anında geribildirim alamayacağından dolayı yanlış öğrenmelerin oluşabileceğidir (f=33). Beden eğitimi öğretmen adayları eğitsel videoların alanlarında önemli katkı sağlayacağını belirtmiş ancak teknolojik açıdan yetersiz olduklarını da bildiklerini söylemişlerdir. Olumlu tutum içinde olmaları önemli bir nokta olarak görülerek beden eğitimi öğretmen adaylarının teknolojik bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik derslerin öğretim süreçleri içerisinde artırılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: beden eğitimi, eğitsel video, öğretmen adayı, spor eğitimi

UYGULAMA TABANLI BİLGİSAYAR VE AĞ GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ: MSKÜ DENEYİMİ

Lisans Öğrencisi Eylül ADIGÜZEL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eylul370@gmail.com
Doç.Dr. Enis KARAARSLAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, enis.karaarslan@gmail.com

ÖZET

Siber güvenlik konularında bilgi sahibi olan ve özellikle özgür yazılım araçlarını deneyimlemiş, yetişmiş insan gücü ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Sadece teoriyi vermek yetmemekte, bu bilgilerin uygulamalarla pekiştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma ile MSKÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde verilmekte olan Bilgisayar ve Ağ Güvenliği ve İleri Bilgisayar Ağları derslerindeki uygulamaları çeşitlendirmek ve etkinliğini artırmak hedeflenmiştir. İnternet üzerinden yapılan araştırma ile farklı üniversitelerde yapılan uygulamalar incelenmiştir. Güvenlik dersleri üniversitelerde daha çok kriptoloji (şifre bilimi) olarak verilmektedir. MSKÜ'deki uygulamada ise şifreleme tekniklerinin yanı sıra fiziksel güvenlikten sosyal mühendisliğe, bilgi ve ağ güvenliğine dair birçok teknik bilginin verilmesi söz konusudur. Bu teknik bilgilerin anlaşılması için uygulamaların çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Siber güvenlik söz konusu olduğunda, bir bilgisayar ağı ve üzerindeki internet servislerinin güvenliğinin çalışması gerekecektir. Sistemlerin güvenliğini sağlayabilmek için öncelikle güvenlik açıklarının öğrenilmesi, bu açıkların tespiti ve savunması için pratik yapılması gerekmektedir. Bu denemelerin gerçek sistemler üzerinde uygulaması uygun değildir, çünkü çalışan sistemlerin ulaşılabilirliğine ve çalışırılığine zarar vermek söz konusu olabilecektir. Bunların kontrollü kullanılabilmesi fiziksel ortamlara ve simülasyon / emülasyon yazılımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda; MSKÜ NetSecLab olarak adlandırdığımız kapalı fiziksel ağda uygulamaların gerçekleşmesi, emülasyon ortamı olarak vmware/virtualbox gibi sanal işletim sistemlerinin kullanımı

hedeflenmiştir. KALI, kevgir gibi işletim sistemi paketlerinin etkin kullanımına dair pratikler yapılmış; bu konuda meraklı öğrencilerin derse aktif katkıda bulunması sağlanmıştır. Yerel ağ güvenliği ve saldırgan tuzağı (honeynet) gibi uygulamalarla İleri Bilgisayar Ağları dersinde de uygulamaların çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir. Kullanılan uygulamalar ve çeşitli ders materyalleri laboratuvarın wiki sayfasında (<http://wiki.netseclab.mu.edu.tr/>) mevcuttur. Seçilen uygulamaların 2017 bahar döneminde uygulanmasında öğrencilerin başarıları gözlenmiştir. Uygulamadaki eksikler ve nedenleri de öğrencilere uygulanan anket ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma ile örnek uygulamaların sunulması ve güvenlik eğitimi iyileştirmeye yönelik önerilerin verilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: bilgisayar ağları, bilişim güvenliği, güvenlik eğitimi

YENİ OKURYAZARLIK BECERİLERİ VE İNOVASYON: ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMLERİNDEN İTİBAREN BİREYLERİN ALGORİTMA, KODLAMA VE PROGRAMLAMA DİLLERİNE YÖNELİK FARKINDALIKLARININ ARTIRILMASININ ÖNEMİ

Doç.Dr. Kasım YILDIRIM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, kasimyildirim@mu.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Osman R. IŞIK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, osmanrasit@mu.edu.tr

Doç.Dr. Fatih Çetin ÇETİNKAYA, Düzce Üniversitesi, fatihcetincetinkaya@gmail.com

Doç.Dr. Seyit ATEŞ, Gazi Üniversitesi, seyitates@gmail.com

ÖZET

Algoritma ve bilgisayar kodlama dilleri ilk düşünüldüğünce belki çocuklar için üst düzey beceriler olarak görülebilir. Ancak gerçek olan bu kavramların günümüzde sürekli olarak çocukları çevresinde yer aldığıdır. Algoritmalar ve bilgisayar kodlama dilleri günlük yaşamda teknoloji ve karar verme yetileri ilgili her şeyi yönlendirmektedir. Algoritmalar büyüleyici olmakla birlikte bazıları ise kompleks yapılara sahip olabilirler. Genel olarak algoritma bir kompleks görevi tamamlamayı veya bir problemin çözümünü gösteren adım adım öğretim aşamalarıdır. Bilgisayar programlamacıları, bilgisayarda bir görevin nasıl tamamlanacağına veya hesaplanacağına yönelik algoritmalar yazarlar. Bu çerçeveden olayı değerlendirdiğimizde bilgisayarlar dışında algoritmaların çevremizde her yerde olduklarını ifade edebiliriz. Bir yemeği yapmaya ilişkin adımlar, bir toplama ya da bir bölme işlemi yapmaya yönelik aşamalar, bir tişörtü veya pantolonu katlama işi bunların hepsi bir algoritmik durum olarak gösterilebilir. Hatta her sabah kalkıp yaptığımız rutin işleri bile algoritma ile ifade edilebilir. Bunu daha basitleştirecek olursak çocuğun sabah çalar saatle uyanması, sonrasında onu kapatması, sonra duş alması, üstünü giyinmesi, kahvaltısını yapması, okula yürümesi, otobüsle gitmesi veya ailesi ile gitmesi vb. her aşama algoritmik bir durum olarak gösterilebilir. Dolayısı ile burada akla gelen soru şu: “Çocuklar kendi algoritmalarını yazabilirler mi?” çok basit önergelerle çocuklarda bu süreçte yönelik farkındalık kazandırmak ve geleceğin inovatörlerini yetiştirmek mümkün olacaktır. Çocuklara her sabah rutin olarak yaptıkları işleri yazdırma vb. eylemler çok basit düzeyde çocuklarda önemli hesaplama, kodlama ve bilgisayar programlama diline ve kavramlarına [tekrar (diş fırçası ile aşağı ve yukarı olmak üzere beş kez fırçaladım) sıralama, duruma bağlı akıl yürütme vb.] farkındalık geliştirecektir. Bu ve benzeri gerçekleştirilecek tüm çalışmalar hem çocukların algoritmik düşünme becerilerini geliştirecek hem de bilgisayar bağlamında ortaya çıkan kodlama dillerine yönelik farkındalıklarını ve yeterliliklerini artıracaktır. Bu çalışmada ebeveynler, öğretmenler ve benzeri çocukla ilgili karar mekanizmalarının neler yapabileceğine yönelik etkinlikler sunulacak ve gerekli önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: algoritma, çocuk, kodlama, programlama

ÇEVRE EĞİTİMİ

İLKOKUL YILLARINDA EDİNİLEN ÇEVRE EĞİTİMİNİN ÜSTLENDİĞİ ROLÜN NESİLLERE GÖRE DAĞILIMI

Yüksek Lisans Öğrencisi Derya YILDIRIM, Kastamonu Üniversitesi, deryayildirim92@hotmail.com
Doç.Dr. Bahattin AYDINLI, Kastamonu Üniversitesi, baydinli@gmail.com

ÖZET

Çevre, abiyotik ve biyotik ya da bir başka deyişle canlı ve cansızların oluşturduğu kavramsal bir olgudur. Bu olguya karşı insanların bilincini, alışkanlıklarını ve davranışlarını iyi geliştirmesi gerekir. Bu gelişimin sağlanmasında birçok faktörün etkili olduğu çeşitli araştırmalar sonucunda belirlenmiştir. Bu faktörlerin insanların çevreye karşı bilincini, alışkanlıklarını ve davranışlarını ne ölçüde etkilediği, ne kadar etkilendiği ve nasıl etkilendiği konusunda araştırmalar hala devam etmektedir. Bu araştırmada ise eğitim hayatında edinilen çevreyi koruma bilinci, alışkanlıkları ve davranışlarının gelişmesinde öğretmen davranışlarının nesillere göre etki dağılımı araştırılmıştır. Bu kapsamda farklı yaşlardaki kadın ve erkeklerin katıldığı 54 kişilik bir gruba anket ve mülakat tekniği uygulanmış, verilen cevaplar analiz edilerek belirli yargılara ulaşılmıştır. Yaklaşık otuz altı yıl öncesi ve sonrasında eğitim gören kişilerin çevreyi koruma alışkanlıklarının arasında büyük farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Otuz altı yıl öncesinde eğitim gören kişilerin çevreyi koruma amaçlı yapılan eylemleri bir sosyal sorumluluk ve boş zamanları değerlendirme etkinliği olarak gördükleri, öğretmenleri tarafından çevreyi koruma amaçlı verilen çöp toplama eylemini karşı gelmeden ve hatta mutlu hissederek yaptıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerinin ise boş derslerinde çevreyi koruma amaçlı etkinlikler yaptırdığı ve çevreye verilen bir zararın hem kendilerine hem de dünyaya büyük zararlar verdiğini anlattığı ortaya çıkmıştır. Bu kişilerin şuan da yere atılan bir kağıt parçasına bile tahammülleri olmadığı, atanı gördüklerinde uyardıkları ve kendileri atmasa dahi yere atılan her çöpü alma girişiminde buldukları belirlenmiştir. Otuz altı yıl sonrasında eğitim gören kişilerde ise bu durumun tam tersi özellik gösterdiği, kişilerin çevreyi koruma amaçlı yapılan eylemleri sosyal sorumluluk olarak bildikleri fakat bazı durumlarda çevreyi koruma amaçlı yapılan eylemleri bir tür ceza olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır. Bu ikinci kısma ait öğretmenlerin ise çevreyi koruma bilincini öğrencilerine öğrettikleri fakat okula geç kalan, sınıfta ve sırada gürültü yapan öğrencilere çevreyi koruma etkinliği olarak bilinen çöp toplama eylemini yaptırdığı ortaya çıkmıştır. Çöp toplama eylemini ceza olarak gören kişilerin şuan da yanlarında çöp kutusu bulunsa bile çöplerini yere attıkları, yerden çöp alan bir kişiyi gördüklerinde o kişiye suç işlemiş gözüyle baktıkları ve hatta atanı uyarmak yerine yerden çöp alan kişilerle alay ettikleri belirlenmiştir. Araştırma sonucunda insanların eğitim hayatında edindikleri çevreyi koruma bilincinin, alışkanlıklarının ve davranışlarının gelişmesinde öğretmen davranışlarının kişisel, sosyal, psikolojik gibi daha birçok alanda büyük etkisi olduğu ön görülmüştür.

Anahtar sözcükler: çevre koruma, ceza, nesiller, öğretmen, tutum

ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÇEVRE BOZULMASINA YÖNELİK ÖNERİLERİ VE GÜNDELİK YAŞAM PRATİKLERİ: MSKÜ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Oğuz ÖZDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, oozdemir@mu.edu.tr
Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cuneydcelik@mu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Sadık USLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, efe4882@myynet.com

ÖZET

Sanayileşme süreciyle birlikte artan kirliliğin yol açtığı çevre bozulmalarının farkına varılması 1950'li yıllarda Londra'da hava kirliliğinden insanların ölmeye başlamasıyla olmuştur. 1970'li yıllarda çevre bozulmalarının önlenmesi ve ekosistemlerin korunması gerektiği fikri önem kazanmıştır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak hayatımız kolaylaşırken ortaya çıkan atıklar gittikçe çevreyi daha çok kirliletmektedir. Birey olarak yaptığımız davranışlar doğrudan veya dolaylı olarak, daha çok atık oluşması, daha fazla karbondioksit salınımı, ekosistemlerin tahrip edilmesi gibi birçok çevre sorununa yol açmaktadır. Yaşadığımız toplumun bir üyesi olarak gündelik yaşam uygulamalarının çevreyi daha az kirliletme ve koruma özelliğinin olması önem arz etmektedir. Bu çalışma ile topluma yön veren üniversite öğretim elemanlarının çevre bozulmalarına yönelik çözüm önerilerini ve gündelik yaşam pratiklerini belirlemek amaçlanmaktadır. Çalışma, betimsel türde araştırma olup, 2017 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında MSKÜ öğretim elemanları üzerinde yürütülmüştür. Veriler, katılımcılar üzerinde uygulanan "Öğretim Elemanlarının Sürdürülebilirlik Profili" isimli görüşme formunun "Çevre Bozulması ile Baş Etme Yolları" ve "Gündelik Yaşam Pratikleri" alt bölümüyle ilgili kısımdan toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen, "Öğretim Elemanlarının Sürdürülebilirlik Profili" görüşme formu, "demografik değişkenler", "çevre bozulması algısı", "çevre bozulması ile baş etme yolları" ve "gündelik yaşam pratikleri" bölümlerinden oluşmaktadır. Görüşme formu, önce pilot uygulamadan geçirilmiş; arkasından Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) testi ile kapsam geçerliği test

edilmiştir. Buna göre, madde yük değeri düşük olanlar görüşme formundan atılarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Ayrıca, görüşme formunun her bir alt bölümünün ayrı ayrı Cronbach Alpha değerlerine bakılmış ve güvenilirlik katsayısının yeterli olduğu anlaşılmıştır. Çalışmaya konu olan “Çevre Bozulması ile Baş Etme Yolları” alt bölümü, çevre bozulmasının ortadan kaldırılmasına ilişkin önerileri içeren beşli likert tipi yargı ifadelerinden oluşmaktadır (N: 16). “Gündelik Yaşam Pratikleri” alt bölümü ise çevre dostu yaşam pratiklerini ne ölçüde sergilediklerine karşılık gelen beşli likert tipi ifadelerden oluşmaktadır (N: 12). Toplanan veriler, SPSS bilgisayar ortamında uygun istatistiksel testlerle analiz edilmiştir. Bu kapsamda, ilgili alt bölüme ilişkin veriler betimsel istatistiksel tekniklerle ortalaması hesaplanmıştır. Ayrıca, katılımcıların çevre bozulmasına yönelik önerileri ve gündelik yaşam pratikleri ile çeşitli demografik değişkenleri arasındaki korelasyona bakılmıştır. Katılımcılarının çevre bozulmasına yönelik önerileri ile gündelik yaşam pratikleri arasındaki ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretim elemanlarının genel olarak çevre bozulması ile baş etmeye yönelik çözüm önerilerine katıldıkları; ancak gündelik yaşamlarında sürdürülebilir pratikleri sergilemeye mesafeli oldukları belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: çevre eğitimi, gündelik yaşam pratikleri, sürdürülebilirlik

ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÇEVRE BOZULMASINA YÖNELİK ALGILARI: MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Oğuz ÖZDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, oozdemir@mu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Sadık USLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, efe4882@mynet.com
Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cuneydcelik@mu.edu.tr

ÖZET

Kirlilik, küresel ısınma, biyolojik çeşitlilik kaybı v.b. türde sorunlarla kendini gösteren çevre bozulması günümüzün en öncelikli küresel olgusu haline gelmiş durumdadır. Çevre bozulması ile baş edilebilmesi, her şeyden önce bütün yönleriyle doğru şekilde algılanmasına bağlıdır. Çevre bozulması algısı, ekolojik farkındalığın öncelikli göstergesi olduğu için önem arz etmektedir. Buradan hareketle çalışmada, üniversite öğretim elemanlarının çeşitlik demografik özelliklerine göre çevre bozulmasına yönelik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, betimsel türde araştırma olup, 2017 öğretim yılı bahar yarıyılında MSKÜ öğretim elemanları üzerinde yürütülmüştür. Veriler, katılımcılar üzerinde uygulanan “Öğretim Elemanlarının Sürdürülebilirlik Profili” isimli görüşme formunun “Çevre Bozulması Algısı” alt bölümüyle ilgili kısımdan toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen, “Öğretim Elemanlarının Sürdürülebilirlik Profili” görüşme formu, “demografik değişkenler”, “çevre bozulması algısı”, “çevre bozulması ile baş etme yolları” ve “gündelik yaşam pratikleri” bölümlerinden oluşmaktadır. Görüşme formu, önce pilot uygulamadan geçirilmiş; arkasından açımlayıcı faktör analizi (AFA) testi ile kapsam geçerliği test edilmiştir. Buna göre, madde yük değeri düşük olanlar görüşme formundan atılarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Ayrıca, görüşme formunun her bir alt bölümünün ayrı ayrı Cronbach Alpha değerlerine bakılmış ve güvenilirlik katsayısının yeterli olduğu anlaşılmıştır. Çalışmaya konu olan “Çevre Bozulması Algısı” alt bölümü, çevre bozulmasına ilişkin beşli likert tipi yargı ifadelerinden oluşmaktadır (N: 9). Toplanan veriler, SPSS bilgisayar ortamında uygun istatistiksel testlerle analiz edilmiştir. Bu kapsamda, ilgili alt bölüme ilişkin veriler betimsel istatistiksel tekniklerle ortalaması hesaplanmış; arkasından her bir demografik değişken arasındaki korelasyon değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca, alt bölümdeki her bir maddenin ayrı ayrı frekans ve yüzde değerleri belirlenmiş; arkasından aynı şekilde demografik değişkenlerle çevre bozulmasına ilişkin her bir madde arasındaki korelasyon düzeyi hesaplanmıştır. Genel olarak, öğretim elemanlarının çevre bozulmasına yönelik algılarının yaşanan çevre sorunlarıyla bağlantılı olduğu; kimi demografik değişkenler ile çevre bozulmasına yönelik algı arasında pozitif yönde korelasyon olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: çevre bozulması, çevre bozulması algısı, çevre eğitimi, sürdürülebilirlik profili

DEĞERLER EĞİTİMİ VE SEVGİ EĞİTİMİ

DEĞER ÇOĞULCULUĞU VE DEĞER ÇOĞULCULUĞUNA DUYARLI DEĞERLER EĞİTİMİ

Prof.Dr. Sedat YAZICI, Bartın Üniversitesi, sedatyazici@karatekin.edu.tr

ÖZET

Çoğu değer kuramı ya tekçi (monist) bir değer anlayışına dayanır ya da farklı değerler arasında bir hiyerarşik değer sıralamasının yapılabileceğini varsayar. Örneğin, Kantçı ve yararçı tekçi ahlak kuramlarına karşın, John Rawls gibi kimi çağdaş siyaset felsefecileri hak ile iyinin çakışması durumunda hakkı önceleyen bir değer sıralaması yapmamız gerektiğini savunur. Buna karşın değer çoğulculuğu insanın birçok farklı değeri olduğunu, bazı durumlarda bunlar arasında kaçınılmaz olarak çatışma yaşanabileceğini ve bu çatışmaları çözecek nihai bir ilke veya üst değer belirlemenin mümkün olmadığını, dolayısıyla değer çatışmasının insan yaşamından tamamen elimine edilemeyeceğini savunur. Bir başka deyişle, her biri özsel olarak kendinde değere sahip olanlar arasında apriori olarak bir sıralama yapmamızı sağlayan bir ilke veya değer mevcut değildir. Değer çoğulculuğu görecilikle benzer düşünceyi paylaşıyor görünse de göreci olmayabilir de. Aksine, kimi değer çoğulculuğu akılcı sezgiciliğe dayanır ki temel değerlerin kendinde açık doğrular olduğunu varsayar. Burada tanımlamaya çalıştığımız değer çoğulculuğu bir toplumda veya farklı toplumlarda farklı farklı değer anlayışlarının olduğunu belirten sosyolojik bir durumu tanımlamaz. Ondan öte, ama bu sosyolojik olguyu da içine alan, aynı değer anlayışına sahip toplum veya bireylerin kaçınılmaz olarak yaşayabilecekleri, bir değer çatışması durumudur. Bu çatışma ahlaki, estetik, siyasi, dini veya ekonomik alana ait değerlerin birbiriyle çatışması durumu olabileceği gibi her bir değer türü içinde de olabilir. Ne var ki, bu insanlık durumu değer eğitiminde ve değer eğitimi yaklaşımlarında pek fazla dikkate alınmaz. Her bir değer kendi başına kazandırılmasıyla değer eğitiminin başarıya ulaşacağı varsayılır. Belli başlı değerler eğitimi yaklaşımlarından olan değer belirginleştirmesi yaklaşımı bile, felsefi olarak tanımlamaya çalıştığım sorun alanına dayanıyor olmasın karşın bu testen başarıyla geçecek donanıma sahip değildir. Aynı eksiklik bilişsel ahlaki gelişim yaklaşımı için de geçerlidir. Bildiride değer çoğulculuğunun değer eğitiminde olası yansımaları, değer eğitimi yaklaşımları ile ilişkisi, kişi bütünlüğü ve toplumsal uyum açısından önemi üzerinde durulacaktır.

Anahtar sözcükler: değer çatışması, değerler eğitimi, değer çoğulculuğu

DEĞERLER EĞİTİMİNDE SİNEMADAN YARARLANMAK

Uzman Ayşe KARAKÖSE, Diyanet İşleri Başkanlığı, aysekarakose@hotmail.com

ÖZET

Eğitimin pek çok kavramsal tanımları yapılmasına ilaveten, yaşam boyu süren düşünsel ve eylemsel bir arayış faaliyeti olarak da değerlendirilebilir. Eğitimin bireyin hayatındaki fark edilesi yanından söz edebilmek için, insanın kendini yetiştirebilme, aşma arayışının hayatının büyük bir bölümünü kapsadığında ancak, hayatı ve insanı imar eden yönüyle bu bakış açısını kazanabildiğinden bahsedilebilir. Bireydeki eğitim niteliğinin ne seviyede gelişebildiği onun farkındalık düzeyiyle ilgili olduğuna göre, eğitimin öncelikli meselesi bireyin olayları analiz etmek, anlamaya çalışmak ve yorumlayabilme istencinin niteliğini geliştirebilmek olmalıdır. Yaşam boyu, öğretmen ya da eğitimci, bireyin yanı başında olamayacağına ve en yakınında olan da bireyin kendisi olduğuna göre, eğitim faaliyetinde okulun öğretimin icra edildiği yer olması kadar, düşünsel anlamda kapı aralama işlevi temele alınarak, kişinin kendi dünyasını anlamlandırabilmesi canlı tutulmalıdır. Bu konuya destekleyici unsur olan değer eğitimi bireyin şimdi ve geleceğine katkı sağlayabilmesi açısından nasıl ve hangi araçlardan istifa edilerek verilebilir? sorusu bir başlangıç olmakla birlikte, üzerinde durulacak kısmı, eğitimi destekleyici araçlardan olan filmlerle farkındalık yaratmak ve farkındalığı yeniden üretebilmek hususudur. Teknolojiyle kendi ilgi alanlarından olan sunum, oyun gibi görsel çeşitlilikten zaman geçirmek üzere de olsa yararlandığı gözlemlenen çocuk ve gençlerde, film okumaları yapılarak hem teknolojik imkanlardan nasıl istifade edileceği ve özellikle de izlenen film gibi materyallerde zihnin düşünce dünyasının durağan değil de üretken şekilde çalıştırarak farkındalığı canlı tutmanın nasıllığı üzerinde bir değerlendirme yapılacaktır. Film belirlenmesinden, kaçır dakikalık sürelerle öğrencilerdeki dikkatleri çeken detayların konuşulması, gündelik hayatla ilişkilendirme, sosyal ve bireysel gözlemlerin analizine kadar çoklu okuma faaliyeti nasıl yapılabilir soruları üzerinde durulacaktır. Değerlerin kalıcı ve aynı zamanda yenilenerek güncel hayatla irtibatı kurularak yaşanabilmesi eğitimin amaçlarından biri ise, güncel olanı, çocuk ve genç bireylerin hayatı algılama, anlama ve yorumlama biçimlerini de eğitimciler dikkate almak zorundadır. Onların kendi iç dünyalarını paylaşacakları ve ilgilerini çekecek önemli bir araçtır film okumaları üzerinde yoğunlaşmak. Bu kendilik bilinci ve farkındalığı kadar toplumu ve diğer bireyleri, geleneği ve yaşanan modern dünyayı karşılaştırmalı şekilde izah edebilmelerini sağlayacaktır. Bu bakımdan bildirinin kapsamı içerisindeki sorular film okumalarının çocuk ve genç dünyasında değer yorumlama ve değerlere yeni duyarlı bir bakış getirmelerini ortaya koyabilmesi bakımından da önemli olduğu söylenebilir. Anahtar Sözcükler: Değer, Anlam, Farkındalık, Sinemada anlam Dr. Ayşe Karaköse-Diyanet İşleri Başkanlığı- Sosyolog

Anahtar sözcükler: anlam, farkındalık, sinemada anlam, değer

EĞİTİM SÜRECİNDE BİR DEĞER OLARAK DOSTLUK

Öğr. Gör. Serpil SATI, Akdeniz Üniversitesi, serpilsati@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Antik Yunan'dan günümüze kadar dostluk kavramına yüklenen anlamların ortak paydaları bulunsa da içinde bulunduğumuz dönemde dostluk kavramı eski çağlardaki anlamından farklı bir şekilde temellendirilmektedir. Bu farklılığın ne olduğunu belirleyebilmek için farklı tarihsel dönemlerde yaşamış filozofların görüşlerindeki dostluk kavramı incelenmelidir. Farklar ortaya konulduktan sonra dostluk kavramının günümüzdeki pratiğinin sorunları üzerine tartışılacaktır. Bu sorunların ortaya çıkışına bir anlamda kaynaklık eden eğitim sürecinin bu durumu nasıl doğurduğu tartışılacaktır. Mengüşoğlu'nun ifade ettiği gibi "İnsan plastisitesi olan bir varlıktır. Bir canlı varlığın eğilip bükülmesi demek onun bir form kazanması, bu kazandığı formu bütün hayatı boyunca geliştirebilmesi, işleyebilmesi demektir." Bu durum insanın eğitimini olanaklı kılan şeydir. İnsana davranışlar, bilgiler doğuştan, hazır bir şekilde verilmemiştir. İnsan bu davranışları bilgileri edinmek için yaşam boyu eğitim sürecinin içindedir. Bu anlamda eğitim, insanın diğer insanlarla, dünyayla bağlantı kurma yollarını ona öğretme, gösteren bir etkinliktir. Bir anlamda tanıma ve tanınma istediğidir. Geçmişini, kültürünü, dünyayı tanıma, çevresi, toplumu ve geleceği tarafından tanınma istediği. Bilgilerin, davranışların bize hazır bir şekilde verilmemiş olması ve insanın eğilip-bükülen, form kazanan bir varlık oluşu eğitimin önemini ortaya koymaktadır. İnsanın yatkınlıklarının, potansiyellerinin önemini yok saymamakla birlikte, insan ne oluyorsa onun o olmasını olanaklı kılan şeyin eğitim olduğunu söylemek mümkündür. Eğitim, insanın doğumundan ölümüne kadarki tüm süreci kapsayan bir etkinlik olmasına rağmen günümüz pratiğinde bir anlam değişimine uğramakta ve belirli bir süreyi kapsayan bir etkinlik olarak anlaşılmaktadır. Günümüzde eğitim, öğretimle eşdeğer sayılmakta ve eğitimde asıl vurgu eğitimin yalnızca bir parçasını oluşturan, okul eğitimine ve dolayısıyla meslek eğitimine yapılmaktadır. Yapılan bu vurgu, asıl önemli olanın, bir meslek sahibi olmak, olduğu sonucunu doğurmaktadır. Bu süreç ise rekabet üzerine kurulmaktadır. Form kazanabilen ve kazandığı formu bütün hayatı boyunca işleyen bir varlık olan insan, kazandığı bu formu, dostluk kavramına hayatında yer açmakta problem yaşamaktadır. Birbiriyle ilişkileri dostluk yerine rekabet üzerine kurulu bireylerin tanımak ve tanınmak isteği, yerini tanımayan ve tanınmayana bırakmaktadır. Yaşam boyu eğitim anlayışına vurgu yapılarak, bu süreç içerisinde "dostluk" kavramına yer açmak bu duruma bir çözüm önerisi olarak sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: birey, değer, dostluk, eğitim

ELEKTRONİK VERİTABANI TEMSİLCİLERİNİN KÜTÜPHANE ETİK ALGILARININ İNCELENMESİ ÜZERİNE UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA

Yrd.Doç.Dr. Burcu Umut ZAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, burcumut@gmail.com

Doç.Dr. Asli YAZICI, Çankırı Karatekin Üniversitesi, asliyazici@karatekin.edu.tr

Prof.Dr. Sedat YAZICI, Bartın Üniversitesi, sedatyazici@karatekin.edu.tr

ÖZET

Kütüphanecilik etiği üzerine yapılan çalışmaların sonuçlarının ağırlıklı olarak kütüphanecilerin karşılaştığı koleksiyon oluşturma, okuyucuya ulaşma gibi klasik sorunlara değindiği görülmektedir. Ancak, yaşadığımız yüzyılda bilgi teknolojilerinin gelişimi ve değişimi ile birlikte kütüphanelerin kullanıcılarına sunduğu hizmetlerin sınırları da genişlemiştir. Kütüphane ve Bilgi Bilim literatürüne bakıldığında zaman özellikle 2000 yılından sonra Türkiye merkezli olarak yapılan ulusal ve uluslararası yayınlarda elektronik kaynaklar ile ilgili araştırmaların çoğaldığı görülmektedir. Bu araştırmalar incelendiğinde konu kapsamının daha çok elektronik kaynaklar hizmetlerinin kullanıcılara sunulması, kullanıcıların elektronik kaynaklara yaklaşımı, kütüphane bütçeleri ve elektronik kaynaklarda kütüphaneler arası işbirliği gibi çalışmalar üzerine odaklanıldığı görülmektedir. Ancak yapılan çalışmalarda elektronik kaynakların usulsüz kullanımı, çoğaltılması veya teknik bariyerlerin aşılması sonucu ortaya çıkan etik sorunlara değinilmediği görülmektedir. Kaldı ki Zan, Yazıcı ve Yazıcı(2016) tarafından kütüphanecilik etiği üzerine yapılan nitel çalışmada, ne kütüphane çalışanlarının ne de kütüphane kullanıcılarının bu konuda fikir beyan etmediği, elektronik kaynakların kullanımında ortaya çıkan etik durumlar konusunda bilgi ve farkındalıklarının yeterli düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Oysa, elektronik kaynaklar günümüz kütüphane hizmetlerinin önemli bir parçasıdır. Bu hizmetleri karşılayan grup içerisinde veritabanı temsilcileri önemli ana paydaşlardan birdir. Bu grup çalışanların algı ve bakış açısından kütüphanecilik etiği ile ilgili sorunları incelemek ilgili alan literatürüne önemli katkı sağlayacaktır. Bu nedenle çalışmamızda özellikle üniversite kütüphanelerinin koleksiyonlarını zenginleştirmeleri için tercih ettikleri elektronik kaynakların ne gibi etik sorunlar ile kütüphaneleri, kullanıcıları ve elektronik kaynak sağlayıcı firmaları karşı karşıya bıraktığı tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu araştırmanın amacı elektronik kaynak sağlayıcısı olan veritabanı firmalarında çalışan personelin kütüphanecilik etiğine ilişkin algı,

deneyim ve farkındalıklarını incelemektir. Araştırmada nitel çalışma yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu elektronik veritabanı yöneticisi ve temsilcileri arasından seçilen 20 kişidir. Katılımcılarla derinlemesine görüşme yapılacaktır. Bu görüşmelerden sağlanacak veriler kodlanarak NVIVO programıyla analiz edilecektir. Kütüphanecilik etiği konusunda veritabanı temsilcileri üzerine yapılmış ulusal ve uluslararası bir çalışma mevcut değildir. Araştırmanın konusu bu açıdan özgün bir değere sahiptir.

Anahtar sözcükler: elektronik yayınlar, kütüphane kullanıcıları, kütüphaneciler, kütüphanecilik etiği, veritabanları

KANT VE BENJAMİN BAĞLAMINDA AHLAK EĞİTİMİNE BİR BAKIŞ

Arş.Gör. Fatma ERKEK, Ankara Üniversitesi, fatoserkek@gmail.com

ÖZET

Bu bildirinin amacı, Kant'ın ve Benjamin'in ahlak eğitimine ilişkin görüşlerini dile getirerek, ahlak eğitiminin olanaklı olup olmadığına ve olanaklıysa böyle bir eğitimin nasıl olması gerektiğine ve bu eğitimin olası tehlikelerine işaret etmek olacaktır. Kant, ahlak eğitiminin disiplin ya da cezaya değil de maksimlere dayanması gerektiği iddiasındadır. Çünkü, ona göre maksim zihni eğitir ve düşünmeyi hazırlar. Kant açısından, ahlak eğitimi aracılığıyla çocuklarda erken yaşlarda iyi ve kötü olana dair düşünceler oluşturulmaya çalışılmalıdır. Ahlak eğitiminin amacı, çocuğa düşünmeyi öğretmek, onun düşünme yetisini geliştirmek ve böylelikle çocuğun ahlak yasasına göre davranmasını sağlamaktır. Benjamin ise, öncelikle ahlak eğitimi savunucularının Kant'ın yasallık ve ahlaklılık arasındaki ayrımı dikkate almadıklarını dile getirerek ahlak eğitimi eleştirisi yapar. Benjamin, Kant bağlamında, ahlak yasasının ahlaksal olanın yapılmasını istediğini ve ahlak yasasının eylemin içeriği değil de normu olduğunu söyleyerek ahlak eğitiminin amacının da ahlaksal istemi oluşturmak olduğunu dile getirir. Ancak bu (arı) ahlaksal istemin de eğitimci için ulaşamaz olduğunu vurgular. Dolayısıyla ahlak eğitimi, öğrencinin ahlaki eğitimi gerçekten amaçladığında ulaşamaz bir görev ile yüz yüze gelir. Benjamin için, ahlak eğitimi, öğretimle bağlantılı değildir çünkü ahlak eğitimi, rasyonelleştirme ve şemalaştırmaya karşı direnir. Dolayısıyla, ahlak, eğitim aracılığıyla verilebilecek bir şey değildir. Ahlak, eğitim ile verilmeye çalışıldığında, toplumda egemen olan ahlak görüşlerinden ve dinden, dolayısıyla yasallıktan uzak düşmeyecektir. Ayrıca, böyle bir eğitim, arı istemi güdülediği ve dolayısıyla özgürlüğü bastırdığı için büyük bir tehlike olarak karşımızda durur. Çalışma, giriş kısmında, ahlak eğitimine ve onun Kant'ın ve Benjamin'in sistemleri içerisinde nasıl anlamlandırıldığına dair kısa bir arka plan verecektir. İkinci kısımda, Kant'ın kuramında ahlak eğitiminin maksimlere neden ve nasıl dayandırılması gerektiğine odaklanmaya çalışacaktır. Üçüncü bölümde ise, Kant'ın görüşleri de göz önünde bulundurularak, Benjamin'in ahlak eğitimi eleştirisi gündeme getirilecektir. Akabinde iki filozofun ahlak eğitimine ilişkin görüşlerinin karşılaştırılmasıyla, ilk olarak Kant'ın kısmen olumsuzlanması, ikincil olarak ise Benjamin'in iddia ettiği gibi ahlak eğitiminin mümkün olmadığı şeklinde sonuçlanacaktır. Metot olarak fenomenolojik ve analitik yöntemler kullanılacaktır.

Anahtar sözcükler: ahlak eğitimi, ahlak yasası, disiplin, Kant ve Benjamin, özgürlük

MANZUM SÖZLÜKLERDE EĞİTSEL VE PEDAGOJİK DÜŞÜNCELER: LÜGAT-İ GENÇ-İ LE'ÂL ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Cemal BAYAK, Pamukkale Üniversitesi, cbayak@gmail.com

ÖZET

Cumhuriyet öncesi Türk edebi geleneğinde yer alan çeşitli eserlerin doğrudan eğitsel amaçlarla kaleme alınmasalar bile bu alanda önemli düşünceler barındırmaktadırlar. Manzum sözlüklerin bunlar arasında ayrıcalıklı bir yeri bulunmaktadır. Dil öğretimi amacıyla kaleme alınan bu eserlerin sadece dil öğretmeyi amaçlamadıkları bunun yanında insan eğitimi ile de ilgilendikleri görülmektedir. Önemli bir eğitsel ve pedagojik düşünce birikimi içeren bu eserlerin bu yönleri ile yeterince değerlendirilmediği görülmektedir. Manzum sözlüklerde yer alan eğitsel ve pedagojik düşüncelerin incelenmesi eğitimle ilgili araştırmalar için önemli katkılar sağlayacaktır. Bu eserlerde yer verilen düşünceler bize dönemlerinin eğitim anlayışını yansıtmaları dolayısıyla eğitimle ilgili düşüncelerin tarihi gelişimini anlamamıza yardımcı olacaklardır. Bu yönleri ile yazıldıkları dönem toplumunun bilgiye yaklaşımlarını da bize yansıtmaktadırlar. Bu eserlerin eğitimle ilgili öncelenen düşüncelere yer verdikleri görülmektedir. Bu yönüyle bu eserlerde yer alan yaklaşımların dönemlerinin eğitimle ilgili olmazsa olmazlarını barındırdıkları anlaşılmaktadır. Bu sebeple bu eserler dönemlerinin eğitsel görüşlerinin özünün yansıdığı çalışmalar olarak değerlendirilmelidir. 17. yüzyıl şairlerinden Pîr Mehmed Gencî'nin kaleme aldığı Farsça-Türkçe manzum sözlüğünde gerek çocuk gerekse yetişkin eğitimi ile ilgili düşünceler barındırmaktadır. Eserde birey eğitimi ile ilgili olanlar kadar toplum hayatına yön verecek değerler eğitimi ile ilgili düşünceler de yer almaktadır. Eserde şairin üslubunda dikkati çeken en önemli özelliklerden birisinin eğitimi amaçladığı bireye yaklaşımındaki sevgi boyutu olduğu görülmektedir. Günümüzde

eğitimle ilgili son çalışmalarda bireyin hayatta başarılı ve mutlu olması için onu sadece bilgi ile donatmanın yeterli olmadığı, onun içinde bulunduğu toplumla uyum içinde yaşayabilmesini sağlayacak değerlerle donatmanın gerekliliğine daha fazla dikkati çekilmektedir. Bunun yanında onun mutluluk ve başarısında duygusal zekasının gelişiminin de büyük öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır. Bu çalışmada bireyin değerler ve duygu eğitimi açısından önemli düşünceler içeren Lügat-i Genc-i Le'âl'in bireysel ve toplumsal eğitimle ilgili düşüncelerinin değerler eğitimi ve sevgi eğitimi boyutuyla değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: eğitim düşünce tarihi, Lügat-i Genc-i Le'âl, manzum sözlükler, Pîr Mehmed Gencî, değerler eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRK BAYRAĞI ALGISI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Okutman Osman KÖSE, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, osmankose@mu.edu.tr
Okutman Zeynep ÖZDEM KÖSE, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, zeynepozdem@mu.edu.tr

ÖZET

Milletlerin ve devletlerin bağımsızlık simgesi bayraktır. Belki de insanlığın en eski ve en değerli milli duygusu bayrak sevgisidir. Türk milleti de tarih boyunca değişik zamanlarda, farklı ve geniş alanlarda birçok devlet kurmuş; ayak bastığı toprakları kendi kültür, medeniyet ve duyguları ile vatanlaştırmış, dolayısıyla Avarlar, Hunlar, Hazarlar, Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular, Osmanlılardan bugüne birçok farklı bayrak ve sancak kullanmıştır. Bağımsızlığın sembolü olan bayrağın aynı zamanda kutsal bir değerinin olduğuna inanılmıştır. Milli Mücadele sonrası kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde de ay yıldızlı al bayrak olan Türk Bayrağı milli bayrak olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmada da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Türk Bayrağı algısı üzerine görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programı'nda, 2016–2017 eğitim-öğretim yılı, bahar dönemi içerisinde dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan 40 sosyal bilgiler öğretmen adayı öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilmiş açık uçlu soru formu yardımı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının Türk Bayrağı üzerine oldukça duyarlı, sahiplenici ve ilgili oldukları gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının Türk Bayrağı ile ilgili dile getirdikleri içerisinde ön plana çıkanlar; vatan sevgisi, Atatürk sevgisi, bağımsızlık, birlik-beraberlik simgesi, şan, şeref, bir ülkenin tapusu, bir milletin namusu, bir milletin duygularının sembole dönüşmüş hali şeklinde ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının Türk Bayrağı üzerine vurgularının ise bu bayrağın Türk milletinin ve devletinin en önemli bağımsızlık sembolü olduğu, ona sıkı sıkıya sahip çıkılması gerektiği, bu vatan üzerinde yaşayan herkesin bu şuur ve hissiyatı taşıması gerekliliği, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin milli bayrağı olarak milli birlik ve beraberliğin vazgeçilmezi olduğu şeklinde belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: bayrak, değer, Türk, sosyal bilgiler öğretmeni

TÜRKİYEDE DEĞERLER TARTIŞMASINDA SOSYOLOJİK ÇERÇEVE

Doç.Dr. Cumhuriyet ASLAN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, cumhur.aslan@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Demet YENER, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, demetyener@gmail.com

ÖZET

Değerler, kültür ve dolayısıyla toplumsal yaşamın en önemli konuları arasında yer almaktadır. İnsanların toplumsal gerçekliği oluşturmaları, kültürü benimsemeleri ve sosyalleşmelerinde değerler önemli referans çerçeveleri oluşturmaktadır. Toplumsal yaşamın anahtarı pozisyonunu yansıtan değerler, insanların dünyayı anlama, yorumlama, kültürü üretme ve değişimlere karşı tavır alışlarında oldukça etkili birer ortak paylaşım ölçütleridir. Bir kültürde nelerin iyi, istenilir ve uygun (ve nelerin kötü, istenilmeyen ve uygunsuz) olduğunu gösteren kolektif tasavvurlara kültürel değerler adı verilir. Değerler bireylerin davranışlarını oluştururken, çeşitli konularda karar verirken başvuracağı çözümler repertuarını ifade etmektedir. Değerler toplumsal kültürün korunup sürdürülmesinde etkili olduğu kadar, toplumsal değişimin gerçekleştirilmesinde de oldukça önemli sonuçlara yol açan kültürel örüntülerdir. Toplum değerler aracılığıyla kendi yapısal kültür ve anlam haritalarını koruduğu gibi, aynı zamanda değişme eğilimleriyle toplumsal dönüşüm ve farklılaşmaya da yol açmaktadır. Bu bağlamda toplumda değerler ortak kültürel örüntüler olmakla birlikte herkesin bütünüyle uzlaştığı ve aynı derecede paylaştığı süreçler olarak ele alamayız. Toplum birbirleriyle çelişen değerler alanına sahip olabileceği gibi, farklı toplumsal kesimlerin farklı değerleri ürettiği bir gerçekliğe de sahiptir. Toplumsal alanın bütünüyle uzlaşmış değerlere sahip olduğu düşüncesi önemli bir sosyolojik yanılsama biçimidir. Bireyler toplumsal gerçeklik içerisinde pek çok konuda

farklı değerlere sahip olabilirler. Hatta toplum farklı zamanlarda farklı değerlere sahip olabileceği gibi, aynı toplumsal yapı içerisinde bölge, yerleşim, etnik, dinsel, mezhepsel konumlara göre de değerler farklılaşacaktır. Pierre Bourdieunun toplumsal alanın birer mücadele ve çatışma alanı olduğu tezinden hareket ederek, bu çalışmada 2010 yılında özellikle orta öğretim kurumlarında okutulmak üzere hazırlanan değerler eğitimi çerçevesinde yaşanan tartışmaları sosyolojik açıdan ele alıp inceleyeceğiz.

Anahtar sözcükler: çatışma, değerler, eğitim, ideoloji, kültür

'HARVEY' FİLMİ BAĞLAMINDA İNSANIN DEĞERİ VE DEĞERLERİ

Öğr.Gör.Dr. Pınar KIZILHAN, Ankara Üniversitesi, p.leibniz.k@gmail.com

ÖZET

Problem Durumu Saygı, dürüstlük, adalet, eşitlik gibi kişilerarası ilişkilerin temelindeki anlamla ilgili soruların ortaya koyulması, 'insanın değeri'ni; sanat ve bilim gibi insanın başarılarına ya da ürettiklerine ilişkin unsurlar ise 'insanın değerleri'ni oluşturmaktadır (Kuçuradi, 2013). Bu çalışmada amaç, 'Harvey' filmi aracılığı ile analiz edilen temalar doğrultusunda, insanın değeri ve değerlerine ilişkin bulguları ortaya koymaktır. Bulgulardan elde edilen insanın değeri ve değerlerine ilişkin sonuç ve tartışmaların ise değerler eğitimi program geliştirme çalışmalarına özgün katkı sunacağı düşünülmektedir. 1950 yapımı 'Harvey' filminde ana tema, insanın öznel değer yargılarından uzaklaştığında, insanın kendine özgü değerinin, doğru bir biçimde değerlendirilebileceğini ya da insana doğru bir değer atfedileceğini göstermektedir. Değerlendirme, bir insanı, bir insanın eylemini, bir eseri, bir olayı anlamak ve kendi alanı veya benzerleri arasında yerini bulmak olarak anlaşılabilir. Değerlendirilene değerlendiren tarafından aralarındaki özel ilişkiden dolayı atfedilen değer olumlu bir anlam taşır (Kuçuradi, 2013, s.26). Değer biçme ise değerlendirilmesi söz konusu olan şeyin kendisi hesaba katılmadan geçerli ilkeler, standartlar, normlar, modalar bakımından yapılır (Kuçuradi, 2013, s. 28). Amaç Bu çalışmada amaç klasik kült film kategorisinde yönetmenliğini Henry Koster'in üstlendiği 1950 yapımı 'Harvey' filmi aracılığı ile insanın değeri ve değerlerine ilişkin içerik analizi yapmaktır. Söz konusu bulguların ışığında elde edilecek sonuç ve tartışmanın değerler eğitimi program geliştirme çalışmalarına katkı sunması düşünülmektedir. Yöntem Araştırmada içerik analizi tekniklerinden betimsel analiz yaklaşımı kullanılacaktır. Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 256). Sonuç 'Harvey' filminin etik ilişki inşa etme ekseninde değerlere ilişkin özgün yönlerinin analizinin yapıldığı bu çalışmada sonuç olarak şunlar söylenebilir: İnsanın değeri, bir insanın diğer insanlar karşısındaki konumunu içerir. Bulgulardan yola çıkılarak insanın değerine ilişkin ana temaların; 'canayakınlık', 'dürüstlük', 'güler yüzlülük', 'cömertlik', 'sakin beden dili' olduğu söylenebilir. İnsanın değerleri, insanın başarıları ve ürettikleridir. Bulgular ışığında bu değerlere ilişkin temalar; 'eleştirel okuryazarlık', 'içtenlik, sevgi ve iyilik temelli ikna gücü', 'dostluk' olduğu söylenebilir. Son olarak, bulgulardan elde edilen verilere göre insan değerinin farkındalığının yaşandığı bir 'etik ilişki' inşa edilmektedir. Kaynaklar Kuçuradi, İ. (2013). İnsan ve Değerleri. Türkiye Felsefe Kurumu (5. Baskı). AnkaMat Matbaacılık, Ankara. Kuçuradi, İ. (2015). Etik. Türkiye Felsefe Kurumu (6. Baskı). Şen Matbaa, Ankara. Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (9. Baskı). Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Anahtar sözcükler: değerler, etik ilişki ve 'Harvey' filmi, değer

DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM HAYATLARINDA YAŞADIKLARI ETİK PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Yusuf TEPELİ, Akdeniz üniversitesi, ytepel@akdeniz.edu.tr
Arş.Gör. Yusuf AYDIN, Akdeniz üniversitesi, ysf.aydn66@gmail.com

ÖZET

İnsanlar toplum içinde yazılı olan ve olmayan bir takım kurallara göre yaşarlar. Kanunlar, yönetmelikler, genelgeler vb. yazılı olan kurallar bütünüdür. Yazılı olmayanlar ise daha çok toplumda yaşayan bireylerin ailede öğrenmeye başladıkları ve eğitim süreciyle sistematik bir hâle gelen etik kurallardır. Toplumun benimsediği etik kuralların bazıları yazılı hâle de getirilmiştir. Okullar yazılı olan ve olmayan toplumsal kuralların öğrenildiği önemli kurumlardır. Okullarda derste ve ders dışında öğretmenlerin ve yöneticilerin baş etmeleri gereken pek çok etik problem ve ikilem oluşmaktadır. Bunlar öğrencilerden, velilerden ve yöneticilerden, ya da diğer etkenlerden kaynaklanabilir. Sorunların kaynağı ne olursa olsun doğru bir şekilde çözüme kavuşturulmayanlar öğrenciler üzerinde travmatik etkiler bırakabilir. Nitekim pek çok gencin eğitim hayatına ilişkin karşılaştığı etik problemler arkadaş ortamlarında sıklıkla dile getirilir. Karşılaşılan sorunların yarattığı sıkıntılardan bahsedilir. Günümüzde artık daha az karşılaşılan ve daha büyük yaptırımlar gören fiziksel şiddetin, bir zamanlar okullarda sıkça başvuru alan bir cezalandırma yöntemi olduğu da pek çok kişi tarafında bilinir. Dolayısıyla çok sayıda öğrencinin etik problemlerle karşılaştığı söylenebilir. Bu çalışmada formasyon öğrencilerinin eğitim hayatları boyunca karşılaştıkları bir etik probleme ilişkin bu deneyimlerin neler olduğu belirlenmek istenmiştir. Öğrencilerden eğitim hayatları boyunca karşılaştıkları bir etik problemi yazmaları istenmiştir. Konu, zaman vb. gibi bir yazma ölçütü sunulmamıştır. Araştırma sonunda öğrencilerin yazdıkları örnek olaylar içerik analizi tekniğiyle incelenecek ve karşılaşılan etik problemlerin çok sınırlı da olsa belirli bir dönemin eğitim anlayışını yansıtacağı düşünülmektedir. Araştırma sonunda elde edilen verilerin karşılaşılan etik sorunları anlamak ve bunları çözmek için ipuçları sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: eğitim, etik problemler, formasyon öğrencileri

DEMOKRASİ İLE FARKLILIKLARIN YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ : ALMANYA'DAKİ TÜRKİYELİ GÖÇMENLER ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Kemal DİL, Çankırı Karatekin Üniversitesi, kemaldil@yahoo.com

ÖZET

Demokratik toplumların başlıca vaatlerinden biri de bireylerin yaşam doyum düzeylerini yükseltmektir. Bu yönüyle, içinde bulundurduğu etnik ve kültürel çeşitliliğin yaşam doyum düzeyleri demokratik toplumlar için önemli bir gösterge olarak anlam bulmuştur. Yaşam amaçlarını Türkiye'de gerçekleştiremeyen Türklerle birlikte diğer toplumsal farklılıkları içeren Almanya, bu toplumlar arasındadır. Bu bağlamda, çeşitli ekonomik, sosyal, kültürel ve politik alanlardaki konumları ve pratikleri bağlamında Türklerin yaşam doyumları, Almanya'nın demokratik düzeyinin önemli bir ölçütünü oluşturduğu söylenebilir. Bu araştırmanın amacı, Almanya'daki demokratik yaşam alanını, burada yaşayan Türklerin yaşam doyumlarını etkileyen bazı değişkenler üzerinden yordamaktır. TÜBİTAK tarafından 2015 yılında desteklenen bir projenin alt boyutlarından olan bu çalışma, kendi deneyimleri üzerinden Almanya'nın demokratik yaşam alanında yer alan Türkiyeli göçmenlerin yaşam amaçları, toplumsal kimlikleri ve ayrımcılık algıları ile yaşam doyumları arasındaki ilişkiye odaklanmıştır. Araştırma, betimleyici tipte planlanmış; veriler, nicel ve nitel veri toplama teknikleriyle elde edilmiştir. Çalışmanın nitel boyutunu derinlemesine görüşme tekniği, nicel boyutunu ise 1 ölçek, Türkiyeli göçmenlerin yaşam amaçlarını, toplumsal kimliklerini ve ayrımcılık algılarını yordayan yapılandırılmış sorular ile sosyo-demografik sorular oluşturmuştur. İlk kez 1961 yılında Neugarten tarafından ortaya konulan yaşam doyum kavramı, bir kimsenin kendi yaşamını algılama ve geleceğiyle ilgili düşünme biçimi olarak ifade edilmiştir. Bazı çalışmalarda, yaşam doyumunu, kişinin kendini iyi hissetmesini (well-being) sağlayan bireysel amaçları ile ulaştığı hedefleri arasındaki uygunluğunun kişi tarafından değerlendirmesi olarak tanımlanmıştır. Bazılarında ise, bireyin kendisine yüklediği anlamları ve yaşam koşullarını algılayışı arasındaki karşılaştırmalar ile kendi seçtiği ölçütlere göre yaşamının niteliği hakkındaki değerlendirmelerinin etkisi vurgulanmıştır. Yaşam Doyumu Ölçeği Diener, Emmons, Larsen ve Griffin tarafından 1983 yılında geliştirilmiş ve Köker (1991) tarafından Türkçe 'ye uyarılma çalışması yapılmıştır. Ölçekte, bireyin yaşantısından memnun olup olmadığını içeren maddeler vardır. Ölçekten alınacak yüksek puanlar yaşam doyumunun yüksek olduğuna işaret etmiştir. Çalışmanın evrenini Almanya'nın Kuzey Westfalen eyaleti, örneklemini ise kendileriyle hem nicel hem de nitel çalışma yapılan 161 Türkiyeli göçmen oluşturmuştur. Bulgulara ve aktarılan deneyimler bakıldığında genel

olarak Türkiyeli göçmenlerin yaşam amaçları, toplumsal kimlikleri, ayrımcılık algılarının vs. her bir göçmene özgü biçimlenmekle birlikte onların yaşam doyumlarını olumlu düzeyde etkiledikleri anlaşılmıştır. Almanya'daki demokratik yaşam alanının farklılıklara olumlu yansımalarının, bu özgül biçimlenişte ve olumlu düzeydeki yaşam doyumunda önemli rol oynadığını düşündürmüştür.

Anahtar sözcükler: Almanya, farklılıklar, göçmenler, yaşam doyumunu, demokrasi

DEMOKRASİ, ÇOK SESLİLİK VE DİYALOG

Yrd.Doç.Dr. Sebile BAŞOK DİŞ, Artvin Çoruh Üniversitesi, sebile_basok2000@yahoo.com

ÖZET

Egemenliğin siyasal eşitlik ve halkın kapsamlı siyasi katılım hakkı esas alınarak doğrudan veya dolaylı olarak halktan kaynaklandığı yönetim şekli olarak tanımlanabilecek demokrasi, tüm eksiklerine ve kusurlarına rağmen genel olarak en iyi yönetim şekli olarak görülmektedir. Bunun temel nedenlerinden biri, demokrasinin farklılıkların barış içinde birlikteliğini sağlayacağına duyulan inançtır. Yalnızca bir kesimin kendi görüş ve eylem biçimlerini kimseyle müzakere etmeden, diğerleriyle mutabakat aramadan, başkalarının görüş ve duygularını sormadan dayatmaya kalkışması tiranlıktır. Bu tutum, totaliter eğilimden bağımsız değildir. Totaliter eğilim, farklı güdü, düşünce, tercih ve hayalleri olan insanların benzersizliğini inkar etme eğilimidir ve açıkça ötekilerine karşı eşitsiz ve saygısız bir tutumu içerir. Aldırmazlık da benzer şekilde demokrasinin temel ilkelerinden biri olan eşitliğe aykırıdır. Eşitlik, her insanın insan olduğu için akıl ve irade sahibi bir varlık olarak saygı görmesini gerektirir. Saygının karşıtı olan saygısızlık, öncelikle aldırmazlık ve kayıtsızlık demektir. Diğerlerinin varlığını önemsememek, dikkate almamak, dikkate değer bulmamak onlara saygı duyulmadığının açık göstergeleridir. Farklılıklar birbirini bastırmaya ve yok etmeye çalışabileceği gibi birbirlerine kayıtsız kalmayı da tercih edebilirler. Ancak bunlar dışında üçüncü bir yol daha vardır: Farklılıkların birbirleriyle diyalog kurması. Bu saygı demektir ve saygı ancak başkasının söylediklerine değer vererek, onu dinleyerek ve onunla diyaloga girerek ortaya konulabilir. Demokrasi, eşitlik ilkesiyle insanlar arasındaki farklılıklar ne kadar büyük olursa olsun, her insanın büyüklüğünün tanınmamasını gerektirir. Birbirinin büyüklüğünü kabul eden insanlar, müzakere ve diyalogda bulunarak hem saygının gereğini yerine getirirler hem de sorunların çözümüne katkıda bulunarak demokrasiye işlerlik kazandırır. Demokraside esas olan bir ülkenin farklı kesimlerin çeşitliliğinden faydalanarak sorunlarını aklın rehberliğinde çözmesidir. Bu da ancak saygı temeli üzerinde gerçekleşecek müzakere ve diyalog ile mümkündür. Günümüzde neredeyse her ülke demokrasi ile yönetildiği iddiasındadır. Ancak bu ülkelerin demokrasileri arasında nitelik bakımından büyük farklılıklar vardır. Bu nitelik farklılıkları, ülke yurttaşlarının niteliğinden bağımsız değildir. Demokrasiyi, müzakere, katılım ve diyalog yoluyla vücut bulan bir yönetim şekli olarak düşündüğümüzde onun niteliğini de müzakere, katılım ve diyalog açısından değerlendirmemiz gerekir. Bu nedenle yurttaşlara verilecek eğitimin bu değerlere katkısının olmasının o ülkenin demokrasi niteliği açısından büyük önemi vardır. Bu çalışmada müzakere ve diyalogun demokrasi açısından gerekliliği açıklanmış, demokrasinin temel ilkelerine işaret edilerek eğitimde müzakere ve diyaloga yer verilmesinin demokrasinin niteliğini arttıracığı tezi ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: çok seslilik, demokrasi, diyalog, eşitlik, saygı.

DEMOKRASİ, ELEŞTİREL DÜŞÜNME VE KATILIMCI YURTTAŞLIK

Yrd.Doç.Dr. Kemal DİL, Çankırı Karatekin Üniversitesi, kemaldil@yahoo.com

Prof.Dr. Sedat YAZICI, Bartın Üniversitesi, sedatyazici@karatekin.edu.tr

Doç.Dr. Ensar ÇETİN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, ensarcetin@yahoo.com

Yrd.Doç.Dr. Hakan ARSLAN, Uşak Üniversitesi, hakancbu@gmail.com

ÖZET

Demokrasi kavramının içerdiği anlam ve değerler günümüzde yerel, ulusal ve evrensel düzeylerde yaygın kabul görmüş bir siyasal yönetim biçimidir. Yurttaş, kökeni antik Yunan uygarlığında city (şehir) sözcüğünden türetilen citizen sözcüğünün karşılığı olarak günümüzde bu demokratik sistem içinde haklara ve sorumluluklara sahip her bir tekil kişiyi işaret etmektedir. Farklı yurttaşlık anlayışları olmakla birlikte, yurttaş olarak anlam bulan her bir tekil kişi, hem bu sistemin olanaklarından yararlanmak hem de sistemin olanaklarını geliştirmek bakımından bu siyasal sistemde merkezi konumdadır. Bu konumu itibarıyla bir yurttaşın bir yönüyle bilgi, beceri, değer ve katılımçılık nitelikleri içeren aktif yurttaşlıkla diğer yönüyle öğrenmeye meraklı, planlı, sistemli, analitik düşünerek doğruyu arayan, açık fikirli, kendine güvenen, olgun tutum ve davranış nitelikleri içeren eleştirel düşünme ile yakın bir ilişkisi vardır. Bu projede demokratik yaşam alanının olanaklarından yararlanma ve bunları geliştirme hak ve

sorumluluklarına sahip yurttaşın, aktif yurttaşlık düzeyi ile eleştirel düşünme düzeyi arasındaki ilişki farklı boyutlarda ele alınacaktır. Bu kapsamda, aktif yurttaşlık, temel demokratik değerlere inanma ve onlarla yaşamaya çalışma; kendisinin, ailesinin ve toplumunun iyiliği için sorumluluk kabul etme; içinde yaşadığı yerel topluma, ulusa ve dünyaya ilişkin olaylar ile temel belgeler, sivil kurumlar ve siyasi süreçler hakkında bilgi sahibi olma; yerel, ulusal ve küresel düzeyde insanlara etkisi olan olay ve sorunların farkında olma; kamusal ve özel yaşamda etkili karar verme ve problem çözme becerisi kullanma; bilgiye dayalı düşünceler ve yaratıcı çözümler geliştirmek için farklı kaynaklardan ve görüş açılarından bilgiler araştırma; anlamlı sorular sorma, bilgi ve fikirleri değerlendirebilme ve çözümleyebilme; etkili işbirliği kurma becerisine sahip olma; sivil ve toplumsal yaşama etkili bir şekilde katılma gibi niteliklerle ilişkilendirilmektedir. Eleştirel düşünmenin ilişkilendirildiği nitelikleri ise doğruyu arama, açık fikirli olma, analitik düşünebilme, araştırmalarında veya sorgulamalarında sistematik, örgütlü, planlı ve dikkatli olma, akıl yürütme süreçlerinde kendine güvenme, herhangi bir kazanç ya da çıkar gözetmeksizin entellektüel açıdan meraklı olma, zihinsel ve bilişsel gelişim açısından olgun olma v.b. biçiminde sıralamak mümkündür. Bu projenin genel amacı demokratik sistemle yönetilen Türkiyede yaşayan yetişkinlerin aktif yurttaşlık nitelik ve davranışları ile eleştirel düşünme düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Bu kapsamda, katılımcıların yurttaşlık ilgileri, yurttaşlık katılım düzeyleri, yurttaşlıkla ilgili hak ve sorumluluk farkındalıkları, yurttaşlık öz-yeterlilikleri, doğruyu arama, açık fikirli olma, analitik düşünme, sistemli ve planlı olma, kendine güvenme, meraklı olma gibi yeterlilikleri çeşitli değişkenler açısından araştırılmıştır.

Anahtar sözcükler: aktif yurttaş, demokrasi, eleştirel düşünme, katılım, yurttaş

DEMOKRASİ, KÜLTÜR, BİREY VE AİLE

Doç.Dr. Gürsoy AKÇA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gakca@mu.edu.tr

ÖZET

Demokrasi, siyasal bir kavramdır; yani yönetimle ilgilidir. Demokratik yönetimler, yönetilenlerin kendilerini bağlayan kuralların oluşumuna katkı sağlamalarına imkân vermeleriyle karakterize olurlar. Bu anlamda demokrasiler, yönetilenlere istinat etmektedirler. Demokratik sistemlerde “toplumsal iyi”nin yönetilenlerin iradelerine bağlanması, kendinin ve toplumun “iyisi/çıkarı” konusunda fikri olan bireyin öne çıkmasına neden olmaktadır. Demokratik birey, insan onuruna ve otonomisine sahiptir. Kararları üzerinde başkalarının vesayetine kapalıdır. Kendi doğrusunu oluşturma konusunda yetkindir. Fikrini savunmada güçlü bir iradeye sahiptir. O, sözü edilen nitelikleriyle demokrasinin temel dayanağını teşkil eder. Demokratik birey, aynı zamanda sisteme dinamizm kazandırmaktadır. Toplumsal iyi/doğru onun koşulları okumasına bağlı olarak yeniden yapılandırılmakla mutlak/tartışmasız iyi anlayışına kapatılmaktadır. Böylece yönetim işleri ve kararları kutsallıktan arındırılmakta dünyevî bir sorun olarak insan aklının çözüm önerilerine açılmaktadır. Demokratik birey aynı zamanda belirli kültür ortamlarının ve kültürel süreçlerin ürünüdür. Bu bakımdan demokrasi öncelikle bir kültürel zemine ihtiyaç duymaktadır. Kültür ise, temelde tutumları ve davranışları biçimlendiren zihinsel artalanı belirtmektedir. Söz konusu zihinsel biçimlenim belli bir kültüre aidiyetten kaynaklanmaktadır. Kültürün gelişimi zamana, eğitime ve diğer ortamsal koşulların varlığına bağlıdır. Demokratik değerlerin kültürel kodlar halinde bireyin zihninde yerleşmesi öncelikle belli bir toplumsal ortamda yaşatılmasıyla mümkün olmaktadır. Birey, bu değerlerle dışarıdan bir müdahale olmaksızın, hayatın normal akışında, etkileşim içinde bulunmalıdır. Planlanmadan, kurgulanmadan, biçimlendirilmeden yaşanan, yaşamın bir parçası haline gelmiş değerlerin hem edinilmesi kolay olacak hem de kalıcı olacaktır. Bu durum yaşamın doğallığından kaynaklanmaktadır. Aile yaşamı doğal, samimi, dayanışmacı etkileşimlerin hâkim olduğu, biçimsellik etkisine en az maruz etkileşim örüntülerine sahip olmakla bireyin sosyalleşmesinde özel bir öneme sahiptir. Önemi, ailede gerçekleşen kültürleşmenin gücünden kaynaklanmaktadır. Öyle ise, demokratik değerlerin aile yaşamının günlük etkileşimlerine aktarılması, demokrasinin bir yaşam biçimi haline gelmesine katkı sağlayacaktır. Yaşam biçimine dönüştürülemediği değerler bir “söz” olmaktan öteye geçememektedir. Bu durumda demokratik değerlerin “söz” olmaktan çıkıp “tutum”a ve “davranış”a bürünmesinde aile ortamının biçimlendirici niteliğinin etkisi açıktır. Bildiride ailenin ve aile eğitiminin demokratik kültürün ve değerlerin kazandırılmasındaki işlevi analiz edilecektir.

Anahtar sözcükler: aile, demokratik değerler, kültür, demokrasi

DEMOKRATİK BİR YAZINSAL TÜR OLARAK ROMAN

Prof.Dr. Çiğdem PALA MULL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mcigdem@mu.edu.tr

ÖZET

Roman türü insanlık tarihi kadar eski bir anlatı geleneğinin yansımasıdır. Romanın ortaya çıkışı Aydınlanma sonrası Tanrı odaklı bir yaklaşımdan insan odaklı bir yaklaşıma geçiş ile olmuştur. Romanın doğasında daima insan, toplum ve eleştiri vardır. Michael Hanne “yazınsal kurgu diğer anlatı formları ile ilişkisi yolu ile sosyal ve politik değişime katkıda bulunur” der. Okuduğumuz, dile getirdiğimiz ya da dinlediğimiz anlatılar ahlaki karakterimizin oluşmasında etkili olur. İnsanın hikaye anlatma ihtiyacının bir örneği olarak ilk romanın ortaya çıktığı dönemden bu yana roman türü, toplumsal değerleri yansıtmış, yazıldığı dönemlerin kaygılarını dile getirmiş, çağının gerçekliğini gözler önüne sermiş ve şartları daha iyiye doğru geliştirme yolunda katkı sağlamıştır. Amerikalı düşünür Richard Rorty’ye göre roman, özgürlük ve eşitlik mücadelesi ile çok yakından ilgili, demokrasinin en karakteristik yazınsal türüdür. Ona göre insanların diğer bütün insanların kaderlerini umursadıkları, onların dertlerini kendilerine dert ettikleri küresel demokratik bir ütopyaya ulaşabilmek için gerekli duygusal eğitimi vermekte roman türü çok önemli bir yer tutmaktadır. Yine Amerikalı düşünür Martha Nussbaum, yazınsal hayal gücünün toplumlar için önemini vurgularken, edebiyatın ve özellikle de romanın kendimizi ve diğer insanları anlayıp hoşgörü duygumuzu geliştirmede, insan hayatının çeşitliliğini gözler önüne serip ufkumuzu genişletmekte, acı ve adaletsizliğin varlığı karşısında etik bir tutum geliştirmemizde yeri doldurulamaz bir rol oynadığını savunur. Nussbauma göre karakter, sosyal bağlamlarda ortaya çıkan ahlaki seçimlerimizin sonucu olarak gelişir ve sosyal bağlamların çeşitliliğine de yazınsal hayal gücü ile ulaşılabilir. Bu anlamda roman, demokrasi ve insan hakları eğitimi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmada roman, adı geçen düşünürlerin fikirleri ışığında demokratik bir yazınsal tür olarak tartışılacak ve Batı romanından farklı örnekler ile incelenecektir.

Anahtar sözcükler: demokrasi, edebiyat, Nussbaum, roman, Rorty

DEMOKRATİK EĞİTİM YAKLAŞIMLARINDA KATILIMCILIK KAVRAMI VE MEKANA YANSIMALARI

Arş.Gör. Özlem KURT, Anadolu Üniversitesi, ozlemkurt@anadolu.edu.tr

ÖZET

Demokrasi kavramının anlaşılması ve toplumsal yaşamda benimsenmesi, toplumsal yaşamın geleceği ve yarının yetişkin bireyleri olan çocukların eğitimiyle doğrudan ilişkilidir. Demokratik bir toplum oluşması ve toplumda demokrasi bilincinin gelişmesi için, demokrasinin bireyler tarafından yaşamı boyunca özümsemesi gereklidir. Dünyada uygulanan çağdaş eğitim politikalarında demokrasi kavramı, demokrasi eğitimi ile çocuklara kazandırılmaya ve yaşatılmaya çalışılmaktadır. Son yıllarda daha da yaygınlaşarak artan, çocuğu merkeze alan, çocuk odaklı demokratik eğitim modelleri okul-öncesi ve ilköğretim aşamasında görülmektedir. Eğitim kurumlarında, Montessori, Reggio Emilia gibi bağımsız birey olarak çocuğu merkeze alan eğitim yaklaşımları ilkelere kullanıldığı yeni eğitim programları düzenlenmekte, hatta klasik anlamdaki okullardan farklı olarak alternatif eğitim-öğretim başlığı altında çağdaş, demokratik yenilikçi okullar oluşturulmaktadır. Demokratik eğitim yaklaşımlarının benimsendiği bu okullarda, kendi kararlarının sorumluluğunu alabilen, okuldaki sorunların çözümüne ilgili söz sahibi olan, özgüven ve inisiyatif sahibi, aktif, özgür bireyler yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Pragmatik eğitim ve demokratik eğitim düşüncesinin doğmasında öncü düşünür olarak bilinen Dewey’in teorisine göre okul eğitimi, çocuk için en uygun olanı bilen ve onun gereksinimlerini karşılayabilecek kadar yetkin olan ideal bir aile ortamındaki plansız eğitimin, planlı ve daha kapsamlı şeklidir. Çocuk, ailedeki işbölümü aracılığıyla düzen, başkalarının haklarına ve düşüncelerine değer verme becerilerini kazanır. Yaptığı işlerde ailenin genel çıkarlarını düşünür ve ev içindeki işler aracılığıyla yapma, yaratma yeteneklerini geliştirir. Bu düşünceye göre çocuk okulunda evindeki gibi hissedebilmelidir ve bunun gerçekleşebilmesi, eğitimin, eğitimcilerin ve aynı zamanda da okul mekanının niteliğine bağlıdır. Bu çalışmada alternatif eğitim paradigmasını temel alan demokratik okul/eğitim yaklaşımlarının özellikleri ortaya konularak, Türkiye’deki örnek oluşum olan BBOM Başka Bir Okul Mümkün derneği gönüllülerinin katılımıyla oluşturulan Bodrum Mutlu Keçi İlkokulu’nda yapılan gözlemler aktarılacaktır. Katılımcı anlayışla hayata geçirilmiş ve aynı katılımcı ortamın devam ettirildiği eğitim modeli ve okul ortamında yapılan gözlemler, Türkiye’deki ilk demokratik okul/eğitim denemesinin mevcut durumuna ilişkin veri ortaya koyarken, mekanların niteliğinin eğitime etkisi çocuk-mekan ilişkisinde tasarımcı bakış açısıyla ve çok disiplinli anlayışla değerlendirilmiştir. Bulgularda Türkiye’deki devlet ilkokulları ve alternatif eğitim örneği olan Mutlu Keçi İlkokulu arasında fiziksel, mekansal durum kıyaslaması ile katılımcılık kavramının mekan üzerinden önemi ortaya

konmuştur. Sonuç olarak, her geçen gün çok disiplinli bakış açısının her alanda öneminin anlaşıldığı dünyada, eğitim ve mekan alanındaki araştırmalarının daha çok yakınlaşması gerekliliğine değinilmiştir. Demokrasi değerleri eğitiminde mekan faktörünün önemi vurgulanmış, eğitimde verilmek istenen değerlerin mekan potansiyeli ile desteklenebileceği açığa çıkarılmıştır.

Anahtar sözcükler: alternatif eğitim, demokrasi eğitimi, eğitim-mekan ilişkisi, demokratik eğitim

EIN PHILOSOPHISCHER BEITRAG ÜBER DAS BEWUSSTSEIN DER FRIEDENSERZIEHUNG

Yrd.Doç.Dr. Celal YEŞİLÇAYIR, Gümüşhane Üniversitesi, cyesilcayir@gumushane.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Frieden ist eine der ältesten Streben der Menschheit und wurde im Laufe der Geschichte stets durch Kriege zerstört. Aber die heutige Weltlage sieht auch zweifellos nicht friedlich aus. Da der Frieden die wichtigste Grundlage des menschlichen Miteinanderlebens ist, möchte ich mit diesem Beitrag mich mit dem Bewusstsein der Friedenserziehung im philosophischen Sinne auseinandersetzen. Die Methode dieses Beitrages liegt darin, die Anwendbarkeit der philosophischen Friedenstheorien im Erziehungsbereich zu analysieren. In diesem Zusammenhang wird als erster Schritt der Friedensbegriff im philosophischen Kontext diskutiert. An diesem Punkt werden folgende Themen diskutiert: Die Philosophen konstruieren das Leben nach dem durch die Vernunft ermöglichten Blick, unter anderem auch dem idealen Zustand des menschlichen Lebens. So beschäftigten sich manche Philosophen mit dem Thema "friedliches Leben,,: Beispielsweise legten die Stoiker in hellenistischer Zeit auf den Begriff logos (Vernunft) viel Wert, dass alle Menschen von dem göttlichen logos gleichen Anteil bekamen. Da alle Menschen gleicher logos besitzen, sollten sie friedlich miteinander leben. In der Neuzeit, vor allem bei Kant, tauchte die stoische Lehre mit neuer Interpretation nochmal auf und er verfasste über den Frieden einen Entwurf. Der Frieden war nach Kant eine Vernunftidee, und demnach liegt ein miteinander friedliches Zusammenleben in der Hand der Menschheit. Um diesen Zustand zu erreichen, sollte man vor allem sich dem Friedenswillen bewusst sein und dann zu diesem Ziel von der Vernunft entsprungene Pläne ausbilden. Nicht nur Stoatiker und Kant sondern auch andere Philosophen bieten für friedliches Miteinander erhebliche Ideen an. Als zweiter Schritt komme ich zum Thema "Bewusstsein der Friedenserziehung,,. Hierzu setze ich mich mit folgende Themen und Fragen auseinander: Wenn die heutige junge Generation nur schlechte Beispiele erlebt, wie Krieg, Gewalt und Aggression, dann werden sie an die kommende Generation das erlebte weitergeben. Da wir in einer unfriedlichen Region leben und Aggression und Gewalt immer im täglichen Leben vorkommen, benötigen wir Friedenerziehung in den Schulen. Wie und inwieweit könnten die philosophischen Friedenstheorien für die Friedenserziehung eine Musterrolle spielen? Warum ist die Theorie der Philosophie für die Friedenerziehung so wichtig sein sollte? Wenn man von einer Friedenserziehung redet, sollten man dazu ideale Friedenstheorien vorlegen. Um einen friedlichen Zustand zu erreichen können, sollte man es vorher bestimmen. In der Schlussphase wird analysiert, wie man die Friedenstheorien inhaltlich für das Bewusstsein einer Friedenserziehung verwenden könnte.

Schlüsselwörter: Friedenserziehung, friedliches Zustand, Vernunft

GENÇLERLE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

Arş.Gör. Oktay TATLİCIOĞLU, Hacettepe Üniversitesi, o.tatlicioglu@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma kapsamında öncelikle insan hakları eğitiminin önemine ve okul ortamında kurulan ilişkilerin bu eğitimin ruhuna uygunluğu vurgulanacaktır. Ardından insan hakları eğitiminin gençlere öğretilirken hangi tekniklerin kullanılabileceği üzerinde durulacaktır. Bu çalışmada gençten kastedilen lise öğrencileridir. İnsan hakları insanca bir yaşamın en önemli kuramsal zeminini teşkil etmektedir. Bu önemli konunun gençlere nasıl aktarılacağı, hangi eğitim teknikleriyle bu bilginin özümsenebileceğine ilişkin cevaplara ihtiyaç vardır. İnsan hakları eğitiminin ulusal ve uluslararası pek çok mevzuatta tanımlanmıştır. Bu çerçevede insan hakları eğitimi karşılıklı anlayış, hoşgörü, saygı ve dayanışma davranışlarını özendirmeli, bireye hak bilinci kazandırmanın yanı sıra, başkasının haklarına saygı göstermesini de öğretmelidir. İnsan hakları eğitimi; bir insan hakkıdır ve sosyal adalet, barış, demokrasi ve geliştirmeyi tam gerçekleştirmenin ön koşuludur ve insan haklarının güvenceye bağlanacağı ve ihlallerin önleneyeceği sağlam bir temel oluşturur. İnsan hakları eğitimi, eşitlik ve ayrımcılığa uğramama, katılım ve içerleme, güçlendirme, hesap verilebilirlik ve hukukun üstünlüğüne saygı, toplumsal uyum, barışa saygı ve çatışmasız iletişim, olumlu yönde sosyal değişimlere katkı gibi amaçları içerir. İnsan hakları eğitimi hem kişisel hem de sosyal değişimi hedefler. İnsan hakları eğitimi, yaşadıkları toplumda insan haklarını benimseyecek ve koruyacak olan gençlerin aktif

yurttaşlar olmak üzere yeterliklerini geliştirmekle ilgilidir. Eğitimin odak noktası ise bilgi, beceri, değerler ve tutumları geliştirmeye dayanan bir eğitim sürecidir. Bu eğitim süreci iş birliğine dayalı öğrenmeyi, katılımı ve yaşantısal öğrenmeyi desteklemelidir. İnsan hakları eğitiminde okul ve sınıf havasının çok önemli bir etken olduğu bilinen bir gerçektir. Örgütün tutumunda rol oynayan faktörlerin başında, öğretmen ve yöneticiler gelmektedir. Okullarda çift yönlü bir anlayışa ve saygıya dayanan bir iletişim kurulur ise, doğal olarak örgütün havasında iyileşmeler söz konusu olabilecektir. İnsan haklarına saygı, başkalarını anlama, saygı gösterme ve kişiler arası çatışmaların önlenmesi için okul bulunmaz bir yerdir. Bu sebeple okul ortamında dersler dışında demokratik bir ortamın oluşturulması insan hakları eğitimi için önem arz etmektedir. İnsan hakları eğitiminin hem yaygın eğitimde hem de başka mekan ve zamanlarda öğretilmesinde pek çok etkinlik kullanılabilir. İnsan hakları eğitiminde drama, grup çalışması ve oyunlar çok önemli eğitsel araçlar olarak kullanılabilir. Çalışmada bu teknikler aracılığıyla eğitimin pratik edilmesi sağlanarak tutum ve davranışlarda istenen yönde olumlu değişimleri nasıl destekleneceği vurgulanacaktır. Örneğin grup çalışmalarında gençler, birlikte çalıştıklarında, farklı beceri ve yeteneklerini bir araya getirdiklerinde ve bir görevi tamamlamak için güçlerini birleştirdiklerinde grup çalışması gerçekleşmiş olur. Bu süreç herkesin sorumluluk duymasını gerektirir. Ortak amaçlar doğrultusunda iş sahiplenilir, iletişim becerileri güçlenir ve herkesin katılımı sağlanır.

Anahtar sözcükler: insan hakları eğitimi, insan haklarına saygı, katılım

GILBERT SİNOUÉ’NİN TAŞLARIN ÇIĞLIĞI İLE AYŞE KARABAT’IN KUDÜS’ÜN GÖNÜLLÜ SÜRGÜNLERİ ADLI ESERLERİNDE SÜRGÜN VE YABANCILAŞMA

Prof.Dr. Ali GÜLTEKİN, Osmangazi Üniversitesi, agulteki@ogu.edu.tr
Doktora Öğrencisi, Burcu Narda YURTSEVEN, Osmangazi Üniversitesi, nardallica@gmail.com

ÖZET

Tarih boyunca pek çok topluluk, göçe/sürgüne maruz kalmış; sosyo-psikolojik çerçeveden bakıldığında yabancılaşmaya, kimlik ve aidiyete dair sorunlar yaşamıştır. Ortadoğu, göç ve yabancılaşmanın en yoğun olarak yaşandığı topraklardandır ve bu anlamda pek çok yazara esin kaynağı olmaktadır. Nitekim Ortadoğu üzerine çalışmaları ile tanınan Gilbert Sinoué’nin Taşların Çığığı adlı eseri; bölge insanının zorlu yaşam mücadelesini, Ortadoğu savaşını, iktidar mücadelelerini ve bu topraklardaki insan hikâyelerini ele alır. Yazarın bu başlıklar altında tarihsel gerçekliği de yansıtmaya önemli bir noktadır. Yazar, Ortadoğunun yakın tarihini fon olarak kullanır ve bugünkü Ortadoğu dinamiklerine ışık tutar. Türk edebiyatında aynı noktalara odaklanan bir diğer yazar ise Ayşe Karabat’tır. Karabat’ın Kudüs’ün Gönüllü Sürgünleri adlı eseri de Ortadoğu’daki savaş, çatışmaları, insan ilişkilerini ve çelişkilerini konu edinir. İsrail-Filistin meselesini tarih ve kurguyu birleşerek gerçekçi bir dile anlatır. Yazar, fonda yine Ortadoğu’yu kullanarak insanı ve insan hikâyelerini tarihi gerçeklerin ışığında anlatır. Her iki eserde, gönüllü olarak bu topraklara göç eden ya da zorunlu olarak bu topraklardan sürülen karakterlerde “yabancılaşma” ortak bir sorun olarak tespit edilmiş ve yabancılaşma biçimleri hem psikolojik boyutta hem de toplumsal boyutta kendini hissettirmiştir. Bu makalede; Sinoué’nin Taşların Çığığı ile Karabat’ın Kudüs’ün Gönüllü Sürgünleri adlı eserlerindeki savaş ve bunun gibi nedenlerle insani değerlerin ve demokratik anlayışların ayaklar altına alınarak ortaya çıkan “yabancılaşma” olgusu “göç” çerçevesinde ele alınacaktır. İlk olarak iki eserde yer alan göç ve yabancılaşma olguları kavramsal olarak açıklanacaktır. Çalışmanın ana bölümünde ise her iki eserdeki yabancılaşmanın biçimleri “yersizlik-yurtsuzluk”, “kimliksizlik-köksüzlük”, “dinde yabancılaşma”, “varoluşsal bunalım” ve “devlet ve bürokrasiye yabancılaşma” alt başlıkları altında incelenecek ve yabancılaşma sorununun işlenişindeki benzerlikler ve farklılıklar karakterler üzerinden ortaya konulmaya çalışılacaktır. Çalışmada; tarihsel ve sosyo-psikolojik eleştiri kuramlarının verilerinden yararlanıldığı için eklettik yöntem kullanılacaktır.

Anahtar sözcükler: Ortadoğu., sürgün, yabancılaşma, göç

İNSAN HAKLARI BAĞLAMINDA TÜRKİYE’DE Kİ EĞİTİM ANLAYIŞI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME

Yrd.Doç.Dr. Celal YEŞİLÇAYIR, Gümüşhane Üniversitesi, cyesilcayir@gumushane.edu.tr

ÖZET

İnsan hakları temel birey haklarıdır; bu hakların bilinmesi, korunması ve onlara saygı duyulması etik bir sorunsaldır. Bununla birlikte insan haklarının öğrenilmesi, bu konuda bilinç kazanılması ve bu değerlerin korunması devletin sunduğu temel eğitimden geçmektedir. Eğitim alma hakkının korunması ise diğer hakların sağlanması için temel bir bilinç oluşturacağından önemlidir; ancak eğitimli ve bilinçli bireyler insan haklarının korunmasına özen gösterebilirler. Dolayısıyla etik ve eğitim alanları insan hakları konusunda bilinç kazanılması için temel mecralar olarak

belirmektedir. Bunun yanında felsefi düşüncenin sağladığı kavramlar konuyu tartışmak bakımından önemli argümanlar sunmaktadır. İnsan hakları günümüzde uluslararası toplumların eğitim alanında temel maddelerinden biri haline gelmektedir, ancak ötekileştirme sorunu günlük hayatta etkisini sürdürmektedir. Bu bildiride insan hakları bağlamında ülkemizdeki eğitim anlayışının sorgulanması amaçlanmaktadır. Ana yöntem olarak, evrensel insan haklarını savunan etik ile Türkiye’de ki milli eğitim prensiplerinin analitik mukayesesinin yapılması belirlenmiştir. Bu çerçevede bildirinin giriş bölümünde etik bağlamında insan haklarının ne anlama geldiği konusuna, insan hakları için etik ve eğitimin taşıdığı öneme değinilmektedir. Kavramsal çerçeve belirlendikten sonra gelişme bölümünde ülkemizdeki eğitim anlayışı insan hakları bağlamında mercek altına alınmaktadır. Bu bölümde Türkiye’de eğitim anlayışında insan haklarının durumu “Temel insan haklarıyla, yurttaşlık haklarının çeliştiği noktalar var mıdır” sorusu çerçevesinde analiz edilmektedir. Yerel ve milli olanın evrensel değerlerle olan ilişkisi ve yerel/milli eğitim ilkeleriyle evrensel insani değerlerin hangi ölçüde örtüştüğü irdelenmektedir. Bu noktada MEB Mevzuatında yer alan “Atatürk milliyetçiliğine bağlı yurttaşlar yetiştirmek” ilkesi insan hakları bağlamında tartışılmaktadır. Bununla birlikte bireyler arası ilişkilerde ötekileştirme sorunu ele alınarak, günlük dile yerleşmiş olan “x ama iyi insan, anlayışı” etik bağlamda irdelenmektedir. Buradaki x, etnik köken ve mezhep olabildiği gibi belli bir bölgeye de işaret edebilmektedir. Ayrıca “iyi doktor, iyi mühendis, vb. yetiştirelim derken etik anlamda iyi insan yetiştirebiliyor muyuz” sorusuna da cevap aranmaktadır. Evrensel insani değerleri önemseyen etik ilkeler ışığında milli eğitim anlayışında önemsenen prensipler sorgulanarak, belli bulgulara ulaşmak hedeflenmektedir. Söz konusu bulguların temel insan hakları değerlerinden uzak bir yerde olması durumunda, sonuç bölümünde sorunun çözümüne yönelik etik bağlamında çözüm önerileri sunulmak amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: etik, insan hakları, ötekileştirme, temel eğitim

MARTHA C. NUSSBAUM’IN İNSANİ GELİŞİM VE OLANAKLAR YAKLAŞIMI

Öğretmen Ebru GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, guvenerbruli@hotmail.com

ÖZET

Martha C. Nussbaum’ın İnsani Gelişim ve Olanaklar Yaklaşımı Ebru Güven Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Felsefe Bölümü guvenerbruli@hotmail.com “İnsani Gelişim ve Olanaklar Yaklaşımı” Amartya Sen ve Martha C. Nussbaum’ın insan varoluşunu teorik ve pratik etik bağlamlarda ele alarak birlikte geliştirdikleri, ekonomik, sosyal, politik alanlardaki küresel problemlere radikal bir cevap niteliğindedir. Yaklaşım ilk olarak 1990 yılında Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Raporları Bürosu tarafından gerçekleştirilen ve Birleşmiş Milletler Gelişme Programı (UNDP), Dünya Bankası gibi kimi uluslararası kurumların gerçekleştirdiği refah tartışmalarında ele alınmıştır. “İnsani Gelişim” (Human Development) kavramı Birleşmiş Milletler Gelişme Programı’nda ve Amartya Sen’in Özgürlükle Kalkınma adlı eserinde “insanların seçimlerini genişletme süreci” olarak tanımlanır. “Olanaklar Yaklaşımı” hem birey hayatlarının iyi’sini (well-being) değerlendirmede hem de bireyler-gruplar-toplumlar arasında bu temelde karşılaştırma yapabilmeye ontolojik-epistemolojik-etik-politik bilgi içerikleri sunar. Çünkü söz konusu yaklaşım bireyin işlevlerinin (functions) yani sahip olduğu varlık tarzlarının ve eylemlerinin neler olduğunu belirler ve bireylerin bu işlevleri gerçekleştirebilmesinin temel koşulu olan insani olanakları (human capabilities) gösterir. Nussbaum bu ortak yaklaşımda kendi versiyonunu olanaklar ve işlevler kavramlaştırması temelinde özgün bir biçimde geliştirir. Nussbaum felsefesinin köklerinde Aristoteles düşüncesinin ontolojik-etik-politik bütünlüklü etkileri belirgin olarak görülür. Aristoteles’in “dunamis”, “energeia” ve “entelekheia” kavramlarından yararlanarak bu yaklaşımı “olanaklar yaklaşımı” olarak adlandırır. Bu bağlamda Nussbaum felsefesi bir insan felsefesi olmayı amaçlar. Bu, insanın insanca bir yaşamı gerçekleştirebilmesini amaç edinen bir yaklaşımı barındırır. Nussbaum’a göre insan olanaklara sahip olan bir varlıktır; ancak aynı zamanda bu olanaklarını işlevselleştirebildiği sürece “insan” olabilecek ve “insanca iyi bir yaşam”a ulaşabilecek olan bir varlıktır. Yaklaşımın temel sorusu yalındır: “İnsan aslında ne yapabilir ve ne olabilir?”. Böylece Nussbaum, insanın olanaklarının geliştirilmesi ve işlevlerini gerçekleştirebilmesinin felsefi temellendirmesini yapan bir yaklaşım geliştirir. Bu yaklaşım da özünde insani gelişimi hedeflediği için demokratik bir toplumun gelişmesinde ve tüm eğitim alanlarının ilerletilmesinde temel alınabilecek bir yaklaşım niteliğindedir. Yaklaşım insanın varlık koşullarını, bu koşulların geliştirilmesini, insanca yaşamı, yaşam kalitelerinin yükseltilmesini, demokratik bir toplumun geliştirilmesini amaç edinen kapsamlı bir yaklaşımdır. Bu bildiriyle, günümüzde birçok temel etik ve politik probleme cevap verebilme gücüne sahip olduğunu düşündüğümüz bu özgün yaklaşımın insanın gelişimine sunacağı katkı boyutlarının vurgulanması amaçlanmaktadır. Anahtar Sözcükler: İnsani Gelişim, Olanaklar Yaklaşımı, insani olanaklar, insanın işlevi. KAYNAKLAR: 1. Nussbaum, M.C. (2008). Women and Human Development The Capabilities Approach. Cambridge University Press. New York. 2.Nussbaum, M.C. (2011). Creating Capabilities: The Human Development Approach. The Belknap Press Of Harvard University Press, Cambridge. Massachusetts, and London, England. 3.Nussbaum, M.C. (1997). Capabilities and Human Rights, 66 Fordham L. Rev. <http://ir.lawnet.fordham.edu/flr/vol66/iss2/2.273>. 4.Sen, A. (2004). Özgürlükle Kalkınma. Çev. Yavuz Aldoğan.İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Anahtar sözcükler: insani olanaklar, insanın işlevi, olanaklar yaklaşımı, insani gelişim

MEB. HAYAT BOYU ÖĞRENME AİLE EĞİTİMİ ÇALIŞMALARıyla İLGİLİ 12-18 YAŞ ARASINDA ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Esra DERELİ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, esdereli@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı MEB Hayat Boyu Öğrenme Aile Eğitimi çalışmaları ile ilgili olarak 12-18 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerin görüşlerini incelemektir. Bu amaçla araştırmaya 12-18 yaş arasında çocuğu olan aile eğitimine katılan 20 ebeveyn katılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Ebeveynlerle görüşmeler yapılarak ses kaydı ve yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Veriler kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler iki alan uzmanı tarafından kodlanmıştır. Verilerin Kodlama sürecinin geçerlik ve güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen puanlayıcılar arası güvenilirlik formülü kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca araştırmada betimsel ve içerik analizi bulgularının aktarılmasında tablolar kullanılmış ve doğrudan aktarmalara yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda 12-18 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlere araştırmacı tarafından Aile Eğitimi Programını nereden duyduunuz?; Aile Eğitimi Programına katılmaya nasıl karar verdiniz?; Aile Eğitimi Programına katılmaktaki amacınız neydi?; Bu eğitim programı amacınızı karşıladı mı?; Aile Eğitim Programının size kattığı faydalar nelerdir?; Aile Eğitim Programının çocuğunuza kattığı faydalar nelerdir?; Aile Eğitim Programını başka ebeveynlere önerir misiniz? sorularına yer verilmiştir. Araştırmada MEB. Hayat boyu öğrenme aile eğitimi çalışmalarına katılan 12-18 yaş arasında çocuğu olan ebeveynler eğitim programı ile ilgili görüşlerinin olumlu olduğunu bildirmişlerdir. Aile eğitimine eşi ve çocuklarıyla yaşadıkları ve çözmekte zorlandıkları problemler nedeniyle katıldıklarını bildirmişlerdir. Aile eğitimi sonunda hem kendilerine hem de çocuklarına faydalı olduğunu, ebeveyn-çocuk ilişkilerinin arttığını, insan haklarına daha çok önem verdikleri, ev ortamında demokratik anlayışın benimsendiği, çocuklarının akademik başarılarının arttığını, ebeveynlik becerilerinin arttığını ve daha az sorunlar yaşadıklarını, sorunlarını demokratik anlayışla çözmeye başladıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca diğer ebeveynlere aile eğitimi programını tavsiye ettiklerini bildirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: aile eğitimi, ebeveynler, ergen eğitimi, hayat boyu öğrenme

ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNSAN HAKLARI BİLİNCİ: MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Prof.Dr. Nihat AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nihataycan@mu.edu.tr

ÖZET

Kişilerin salt insan olmaları nedeniyle, başlı başlarına bir değer oluşturmalarının bir sonucu olarak, her gelir grubu ile eğitim düzeyi ve çeşitli meslekte bulunanların doğumuyla başlayıp, ölümlerine dek devam eden bütün haklar, insan hakları olarak kabul edilmiştir. Buna göre insan hakları, sosyal, ekonomik ve siyasi haklar olmak üzere üç başlıkta belirtilir. Söz konusu temel bütün haklar herkes için, özellikle de 'insanlarla birlikte bir şeyler yapan' öğretmenler için önemlidir. Çalışmada, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği birinci sınıfta öğrenim gören 12, ikinci ve üçüncü sınıflarda öğrenim gören 20, dördüncü sınıfta öğrenim gören 30 öğretmen adayının insan hakları ile ilgili bilinç düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. İnsan haklarını, insan hakları ve demokrasi eğitimi şeklinde zorunlu ders olarak gören bu öğrencilerin, söz konusu hakları içselleştirme düzeylerini belirlemek önemlidir. Araştırmada, nicel yöntem benimsenmiş, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar dönemindeki Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinden araştırmaya gönüllü katılan; toplam 82 öğretmen adayı yer almıştır. Katılımcı öğretmen adaylarına, 'katılıyorum' ya da 'katılmıyorum' şeklinde cevaplayacakları ikili likerte göre düzenlenmiş 15 soruluk anket uygulanmıştır. Anket, öğretmen adaylarının hangi sınıfta buldukları, cinsiyetleri gibi iki olgu sorusu ile insan haklarıyla ilgili bilinç düzeyini sorgulayan on üç yargı sorusundan oluşmuştur. Araştırmaya katılanlar insan hakları dersi görseler de, bilgilerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. İnsan haklarının önemli olduğunu bildiren, öneminin farkında olan öğretmen adayları, bu haklar konusunda bilinçli olmak gerektiğini de bildirmişlerdir. Öğretmen adayları, insan haklarında gerekli donanıma yeterince sahip olmadıklarını belirtirler de, mevcut donanımlarıyla bile, her kişiyi ayrı bir insan olarak düşündükleri için, öğrencilerinde insan hakları bilincinin temelini oluşturabileceklerini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, araştırmaya katılan birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar tüm öğretmen adayları, insan hakları bilincini oluşturmanın temelini ailede atıldığını belirterek, ailelerin insan haklarını kazandırmalarındaki önemine dikkat çekmiştir. Diğer yandan yine bu öğretmen adayları, insan haklarının yasalarımızca gereğince güvence altına alınmadığı ve bölgelere göre uygulama farklılığı gösterdiğini belirtmeleri; insan haklarını gereğince kullanım adına bu alanda Türkiye'de yapılması gereken daha birçok şey olduğuna da dikkat çekmişlerdir.

Anahtar sözcükler: sosyal bilgiler öğretmenliği, Türkiye'deki insan hakları, insan hakları

ZİYA GÖKALP, İÇTİMAİ MEFKÛRE VE EĞİTİMDE TEMEL İDEOLOJİK ÇERÇEVE

Yüksek Lisans Öğrencisi Demet YENER, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi demetyener@gmail.com
Doç.Dr. Cumhur ASLAN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, cumhur.aslan@gmail.com

ÖZET

Bu bildiride Ziya Gökalp'in eğitim ve kültür konusundaki yaklaşımları esas alınarak Türkiye'deki eğitim tartışmalarının ideolojik ve siyasal boyutlarına dikkat çekilecektir. Ziya Gökalp'in Cumhuriyetin kurucu felsefesinin oluşumunda oynadığı etkili role vurgu yapılarak, eğitimin sosyolojik analizine dönük ideolojik tartışmalar yapılmaya çalışılacaktır. GİRİŞ Ziya Gökalp, yirminci yüzyılın başlarında yaşamış ve görüşleriyle Türkiye genelinde siyasal, toplumsal, kültürel ve ideolojik düşün yapısının şekillenmesinde önemli rol oynamış bir düşünürdür. Ziya Gökalp, düşünceleri ile Cumhuriyet tarihi boyunca hemen hemen tüm siyasal, sosyal, kültürel ve düşünsel politikaların belirlenmesinde temel bir referans kaynağı olmuştur. Ziya Gökalp, İttihat Terakki dönemi ve erken Cumhuriyet döneminde düşüncelerini geliştirmiş ve ortaya koymuştur. Hem İttihat ve Terakki döneminin hem de erken Cumhuriyet döneminin kamusal felsefelerinin saptanmasında önemli rol oynamış, Türkçü ve Batıcı yazardır. Ziya Gökalp, düşüncesinin öncelikle sentez boyutuna öncelik veren ve bu doğrultuda rasyonel görüşleriyle ön plana çıkan bir düşünürdür. Türkiye toplumunun bunalımdan çıkışı için çözüm önerileri geliştirmek üzere sosyoloji bilimine başvuran Ziya Gökalp, pratik görüşleriyle toplumsal sorunlara çözüm geliştirmeye çalışmıştır. Ziya Gökalp, Türk toplumun temel ideolojik/kültürel paradigmasını üç temel parametre ile açıklamaya çalışır: rasyonalize edilmiş milliyetçilik dolayısıyla Türkçülük, laik/seküler içeriği ile yeniden tanımlanmış İslamcılık ve batı-modernlik ekseninde sorunsal bir alan olarak batıcılık. Ziya Gökalp sistemini bu üç parametre arasında kurduğu sentez ve ağırlık noktalarıyla belirginleşmiştir. Birey, toplum ve kültür bağlamında geliştirdiği görüşleri üç parametre arasında kurduğu sentezin ağırlık noktalarıyla görünürlük kazanmıştır. Ziya Gökalp, düşünceleri içerisinde önemli bir boyutta eğitime yer vermiştir. Eğitim, yeni insan ve yeni topluma gidişte en önemli kurumsal boyutu içermektedir. Ziya Gökalp, gelenek ile modernlik arasındaki gerilimleri daha çok modernlik yönünde çözmeye yönelik olarak düşüncelerini kurgulanmış olduğu için bu çalışmada eğitim, bir modernlik projesi bağlamında ele alınıp irdelenecektir. Çalışma, Ziya Gökalp ekseninde modernlik paradigmasının eğitim ve kültür boyutunda aldığı görünümleri açıklamaya yönelik bir çerçevede tasarlanmış ve bu doğrultuda ele alınmıştır. KAYNAKLAR Gökalp, Ziya, (1973), Terbiyenin Sosyal ve Kültürel Temelleri, (Haz.) Rıza Kardaş, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul. Heyd, Uriel, (1979). Türk Ulusçuluğunun Temelleri, (çev.) Kadir Günay, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara. Parla, Taha, (2001). Ziya Gökalp, Kemalizm ve Türkiye'de Korporatizm, (Yay. Haz.) Füsun Üstel, Sabir Yücesoy, İletişim Yayınları, İstanbul.

Anahtar sözcükler: eğitim, gelenek, içtimai mefkûre, ideoloji, Ziya Gökalp

DİN EĞİTİMİ

DEMOKRATİK DEĞERLER AÇISINDAN DİN-DÜNYA GÖRÜŞÜ DERSİ (BERLİN-HUMANİSTİK HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖRNEĞİ)

Yrd.Doç.Dr. Halise Kader ZENGİN, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, zenginhalse@gmail.com

ÖZET

Federal Almanya'da 16 eyalet bulunmakta ve eyaletler eğitim ve iç işlerinde bağımsız hareket etmektedirler. Her eyalet benimsediği eğitim sistemini uygularken din eğitimi konusunda da farklı adımlar atılabilmektedir. Din dersleri Anayasanın 7/3 maddesine göre uygulanmaktadır. Buna göre: "Din dersi mezhepsiz okullar dışındaki kamu okullarında düzenli derslerdendir. Din dersi, devletin denetim hakkına zarar vermeyecek şekilde, dini cemaatlerin temel ilkeleriyle uygunluk içinde verilir. Hiçbir öğretmen, iradesine aykırı olarak din dersi vermeye zorlanamaz." Buna karşın Bremen, Berlin ve Brandenburg eyaletlerinde Anayasanın 141. Maddesi uygulanmaktadır. Yasaya göre Anayasa yürürlüğe girmeden önce din dersi için farklı bir düzenleme yapılmıştır. Bu sebeple din dersinin sorumluluğu ve denetimi tamamen dinî cemaatlere bırakılmıştır. Berlin'de Humanistik Hayat Bilgisi Dersi (der Humanistische Lebenskunde Unterricht) Humanistik Derneğinin sorumluluğunda olarak Din- ve Dünya Görüşü Dersi bağlamında okutulmaktadır. Hümanistik eğitimde din ve dünya görüşleri hakkında bilgi verilirken farklı din mensuplarına tolerans öğretilmektedir. Tabiata ait olma, topluma bağlılık, insan onurunun eşitliği, özgürlük, akıl (doğru ile yanlış, ahlaki olanla olmayan arasında...) dünyevilik gibi postülatlara sahiptir. Derste bilişsel, sosyal, içeriksel ve metodik beceriler hedeflenmektedir. Ders ilkokul 1.sınıftan 13. Sınıfa kadar okutulmaktadır. Berlin'de her beş öğrenciden biri bu derse devam etmektedir. 2016/2017 öğretim yılında toplam 175.875 öğrenci bu derse katılmıştır. Aynı yıl Protestan Din Dersine katılan öğrenci sayısı 80.032; Katolik Din Dersine 24.106; İslam federasyonunun Dersine 4.987 'dir. Bu çalışma kapsamında "Humanistik Hayat Bilgisi Dersi'nde hangi demokratik değerler ve ilkeler öğretilmektedir?" ana sorusuna cevap aranacaktır. İlgili dersin programları incelenerek bilgi, beceri ve ilkeler bazında hangi değerlerin önemsendiği ortaya konulacaktır. Çalışma nitel çalışma yoluyla yapılacaktır. Programlar içerik analizi yöntemiyle incelenecektir.

Anahtar sözcükler: değerler, din eğitimi, Humanistik Hayat Bilgisi Dersi

HUME'UN EPİSTEMOLOJİSİ BAĞLAMINDA DİN EĞİTİMİ

Arş.Gör. Eda ÇAKMAKKAYA, Ankara üniversitesi, eda.cakmakkaya@ankara.edu.tr

ÖZET

Bu yazının amacı bilginin kaynağı ve sınırları problemine ilişkin olarak deneyci görüşü benimsemiş olan Humeun epistemolojisi bağlamında dinin/inancın bir eğitim konusu olup olamayacağını sorgulamaktır. Bu konu ivedilikle sorgulanmaya açılmalıdır çünkü çağımızda her ne kadar dini eğitime ilişkin tartışmalar ağırlık kazanmışsa da eşzamanlı olarak dini terörizm de canlılık kazanmış ve bir kavram olarak literatürde yerini almıştır. Bu çalışma dini yargıların ve mücadelelerin her birinin agnostik bir anlayışla bilginin sınırları dışında kalacağını ve dolayısıyla ona ilişkin bir uzlaşa ya da zaferin kavramın kendisinden kaynaklı olarak mümkün olamayacağını göstermeye çalışması bakımından alana katkı sağlayabilir. Hume'un epistemolojisinde bilginin kaynağı ve sınırlarına ilişkin olarak öncelikli olan deneyimle elde edilen algılar izlenim ve ide olmak üzere iki biçimde kategorize edilir. Güçlü duyular izlenim, zayıf olanlar ise ide adını alırlar. Zihin hayal gücü dolayısıyla benzerlik, zamanda ve uzamda yakınlık, neden/etki ilkeleri bağlamında ideler üzerinden, izlenimlerin oluşturulmasında olduğundan çok daha özgür bir biçimde yeni ideler oluşturabilir. Zihin duyumsadıklarını ayırarak, derecesini artırarak vb. gibi işlemlerle izlenimlerde birebir karşılıkları olmayan ideleri üretebilir. Bu bağlamda din/inanç onun epistemolojisinde, izlenimlerde birebir karşılığı olmadığı içindir ki, idenin idesi konumundadır. Bu nedenle epistemolojik olarak sağlam temellere dayanmamasından ötürü onun ne doğruluğu ne de yanlışlığı iddia edilebilir. Hume'un epistemolojik açıklaması din/inanç bağlamında bilginin agnostik bir tutum takınmasını zorunlu hale getirmektedir. Çalışma, giriş kısmında, dini inanışa ilişkin hem kaynağının sorgulamaya imkan tanımıyor olması dolayısıyla da birbirlerinden çok farklı yaşam tarzları talep eden dinlerin global dünyada uzlaşa imkanından uzak oluşu üzerine bir arka plan verecektir. İkinci kısımda, Hume'un epistemolojisi izlenim ve ide bağlamında kopya ilkesi üzerinden detaylı olarak aktarılmaya çalışılacaktır. Üçüncü bölüm, Hume'un din kavramının kaynağı ve etkisi hakkındaki görüşlerini araştırmaya yönelecek ve eş zamanlı olarak epistemolojisi ile tutarlılığı değerlendirilecektir. Çalışma genel anlamda ilki teorik, ikincisi normatif olmak üzere iki temel sonuca ulaşacaktır. Hume için; birincisi, izlenimi olmayan şeyin idesinin olamayacağı içindir ki teorik düzlemde din bilgisi güvenilir görünmemektedir; ikincisi, normatif düzlemde, dinin, bilginin sınırlarının dışında kalması nedeniyle bir eğitim konusu olması makul görünmemektedir. Bu bilgi türü kaynağı ve sınırları gereği ne makuldür ne de makul olmayandır. Metot olarak fenomenolojik ve analitik yöntemler kullanılacaktır.

Anahtar sözcükler: Agnostisizm, din eğitimi

EĞİTİM BİLİMLERİ

6.SINIF MATEMATİK DERSİ TAM SAYILAR ÖĞRENME ALANINDA BAŞARI TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE MADDE TEPKİ KURAMI İLE KLASİK TEST KURAMINA GÖRE MADDE PARAMETRELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Arş.Gör. Ayşe BİLİCİOĞLU, Akdeniz Üniversitesi, biliciogluayse1@gmail.com
Öğretmen Esra DOĞAN, Ziya Gökalp Ortaokulu, esra.dogan2817@gmail.com

ÖZET

Çalışmanın ilk bölümünde, 6.sınıf öğrencilerinin Matematik dersi kapsamındaki tam sayılar alt öğrenme alanına ait başarı testinin geliştirilmesi; ikinci bölümünde ise Madde Tepki Kuramına(MTK) dayalı parametre kestirimlerinin yapılarak Klasik Test Kuramındaki(KTK) madde parametreleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde, test geliştirme basamakları dikkate alınarak testin amacı belirlenmiştir. Ardından, belirtke tablosu hazırlanarak; madde havuzu oluşturulmuştur. Havuzdan seçilen 30 maddeyle deneme formu hazırlanmıştır. Maddelerin uygunluğunun belirlenebilmesi amacıyla matematik eğitiminde en az yüksek lisans dereceli iki matematik öğretmeninden; dil ve anlatım açısından incelenmesi için ise bir Türkçe öğretmeninden uzman görüşü alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda yapılan düzeltmeler ile deneme formuna nihai hali verilmiştir. Testin ön uygulaması, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Zonguldak ilindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokullarda, 6. sınıf düzeyinde öğrenimlerini sürdüren 341 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Uygulamadan elde edilen veriler ile madde analizleri yapılarak; her maddenin ayırt edicilik ve güçlük indeksleri hesaplanmıştır. Bulgular doğrultusunda 5 maddenin testten çıkartılmasına karar verilmiştir. Ardından güvenilirlik için KR-20 katsayısından; geçerlik için ise Açıklayıcı Faktör Analizinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda dört faktörlü bir yapı ortaya çıkmış; herhangi bir faktörün altında yer almayan 4 madde bulunmuştur. Bu 4 madde de testten çıkarılmıştır. Kalan maddelerden ayırt edicilik indeksi düşük, güçlük indeksi yüksek olan 11. madde de testten çıkarılarak testin nihai hali 20 madde ile oluşturulmuştur. Nihai test, Zonguldak ilindeki 6. sınıf düzeyinde öğrenimlerini sürdüren 817 öğrenciye uygulanmıştır. Nihai teste ait geçerliğin denetlenmesinde Doğrulamalı Faktör Analizinden yararlanılmıştır. Analizler sonucunda, dört faktörlü model ile ölçme aracından elde edilen verilerin iyi uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde, MTK ile KTK'ya dayalı madde parametreleri arasındaki ilişkiye bakılarak testin MTK'nın sayıtlarının karşılayıp karşılamadığı denetlenmiş; model veri uyumu sınanmıştır. Elde edilen 1,2 ve 3 parametrelili modellerin ve KTK'ya ait madde güçlük ile madde ayırt edicilik indeksleri arasındaki korelasyona bakılması için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Analiz sonucunda 1 parametrelili model ile klasik madde istatistikleri arasında madde güçlükleri indeksleri korelasyonlarının pozitif yönde yüksek ve anlamlı; 2 ve 3 parametrelili model ile klasik madde istatistikleri arasında madde güçlükleri indeksleri korelasyonlarının negatif yönde yüksek ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Madde ayırt edicilik indeksleri korelasyonunun ise 2 parametrelili model ve klasik madde istatistikleri arasında korelasyonunun anlamlı olmadığı; 3 parametrelili model ve klasik madde istatistikleri arasında madde ayırt edicilik indeksleri korelasyonunun orta düzeyde; pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu bulgular sonucunda 6. Sınıf Matematik öğrenme alanı "Tam Sayılar" alt öğrenme alanında geliştirilen 3PL ölçme aracının, öğrencilerin başarılarının ölçülmesi amacıyla kullanılabileceğine ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: 6.sınıf, klasik test kuramı, madde tepki kuramı, parametre kestirimi, başarı testi

AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRENMEDE PROGRAM TASARIMI SÜRECİ

Okutman Emre DİNÇER, Adnan Menderes Üniversitesi, edincer@adu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Beste DİNÇER, Adnan Menderes Üniversitesi, bdincer@adu.edu.tr

ÖZET

Açık ve uzaktan öğrenme öğrenen bireylerin zaman ve/veya mekân açısından öğrenme kaynaklarından uzakta olduğu, etkileşimin ilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak yapıldığı bir alandır. Araştırmalar, açık ve uzaktan öğrenmenin eğitime erişimini kolaylaştırdığını ortaya çıkarmıştır. Açık ve uzaktan öğrenme yaşam boyu öğrenme sistemlerine esneklik kazandıran temel araçlardan biri olarak düşünülmektedir (Aydın, 2011). Açık ve uzaktan öğrenme sistemlerinin başarısının sırrı sistem yaklaşımını benimsemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Sistem yaklaşımının temelinde ise belli bir amaca hizmet eden öğelerin belli bir düzen ve ahenk içinde çalışması bulunmaktadır. Açık ve uzaktan eğitimin, teknoloji ve insan kaynaklarına aynı anda ihtiyaç duyduğu için bir sistem içinde sunulması önemlidir. Bu sistemin dinamiklerini araştırdığımızda karşımıza teknoloji, öğrenme, öğretme, program tasarımı ve bunlarla ilişki politika, yönetim ve organizasyon öğeleri çıkmaktadır (Moore ve Kearsley, 2012). Öğrenme ve öğretme ortamlarının teknolojiyi kullanarak başarıya ulaşması doğru politikaların başarılı bir yönetim organizasyonu altında uygulanmasına bağlı olduğu için açık ve uzaktan öğrenme, sağlıklı çalışan bir sistem ile

başarılı olabilir. Bu açıdan bakıldığında uzaktan eğitimde program tasarımı kritik derecede önemlidir çünkü iyi bir tasarım eğitim sorunlarını çözmede temeli oluşturmaktadır. Etkili bir iletişim ortamı, uzaktan eğitimde başarı için elzemdir. Bu zorunluluk eğitim programı tasarımını ve onun unsurlarını günün gereksinimlerine göre uyarlamayı gerektirdiği düşünülebilir. 21. Yüzyıl öğrenenleri içinde yetiştikleri teknoloji bolluğu içinde geçmiş dönemlerden farklılık göstermektedir. Günümüz öğrenenlerinin bilgiye ulaşma yöntemleri geçmiş öğrenenlere göre oldukça değişmiştir. Örneğin bilgiye ulaşma araçlarından ola gelmiş kütüphaneler, eski gücünü korumakta mıdır? Günümüz öğrenenleri bilgiye ulaşmak için interneti kullanmayı daha mı çok tercih etmektedir? Bu soruların cevapları oldukça net olsa da geçmiş ve günümüz öğrenenleri kıyaslama açısından anlamlıdır. Eaton'a göre (2013) 21. Yüzyıl öğrenenleri kendi eğitimlerinde söz sahibi olmak isteyen, dijital okuryazarlık seviyesi yüksek, yaratıcılığa önem veren, diğer paydaşlarıyla kendi tarzlarında iletişim içinde olmayı arzu eden, öğrenirken deneme yanılma metodunu benimseyen ve gerçek anlamda çoklu görevlerin üstesinden gelebilen bireylerdir. Bu tespitler program tasarımı sürecinin 21. yüzyıl öğrenen ihtiyaçlarına göre güncellenmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Sanayileşme uzun yıllar uzaktan eğitim için ilham kaynağı olmuştur. Buradan teknolojinin kitleye ulaşması için ne zaman kullanılacağı açıklanırken, endüstriyel ürünlerin standartlaştırılması gibi eğitim ürünlerinin de seri üretilmesi gerektiği uzunca bir süre varsayılmıştır(Keegan 1994). Sanayi sonrası toplumdaki değişim teknolojiyle beraber ivmelenmiş, yaşamın birçok alanında etkisini göstermektedir. Teknolojinin sunduğu fırsatlar uzaktan eğitimin alanını genişletmiş, eğitimde fırsat eşitliğini artırmıştır. Bu hızlı değişim ve genişleme uzaktan eğitim iletişimi tasarımının önemini artırmaktadır. Bu çalışmada açık ve uzaktan öğrenmede program tasarımı sürecini oluşturan öğelerin 21. yüzyılda nasıl değiştiği, geliştiği ve neye evrildiği, ilgili alanyazın taranarak tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: program tasarımı, uzaktan eğitim, yaşam boyu öğrenme

ADAY ÖĞRETMEN YETİŞTİRME PROGRAMINA İLİŞKİN ADAY ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Okutman Sevda KUBİLAY, Ömer Halisdemir Üniversitesi, sevda.kubilay@gmail.com
Öğretmen Mete SİPAHİOĞLU, Uluslararası Şehit Ömer Halisdemir Anadolu İmam Hatip Lisesi,
metesipahioğlu@gmail.com

ÖZET

Aday öğretmenler hizmet öncesi eğitimlerle hem mesleğe hazırlanırlar hem de teorik bilgilerini pratik uygulamalarla birleştirirler. Bu sürecin en etkili biçimde geçirilmesi hem adayların yetiştirilmesi hem de motive olmaları açısından önemlidir. Aday öğretmen yetiştirme programı 2016 yılında güncellenmiş ve eskisine nazaran daha kapsamlı bir program uygulanmıştır. Program çerçevesinde okul içi faaliyetler, okul dışı faaliyetler ve hizmet içi eğitim çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmada yetiştirme programı aday öğretmenlerin bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Araştırma aday öğretmenlerin görüşlerine dayanan nitel bir çalışmadan oluşmaktadır ve çalışmaya 2016 yılı Şubat ayında ataması gerçekleşmiş, farklı branşlardan 50 aday öğretmen katılmıştır. Katılımcıların yetiştirme programına ilişkin görüşleri yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Aday öğretmenlere programın kapsamı, süresi, uygulanması, elde edilen kazanımlar, yaşanan zorluklar ve olumsuz olarak değerlendirdikleri alanlara yönelik 12 soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir, buna göre aday öğretmenler mesleğe uyum, idari işler, okul kültürü ve iklimi, okul içi iletişim ve etkileşim konularında tecrübeler edindiklerini belirtmişlerdir. Ancak eğitim süresinin uzun olduğunu ve eğitim sürecinde tamamlamak zorunda oldukları rapor ve formların çok fazla olduğunu belirtmişlerdir. Aday öğretmen yetiştirme programına ikamet ettikleri yerde katılan öğretmenlerin okul dışı faaliyetleri anlamlı bulmadığı ortaya çıkmaktadır. Aday öğretmenler arasında daha önce farklı eğitim kurumlarında çalışmış ve öğretmenlik tecrübesi olanlar, yetiştirme sürecini kendileri adına gereksiz bulmuşlardır. Danışman öğretmenler ile adayların mesleki gelişimi ve seminerlerini yürüten eğitimci ve yöneticiler hakkında aday öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Bu bağlamda olumlu düşüncelere sahip olanlar kadar eleştirel bakanlar da mevcuttur. Son olarak aday öğretmenlerin yetiştirme programının daha etkin hale getirilmesi konusunda görüşleri ve önerileri alınmıştır. Genel olarak yetiştirme programının süresinin kısaltılması ve aday öğretmenlerin doldurması gereken formların azaltılması yönünde fikir birliği mevcuttur. Bazı aday öğretmenler performans değerlendirme sürecinin yeterince objektif ve sağlıklı yürütülmediği ve bu bağlamda iyileştirilmeler yapılması gerektiğini dile getirmiştir. Danışman öğretmenlerin belirlenmesinde daha titiz bir çalışma yapılması, süreci nasıl yöneteceklerine dair gerekli bilgilendirmenin verilmesi ve denetlemelerin daha sağlıklı yapılması da dile getirilen öneriler arasında yer alır.

Anahtar sözcükler: aday öğretmen, aday öğretmen görüşleri, aday öğretmen yetiştirme programı, adaylık süreci

AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETİ ÖNLEMENE YÖNELİK EĞİTİM PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Barışcan ÖZTÜRK, Bornova Altay Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, bariscano@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Erol ESEN, Celal Bayar Üniversitesi, midfielder_1912@hotmail.com

ÖZET

Ülkemizde son yıllarda gözlenen hızlı ekonomik, hukuki ve toplumsal gelişmelere karşın toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin azaltılması konusunda gösterilen çabaların aynı hızı yakalayamadığı görülmektedir. Bu eşitsizliğin en açık gözlenen ve medyatik yanı kuşkusuz kadına karşı şiddet. Aile içi ve kadına karşı şiddet sorunun yaygınlığı düşünüldüğünde geniş bir alana yayılan, disiplinler arası müdahaleleri içeren kapsamlı bir bakım ve yardım modeline ihtiyaç olduğu açıktır. Bu çalışmada aile içi ve kadına karşı şiddeti önlemeye yönelik eğitim programlarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Önleme programlarını üç grupta sınıflamak mümkündür; 1- Birincil önleme: Şiddetin ortaya çıkmadan önlenmesine odaklanmaktadır, çoğunlukla okul temelli olarak veya eğitsel kampanyalar yoluyla gençlere uygulanan programlardır. 2- İkincil önleme: Aile içi şiddet açısından belirgin düzeyde risk taşıdığı düşünülen bireylerin belirlenmesine ve onlara müdahale edilmesini içerir. Bu programlar aile içi şiddetin görülme sıklığının yüksek olduğu toplum kesimlerine odaklanılır; genç hamileler veya çocuk ihmali riski yüksek aileler gibi. 3- İyileştirici önleme: Aile içi şiddet vakasının sonrasında uygulanan programlardır. Bu önleme kurbanlar için veya şiddet uygulayanlar için tedavi hizmetlerini içerir (Guy, Feinstein ve Griffiths, 2014). Birincil önleme programları, bireylerin görüş ve davranışlarını şiddet ortaya çıkmadan önce şekillendirmeyi amaçlamaktadır. Çoğunlukla gençlere odaklanan bu programlar Kuzey Amerika' da 1980' li yılların ortalarından (Jaffe ve ark., 2002), İngiltere' de ise 1990' ların ortalarından bu yana uygulanmaktadır (Guy, Feinstein ve Griffiths, 2014). İngiltere' de uygulanan programların 40-50 dakikadan oluşan ortalama 10 oturumdan oluştuğu; toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının azaltılmasına, iletişim ve çatışma çözme becerilerinin geliştirilmesine odaklandıkları belirtilmektedir (Foshee ve ark., 2004). İkincil önleme programları artan aile içi şiddet riski ile ilişkili belirli davranışlara veya kişilik özelliklerine sahip bireylere yönelik bir içeriğe sahiptir. Wolfe ve Jaffe (1999) bu programların ümit verici stratejilere ve yaklaşımlara sahip olduğunu belirtmektedir. Ev ziyaretleri, aile içi şiddetle ilgili kuruluşlarla ortak çalışma, hem evde hem de toplumsal alanda şiddeti önleyici çabalar, bireylerin kendini açmaları ve kaygıları konusunda eğitilmiş öğretmenlerle okul temelli eğitimler ve toplumun belli bir kesimine yönelik/özü olarak hazırlanmış eğitim kampanyaları sıklıkla bu programların içeriğinde kullanılmaktadır. İyileştirici yada üçüncül önleme; savunuculuk yaklaşımından, kurbanların tedavi edilip desteklenmesine, aile içi şiddetin olduğu ailelerdeki çocukların korunmasına, şiddet uygulayanların tekrar suç işleme eğilimlerini azaltmaya yönelik programlara çok geniş bir çerçevede etkinlikleri tanımlamaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda bu basamakta şiddet uygulayanlara yönelik programların bilgisi verilmektedir. Şiddet uygulayanlara yönelik programların etkililiği oldukça tartışmalı bir konudur. ABD' de yapılan çalışmalarda temel olarak tekrar suç işleme eğilimini azaltmayı amaçlayan bu programların sınırlı etki gösterdiğini belirtilmektedir (Guy, Feinstein ve Griffiths, 2014).

Anahtar sözcükler: aile içi şiddet, eğitim programları, önleme

ANNE-BABA VE ÖĞRETMEN BEKLENTİLERİ İLE ÖĞRENCİLERİN SINAV KAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Arş.Gör.Dr. Ümüt ARSLAN, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, umutarlaan@gmail.com

ÖZET

Anne-babaların beklentileri çocuklarının akademik hayatlarında birçok dinamiği (a) öğrencilerin akademik motivasyonunu, (b) öğrencilerin akademik yeterliliğini, (c) akademik hayata anne-baba katılımını ve (d) öğretmenlerin değerlendirmesini ve beklentilerini etkilemektedir. Ayrıca, anne-babalar sınav öncesi, süresinde ve sonrasında çocukların en önemli destekçileri arasında yer almaktadır. Türk eğitim sistemi birçok önemli sınavı (TEOG, YGS, vb.) barındırmakta olup, bu sınavların sonuçları bir sonraki eğitim dönemindeki tercihler için çok önemlidir. Sekizinci sınıftaki öğrencilerin hepsi Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavına girmektedir ve bu sınavın sonucuna göre hangi liseye gidecekleri belli olmaktadır. Anne-babalar, çocuklarını akademik olarak başarılı bulunduğu ve mevki bakımından uygun olan okullara göndermek istedikleri için TEOG sınavı anne-babalar içinde önemlidir. Hatta, sadece devlet okulları değil özel okullar bile bu sınav sonuçlarına göre öğrencileri kabul etmektedir. Doğal olarak öğrencilerin, anne-babaların ve öğretmenlerin sınav kaygıları artmaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin sınav kaygılarıyla, kendilerinin, anne-babalarının ve öğretmenlerinin beklentilerini araştıracağız. Bu nicel araştırma 400 tane sekizinci sınıf öğrencisinin sınav kaygılarıyla onların bakış açısından anne-baba, öğretmen ve kendilerinin beklentileri arasındaki bağlantıyı araştırıyor. Bu çalışmada sınav kaygısı ölçeği (Spielberger, 1980) ve anne-baba, öğretmen, ve öğrencilerin kendilerinden beklentilerini içeren demografik soruları soruldu. Verileri

analiz için t-test kullanıldı. Sonuçlar anne-baba ve öğretmen beklentilerinin yüksek olduğu öğrencilerde kaygı düzeyinin de istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu buldu. ancak öğrencilerin kendi beklentilerinin kendi kaygı düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi olmadığı görüldü. Öğrencilerin demografik bilgileri ayrıca kendi sosyal-ekonomik düzeyleri, ev ve okul ortamlarının da kaygılarında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde etkili olduğunu ortaya çıkardı. Aileler, öğretmenler, psikolojik danışmanlar ve öğrenciler için tavsiyeler ve bu çalışmanın sınırlılıkları çalışmaya dahil edildi.

Anahtar sözcükler: anne baba, beklenti, psikolojik danışma, sınav kaygısı

ANNE-BABA YOKSUNLUĞU YAŞAYAN ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI SORUNLARIN PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Mustafa ŞAHİN, Karadeniz Teknik Üniversitesi, msahin6161@gmail.com

ÖZET

Anne-Baba Yoksunluğu Yaşayan Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunların Psikolojik Danışmanların Görüşleri Açısından İncelenmesi Mustafa ŞAHİN Hanife AYDIN Şule HASANÇEBİ Araştırmanın Amacı Bu araştırmanın amacı, anne-baba yoksunluğu yaşayan öğrencilerin yaşadıkları sorunların psikolojik danışmanların görüşleri açısından incelenmesidir. Araştırmada, psikolojik danışmanların görüşlerine göre; ebeveyn yoksunluğu yaşayan öğrencilerin psikolojik, sosyal, duygusal ve akademik yaşantılarına ilişkin sorunlarının ne olduğu, bu sorunlara ilişkin okul rehberlik servislerince ne tür çalışmaların yapıldığı ve daha etkin psikolojik yardım ve rehberlik çalışmaları için ne tür önerileri olduğunu belirlemektir. Araştırmanın Yöntemi Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan Özel Durum yönteme uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Trabzon Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı devlet okullarında çalışan 10 psikolojik danışman ile yürütülmüştür. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile elde edilmiştir. Çalışmaya katılan katılımcılara görüşmeler çalıştıkları kurumlardaki ofislerinde kayıt cihazı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kaydedilen veriler araştırmacı tarafından yazıya geçirilmiştir. Elde edilen veriler Sürekli Karşılaştırmalı Metot (Constant Comparison Method) tekniği ile analiz edilmiştir. Toplanan veriler önce kavramsallaştırılmış ve veriyi açıklayan temalar oluşturulmuş ve bu temalara bağlı alt kategoriler oluşturulmuştur. Analiz sonuçları gerektiği yerde tablo şeklinde sunulmuş ve buna destek olması amacıyla katılımcıların görüşme kayıtlarından elde edilen özgün alıntılara yer verilmiştir. Psikolojik danışmanların görüşlerinden elde edilen verilerin analizi sonucunda; anne-baba yoksunluğu yaşayan öğrencilerin; kişisel gelişim, aile, okul, sosyal çevre ve aile içi ilişkiler ve akademik yaşantıya ilişkin ana temalar tespit edilmiş, bu temalara bağlı kodlar oluşturulmuştur. Ana temalar ve bu temalara bağlı oluşturulan kategoriler; kişisel gelişim, aile, okul, sosyal çevre, aile ilişkileri, akademik yaşantı şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu tema ve kategoriler sonucunda; her bir öğrencinin bu süreci farklı şekillerde atlattığı, anne-baba kaybı yaşayan çocukların psikolojik, davranışsal ve duygusal açıdan savunmasız oldukları, yas sürecini iyi yönetemeyen öğrencilerde travmatik durumların ortaya çıktığı, akran, öğretmen ve diğer bireylerle ilişkilerinde tutarsızlık, aile içi ilişkilerdeki denge problemi sonucu küsme, şımarma, içe kapanma, duvar örme gibi olumsuz ilişki ve iletişim sorunlarının olduğu, akademik başarının düştüğü ve ilgisiz tutumların ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Psikolojik danışmanlar bu sonuçlara ilişkin olarak, anne-baba yoksunluğu yaşayan çocukların hem bireysel hem de akademik gelişimleri için grup rehberliği, yas yaşantıları ile başa çıkma ve akran danışmanlığı gibi rehberlik çalışmalarının yapılmasını, ayrıca ekonomik yardım ve hem aile hem de okul atmosferinde koşulsuz kabul ve sevgi tutumlarının gösterilmesine yönelik çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Anahtar sözcükler: anne baba yoksunluğu, nitel çalışma, psikolojik danışman görüşleri

COMMUNITY SERVICE LEARNING IN INTERNATIONAL CONTEXT: A CROSS-CASE ANALYSIS

Öğretmen Nurgül UZUN, ODTÜ Geliştirme Vakfı Ankara Okulları, nuzun@odtugvo.k12.tr

ABSTRACT

Service learning is a medium, which encourages students to make a difference in the society; it enables them to develop their engagement to the community, and discover their potential to contribute by serving to meet community needs. Benefiting from service learning in schools as a meaningful link between community and students has gained significance in recent years. When service learning is organized and implemented in a well-structured way, it is claimed to enhance the development of democratic values and engaged citizenship in students (Denby, 2008). It offers students the opportunity of becoming more familiar with their community and reinforcing their self-perception of citizenship. Although there are a number of private schools that implement service-learning activities within the framework of their international curricula, service learning is a relatively new concept in public schools in Turkey. The purpose of this study is to use cross-case analysis for exploring and analysing service-learning initiatives conducted in high school contexts in a variety of countries. To this end, the study aims to identify second-order constructs in selected cases relation to purposes, outcomes, challenges, curriculum integration, effects, opportunities, civic-international mindedness, Creativity, Action, Service (CAS) learning aims and outcomes. The study also intends to use multiple conceptual lenses to interpret the cross-case analyses for informing the practice of service learning. To this end, the researcher primarily utilizes Butin's conceptual model to develop third-order constructs. The researcher also uses the concepts stemming from character education to further inform practice, such as values education, social-emotional learning and citizenship education. Findings provide insights into the content, processes and outcomes of service learning.

Keywords: character education, citizenship education, service learning, social-emotional learning, values education

ÇAĞDAŞ EĞİTİM AKIMLARI ÜZERİNE: ÇOCUKTAN HAREKET AKIMI

Arş.Gör. Bilge ASLAN ALTAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bilgeaslan@mu.edu.tr

Arş.Gör. Güler GÖÇEN KABARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulergocen@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitimde bakış açıları yüzyıllar içerisinde farklı değişikliklerle evrilmiş, küresel anlamda farklı toplumlara ve kültürlerle devşirilmiştir. Öncülerinin de etkisi ile öğrenci ve öğretmen rolleri sürekli değişmiş ve eğitimde kaliteyi ve niteliği artırıcı arayışlar hiç bitmemiştir. Bu devamlılığın içerisinde 1900'lü yıllar itibari ile toplumsal değişkenlerin de etkisi ile eğitimde yeni arayışlar başlamış ve farklı politikalar benimsenmiştir. 20. yüzyıl Avrupa'sından başlayıp, dünya geneline yansıyan çağdaş eğitim akımlarının başlangıç evrelerinde yer alan Çocuktan Hareket Akımı, çocuğun yeniden keşfedildiği ve öğrenme ortamlarının farklı dinamiklerde yeniden düzenlendiği ve farklı bakış açıları ile yenilendiği akımlardan biridir. Bu akım içerisinde çocuktan hareket ederek, eğitim programları revize edilmiş, öğretmen ve öğrencinin rolü değişmiş, öğretim etkinlikleri yeniden düzenlenmiştir. Bu bağlamda çocuğun yetişkin bir birey olarak görülmemesi, fiziksel gelişiminin önemsenmesi ve kendine has bir varlık olduğu görüşleri ön planda tutulmuştur. "Eski okul" olarak adlandırılan geleneksel ve klasik yöntemlerle katı disiplinli eğitim anlayışı büyük eleştiriler almış, akımın doğasına uygun "yeni okul" tanımı yapılmıştır. Yeni okul içerisinde tanımlanan yeni eğitim anlayışı, eğitim programları, reformların dayandığı felsefi ve psikolojik temeller ve ilkeler "Çocuktan Hareket Akımı" doğasını betimlemektedir. 1900'lü yıllardan başlayarak günümüze devam eden bu akım, eski ününü koruyamasa da, temellerini dikkate alan okullar hala eğitim ortamında yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı çağdaş eğitim akımlarından çocuktan hareket akımının kuramsal temellerini ortaya koyarak geçmişte ve günümüzde gerçekleştirilen okul uygulamalarını incelemektir. Bu kapsamda öncelikle akımın genel karakteristiği betimlenmiş, akım öncüleri tanıtılmış ve genel bilgileri verilmiş, daha sonra Montessori, Waldorf Okulları gibi okulların geçmişteki ve günümüzdeki uygulamaları incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş verilerin elde edilmesinde doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda günümüz eğitim anlayışı için çocuktan hareket akımı doğrultusunda katkı sağlayıcı öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: çağdaş eğitim, çocuktan hareket akımı, yeni okul

ÇAĞDAŞ EĞİTİM DENETİMİ KAPSAMINDA ALTERNATİF GÖZLEM ARAÇLARI

Yrd.Doç.Dr. Saadet KURU ÇETİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, saaddet@gmail.com

ÖZET

Eğitimde denetim anlayışı, yönetime ilişkin yaklaşım ve kuramlara uygun bir değişim ve gelişim göstermiştir. Yönetim kuramlarının ortaya koyduğu ilkelere, varsayımlara göre denetime bakış açıları da birbirinden farklıdır. Denetim, öğretimi gerçekleştirecek öğretmen ve denetçilerin uygulamaları hakkında ayrıntılı bilgi edinmelerine; kazandıkları bilgi ve becerilerini, okul ve sınıf ortamında yeterli düzeyde kullanabilmelerine yardım eden bir süreçtir. Daha geniş bir ifade ile eğitim denetimi, müfredat geliştirme, insan ilişkileri ve yönetim olgularına yönelik bir eylemdir (Wiles ve Bondi, 2004, 7). Denetim süreci, çok sayıda ve çeşitli etkinlik ve tekniklerden oluşmaktadır (Hicks, 1960, 5). Denetim, çok sayıdaki eğitim çalışanına ait sorumluluk ve bu sorumluluğun paylaşılması neticesinde ortaya çıkan bir üründür. Bundan dolayı da denetim karmaşık ve çok yönlüdür. Tarihsel süreç içinde denetimin de işlevleri değişiklik göstermiştir. Farklı bilim insanları denetim kavramına farklı açılardan bakarak tanımlamaları yapmışlardır. Aydın (1988, 1) denetime yönetsel bir bakıl açısıyla bakarak, örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda, saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması olarak tanımlamıştır. Günümüzde ise denetimde, gözlem yapmak için çok sayıda ve belirli amaçlara dönük olarak araçlar geliştirilmiştir. Goldhammer, Anderson ve Krajewski (1980, 74) gözlem araçlarının öğretmen-öğrenci etkileşimi, konuşma akışı, sınıf iklimi, olumlu ve olumsuz mesajlar, sözel analiz, fiziksel alanın kullanımı, becerileri sürdürme, sözel olmayan iletişim, soru seviyeleri, beden dili, grup rolleri, görev ve sorumluluklar adları altında gruplara toplamıştır. Araştırmacılara göre belirli amaçlara dönüt olarak yapılan gözlemler, öğretmenlere ne yaptıkları ile ilgili bilgi vermekte yanı zamanda denetimin de etkililiğini arttırmaktadır. Bu verilerin öğretmenlere analiz edilerek sunulması ile de davranış pekiştirme, değiştirme ve öğretmenin öğretim sürecini geliştirmeye katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmada Türkiye'den ve Dünyadan bu gözlem tekniklerinden örnekler verilecek ve tarihsel süreç içinde denetimin gelişimi tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: çağdaş denetim, denetim süreci, gözler araçları, tarihsel süreç

DENEYSSEL ÇALIŞMALAR NE KADAR DENEYSSEL?

Doç.Dr. Burcu ŞENLER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bsenler@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitim alanında yapılan bilimsel çalışmalarda pek çok yöntem kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden en güçlü olanlarından biri deneysel araştırmalardır. Temeli, bilimsel realizme dayanan deneysel araştırmalar, değişkenler arasında oluşturulan neden sonuç ilişkisini test eder. Bir diğer ifadeyle, bağımsız değişken kontrollü olarak manipüle edilerek bağımsız değişkenin bağımlı değişkendeki etkileri gözlemlenir. Böylelikle, neden sonuç ilişkisini araştıran hipotezler en iyi şekilde test edilmiş olur. Bir araştırmanın deneysel olmasının başlıca koşulları, bağımsız değişkenin kontrollü olarak manipüle edilmesinin yanında, araştırmada en az iki grubun karşılaştırılması, deneklerin karşılaştırılan gruplara seçkisiz (yansız, random) atanmış olması, bağımlı değişken ile ilişkili, ancak çalışmada etkisi test edilmeyecek olan ve dışsal değişkenler olarak bilinen değişkenlerin kontrol edilmesidir. Dolayısı ile ancak bu koşullar sağlandığı takdirde araştırma sonuçları neden sonuç ilişkisini test etmesi bağlamında değerlendirilebilir. Deneysel araştırmaların niteliği ise iç geçerliği tehdit eden unsurların kontrol edilmesine bağlıdır. İç geçerliği tehdit eden unsurlar ne kadar iyi kontrol edilirse araştırmanın niteliği de o kadar artar. Deneysel araştırmalar zayıf deneysel desenler, gerçek deneysel desenler, yarı deneysel desenler ve faktöriyel desenler olmak üzere 4 gruba ayrılır. İç geçerliği tehdit eden unsurlar göz önüne alındığında bu unsurların kontrolü en az zayıf deneysel desenlerde en çok ise gerçek deneysel desenler ile faktöriyel desenlerde yapılabilir. Bu bağlamda, deneysel bir araştırma tasarlanırken hem deneyselliğin başlıca koşulları hem de iç geçerliği tehdit eden unsurlar dikkate alınmalıdır. Tüm bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı, eğitim alanında yapılan çalışmalarda en sık rastlanılan deneysel araştırmaların ne kadar deneysel olduğunu tartışmaktır. Bu doğrultuda, deneysel araştırmalarda olması gereken özellikler farklı yönleriyle ele alınıp, eğitim alanında yapılan ulusal çalışmalar bu özellikler çerçevesinde genel olarak incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: bilimsel araştırma, deneysel araştırmalar, deneysel desenler, eğitim

DOĞU VE GÜNEYDOĞU GAZİLERİNİN BEDEN İMGESİ ALGILARININ İNCELENMESİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Öğretmen Şule HASANÇEBİ, Saffet Çebi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, sulehasancebi@gmail.com
Prof.Dr. Mustafa ŞAHİN, Karadeniz Teknik Üniversitesi, mustafa61@ktu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın Amacı İnsanlar yaşamlarında psikolojik durumlarını etkileyici stres ve travma yaratan çeşitli risk faktörleriyle karşılaşmaktadır. Bazı bireyler bu sıkıntı veren durumlara kolaylıkla uyum sağlayabiliyorken diğerleri bu travmatik durumlardan psikolojik olarak fazlasıyla etkilenmektedir. Bireylerin olumsuz olaylardan psikolojik etkilenme durumlarının oluşumu ve gelişimi psikolojik sağlık kavramıyla açıklanmaktadır. Terör, kişilerin yaşamında psikolojik sağlıkla ilgili önemli bir risk faktörüdür. Terör örgütü tarafından sivillere ve güvenlik personeline yönelik olarak gerçekleştirilen terörist saldırılar son yıllarda hayatımızda psikolojik olarak güçlü bir etki yaratmaktadır. Terörün yaratmış olduğu olumsuz durumların etkisini en aza indirerek uyum sağlama sürecini sağlıklı bir şekilde atlatma yaşanan olayın şiddetine bağlı olduğu gibi kişinin bireysel özellikleri ve çevreden aldığı destek toparlanma gücünü arttırmaktadır. Bu araştırma, doğu ve güneydoğuda terörle mücadele sürecinde gazi olan güvenlik görevlilerinin beden imgesi algılarının incelenmesini amaçlamaktadır. Yöntem Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan özel durum yöntemine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; son yirmi yıl içinde terör olayları sonucu gazi olmuş Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun ve Rize illerinde yaşayan 12 güvenlik görevlisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler nitel araştırmalarda sıkça kullanılan sürekli karşılaştırmalı metot (constant comparison method) ile analiz edilmiştir. Güneydoğu gazilerinin görüşlerinden elde edilen verilerin analizi sonucunda; gazilerin beden imgesi algıları; “fizyolojik rahatsızlık hisseden, bedeniyle gurur duyan, başkalarının kendi bedeniyle ilgili görüşlerini sıkıntı eden, bedeniyle ilgili olumsuz psikolojiye başa çıkabilen” şeklinde olmak üzere temalara ayrılmıştır. Araştırmada gaziler kendi bedenleriyle ilgili tutum, duygu ve değerlendirmelerini olumlu ve olumsuz olmak üzere ifade etmişlerdir. Gazilerin bedenlerine yüklemiş oldukları olumlu anlamların psikolojik dayanıklılıklarını arttırdığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan gaziler, vücutlarında var olan kalıcı yara izini, organ kaybına uğramış olmayı onur, şeref ve gazilik nişanesi olarak adlandırmakta ve bununla gurur duymaktadırlar. Gazilerin bu değerlendirmeleri onların travmatik süreci atlatmalarına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: beden imgesi, doğu ve güneydoğu gazileri, nitel araştırma

DÜNYA GÜCÜ OSMANLI DEVLETİ ÜNİTESİ İÇİN AKADEMİK BAŞARI TESTİ GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Öğr.Gör. Ramazan OĞUL, Kafkas Üniversitesi, ramazanogul@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Halil İbrahim KAYA, Kafkas Üniversitesi, hikaya75@gmail.com
Prof.Dr. Remzi Y. KINCAL, Atatürk Üniversitesi, rkincal@atauni.edu.tr

ÖZET

Eğitimde istenilen davranış değişikliğinin meydana gelip-gelmediğini veya ne kadar meydana geldiğini belirleme misyonuna sahip, aynı zamanda program geliştirmenin dört temel ögesinden biri olan ölçme ve değerlendirme ile eğitim sisteminin tüm süreçleri kontrol altında tutulmaktadır. Eğitimde kazanımların gerçekleşme düzeyi, içeriğin uygunluğu ve öğretim yöntem ve tekniklerinin etkililiği ancak kapsayıcı ve niteliksel bir ölçme ve değerlendirme ile mümkün olmaktadır. Bu süreçte en dikkate değer ölçümlerden birinin akademik başarının tespiti olduğu söylenebilir. Yapılandırıcılığa dayalı öğrenme süreçlerinin çoklu yöntem uygulamaları içermesi nedeniyle başarının tespiti de çoklu ölçme ve değerlendirmeyi beraberinde getirmektedir. Bu ölçme uygulamalarındaki araçlardan en sık kullanılanı kolay puanlaması ve nesnel olması sebebi ile çoktan seçmeli sorulardan oluşan testlerdir. Eğitimde kullanılan testleri incelediğimizde genelde çoktan seçmeli sorulardan oluşan başarı testlerinin kullanıldığı görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde tarih dersi başarı testleri ile ilgili olarak, ortaöğretim tarih dersindeki kazanımlara yönelik başarı testlerinin az olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bu bildirinin konusunu oluşturan “Dünya Gücü Osmanlı Devleti (DGOD) (1453-1600)” konusunda hazırlanmış hiç bir başarı testine rastlanmadığı dikkate alındığında araştırmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim tarih dersi öğretim programında yer alan DGOD ünitesi ile ilgili güvenilir ve geçerli bir başarı testi geliştirmektir. Bu çalışmada test geliştirme basamakları, göz önünde bulundurularak, ortaöğretim tarih dersi öğretim programında yer alan DGOD konusuna ait 16 kazanım ve Ortaöğretim 10. sınıf tarih kitabında yer alan DGOD ünitesine ait konuların kapsamında dikkate alınarak bir başarı testinin hazırlanması amaçlanmaktadır. Başarı testi için öncelikle

16 kazanıma ait belirtke tablosu hazırlanmış,38 sorudan oluşan 5 seçenekli bir başarı testi havuzu oluşturulmuş ve havuzda yer alan bu sorular Bloom'un taksonomisine göre sınıflandırılmıştır. Hazırlanan testin maddelerinin anlaşılabilirliği, bilimsel bilgilerle tutarlılığını kontrol etmek amacıyla Tarih Eğitimi Alanında uzman3 öğretim elemanı, program geliştirme ve ölçme değerlendirme alanında uzman 2 öğretim üyesiyle dil bilgisi yönünden 2 dil uzmanının görüşlerinden faydalanılarak test maddelerinde çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Hazırlanan başarı testi, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde Kars il merkezinde bulunan 3 okulda öğrenim gören ve daha önce ilgili üniteye eğitim görmüş ortaöğretim 10. sınıflardaki190 öğrenciye uygulanmış ve veriler toplanmıştır. Öğrencilerin testte yer alan sorulara verdikleri cevaplar doğrultusunda madde analizi yapılarak her bir maddenin ayırt edicilik ve güçlük indeksleri hesaplanmaktadır. Güvenirlik Katsayısı için ise KR-20 katsayısı hesaplanmakta olup analiz sonuçları üzerindeki değerlendirmeler devam etmektedir

Anahtar sözcükler: başarı testi, Dünya Gücü Osmanlı Devleti, test geliştirme

EĞİTİM ÇALIŞMALARI VS. TİP I HATA

Doç.Dr. Burcu ŞENLER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bsenler@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitim alanında yapılan nicel çalışmalarda genellikle deneysel ya da tarama yöntemi kullanıldığı için, toplanan verilere istatistiksel analizlerin yapılması sonucu bulgular elde edilmektedir. Yapılan istatistiksel analizler sonucu hipotezlerin doğrulanması ya da red edilmesi ise kritik p değerlerine (örn. 0,05, 0,001) bağlıdır. Bir diğer deyişle araştırılan etkinin ya da ilişkinin anlamlı olup olmaması elde edilen p değerinin belirlenen kritik p değerinden küçük ya da büyük olmasına göre değişir. Bu noktada Tip 1 ve Tip 2 olmak üzere iki tür hata yapılabilir. Tip 1 hatada null hipotezi doğru iken reddedilir yani elde edilen sonuç istatistiksel olarak anlamlı olmamasına karşın anlamlı olduğu söylenir. Tip 2 hatada ise null hipotezi yanlış iken kabul edilir yani elde edilen sonuç istatistiksel olarak anlamlı olmasına karşın anlamlı olmadığı iddia edilir. Eğitim alanında aynı veri üzerindeki çoklu grup karşılaştırmalarının yapıldığı çalışmalara sıkça rastlanılmaktadır. Bu tür çalışmalardaki Tip 1 hatayı kontrol altında tutabilmek amacıyla yapılan işlemlerden en sık başvurulanı ve önerileni Bonferroni düzeltmesidir. Bonferroni düzeltmesinde 0,05 olan p değerinin karşılaştırılan grup sayısına bölünmesiyle yeni bir p değeri elde edilir ve null hipotezin kabul veya red edilmesine bu yeni p değeri üzerinden karar verilir. Bu durumda anlamlı bir farklılık için bakılması gereken p değeri 0,05 değerinden küçük olacaktır. Dolayısı ile çalışmalarda Tip 1 hata yapmamak için kritik p değeri dikkatli belirlenmelidir. Tüm bu bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı, eğitim alanında yapılan çalışmalarda Tip 1 hatanın ne kadar kontrol altında tutulduğunu tartışmaktır. Bu doğrultuda, aynı veri üzerindeki çoklu grup karşılaştırmalarının yapıldığı çalışmalarda kullanılan istatistiksel yöntemler ele alınıp, eğitim alanında yapılan ulusal çalışmalar genel olarak incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Bonferroni düzeltmesi, istatistiksel analizler, tip 1 hata

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEYE BAKIŞ AÇISI

Yrd.Doç.Dr. Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, bilgenkiral@gmail.com

ÖZET

Geçmişten günümüze kadar insanların hep öğrenme, araştırma, sorgulama, keşfetme merakı içerisinde oldukları, bunu da ya kendi ilgileri doğrultusunda, ya da bir eğitim kurumu vasıtasıyla gerçekleştirmeye çalıştıkları gözlenmektedir. Araştırmanın en yoğun yapıldığı kurumlar üniversiteler olup; üniversite eğitimi esnasında bireyler araştırma yapmayı sistemli bir şekilde öğrenmektedirler. Üniversite eğitimi, lise öğrenimi üzerine devam eden bir süreçtir. Üniversite eğitimi fakültelerde, yüksekokullarda, meslek yüksekokullarında vb. kurumlarda verilmektedir. Okul türüne göre verilen üniversite eğitimin süresi değişmektedir. Fakültelerde 4-5-6 yıl, yüksekokullarda 4 yıl, meslek yüksekokullarında 2 yıllık bir eğitim sürecini kapsamaktadır. Eğitim fakülteleri 4 yıllık öğrenim süresi olan okullardır. Yapılan bu araştırma lise öğrenimini bitirerek lisans öğrenimi için üniversiteye gelen öğrencilerin üniversiteye bakış açısını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı esas alınmıştır. Araştırma 2016-2017 akademik yılı ikinci dönemin sonunda eğitim fakültesi içerisinde öğrenim gören tüm bölümlerdeki 1. Sınıf öğrencilerden gönüllü olanlarla yapılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. 1. Sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni lise öğrenimini bitirerek üniversiteye gelen öğrencilerin, hayallerindeki üniversite ile gerçekte karşılaştıkları üniversite arasındaki farkı ortaya çıkarmak, bölümlerini ve üniversitelerini isteyerek seçip seçmediklerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmaya Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 10 bölümden (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Matematik, Fen,

Sınıf, Okul Öncesi, Sosyal Bilgiler, Türkçe, İngilizce, Resim, Müzik Öğretmenliği) 162 kadın ve 114 erkek olmak üzere toplam 276 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin 137'si öğrenim gördükleri bölüme isteyerek geldiklerini ifade ederken 139'u kendi istekleri dışında ailelerinin isteğiyle, puanı yettiği için, ailesinin yakın şehirde oturması vb. gibi nedenlerle geldiklerini ifade etmişlerdir. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin 136'sı öğrenim gördükleri üniversiteyi isteyerek seçtiğini ifade ederken, 140'ı isteyerek seçmediklerini ifade etmişlerdir. Üniversiteye gelmeden önce zihinlerindeki üniversitenin devam zorunluluğu olmayan, hocaların çok sert ve ileri yaşlı olduğu, sosyal aktivitelerin daha fazla olduğu, derslerin daha zor olduğu bir ortam olarak hayal ettiklerini belirtmişlerdir. Karşılaştıkları üniversite ortamında ise derslere devam zorunluluğunun bulunduğu, hocalarla iletişimin umdukları kadar zor olmadığı, derslerinin çok zor olmadığı sanki liseye devam ediyormuş gibi hissettiklerini ifade edenler olmuştur. Araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir. Öğrencilere üniversite hayatının daha detaylı anlatıldığı videolar YÖK sayfasında, üniversite web sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında paylaşılabilir. Broşürler basılabilir, tanıtım çalışmaları yoğunlaştırılabilir. İlgili yönetmelik hazırlanarak lise 1.sınıftan itibaren üniversite gezileri zorunlu hale getirilebilir.

Anahtar sözcükler: eğitim fakültesi, öğrenci, üniversite

EĞİTİM REFORMCUSU JOHN DEWEYİ YENİDEN OKUMAK

Prof.Dr. Nihat AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nihataycan@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitim ile ilgili görüşleri yaklaşım düzeyinde kabul gören John Dewey, Türk Eğitim Sisteminin oluşturulmasında da etkili olmuştur. Türk Eğitim Sistemini gereğince ortaya koyabilmek için, Cumhuriyetin kuruluş yıllarında Türkiye'ye gelerek Türk eğitim sistemini yapılandıran Dewey'nin yeniden okunması gerekir. Çalışmada, bütüncül yaklaşım benimsenip betimsel yöntem kullanılmış, doküman analizi yapılmıştır. Çalışmanın problem cümleleri, Dewey'nin Türk Eğitimi'ne önerdiği konuların üzerinden 90 yılı aşan bir sürenin geçmiş olması; bu eğitim önerilerinin önemlerinin yitirmesine mi yol açmıştır? Yoksa önem, halen sürmekte midir? Şeklinde. Problem cümlelerine yanıt oluşturacak bulgular, 1924'de Türkiye'ye davetle gelen Dewey'nin Türk eğitim sistemi için alınması gerekli önlemleri belirten eğitim raporundan sağlanmıştır. Raporda ilk sırayı, gerekçesini 'muhtıra' şeklinde açıkladığı, eğitim bütçesi almıştır. Bunu, eğitimin en önemli problemi şeklinde belirttiği, eğitim programı izlemiştir. Eğitim programı, bölge koşullarına göre düzenlenmeli, çocuğa görelik ilkesini benimsemeli ve program kişilerin değişmesinden etkilenmemesi için, TBMM'ce de kabul edilmelidir. Yine açık ve yalın eğitimi benimsemiş, yöresel koşullardan sürekli bilgi toplayan istatistik, personel gibi şubeleriyle; okul, öğrenci ve öğretmeni esas alan, onlara düşünsel rehberlik eden, esin kaynağı olan, çeşitlilikte birliği arayan bir Milli Eğitim Bakanlığı'nın yapılandırılmasını önermiştir. Öğretmenler toplumsal cinsiyet dikkate alınarak oluşturulmalı, bilim dallarında uzmanlaştırılarak yetiştirilmeli, sorunları çözümlenerek yükseltilmelidir. Yaşam, iş ve eğitimi öğrencilerin ayrılmaz parçası görerek, etkinliklerine süreklilik kazandırıp yön veren, topluma karşı ahlaki sorumluluk taşıyan, sosyal çevre şeklinde toplum merkezinde yer alan bir okul sistemi teklif etmiştir. Öğrencilerin içten denetimini benimsemiş, toplu yaşamayı disipline çeviren okul disiplini önermiştir. Sağlık ve sağlıklı yaşam için okullarda sağlık bilgisi dersleri konulmasını, ilk sınıflardaki sağlık konularının ise sohbet şeklinde yapılmasını belirtmiştir. Güzel sanatlar, özel okullar, matbaa gibi konuları gündeme getirerek, Dewey'e göre, o güne kadar ele alınmamış eğitim sorunlarını bildirmiştir. Bulgulardan, Dewey'nin görüşlerinin kaynağını oluşturan pragmatizmi, eğitim ve toplum hayatına instrumentalism ve experimentalism şeklinde uyguladığı bir pragmatizm olduğu anlaşılmıştır. Çocuğun dinamik bir varlık olarak gelişmesini, değişme temelinde alan bu pragmatizmdeki eğitim; tecrübe-eğitim, demokrasi-eğitim, okul-toplum diyalektiğinde, oyun gibi bir işe dayalı, süje ile objenin fonksiyonalist ilişkisinde gerçekleşen eylemle, yaşam demektir. Kısaca, Dewey ile birlikte, eğitimde 'çocuğa görelilik' ilkesi, 'yaparak yaşayarak, iş başında eğitim' uygulaması, Türkiye'ye benimsetilmesi amaçlanmıştır. Bu amacı, dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati gerçekleştirmiştir. Daha sonraki yıllarda bu eğitim, yapılandırmacı eğitim şeklinde tekrar gündeme gelmişse de, Dewey'nin önerdiği eğitimden çok farklı uygulama halini alır. Türk toplumunca kabul görmeyen yeni eğitim uygulaması; eğitim tarihçimiz Akyüz'ün de belirttiği gibi, bin yıllık eğitim geleneğimiz olan 'ezbere dayalı klasik eğitim ya da Fraire'nin söylemiyle 'Bankacı Eğitim' uygulamasıyla eğitime devam edilmiştir.

Anahtar sözcükler: John Devey, Pragmatizm, Türk eğitim sistemi

EĞİTİM TARİHİNDE TEVHİD-İ TEDRİSAT KANUNU

Okutman Mustafa SAMUR, Bülent Ecevit Üniversitesi, samurmustafa06@gmail.com

ÖZET

Mustafa Kemal Paşa tarafından oluşturulan I. Meclis, 1920–1923 döneminde görev yapmıştır. Kurucu meclis niteliğindeki I. Meclis aracılığıyla Türkiye'nin bağımsızlık savaşı yürütüldüğü ve zafere ulaşılması sağlandığı gibi eğitim ve öğretim alanlarında da çalışmalar yaptığı görülmektedir. I. Meclis döneminde Maarif Vekâletine yer verilerek, Milli Mücadele'nin en çetin yıllarında dahi eğitim ve öğretim üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu bağlamda anlaşılmaktadır ki; Milli Mücadele'nin sadece cephe safhası bu dönemde başlamamış hem de eğitimin alanındaki mücadelede aynı anda başlamıştır. Ancak I. Meclis 1923'te seçim kanununu kabul ederek, 1923-1927 tarihleri arasında görev yapan II. Meclis oluşturulmuştur. II. Meclis günümüz Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini oluşturan kanunları hazırlamıştır. Cumhuriyet'in ilanı, Ankara'nın başkent oluşu gibi önemli en önemli inkılaplar bu mecliste gerçekleşmiştir. Bu bakımdan II. Meclis'in yeri Türk siyasi, eğitim, hukuk ve sosyal hayatında büyüktür. Bu kanunların en önemlilerinden biri de Tevhid-i Tedrisat Kanunu olmuştur. Tevhid-i Tedrisat Kanunu, 3 Mart 1924'de, Saruhan (Manisa) Milletvekili Vasıf Bey ve arkadaşları tarafından verilen Tevhid-i Tedrisat Hakkındaki Kanun Teklifi ile Meclis'e sunulmuştur. Osmanlı Devleti'nde meydana gelen çok başlı eğitim sisteminin sorunlar oluşturduğu, bunun çözümünün ise bütün eğitim ve öğretim kurumlarının Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanarak çözüleceği belirtilmiştir. Kanun teklifi Meclis'te yapılan oylama sonucunda kabul edilmiştir. Böylece eğitim ve öğretim birleştirilerek bir elden yürütülmesi sağlandığı gibi Türkiye'deki tüm okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanarak çok başlı bir eğitim anlayışına son verilmek hedeflenmiş ve tüm okulların denetimi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Bu açıdan Tevhid-i Tedrisat Kanunu oluşturulurken milletvekilleri görüşlerine Türk eğitim ve siyasi hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Böylece Türk siyasi ve eğitim hayatının önemli bir noktasına ışık tutulmaya çalışılmıştır. Ayrıca görüşmelere katılarak görüşlerini bildiren milletvekillerinin kısa özgeçmişine yer verilmiştir. Bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma tarama niteliğinde olup kaynak taraması yoluyla, arşiv vesikaları, zabıt cerideleri, süreli yayınlar ve hatıratlardan yararlanılmıştır. Kısaca çalışmaya ilişkin veriler belgesel taramayla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: eğitim tarihi, özgeçmiş, siyasi tarih, Tevhid-i Tedrisat Kanunu

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİNE BİR ÖRNEK: KÖY ENSTİTÜLERİ

Prof.Dr. Nihat AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nihataycan@mu.edu.tr
Prof.Dr. Hediye Şule AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, suleaycan@mu.edu.tr

ÖZET

Türkiyenin modern toplum inşası olan Cumhuriyet projesi, eğitimi toplumsal değişimin temel araçlardan biri olarak kabul eder. Bu süreçte eğitime verilmiş görev, toplumsal dönüşümün önüne çıkan engelleri kaldırmaktır. Söz konusu düşüncüyü hayata geçirmek için, 17 Temmuz 1939'da bilim insanlarının, eğitimcilerin, yazar ve sanatçıların, Türk eğitim sisteminin ilkelerini belirlemek üzere Ankarada bir araya geldiği, Birinci Maarif Şurası toplanmıştır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücelin başkanlığında gerçekleşen Şuranın en önemli gündem maddesi, kırsal kesimdeki halkın eğitimi olarak belirlenmiştir. Söz konusu eğitim millet olma, insan olma seferberliği sloganıyla, Köy Enstitüleri vasıtasıyla başlatılmıştır. Zamanında büyük umutlar bağlanan, günümüzde de bir yandan kuruluş günleri kutlanırken, diğer yandan ilgili sivil toplum kuruluşlarınca yeni nesillere eğitim ideallerini tanıtmaya çalışılan Köy Enstitülerinin yeniden değerlendirilmesi önemlidir. Araştırmamızın problem cümlesi, Bir eğitim ütopyası olarak kurulan Köy Enstitüleri, bu görevlerini yerine getirebilmiş midir? şeklindedir. Çalışmada, bütüncül yaklaşım benimsenmiş, birçok eğitimcinin de kullandığı doküman analizinden yararlanılmış ve konuyla ilgili dokümanlar sistematik bir şekilde incelenmiştir. Buna göre Köy Enstitüleri, Hasan Ali Yücel'in Milli Eğitim Bakanı ve İsmail Hakkı Tonguç'un da ilköğretim Genel Müdürü olduğu dönemde, 17 Nisan 1940 tarihinde ve 3803 sayılı kanunla, Türkiye'nin farklı bölgelerinde dengeli dağılımı esas alacak şekilde kurulmuştur. Birçok araştırmacıya göre okulların en belirgin özelliği, ülkemiz koşullarına uygun ve çağdaşlaşma yolunda topluma yol gösterici olmasıdır. Bu kurumlardaki katılımcı ve demokratik yönetim anlayışı ile ders programları, uygulanan eğitim yöntem ve ilkeleri pek çok ülkenin ilgisini çekmiştir. Köy Enstitülerinde kültür, ziraat ve teknik derslerin yanı sıra güzel sanatların her alanında gösterilen çabalar, aynı zamanda Türk toplumunun çağdaşlaşmasının da göstergesi olmuştur. Sonuç olarak, eğitim sorunlarının kökenine indiği için UNESCO tarafından dünyaya örnek gösterilen Köy Enstitüsü hareketi, gerek düşünce biçimi, gerekse ilgi alanları bakımından tümüyle ulusal bir hareket olduğundan, kültürün yerel kalmış birçok yanının ulusallaşmasına, hatta evrenselleşmesine hizmet etmiştir. Bu eğitim modeli günümüz koşullarına göre düzenlenebilirse, kentlere göç ettikleri halde kentle bütünleşemeyen ya da kentleşemeyen gençlere; eğitimde fırsat eşitliğinin yanı sıra, kendilerini gerçekleştirme olanağını da sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: eğitim, fırsat eşitliği, Köy Enstitüleri

EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME TARİHİ: BİLİM İNSANLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Arş. Gör. Güler GÖÇEN KABARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulergocen@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitim kavramının tanımı tarihsel süreç içerisinde sahip olunan paradigmalara göre farklı şekillerde yapılmıştır. Günümüz anlayışına göre eğitim bireyin yaşantılarını yeniden yapılandırması yoluyla yetiştirme süreci olarak görülmektedir. Tarihsel süreç içerisinde eğitim anlayışında meydana gelen değişim gibi öğrenmeyi en etkili bir biçimde gerçekleştirmek amacıyla yapılan eğitimde program geliştirme alanında da farklı anlayışlar egemen olmuştur. İlgili literatürde farklı sınıflamalara rastlamak mümkün olsa da genel olarak eğitimde program geliştirme alanı teknik bilimsel ve teknik bilimsel olmayan şeklinde iki farklı paradigmaya göre betimlenmiştir. Program geliştirme alanının tarihsel süreç içerisinde nasıl bir değişim gösterdiğini incelemek, bu alana ait bilgilerin daha iyi kavranması ve gelecekte olası yönelimleri yordama açısından önemli bir yere sahiptir. Alandaki değişimlerin genel olarak dönemin koşulları, dönemde etkisini gösteren felsefi anlayış ve bu dönemde çalışmalarını sürdüren bilim insanlarından kaynaklandığı söylenebilir. Bu bakımdan eğitimde program geliştirme alanının tarihsel olarak incelenmesi sürecinde alana hizmet etmiş bilim insanlarının tanınmasının ve çalışmalarının incelenmesinin önemli bir konu olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda araştırmanın amacı eğitimde program geliştirme tarihi ve alana hizmet etmiş bilim insanları üzerine bir inceleme yapmak olarak belirlenmiştir. Eğitimde program geliştirme alanına hizmet eden bilim insanları yurt dışında ve yurt içinde olmak üzere ayrı ayrı incelenmiştir. Yurt dışında alana hizmet etmiş bilim insanlarından Pestalozzi, Froebel, Herbart, Dewey, Taba, Tyler, Bobbitt ve Charters gibi isimler incelenirken, yurt içinde Selahattin Ertürk, Fatma Varış gibi alana katkı sağlayan isimler incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş verilerin toplanmasında doküman analizinden faydalanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda eğitimde program geliştirme alanının tarihsel süreç içerisinde gelişimi ve değişimi bilim insanlarının çalışmaları doğrultusunda betimlenmiştir. Bu betimleme sonucunda eğitimde program geliştirme alanında olası değişiklikler için çıkarımlarda bulunulmuş ve öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: bilim insanı, eğitim programı., Program geliştirme

EPİDEMİYOLOJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ DEPRESYON ÖLÇEĞİ - ERGENLER İÇİN 10 MADDELİK VERSİYONU'NUN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Doktora Öğrencisi Tuba BAĞATARHAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, tubagatarhan@hotmail.com

Prof.Dr. Diğdem Müge SİYEZ, Dokuz Eylül Üniversitesi, didem.siyez@gmail.com

Prof.Dr. Şahbal ARAS, Dokuz Eylül Üniversitesi, sahb.al.aras@deu.edu.tr

Uzman Burcu SERİM DEMİRGÖREN, Dokuz Eylül Üniversitesi, burcuserim@hotmail.com

Arş.Gör.Dr. Seçil GÜNDÜZ ÜNSAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, sclgndz@gmail.com

Arş.Gör.Dr. Fatma Nur ELMAS, Dokuz Eylül Üniversitesi, fatmanurelmas@gmail.com

ÖZET

Dünya sağlık örgütünün (WHO) depresif ruh hali, ilgi veya keyif almada azalma, enerji seviyesinde düşme, suçluluk duygusu veya düşük benlik saygısı, uyku veya iştahta bozulma, yorgunluk hissi ve zayıf konsantrasyon ile ortaya çıkan yaygın bir ruhsal bozukluk olarak tanımladığı depresyon ergenlik döneminin önemli bir sorunu olarak görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, Epidemiyolojik Araştırmalar Merkezi Depresyon Ölçeği - Ergenler İçin 10 Maddelik Versiyonu'nun (CESDR-10) Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik güvenilirlik çalışmalarının yapılmasıdır. Araştırma 459 ergenin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. %47'sini kızların, %53'ünü erkeklerin oluşturduğu 11-20 yaş aralığındaki araştırma grubunun yaş ortalaması 14.6'dır. Veri toplama aracı olarak CESDR-10 Ergenler İçin Depresyon Ölçeği, Çok Boyutlu Yaşam Doyum Ölçeği (ÇBYDÖ), Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği (ÇDÖ) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Geçerlik çalışması kapsamında ölçeğin yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, ayırt edici ölçek geçerliği ve eş değer ölçek geçerliğine bakılmıştır. Güvenirlik çalışması kapsamında Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı, testi yarılama yöntemi ile güvenirlik katsayısı ve test tekrar test güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Geçerlik çalışması kapsamında doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve ölçeğin uyum indekslerinin modeli iyi bir şekilde açıkladığı görülmüştür. Ayırt edici ölçek geçerliği için CESDR-10 ile ÇBYDÖ arasındaki korelasyon katsayısı -.66 bulunmuştur. Eş değer ölçek geçerliği için CESDR-10 ile ÇDÖ arasındaki korelasyon katsayısı .68 bulunmuştur. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları kapsamında Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısının 0.86 ile 0.90 arasında değiştiği, testi yarılama yöntemi ile güvenirlik katsayısının .83 ile .92 arasında değiştiği görülmüştür. Test tekrar test güvenirlik katsayısının ise .86 olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda CESDR-10 Ergenler İçin Depresyon Ölçeğinin psikometrik olarak iyi özellikleri olan, geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: CESDR-10, depresyon, ergenler, geçerlik, güvenirlik

EVLAT EDİNİMİŞ ANNE VE BABALARIN EBEVEYNLİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Prof.Dr. Mustafa ŞAHİN, Karadeniz Teknik Üniversitesi, msahin6161@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, evlat edinmiş anne ve babaların ebeveynlik tutumlarını ve çocukları ile yaşadıkları davranış problemlerini kendi görüşleri açısından incelemektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan Özel Durum yöntemine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, evlat edinmiş sekiz ebeveyn oluşturulmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış mülakat formuna, nitel çalışmalar konusunda uzman olan üç akademisyenden görüş alınıp son şekli verilmiştir. Çalışmaya katılan katılımcılarla görüşmeler araştırmacının ofisinde kayıt cihazı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler önce kavramsallaştırılmış ve veriyi açıklayan temalar oluşturulmuş ve bu temalara bağlı alt kategoriler oluşturulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Toplanan veriler önce kavramsallaştırılmış ve veriyi açıklayan temalar oluşturulmuş ve bu temalara bağlı alt kategoriler oluşturulmuştur. Analiz sonuçları gerektiği yerde tablo şeklinde sunulmuş ve buna destek olması amacıyla katılımcıların görüşme kayıtlarından elde edilen özgün alıntılara yer verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda; evlat edinmiş ebeveynlerin koruyucu anne-baba tutumlarına sahip oldukları, çocuklarını kaybetme korkusu yaşadıkları, tutarlı ve net olamıyorlar tutumlar gösterdikleri, çocukların yönettiği aileler oldukları, anne ve babanın çocuğa karşı farklı tutumlar sergiledikleri, çocuklara evlatlık gerçeğini anlatmaya yönelik kaygılılar yaşadıkları, çocukların büyüdükçe bizi sevmezse ya da terk ederse korkularının yanında yıllar sonra çocuk sahibi olmanın verdiği bir doyum ve mutluluğun olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Elde edilen bu bulgular ilgili literatür çerçevesinde tartışılmış ve ebeveynlere yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: ebeveynlik tutumu, evlat edinmiş anne babalar, nitel araştırma

FELSEFE GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK MOTİVASYONLARI İLE SORGULAMA BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gamze TUNCER, Mersin Üniversitesi, tuncer.gamzee@gmail.com
Prof.Dr. Tuğba YANPAR YELKEN, Mersin Üniversitesi, tyanpar@gmail.com
Doç.Dr. Işıl TANRISEVEN, Mersin Üniversitesi, isiltanriseven77@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma ile Felsefe grubu öğrencilerinin Akademik Motivasyonları ile Sorgulama Becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, tarama yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, Mersin il merkezinde bulunan, Mersin Üniversitesi Çiftlikköy Kampüsünde öğrenim gören 4. Sınıfa devam eden 73 Felsefe bölümü öğrencisi ve Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde formasyon eğitimi alan 60 Felsefe grubu öğrencisi olmak üzere toplam 133 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Vallerand ve arkadaşları (1992) tarafından geliştirilmiş, Karataş ve Erden (2011) tarafından geçerlik güvenirlik çalışması ile ülkemiz koşullarına adaptasyonu yapılan Akademik Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Akademik Motivasyon Ölçeği (AMÖ) 28 maddeden oluşmaktadır. AMÖ'ü motivasyonsuzluk, dışsal motivasyon ve içsel motivasyon olmak üzere üç temel boyuttan oluşan yedili likert tipli bir ölçektir. Ayrıca araştırmada kullanılan diğer bir veri toplama aracı, Karademir (2013) tarafından geliştirilen Sorgulama Becerileri Ölçeğidir. Ölçek 14 maddeden ve 3 alt boyuttan (Bilgi Edinme, Bilgiyi Kontrol Etme, Özgüven) oluşan beşli likert tipli bir ölçektir. Felsefe grubu öğrencilerinin akademik motivasyonlarının ve sorgulama becerilerinin tespit edilmesinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalama tabloları oluşturulmuştur. Felsefe grubu öğrencilerinin, akademik motivasyonları ile sorgulama becerileri arasındaki ilişkinin tespit edilmesinde "pearson korelasyon katsayısı" analizi kullanılmıştır. Felsefe grubu öğrencilerinin, akademik motivasyonlarının ve sorgulama becerilerinin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre incelenmesinde bağımsız değişkenler için t-testi; öğrenim gördükleri bölüme göre ve yaş değişkenine göre incelenmesinde ise tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre Felsefe grubu öğrencilerinin akademik motivasyon ve sorgulama becerisi düzeylerinin "iyi" düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Felsefe grubu öğrencilerinin akademik motivasyonları ile sorgulama becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Felsefe grubu öğrencilerinin akademik motivasyon ve sorgulama becerisi düzeyleri arasında cinsiyet, sınıf, bölüm ve yaş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken sorgulama becerisi düzeyleri arasında yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: akademik motivasyon, felsefe grubu öğrencileri, sorgulama becerisi, motivasyon

FELSEFE EĞİTİMİNDE MANTIK İLKELERİNİN ONTOLOJİK VE EPİSTEMOLOJİK DEĞERİ

Arş.Gör. Sibel GÖKÇE, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, sibel_gokce@windowslive.com

ÖZET

Felsefe, Yunanca karşılığında bilgelik sevgisi olarak ifade edilir. Bu bilgelik sevgisi insan zihninin bir temayülü olarak ortaya çıkar. İnsan doğru düşünebilmenin imkânını ise eğitimde bulur. Bu nedenle felsefe ve eğitim iç içe olmak durumundadır. Zira ikisinin de ortak gayesi düşünen, bilgilerin mantıksal edinimini sağlayan bir insan yetiştirmektir. İnsan akla yatkın olan şeyleri idrak eder; böylece ilim ve sanatı öğrenerek iyi ve kötüyü birbirinden ayırt etmeyi öğrenir. Buradan hareketle söylenebilir ki, eğitim süreci boyunca doğru ve upuygun bilginin ediniminde mantık ilkelerine müracaat zaruridir; çünkü mantık bizatihi zaruri düşüncenin ilmidir. Bu düşüncenin kendi kendisiyle uygunluğu, muhtevadan bağımsız olarak değerlendirilmesi anlamına gelmez. Bu nedenle mantık, bilme isteminden müstakil olarak tasarlanamaz. O, doğru düşünmeyi ve sağlam çıkarımlar yapmak için gözetilmesi gereken kuralları formüle eder. Düşüncenin unsurları olarak adlandırılan bu ilkeler çelişkisiz bir bilginin edinimi için ön koşuldur. Aynı şekilde hem epistemoloji hem de ontolojide kavramlar ve dahi dilsel-düşünsel ifadeler, mantık ilkeleri doğrultusunda ele alındığında doğru ve upuygun bir bilginin imkânı daha olasıdır. Buradan hareketle mantığın hem bir bilime hem de bir düşünceye karşılık geldiğini söylemek mümkündür. Mantıklı düşünme mantık biliminin konusudur ve dolayısıyla ondan bağımsız olarak değerlendirilemez. Dolayısıyla mantık sistemli ve kurallı olarak düşünmenin temelinde yatan şeydir. Bu sistemli düşünme silsilesi akıl yürütmenin bir başka formudur. Buna göre akıl yürütme aslında bilgiler arasında bir bağlantı kurarak yeni bir bilgi ortaya çıkarma işlemidir. Bu işlem Özdeşlik, Çelişmezlik, Üçüncü Halin İmkânsızlığı ve nihayet Leibniz ile dâhil olan Yeter Neden İlkesi ile upuygun hale gelir ve eğitim için önkoşul olan doğru, sistemli ve bütünlüklü bir bilgi ağı sağlar. Nihayet felsefe, mantık ve eğitim dil-düşünce-bilgi üçlemesinde her birinin diğerini zorunlu kıldığı görülür.

Anahtar sözcükler: dil-düşünce, eğitim, mantık, felsefe

FEN BİLİMLERİ DERS KİTAPLARININ BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Burcu TORUN, Milli Eğitim Bakanlığı, burcu.torun1@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Sevcan CANDAN HELVACI, Kastamonu Üniversitesi, svcndn@gmail.com
Doç.Dr. Murat PEKTAŞ, Kastamonu Üniversitesi, pektasensor@gmail.com

ÖZET

Ders kitapları, öğretim programlarında yer alan konulara ait bilgileri planlı ve düzenli bir biçimde inceleyip açıklayan, bilgi kaynağı olarak öğrenciyi dersin hedefleri doğrultusunda yönlendiren ve eğiten temel araçlardır. Fen bilimleri derslerinde de temel kaynak olan ders kitaplarının içerdikleri etkinliklerin bilimsel süreç becerileri açısından zengin olması istenilen bir durumdur. Bilimsel süreç becerileri, bilgiyi yapılandırmada, problemler üzerinde düşünüp sonuçları işleme dökmeye kullandığımız düşünme becerileridir. Bu alan gözlem yapma, ölçme, sınıflama, verileri kaydetme, hipotez kurma, verileri kullanma ve model oluşturma, değişkenleri değiştirme ve kontrol etme, deney yapma gibi becerileri kapsamaktadır. Bilimsel süreç becerileri, temel ve üst düzey beceriler olarak iki grupta incelenmektedir. Bu çalışmada, ortaokul fen bilimleri ders kitaplarındaki mevcut etkinliklerin hedef aldığı bilimsel süreç becerileri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2016-2017 eğitim öğretim yılında ortaokullarda ders kitabı olarak okutulmakta olan dört adet fen bilimleri ders kitabı (5-8. sınıf) incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemi benimsenen çalışmada veriler doküman analizi yöntemiyle elde edilmiştir. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Ders kitaplarında yer alan etkinliklerin hedefledikleri bilimsel süreç becerileri iki araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Daha sonra iki kodlayıcının analizleri arasındaki tutarlılık incelenmiş ve iki kodlayıcı arasındaki ölçüm güvenilirlik katsayısı Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılarak 0.80 olarak hesaplanmıştır. Analizlerin sonucunda temel ve bütünleştirilmiş bilimsel süreç becerileri sırası ile 5. sınıfta % 27.70 ve % 22.32, 6. Sınıfta % 40.13 ve % 49.03, 7. Sınıfta % 12.98 ve % 15.08, 8. sınıfta % 19.18 ve % 13.56 olarak tespit edilmiştir. Çalışma sonunda Fen bilimleri ders kitaplarındaki etkinliklerin hem temel ve bütünleştirilmiş bilimsel süreç becerileri yönünden zenginleştirilmesi gerektiği önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: bilimsel süreç becerileri, fen bilimleri ders kitabı, fen eğitimi

FORMASYON GRUBU ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL DEĞERLERE İLİŞKİN BAKIŞ AÇISININ İNCELENMESİ

Prof.Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU, Adnan Menderes Üniversitesi, sedasaracal@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Beste DİNÇER, Adnan Menderes Üniversitesi, bdincer@adu.edu.tr

ÖZET

Bir toplumu toplum yapan, insanları bir arada tutan manevi unsurların başında değerler gelmektedir. Benimsenen değerler toplumları şekillendirmekle birlikte toplumların devamını ve düzenini sağlayan yazısız kurallar olarak tanımlanabilir. Değerler eğitimi son yıllarda birçok farklı alanda yapılan çalışmalara konu olmakla birlikte bireylerin yetişmesinde temel yapı taşı vazifesi gören eğitim programlarının da önemli unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Şöyle ki değerler eğitimine verilen bu hassasiyet 13 Ocak 2017 tarihinde kamuoyunun görüşlerine sunulan öğretim programlarında programlarını yenilemenin veya güncellenmenin ana gerekçelerinden birinin millî ve manevi değerlerin kazandırılmasına verilen önemin artırılması gerekliliği vurgulanarak ifade edilmiştir. Buna ilişkin olarak da her bir dersin öğretim programının başlangıç kısmında “Öğretim Programında Değerler Eğitimi” başlığı altında açıklamaları ve öğretilmesi öngörülen değerler dizisi yer almıştır (<https://tedmem.org>). Yenilenen programlarda birtakım değerlerin bireylere kazandırılması hususunda değerler eğitimine verilen öneme ilişkin formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının değerlere ilişkin farkındalıklarının ortaya konmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle araştırmanın amacı Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2016-2017 bahar dönemi formasyon öğrenimi gören öğretmen adaylarının sosyal değerlere ilişkin algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda öğretmen adaylarının sosyal değerlere ilişkin algıları ile sosyal güven ve memnuniyet algıları, eleştirel düşünme eğilimleri ve tercih ettikleri düşünme stilleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini, küme örnekleme yöntemi ile farklı branşlardan seçilen 160 gönüllü formasyon öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler, Bolat (2013) tarafından kişilerin sosyal değer algılarını ortaya koymak amacıyla geliştirilen ve Çok Boyutlu Sosyal Değerler Ölçeği, Akın ve arkadaşları (2013) tarafından Türkçe’ye uyarlama çalışması yapılan Sosyal Güvende Hissetme ve Memnuniyet Ölçeği, Saracaloğlu ve Yılmaz Özelçi (2012) tarafından geliştirilen Eleştirel Düşünme Ölçeği ile Sternberg-Wagner tarafından (1992) geliştirilen Türkçe’ye uyarlama çalışması Buluş (2005) tarafından yapılan Düşünme Stili Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizi aşamasında betimsel istatistiklerin yanı sıra verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri göz önüne alınarak alt problemler doğrultusunda ikili grup karşılaştırmalarında t-testi (cinsiyet), üç ve daha fazla grup karşılaştırmalarında (bölüm, yaş) ANOVA, değişkenler arasındaki ilişki korelasyon analizi ve regresyon analizinden yararlanılacaktır. Verilerin girişi devam etmekte olduğundan dolayı araştırma bulguları kongrede sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: değer, eleştirel düşünme, sosyal değer

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Ayca ÇİÇEK SAĞLAM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aycancecek@mu.edu.tr
Öğretmen Bilal KARA, Uşak İl Milli Eğitim Müdürlüğü, bkara6400@hotmail.com

ÖZET

Ülkemizde okulların genel olarak toplumun beklentilerine cevap veremediği, kaliteli eğitim ve nitelikli insan yetiştirme hedefinden gitgide uzaklaştığı en yetkili ağızlarca ifade edilmektedir. Örgün eğitim sisteminin temeli kabul edilen ilköğretimin amaçlarına ulaşabilmesi için toplum tarafından kabul gören temel insani değerlerin uygun okul ortamı oluşturularak geliştirilmesi ve pekiştirilmesini gerekli kılmaktadır. Çünkü değer eğitiminin de en az akademik eğitim kadar önemli olduğu ortaya çıkmış ve evrensel değerlerden yoksun ya da eksik öğrencilerin akademik açıdan da başarısız olduğu görülmüştür. Söz konusu sorunların akademik çalışmalarla test edilebilmesi, sorunların doğru saptanması ve belirlenen sorunlara yönelik somut çözüm önerilerinin geliştirilmesini gerektirmektedir. Çünkü temel insani değerleri içselleştirmiş, erdemli davranışları ile toplumsal ilişkilerde sorunlar yaşamayan sağlıklı bireyler yetiştirmek değerler eğitimi ile mümkündür. Bu araştırmanın amacı, kamu ilköğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin değerler eğitimi uygulamalarına ilişkin görüşlerini çeşitli değişkenlere göre belirlemektir. Veri toplama aracı olarak ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin değerler eğitimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesinde Okudan (2010) tarafından geliştirilen “Eğitim Yöneticilerinin Değer Eğitimi Yeterliliklerini Algılama Ölçeği”nden yararlanılmıştır. Araştırmacı tarafından Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,810 (Cronbachalpha) olarak tespit edilmiştir. Ölçekten elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Ölçeklerden elde edilen toplam puanların çeşitli değişkenler bağlamında analizinde bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü ANOVA testi, anlamlı farkın bulunması durumunda gruplar arasındaki farkı belirlemek için Tukey HSD analizi yürütülmüştür. Araştırma bulgularına göre ilköğretim okullarındaki değerler

eğitimi uygulamalarına ilişkin oğretmen görüşleri; branş, okul türü, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte türü ve hizmet içi eğitime katılma durumu bakımından farklılaşmaktadır. Araştırma bulguları sınıf oğretmenlerinin branş oğretmenlerine göre, ilkokulda görev yapan oğretmenlerin ortaokulda görev yapan oğretmenlere göre, eğitim fakültesi mezunu olan oğretmenlerin diğer fakültelerden mezun olan oğretmenlere göre, değerler eğitimi konusunda hizmet içi eğitime katılan oğretmenlerin katılmayan oğretmenlere göre ve mesleki kıdemi 1-5 yıl olan oğretmenlerinin mesleki kıdemi 11-15 yıl olan oğretmenlere, ayrıca mesleki kıdemi 16-20 yıl olan oğretmenlerinin mesleki kıdemi 11-15 yıl olan oğretmenlere göre ilköğretim okullarındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: değerler eğitimi, değerler eğitimi yaklaşımları, ilkokullarda değerler eğitimi

İLKOKUL MATEMATİK DERSİ 2009 VE 2015 ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Ahmet şadan ÖKMEN, Muğla Sıtkı Koçman niversitesi, sokmen@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilkokul Matematik dersi 2009 ve 2015 ğretim programlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden bütüncül çoklu durum çalışması desenine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin elde edilmesinde nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde kullanılan ğretim programlarına MEB TTK Başkanlığı'nın resmi internet sitesinden ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda belirlenen kriterlere göre betimsel analiz yaklaşımı kullanılarak çözümlenmiştir. GELİŞME: İllkokul Matematik dersi 2009 ve 2015 ğretim programları belirlenen ölçütlere göre incelenmiş ve daha sonra karşılaştırılmıştır. Araştırma kapsamında ilgili ğretim programlarının karşılaştırılmasında kullanılan ölçütlere; vizyon ve amaçlar, organizasyon yapısı, beceriler, değerler, kazanımlar ve ders saatleri olarak belirlenmiştir. 2009 ğretim programında dört sınıf düzeyinde de öğrenme alanlarına toplam 144 ders saati, 2015 ğretim programında ise 180 ders saati verildiği belirlenmiştir. 2015 Matematik programında 2009 Matematik programına göre; "Sayılar" ğrenme alanındaki kazanım sayısı 1. ve 2. sınıfta azalmış, 3. sınıfta artmış ve 4. sınıfta ise sabit kalmıştır. "Geometri ğrenme alanında kazanım sayısı 1. sınıfta sabit kalmış diğer sınıflarda ise azalmıştır. "lme" ğrenme alanındaki kazanım sayısı tüm sınıf düzeylerinde artmıştır. "Veri" ğrenme alanındaki kazanım sayısı 1. sınıf düzeyinde 1 kazanım artarken 4. Sınıf düzeyinde 1 kazanım azalmış, diğer sınıflarda sabit kalmıştır. Ancak 2009 ve 2015 Matematik ğretim programların dikkat edilmesi gereken her iki programda da "sayılar ve işlemler" ğrenme alanına ait kazanım sayısının fazla olmasıdır. Bu durum sayılar öğrenme alanına daha çok önem verildiğinin göstergesidir. KAYNAKLAR: Baykul, Y., (2012), İllkokulda Matematik ğretimi, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara. MEB (2005). İllköğretim matematik dersi ğretim programı ve kılavuzu. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. MEB (2009). İllköğretim matematik dersi (1-5.Sınıflar) ğretimi programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü. MEB (2015). İllköğretim matematik dersi (1-4.Sınıflar) ğretimi programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü. şahin, . (2006). Cumhuriyet dönemi ilköğretim programlarında esnek program ve uygulanması. Milli Eğitim Dergisi, 171. TTKB (2015), İllköğretim Okulu Matematik Dersi (1.-5. sınıflar) ğretim Programı. Ankara: MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Yay. [online]: <http://ttkb.meb.gov.tr/>

Anahtar sözcükler: bütüncül çoklu durum çalışması, nitel araştırma, ğretim programı, ilkokul matematik dersi

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Erkan KIRAL, Adnan Menderes niversitesi, erkankiral74@gmail.com
Öğretmen Fatih OKUYAN, Yenipazar Merkez İllkokulu Aydın, okuyanf0925@gmail.com

ÖZET

İnsanların yaşam etkinliklerinin farkında olmaları ve değerleri yaşamlarında kullanabilmeleri onları insanlaştıran en önemli unsurdur. Değerler; insanlara yol gösteren, neyin istenip, neyin istenmediği noktasında standartlar oluştıran, insanların davranışını şekillendiren bilinçli tercihlerdir. İnsanın bilinçli tercihi insani özellikler kazanması ile mümkündür. İnsani zellikleri kazanmak ise ancak eğitim ile mümkündür. Değerler, insanı diğer canlılardan ayıran insanın en temel özelliklerinden biri olup, davranışlarını yönlendirmektedir. Değerlerin bireylere kazandırılmasında ilk görev ailelere, sonra oğretmenlere ve toplumun diğer bireyelerine düşmektedir. Özellikle aileler ve oğretmenler çocukların değerlerinin şekillenmesinde önemli rol oynarlar. 2005–2006 yılından beri okullarda uygulanan değerler eğitimi programı ile değerler öğrencilere verilmektedir. Ancak verilen eğitimlerin ne

kadar sağlıklı, objektif, uygulamaya yönelik yürütüldüğü araştırmacılar da merak uyandırmıştır. Nitekim bu çalışmada da değerler eğitimi veren sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılında Aydın ili Yenipazar ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin görüşlerini ortaya koymaya yönelik betimsel tarama modelinde desenlenmiş nitel bir çalışmadır. Araştırmacının çalışma grubunu; ilçede bulunan beş okulda amaçlı ölçüt örnekleme yöntemlerinden olan kolay ulaşılabılır durum örnekleme ile araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen en az 10 yıl bulunduğu okulda görev yapan, sekiz kadın, sekiz erkek olmak üzere toplam 16 öğretmen oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış veri toplama aracı ilgili eğitim uzmanlarının görüşleri alınarak, araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Çalışma grubunun olduğu okullar ikinci araştırmacı tarafından ziyaret edilmiş, katılımcılar ile görüşülmüş ve gerekli açıklamalar yapılarak veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler nitel araştırma analiz teknikleri (betimsel ve içerik analizi) ile incelenmiştir. Araştırmaya sonucunda araştırmaya katılan 14 öğretmen değerler eğitiminin verilmesinin, kişilik oluşturma ve kültürel için gerekli olduğunu; iki öğretmen ise değerler eğitiminin proje kapsamında gerekli olmadığını ifade etmiştir. 16 öğretmen değerler eğitiminin ülkenin ve bireyin sorunlarının çözümünde önemli katkısı olduğunu ifade etmiştir. Okulda verilmesi gereken değerler; vatan, millet gibi ulusal değerler ile saygı, sevgi gibi evrensel değerler şeklinde temalandırılmıştır. İlkokullarda öncelikli olarak; saygı, sevgi, vatan, millet, dürüstlük ve hoşgörü değerlerinin öğrencilere kazandırılması gerektiği bulunmuştur. Değerler eğitiminde, ailenin yetersizliği ve ilgisizliği, program zamanının kısıtlılığı, materyal eksikliği ve sosyal çevre kaynaklı sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler değerler eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisini işbirliği ve uygulama esnasında öğrenci davranışlarını gözlemleyerek ölçtüklerini belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuçlara bağlı olarak; ailelere, öğretmenlere değerler eğitimi konusunda eğitimlerin, değerler eğitimin uygulamasında tüm paydaşlara sorumluluk verilmesi gibi çeşitli öneriler ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: değer, eğitim, öğretmen, sınıf

İNGİLTERE-GALLER VE TÜRKİYE'DE NEO LIBERAL POLİTİKALARIN EĞİTİME YANSIMALARI

Okutman Ali GEÇER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, agecer@mu.edu.tr
Doç.Dr. Vural HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, vuralhosgorur@mu.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme, kapitalist küreselleşme ve son yıllardaki adıyla neo-liberalizm toplumsal sınıfların en çok etkilendikleri süreçlerden birisi olmuştur. Geçtiğimiz yüzyılın son çeyreğinde konuşulmaya başlansa da, süreç II. Dünya Savaşı sonrası tahrip olan Avrupa'nın ABD'nin daha aktif ve müdahil olduğu yeni bir ekonomik anlayışla inşası için IMF ve Dünya Bankası'nın kurulmasına dayanmaktadır (Yılmaz, 2001). Küreselleşme sadece ekonomi ile sınırlı bir kavram değildir. Küreselleşme süreci toplumsal yaşamın bütün alanlarında etkili olmakta ve başta ekonomik ve siyasal koşullar olmak üzere kültür ve eğitim alanlarını da dönüştürmektedir. Piyasalar entegre olmakta, ulus devletlerin geleneksel işlevleri değişmekte, toplumun kültürel alışkanlıkları belirli küresel merkezler referans alınarak dönüştürülmekte ve eğitim yeniden yapılandırılmaktadır. Çünkü ekonomik anlamda istenenlerin yapılabilmesi için kültürel ve eğitimsel dönüşümün de gerçekleşmesi gerekmektedir. Ayrıca eğitim yatırım yapılabilir ve karlılığı yüksek bir alandır. Bu durum eğitim alanını küresel şirketlerin hedefine koymuştur. Eğitim fikirlerin filizlendirilmesi ve dönüşümün gerçekleşmesi için en uygun alandır. Örneğin Apple ve Christian-Smith (1991), devletin okul, müfredat ve ders kitaplarıyla her zaman tarafsız bilgi ilettiğinin düşünülemediğini, müfredatın farklı sınıf, cinsiyet ve dinsel gruplar arasındaki karmaşık iktidar mücadelelerinin bir sonucu olarak ortaya çıktığını ifade etmişlerdir. Bu çalışma temelde bir karşılaştırmalı eğitim çalışmasıdır. Neo-liberal politikaların Türkiye'de eğitimin yapısına, içeriğine ve felsefesine etkileri incelenmiş ve bu politikaların ilk hayata geçirildiği ülkelerden birisi olan İngiltere ve Galler ile süreç ve gelinen nokta itibarıyla eleştirel bir bakış açısıyla karşılaştırılmış elde edilen bulgular ışığında öneriler üretilmiştir. Kuramsal olan bu çalışmanın yöntemi teorik sistemciler tarafından çokça kullanılmış bir yöntem olan "saf karşılaştırma" yöntemidir. Her türlü teorik düşünce ve kaygılardan uzak, sadece eğitim ve "karşılaştırma terimleri göz önüne alınarak yapılan çalışmalara saf" yöntemler denilmektedir. İngiltere-Galler ve Türkiye'de araştırma konusu durum, alan yazına dayalı olarak araştırılmış görünen şekli ile tasvir edilmeye çalışılmış, toplanan karışık ve anlamlı bilgiler yorumlanmıştır. Yorumlanan bu bilgiler yan yana konularak benzerlik ve farklılıklarına göre değerlendirilmiş ve son olarak önceki üç safhada yapılan çalışmalar karşılaştırılarak sentezlere, teorik kavramlara ve felsefi görüşlere ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma bulgularından bazıları şöyledir; karşılaştırma yapılan ülkelerde neo-liberal eğitim politikaları muhafazakar hükümetlerin iktidarlarında uygulanmaya başlanmış ve devam ettirilmiştir. Eğitim işletme anlayışla ele alınmaktadır. Müfredatlar neo-liberal amaçlar için yeniden düzenlenmiştir

Anahtar sözcükler: eğitim, eğitim politikası, eğitim yönetimi, küreselleşme, neoliberalizm

KISKANÇLIK KARŞISINDA GÖSTERİLEN İLETİŞİM TEPKİLERİ ÖLÇEĞİ: TÜRKÇEYE UYARLAMA, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Arş.Gör.Dr. Rumeysa HOŞOĞLU, Ankara Üniversitesi, rumeysahsgl@gmail.com
Prof.Dr. Seher SEVİM, Ankara Üniversitesi, Seher.Sevim@ankara.edu.tr

ÖZET

Kıskançlık Karşısında Gösterilen İletişim Tepkileri Ölçeği ilk kez, Guerrero ve diğerleri tarafından 1995 yılında, üniversite öğrencilerinin kıskançlığa karşı verdikleri tepkileri ölçmek için geliştirilmiştir. Ardından Guerrero, Hannawa ve Babin (2011) tarafından revize edilen ölçek, 52 maddeden oluşan, 7'li Likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçek 4 kategori altında yer alan 11 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması Ankara Üniversitesinin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören 239'u kız, 197'si erkek, toplam 436 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Öncelikle veri yapısının faktör analizi için uygunluğunu test etmek amacıyla Kaiser Meyer-Olkin (KMO) katsayısına bakılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre KMO değeri 0.88; Bartlett testi değeri 10773.46'dır ve elde edilen değerler istatistiksel olarak manidardır. Ardından ölçek açımlayıcı faktör analizine tabi tutulmuştur. Varimax analizi sonunda, ölçekte özdeğeri birden büyük 11 faktör olduğu gözlenmiştir. Bu faktörlerin tümü, toplam varyansın %63.16'sını açıklamaktadır. Açımlayıcı faktör analizi sonunda, 52. madde faktör yükünün düşük olması sebebiyle ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin geçerli ve güvenilirlik çalışması 51 madde ile yapılmıştır. Yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yöntemi, ölçüt geçerliği için paralel formlar yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonunda, ölçeğin dört kategorili yapıyı doğrulamadığı, alt boyutların üç kategoride toplandığı görülmüştür. Alt boyutlar incelendiğinde orijinal formda kaçınan iletişim kategorisinde yer alan alt boyutların, yıkıcı iletişim kategorisinde toplandığı fark edilmiştir. Kategorilerin faktör yükleri incelendiğinde bu iki kategorinin tek kategori şeklinde kullanılması halinde, ölçeğin geçerliliğinin daha yüksek olacağı görülmüştür. Bu kategorinin adına yıkıcı-kaçınan iletişim adı verilmiştir. Araştırma kapsamında ölçeğin kategorileri, yapıcı iletişim, yıkıcı-kaçınan iletişim ve rakip odaklı iletişim olarak belirlenmiştir. Paralel formlar yöntemi uygulaması amacıyla Hendrick tarafından geliştirilmiş olan İlişki Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Kıskançlık Karşısında Gösterilen İletişim Tepkileri Ölçeği ile İlişki Doyumu Ölçeği arasındaki korelasyon ölçeğin tamamı için -0.20'dir. Ölçeğin kategorileri ile İlişki Doyumu Ölçeği arasındaki korelasyon ise, Yapıcı iletişim için 0.21, Yıkıcı-Kaçınan iletişim için -0.34 ve Rakip odaklı iletişim için -0.20'dir. Bu değerler incelendiğinde her bir kategori için geçerliğin beklenen yönde ve manidar olduğu görülmektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucuna göre ölçeğin RMSEA ve CFI değerleri sırasıyla 0.073 ve 0.92'dir. Ölçeğin Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için, 0.90'dır. Bu değer ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin üç kategorisi için Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı Yapıcı iletişim için 0.84, Yıkıcı-Kaçınan iletişim için 0.85 ve Rakip odaklı iletişim için 0.90'dır. Bu değerler ölçeğin tümü ve her bir kategori için güvenilirliğin geçerli düzeyde olduğunu göstermektedir. Elde edilen bu değerler ölçeğin alt boyutlarının güvenilir olduğunun bir gösteresidir. Sonuç olarak ölçeğin, geçerli ve güvenilir olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar sözcükler: kıskançlık karşısında gösterilen iletişim tepkileri ölçeği, romantik kıskançlık, üniversite öğrencileri

LEGO MİNDSTROM ROBOTİK PROJELERİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ VE PROBLE ÇÖZME BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Berkan AVCI, Marmara Üniversitesi, berkanmarmara@gmail.com
Prof.Dr. Fatma ŞAHİN, Marmara Üniversitesi, fsahin@marmara.edu.tr

ÖZET

Günümüz dünyasında hızla değişen ve gelişen teknolojinin insan yaşamına ve eğitime yansımaları artarken (Timur, Yılmaz ve Timur, 2013), bu gelişmeler teknoloji ve eğitimi birbirinden ayrılmaz bir bütün haline getirmiştir (Simon, 1983; McCannon ve Crews, 2000; Komis ve ark., 2007). Eğitim ve teknolojinin ortaklığında kaliteli bilgiyi ortaya çıkaran, ortaya sunduğu bu kaliteli bilgiyi uygulayan ve yaygınlaştıran bireylere yetiştirilmesine önem verilmelidir (Akgün, 2001). Ortaya çıkarılan kaliteli bilginin yaygınlaştırılmasında öğretim etkinleri büyük önem taşımaktadır. Öğretim uygulamalarının devamlılığı ve sürdürülebilirliği için nitelikli öğretmen iş gücüne ihtiyaç vardır (Varış, 1994). Öğretim uygulamalarının istenilen başarıya ulaşması için öğretim uygulamalarının arka planında program, yönerge, yöntemlerin ve problem durumlarının çok iyi hazırlanması gerekmektedir. Akkaya (2009)a göre teknolojik pedagojik alan bilgisi gelişmiş olan bir öğretmenin ders içi uygulamalarında teknolojik araçları daha etkili ve yaratıcı

kullanabileceğini ifade etmektedir. Uşak (2005, 2009)a göre öğrencinin mevcut bilişsel seviyesinin farkında olan ve bu yönde öğrencilerine farklı öğretim yöntem ve stratejisi kullanması öğretmenin bilgiyi doğru sunabilmesinde büyük önem teşkil etmektedir. Bu çalışmanın amacı da lego Mindstrom robotik projelerinin öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi ve problem çözme becerilerine etkisi olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Marmara Üniversitesi Fen bilgisi Öğretmenliğinin 3.sınıfta öğrenim gören 20 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma da veriler nicel ve nitel olarak toplanmıştır. Nicel veri toplama araçları teknolojik pedagojik alan bilgisi, problem çözme envanteri kullanılırken nitel veri toplama aracı olarak öğretmen katılımcı anketi kullanılmıştır. Öğretmen adayları ile gerçekleştirilen uygulama 10 hafta sürmüştür. Uygulama sürecinde öğretmen adayları Lego EV3 Education materyallerini öğrenmiş, yazılımını öğrenerek kullanmışlardır. Öğretmen adayları yazılımı öğrendikten sonra farklı sınıf düzeylerine uygun fen problemleri sunulmuş ve problemlere Lego EV3 Education setleri ile çözüm üretmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi testi ve problem çözme testinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Teknolojik pedagojik alan bilgisi testinden ($z=2.43$, $p<.05$), problem çözme testinden ($z=3.08$, $p<.05$) fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani sonest puanı lehinde olduğu görülmektedir. Uygulama sonucunda yapılan görüşme formunda öğretmen adaylarının %65 i Lego Ev3 Education setini fen dersi içerisinde uygulamayı düşündüğünü, %35 ise ders dışı etkinliklerde kullanmayı düşündüklerini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: bilimsel yaratıcılık, lego mindstrom ev3 education, problem çözme, teknolojik pedagojik alan bilgisi

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE RUMİNASYONUN DEPRESYON ARACILIĞIYLA İNTERNET BAĞIMLILIĞINA ETKİSİ

Doktora Öğrencisi Tuba BAĞATARHAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, tubagatarhan@hotmail.com
Prof.Dr. Diğdem Müge SİYEZ, Dokuz Eylül Üniversitesi, didem.siyez@gmail.com

ÖZET

Lise öğrencilerinde artış göstermeye başlayan internet bağımlılığı günümüzde sıklıkla araştırmalara konu olmaktadır. Lise öğrencilerinin akademik başarısı, okul terki, devamsızlık durumu, kişilerarası iletişim becerileri gibi değişkenlerle ilişkili olduğu ve kişisel, sosyal, eğitsel ve kariyer gelişimi üzerinde olumsuz etkileri olduğu ileri sürülen internet bağımlılığının birçok araştırmada farklı değişkenlerle ilişkisi incelenmekte ve internet bağımlılığında etkili olan faktörler ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır. İnternet bağımlılığını kapsamlı bir şekilde ele alan Bilişsel Davranışçı Yaklaşım ise internet bağımlılığının uygun olmayan davranışlara eşlik eden işlevsel olmayan bilişler sonucu ortaya çıktığını varsaymaktadır. Ayrıca, işlevsel olmayan bilişlerin internet bağımlılığı ile sonuçlanmasında ruminasyon düzeyinin etkili olduğu ileri sürülmektedir. Bununla birlikte, ruminasyonun internet bağımlılığının nedenlerinden birisi olarak görülen depresyon ile ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar da bulunmaktadır. Fakat ruminasyon, depresyon ve internet bağımlılığı değişkenleri arasındaki ilişkiyi açıklamak için daha kapsamlı bir araştırmaya gereksinim duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinde ruminasyonun, depresyon değişkeni aracılığıyla internet bağımlılığıyla ilişkisinin incelenmesidir. Araştırmaya 323'ü (%53.2) kız, 284'ü (%46.8) erkek olmak üzere toplam 607 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma grubunun yaş ortalaması 16.41'dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 153'ü (%25.2) 9. sınıfa, 171'i (%28.2) 10. sınıfa, 127'si (%20.9) 11. sınıfa, 156'sı (%25.7) ise 12 sınıfa devam etmektedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak İnternet Bağımlılık Ölçeği, CESDR-10 Ergenler İçin Depresyon Ölçeği ve Ruminasyon Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 23 ve Lisrel 8.51 programları kullanılarak korelasyon analizi ve yol analizi yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde .05 anlamlılık düzeyi esas alınmıştır. Yol analizi sonuçları ruminasyon ve internet bağımlılığının depresyon aracılığıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Buna göre, ruminasyon düzeyi yüksek olan lise öğrencileri daha fazla depresyon yaşamakta ve yaşanan depresyon da internet bağımlılığını artırmaktadır.

Anahtar sözcükler: depresyon, internet bağımlılığı, ruminasyon

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA YABANCILAŞMASINDA OKUL İKLİMİ VE OKULDA İLETİŞİMİN ROLÜ

Öğretmen Mahir SULAR, Marmaris Milli Eğitim Müdürlüğü, mahirsular@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Öner ÇELİKKALELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, celikkaleli@gmail.com

ÖZET

Eğitimin anlamsızlaşması, öğrencilerin ilgisiz hale gelmesi ve bunun yanı sıra eğitim işinin aksamaması gittikçe yaygınlaşmaktadır (Yapıcı, 2004). Öğrencilerde okula karşı meydana gelen ilgisizlik halinin yaygınlığı ve bunun eğitimciler ve veliler açısından sıkıntı yaratan bir deneyim olduğunu ifade edilmektedir (Lipkind, 1975). Özellikle öğrencilerin potansiyellerini ortaya koymalarında ve okulun sunduğu eğitim imkanlarından faydalanması bakımından okula yabancılaşma kavramı eğitimciler açısından önemli sıkıntılara yol açabilmektedir. Sosyopsikolojik araştırmaların önemli konularından biri durumuna gelen okula yabancılaşma; olumsuz davranış sergileme, şiddet, okul terki, madde bağımlılığı, cinsel davranış sapkınlıkları ve çetelere katılım gibi faktörlerle ilişkisini ortaya koyan bilimsel bulgulara ulaşılmıştır (Rintoul, 2009). Bu çalışmada, birçok bilimsel çalışmada konu olmuş ve önemli olduğu ortaya konulmuş olan lise öğrencilerinin okula yabancılaşmaları ile, okul iklimi değişkenleri ve okulda iletişim arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de 7 coğrafi bölgesinden 28 Anadolu lisesinde okuyan 712’si kadın, 687’si erkek olmak üzere toplam 1399 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama araçları “Kişisel Bilgi Formu”, Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği (Çağlar, 2012), Okul Atmosferi Ölçeği (Cemalcılar, 2009) ve Okul İklimi Algısı Ölçeği (Karakütük ve diğ., 2014) kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve aşamalı çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmada hata payı üst sınırı .05 olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin yabancılaşma puanları ile okul iklim değişkenlerinden “öğretmenin destekleyici olarak algılanması”, “okul yöneticilerinin destekleyici olarak algılanması”, “okuldaki olanakların yeterliliği”, “okula aidiyetlik”, “akademik programdan memnuniyet” arasında negatif yönde “öğretmenlerin olumsuz algılanması” arasında ise pozitif yönde anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Akademik programdan memnuniyet, okulda iletişim, öğretmenlerin olumsuz algılanması, anne eğitim düzeyi, sınıf düzeyi, okuldaki şiddet algısı, twitter kullanma süresi, öğretmenlerin destekleyici olarak algılanması, internete ulaşma biçimi ve okula aidiyet ile okula yabancılaşma arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu 10 değişken birlikte toplam okula yabancılaşma varyansın yaklaşık %20’sini açıklamaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır. (2017 yılında yayınlanan danışmanlığını Öner ÇELİKKALELİ yaptığı Mahir SULARa ait olan aynı adı taşıyan tezden faydalanılmıştır.)

Anahtar sözcükler: okul iklimi, okula yabancılaşma, okulda iletişim

MESLEK YÜKSEK OKULLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN ALGILARINA GÖRE ÜNİVERSİTE KAVRAMININ METAFORLAR ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ

Öğr.Gör. Behiye ERTAŞ, Bozok üniversitesi, behiyeertas5884@gmail.com
Okutman Sevda KUBİLAY, Ömer Halisdemir Üniversitesi, sevda.kubilay@gmail.com
Öğretmen Gönül ŞAYİR, Tokat Zile Halk Eğitim Merkezi, gonulsayir@gmail.com

ÖZET

Metafor, kişilerin dünyalarındaki kavramsallaştırdıkları nesne veya olguları, asıl anlamı ile kullanmaktan ziyade değişik bir anlamla zihinde modelleştirme, farklı açılardan görme ve gözden kaçan bazı durumları ortaya çıkarmaya yarayan kavramsal ifadelerdir. Metafor sözü ifade edilen şekli ile değil, kavramın akılda oluşturduğu yansıtması, bir sembolü olarak düşünülerek yorumlanmalıdır. Çünkü metaforlar bilgileri ile anlatılmak istenen düşünce arasındaki benzerliklerin bir ifadesidir. Meslek yüksek okulları ülkemizde ön lisans eğitimi veren, işveren veya iş görenlerle vatandaş arasında köprü görevi gören, teknik ve kalifiye eleman ihtiyacını karşılayan eğitim kurumlarımızdan biridir. Meslek yüksek okulu üniversitelerin çatısı altındadır ancak fakültelerden ayrılan özellikleri vardır. Burada okuyan öğrenciler kimi zaman kendilerini üniversite okuyor gibi hissetmedikleri düşünülmektedir. Bu sebeple üniversite onların gözünde başka anlamlar ifade etmektedir. Buna göre bu araştırmanın temel amacı, Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin “üniversite” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları, metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 öğretim yılında Yozgat Bozok Üniversitesi ve Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesinin meslek yüksek okulunda önlisans öğrenimi gören 600 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, nitel araştırma yöntemi ile toplanmıştır. Çalışmanın deseni de olgu bilim biçiminde düzenlenmiştir. Verilerin analizi içerik analizi tekniğiyle yapılacaktır. Her öğrencinin “benim için üniversite..... gibidir; çünkü.....” cümlesini tamamlamasıyla veriler elde edilmiştir. Çalışmada, meslek yüksek okulunda okuyan öğrencilerin öğretim elemanı kavramına yönelik ne gibi metaforları bulunmaktadır? Meslek yüksek

okulunda okuyan öğrencilerin öğretim elemanı kavramına yönelik metaforları kaç farklı kategoride toplanabilir? Bu kavramsal kategoriler katılımcının okuduğu bölüm bakımından farklılık göstermekte midir? sorularına yanıt aranmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre meslek yüksekokulu öğrencileri üniversite kavramına dönük metaforlar üretilecektir. Veri çözümleme çalışması henüz tamamlanmamıştır. Veri çözümleme sonrasında ulaşılan sonuçlar yorumlanarak tartışılacak ve öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: meslek yüksek okulu öğrencileri, metafor, üniversite

ÖĞRETMEN ADAYLARININ 21. YY ÖĞRENEBİCİLERİNİ KULLANIM DURUMLARI

Yrd.Doç.Dr. Necla EKİNCİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nekinci@mu.edu.tr

ÖZET

İçinde bulunduğumuz çağda yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler bireyin öğrenme yollarını öğrenme ilgi ve ihtiyaçlarını da biçimlendirmektedir. Günümüzdeki yaşam biçimi ve istihdam koşulları yalnızca akademik becerileri değil (matematik, fen...) aynı zamanda yaşamboyu öğrenme, sorgulama, problem çözme, karar verme vb... becerilere sahip olmayı da gerektirmektedir (Asmaak ve Nayan, 2010). Bilgi çağı yaptığımız işin doğasını ve türünü dönüştürmektedir. Geleneksel meslekler sürekli tehdit altındadır. Var olan meslekler yeni içerikler kazanmakta, farklı becerilere gereksinim duyulmaktadır (Perry, 2003). Bu nedenle eğitimciler belirli bir mesleğe odaklanmak yerine öğrencileri daha geniş seçeneklere hazırlayan daha geniş bir bilgi ve beceri temeli kazanmalarını sağlamaları gerekir (Brand, 2003). Şahin (2010) yoğun bir şekilde bilgi ve iletişim teknolojileriyle çevrelenmiş ortamda büyümüş olan çocukların geleneksel eğitim öğretim ortamlarına uyumda çeşitli sorunlar yaşadıklarını belirtmektedir. Bu uyumu kolaylaştırabilmek için bu yeni neslin özelliklerinin doğru anlaşılması gerektiğini, çünkü artık yeni kuşak öğrencilerin eğitim sisteminin eğitmeyi amaçladığı öğrencilerden farklı özellikler taşıdığı ihtimalinin yüksek olduğunu vurgulamaktadır. Değişen ve gelişen dünya koşulları eğitim-öğretim ortamlarında da dönüşümlere yol açmaktadır. Bu dönüşüm okulların teknolojik altyapısından öğretmen becerilerine kadar birçok öğeyi barındırmaktadır. Eğitim sisteminin paydaşları olan öğrenen ve öğretmenler de bu dönüşümün büyük aktörlerindedir (Göksun, 2016). Bireyin çağın gereklilikleri ile birlikte oluşan gereksinimlerinin belirlenip karşılanabilmesi etkileyen ve etkilenen konumdaki öğretmenin yetiştirilme biçimini ve becerilerini ön plana çıkarmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada geleceğin öğretmenleri eğitim fakültesi öğrencilerinin 21. yy öğrenen becerilerine ne derece sahip olduğunun belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Bu çalışmanın amacı eğitim fakültesi dördüncü sınıf öğrencilerinin 21. yy öğrenen becerilerini kullanım durumlarını değerlendirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı Göksun (2016) tarafından geliştirilmiş olan 21. yy Öğrenen Becerileri Kullanım Ölçeğidir. Çalışmanın verileri 2017-2018 güz yarıyılı başında toplanacaktır. Verilerinin analizinde betimsel ve karşılaştırma istatistikleri kullanılacaktır. KAYNAKÇA Asmaak, L. ve Nayan, S.S. (2010). Employability awareness among malaysian undergraduates. International Journal of Business and Management, 5(8), 119-123. Brand, B. (2003). Rigor and relevance: A new vision for career and technical education. Washington, DC: American Youth Policy Forum. Erişim: 02.07.2017. http://www.aypf.org/publications/aypf_rigor_0004v.3.pdf. Göksun, D. O. (2016). Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımları ve 21. yy. öğreten becerileri kullanımları arasındaki ilişki. Doktora tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir. Perry, C. (2003). All employers want the "balanced graduate." Sydney, Australia: University of New South Wales, Careers and Employment. Şahin, M.C.(2010). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Yeni Binyılın Öğrencileri Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi. Doktora tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Anahtar sözcükler: öğrenen becerileri, öğretmen adayı, öğretmen yetiştirme

ÖĞRETMEN ADAYLARININ AKADEMİK BAŞARILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Uzman Münevver SAATÇIOĞLU, Maliye Bakanlığı, fmyigiter@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının akademik başarılarının cinsiyet, sınıf düzeyi, bölüm ve lisansüstü eğitime devam etme isteği değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu çalışmada tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma için gerekli olan veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Çalışma Ankara ilindeki bir üniversitenin 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde Eğitim Fakültesinin çeşitli bölümlerinde öğrenim görmekte olan 387 üniversite

öğrencisi ile yürütülmüştür. Cinsiyet, bölüm, sınıf düzeyi ve lisansüstü eğitime devam etme durumu değişkenleri açısından ortalama akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için varyans analizi (iki-yönlü ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları, kadın öğretmen adaylarının ortalama akademik başarılarının erkek öğretmen adaylarına kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğunu göstermiştir. Sınıf düzeyi değişkenine göre ise 1. Sınıf öğrencilerinin ortalama akademik başarılarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bölüm değişkeni baz alındığında ise Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin en yüksek ortalama akademik başarıya, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencilerinin en düşük ortalama akademik başarıya sahip olduğu görülmüştür. Lisansüstü eğitime devam etmek isteyenlerin ortalaması, yüksek lisansa devam etmek istemeyenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Ortalama akademik başarıda, cinsiyet ve sınıf, cinsiyet ve bölüm, sınıf ve bölüm değişkenleri arasında önemli bir etkileşim olduğu görülmüştür. Bununla birlikte ortalama akademik başarıda, lisansüstü eğitime devam etme isteği ve diğer değişkenler arasında önemli bir etkileşim görülmemiştir. Sonuç olarak ortalama akademik başarıda bölüm değişkeninin hem tek başına hem de lisansüstü eğitime devam etme isteği değişkeni hariç diğer değişkenlerle olan etkileşimlerinin anlamlı olduğu görülmüştür. Ayrıca, lisansüstü eğitime devam etme isteği değişkeninin ise tek başına anlamlı bir etkisinin olduğu ancak diğer değişkenlerle etkileşim etkisinin anlamsız olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğretmen adaylarının lisansüstü eğitimle ilgili çok fazla bilgi sahibi olmadan cevap verdiklerini göstermektedir

Anahtar sözcükler: akademik başarı, bölüm, cinsiyet, lisansüstü eğitim, sınıf düzeyi

ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINA İLİŞKİN TUTUMLARI

Prof.Dr. Salih UŞUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, susun@mu.edu.tr
Arş.Gör. Gülşen ÖZTÜRK YURTSEVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulsenozturk@mu.edu.tr

ÖZET

Çağımızda bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler ekonomik sistemi olduğu kadar eğitimsel ve sosyal sistemleri de etkilemektedir. Günümüzde bilgi, gelişmiş toplumlarda ekonomik gelişmelerin anahtarı haline gelmiştir. Teknoloji ise eğitim sürecinin geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bilgi teknolojisinin hızla gelişmesi, bilgi toplumlarının ortaya çıkmasına neden olmuş, toplumların yeni teknolojik gelişmeleri izlemeleri ve kendilerine uyarlamaları zorunlu hale gelmiştir. Bilginin ve öğrenci sayısının hızla artması bir takım sorunları da beraberinde getirmiş, eğitim sürecinin ve niteliğinin gelişmesinde önemli rol oynayan yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesi zorunlu hale gelmiştir. Söz konusu yeni teknolojik sistemlerden birisi de, “en etkili iletişim ve bireysel öğretim aracı” olarak nitelendirilen bilgisayarlardır. Eğitimde bilgisayarlardan yararlanabilmek için gerekli bir takım faktörler olup bunların başında öğretmen eğitimi gelmektedir. Eğitimde program uygulayıcı rolünü üstlenen öğretmenler bilgi teknolojilerini eğitimde etkili kullanabildiği ölçüde eğitimin verimi artacaktır. Eğitim kurumlarında bilgisayar eğitimlerinden etkili sonuçlar alınabilmesi için geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutum ve kaygı gibi özelliklerinin bilinmesi bilgisayarların öğrenme öğretme sürecinde etkili olarak kullanılabilmesinde önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin tutumlarının belirlenmesidir. Araştırma betimsel nitelikte olup, amaç ve alt amaçlara uygunluğu nedeniyle tarama modelinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2015-2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü öğrenim gören 113 kadın ve 75 erkek olmak üzere toplam 188 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Cotton (2002) tarafından geliştirilen “Eğitimde Bilgisayar Kullanımı Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0.90 olarak hesaplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde; bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey HSD testi kullanılmıştır. Verilerin analizinde anlamlılık değeri $p < .05$ olarak alınmıştır. Elde edilen bulguların yorumlanması sonucunda, öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin tutumlarının orta düzeyde olduğu ve cinsiyet, anabilim dalı ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: bilgisayar, eğitim, öğretmen adayı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL PEDAGOJİ İLKELERİNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gamze TUNCER, Mersin Üniversitesi, tuncer.gamzee@gmail.com
Doç.Dr. Işıl TANRISEVEN, Mersin Üniversitesi, isiltanriseven77@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma ile öğretmen adaylarının eleştirel pedagoji ilkelerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma araştırma yaklaşımına dayanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören 4. sınıfa devam eden 37 Matematik Öğretmenliği; 41 İngilizce Öğretmenliği; 30 Okulöncesi Öğretmenliği; 39 Sınıf Öğretmenliği; 32 Fen Bilgisi Öğretmenliği ve 41 Türkçe Öğretmenliği bölümü öğrencisi olmak üzere toplam 222 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Yılmaz (2009) tarafından geliştirilen Eleştirel Pedagoji İlkeleri Ölçeği; araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu soru formu ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. 5 dereceli likert tipi ölçek, 31 maddeye sahip olup "Eğitim Sistemi, Okulun İşlevleri ve Özgürleştirici Okul" olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Açık uçlu soru formu eleştirel pedagoji ilkeleri ölçeğinde yer alan boyutlar doğrultusunda 3 adet sorudan oluşmuştur. Öğretmen adaylarının eleştirel pedagoji ilkelerine yönelik algılarının tespit edilmesinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalama tabloları oluşturulmuştur. Öğretmen adaylarının eleştirel pedagoji ilkelerine ilişkin algılarının cinsiyete göre incelenmesinde bağımsız gruplar için t-testi; öğrenim gördükleri bölüme göre incelenmesinde tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının eleştirel pedagoji ilkelerine yönelik algılarını ölçmek amacıyla oluşturulmuş açık uçlu sorulara verdikleri cevapların analizinde içerik analizi uygulanmıştır. Araştırma sonucu öğretmen adaylarının eğitim sistemi ve özgürleşme alt boyutlarına ait fikirlere orta derecede katıldığını, okulun işlevi alt boyutundaki fikirlere ise katıldığını göstermiştir. Öğretmen adayları toplumsal kurumların eğitim sistemi üzerindeki etkilerine yönelik olumlu ve olumsuz görüşler belirtmişler, okullarda uygulanan eğitim uygulamalarının demokratik anlayışa sahip olma ve olmama açısından değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının eleştirel pedagoji ilkelerine yönelik algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermezken öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: eleştirel pedagoji, eleştirel pedagoji ilkeleri, öğretmen adayları

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETME MOTİVASYONLARININ VE ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Uzman Münevver SAATÇİOĞLU, Maliye Bakanlığı, fmyigiter@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada öğretmen adaylarının öğretim motivasyonları ile öğrenmeye ilişkin tutumlarının bölüm ve sınıf düzeyi değişkenleri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Çalışmada, öğretmen adaylarının öğretim motivasyonları ile öğrenmeye ilişkin tutumları bağımlı değişken, bölüm ve sınıf düzeyi bağımsız değişken, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ise ortak değişken olarak kullanılmıştır. Çalışma 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde, Ankara ilindeki bir üniversitenin Eğitim Fakültesinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Okul Öncesi Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim görmekte olan 387 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada 'Öğretim Motivasyonu Ölçeği', 'Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği' ve 'Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, iki yönlü MANCOVA'dan yararlanılmıştır. Elde edilen bulgularda, bölüm değişkenine göre öğrenmeye ilişkin tutum ve öğretim motivasyonu değişkenlerinin ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyi değişkenine göre ise sadece öğrenmeye ilişkin tutum değişkeninin ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenmeye ilişkin tutum ortalama puanları göz önünde bulundurulduğunda, Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencilerinin puanlarının yüksek olduğu, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin ise genellikle düşük puana sahip olduğu görülmektedir. Öğretim motivasyonu ortalama puanlarına bakıldığında ise yine Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencilerinin yüksek puana, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin ise düşük puana sahip olduğu görülmüştür. Bölüm değişkeni, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum kovaryant değişkeni kontrol altına alındığı zaman öğrenmeye ilişkin tutum ve öğretim motivasyonu) değişkenlerinin ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu, sınıf düzeyi değişkeni için ise sadece öğrenmeye ilişkin tutum değişkeninin ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bölüm ve sınıf düzeyi etkileşimi için ise kovaryant değişken kontrol altına alındığında yine sadece öğrenmeye ilişkin tutum değişkeninin ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: öğrenmeye ilişkin tutum, öğretim motivasyonu, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, sınıf düzeyi

ÖĞRETMENLERDE WHISTLEBLOWING (BİLGİ UÇURMA)

Prof.Dr. Nezahat GÜÇLÜ, Gazi Üniversitesi, nguclu@gazi.edu.tr

Öğretmen Muhammet İbrahim AKYÜREK, Ankara Sincan Taylan Araslı İlkokulu, i_akyurek56@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin görüşlerinden yararlanarak, öğretmenlerin bilgi uçurma davranışı gösterebilme durumlarını anlamak ve öğretmenleri bilgi uçurma davranışında bulunmasını engelleyen faktörleri inceleyip birtakım öneriler geliştirmektir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemini esas alan, olgubilim (fenomenoloji) araştırmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Ankara'da bulunan ilkokullarda görev yapan farklı branşlarda toplam 22 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kritik durum örnekleme olarak nitelendirilen örneklem türü yardımıyla belirlenmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında; "Whistleblowing nedir ve neden gerçekleştirilir ya da gerçekleştirilmez?" sorusuna cevap aramak amacıyla literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra üç alan uzmanı tarafından incelenmiştir. Bunlara bağlı olarak araştırmada kullanılacak olan veri toplama aracı geliştirilmiştir. Bu çalışmada, "görüşme-standartlaştırılmış açık uçlu görüşme" tarzı kullanılmıştır. Görüşme tekniği kullanılarak verilere ulaşılmış bu araştırmada verilerin çözümlenmesinde içerik analizi ve betimsel analiz tekniği kullanılmış, bulgular uygun görülen ve gerekli olan yerlerde nicelleştirilerek (sayı kullanılarak) sunulmuştur. Katılımcılardan A'nın görüşü: "Evet, şahit oldum. Mesleğimin ilk yıllarında görev yaptığım köyde, 3.sınıf erkek öğrencilerin açık ve boş bir alanda birbirlerine taciz ettiğine şahit oldum. Evet, paylaştım. İlk önce okul müdürüne söyledim; bunların yörede doğal olduğunu söyledim. Daha sonra müfettişe söyledim; gerekenin yapılacağını belirtti. Daha sonra bir gün okula gelen bir yazıda okula düşük bir not verildiğinden okul müdürü beni uyardı." Katılımcılardan T'nin görüşü: "Evet, şahit oldum. Ana sınıfındaki bir velim, çocuğuna kurallara uysun diye sesimi yükselttiğim için üzerime yürüdü, bağırıp çağırdı hatta beni dövmeye çalıştı. Evet, paylaştım. Müdüre hanım da veliyi uyardı ve çocuğunu okuldan alması gerektiğini söyledi. Müdüre hanım, beni velime karşı koruyup velinin bana zarar vermesini engelledi." Araştırma sonucunda; okullarımızda birtakım etik dışı ve yasal olmayan durumların yaşandığı, bunların çoğunlukla açığa çıkarıldığı ve gerekli önlemlerin alındığına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar incelendiğinde; bilgi uçuranların çoğunlukla olumlu tepkiler ile karşılaştıkları görülmüştür. Bilgi uçuma davranışında bulunmayanların, ciddiye alınmama, adil olunmama gibi birtakım sebepleri bulunmuştur. Ayrıca, karşılaşılan etik ve yasal olmayan davranışların yetkililerle paylaşılmasının önünde birtakım engellerin olduğu görülmüştür. Bu yüzden, bu gibi olumsuz davranışların paylaşılmasının önünü açıcı tavırların sergilenmesi ve atmosferin sağlanmasıyla örgütsel gelişime katkıda bulunulabilir.

Anahtar sözcükler: öğretmen, whistleblower, Whistleblowing

ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL ADALETE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Doç.Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM, Muğla sıtkı Koçman Üniversitesi, aycancecek@mu.edu.tr

Öğretmen Ali EMİR, Mehmet Sadık Boz İlkokulu Uşak, aliemir6400@gmail.com

ÖZET

Eğitim kurumlarında hem örgütsel adalet hem de motivasyon son derece önemli konulardır. Çünkü eğitim kurumları insanları hayata ve geleceğe hazırlar onların umutlarına, ideallerine ve başarılarına etki eder. Eğitim kurumlarının da aktörleri; öğretmenler, yöneticiler ve okuldur. Okul ortamında bireyler arası iletişim, motivasyonu olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Örgüt içi adaletin sağlanabildiği okullarda öğretmenlerin performansını ve motivasyonunu yüksek düzeyde görmek mümkündür. Bu da daha nitelikli öğrencilerin yetişmesini sağlar. Sağlıklı bir toplumun oluşması buna bağlıdır. Adalet mekanizması iyi işleyen okullarda örgütsel bağlılık ve güven de artar. Dolayısıyla okulun başarısının da artması beklenir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, Uşak ili merkez ilçesinde yer alan ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenlerin örgütsel adaletle ilişkin görüşleri ile motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Uşak ili merkezinde bulunan 54 ilkokul ile 38 ortaokulda görev yapan toplam 1763 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklemi ise 393 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analiz ve çözümlenmesinde SPSS 17.0 İstatistik Programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü ANOVA testi, anlamlı farkın bulunması durumunda gruplar arasındaki farkı belirlemek amacıyla Tukey HSD analizi yürütülmüştür. Ayrıca örgütsel adalet ölçeği ve motivasyon ölçeklerinin tümü ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla "Pearson Korelasyon" testi uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, öğretmenlerin örgütsel adalet ile ilgili görüşlerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür. Öğrenim durumu lisansüstü olan öğretmenlerin öğrenim durumu lisans ve ön lisans olan öğretmenlere göre, öğrenim durumu lisans olan öğretmenlerin ise öğrenim durumu ön lisans olan öğretmenlere

göre örgütsel adalete ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Motivasyonlarının hizmet yılına göre anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Hizmet yılı 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin hem genel motivasyon düzeyleri, hem de dışsal ve içsel motivasyon düzeyleri hizmet yılı 6-10 yıl ve 11-15 yıl olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin örgütsel adalete ilişkin görüşlerinin motivasyonlarını orta düzeyde pozitif yönlü etkilediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: iş motivasyonu, öğretmenlerin iş motivasyonu, örgütsel adalet

ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİNDE KULLANDIKLARI DİSİPLİN MODELLERİ İLE İŞ DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yrd.Doç.Dr. Erkan KIRAL, Adnan Menderes Üniversitesi, erkankiral74@gmail.com

ÖZET

Sınıf yönetimi; öğretmenlerin sınıfta etkili öğrenme ve öğretme ortamı oluşturmak amacı ile eldeki tüm kaynakları kullanılmasını gerektiren önemli bir süreçtir. Bu süreçte öğretmenin öğrencilerinin davranışlarını kontrol altına almak için disiplin modellerini bilmesi ve kullanması gerekmektedir. Böylece öğretmenler duruma uygun disiplin modelini kullanarak iş doyumlarını etkileyebilirler. Bu çalışmanın amacı da öğretmenin sınıf yönetiminde kullandığı disiplin modelleri ile iş doyum düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2015-2016 öğretim yılında Aydın ili Efeler merkez ilçesinde araştırmaya gönüllü katılan 152 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında; Kişisel Bilgi Formu, "Disiplin Modelleri Ölçeği" ve "İş Doyumu Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde; betimsel ve kanıtlamasal istatistiksel tekniklerden (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, korelasyon; t- testi ve ANOVA) yararlanılmıştır. Öğretmenlerin sınıf yönetiminde en fazla Öğretmen etkisiz eğitim disiplin modelini sonra sırası ile Akıl-Sonuç, Kounin, Davranış değişikliği, Glasser ve Canter modellerini kullandıkları tespit edilmiştir. Sınıf yönetiminde kadınların, erkeklerden; evli olanların, bekarlardan; 40 yaş ve üzerindeki, 39 yaş ve altındaki; 11 yıl ve üzeri kıdemi olanların, 10 yıl ve altında kıdemi olanlardan daha yüksek düzeyde sınıf disiplin modellerini kullandıkları tespit edilmiştir. 2 yıl ve altında aynı okulda görev yapanların, Glasser, Öğretmen etkisiz eğitim ve Akıl-Sonuç modellerini 3-5 yıl aynı okulda görev yapanlardan daha fazla kullandıkları ortaya çıkmıştır. Diğer fakültelerden mezun olan sınıf öğretmenlerinin, Akıl-Sonuç modelini eğitim fakültesinin sınıf öğretmenliği alanı dışındaki alanlardan mezun olmuş sınıf öğretmenlerinden daha fazla kullandıkları bulunmuştur. Birinci sınıf öğretmenlerinin davranış değişikliği modelini, dördüncü sınıf öğretmenlerinden daha fazla kullandıkları bulunmuş, sınıftaki öğrenci sayısına göre disiplin modelini kullanma düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğretmenlerin içsel doyumlarının, dışsal doyumlarından daha yüksek, genel doyum düzeylerinin de ortalamadan görece yüksek olduğu bulunmuştur. İçsel, dışsal ve genelde kadınların iş doyumlarının erkeklerden; evli olanların, bekarlardan; 40 yaş ve üzerindeki, 39 yaş ve altındaki; 11 yıl ve üzeri kıdemi olanların, 10 yıl ve altında kıdemi olanlardan daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Okuldaki çalışma süresi 2 yıl ve altındaki, içsel doyum düzeylerinin çalışma süresi 3-5 yıl olanlardan; diğer fakültelerden mezun olanların, eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği alanı dışındakilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin sınıftaki öğrenci sayısına ve sınıf düzeyine göre iş doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. İçsel ve genel doyumun, Öğretmen etkisiz eğitim modeli ile pozitif ve yüksek düzeyde; diğer disiplin modelleri ile pozitif ve orta düzeyde; dışsal doyumun tüm disiplin modelleri ile pozitif ve orta düzeyde anlamlı ilişkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Disiplin modelleri arasında pozitif yönde orta ve yüksek düzeyde ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: doyum, öğretmen, sınıf, disiplin modelleri

ÖĞRETMENLİK: BİR İŞ Mİ YOKSA MESLEK Mİ?

Yrd.Doç.Dr. Tuğba HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, t.hosgorur@gmail.com

ÖZET

Öğretmenliğin bir meslek olarak taşıdığı önemin temel kaynağını, eğitimin toplumlar için sahip olduğu kritik işlev oluşturmaktadır. Söylen olarak öğretmenlikten bir meslek olarak söz edilebiliyor olsa da, sosyal bilimcilerin iş ve meslek kavramlarına yönelik öne sürdükleri düşünceler, öğretmenliğin her yönüyle bir meslek olarak kabul edilebilmesini tartışmalı hale getirmektedir. Bu durum, toplumların meslek kavramına yönelik algılarının ve bu bağlamdaki toplumsal dinamiklerin yorumlanarak açıklığa kavuşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu noktada; eğitimin toplumsal işlevi nedeniyle öğretmenliğin taşıdığı önemin, toplumların ya da bu mesleği icra edenlerin öğretmenliği algılayışlarında hangi noktaya kadar belirleyici bir rol üstlenebildiği konusu, sosyal bilimcilerin gündemine oturmaktadır. Tıp ve hukuk disiplinlerinin meslek olarak elde ettiği tartışmasız konum, sağlık, adalet ve eğitim olgularının birbirlerine olan karşılıklı ve sıkı bağları düşünüldüğünde, öğretmenliğin toplumsal statü ve güç dağılımından hak ettiği payı alamadığına işaret etmektedir. Öğretmenlerin kendilerine, hukuk ve tıp gibi mesleklere yakın olabilecek derecede dahi güç ve özerklik sağlayamamalarının, meslek olarak kabul görmek için gerekli görülen ölçütler ve öğretim işinin doğasının göz önünde bulundurulması gereken bir konu olduğu düşünülmektedir. Nitekim bu bağlamda bir tartışmanın çıktıkları, öğretmenin toplumsal statüsünden, öğretmen yetiştirme politikalarına kadar pek çok alana katkı sağlayabilecek ve öğretmenlerin gelişimine yönelik olası katkılarıyla en önemli etkisi, okullarda verilen eğitimin kalitesi üzerinde olabilecektir. Böyle bir gereksinimden yola çıkılarak desenlenen bu araştırmanın amacı, öğretmenliğin bir meslek olarak kabul görebilmesi için eğitim örgütlerinin yapısında ve öğretmen yetiştirme ve seçme süreçlerinde gerçekleştirilmesi gereken değişim ve dönüşümleri ortaya koyabilmektir. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın sonuçları, alanyazında sosyal bilimlerdeki farklı disiplinlerin tarihsel süreç içerisinde konu ile ilgili yaptıkları değerlendirmeler kapsamında ele alınacak ve öğretmenliğin bir meslek olarak hak ettiği konumu elde edebilmesi için atılması gerektiği düşünülen adımlara yönelik öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: iş, meslek, öğretmenlik

OKUL DIŞI İNTERNET KULLANIMI: ULUSLARARASI BİR PERSPEKTİF

Doç.Dr. İlnur MAYA, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, mayailnur@gmail.com
Öğretmen Fırat MAYA, Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü, firatmaya@gmail.com

ÖZET

Okul Dışı İnternet Kullanımı: Uluslararası Bir Perspektif İçinde bulunduğumuz yirmi birinci yüzyılın en önemli özelliklerinden birisi, teknoloji çağı olmasıdır. Teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşması, hayatın birçok boyutunda kullanımını mümkün kılmaktadır. Günümüzde teknoloji giderek daha çok, sağlık, güvenlik, adalet, eğitim, ekonomik, politik ve sosyal hayatın önemli bir parçası haline gelmektedir. Bu bağlamda teknoloji ve bilgisayar teknolojisi, çocukların ve gençlerin dünyasında da önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde çocuk ve gençlerin en yakın arkadaşı, bilgisayarlar olmuştur. Bilgisayar teknolojisine sahip olma ve kullanma, ülkelerin gelişmişliğinin ve çağdaşlaşmasının bir ölçütü olarak insan hayatını kolaylaştırmaktadır. Ancak bu olumlu katkısına rağmen bilgisayar ve internetin bilinçsiz kullanımı ise, dijital tehlikeleri de beraberinde getirmektedir. Kontrolsüz bilgisayar ve internet kullanımı çocuğun ve gencin fiziksel, psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu çalışmada, uluslararası perspektifte okuldan önce ve okuldan sonra olmak üzere okul dışında çocukların ne düzeyde internet kullandığını ortaya koymayı amaçlanmaktadır. Bu amaç çerçevesinde, öğrencilerin özelliklerine (cinsiyet, sosyo-ekonomik durum) göre sosyal ağlar, online oyunlar ve chat programlarında günde ve haftada harcadıkları sürelerin belirlenmesine çalışılmaktadır. Ek olarak, okul dışında internet kullanımının okula ait olma hissi arasındaki ilişkinin ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın yöntemi, uluslararası perspektifte okul dışında çocukların ne düzeyde internet kullandığını ve okul dışında internet kullanımının okula ait olma hissi arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçladığından ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubuna, OECD ülkeleri ile uluslararası sınavlarda en çok başarı gösteren beş ülke ile en az başarı gösteren beş ülke şeklinde toplamda kırk beş ülke seçilmiştir. Bu nedenle, çalışmada kullanılan örnekleme türü rastgele değil, amaçlı örneklemedir. Araştırmada veri kaynakları olarak, OECD örgütünün belgeleri ve PISA (2015) Raporu kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, OECD ülkeleri içinden Şili, İsveç, İngiltere ve Estonya haftada en çok okul dışında internet kullanan çocukların bulunduğu ülkelerdir. Ele alınan ülkelerde, haftada uzun süre (6 saatten fazla) okul dışında internet kullanan çocukların bulunduğu ülkelerde, çocukların okula ait olma hissi azalmaktadır.

Anahtar sözcükler: çocuklar, internet kullanımı, okul dışı, ülkeler

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BÜNYESİNDEKİ FARKLI KURUMLARDA YER ALAN ANASINIFLARINDA AİLE KATILIMI ÇALIŞMALARININ EBEVEYN VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Hikmet DOĞRUL, Mersin Üniversitesi, hikmet_dogrul@hotmail.com
Prof.Dr. Tuğba YANPAR YELKEN, Mersin Üniversitesi, tyanpar@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Figen KILIÇ, Mersin Üniversitesi, figendamla@yahoo.com

ÖZET

Bu araştırma ile okul öncesi eğitimi bünyesindeki farklı kurumlarda yer alan ana sınıflarında aile katılımı çalışmalarının ebeveyn ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında, Mersin İli Akdeniz ilçesinde, düşük sosyo-kültürel ve ekonomik yapıya sahip ailelerin çocuklarının eğitim gördüğü Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Anaokulu bünyesindeki ana sınıfları ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkökuller bünyesindeki ana sınıflarında eğitim gören toplam 240 öğrenci ebeveyni ile bu okullarda görev yapmakta olan toplam 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, velilere yönelik olarak Fantuzzo, Tighe ve Childs tarafından (2000) orijinal olarak geliştirilen, Gürşimşek (2003) tarafından geçerlik güvenilirlik çalışması ile ülkemiz koşullarına adaptasyonu yapılan Aile Katılım Ölçeği uygulanmıştır. Aile Katılım Ölçeği (AKÖ) 21 maddeden oluşmaktadır. AKÖ'ni okul temelli katılım, ev temelli katılım, okul-aile işbirliği temelli katılım olmak üzere üç temel boyut oluşturmakta olup, beşli likert tipli bir ölçektir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımı çalışmalarına yönelik düşüncelerini tespit etmek amacıyla araştırmacılar ve alan uzmanı öğretmenlerden görüş alınarak hazırlanan 5 açık uçlu sorudan oluşan aile katılımı anketi uygulanmıştır. Okul öncesi eğitimi alan çocukların ebeveynlerinin aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüş düzeylerini belirlemek amacıyla betimsel analiz (descriptive statistics) uygulanmıştır. Ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüş düzeylerini çeşitli değişkenlere göre incelemek amacıyla bağımsız iki örneklem grubu için "t" testi analizi kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüş düzeyleri "yüksek" düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ebeveynlerin aile katılımı çalışmalarına yönelik görüş düzeyleri okul türlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri ise aile katılımı çalışmalarına ilişkin olarak, aile katılımı çalışmalarına sınıf içi etkinliği olarak yer verdikleri, aile katılımı çalışmalarının çocukların sosyal-duygusal gelişimlerine katkı sağlayacağı, aile katılımı çalışmaları uygulama sürecinde daha çok velilerle sorunlar yaşandığı, aile katılımı çalışmalarının arttırılmasına yönelik olarak ebeveynlerin aile katılımı çalışmaları uygulama sürecine dair eğitim almaları gerektiği ve ebeveynlerin bu eğitimi almadan aile katılımı çalışmalarının amacına ulaşamayacağına dair ortak görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: aile katılımı, ebeveyn, öğretmen, okul öncesi eğitim

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Hikmet DOĞRUL, Mersin Üniversitesi, hikmet_dogrul@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Figen KILIÇ, Mersin Üniversitesi, figendamla@yahoo.com

ÖZET

Bu araştırma ile okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, tarama yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, Mersin il merkezinde bulunan, Mersin Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Ana bilim Dalında öğrenim gören toplam 170 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Aşkar ve Erden (1987) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği 24 olumlu madde, 10 olumsuz madde olmak üzere toplam 34 maddeden oluşmakta ve beşli likert tipli bir ölçektir. Ayrıca, öğretmen adaylarının hem kişisel hem de öğretmenlik mesleğini seçmelerinde etkisi olduğu düşünülen özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı ve alan uzmanları tarafından hazırlanan 14 maddenin yer aldığı kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla betimsel analiz (descriptive statistics) uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla frekans ve yüzdeler, standart sapma uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanlarını çeşitli değişkenlere göre incelemek amacıyla bağımsız iki örneklem grubu için "t" testi, ikiden çok bağımsız örneklem grubu için tek yönlü varyans analizi ve anlamlı farkı yaratan örneklem gruplarını belirlemek amacıyla Asgari Önemli Fark (LSD) tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, okul öncesi öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının "çok yüksek" düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Okul öncesi

öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları; cinsiyet, yaşadıkları yer, sınıf düzeyleri, tercih sıraları, mezun oldukları lise türü ve ailelerinde öğretmen bulunma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermezken, tercihlerine etki eden faktörler, tercihlerine etki eden kişiler, alandan memnuniyet durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: öğretmen adayları, öğretmenlik mesleği, okul öncesi eğitim, tutum

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DUYGUSAL İHMAL VE İSTİSMAR KONUSUNDAKİ BİLGİ VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Esra Yeter BEDİR, Hatay Reyhanlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, esrabedir0607@gmail.com
Doç.Dr. Neslihan AVCI, Gazi Üniversitesi , navci@gazi.edu.tr

ÖZET

Çocuğa çevresindeki yetişkinler tarafından psikolojik olarak kötü muameleyi içeren duygusal istismar, özellikle erken dönemde görüldüğünde çocukların yaşamında onarılmaz sonuçlara yol açabilmektedir. Araştırmanın temel amacı Hatay ilinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin çocukların duygusal ihmal ve istismarı konusundaki bilgi ve farkındalıklarını incelemektir. Araştırma nicel olup tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında okul öncesi öğretmenlerinin istismara yönelik anılarının ve kişisel bilgilerinin belirlendiği “Kişisel Bilgi Formu” ile Kanak (2015)’ in geliştirdiği geçerlik ve güvenilirliğini yaptığı “Duygusal İhmal ve İstismara Yönelik Bilgi ve Farkındalık Ölçme Aracı” (DİBFA) kullanılmıştır. Ölme aracı 38 madde ile reddetme ve görmezden gelme, aşağılama ve çocuğu şiddete tanık etme, yalnız bırakma ve tehdit etme, karşılaştırma ve ayrımcılık yapma olmak üzere dört alt boyuttan oluşmuştur. Araştırmanın örneklemini Hatay ilinde bulunan Antakya, Altınözü, Arsuz, Defne, Dörtiyol, Hassa, İskenderun, Kırıkhan, Reyhanlı ve Samandağ ilçelerinden çalışmaya dahil edilen 323 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. İlçelerdeki öğretmen sayıları ağırlıklı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Verilerin analizinde kullanım ve dağılım durumuna göre parametrik ya da parametrik olmayan analiz yaklaşımları kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin duygusal istismar ve ihmale ilişkin farkındalıkları yüksek bulunmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin yaş, kıdem ve görev yaptıkları ilçe değişkenlerine göre duygusal ihmal ve istismar farkındalığı açısından farkın olduğu görülmüştür. Ölçeğin karşılaştırma ve ayırım yapma boyutunda çocuk sahibi olan okul öncesi öğretmenlerinin duygusal istismar ve ihmale yönelik farkındalıkları yüksek bulunmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenim durumu, medeni durumu, daha önce konu ile ilgili eğitim alma durumu ve geçmiş öyküsü olma durumuna göre duygusal istismar ve ihmal farkındalığı açısından önemli bir farkın olmadığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: duygusal istismar ve ihmal, istismar, okul öncesi öğretmeni

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMEN MOTİVASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİ

Doç.Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM, Muğla sıtkı Koçman Üniversitesi, aycancecek@mu.edu.tr
Öğretmen Ali Rıza EMİRBEY, Çivril Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, aemirbey@gmail.com

ÖZET

Yirmi birinci yüzyıl içerisinde yaşadığımız günümüzde, bir ülkenin kalkınmasında okulların ve eğitimin önemi her geçen gün artarak devam etmektedir. Eğitim sisteminin en önemli öğelerinden bazıları da şüphesiz eğitim yöneticileri ve öğretmenlerdir. Eğitim sistemimizde önemli bir yer tutan öğretmen ve okul yöneticilerinin, iş verimliliğini doğrudan etkileyen en önemli faktörlerinden biri de liderlik stili işgörenlerin iş doyum düzeyleri, performansları ve yaptıkları işin kalitesiyle doğrudan ilişkilidir. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerin motivasyonunun ve iş doyumunun arttırılması, yeni nesillerimizin yetişmesinde doğrudan etki yaratacağı ortadadır. Bu çalışmada, Denizli ili Çivril ilçesindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre, okul yöneticilerinin etik liderlik davranışları ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada “ilişkisel tarama modeli” kullanılmış olup araştırmanın evrenini 2015–2016 eğitim-öğretim yılı Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan ilkököl öğretmenleri oluşturmaktadır. Öğretmenlerin tamamına ölçek verilmiş olup geri dönüşü sağlanan 189 ölçek değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; “Etik Liderlik Ölçeği (ELÖ)” ve “İş Motivasyon Ölçeği (İMÖ)” ölçekleridir. ELÖ Ölçeğinin Cronbach Alpha değeri 0,963 ve İMÖ Ölçeğinin Alpha değeri 0,924 olarak bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre okul yöneticilerinin etik liderlik davranışlarının ne derece sergilediklerine ilişkin öğretmen görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışlarını göstermelerine ilişkin öğretmen görüşleri cinsiyet, mesleki kıdem ve çalışılan okuldaki öğretmen sayısı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterirken öğrenim düzeyi değişkenine göre farklılık

göstermemektedir. Öğretmenlerin iş motivasyon düzeyinin “Kısmen memnunum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin iş motivasyon düzeyleri cinsiyet ve öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermezken mesleki kıdem ve çalışılan okuldaki öğretmen sayısı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. İlkokullarda çalışan öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin etik liderlik davranışları göstermeleri ile öğretmenlerin iş motivasyonu arasında istatistiksel olarak pozitif, doğru orantılı, orta düzeyde bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: liderlik davranışı, öğretmen motivasyonu, okul yöneticisi, etik liderlik

OKUL YÖNETİCİLERİNİN KULLANDIKLARI ETKİLEME TAKTİKLERİNİN İNCELENMESİ (YOZGAT İLİ ÖRNEĞİ)

Doç.Dr. Murat ÖZDEMİR, Hacettepe Üniversitesi, mrtozdem@gmail.com
Öğr.Gör. Behiye ERTAŞ, Bozok Üniversitesi, behiyeertas5884@gmail.com
Öğretmen Gönül ŞAYİR, Tokat Zile Halk Eğitim Merkezi, gonulsayir@gmail.com

ÖZET

Bir organizasyonun işleyişinin temelinde etkileme olayı bulunmaktadır. Yönetici kendisine verilen sorumluluğu, başkalarını etkileyerek, onların belirli davranışları göstermelerini sağlayarak yerine getirmektedir. Yani yöneticilik, insanları belirli davranışlara sevk edebilme sanatıdır (Koçel:2005) Okul yöneticileri; öğretmenleri güdülemek, örgütsel amaçlar etrafında birleştirmek, eğitim-öğretim sürecini geliştirmek için etkilerini kullanmalıdırlar. Yönetim süreçleri içerisinde özel bir önem taşıyan, yönetimin merkezinde de yer alan ve liderliğin özünde bulunan etkileme süreci, eğitim yönetiminde çok önemli bir yere sahiptir(Aydın:2007). Etkilemede başarılı bir yönetici olmak için yöneticilerin isteklerinin yerine getirilmesi, önerilerinin desteklenmesi ve kararlarının uygulanması gerekmektedir. Bunun için de iş görenlerin etkilenmesi gerekmektedir (Yamaguchi: 2009; Yukl:2010). Bu çalışmanın amacı, okul yöneticilerinin kullandıkları etkileme taktiklerini belirlemektir. Çalışma tarama modelinde tasarlanmıştır. Çalışmanın evrenini, Yozgat ilinde bulunan anaokulu, ilkokullar, ortaokullar ve liselerde bulunan okul yöneticileri oluşturmaktadır. İl merkezindeki tüm okul yöneticileri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Bu kapsamda tam sayım yapılacaktır. 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılında Yozgat ili merkez ilçe sınırlarında 4 anaokulu, 19 ilkokul,14 ortaokul ve 17 lise ve bu okullarda 101 müdür yardımcısı ile 48 okul müdürü bulunmaktadır. Veri toplama aracı olarak 2 bölümden oluşan ölçek kullanılacaktır. Birinci bölümde demografik bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise etki ve ikna taktiklerin kullanım sıklığının belirlenmesine yönelik olarak Yukl, Seifert ve Chavez (2008) tarafından hazırlanan bir 44 madde ve 11 boyuttan oluşan Etki Taktikleri Kullanım Ölçeği yer almaktadır. Veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmaya katılan yöneticilerin demografik özelliklerine göre (cinsiyet, kıdem, görev unvanı, okul türü) etkileme taktiklerinin farklılaşp farklılaşmadığı ortaya konulmak istenmektedir. Verilen analizinde etkileme aritmetik ortalama, standart sapma, cinsiyet ve görev ünvanı değişkenleri için t-testi, kıdem ,okul türü ve okuldaki öğretmen sayıları değişkenleri için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) teknikleri kullanılacaktır. Araştırma veri analizi aşamasındadır. Veri analizi tamamlandıktan sonra tartışma bölümünde yöneticilerin ,cinsiyet, kıdem, görev unvanı okul türü ve okuldaki öğretmen sayısına göre hangi etkileme taktiklerini kullandıkları tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: etkileme taktikleri, okul müdürleri, örgütsel iletişim

OKUL YÖNETİCİLERİNİN SOSYAL ADALET LİDERLİĞİ DAVRANIŞLARI İLE YILDIRMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Prof.Dr. Cemaloğlu NECATİ, Gazi Üniversitesi, necem@gazi.edu.tr
Öğretmen Muhammet İbrahim AKYÜREK, Ankara Sincan Taylan Araslı İlkokulu, i_akyurek56@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışları ile öğretmenlere yönelik işyeri yıldırması (workplace bullying) arasındaki ilişkiyi bazı değişkenlere göre saptamaktır. Araştırmanın örneklemini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Ankara'nın Sincan ilçesinde random tekniği ile seçilen devlete bağlı 15 ilk ve ortaokulda görev yapan toplam 375 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarını belirlemek için Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği; Yıldırma davranışlarına maruz kalma durumunu belirlemek için, olumsuz davranış sorularını içeren Negative Acts Questionnaire (NAQ) kullanılmıştır. Verilerin hesaplanmasında Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve Çoklu Regrasyon Analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarını gerçekleştirme düzeyleri hakkında daha olumsuz görüşe sahip oldukları, ayrıca okulda

erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla yıldırma (bullying, mobbing) mağduru olduğu; sosyal adalet liderliği ile yıldırma arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu; okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışları azaldıkça, yıldırma davranışlarında artma yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucunda; sosyal adalet liderliğinin sadece eleştirel bilinç alt boyutunun yıldırmanın görev ve sosyal ilişkiler alt boyutları üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenler, branş öğretmenleri, '51 ve üstü' yaşa sahip öğretmenler, ön lisans mezunu öğretmenler, bekar öğretmenler ve '31 ve üstü' kıdeme sahip öğretmenler, okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarını daha az yerine getirdiklerini vurgulamıştır. Okul yöneticileri, erkek öğretmenlere, sınıf öğretmenlerine, '51 ve üstü' yaşa sahip öğretmenlere, ön lisans mezunu öğretmenlere, dul/boşanmış olan öğretmenlere ve '31 ve üstü' kıdeme sahip öğretmenlere yıldırma davranışını daha fazla uygulamıştır. Sosyal adalet liderliği becerilerinin okul yöneticilerine kazandırılması, sistemdeki öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarının artırılması ve öğretmenlerin yıldırma yaşama düzeylerinin azaltılması amacıyla katılımcı, adil bir liderlik tarzı olan Sosyal adalet liderliği anlayışı okul yöneticilerine benimsetilebilir. Okullarda yıldırma kaynaklı enerji ve zaman kaybını minimuma indirecek gerekli tedbirler alınarak; bu yönde bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir. Okul yönetimi ve öğretmenler arasındaki iletişim güçlendirilerek; okulda görevler ve iş yükü adil şekilde dağıtılabilir.

Anahtar sözcükler: işyerinde yıldırma, öğretmen, okul yöneticisi, sosyal adalet liderliği

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN ÖZ-DÜZENLEMELERİ VE AKADEMİK ÖZ-YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cakarademir@mu.edu.tr
Öğretmen Özge DEVECİ, Milli Eğitim Bakanlığı, ozzgedevce@gmail.com
Öğretmen Burcu ÇAYLI, Milli Eğitim Bakanlığı, burcu_cyl@hotmail.com

ÖZET

Baker'in; "Bilmiyorsun, bilmediğini de bilmiyorsun ve bilmediğini bilmeyi de istemiyorsun." sözü öğrenmeyle ilişkilidir. Zaman ilerledikçe, öğrenmelerin, düzenleme ve değişikliğe ihtiyaç duyduğu bilinmektedir. Canlının içinde bulunduğu çağa uyum sağlayıp, hedeflerine ulaşabilmesi için kendi öğrenmeleri üzerinde değişim yapması ve kendi becerilerinin farkında olması gereklidir. Öz düzenleme, bireyin kendi öğrenme hedeflerini belirlediği, üst biliş, isteklendirme açısından aktif ve yapıcı bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Arslan ve Gelişli, 2015). Bireylerin motivasyonlarını arttırmaya yönelik stratejileri, duygularını ve çevreyi kontrol etmeye yönelik stratejileri aktif bir şekilde kullanmaları sonucunda başarılı bir öz düzenleme sürecini gerçekleştirecekleri düşünülebilir (Yıldızlı, 2015). Öğrenme ihtiyaçlarını, ders içindeki hedeflerini belirleyip, belirlediği hedef doğrultusunda ilerleyen öğrencinin öz-yeterlik algısında değişiklik olabilecektir. Akademik öz-yeterlik, bireyin verilen bir akademik görevi belirlenmiş olan bir başarı seviyesinde yapabileceği konusundaki algısıdır (Ekici,2012). Buradan hareketle bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin algılanan öz-düzenlemeleri ve akademik öz-yeterlik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Çalışmaya toplam 801 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Arslan ve Gelişli (2015) tarafından geliştirilen "Algılanan Öz-düzenleme Ölçeği", Öncü (2012) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan "Akademik Öz-yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen bulgular katılımcıların, cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, anne- baba tutumuna göre değerlendirilmiştir. Veriler SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiş ve verilerin analizinde hangi istatistiksel testlerin yapılacağına karar vermek amacı ile verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. İki ölçek arasında ilişki olup olmadığı belirlemek için Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Cinsiyet, sınıf düzeyi ve anne- baba tutumunun değişken olarak ele alındığı araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ortaokul öğrencilerinin algılanan öz-düzenleme düzeyleri ve akademik öz-yeterlikleri konularında öneriler getirilecektir.

Anahtar sözcükler: akademik öz-yeterlik, algılanan öz-düzenleme, ortaokul öğrencileri

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK ÖZ BİLDİRİMLERİ İLE GÖRSEL MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ÖZYETERLİK ALGILARI

Yrd.Doç.Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cakarademir@mu.edu.tr
Öğretmen Özge DEVECİ, Milli Eğitim Bakanlığı, ozzgedevce@gmail.com

ÖZET

Matematik körlerin dokunarak tanımlamaya çalıştıkları fil gibi kimine göre kuralları belli bir satranç oyunu; kimine göre sayı türünden nesnelere konu alan bir bilim; kimine göre ise günlük hayat için basit hesaplama tekniğidir

(Yıldırım, 1996). Matematik herkes için farklı nedenlerle gereklidir diyebiliriz. Matematiğin bir gereklilik olduğu düşünülürken, matematik alanında başarılı olmanın önemli olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Başarılı olmak eğitim alanında yapılan yatırımların önemli hedefidir. Türkiye’de ve dünyada binlerce öğrencinin matematik dersini sevmediği, matematik ile ilgili kaygılarının olduğu ya da matematikten korktuğu bilinmektedir (Işık, Çiltaş ve Bekdemir, 2008). Matematik dersinde yeterli olabilmenin, korkmamanın matematiği doğru anlamak ve anladığını doğru ifade edebilmekle ilgili olduğu düşünülebilir. Matematik her ne kadar soyut ve karmaşık olursa olsun görsel olarak ifade edilebildiği müddetçe öğrenci için daha somut, daha anlaşılır ve daha sevilir hale gelecektir (Işık ve Konyalıoğlu, 2005). Model, şekil, resim gibi çoklu temsillerin kullanımı, matematiksel düşüncelerin ifade edilmesine yardımcı olabilir. Kendi düşüncelerini istediği biçimde ifade edebilen bireylerin, öz-bildirimlerinin yeterli düzeyde olduğu düşünülebilir. Çünkü öz bildirim bireyin kendi yeterlikleri ve öğrenmeye ilişkin özellikleri hakkında görüşlerini belirtmesidir (Akın, 2011). Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin matematik öz bildirim düzeyleri ve görsel matematik okuryazarlığı özyeterlik algılarını belirlemektir. Çalışmaya toplam 1521 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında Akın (2011) tarafından geliştirilen “Matematik Öz Bildirim Envanteri”, Duran (2011) tarafından geliştirilen “Görsel Matematik Okuryazarlığı Özyeterlik Algısı Ölçeği” ve araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Elde edilen bulgular katılımcıların, cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, öğrenci ders notu, matematik öğretmeni tutumu ve anne-baba tutumuna göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, ortaokul öğrencilerinin matematik öz bildirim ve görsel matematik okuryazarlığı özyeterlik algısı düzeylerinin, incelenen değişkenlere göre sırasıyla; kız öğrencilerin, alt sınıfların, ders notu yüksek olanların, demokratik öğretmen ve demokratik anne-babaların lehine anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Araştırmada matematik öz bildirim düzeyi ve görsel matematik okuryazarlığı özyeterlik algısı arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: matematik eğitimi, matematik öz bildirim, ortaokul öğrencileri, özyeterlik algısı, görsel matematik okuryazarlığı

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA KAYGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi, Hüseyin ÇEVİK, Gazi Üniversitesi, Cevik1979@gmail.com
Öğretmen Şenol ORAKÇI, Milli Eğitim Bakanlığı, senolorak@gmail.com
Öğretmen Osman AKTAN, Milli Eğitim Bakanlığı, karakteregitimi@gmail.com
Doktora Öğrencisi, Çetin TORAMAN, Gazi Üniversitesi, cetintoraman@gmail.com

ÖZET

Okumaya karşı bir tepki olarak gelişen okuma kaygısı, okuma becerisinin alışkanlığa dönüştürülmesini güçleştiren faktörlerden biridir. Bu nedenle ortaokul öğrencilerinin okuma kaygısına sahip olup olmadığının belirlenmesi ve okuma kaygı düzeyini etkileyen değişkenlerin belirlenmesi gerekir. Bu araştırmanın amacı Ankara ili, Keçiören ilçesinde ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin okuma kaygılarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesidir. Araştırma betimsel araştırma türlerinden ilişkisel tarama deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Ankara ili Keçiören ilçesinde bulunan okullarda öğrenim gören, veri toplaması kolay, gönüllülük ilkesiyle araştırmaya katılan 368 ortaokul öğrencisi araştırma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak okuma kaygısı ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde IBM-SPSS 22 programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle analizler Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı, Mann Whitney U Test, Kruskal Wallis Test gibi nonparametrik teknikler ile yapılmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde, katılımcıların okuma kaygısı ölçeği alt boyutları incelendiğinde katılımcıların okuma sürecini planlama ve okumayı destekleyen unsurlar alt boyutlarında düşük puanlara yığıldıkları okuduğunu anlama ve çözümlenme boyutunda ise ortanın üzerinde puan aldıkları belirlenmiştir. Türkçe dersi akademik başarı düzeyi ile gerek okuma kaygısı ölçeğinin toplam puanı ve gerekse alt boyutlarının hiçbiri ile anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Araştırma bulgularına dayalı olarak cinsiyete, aile gelir düzeyine ve öğrencilerin en son ne zaman kitap okuduğuna göre okuma kaygısının boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Hem anne ve hem de baba eğitim durumuna göre okuma kaygısı ölçeğinin sadece “okuduğunu anlama ve çözümlenme” alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiş olup, diğer boyutlarda anne ve baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Anne ve babanın evde kitap okuma durumuna göre okuma sürecini planlama, okuduğunu anlama ve çözümlenme boyutlarında anlamlı bir farklılık belirlenmiş olup, okumayı destekleyen unsurlar alt boyutu ile okuma kaygısı toplam puanlarında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Araştırma bulgularına dayalı olarak öğrencilerin okuma kaygılarını azaltmaya yönelik deneysel araştırmaların yapılması, öğrencilere ve öğrenci ebeveynlerine yönelik okuma kaygısını azaltmaya yönelik eğitsel çalışmalar düzenlenmesi ve rehberlik yapılması önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: başarı, dil öğretimi, okuma kaygısı

PEDAGOJİK FORMASYON DESTEKLİ SPOR BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sabahattin DENİZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sdeniz@mu.edu.tr
Doç.Dr. Süleyman CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, scan@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinden pedagojik formasyon programına katılan ve beden eğitimi ve spor öğretmenliği programına devam eden öğretmen adaylarının öğrenme stillerine yönelik görüşleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma genel tarama modelinde yapılmış betimsel bir araştırmadır. Araştırmada “Vermunt öğrenme stilleri ölçeği (VÖSÖ)” kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2016-2017 eğitim –öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi pedagojik formasyon programına katılan ve spor bilimleri fakültesi beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören, son sınıf öğrencilerinden, random yoluyla seçilen ve araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin 72’si (%35,8) kadın, 129’i (%64,2) erkek olmak üzere toplam 201 öğrenci katılmıştır. Farklı öğrenmelerin nasıl oluştuğunu bilmek, öğrenenlerin nasıl başarılı olacağını belirler. Spor bilimleri alanındaki öğretmen adaylarının, öğrenme stillerinin nasıl tanınacağını bilmek, onlara nasıl öğretilebileceği konusu önemli olmaktadır. Günümüz öğretmen yetiştirme anlayışında öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik tercihleri ve yönelimleri onların öğrenme stilleri olarak anlaşılmaktadır. Spor bilimleri öğrencilerinin özel yeteneklerini geliştirici, teori ve uygulama destekli öğrenme stilleri oluşturularak eğitilmeleri sağlanmaktadır. Elde edilen bulgular, Spor bilimleri öğretmen adaylarının çalışma aktiviteleri(bilgiyi işleme süreci ve düzenleme süreci) ve çalışma güduları (öğrenmedeki zihinsel model ve öğrenme yönelimleri) ile cinsiyet, yaş, lisans, branş, antrenör belgesi olup olmama, bir işte çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bölüm (antrenörlük, spor yönetimi, rekreasyon, beden eğitimi ve spor öğretmenliği) ve akademik not başarılarına göre ise anlamlı bir farklılık göstermektedirler. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği alanındaki öğrencilerin çalışmaya(öğrenme yönelimleri) yönelik görüşlerinin, spor yönetimi, antrenörlük ve rekreasyon alanlarından daha farklı olduğu söylenebilir. Öğretmenlik mesleğinde, fakülteye girişteki tercih, bireysel ilgiler ve mesleki yönelimler etkili olmaktadır. Ayrıca akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin çalışma aktiviteleri ve çalışmaya yönelik görüşleri daha olumlu görülmektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde spor bilimleri öğrencilerinin herhangi bir kurumda öğretmen/ eğitmen olarak çalışmak istedikleri önem kazanmaktadır.

Anahtar sözcükler: öğrenme, öğrenme stili, öğretmen yetiştirme, pedagojik formasyon, spor bilimleri

PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETME MOTİVASYON EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. İzzet GÖRGEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, igorgen@mu.edu.tr
Doç.Dr. Sabahattin DENİZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sdeniz@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, pedagojik formasyon programına katılan spor bilimleri fakültesi öğretmen adaylarının öğretme motivasyonlarına yönelik görüşlerini incelemektir. Araştırma genel tarama modelinde yapılmış betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu 2016-2017 eğitim –öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi pedagojik formasyon programına devam eden spor bilimleri fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmaya, 29’u (%26,1) kadın, 82’si (%73,9) erkek olmak üzere toplam 111 öğrenci, gönüllü olarak katılmıştır. Verilerin toplanmasında “ öğretme motivasyonu ölçeği(ÖMÖ)” kullanılmıştır. Öğrenme ve öğretmenin, öğretiminde motivasyon özel bir konu olarak yer almaktadır. Her alanda olduğu gibi spor bilimleri alanında da motivasyon, mesleki gelişimde, eğitim çalışmalarında, öğrenenin daha kolay öğrenmesinde etkili olmaktadır. Öğretmen adaylarının, öğretme motivasyonu yönünden eğitilmeleri, onların öğretim uygulamalarını yerine getirmede ve psikolojik iyi olmalarında daha verimli ve başarılı olmalarını sağlamaktadır. Spor bilimleri öğrencilerinin bireysel ve takım oyunlarında, öğretme motivasyonundan en üst düzeyde yararlandıkları bilinmektedir. Araştırma bulgularına göre spor bilimleri öğretmen adaylarının öğretme motivasyonlarının ortanın üzerinde bir düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmen adaylarının içsel isteklendirme ortalamaları dışsal motivasyon ortalamalarına göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durumda öğretmen adaylarının öğretme motivasyonlarının içsel odaklı oldukları söylenebilir. Erkek öğretmen adayları “ öğretmenliğin kendisinin bir ödül” olduğunu, kadın öğretmen adaylarına göre daha güçlü bir düzeyde hissettiklerini belirtmişlerdir. Rekreasyon bölümü öğrencileri, spor yöneticiliği öğrencilerine göre öğretmenlik mesleğini “sağladığı olanaklar iyi olduğu için” seçtiklerini belirtmişlerdir.İçsel güdülenmiş öğretmen adayları gelecekte mesleki görevlerini yerine getirirken öğretme-öğrenme sürecinde yaptıkları etkinliklerin hissettirdiği olumlu duygularla daha istekli ve verimli olma yolunda

avantajlı olabilecekleri anlaşılmaktadır. Spor bilimleri alanındaki öğretmen adaylarının içsel motivasyonel yönlerinin yüksek olması, öğretim eylemlerine zevk alarak ve anlamlı bularak katılmalarından kaynaklandığını göstermektedir.

Anahtar sözcükler: motivasyon, öğrenme, öğretim motivasyonu, öğretmen adayı, sporda motivasyon

PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN SOSYAL ADALET ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Öğretmen Barışcan ÖZTÜRK, Bornova Altay Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, bariscano@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Erol ESEN, Celal Bayar Üniversitesi, midfielder_1912@hotmail.com
Doç.Dr. Yelda KAĞNICI, Ege Üniversitesi, yelda.kagnici@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda sosyal adalet ve hak savunuculuğu kavramlarının, psikolojik danışma alanına bütünleştirilmesine; alandaki uygulamaların ve araştırmaların bir parçası olmasına yönelik güçlü çağrılar, talepler dikkat çekmektedir (Arthur, Collins,McMahon ve Marshall, 2009; Burnes ve Singh, 2010; Collins, Marshall ve McMahon, 2013; Singh ve diğ., 2010; Speight ve Vera, 2008; Toporek, Lewis ve Crethar, 2009). Vera ve Speight (2003) psikolojik danışma alanının çok kültürlülüğe dair sorumluluklarıyla birlikte sosyal adalete yönelik sorumlulukları içermesi gerektiğine işaret ederler; “sosyal adalet perspektifi; eşitlik, öz belirleme ve sosyal sorumluluk gibi toplumsal endişelere odaklanmaktadır”. Aslında psikolojik danışma alanının tarihsel gelişimine bakıldığında, ruhsal hastalıkların uygun bakımla tedavisine ön ayak olan Clifford Beers; göçmenlerin çalışma yaşamına yardımcı olmaya yönelik çabalarıyla mesleki danışmanlığın babası kabul edilen Frank Parsons alandaki öncü sosyal adalet savunucuları olarak kabul edilirler (Fouad, 2006;Hartung ve Blustein, 2002; Kiselica ve Robinson, 2001). Ancak zamanla, alandaki sosyal adalet yaklaşımının yerini daha birey odaklı yaklaşımlara bıraktığı açıktır. Goodman ve ark. (2004) psikolojik danışmanların sosyal adalete ilişkin çalışmalarını; toplumsal değerleri, yapıları, politikaları ve uygulamaları değiştirmeye yönelik faaliyetler/etkinlikler olarak kavramsallaştırmıştır; değişime yönelik bu faaliyetler/etkinlikler ile dezavantajlı grupların öz belirleme araçlarına ulaşımı artacaktır. Bu çalışmayla psikolojik danışmanların sosyal adalet algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan psikolojik danışmanlar, yurt içi ve yurt dışından yoğun göç alan İzmir’in Bayraklı ve Bornova ilçelerinde görev yapmaktadırlar. Araştırmaya 125’ i kadın, 53’ ü erkek toplam 178 psikolojik danışman katılmıştır. Psikolojik danışmanların yaşları 22 ila 55 yaş arasında değişmekte olup yaş ortalamaları 39’ dur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Torres-Harding ve ark. (2012) tarafından geliştirilen ve Cırık (2015) tarafından Türkçe’ ye Sosyal Adalet Ölçeği ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre psikolojik danışmanların ölçek puanlarının; cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, mezun olunan lisans programı, görev süresi, çalışılan okul/kurum türü ve kültüre duyarlı psikolojik danışma konusunda eğitim alma durumu değişkenlerine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ayrıca psikolojik danışmanların ölçekten elde ettikleri puanların oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir. King ve Bruner (2000) katılımcıların araştırmalarda kendilerini geçerli sosyal normlara uyumlu yansıtma eğiliminde olabildiğini savunurken, bu durumu sosyal beğenirlik kavramı ile tanımlamaktadırlar. Sosyal normlarla uyumlu özellikler içeren maddeler kabul edilerek yüksek puanlarla yanıtlanabilmektedir (Dickson,1997). Özellikle psikolojik danışmanlar gibi hangi tepkilerin normatif anlamda daha uygun olduğuna dair farkındalığın yüksek olduğu gruplarda bu eğilimin daha yüksek olabileceği düşünülmektedir. Psikolojik danışmanların sosyal adalete ilişkin algıları ile ilişkili değişkenlerin bulunabilmesi için farklı değişkenleri içeren yeni araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: psikolojik danışmanlar, sosyal adalet, sosyal adalet ölçeği

RESFEBE ZEKA SORULARININ GENEL İZLENİMLE VE DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI İLE DEĞERLENDİRİLMESİNDE PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİĞİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Serap BÜYÜKKIDIK, Gazi Üniversitesi, sbuyukkidik@gmail.com
Öğretmen Ayşe ŞİMŞEK, Burdur Alpaslan Ali Can Bilim ve Sanat Merkezi, aysesimsek1002@gmail.com

ÖZET

Resim, harf, kelime, sembol, simge ve imgelerin rengi, duruşu, sayısı, konumu, büyüklüğü küçüklüğü vb. gibi birçok özelliğini göz önünde bulundurarak bir kelimenin, kelime öbeğinin veya cümlenin anlatılmasına dayalı zeka sorularına resfebe denilmektedir. Resfebe kelimesi resim ve alfabe kelimelerinden türetilmiştir. Günümüzde Türkiye’de resfebelerle ilgili pek çok etkinlik ve yarışma düzenlenmektedir. Bu yarışma ve etkinlikleri düzenleyen komisyonlarla yapılan görüşmeler sonucunda üretilen resfebe çalışmalarının değerlendirilmesinde komisyonların çoğunlukla genel izlenime dayalı veya nadiren ölçüt listesinden yararlanarak resfebe çalışmalarını değerlendirdiği

belirlenmiştir. Resfebe çalışmalarının değerlendirilmesinde kullanılan genel izlenime dayalı ve dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirme yöntemlerinin puanlayıcılar arası tutarlılığına dayalı alanyazında herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca resfebe çalışmalarının puanlanıp değerlendirilmesine yönelik herhangi bir dereceli puanlama anahtarına rastlanmamıştır. Bu açıdan yapılan araştırmanın alanyazına katkı sağlaması ve alanyazındaki bir boşluğu doldurması yönüyle önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada resfebe zeka sorularının genel izlenimle ve bütünsel dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilmesinde klasik test kuramı çerçevesinde sınıf içi korelasyon ve krippendorf alfa katsayılarının karşılaştırılması ve hangi yöntemle puanlamanın daha yüksek puanlayıcılar arası güvenilirliğe yol açacağına incelenmesi amaçlanmıştır. Betimsel çalışmada ortaokul öğrencilerinin oluşturduğu 121 resfebe zeka sorusunun 4 öğretmen tarafından öncelikle genel izlenimle ve yapmış oldukları puanlamaların ardından unutmaları göz önünde bulundurularak araştırmacılar tarafından geliştirilen bütünsel dereceli puanlama anahtarı ile puanlamaları sonucu elde edilen verilerin klasik test kuramına dayalı olarak analizleri yapılarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Araştırma sonucunda genel izlenimle puanlama için sınıf içi korelasyon katsayısı ve krippendorf katsayısı bulunmuştur. Dereceli puanlama anahtarıyla puanlama için de sınıf içi korelasyon katsayısı ve krippendorf katsayısı bulunmuştur. Bu katsayılar incelendiğinde dereceli puanlama anahtarı kullanımının puanlayıcılar arası tutarlılığı arttırdığı sonucuna varılmıştır. Değerlendiricilere genel izlenimle puanlama yapmak yerine dereceli puanlama anahtarı geliştirilerek puanlama yapımları önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: dereceli puanlama anahtarı, krippendorf alfa, puanlayıcılar arası tutarlılık, Resfebe, sınıf içi korelasyon katsayısı

SENARYO TEMELLİ ÖĞRETİMLE BİRLİKTE UYGULANAN YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZ-YETERLİK ALGILARINA, ÖZ- DÜZENLEYİCİ ÖĞRENME BECERİLERİNE, AKADEMİK BAŞARILARINA VE ÖĞRENMENİN KALICILIĞINA ETKİSİ

Arş.Gör. Hilal BİLGİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hilalbilgin@mu.edu.tr
Doç.Dr. Necdet AYKAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, necdetaykac@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı senaryo temelli öğretim ile birlikte uygulanan yaratıcı drama yönteminin öğretmen adaylarının öz-yeterlik algılarına ve öz düzenleyici öğrenme becerilerine etkisini saptamaktır. Çalışmada senaryo temelli öğretim ile birlikte uygulanan yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı deney grubu ile geleneksel öğretim yönteminin kullanıldığı kontrol grubu arasındaki farkı tespit etmek amacıyla gerçek deneme modellerinden ön test-son test-kalıcılık testi kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır. Çalışma 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmekte olup Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini alan İngilizce Öğretmenliği Bölümünde öğrenim görmekte olan 20'si deney 20'si kontrol grubu olmak üzere toplam 40 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada deneysel uygulama öncesinde ve sonrasında deney grubu ile kontrol grubu arasındaki farkı tespit etmek amacıyla Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği (Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya, 2005), Öz-düzenleyici Öğrenme Becerileri (ÖDÖB) Ölçeği (Turan, 2009) ve araştırmacı tarafından geliştirilen akademik başarı testi kullanılmıştır. Deneysel uygulama öncesinde deney ve kontrol gruplarına başarı testi ön test olarak uygulanarak grupların birbirine denk olup olmadığı kontrol edilmiştir. Deney ve kontrol gruplarının başarı testinden aldıkları puan ortalamalarına göre belirlenmesinden sonra, ölçekler de ön test olarak uygulanmış ve deneysel uygulamaya başlanmıştır. Deneysel uygulama sürecinde deney grubunda dersler işlenirken senaryo temelli öğretim ile birlikte yaratıcı drama yöntemi kullanırken kontrol grubunda ise anlatım, soru- cevap ve sunuş yoluyla öğretim yöntemlerini içeren geleneksel yöntem kullanılmıştır. Deneysel işlemin bitiminde başarı testi ve ölçekler deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Deneysel işlemin bitiminden 15 gün sonra da kalıcılığı test etmek amacıyla her iki gruba da başarı testi uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde Shapiro-Wilks testi, aritmetik ortalama, standart sapma, bağımlı gruplar t-testi ve bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin hem akademik başarılarında hem de öz-düzenleyici öğrenme becerilerinde ve öğretmen öz yeterliklerinde deneysel işlem öncesi ön test puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bununla birlikte aynı ölçekler ve başarı testinin son test olarak uygulanması ile elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin hem akademik başarılarında hem de öğretmen öz yeterliklerinde ve öz-düzenleyici öğrenme becerilerinde deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Başarı testinin deneysel işlemin bitiminden 15 gün sonra uygulanması ile elde edilen kalıcılık testi puanlarına göre de deney grubunun kalıcılık düzeyinin kontrol grubundan yüksek olduğu sonucunda ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: öz-düzenleyici öğrenme, akademik başarı, öz- yeterlik, yaratıcı drama, senaryo temelli öğrenme

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK ÖĞRETİMİ ÖZ YETERLİKLERİNİN VE MÜZİK KAVRAMINA YÖNELİK METAFORLARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Alican GÜLLE, AKdeniz Cengiz Topel Ortaokulu Mersin, alicangulle@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Cenk AKAY, Mersin Üniversitesi, cenkakay35@hotmail.com

ÖZET

Sınıf öğretmeni, ilköğretim 1.kademenin en önemli müzik öğreticisidir. Öğrenciler, temel müzik eğitiminin başlangıcını sınıf öğretmenleri ile öğrenmekte ve 1. Kademe süreci boyunca onlar aracılığı ile geliştirmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik algılarının yüksek olması, meslek yaşantılarında yetiştirecekleri öğrencilerin müzik eğitimi başarıları için büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, sınıf öğretmeni adaylarının sahip oldukları müzik öğretimi öz yeterlik algılarının ve müzik kavramına yükledikleri metaforların, müzik öğretimi düzeylerine ulaşılmasında büyük bir önem taşıdığı düşünülmektedir. Yapılan literatür taraması sonucunda, Türkiye’de sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik algılarının ve müzik kavramına yönelik metaforlarının birlikte incelendiği bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu özelliğinden dolayı araştırma özgün bir araştırmadır. Araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik algılarını ve müzik kavramına ilişkin metaforlarını ortaya koymak ve gelecekte bu konuda araştırma yapacaklar için öneriler geliştirmektir. Yapılan araştırma tarama (survey) yöntemine dayanmakta olup betimsel bir çalışmadır. Nitel ve nicel veriler toplanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 2016-2017 öğretim yılında üç farklı devlet üniversitesinin sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan, 2. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden 445 öğrenci katılmıştır. Araştırma da veri toplamak için bilgiler formu, müzik öğretimi öz yeterlik ölçeği, yazılı ve görsel metaforik algı formu kullanılmıştır. Bilgiler formu, örnekleme tanımlayabilmek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılan müzik öğretimi öz yeterlik ölçeği, Afacan (2007) tarafından, sınıf öğretmeni adaylarına yönelik geliştirilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik düzeylerinin nasıl olduğunu ortaya koyabilmek için betimsel analiz uygulanmıştır. Adayların, müzik öğretimi öz yeterlik düzeyleri, çeşitli değişkenlere göre incelenmiş, bağımsız iki örneklem grubu için t-testi (independent samples t-test); ikiden çok bağımsız örneklem grubu için tek yönlü varyans analizi (one-way anova) yapılmıştır. Ölçme aracının ölçme güvenirliği için yapılan analiz sonucunda Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı 0,777 olarak bulunmuştur. Araştırmada nitel veri olarak kullanılan yazılı ve görsel metaforik algı formu, araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Nitel verilerin analizinde kodlayıcıların kodlama güvenirliği Miles ve Huberman’ın formülü kullanılarak hesaplanmış ve kodlayıcılar arasında % 90,265 oranında güvenirlik sağlanmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik algılarında, “müzik dinlemeyi sevme, müzik dinleme sıklığı, müzik etkinliklerine dinleyici olarak katılma, müzik etkinliğinde yer alma, müzik eğitimi alma, enstrüman çalma, yetenek” değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yazılı metaforlar olarak en çok ilaç(32), hayat/yaşam(19), ruh(19) metaforlarının; görsel metafor olarak ta “sol anahtarı” imgesinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda sınıf öğretmeni adaylarının “müzik” kavramı ile ilgili ürettikleri yazılı ve görsel metaforların duyuşsal kazanımlar olduğu belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: metafor, müzik, müzik öğretimi, özyeterlik, sınıf öğretmeni adayları

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN LİSANSTA ALMIŞ OLDUKLARI MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR ANALİZ

Öğretmen Alican GÜLLE, Akdeniz Cengiz Topel Ortaokulu Mersin, alicangulle@gmail.com
Prof.Dr. Tuğba YANPAR YELKEN, Mersin Üniversitesi, tyanpar@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Cenk AKAY, Mersin Üniversitesi, cenkakay35@hotmail.com

ÖZET

Müzik öğretimi içsel bir süreç ve ürün olan müziksel öğrenmeleri destekleyen ve sağlayan dışsal olayların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi sürecidir (Yıldız, 2002: 14). Ülkemizde bu sürecin yaşandığı kurumsal yapılardan birisi de ilkokullardır. İlkokullarda müzik öğretimini sağlayan kişi sınıf öğretmenidir. Sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin ihtiyacı olan genel müzik eğitimi sürecini sürdürebilecek boyutta müzik bilgisine, gerektiğinde çalma ve söyleme becerisine, müzik üretiminde kullanılabilecek yöntem ve tekniklere hâkim ve bu etkinlikleri gerçekleştirecek nitelikte yetişmiş olması gereklidir (Kurtuldu 2009). Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin lisansta almış oldukları müzik eğitimi büyük bir önem taşımaktadır. Son yıllarda yapılan çalışmalar incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin, müzik öğretimi sırasında sorunlarla karşılaştığı ve

kendilerini müzik öğretimi için yeterli bulmadıkları görülmektedir. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin lisans döneminde almış oldukları müzik dersine yönelik derinlemesine görüşlerine başvurmanın, yaşanan sorunların sebeplerini belirleme ve çözüm önerileri geliştirebilme açısından büyük bir önem taşıdığı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin lisans döneminde almış oldukları müzik eğitimi ve uygulamaya yansımaları hakkındaki görüşlerini belirleyip, lisans döneminde verilen müzik eğitimi ve meslek hayatlarındaki müzik öğretim programının iyileştirilmesine yönelik öneriler geliştirmektir. Araştırma durum araştırması şeklinde tasarlanmış olup, 2016-2017 öğretim yılında Mersin ilinde 1 devlet okulunda görev yapmakta olan 28 sınıf öğretmeni içerisinde 5 sınıf öğretmenin gönüllü katılımı ile odak grup görüşmesi yapılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından odak grup görüşme formu hazırlanmıştır. Verilerin sunumunda görüşmeye katılan öğretmenlerin ifadeleri olduğu gibi verilmiştir. Odak grup görüşmelerinde bulguların içerik analizine tabi tutularak frekans ve yüzdeyle sunulması alan yazında tercih edilmediğinden bu yönetime başvurulmuştur. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin lisans döneminde almış oldukları müzik eğitiminin; dönem süresi, bilişsel-duyuşsal-psikomotor öğrenme alanları ve meslek hayatında uygulanabilirlik unsurları bakımından yetersiz olduğu, bu nedenle ilkokulda müzik dersine branş öğretmenlerinin girmesinin daha etkili olabileceği görüşü katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: müzik eğitimi, müzik öğretimi, sınıf öğretmeni

TEACHERS' OPINIONS ASSOCIATED WITH ACADEMIC RESILIENCY IN PISA 2015

Okutman Ayşe YÖNKUL, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, ayse.yonkul@asbu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Ilker KALENDER, Bilkent Üniversitesi, kalenderi@bilkent.edu.tr

ABSTRACT

Resiliency, especially academic resiliency, is a topic of research in educational science. Students who are from disadvantaged background draw a huge attention from 20th and 21st century educational researchers since Coleman's report on Equality and Educational Opportunity in 1966. Among the factors that are associated with disadvantaged students are low socio-economic level of individuals and their families; loss of parent or parents, violence at home or in the neighbourhood, and antisocial and criminal behaviour of the individual and chronic illnesses of him or her, low socio-economic status being the most important factor. Although there is an accumulation of literature in resiliency, most of the studies focus on students. However, there may be significant information that can be extract from teachers. For those who want to work on resiliency, OECD's Programme for International Student Assessment (PISA) provides large-scale data. This study focuses on academic resiliency using science literacy of 15-years old Turkish students who are from 72 countries and economies. Using socio-economic indicators of PISA, academically resilient students were defined. Then using multiple linear regression, factors such as opinions about school's capacity to provide instruction hindered, job satisfaction, instructional practices were examined to assess their ability to predict resilient students' science literacy. Results indicated that teacher is an important agent to predict academic resiliency. Teacher-related variables well predicted achievement level of students. Turkey is one of the countries with the highest ratio of resiliency in PISA cycles. This study is expected to further contribute to the efforts to decrease disadvantages of students and foster resiliency among those students.

Keywords: academic resilience, pisa 2015, teacher opinions about resilience

THE ACADEMIC SUCCESSFUL EFFECT OF PSYCHOLOGICAL PROBLEMS OF UNIVERSITY STUDENTS

Öğr.Gör. Emine AY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, emineay@mu.edu.tr
Öğr.Gör. Yusuf YİĞİT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, yusufyigit@mu.edu.tr

ABSTRACT

In recent years, the fact that young people in the world and our country have been alienated from collecting with different attitudes and behaviors has caused international concern. Especially the expectations that are concentrated on university youth, the changing conditions of life and intensive education environment, and the conditions that are caused by the technological developments are very effective on the psychology of the university youth. Because of various problems, the level of anxiety of young people varies, which can cause difficulties in acquiring academic success. For this reason, when dealing with the problems of young people who are the guarantors of the future, the society becomes a necessity to be more sensitive. The majority of developing countries are young people. Young people face many problems. Many young people who are working, not working, reading, not reading are different from each other. Today, university students problems are rapidly

varying and, in parallel, solution-focused approaches are rapidly gaining importance. Often these problems begin to increase as they enter the university and continue to vary from end to end. In researches, it is seen that students mostly face many problems such as accommodation, nutrition, friendship, family life, health problems and their effects on academic success are handled in different dimensions. In addition, these problems include factors such as lack of study, family indifference and failure. The solution of the psychological problems of young people is of great importance when school success is thought to be the basis for a productive work life in the future. The success of the youth, the success of the society together, the success of the society can affect the success of the countries and it is of great importance in the development of the countries. For this reason, it is very important that the youth who are the guarantor of the future are educated very well in physically and spiritually. In this review study, in order to emphasize the importance and to be able to create resources for future studies; the psychological problems of university students and the role of these problems in school success will be discussed.

Keywords: , achievement, university, student psychology

THE EFFECT OF ACADEMIC STAFFS' POWER DISTANCE PERCEPTIONS ON ORGANIZATIONAL SILENCE*

Assoc. Prof. Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM, Mugla Sitki Kocman University, aycancicek@gmail.com

Res. Asst. Yılmaz İlker YORULMAZ, Mugla Sitki Kocman University, yilkeryorulmaz@gmail.com

Res. Asst. Burcu TÜRKKAY ANASIZ Mugla Sitki Kocman University, burcuturkkas@gmail.com

PhD Student İbrahim ÇOLAK, Mugla Sitki Kocman University, ibrhmcik@gmail.com,

PhD Student Nahide Nur DUMLU, Mugla Sitki Kocman University, nahidenurdumlu@gmail.com

ABSTRACT

The ability to maintain the existence and success of the organization seems to depend on the culture in organizations where employees can freely share their knowledge, views and thoughts and reveal their creativity. However, sometimes the employees do not express their ideas and views intentionally. Especially in higher education institutions which illuminate and direct the society, the determination of the factors that affect the organizational silence of employees is of vital importance. In this respect, it is assumed in the research that one of the factors affecting the organizational silence might be related to the power distance, which is defined as the level of acceptance of the unequal distribution of the power derived from status, wealth, personality, size and prestige in individuals. In this regard, it is aimed to determine the effects of power distance perceptions of the academic staff working in faculties of education on their organizational silence. The universe of the research consists of academic staff working in the education faculties of the universities in seven geographical regions in Turkey. The data of the study are gathered from a total of 499 academic staff during the academic year of 2016-2017. In the research, 'Power Distance Scale' and 'Organizational Silence Scale' are used as the data collection instruments. In the analysis of the data obtained from the study, descriptive statistics, t-test, one-way ANOVA, multiple regression analysis and confirmatory factor analysis are used. It is anticipated that the academic staffs' power distance perceptions might have an effect on their organizational silence behaviors.

*This study was granted by Mugla Sitki Koçman University Scientific Research Projects Coordination Office with Project Number: 17/176.

Keywords: academic staff, education, organizational silence, power distance

ÖRGÜTSEL SESSİZLİK ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI*

Doktora Öğrencisi İbrahim ÇOLAK, Mugla Sitki Kocman University, ibrhmlk@gmail.com,
Arş. Gör. Yılmaz İlker YORULMAZ, Mugla Sitki Kocman University, yilkeryorulmaz@gmail.com

Arş. Gör. Burcu TÜRKKAS ANASIZ Mugla Sitki Kocman, burcuturkkas@gmail.com

Doktora öğrencisi Nahide Nur DUMLU, Mugla Sitki Kocman University, nahidenurdumlu@gmail.com

Doç. Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM, Mugla Sitki Kocman University aycancicek@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada Örgütsel Sessizlik Ölçeği (Dyne, Ang ve Botero, 2003) Türkçeye uyarlanmıştır. Orijinal ölçek 15 maddeden ve üç boyuttan oluşmaktadır. Her boyutta 5 madde bulunmaktadır. Ölçeğin boyutları “Kabullenici Sessizlik”, “Savunma Amaçlı Sessizlik” ve “Kurum Yararına Sessizlik” olarak Türkçeye çevrilmiştir. Kabullenici Sessizlik, çalışanın olan biteni kabullendiği için işe yarayabilecek fikirlerini, bilgi ve görüşlerini saklamasıdır. Savunma Amaçlı Sessizlik, çalışanın duyduğu korkudan dolayı kurumunu ilgilendiren yararlı bilgileri ve fikirlerini kendini koruma amacıyla saklamasıdır. Kurum Yararına Sessizlik ise çalışanın, diğer insanların veya kurumun faydalanması amacıyla işe ilişkin fikirlerini, bilgiyi veya düşüncelerini saklamasıdır (Dyne, Ang ve Botero, 2003).

Uyarlama sürecinde ilk olarak ölçek araştırmacılar tarafından ayrı ayrı Türkçeye çevrilmiştir. Daha sonra araştırmacılar bir araya gelerek yapılan çevirilerin dil, anlam ve kültürel uygunluğu üzerinde uzlaşmaya varmışlardır. Bir sonraki süreçte ölçek yabancı dil alanında uzman kişiler tarafından tekrar Türkçeden İngilizceye çevrilmiştir. Orijinal ölçek ile Türkçeden İngilizceye çevrilen ölçek arasında anlam bütünlüğü olduğu görülmüştür. Ölçek anlaşılabilirlik açısından 15 öğretim elemanından oluşan bir grubun görüşüne sunulmuştur. Gelen öneriler doğrultusunda ölçeğe son hali verilerek geçerlik ve güvenilirlik analizleri için hazır hale getirilmiştir. Ölçek, 310 öğretim elemanından oluşan bir örneklem üzerinde uygulanmıştır. Ölçeğin altı faktörlü yapısının incelenmesi için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Analiz sonucunda ölçekten madde atılmamıştır. DFA sonucunda χ^2/sd oranı (123.88/85) 1.46 bulunmuştur. DFA ile hesaplanan diğer uyum iyiliği değerleri şöyledir: GFI = .95, AGFI = .93, RMSEA = .04, RMR = .03, SRMR = .04, CFI = .99, NFI = .98, NNFI = .99. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin üç faktörlü ve 15 maddelik yapısının orijinal ölçekte olduğu gibi doğrulandığını göstermektedir.

Ölçeğin Kabullenici Sessizlik faktöründe yer alan maddelerin faktör yük değerleri .63 ile .80; Savunma Amaçlı Sessizlik faktöründe yer alan maddelerin faktör yük değerleri .70 ile .90 ve Kurum Yararına Sessizlik faktöründe yer alan maddelerin faktör yük değerleri .68 ile .89 arasında değişmektedir. Ölçekteki maddeler “1-Hiçbir zaman” ve “5-Her zaman” aralığında yanıtlanmaktadır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçeğin güvenilirlik analizi için Cronbach’s Alfa iç tutarlılık katsayısı incelenmiştir. Cronbach’s Alfa güvenilirlik katsayısı Kabullenici Sessizlik faktörü için .83, Savunma Amaçlı Sessizlik faktörü için .90 ve Kurum Yararına Sessizlik faktörü için .89 olarak hesaplanmıştır. Kaynakça: Dyne, L. V., Ang, S., & Botero, I. C. (2003). Conceptualizing employee silence and employee voice as multidimensional constructs. *Journal of Management Studies*, 40(6), 1359-1392.

*Bu çalışma Muğla Sitki Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 17/176 proje numarası ile desteklenmiştir. Araştırmacılar kuruma teşekkür ederler

Anahtar sözcükler: academic staff, education, organizational silence

TRAVMATİK YAŞANTILAR, CİNSİYET VE SOSYAL DESTEK İLE YARDIM ARAMA ARASINDAKİ İLİŞKİ

Prof.Dr. Hikmet YAZICI, Karadeniz Teknik Üniversitesi, hyaziciktu@gmail.com
Uzman Münevver ÖZDEMİR, Milli Eğitim Bakanlığı, mnvr.ozdemir@outlook.com

ÖZET

Bireyler yaşamlarının farklı dönemlerinde cinsel istismara maruz kalmaktan bir terör olayına şahit olmaya kadar sarsıcı farklı yaşam olaylarıyla karşılaşabilmektedirler. Bu tür olaylar her birey için stres verici sonuçlara yol açmayabilir. Travma sonrası stres bozuklukları, kaçınma davranışları, unutkanlık, uyku bozuklukları, örseleyici olayları simgeleyen uyarıcılardan kaçınma, yabancılaşma ve süregelen bir kaygı belirtileri şeklinde gözlenebilir. Bazı araştırmalarda travmatik yaşantıların kadınlarda, bazılarında ise erkeklerde daha yaygın gözlemlendiğine ilişkin bulgular mevcuttur. Çalışmaların önemli bir kısmında ise bu farklılık travmanın tür ve niteliğine bağlı olarak açıklanmaya çalışılmaktadır. Sosyal destek, travmatik yaşantılarla başa çıkma sürecinde en çok işlev gören psiko-sosyal kaynaklardan biridir. Bu durum özellikle kolektif toplum anlayışında daha belirgin şekilde ortaya çıkar. Kolektivist başa çıkma mekanizmalarının ön plana çıktığı sosyal yapılarda bireyler; aile, akraba ve yakın arkadaşlarının sosyal desteklerinden etkin bir şekilde yararlanırlar. Ancak bu durum, yardım arama eğilim ve tutumlarından bağımsız değildir. Amaç Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin travmatik yaşantıları, cinsiyetleri ve sosyal destek alma düzeyleri ile yardım arama çabaları arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışma 600 üniversite öğrencisi (Kadın=436, Erkek=164) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların %56,8i en az bir travmatik deneyime sahip iken, %43,2si herhangi bir travma yaşamamıştır. Farklı bölüm ve sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin yaş ortalaması 21.64dir (Ss=2.51). Araştırmada bilgi toplama formu ile algılanan sosyal destek ve yardım arama ölçekleri kullanılmıştır. Veri analizlerinde, tanımlayıcı istatistik teknikler ile hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Regresyon modeline cinsiyet, travmatik yaşantıya sahip olma durumu ve algılanan sosyal destek aşamalı olarak dahil edilmiştir. Kurulan modelin cinsiyet $F(1, 598) = 67.08, p<.001$, travmatik yaşantılara sahip olma $F(2,597) = 34.87, p<.001$ ve algılanan sosyal destek $F(3,596) = 42.22, p<.001$ değişkenleri için uygunluk taşıdığı gözlemlenmiştir. İlk model, varyansın yaklaşık % 10unu açıklamıştır ($R=318, R^2=101, R^2=.099$). Cinsiyetin yanında travmatik yaşantıların da eklendiği modelin varyansa anlamlı bir katkısı olmamıştır ($R=323, R^2=105, R^2=.102$). Bu değişkenlere algılanan sosyal destek eklendiğinde ise açıklanan varyans yaklaşık % 17 olmuştur ($R=419, R^2=175, R^2=.171$). Modele cinsiyetin özgün katkısı anlamlı bulunmuştur ($B=-7.773, SH=1.280, =-.318, p<.001$), diğer değişkenlerden travmatik yaşantılara maruz kalma durumunun katkısı anlamlı değildir ($B=-1.347, SH=853, =-.061, p>.115$), algılanan sosyal desteğe ise anlamlı katkı sağlamıştır ($B=-.199, SH=.028, =.269, p<.001$). Cinsiyet ve algılanan sosyal destek yardım arama çabalarını anlamlı düzeyde yordamaktadır. Bun karşı travmatik yaşantıya sahip olma durumu yardım aramayı anlamlı düzeyde açıklamamaktadır. Bu sonuç, bazı araştırma bulguları ile benzer iken bazıları ile farklılaşmaktadır.

Anahtar sözcükler: algılanan sosyal destek, travma, yardım arama, cinsiyet

TÜRKİYE EĞİTİM POLİTİKALARININ OLUŞMASINDA ZİYA GÖKALP'İN ETKİSİ

Prof.Dr. Sadık KARTAL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, skartal@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Türkiye Cumhuriyetinin kurulması ile yeni rejim, Osmanlı geçmişiyle bütün bağlarını keserek Batı'nın kurum ve yaşam biçimlerini benimsedi. Türkiye'yi Batı ülkeleri standartlarına taşımak için politik, toplumsal reformların yanında kültürel alanda da birçok köklü reformlar gerçekleştirildi. Bu reformların temel amacı, Batı standartlarına göre belirlenmiş yeni kurumlar, yeni değerler ve yeni bir "Türk" yaratmaktır. Ulusal devlet kurma sürecinde, yeni toplumu yaratmak ve yaratılan yeni toplumun gereksinimlerine ve değerlerine uygun yeni insanı yetiştirmek için eğitime önemli rol biçildi. Yani eğitim yeni bir milliyetçi Türk kimliği kazandırmakla görevlendirildi. Cumhuriyet Dönemi eğitimin şekillenmesinde birçok düşünürün fikirsel düzeyde etkisi olmuştur. Bu düşünürler arasında uygulama ve kısmen amaçlar konusunda farklılık olsa da hepsinin ortak paydası eğitimin milli, pozitivist ve Batılı olması idi. Bu düşünürlerden birisi de eğitimin şekillenmesinde önemli bir yere sahip olan Ziya Gökalp'tir. Ziya Gökalp'e göre sosyal inkılabın hedefi her alanda millileşmeyi sağlamaktır. Türk toplumunu millet ideali etrafında toplamak, milli bir yaşam biçimi ortaya çıkarmak sosyal inkılabın bizzat kendisidir. Eğitimin amacı milli fertler yetiştirmektir. Millî fertler yetiştirmek ise doğrudan doğruya "millet yapmak" demektir. Bununla beraber gerçek bireyler de ancak bu milli kişilerdir. Ziya Gökalp, eğitim konusunda ayrı eser kaleme almamışsa da Cumhuriyet döneminde eğitim alanında gerçekleştirilen birçok reformun hayata geçirilmesinde fikirlerinin etkisi büyük olmuştur. Onun etkisini günümüz eğitim politikalarında görmek mümkündür. Eğitimde Türkçü-Batıcı bir politikanın belirlenmesi, öğretimin birleştirilmesi, Dil-tarih Coğrafya Fakültesinin kurulmasına kadar bir dizi değişimin

yapılmasında Ziya Gökalp'in yeri yadsınmaz. O Türkçülük akımının en önemli fikri önderi ve savunucusu olarak Cumhuriyet taraftarlarının yetiştirilmesinde etkin olmuş bir düşünce adamıdır. Bu çalışmada amaç Ziya Gökalp'in eğitim ile ilgili görüşleri, bu görüşlerin eğitim politikalarına yansması ve günümüze etkilerini ortaya koymaktır.

Anahtar sözcükler: Eğitimin Türkleşmesi, Ziya Gökalp, eğitimin millileşmesi

TÜRKİYE'DE ÇALIŞAN PSİKOLOJİK DANIŞMANLARIN ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK YETERLİLİKLERİ

Arş.Gör.Dr. Ümüt ARSLAN, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, umutarslan@gmail.com

ÖZET

Çok kültürlü danışma 1990'li yıllarda Amerika Birleşik Devletlerinde ortaya çıkıp, 2000'li yıllarda psikolojik danışma alanında çok önemli bir konuma yükselmiştir. Son gelişmelerle birlikte ayrı bir kuram olmaktan çıkmış ve diğer psikolojik danışma kuramları içine entegre edilerek uygulanan bir kuram haline almıştır. Bu kapsamda çok kültürlü danışma yapabilmek için psikolojik danışmanların ve terapistlerin sahip olması gereken yeterlilikler Amerika Birleşik Devletlerinde yayınlanmıştır. Bu ilkelerin başlıkları bilgi, beceri, farkındalık ve savunma olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışmada Türkiye'de çalışan psikolojik danışmanların sahip olduğu çok kültürlülük yeterlilikleri ve onları etkileyen etmenler incelenmiştir. Psikolojik danışmalara internet üzerindeki psikolojik danışmanlara ait sosyal medya grupları üzerinden ulaşılmaya çalışılmıştır. Holcomb-McCoy ve Myers'in çok kültürlü yeterlilikler anketi kullanılmış ve toplamda 400 katılımcı anketi doldurmuştur. Katılımcılardan 137'sinin (%34) geçerli cevaplar verdiği tespit edilmiştir. Anketin sonuçları SPSS programındaki T-Test ile incelenmiştir ve analizi yapılmıştır. Sonuçlar bir çok alanda önemli bulguyu ortaya çıkartmıştır. Bunların başlıca olanları (a) psikolojik danışmanların lisans eğitimlerinde çok kültürlü danışma dersi almaları onların çok kültürlü yeterlilikleri istatistiksel olarak anlamlı olarak arttırmaktadır, (b) psikolojik danışmanların kişisel deneyimleri (gezi), profesyonel deneyimleri (konferans), inanç değerleri, ve yetiştikleri ortamlar çok kültürlü yeterliliklerinden farkındalık ve bilgi alanlarında yeterliliklerini istatistiksel olarak anlamlı olarak arttırmaktadır. Bunlara ek olarak katılımcıların cevapları cinsiyetlerine ve deneyim sürelerine göre incelendiğinde sonuçlarda istatistiksel oranda anlamlı bir fark bulunamamıştır. Psikolojik danışmanlık mesleğini yürüten profesyonellerin sürekli eğitim kapsamında çok kültürlü danışmanlık eğitim seminerlerine katılması, üniversitelerin Milli Eğitim Bakanlığı'yla işbirliği yaparak bu eğitim süreçlerini psikolojik danışmanlar için kolaylaştırması psikolojik danışmanların çok kültürlü yeterliliklerini arttırmada olumlu anlamda önemli ve hızlı sonuçlar doğurabilir. Sonuçlar ışığında psikolojik danışmada çok kültürlü yeterlilikler temel alınarak, psikolojik danışmanlara tavsiyeler ve çalışmanın sınırlılıkları katılımcılarla paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: çok kültürlü danışma, psikolojik danışma, yeterlilik

TÜRKİYE'DE YETİŞKİN EĞİTİMİNİ GEREKTİREN NEDENLER

Okutman Deniz YALÇINKAYA, Selçuk Üniversitesi, denizyalcinkaya@yahoo.com

ÖZET

Bugün yaşadığımız çağda bilim çok hızlı bir ilerleme gösteriyor ve buna bağlı olarak teknolojik gelişmeler yaşanıyor. Tüm bu ilerleme ve gelişimler toplumların ekonomik, siyasal ve kültürel yapısında değişikliklere yol açmaktadır. Türkiye de bu değişimlerin yaşandığı bir ülkedir. Bu değişimlere uyum sağlamak için bireylere gereken bilgi ve becerilerin kazandırılması iş dünyasının ihtiyaçlarına cevap verilmesi gerekmektedir. Bu noktada eğitimin işlevi ve önemi ortaya çıkmaktadır. Sadece iş dünyasının ihtiyaç duyduğu bilgi beceri ve yeteneklerin bireylere kazandırılması değil, ayrıca insanların kişisel gelişimleri ile ilgili istek ve ihtiyaçlarını da karşılamak gerekmektedir. Böylece gelişmiş ve mutlu insanların oluşturduğu bir toplum yapısı yaratılabilir. Eğitim sistemimize baktığımızda örgün eğitimin tüm bu ihtiyaçları karşılamada ve beklentilere cevap vermede yeterli olmadığı aşikardır. Bu durum yaygın eğitim enformel öğrenme veya non-formal öğrenme ve kısaca halk eğitimini diğer adıyla yetişkin eğitimini gündeme getirmektedir. Türkiyede yetişkin eğitimi uzaktan eğitim gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasına dayalı bir modelden ziyade halk eğitimi kurslarına indirgenmiştir. Çağı yakalamak zorundadır Türkiye, bu konuda yetişkin eğitimine yön veren politikalar ve anlayış ciddi bir şekilde gözden geçirilmeli ve kamusal veya özel olanaklarla yetişkin eğitimi özendirilmeli ve önemi ve yararları konusunda bilinç oluşturulmalıdır. Ayrıca yetişkin eğitimi sadece iş piyasasının ihtiyaç duyduğu elemanı yetiştirmek için kişiye gereken bilgi ve becerileri kazandırma amacından biraz daha ileriye gitmeli kişisel gelişim olarak isimlendirilen ve mutlu ve yetenekli bireyleri toplum için nasıl faydalı unsurlar haline getirebiliriz sorusu üzerine planlar yapılmalıdır.

Anahtar sözcükler: neo-liberal eğitim politikaları, yetişkin eğitimi, Türkiye yetişkin eğitimi gerçeği

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIKLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Rumeysa HOŞOĞLU, Ankara Üniversitesi, rumeysahsgl@gmail.com
Öğretmen Aynur FIRINCI KODAZ, Hatice Gani Erverdi Ortaokulu Bursa, aynurfirinci@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Tuğba YILMAZ BİNGÖL, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İstanbul, tugbayilmazpdr@hotmail.com
Öğr.Gör.Dr. Meryem VURAL BATIK, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, meryem.vural@omu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlıklarını çeşitli değişkenler (cinsiyet, ailelerin gelir durumu, algılanan anne-baba tutumu ve yaşamlarının büyük kısmını geçirdikleri yer) açısından incelemektir. Araştırma, genel tarama modeline göre yürütülmüştür. Araştırma grubunu 2015-16 eğitim öğretim yılında, Ankara Üniversitesi (n=197), Ondokuz Mayıs Üniversitesi (n=226), Uludağ Üniversitesi (n=219) ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde (n=202) öğrenim görmekte olan toplam 844 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.99'dur. Bu çalışmada ölçme aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için yapılan One Sample Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda, verilerin normal dağılmadığı görülmüş ve analizlerde nonparametrik testler kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerinin cinsiyete ve yaşamlarının büyük kısmını geçirdikleri yere göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için Mann Whitney U testi; ailelerin gelir durumu ve aile tutumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, üniversite öğrencilerinin Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamasının 19.28 olduğunu göstermiştir. Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği için alınan puan 6-11 arası ise düşük, 12-22 arası ise orta ve 23-30 arası ise yüksek düzeyi göstermektedir. Bu durumda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlıklarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Elde edilen diğer bulgular, erkek öğrencilerin psikolojik sağlık düzeylerinin kadın öğrencilere göre anlamlı ölçüde daha yüksek olduğunu (p<.001), ailesinin gelir durumu iyi olan üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerinin, ailesinin geliri orta olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğunu (p<.05), aileleri ilgisiz tutum sergileyen üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerinin anlamlı düzeyde düşük, bununla birlikte demokratik tutum sergileyen ailelere sahip üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerinin koruyucu ve otoriter tutum sergileyen ailelere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğunu (p<.01) ve yaşamlarının büyük kısmını ilde geçiren öğrencilerin, köy ve ilçede geçiren öğrencilere göre psikolojik sağlık düzeylerinin anlamlı ölçüde daha yüksek olduğunu (p<.01) göstermiştir. Sonuç olarak öğrencilerin psikolojik sağlıklarının orta düzeyde olduğu, cinsiyetin, ailenin gelir durumunun, algılanan anne-baba tutumunun ve öğrencilerin yaşamlarının büyük kısmını geçirdikleri yerin öğrencilerin psikolojik sağlıkları üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: aile tutumları, ailenin gelir durumu, psikolojik sağlık, üniversite öğrencileri

VELİLERİN ÇOCUKLARINA KARŞI YERİNE GETİRMELERİ GEREKEN SORUMLULUKLAR

Yrd.Doç.Dr. Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, bilgenkiral@gmail.com

ÖZET

İnsan hayatı çalışanlar açısından düşünüldüğünde öğrencilik, çalışma ve emeklilik hayatı; çalışmayan insanlar (işsizler ya da ev hanımları) açısından düşünüldüğünde ise öğrencilik ve öğrencilik sonrası hayat olarak sınıflanabilir. Çalışan ve çalışmayan tüm insanlar açısından ortak nokta öğrencilik hayatıdır. Öğrencilik hayatı insan için en önemli zaman dilimidir. Çünkü insanların çocukluğunun geçtiği ve gençliğe adımını attığı dönem olup, yüksek öğrenimle birlikte bireyin geleceğine yön verdiği dönemdir. Bireyin öğrenim hayatı öğrencilik hayatı içerisinde yer almakta ve telafisi olmayan bir dönemi içermektedir. Her çocuğun öğrenim hayatı boyunca sorumluluklarını üstlenen birey ya da bireyler mevcuttur. Bu bireylere veli denilmektedir. Veliler; anneler, babalar veya anne-babanın her ikisi, çocuğun bakımını üstlenen kişi/kişiler olabilmektedir. Velilerin yerine getirmeleri gereken bir takım sorumlulukları vardır. Bunlar çocuklarının yeme, içme, barınma, giyinme, korunma, uyku, temizlik gibi çocuğun fiziksel ihtiyaçlarını karşılama; çocuğu sevme ve ona saygı duyma, ilgilenme, güvenme, çocuğu onaylama, onunla sohbet etme ve vakit geçirme, ona sarılma gibi duygusal ihtiyaçlarını karşılama; çocuğun iyi bir kişilik kazanması için değer yargılarını, evrensel ilkeleri, dini ve ahlaki, toplumsal kuralları, görgü kurallarını öğretme gibi yetiştirme ihtiyaçlarını karşılama; ödevleri ile ilgilenme, okul malzemelerini edinme, okula ulaşımını sağlama, ders çalışacağı ortamı uygun hale getirme, ders durumunu kontrol etme, okula gelerek öğretmenleriyle görüşme, toplantılara katılma, ders takibini yapma, eksik olduğu derslerde ona yardımcı olma, almak istediği eğitimlerde ona destek olma gibi öğretimsel ihtiyaçlarını karşılama; onun sosyalleşmesi için gerekli imkânı sağlama, onunla oynama, oyuncak veya spor malzemeleri edinme, tiyatro, konser, vb. etkinliklere birlikte katılma gibi eğlence ihtiyacını karşılama gibi

sorumluluklar sayılabilir. Yapılan bu çalışma 2016-2017 akademik yılında Adnan Menderes Üniversitesi sınıf öğretmenliği bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin staja gittikleri okullardaki öğrenci velilerinde gözlemledikleri davranışları neticesinde velilerin yerine getirmeleri gereken sorumlulukların neler olması gerektiğini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya 123 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 93'ü kız ve 30'u erkek öğrencidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada velilerin yerine getirmesi gereken sorumluluklar yetiştirme, öğretimsel, duygusal ve eğlence ihtiyaçlarını karşılama sorumlulukları şeklinde sıralanmıştır. Velilerin yerine getirmeleri gereken sorumluluklardan eksik olanların ise duygusal ve yetiştirme ihtiyacına dönük sorumluluklar olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bireylere evlilikleri esnasında aile terapileri, çocuk sahibi olmadan önce ve çocuk sahibi olduktan sonra anne-baba eğitimleri düzenli olarak verilmeli, çocukların ihtiyaçları ve velilerin sorumlulukları konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Anahtar sözcükler: ihtiyaç, sorumluluk, veli, çocuk

XIX. VE XX. YÜZYILLARDA BURSADA KLASİK EĞİTİM KURUMLARI: “SİBYÂN OKULLARI VE MEDRESELER”

Okutman Nursal KUMAŞ, Uludağ Üniversitesi, nkumas@uludag.edu.tr

ÖZET

Osmanlı Devleti döneminde Müslümanların devam ettiği temel iki eğitim-öğretim kurumu sıbyân okulları ve medreselerdi. Vakıflar aracılığıyla kurulan ve küçük yaştaki çocukların devam ettiği sıbyân okullarında ağırlıklı olarak dine dayalı bilgiler öğretilmekteydi. Sıbyân okullarından mezun olan erkek çocukları medreselere devam edebilmekteydi. Orta ve yükseköğrenimi içinde barındıran bu kurumlar, Osmanlı Devleti döneminde ilk defa 1330 yılında Orhan Gazi Medresesi ismiyle İznik'te kuruldu. Bu tarihten itibaren Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar Bursa şehir merkezi ve kazalarında önemli sayıda medrese eğitim-öğretim faaliyetinde bulunmaya başladı. Bursa şehir merkezindeki medreseler Ulucami ve çevresinde yoğunlaşmıştı. Buna mukabil; Hisar, Yeşil, Yıldırım ve Muradiye semtlerinde de medreselerin açılmış olduğu vilâyet salnâmelerindeki verilerden anlaşılmaktadır. Osmanlı Devleti özellikle XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Batılılaşma politikasının bir gereği olarak eğitim alanında birtakım yeni düzenlemelere gitti. Bu dönemde Osmanlı yöneticiler bir taraftan usul-i cedid (yeni usul) eğitim veren okulları yaygınlaştırmaya çalışırken diğer taraftan da usul-i atika (eski usul) olarak adlandırılan Osmanlı klasik eğitim kurumlarını himaye etme arzusu içindeydi. Halkın büyük bir kısmı çocuklarını usul-i cedid anlayışıyla eğitim-öğretim faaliyetinde bulunan okullara yönlendirmekteydi. Bu okullara olan ilginin artması, sıbyân okulları ve medreselere olan ilginin azalmasına neden oldu. Bununla beraber, yüzyılın sonuna doğru alınan bir kararla medrese öğrencilerinin askerlikten muaf tutulması, medreselere olan ilginin yeniden canlanmasını sağladı. Nitekim 1325 (1907-1908) salnâmesinde yer alan verilere göre; Bursa şehir merkezinde bulunan 38 medresede toplam 1219 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir. Bu çalışmada Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Bursa'da faaliyet gösteren sıbyân okulları ile medreselerin eğitim-öğretim faaliyetleri üzerinde durulmuştur. Vilâyet dâhilinde ve Bursa yerelinde eğitim veren sıbyân okullarının sayısı, öğrenci mevcutları, buldukları mahal ile ders programları incelenmiştir. Bu veriler özellikle vilâyet salnâmeleri, Kâmil Kepecioğlu'nun Bursa Kütüğü isimli eseri ile arşiv belgelerine dayalı olarak yorumlanmış ve tablolar aracılığıyla metne aktarılmıştır. Bu incelemelere ek olarak; “âmin alayı” ve “cerre çıkmak” olarak adlandırılan birtakım eğitim-öğretim uygulamaları da araştırma metninde yer almıştır.

Anahtar sözcükler: Bursa Medreseleri, Bursa'da Osmanlı Dönemi Eğitim Kurumları, Medreseler, Osmanlı Dönemi Eğitim-Öğretim Faaliyetleri, Sıbyân Okulları

YAPILANDIRILMIŞ TENEFFÜS ve BEDENLENMİŞ BİLİNÇ NEDEN ÖNEMLİDİR?

Doç. Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bduman@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı yapılandırılmış teneffüs ve bedenlenmiş bilinç kavramlarını açıklamak ve bir etkinlik tasarımı yapmaktır. Araştırma tarama modellerinden Kaynak taraması-betimsel yönetime göre tasarlanmıştır. Araştırmada veriler ilgili dokümanlardan elde edilerek tanımlanmış ve iki farklı tanımlanan kavramdan yeni bir etkinlik tasarımına gidilmiştir. Öncelikle yapılandırılmış teneffüs nedir? Çocuklar niçin teneffüse ihtiyaç duyarlar? Niçin hareket önemlidir? kaliteli' bir teneffüs ne işe yarar? Teneffüs en önemli bir ders olabilir mi? Yapılandırılmış teneffüs organizasyonun nasıl tasarlanır? Yapılandırılmış Teneffüsün etkisi ne olabilir? Biliş, beden ve bedenlenmiş bilinç kavramları üzerinde durulmuştur. Bilişçilik soyut insan düşüncesini duyuşsal-motor işlevlerinden (sensory-motor processes) bağımsız varsayar. Yapılandırılmış bir teneffüs programıyla pozitif bir okul iklimi nasıl bir oluşturulur? Bu sorulardan sonra bedenlenmiş bilinç nedir? Yapılandırılmış teneffüs ile bedenlenmiş bilinç akademik-bilişsel, sosyal, duygusal ve psikomotor olarak nasıl bir etkinlikte sentezlenerek bir arda etkili şekilde tasarlanabilir? Bu sorulara cevaplar aranmıştır. Sonuç olarak denilebilir ki, Teneffüs, beyin için karmaşık bilişsel görevler arasında yeniden grup oluşturulması için zaman sağlar ve öğrenci katılımından sonra kasıtlı ve görev dışı davranışları azaltır. Oyun içindeki çocuk için en önemli şey, öğrenmeyi öğrenmesidir. Yapılandırılmış bir teneffüs etikliği bir proje tasarımıdır. Bu proje tasarımında yapılandırılmış bir teneffüs programıyla pozitif bir okul iklimi akademik sosyal duyuşsal ve psikomotor olarak bir etkinlikte program tasarımında yapılandırarak bir model önerisi şeklinde açıklanmıştır.

Anahtar sözcükler: teneffüs, yapılandırılmış teneffüs, bedenlenmiş bilinç.

YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ: BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Öğretmen Hüseyin KOCASARAÇ, Milli Eğitim Bakanlığı, huseyinkocasarac@gmail.com
Doç.Dr. Hakan KARATAŞ, Yıldız Teknik Üniversitesi, hkaratas@yildiz.edu.tr

ÖZET

Dünya'da, bilim ve teknolojide hızlı gelişmeler yaşanmakta; gelişmeler de beraberinde pek çok alanda değişim ve dönüşümleri getirmektedir. 21. yüzyıl bilgi çağında meydana gelen radikal ve hızlı teknolojik gelişmelerin toplumsal ve kurumsal yapılar üzerine etkileri, eğitim sistemleri de dâhil olmak üzere hemen her alanda hissedilmektedir. Hızlı değişimlerin ve gelişmelerin yaşandığı yüzyılımızda, öğretmenlerinde yenilikçi öğretmen özelliklerine sahip olması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerini belirleyebilmek için "Yenilikçi Öğretmen Özellikleri Ölçeği"ni geliştirmektir. Bu amaçla ölçeğin deneme uygulaması formu, literatür taranarak, öğretmenlerin ve uzmanların görüşleri alınarak oluşturulmuştur. 105 maddelik madde havuzundan aynı anlama gelen maddeler uzman görüşleri alınarak araştırmacılar tarafından çıkartılmış ve formda 83 madde kalmıştır. Ölçeğin deneme uygulaması 83 maddeyle yapılmıştır. Ankara ilindeki 14 özel ve kamu fen lisesinde görev yapmakta olan 200 öğretmene araştırmacılar tarafından yüz yüze uygulanmıştır. Deneme uygulaması ölçeğinin verileri analiz edildiğinde, ölçeğin genelinden elde edilen Cronbach α güvenilirlik katsayısı (.95) güvenilirliğin yüksek olduğunu göstermektedir. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmış, ölçek 53 maddelik, dört faktörlü bir yapıda oluşmuştur. Faktörler "yeniliklere açık öğretmen", "bilişim teknolojilerine açık öğretmen", "öğrenmeye açık öğretmen" ve "gelişime ve işbirliğine açık öğretmen" olarak nitelendirilmiştir. Ölçeğin tümü için Cronbach $\alpha=0.85$ ve her bir alt boyut için hesaplanan Cronbach α katsayılarının 0.70'in üzerinde olması ölçeğin bütün olarak ve alt boyutlarının kendi içinde tutarlı olduklarına işaret etmektedir. Daha sonra 389 öğretmen üzerinde asıl uygulama yapılmıştır. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarına göre deneme uygulamasında ortaya konulan yapının doğrulandığı görülmüştür. Sonuç olarak, yapılan tüm geçerlik ve güvenilirlik işlemleri, ölçeğin öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerini belirlemede geçerli ve güvenilir biçimde kullanılabilir bir ölçme aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, ölçek geliştirme, yenilikçi öğretmen özellikleri

İÇSEL DURUMLARIN KONTROLÜ ALGISI ÖLÇEĞİ (İDKAÖ): TÜRKÇE UYARLANMASININ GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMALARI*

Yrd. Doç. Dr. Öner ÇELİKKALELİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, celikkaleli@gmail.com
Yrd. Doç. Dr. Raşit AVCI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, rasiatavci@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, Pallant (2000) tarafından geliştirilmiş olan İçsel Durumların Kontrol Algısı Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması çerçevesinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, Açıklayıcı Faktör analizi için 227'si (%49.9) kadın 235'i (%50.1) erkek toplam 462 ergenden veri toplanmıştır. Ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması için 56'sı kadın (%66.7) 26'sı erkek (%33.3) toplam 84 lise öğrencisi ergenden veri toplanmıştır. Test-tekrar test için 56'sı kadın (%65.9) 29'u erkek (%34.1) toplam 85 lise öğrencisi ergenden veri toplanmıştır. Bu çalışmada veri toplama araçları olarak İçsel Durumların Kontrol Algısı Ölçeği (İDKÖ ve Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri'nin Sürekli Kaygı Alt Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Açıklayıcı Faktör Analizi, ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması ve madde faktör yük değerleri hesaplanmıştır. Güvenirlik çalışmaları çerçevesinde iç tutarlık katsayısı madde toplam test korelasyonları, test- tekrar test korelasyon katsayısı, eşit yarıları arasındaki korelasyon katsayısı ve maddelerin her birinin alt %27'lik ve üst %27'lik gruptaki öğrenciler arasındaki farkı ortaya koyup koymadığını tespit edebilmek için bağımsız gruplar için t-Testi kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, İDKÖ'nün özgün yapısıyla tutarlı bir şekilde yapı geçerliğini incelemek amacıyla AFA gerçekleştirilmiştir. AFA sonucunda dört faktörlü yapı elde edilmiştir. Bu dört faktörlü yapının açıkladığı toplam varyans oranının %54.09 olduğu bulunmuştur. Ölçeğin maddelerinin faktör yük değerleri incelendiğinde ise, birinci faktörün .56 ile .78; ikinci faktörün .57 ile .74; üçüncü faktörün .57 ile .68 arasında dördüncü faktöründe .43 ile .82 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ölçüt Bağıntılı Geçerlik çalışmasında, İDKÖ'nün puanları ile Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri'nin Sürekli Kaygı alt ölçeği puanları arasında -.33'lük bir ilişki elde edilmiştir. Güvenirlik çalışmalarında Cronbach Aplha iç tutarlık katsayısı .84 olarak elde edilmişken; ölçüt bağıntılı geçerlik çerçevesinde toplanan verilerden iç tutarlık .89 (n=84) ve iki hafta arayla yapılan uygulamalar sonucunda test-tekrar test güvenirlik katsayısı .88 (n=90) olarak elde edilmiştir. Ölçeğin iki eşit yarıya bölünmesinden elde edilen Spearman-Brown korelasyon katsayısı .78 olarak hesaplanmıştır. Madde analizinde madde toplam test puanlarının korelasyon değerlerinin .32 ile .65 arasında değiştiği belirlenmiştir. Diğer bir güvenirlik çalışması çerçevesinde madde analizi çalışması yapılmış ve her bir madde ve toplam puan ortalamaları göz önüne alınarak oluşturulmuş %27'lik alt ve üst gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bulgular literatür ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır.

*Bu araştırma 17/021 kod numaralı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) tarafından desteklenmiştir.

Anahtar sözcükler: kontrol, iç kontrol, geçerlik, güvenirlik, kaygı

ERASMUS+

ERASMUS DERS VERME HAREKETLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ VE ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Okutman Adnan OFLAZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, aoflaz@omu.edu.tr

ÖZET

Erasmus Programı yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile işbirliği yapmalarını teşvik etmeye yönelik bir Avrupa Birliği programıdır. Bu programda Avrupa birliğine üye veya aday ülkelerin anlaşmalı kurumların birbiriyle ortak projeler üretebilmesi, kısa süreli öğrenci ve personel değişimleri yapabilmeleri amaçlanmaktadır. Her ne kadar bu programın önceliği yükseköğrenim öğrencileri olsa da programın bir bölümü de yükseköğretimde görev yapan akademik ve idari personel içindir”(Kış ve Konan,2012:44). 2004 yılından itibaren Türkiye bu programın resmi üyesi olmuştur. Öğretim elemanlarımız ve öğrencilerimiz anlaşmalı ülkelere gidip bilgi alışverişinde bulunmakta, farklı kültürleri tanımakta, bilimsel etkinliklere katılmakta, bilgi paylaşımı yaparak bu programa katkıda bulunmaktadır. Bu süreçte bazı problemlerle karşılaşmaktadır. Bu araştırmada, Erasmus programı kapsamında sık karşılaşılan sorunların belirlenmesi amaçlanmakta ve çözümü için öneriler sunulmaktadır. Çalışmada nitel çalışma deseni kullanılmıştır. Veri toplamak amacıyla yapılandırılmış görüşme formu iki devlet üniversitesinde 30 öğretim elemanına uygulanmıştır. Yapılan analizlerde; Öğretim elemanlarının bu programa katılma nedenlerinin farklı bir üniversitenin eğitim sistemi hakkında bilgi edinme (%86,66), mesleki açıdan gelişim (%83,33) yurt dışı deneyimi kazanma (%73,33) konularında olduğu belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının beklentilerinin ise, Farklı bir ülkenin üniversitesini tanıma (% 96,66) ve bu üniversite ile ilişkilerin güçlendirilmesi (%63,33), ve ziyaret edilen üniversitenin bilimsel anlamdaki düzeyinin iyi olması (% 63,33) konularında karşılandığı görülmektedir. Farklı bir ülkede ders verme (%90) üniversitedeki öğrenci ve öğretim elemanı profilinin tanınması (% 83,33) yabancı dil kullanımında gelişme ve tüm bunların sonucunda özgüven artışı (%83,33), bilimsel manada kendine güven ve yurtdışı deneyimi kazanma(% 80) programın akademik personele sağladığı yararlar olarak belirlenmiştir. Program süresinin kısa oluşu en sık karşılaşılan sorun olarak görülmektedir (%60). Karşılaşılan problemlerin çözümüne yönelik olarak öğretim elemanlarının tamamı (%100) anlaşmalı ülke ve üniversite sayısının artırılmasının gerektiğini belirtmişlerdir. Hibe miktarının da aynı şekilde yükseltilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (%83,33). Ayrıca program dahilinde yapılan aktivitelerin, kazanım ve deneyimlerin diğer öğretim elemanlarına aktarılmasının bir çok soruna çözüm olacağı düşünülmektedir. Görülen sıkıntıların çözümü için öğrenci, akademik / idari personele gideceği ülkede karşılaşılabileceği sorunları nasıl pratik şekilde çözebileceğine dair ayrıntılı bilgi verilmelidir. Bu amaçla gidilecek yerin özelliklerini içeren broşür, afiş ve daha önce gidenlerin görüşlerini içeren kitapçıklar hazırlanıp bir bilgi paylaşımı havuzu oluşturulmalıdır. Yurtdışı ile anlaşma yapan, öğrencileri yönlendiren bölüm koordinatörlerine yapılan işin desteklenmesi ve daha çok motive olmaları açısından ücret verilmelidir. KAYNAKÇA: Kış, A, Konan, N. (2012) İnönü Üniversitesi Öğretim Elemanlarının A.B. Eğitim Programlarından Erasmus'a İlişkin Bilgi Ve Görüşleri Ankara Avrupa Çalışmaları DergisiS.41-60

Anahtar sözcükler: ders verme, erasmus, yurt dışı

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ

EGE BÖLGESİ TAHTACILARINA AİT MÜZİKAL UNSURLAR: NEFESLER VE SEMAHLAR AYDIN İLİ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Rıza AKYÜREK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, rizaakyurek@mu.edu.tr

ÖZET

Dünya üzerinde var olan toplumları birbirine bağlayan ve farklı desenleri ile çeşitlendiren en önemli unsurlardan birisi kültürdür. Kültür geçmişten günümüze toplumların yaşamlarıyla yoğrulmuş, geleneklerin, ahlaki değerlerin ve toplumsal yaşanmışlıkların bir bütünü ve süzülerek gelen özüdür. Her toplumun kendine özgü ahlaki değerleri, yaşam kriterleri ve gelenekleri olduğu gibi her toplumun benimsediği ve tüm toplumlar tarafından katkılarla oluşturulan genel bir kültür anlayışı da geçmişten günümüze yer almaktadır. “Tahtacı” sözcüğü Osmanlı’dan beri orman işçiliği yapan ve kimliği “Alevi” olan gruplar için kullanılmaktadır. Genel kabule göre bu adlandırma yapılan bir işin, mesleğin adı olmaktan çok, ağırlıklı olarak yaşanan bir yabancı ifade etmektedir (Biçen, 2005). Türkçede “ağaç kesen, tahta biçen ve kereste işleriyle uğraşan kimse” anlamına gelen Tahtacı ve bir meslek adı olan tahtacılık, zamanla kendilerine özgü bir mezhep inancısının varlığına inanan bu topluluğu karşılar duruma gelmiştir. Tahtacı adına yazılı kaynaklarda ilk olarak 16. yüzyıla ait Osmanlı tapu tahrir defterlerinde arşiv vesikalarında “cemaat-i tahtacıyan” şeklinde rastlanmaktadır (Çıblak, 2005). Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinin kullanılacağı betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya veri sağlamak amacıyla yapılandırılmış görüşme formu uygulanacaktır. Araştırmanın evrenini, Ege bölgesinde yerleşmiş Muğla, İzmir, Denizli ve Aydın çevrelerindeki Tahtacı Türkmen Alevi toplulukları ve topluluğa önder olmuş “Dede”ler (önder, yol gösteren) kişiler, örneklemini ise Aydın iline bağlı 4 tane tahtacı türkmen alevi köyleri ile adı geçen topluluklara ait bilinmeyen “Nefesler ve Semahlar” oluşturmaktadır. Araştırmanın problemine cevap aramaya yönelik geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu çözümlenerek elde edilen bulgular tablolarla da desteklenecektir, elde edilen veriler araştırmanın bulgularına ışık tutacaktır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular yorumlanarak sonuçlar ve öneriler geliştirilecektir. Ege Bölgesi Tahtacılarına ilişkin bilinmeyen Nefesler ve semahlar müzikal yönden düzenlenerek Notasyonu gerçekleştirilerek müzikal ve sosyolojik açıdan devamlılığı sağlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: müzik, nefes, semah, tahtacılar

GÖRSEL SANATLARDA ANLATIM YÖNTEMİ OLARAK KOLAJ TEKNİĞİNİN MODERN RESİM UYGULAMALARINA ETKİSİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Görkem Utku ALPARSLAN, Pamukkale Üniversitesi, ressamgorkem@yahoo.com
Prof.Dr. Ümran BULUT, Marmara Üniversitesi, umranbulut@gmail.com

ÖZET

Modern resim görsel sanatlar öğretmeni adaylarının yetkinliği için önemli bir yere sahiptir. Modern resmin düşünsel temellerini Sanayi Devrimi ile ilişkilendirebiliriz. Modern resim sanayi devriminin getirdiği olgucu temelli yeni toplumsal düzene bir tepki olarak ortaya çıktığı ileri sürülebilir. Bu tepki sonucunda resim sanatı idealist ve kavram temelli bir anlayışa sahip oldu. Modern resim ile kolaj tekniğinin birbiriyle bağlantılı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda kolaj tekniğinin modern resmi öğretilerde önemli bir alan olduğu düşünülmektedir. Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının yetkin ve modern sanatı yansıtan yapıtlar ortaya koyabilmelerinin bir yolu da kolaj tekniğini modern resmi kavrama bağlamında uygulamalarından geçmektedir. Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının modernizmde öykünen yapıtlar ortaya koyabilmeleri, kendilerinin de bu sanat alanını daha iyi özümsemesini sağlayacağı hem de modern sanatı öğrencilere daha yeterli bir biçimde öğretebilecekleri ileri sürülebilir. Bundan dolayı görsel sanatlar öğretmeni adaylarının modern resmin düşünsel ve biçimsel boyutları hakkında farkındalık sahibi olması gerekmektedir. Söz konusu eğitim programlarında, Anasanat Atölye derslerinde kolaj tekniğine fazla yer verilmediği görülebilmektedir. Araştırmanın temel amacı, resim eğitimi alan öğrencilerin modern resmi ifade etme becerilerini geliştirmede kolaj tekniğinin etkisini biçimsel, düşünsel ve kalıcılık boyutlarıyla ölçmektir. “Görsel sanatlarda anlatım yöntemi olarak kolaj tekniğinin modern resim uygulamalarına etkisi”nin ölçülmesini amaçlayan araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması biçiminde desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcıları Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim - İş Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören on bir üniversite 3.sınıf resim anasanat atölye öğrencisidir. Araştırma sekiz hafta süresince yürütülmüştür. Araştırma süresince öğrenenlere modern resmin düşünsel ve biçimsel temelleri ve bu temellerle kolaj tekniğinin ilişkisi düz anlatımla aktarılmıştır. Araştırmanın verileri her etkinlikten sonra öğrencilerin doldurduğu öğrenci günlüğü, haftalık ders değerlendirme formu, program değerlendirme formu ile betimsel analiz yapılarak ve öğrencilerin uygulama öncesi, uygulama sırası ve uygulama sonrası yaptıkları resimlerin DPA (Dereceli Puanlama Anahtarı, rubric) ile değerlendirilerek toplanmış ve değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulguları, öğrencilerin kolaj tekniği temelli öğretim programı sonucunda modern sanatın düşünsel ve biçimsel yapısı, toplumsal temelleri ve Picassonun kolaj tekniği

ile ilgili farkındalıklarının geliştiği ve bu bağlamda uygulama öncesi, uygulama sırası ve uygulama sonrası kolaj tekniğiyle yaptıkları resimlerin DPA değerlendirmeleri sonucunda modern sanatı düşünsel ve biçimsel yönden yansıtmaya açısından gelişme kaydettikleri anlaşılmıştır. Öğrencilerin veri toplama araçlarından program değerlendirme formuna verdikleri yanıtlar, kolaj tekniği temelli öğretim programının modern resmi düşünsel ve biçimsel açıdan kavramalarına yardım ettiği yönündedir. Ayrıca uygulama bittikten üç ay sonra öğrencilerin yaptıkları resim ile uygulanan programın kalıcılığı DPA kullanılarak ölçülmüş, ve kolaj tekniği temelli öğretim programının, öğrencilerin kalıcı bir biçimde modern sanatı yansıtan yapıtlar ortaya koymalarına yarar sağladığı görülmüştür

Anahtar sözcükler: görsel sanatlar, kolaj, modern sanat

GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ-ETKİLİLİK-YETERLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulcecoskun@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin öz-etkililik-yeterlilik düzeylerini belirlemek ve öz-etkililik-yeterlilik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak; buna ek olarak, öz-etkililik-yeterlilik puanları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin Öz-Etkililik-Yeterlilik düzeylerinin ne olduğu yönündeki araştırma sorusundan yola çıkan betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve bireyin genel öz-etkililik-yeterlilik algısını ölçmek amacıyla Sherer ve arkadaşları tarafından 1982 yılında geliştirilen ve 1999 yılında Gözüm ve Aksayan tarafından Türkçe formu hazırlanan “Öz-Etkililik-Yeterlilik Ölçeği(ÖEYÖ)” veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Literatür incelendiğinde müzik eğitiminde özellikle öğretmen adaylarına yönelik öz- yeterlilik ile ilgili çalışmalara rastlansa da (Otacıoğlu (2008), Yokuş (2014), Çevik (2010), Dirgin (2015), müzik öğretmenliği mesleğine henüz adım atmamış Güzel Sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencileri üzerinde yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışma bu açıdan alana katkıda bulunması sebebiyle önem taşımaktadır. Veri toplama araçlarından elde edilen verilere yapılan normallik testinden sonra öğrencilerin demografik özelliklerine göre farklılaşan öz-etkililik-yeterlilik düzeyleri bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi ile, öz-etkililik-yeterlilik puanları ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ise korelasyon analizi ile anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Çalışmada, öz-etkililik-yeterlilik ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamakla birlikte cinsiyet değişkeni göz önüne alındığında da öz-etkililik-yeterlilik ölçeği puanlamasında herhangi bir istatistiksel farklılığa rastlanmamıştır. Ayrıca Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin öz-etkililik-yeterlilik düzeylerinin diğer liselere oranla daha düşük olduğu ve bu durumun öz-etkililik-yeterlilik ölçeğinden alınan genel puanlar ile ölçeğin “davranışı tamamlama” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılığa yol açtığı belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Akademik başarı, güzel sanatlar liseleri, müzik eğitimi, öz-etkililik-yeterlilik

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ATIK NESNELERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: İZMİR İLİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör.Dr. Firdevs SAĞLAM, Dokuz Eylül Üniversitesi, sfirdevs@hotmail.com

ÖZET

Tüketim kültürünün, 21. yy da giderek daha da yaygınlaştığı görülmektedir. Bilinçsizce ve gereğinden fazla tüketim hem doğal ortama hem de içinde yaşayan canlılara zarar vermektedir. Bu konuya yönelik her ülkede farklı çalışmalar yapılmakta ve önlemler alınmaktadır. Bu çalışmalardan biri ise atık nesnelere yönelik olmaktadır. Atık nesnelere kullanarak ihtiyaç duyulan kaynakları, geri dönüşüm yoluyla karşılamak ve atıkların kullanımıyla var olan problemlere dikkat çekmek mümkündür. Hayatımızın neredeyse her alanında yer almaya başlayan atıklar, daha bilinçli tüketim, doğanın korunması ve geri dönüşüm gibi düşüncelerin toplumda yer bulmasında yani toplumun bilinçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu bilinçlendirme çalışmalarının en önemli basamaklarından biri hiç kuşkusuz eğitim yoluyla olanıdır. Farklı kademelerdeki eğitim kurumlarında, atık nesnelere dahil edildiği programlar hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu programların hazırlanmasında ve uygulanmasında, atık nesnelere ilgili görüşlerin biliniyor olmasının önemli bir durum arz ettiği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin atık nesnelere kullanımına yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Ölçme aracı olarak Atık Nesnelere Yönelik Görüş Ölçeği (Sağlam, Yurdabakan, 2016) kullanılmıştır. 24 soru ve üç alt boyuttan oluşan bu ölçek, beşli likert tipi bir ölçektir. Alfa güvenilirlik katsayısı alt boyutlar için 0.75 ile 0.82 arasında değişmektedir. Çalışma, 2016 yılında, İzmir ilinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 5. 6. 7. 8. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 242 (%51) kadın, 229 (%49) erkek olmak üzere toplamda 471 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Analizler SPSS 24 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Aritmetik ortalama, standart sapma gibi betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Ele alınan değişkenlere göre veriler t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, ortaokul öğrencilerinin atık nesnelere yönelik görüşlerinin cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ve sınıflara göre ise ölçeğin sadece yarar alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: atık nesnelere, geri dönüşüm, görsel sanatlar eğitimi, ortaokul öğrencileri, tutum

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ATIK NESNELERİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARI

Arş.Gör.Dr. Firdevs SAĞLAM, Dokuz Eylül Üniversitesi, sfirdevs@hotmail.com

ÖZET

Atık nesnelere sanat alanında kullanılması, bu nesnelere görsel sanatlar dersinde yer almasında önemli rol oynamıştır. Görsel sanatlar dersi atık nesnelere yönelik farkındalığı sanat yoluyla kazandırmayı hedefler. Düşüncede kötü, kullanılmaz işlevini kaybetmiş, olan atıkların sanat nesnesine yani estetik objelere dönüşmesi onlarla ilgili olumlu tutum oluşturulması bakımından önemlidir. Atık nesnelere ile yapılan iki boyutlu ve üç boyutlu çalışmalar, geri dönüşüm algısını ve doğa bilincini artırma ile çevreci bir etki yaratırken, oluşturulan estetik nesnelere ile yaratıcılık özelliğinin geliştiği bilinmektedir. Atık nesnelere bu çok yönlü etkisi düşünüldüğünde, öğrencilerin atık nesnelere görsel sanatlar dersinde kullanımına yönelik tutumlarının incelenmesi önemli bir hal alır. Mevcut durumun tespit edilmesi hem eğitimciler hem de eğitim ve öğretim programlarının yapılmasında görev alan kişilere, atık nesnelere sanat eğitiminde kullanılması ile ilgili programların oluşturulması ve bunların yürütülmesinde izlenecek yolun ne olacağı konusunda yardımcı olacaktır. Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin atık nesnelere görsel sanatlar dersinde kullanımına yönelik tutumlarını ölçmektir. Ölçme aracı olarak Atık Nesnelere Görsel Sanatlar Dersinde Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği (Sağlam, Yurdabakan, 2016) kullanılmıştır. 20 sorudan oluşan bu ölçek beşli likert tipi ölçektir. Çalışma İzmir ili Buca ilçesinde bulunan bir ortaokulda 5. 6. 7. 8. sınıfta öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 240 (%51) kadın, 227 (%49) erkek olmak üzere toplamda 467 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada nicel veri toplama ve analiz yöntemleri kullanılmıştır. Analizler SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Aritmetik ortalama, standart sapma gibi betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Ele alınan değişkenlere göre veriler t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre ortaokul öğrencilerinin atık nesnelere görsel sanatlar dersinde kullanımına yönelik görüşlerinin cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılık gösterdiği; sınıflara göre ise anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: atık nesnelere, görsel sanatlar, ortaokul öğrencileri, sanat eğitimi

ÖTEKİ MAHALLE: DİNAR DERE MAHALLESİ ROMANLARI MÜZİK KÜLTÜRÜ

Prof.Dr. Uğur TÜRKMEN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, uturkmen@aku.edu.tr
Arş.Gör. Hakan YILMAZ, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hakanyilmaz@aku.edu.tr

ÖZET

Türkiye'nin hemen her bölgesinde göçebe, yarı göçebe ve yerleşik olarak romanlar yaşamaktadır. Bununla birlikte romanlar üzerinde genelde sosyolojik ve sosyo-psikolojik özelde ise müzik kültürleri üzerinde yeterli çalışmaların yapıldığı söylenemez. Özellikle müzik bilimi işiyle uğraşanların ilgi azlığı son derece dikkat çekicidir. Bu durumda romanların kapalı bir hayat yaşamayı tercih etmeleri de etkilidir. Kendilerine özgü yaşantıları, hayata bakış açıları, inançları, algıları ile farklı olarak görülen romanlar, müziğin hemen her türünde ama özellikle popüler müzik türünde etkin olarak yer edinmişlerdir. Çalışmanın amacı; "Dünya'nın ilk müzik yarışmasının yapıldığı yer olan "Dinar'da yaşayan romanların müzik yaşantılarına bakmak ve müzik kültürlerini ele almaktır. Çalışma Dinar ilçesi Dere/Tekke Mahallesi romanları ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada; tarama modeli esas alınmış, yerinde gözlem, görüşme, içerik analizi gibi alan araştırmasına yönelik yöntem ve tekniklerden yararlanılmış, elde edilen bulgular nitel araştırma yöntem ve tekniklerine göre analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmada kılavuz/kaynak kişiler içinde yaşadıkları toplumu temsil edecek özellikte olmalarına dikkat edilmiştir. Araştırmacılar; gözlemci ve görüşmeciler rollerini benimsemiş ve süreçte aktif olarak yer almışlardır. Araştırma süreci şu şekilde gerçekleşmiştir. Araştırmanın ve görüşmenin teması belirlenmiş, Araştırma tasarlanmış, Gözlemler ve görüşmeler yapılmış, Gözlemler ve görüşmeler yazıya dökülmüş Elde edilen veriler analiz edilmiş, Kılavuz/kaynak kişiler ile tekrar görüşülerek veriler denetlenmiş, Araştırma sonuçları rapor haline getirilmiştir. Araştırma ile Dinar dere mahallesi sakinlerinin; Dinar'a geliş tarihleri, Nüfus ve hareket durumları, Meslekleri, Şikâyet ve beklentileri, Mutlulukları, İrk-din ve sosyal hayat söylemleri, Müziğe olan tutkunlukları, Müzik yaşantılarındaki değişim ve dönüşümler betimlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın müzik ve sosyoloji, müzik ve sosyal-psikoloji, kültür, roman müziği, demokrasi ve insan hakları, güzel sanatlar eğitimi, değerler ve sevgi eğitimi gibi konularda araştırma yapmak isteyenlere kaynak teşkil edeceği ve özgün olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Dinar, kültür, Roman müziği

YARATICI DESEN ETKİNLİKLERİ: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Anıl ERTOK ATMACA, Karabük Üniversitesi, anilertok@hotmail.com

ÖZET

Sanat Eğitimi veren tüm eğitim kurumlarının en temel derslerinden olan Desen Dersi, tarih öncesi dönemden beri insanoğlunun çizmek isteğinin gelişmiş bir sonucudur. M.Ö. 5. Yüzyılda Yunan heykeltasi Polykletios insan vücudunun ideal orantılarını inceleyerek "Canon" adlı bir bilim eseri hazırlaması ile insan başının dikey uzunluğunun 7.5 katı olması gerektiğini ileri sürdü, sonrasında bu yoldan ilerleyen pek çok sanatçı en iyi desen çizimini idealize etmek için bir çok canon oluşturdular, bilimsel bir sistemi yüklenen ölçü alma, sanatsal öğelerle birleştiği noktada ideal çizimi oluşturacağı düşünüldü. Eğitim sistemi içinde bir ders olarak Sanat okullarına girmesi ile desen dersi ölçü alma ve sanatsal öğelerinin öğretilmesi olarak şekillendi. Tüm sanatların temeli olarak düşünülen desen becerisi geliştikçe öğrencinin diğer plastik alanlarda yetkinliğinin artış göstereceği varsayılır. Bu nedenle 4 yıllık eğitim süresince 1. Sınıftan itibaren tüm sınıflarda okutulan temel bir derstir. Çok çeşitli malzemelerin kullanılabilirdiği desen tekniğinde ders kapsamında hem malzemelerin kullanımı ile ilgili eğitim verilirken aynı zamanda öğrencinin anatomi, perspektif, kompozisyon, ışık-gölge, renk bilgisi gibi sanat eğitiminin temel hedefleri olan pek çok öğeyi içinde barındıran programı içerir. Araştırmada, Genellikle canlı model üzerinden planlanan Desen dersine ek olarak farklı bazı yöntemler geliştirilmiş dersin klasik eğitim modelleri içinde hareket yaratmak ve öğrencinin yaratıcılığını farklı bir açıdan değerlendirip geliştirmek hedefi ile bir deneysel çalışma sistemi geliştirilmiştir. Çalışmada klasik desen dersinin hedeflerinin yanında harmanlanmış yeni bir uygulama sistemi kurulmuş, aynı sınıfa 4 yarıyıl boyunca uygulanmıştır. Deneysel çalışma, dersin genel akışı içinde aralıklarla uygulanarak aynı zamanda ödev sistemi ile desteklenmiştir. Her çalışma fotoğrafla kayıt altına alınarak süreç belgelenmiştir. Sonuç olarak, Karabük Üniversitesi SFTGSTF Resim Bölümü 2014-2015 girişli Resim Öğrencilerine "Yaratıcı Desen" adı verilen çalışmalar ile Desen Dersine farklı bir açıdan bakılarak dersin içeriğine bir katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

Anahtar sözcükler: desen dersi, güzel sanatlar eğitimi, sanat, yaratıcılık

MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ

1. VE 4. SINIF FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ENTEGRE FETEMM (STEM) ÖĞRETİMİ YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Merve HARTUÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mervehartuc@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Yusuf SÜLÜN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, syusuf@mu.edu.tr

ÖZET

21. yüzyıldan itibaren bilimsel ve teknolojik gelişmeler toplumların eğitim müfredatlarının da değişmesine neden olmuştur. Günümüz ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte öğrencilerin yetiştirilmesi için 21. yy becerilerinin kazandırılmasında öğretimde fen eğitiminin yeri oldukça önemli hale gelmiştir. Ülkemizde fen eğitimi diğer disiplinlerden ayrı olarak öğretilmektedir. Fen konuları, diğer disiplinlerle entegre edilerek anlatılmamaktadır. Eğer entegre edilebilirse tek tek parçalardan oluşan ama bütünsel bakıldığında bambaşka bir alanı ifade eden bir durum oluşmaktadır. Son yıllarda öne çıkan bu bütünsel olarak çok yönlü bakabilme durumu FeTeMM Eğitimi yaklaşımı olarak karşımıza çıkmaktadır. FeTeMM Eğitiminde amaç öğrencilerin 21. yy becerilerine sahip olan bireyler olarak yetiştirilmesini sağlamaktır. Bu nedenle öğretmenleri ve öğretmen adaylarını FeTeMM konusunda eğitebilmek için bazı çalışmalar yapılmaktadır. Bu yüzden öğretmenlere ve öğretmen adaylarına FeTeMM eğitimi konusunda farkındalık kazandırılma amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, fen bilgisi öğretmenliği ana bilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının Entegre FeTeMM Öğretimi Yönelimlerini incelemektir. Bu genel amaç çerçevesinde; 1.Fen Bilgisi öğretmen adaylarının FeTeMM Öğretimi yönelimleri nasıldır? 2.Fen Bilgisi öğretmen adaylarının FeTeMM Öğretimi yönelimleri cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır sorularına cevap aranmıştır. Yapılan bu çalışma nicel bir araştırmadır. Araştırmada var olan durum olduğu gibi betimlenmek istendiğinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma 2016-2017 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 117 fen bilgisi öğretmen adayından oluşmuştur. Bu çalışmada veri toplamak için ölçme aracı Lin ve Williams (2015) tarafından geliştirilmiş; Hacıömeroğlu ve Bulut (2016) tarafından Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılarak Türkçe'ye çevrilmiş olan "Entegre FeTeMM Öğretimi Yönelim Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçme aracı 7'li likert tipinde, 5 faktörden ve 31 maddeden oluşmaktadır. Bunlardan Bilgi 4, Değer, 6, Tutum 6, Sübjektif ölçüt 5 ve Algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi ise 10 madde içermektedir. Ölçme aracının uygulanması sonucu elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler, ikili karşılaştırmalarda t-testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, fen bilgisi öğretmeni adaylarının Entegre FeTeMM Öğretimi Yönelimleri cinsiyete göre subjektif ölçüt faktörü bakımından kızlar lehine; sınıf düzeyine göre algılanan davranış kontrolü ve davranış yönelimi faktörü bakımından ise 4.sınıflar lehine farklılaşmaktadır. Genel olarak ise cinsiyet ve sınıf düzeyi bakımından farklılık olmadığı ve yönelimlerinin olumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: fen bilgisi öğretmeni adayı, FeTeMM Eğitimi, öğretim yönelimi

2.SINIF MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE HAZIRLIKLIL PLANLI YARATICI DRAMA ÖRNEĞİ

Prof.Dr. Nesrin ÖZSOY, Adnan Menderes Üniversitesi, nesrinozsoy@yahoo.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ayşe Nur ALKOÇ SAYAN, Adnan Menderes Üniversitesi, aysenur09alkoc@gmail.com
Öğretmen Sinan ÖZYER, Milli Eğitim Bakanlığı, sozyer2@gmail.com
Öğretmen Nesibe AKDENİZ, Milli Eğitim Bakanlığı, nesibe_akdeniz86@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada 2. sınıf matematik dersinde doğal sayılarda toplama işlemi ve doğal sayılarda büyük-küçük kavramlarının, yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi amaçlanmıştır. Çalışma Aydın ilindeki bir devlet okulunda ilkököl 2. sınıf düzeyinde 31 öğrenciye uygulanmıştır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden gözleme dayalı durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veriler; drama ders planları, gözlem ve görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan, "iki basamaklı doğal sayıları toplar" ve "büyük-küçük kavramını özümser" kazanımlarını içinde barındıran etkinlikler sınıfta uygulanmış ve etkinliğin değerlendirilmesi öğrencilerden elde edilen resimler, yazınsal notlar ve araştırmacılar tarafından tutulan gözlem raporları dikkate alınmıştır. Bu uygulamanın sonunda, öğrencilere tüm uygulamayı kapsayan sorular yöneltilerek görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda; hazırlıklı-planlı yaratıcı drama etkinliklerinin öğrenciler için zevkli ve eğlenceli bir öğretim yöntemi olduğu, katılımcı gözlem notları, görüşme bulgularına dayanılarak drama etkinliklerinin öğrenciler arasında paylaşımı artırdığı, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük hayatta karşılaştıkları bazı durumlarla ilişkilendirebilecekleri sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin bedensel hareketlerinin yoğun olduğu oyun sürecinde daha çok eğlenerek öğrendikleri görülmüştür. Etkinliğin ısınma aşamasında, öğrencilerin yönergelerle dikkatlerinin çekilmesi, öğrencilerde öğrenmeye merak uyandırmıştır. Etkinliğin canlandırma aşamasında öğrencilerin matematiğe olan ilgilerinin arttığı, işlem yaparken öğrendikleri, etkinlik süresince öğrencilerin derse katılımlarının

yüksek olduğu ve dersten aldıkları enerjinin maksimum düzeye ulaştığı, öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrendikleri, günlük hayatta kullanabilecekleri bir deneyim elde ettikleri gözlemlenmiştir. Etkinliğin değerlendirme sürecinde ise öğrencilerden yaparak yaşadıkları yaratıcı drama etkinliklerinin özeti olarak bir hikâye yazmaları veya neler hissettiklerini resimle tasvir etmeleri istendiğinde ise yazdıkları hikâyeler ve çizdikleri resimlerden yola çıkılarak öğrencilerin etkinlik esnasında eğlendikleri ve mutlu oldukları sonucuna varılmıştır. Yapılan bu çalışma sonunda öğrenciler rahatlatma etkinliği ile zihin yorgunluklarını attıkları ve sakin bir sınıf ortamının oluştuğu gözlemlenmiştir.

Anahtar sözcükler: büyük - küçük kavramı, toplama işlemi, yaratıcı drama

6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL ÖYKÜ YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: BİTKİ VE HAYVANLARDA ÜREME, BÜYÜME VE GELİŞME

Doç.Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL, Erzincan Üniversitesi, gdonel@erzincan.edu.tr
Öğretmen Leyla DOĞAN, 23 Temmuz İlköğretim Okulu, leyladogan25@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Esra GEÇİKLİ, Atatürk Üniversitesi, egecikli@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Faruk AKSAKAL, Erzincan Üniversitesi, fa6831957@gmail.com

ÖZET

İnsanlar duygu, düşünce, hayal ve isteklerini çoğu zaman öyküler ile aktarmayı tercih etmişler hatta vermek istedikleri mesajları öyküler yoluyla aktarmışlardır. Bilimsel öyküleme yöntemi Fen kavramlarının öykü içinde öğrencilere kazandırılmasını temel almaktadır. Bir başka ifadeyle bilimsel öyküler, genellikle bilimsel olgu ve olayları, bilim insanlarının gerçek yaşamlarını anlatan öykülerdir (Şen-Gümüş, 2009). Bilimsel öyküler yoluyla kavram öğretimi son yıllarda fen eğitiminde tercih edilen yeni yaklaşımlar arasında yer almaktadır. Soyut kavramların verildiği bir dersi somutlaştırmak, öğrencinin öğrendiği bilgiyi hikâyelerle kullanmasını, günlük hayatla ilişkilendirmesini sağlamak, geleneksel öğretim anlayışından uzaklaşarak, öğrenirken ve uygularken zevkli yapacak öğrenme ortamlarını geliştirmek, öğretmenlerin bu süreç içerisinde en önemli görevlerinden biridir (Şahin 1998, Üstünoğlu 1990). Öğretmenlerin sınıf ortamlarına taşıdıkları bu yöntem ile ders daha eğlenceli olmakta öğrencilerin akademik başarıları artmakta ve derse karşı olan tutumları olumlu yönde değişmektedir (Dönel Akgül vd., 2017). Bu çalışmada öğretmen tarafından bitki ve hayvanlarda üreme büyüme ve gelişme konusu hikayeleştirme tekniği ile işlenmiştir. Ders sonunda öğrencilerden konu ile alakalı bilimsel öyküler yazmaları istenmiştir. Elde edilen hikâyeler Akyol (2006) tarafından belirtilen yapı unsurlarının (sahne, ana karakter, yardımcı karakterler, problemin başlangıcı, problem, problem çözme teşebbüsleri, sonuç, tepki, ana fikir) bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Araştırma 2015-2016 öğretim yılı ikinci dönemde 10 öğrencinin yazdığı hikâyelerin, hikâye inceleme kriterlerine uygun olarak değerlendirme sonuçları esas alınarak çalışma yürütülmüştür. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Anahtar sözcükler: bilimsel hikâye, fen eğitimi, metin yapısı

6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖRÜNTÜLERİ GENELLEME STRATEJİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Yrd.Doç.Dr. Seval Deniz KILIÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sdenizkilig@mu.edu.tr

ÖZET

Matematiğin en temel öğrenme alanlarından birisi olan cebir alanına ilişkin geçmişten günümüze uzanan çok sayıda ve çok yönlü araştırmalara rastlanmaktadır. Yapılan müfredat değişiklikleri ile desteklenen cebir öğretimi, bu tür çalışmaların da ışık tutması ile çağın gereklerine uygun biçimde yapılandırılmıştır. Ne var ki, son yıllarda öğrenci öğrenmesini ölçmek için yapılan gerek uluslar arası gerekse ulusal sınav sonuçları, cebir konusundaki güçlüklerin sona ermediğini gözler önüne sermektedir (Kieran, 2007; Erbaş, Çetinkaya, & Ersoy, 2009). Cebirsel düşünmenin gelişiminde önemli rol oynayan örüntülerin genellenmesi konusu, öğrencilerin cebirsel düşünme süreçlerini açığa çıkarmada anlamlı ipuçları sağlamaktadır. Yeniden yapılandırılan müfredat kapsamında 2005 yılında ortaokul programında hak ettiği yeri bulan örüntü konusu, genellemeye ulaşma yolunda büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, söz konusu çalışma öğrencilerin cebirsel düşünme süreçlerine ışık tutması açısından önemlidir. Araştırmada, 6. Sınıf öğrencilerinin cebirsel örüntüleri genellemede kullandıkları stratejiler araştırılmıştır. 2015-2016 eğitim öğretim yılında bir devlet okuluna devam eden 18 adet 6. Sınıf öğrencisi ile yürütülen çalışmada, iki

örüntü sorusu kullanılmış ve öğrencilerin genelleme süreçleri incelenmiştir. Durum çalışması olarak tasarlanan araştırmada, veriler nitel araştırma tekniklerine göre analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda, öğrencilerin daha çok tek varyasyonel düşünme yapısı ile çözüme gittikleri, sayısal eklemeli stratejilere ağırlık verdikleri ve çoğunlukla doğru genelleme yapamadıkları gözlenmiştir. Elde edilen bulgular, önceki çalışmalarla uyumluluk göstermektedir (Amit & Neria, 2007; Becker & Rivera, 2005; Rivera, 2007; Rivera & Becker, 2007). Öğrencilerin örüntülerin genellenmesi konusunda kovaryasyonel düşünme yapısına uyum sağlamaları ve sayısal stratejiler yanında görsel stratejilere de odaklanmaları genelleme yapmada daha başarılı olmalarını sağlayacaktır. Bu nedenle, örüntüler konusu işlenirken öğretmenlerin çok yönlü düşünmeyi destekler bir eğitim anlayışını benimsemesi öğrencilerin cebirsel düşünme süreçlerine katkıda bulunacaktır.

Anahtar sözcükler: cebir, örüntü, strateji

A FRAMEWORK TO EVALUATE SCHOOLS' STEM READINESS IN TURKEY

Yrd.Doç.Dr. Gökhan ÖZTÜRK, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, gozturk@metu.edu.tr

ABSTRACT

The following study is a framework developed for further research purposes and school evaluation. This is why it has a different structure and differs from empirical research papers. This study aims to develop a framework to evaluate schools' STEM readiness as a whole. STEM education aims to educate individuals and society towards an integrated education system that fosters economic and technological development for having a competitive economy. However, there is little emphasis and information in the curriculum about how and what will be used in the STEM implementation. Except the name of the STEM there is little support about it in the official documents. In this sense, our purpose is to develop a framework for educational institutions to evaluate their STEM readiness with respect to teacher, student, and institutional STEM readiness. The framework developed consists of two main parts. First, it aims to evaluate institution's STEM readiness with respect to four domains. Domain 1 is School Vision and Structures for successful STEM education. This domain aims to evaluate school's STEM culture, vision, budget and program about STEM education. Domain 2 is Curriculum, Instruction and Assessment. This domain is targeting the evaluation of curriculum, instruction to see if includes STEM education, and STEM related teaching strategies. Domain 3 is Strategic Partnership. Domain 4 is College and Career Readiness. Second, evaluation of students' STEM readiness through quantitative instruments is our choice for a complete STEM readiness evaluation. For this purpose, a questionnaire measuring students' career interests in STEM fields is used. Since an educational institution is not complete without its' students' involvement in such measures, we included their readiness as well. To sum up, this framework aiming to evaluate schools' STEM readiness can be a good guide for whom prepare their institutions STEM integration.

Keywords: science education, STEM education, STEM readiness

ARGÜMANTASYON TEMELİ ÖĞRETİMİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ KAVRAMSAL ANLAMALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: AROMATİK BİLEŞİKLERİ KONUSU

Doç.Dr. Gülten ŞENDUR, Dokuz Eylül Üniversitesi, sendurgulten@gmail.com
Lisans Öğrencisi, Ezgi KURT, Dokuz Eylül Üniversitesi, ezgi_sarikanarya@windowslive.com
Lisans Öğrencisi, Büşra HEKİMOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi, bsrhekimoglu@gmail.com
Lisans Öğrencisi, Hatice ESEN, Dokuz Eylül Üniversitesi, hatice.esen9611@gmail.com

ÖZET

Organik Kimya farklı öğrenim seviyelerindeki pek çok öğrencinin zor olarak nitelendirdiği derslerin başında gelmektedir. Bu durumun en önemli nedenleri olarak, organik kimyada sembolik gösterimlerin ağırlıkta olması, molekül sınıfları arasında aşamalı bir ilişkinin olması ve içeriğindeki adlandırmanın diğer kimya konularından farklı olması gösterilebilir. Organik kimyanın içeriğinde yer alan aromatik bileşiklerin, benzen ve türevlerinin yanında heterosiklik molekülleri içermesi, elektrofilik aromatik süstitüsyon gibi bu molekül sınıfına özgü tepkimeleri vermeleri bu konunun organik kimyanın temel konularından biri haline gelmesini sağlamıştır. Özellikle öğretmen adaylarında bu konudaki anlamalarının istenilen düzeyde olması, organik kimyanın farklı molekül sınıfları arasındaki ilişkilerin daha kapsamlı kurulmasını sağlayarak, çok basamaklı sentez tepkimelerini yazabilmelerine de katkıda bulunabilecektir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının birbirleriyle karşılıklı etkileşim halinde oldukları, sınıf içindeki etkiliklerle argümanları sunup, uyguladıkları bilimsel argümantasyon süreci öğretmen adaylarının organik kimya konularını anlamlı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olabilecektir. Bu araştırma ile argümantasyon temeli öğretimin fen bilgisi öğretmen adaylarının aromatik bileşikler konusundaki kavramsal anlamaları üzerindeki bir

etkisi olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, ön-test, son-test kontrol gruplu yarı deneysel desen olarak yürütülen araştırmada 2016-2017 öğretim yılında Ege Bölgesindeki bir eğitim fakültesinin fen bilgisi eğitimindeki iki sınıf, deney (N=30) ve kontrol grubu (N=35) olarak rastgele seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, 16 adet açık uçlu sorulardan oluşan aromatik bileşikler kavram testi ön ve son-test olarak uygulanmıştır. Ön-testlerin uygulanmasının ardından kontrol grubunda düz anlatım yöntemine göre, deney grubunda ise argümantasyon temelli öğretime göre aromatik bileşiklerin işlenmesine geçilmiş ve her iki grupta öğretim dört haftada tamamlanmıştır. Deney grubunda, “aromatik bileşiklerin özellikleri”, “aromatik bileşiklerin adlandırılması”, “aromatik olma koşulları”, “elektrofilik aromatik süstitüsyon tepkimeleri”, “orto, para,meta yönlendiriciler”, “aromatik bileşiklerin yan zincir tepkimeleri” konu başlıklarında 10 argümantasyon etkinliği ile öğretim gerçekleştirilmiştir. Kavram testinden elde edilen analiz sonuçları, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön-test puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını, son-test puanları arasında ise deney grubu lehine bir farklılık olduğunu göstermektedir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son-testte sorulara verdikleri cevapların analiz sonuçlarında ise deney grubu öğrencilerinin tepkimeleri analiz ederek, farklı molekül sınıfları arasında ilişkileri daha çok kurabildikleri anlaşılmıştır. Bu bulgular, argümantasyon temelli öğretimin fen bilgisi öğretmen adaylarının aromatik bileşikler konusundaki kavramsal anlamalarının geliştirilmesinde çok daha başarılı olduğunu göstermektedir.

Anahtar sözcükler: argümantasyon, aromatik bileşikler, fen bilgisi öğretmen adayları, organik kimya

BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN BİLEŞKE KUVVET KONUSUNU ÖĞRENMELERİNE ETKİSİ

Doktora Öğrencisi, Osman MUTLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mutluosman@gmail.com
Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Fen bilimleri derslerindeki soyut ve öğrencilere göre karmaşık olan konuların anlamlı bir şekilde öğrenilebilmesi için yeni, güncel ve etkili eğitim ve öğretim yaklaşımlarının kullanılmasına ihtiyaç vardır. Uluslararası seviyede yapılan bilimsel çalışmalarda, günlük yaşamla ilgisi olmayan öğretim programları sebebiyle birçok öğrencinin, bilimden uzaklaştığı ifade edilmektedir (King, 2016). Güncel yaklaşımlardan biri olan bağlam temelli öğrenme ile motivasyonu artan öğrencilerin, derse olan ilgilerindeki artışın, kavramsal öğrenmelerinde gelişmeye sebep olabileceği ifade edilmektedir (Bennett, Lubben ve Hogarth, 2007). Bu çalışma ile bağlam temelli öğrenme yaklaşımı kullanılarak ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin Fen Bilimleri konularını gerçek yaşam bağlantıları ile öğrenmeleri hedeflenmektedir. Bu yaklaşım sayesinde öğrencilerin günlük yaşamla bağlantı kurdukları kavramları daha etkili bir şekilde öğrenebilecekleri düşünülmektedir. Araştırmanın problemi “Kuvvet ve Hareket ünitesindeki Bileşke kuvvet konusunun bağlam temelli öğrenme yaklaşımı ile verilmesinin, öğrencilerin öğrenme seviyeleri üzerine bir etkisi var mıdır?” şeklinde ifade edilebilir. 2016-2017 eğitim öğretim yılının birinci döneminde “Bileşke Kuvvet” konusuna programda ayrılan iki haftalık (8 ders saatlik) sürede gerçekleştirilen bu araştırmada, deneme öncesi modellerden tek grup ön test son test deneme modeli kullanılmıştır. Bu bağlamda, çalışma grubunu Bodrum ilçesindeki bir ortaokuldaki 25 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak yedi açık uçlu sorudan oluşan “Bileşke Kuvvet” konu testi kullanılmıştır. Hazırlanan test soruları için üniversitede görev yapan iki öğretim üyesi, bir araştırma görevlisi ve doktora öğrenimini sürdüren bir Fen Bilimleri öğretmeninden uzman görüşleri alınmıştır. Bu soruların, bir üst sınıf olan yedinci sınıftaki 40 öğrenciye ön uygulamaları yapılmış; soruların anlaşılır olup olmadığı, öğrenciler tarafından yanıtlanma düzeyi incelenmiştir. Pilot çalışmadan sonra gerekli düzenlemeler yapıp sorulara son şekli verilmiştir. Araştırmada öğrencilerin Bileşke Kuvvet konusuna ilişkin öğrenmelerinin, bağlam temelli etkinlik uygulamalarından sonra arttığı görülmüştür. Ancak, deneysel uygulamadan sonra bile bazı öğrencilerdeki kavram yanlışlarının sürdüğü gözlenmiştir. Bu sonuca göre, yaşam temelli etkinliklere dayalı öğrenme uygulamalarının bile öğrencilerin kavram yanlışlarını tamamen gidermede yeterli olmadığı ve kavram yanlışlarının yok edilmesinin oldukça güç olduğu ifade edilebilir. Yapılan bağlam temelli etkinlikler sayesinde öğrencilerin “Bileşke Kuvvet” konu testi puanlarının artması dikkate alındığında, farklı sınıf seviyelerindeki diğer fen konuları için de bağlam temelli öğrenme uygulamalarının yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: bağlam temelli öğrenme, bileşke kuvvet, fen eğitimi

BİLMEYİ GEREKÇELENİRME ÖLÇEĞİ 'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI

Yrd.Doç.Dr. Hakan IŞIK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hisik@mu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Muhammet Mustafa ALPASLAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alpaslan2761@gmail.com

ÖZET

Epistemolojik inançlar bireyin bilgi ve bilmenin doğasıyla ilgili fikirleri olarak ifade edilmektedir. 1970'lerde Perry tarafından yapılan ilk çalışmalardan günümüze epistemolojik inançlarla ilgili farklı teoriler ortaya atılmıştır. İlk teoriler bireyin konu alanından bağımsız genel bir epistemolojik inanca sahip olduğunu savunurken, son yıllarda epistemolojik inancın çok-boyutlu bir yapı olduğunu ve bireyin farklı bağlamlarda farklı epistemolojik inanca sahip olabileceğini ileri sürülmektedir. Alan yazında son yıllarda ortaya atılan görüşlerden biride Green ve arkadaşları (2008) tarafından önerilen epistemolojik biliş modelidir. Bu model epistemolojik inanç kapsamını Hofer and Pintrich (1997) modelindeki bilginin kaynağı ve gerekçelendirilmesi (source ve justification of knowledge) boyutunda incelenmesi gerektiğini; diğer boyutların (bilginin gelişmesi ve kesinliği) epistemolojik anlamda epistemolojik inançlar kapsamında olmaması gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca epistemolojik biliş modeli bilginin gerekçelendirilmesini kişisel deneyimler ile gerekçelendirme ve otorite ile gerekçelendirme diye iki boyutta ölçülmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu çalışmanın amacı epistemolojik biliş modeline göre Ferguson ve Bråten (2013) tarafından geliştirilen Bilmek için Gerekçelendirme Ölçeği'ni (BGÖ; Justification for Knowing Questionnaire) Türkiye koşullarına uyarlama, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasını yapmaktır. Çalışmaya 97 fen ve teknoloji öğretmen adayı katılmıştır. BGÖ toplam 14 madde ve 3 boyuttan oluşmaktadır. BGÖ' de kişisel deneyimler ile gerekçelendirme boyutu 3, otorite ile gerekçelendirme boyutu 6 ve farklı kaynak ile gerekçelendirme boyutu 5 maddeden oluşmaktadır. Türkiye uyarlamasını yapmak için ölçek Türkçeye çevrilmiş ve dilsel geçerlilik çalışması yapılmıştır. Uyarlanan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve Cronbach alfa değerleri hesaplanmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda χ^2 (df=102, N= 97) = 193,7 olarak bulunmuştur. Ayrıca RMSEA ve CFI değerleri sırasıyla 0.061 ve CFI 0.94 olarak hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi uyum kriterleri göz önüne alındığında BGÖ faktör yapısı iyi derecede kabul edilebilir olduğu görülmektedir. Ayrıca BGÖ güvenilirliğini test etmek için Cronbach alfa değerleri hesaplanmıştır. Hesaplanan alfa değerleri 0.75 ile 0.79 arası değişmekte olup BGÖ' nin tümü için 0.79 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değerler kabul edilebilir düzeydedir. Bu çalışmada Ferguson ve Bråten (2013) tarafından geliştirilen BGÖ ölçeğinin Türkiye koşullarına uyarlama, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasını yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda uyarlanan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır. BGÖ ülkemizde yapılan epistemolojik inançlar araştırmalarına yeni bir bakış açısı getireceği düşünülmektedir. Bu ölçek öğrencilerin fen, fizik kimya veya biyoloji alanına yönelik epistemolojik inançlarını daha iyi anlamamıza olanak sağlayacağı düşünülmektedir

Anahtar sözcükler: fen eğitimi, ölçek uyarlama, epistemolojik inançlar

BİYOLOJİ BÖLÜMÜ LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNDE BİLİMSEL ETİK ALGISI: EGE ÜNİVERSİTESİ FEN FAKÜLTESİ ÖRNEKLEMİNDE GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Prof.Dr. Sema İŞİSAĞ ÜÇÜNCÜ, Ege Üniversitesi, sema.isisag@ege.edu.tr
Doktora Öğrencisi, Burak GÖKÇE, Ege Üniversitesi, burakgokce00@gmail.com
Lisans Öğrencisi, Mustafa KIRAN, Ege Üniversitesi, mstfkrn1994@gmail.com
Doç.Dr. Savaş İZZETOĞLU, Ege Üniversitesi, savas.izzetoglu@ege.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Barış UZILDAY, Ege Üniversitesi, baris.uzilday@ege.edu.tr

ÖZET

Araştırmada, Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü lisansüstü öğrencilerine YÖK Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği uyarınca zorunlu olarak ve ilk kez 2016-2017 öğretim yılında verilen "Bilimsel Yöntem ve Bilimsel Etik" dersi uzantısında sağlanan bazı veriler bilimsel etik değerler algısı bağlamında incelendi. Bu incelemeler çerçevesinde söz konusu dersin etik değerlerin içselleştirilmesi üzerindeki etkisi ve gelecekteki bilim insanlarına kazandırabilecekleri hakkında geniş bir bakış açısı oluşturulması amaçlandı. Dersi iki farklı dönemde alan toplam 87 öğrenciye (70 yüksek lisans ve 17 doktora öğrencisi) gönüllülük esasına göre uygulanan geri bildirim formundan sağlanan veriler IBM SPSS 24.0 programı ile analiz edildi. Sonuçlara göre dersi almadan önce en çok bilinen bilimsel etik ihlalleri sırasıyla sahtecilik, uydurmacılık ve intihal olarak belirlendi. Sahtecilik ve uydurmacılığın, çok samsasyonel bir ihlâl biçimi olan intihalden daha fazla bilinir olması dikkat çekti. Özellikle yazarlık etiğinde çok yaygın bir sorun oluşturduğu gözlenen dilimlenmiş yayın, armağan yazarlık ve yazar sıralamasında aykırılık konularının; sırasıyla en az bilinen etik ihlalleri olması çok ilginç bir sonuç olarak değerlendirildi. Dilimlenmiş yayın yapmak, hak edilmemiş yazarlık ve yazar sıralamasında izlenen haksızlıklar üzerinde daha detaylı biçimde durulması gerektiği, böylece bu olguların etik ihlâli olmayacağına yönelik algının

değiştirilebileceği tartışıldı. Bir diğer önemli konu, lisansüstü öğrencilerin kendilerini objektif olarak değerlendiremediklerini düşündüren biçimde, etik ihlallerinin en çok kendilerinin içinde bulunmadıkları gruplar tarafından yapıldığına dair algıydı. Öyle ki, lisansüstü öğrencilerimiz en az etik ihlali yapanlar olarak kendilerini görüyorlardı. Bu sonuç, özellikle tez yöneticisi öğretim üyeleri açısından dikkatle ele alınması gereken bir husus olarak nitelendirildi. Etik ihlallerine ilişkin bilgilerin edinildiği kaynaklar bağlamında da, tez yöneticilerine ilişkin bazı sorunlar olduğu sonucuna ulaşıldı. Bilgi edinme kaynağı olarak lisans bitirme tezlerinin etkisi, rol modeli olarak tez yöneticilerinin durumu ve öğrencilerin bazı etik aykırılıklara ilişkin algıları ve içselleştirmeleri ayrıca ele alındı. Sonuçlar çözüm önerisiyle birlikte yorumlandı, genç bilim insanlarının yetiştirilmesinde bu dersin bir kilometre taşı olarak önemle değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varıldı.

Anahtar sözcükler: bilimsel etik, biyoloji lisansüstü eğitimi, yayın etiği

BİYOTEKNOLOJİ FARKINDALIĞI İÇİN TGA STRATEJİSİNE DAYALI KLASİK BİR LABORATUVAR ETKİNLİĞİ: DNA İZOLASYONU

Doktora Öğrencisi, Tuğçe Yağmur ORHAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, t.yagmur.orhan@gmail.com
Prof.Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nsahin@mu.edu.tr

ÖZET

Multidisipliner bir alan olması nedeniyle biyoteknoloji pek çok karmaşık ve soyut kavramlar içermektedir. Biyoteknolojide kullanılan laboratuvar yöntem ve tekniklerinin bir kısmı lisans düzeyinde teorik veya uygulamalı olarak verilmektedir. Biyolojinin birçok dalında olduğu gibi kalıtsal genetik materyalin (DNA) saflaştırılması ve incelenmesi önemli bir konudur. DNA'nın önemi, yapısı ve işlevi ilköğretim 8. sınıftan itibaren eğitim seviyelerinin her kademesinde fen bilimleri ile ilgili derslerin öğretim programlarında yer almaktadır. DNA izolasyonu, öğrencilerin soyut bir fikri somut bir ürünle ilişkilendirmesini ve DNA molekülünün daha iyi anlaşılmasını sağlar. Alanyazın incelendiğinde DNA izolasyonu deneyinin farklı yaklaşımlarla ele alındığında öğrenmeyi motive ettiği, canlı çeşitliliği gibi konuların öğretiminde de etkili olarak kullanılabilmesi belirtilmiştir. Bu çalışmada DNA'nın ortak kimyasal bir yapıda olduğunu öğrenmelerini sağlamak için tahmin-gözlem-açıklamaya (TGA) dayalı bir DNA izolasyonu laboratuvar etkinliği geliştirilmiştir. Ayrıca bu etkinlikle Fen Bilimleri Öğretmen adaylarının biyoteknolojik uygulamalarda DNA'nın evrenselliğine ve önemine yönelik farkındalık sağlanması amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak desenlenmiştir. Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki bir devlet üniversitesinde üçüncü sınıfta öğrenim görmekte olan Fen Bilgisi Öğretmenliği lisans öğrencileri (n=11) oluşturmaktadır. Etkinliğin uygulanmasında, öğrencilere DNA ile ilgili biyoteknolojik uygulamalar hakkında internet haberlerini araştırmaları istenmiş ve haber konuları sınıf içinde tartışılmıştır. Daha sonra TGA'ya dayalı laboratuvar etkinliğini gruplar halinde yapmaları sağlanmıştır. Öğretmen adaylarından öncelikle "DNA organizmadan organizmaya değişiklik gösterir mi?" sorusuna ilişkin tahminleri alınmış ve çalışma yapırağına çizerek açıklamaları istenmiştir. Bu etkinlik sırasında, ökaryotik ve prokaryotik hücre yapısındaki canlıları temsilen çilek meyvesi ve bakteriden (E.coli- K12) DNA izolasyonunu gerçekleştirmişlerdir. Deney sırasında, tahminleri ile uyuşan ve uyuşmayan noktalara dikkat ederek ve gözlemlerini kaydetmişlerdir. Tahminleri ile gözlemlerini karşılaştırmışlar ve açıklamalar yapmışlardır. Veri toplama aracı olarak gözlem formu, yarı-yapılandırılmış görüşme formu, öz değerlendirme formu ve doküman analizi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan öğrenci deney raporları, çalışma yapıları doküman niteliği taşımaktadır. TGA görevlerinin analizde literatürdeki Abraham vd., (1992) tarafından kullanılan değerlendirme yaklaşımına benzer bir yaklaşım kullanılmıştır. Deney raporlarının incelenmesinde Simmos vd., (2011) tarafından geliştirilen rubrik kullanılmıştır. Görüşme, gözlem ve öz değerlendirme formundan elde edilen nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin prokaryotik ve ökaryotik hücre kavramına yönelik belirli bir ön bilgilerinin olmasına rağmen DNA'nın kimyasal yapısının organizmadan organizmaya değişmediği konusunda zayıf bir anlayışa sahip oldukları bulunmuştur. TGA etkinliği bazı öğrencilerin DNA'nın yapısı ile ilgili yanlış anlamaları olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmen adayları, etkinliğin laboratuvar becerilerini artırdığını belirtmişlerdir ve etkinliğe ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları gözlemlenmiştir. Bu tür etkinliklerin geliştirilerek çeşitlendirilmesi ile fen bilimleri öğrenme ortamlarının zenginleştirileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: DNA izolasyonu, fen bilimleri eğitimi, öğretmen adayları, tahmin-gözlem-açıklama tekniği

FACTOR(S) SHAPING THE GEOMETRICAL REASONING OF PRESERVICE MATHEMATICS TEACHERS: FIGURE OR CONCEPT?

Arş.Gör.Dr. Aydan KAPLAN, Gazi Üniversitesi, aydane@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Hilal GÜLKILIK, Gazi Üniversitesi, ghilal@gazi.edu.tr
Arş.Gör. Nida EMÜL, Amasya Üniversitesi, nidaemul@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Concept definition and concept image theory emerge as a practical lens for understanding and teaching mathematical concepts. The attempt of making a distinction between the definition and the image takes on another construct when one deals with concepts in geometry. The nature of geometrical concepts lead us to consider, simultaneously, the figural and conceptual properties. The notion of figural concept clarifies these properties and plays an essential role in a productive geometrical reasoning process. We can analyze the quality of geometrical reasoning according to the prevalent component through the interaction between the figure and the concept. The purpose of this research is to examine the factors that shape geometrical reasoning of preservice mathematics teachers by using the idea of figural concept. Participants were four preservice mathematics teachers enrolled in a state university in Turkey. We conducted task-based interviews with participants who worked in pairs to solve geometric locus problems. Interviews lasted for two hours each week, for four consecutive weeks. We provided participants with a computer with access to a free Dynamic Geometry Software called Geogebra in addition to plain papers, pencils, graph papers, and geometric tools like the ruler and compass. Their activities in the forms of acting and expressing were recorded with a video camera during the interviews. The results indicated that even preservice teachers began problem solving process with a figurally controlled reasoning, they were able to engage in conceptually controlled reasoning. It was observed that preservice teachers actively used Geogebra as a useful medium during the stimulation of symbiosis between figural and conceptual properties.

Keywords: figural concept, geometrical reasoning, preservice mathematics teacher, mathematics education

FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN PISA HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ (ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Doç.Dr. Güldem DÖNEL AKGÜL, Erzincan Üniversitesi, gdonel@erzincan.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Edanur KARAKAŞ, Erzincan Üniversitesi, edanur.94910@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Simge ŞENGÜL, Erzincan Üniversitesi, simgesengu24@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Faruk AKSAKAL, Erzincan Üniversitesi, fa6831957@gmail.com

ÖZET

Küreselleşmenin en önemli yansımalarını içeren eğitim ve öğretim ortamları, bilginin hızla çoğaldığı ve yayıldığı günümüz dünyasının etkin olan dinamiklerdendir. Ülkeler kendi eğitim ortamlarının başarılarını, işleyişlerini, eksiklerini belirleyerek dinamik olan bu süreç içinde varlıklarını sürdürmeyi arzu etmektedirler. Bu amaçla OECD (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı) tarafından, 2000 yılında PISA (Uluslararası Öğrenci Başarılarını Değerlendirme Projesi) programı uygulamaya konulmuştur. Eğitim sistemindeki değişikliklerin değerlendirilmesinde ve eksikliklerin belirlenmesinde PISA sonuçları önemli bir rol oynamaktadır. Bu projelerin en önemli boyutu sürekliliktir. Yaklaşık üç yılda bir tekrarlanan bu sınavlar sayesinde eğitim yatırımları, eğitim reformları, eğitim programlarının etkinliği değerlendirilmekte ve öğrenci başarısına etki eden faktörler ortaya konularak irdelenmektedir. Bu araştırmanın amacı, Erzincan Üniversitesi Fen Bilgisi Eğitimi Yüksek Lisans Programında Öğrenimi gören öğrencilerin PISA hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Araştırma 2016-2017 bahar dönemi Fen Bilgisi Eğitimi Yüksek Lisans Programında öğrenimi gören 15 öğrenciye uygulanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi içerik analizi tekniği ile yapılmıştır. Katılımcıların 10'u kadın ve 5'i erkektir. Örneklem seçimi gönüllük esasına dayalı olarak yapılmıştır. Çalışmada, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve 10 soru içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu verilmiş ve katılımcıların PISA hakkındaki görüşleri alınmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda; "PISA terimini daha önce duydunuz mu? Duyduysanız bilgi kaynağınız nedir?" sorusuna katılımcıların 14'ü (%93) bilgi sahibi olduklarını, 1 kişi (%7) ise PISA hakkında bilgi sahibi olmadığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların bilgi kaynaklarının makaleler ve raporlar olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların "PISA'nın uygulanma amacı neler olabilir" sorusuna; öğrenci başarılarının uluslararası platformda değerlendirilmesi, fen okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi, öğrenilen bilgilerin kalıcılığının değerlendirilmesi yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca katılımcıların %73'ü PISA'nın OECD tarafından, %7'si BM tarafından yürütüldüğünü ifade ederken, %20'si hangi kuruluş tarafından yürütüldüğünü bilmediklerini ifade etmişlerdir. Yüksek Lisans öğrencilerinin %60'ı PISA'nın sonuçlarını takip ettiklerini ifade ederken, %40'ı PISA sonuçlarını takip etmediklerini

belirtmişlerdir. Ortaya çıkan bulgular sonucunda öğrencilerin %73'ü alt öğrenim dönemlerinde PISA hakkında bilgiye sahip olmadıklarını yüksek lisans eğitimine başladıklarında PISA hakkında bilgiye sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Sonuç olarak PISA' da başarılı olan ülkelerin sistemleri araştırıldığında nitelikli öğretmenlere ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin yüksek lisans yapması teşvik edilmekte, gelişimlerine katkı sağlayacak bu alanda daha işlevsel olmaları için akademisyenler ile ortak çalışmalar yürütmekte oldukları görülmektedir.

Anahtar sözcükler: fen eğitimi, PISA, yüksek lisans eğitimi

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ENERJİ KAVRAMI İLE İLİŞKİLİ GÜNDELİK HAYATTAN OLAYLARI AÇIKLAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Yusuf SÜLÜN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, syusuf@mu.edu.tr
Arş.Gör. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gokhanguyen@mu.edu.tr

ÖZET

Fen öğretiminde enerji kavramı merkez kavramlardan biri olup fen konuları arasında birleştirici bir rol üstlenmekte ve diğer kavramların da anlaşılmasında yardımcı olmaktadır. Örneğin, fen konularındaki iş, güç, kuvvet, hareket, fotosentez, solunum, kimyasal reaksiyonlar, kimyasal bağlar, ısı ve sıcaklık gibi çoğu olayın açıklanmasında enerji kavramı kullanılmaktadır. Ayrıca bu kavram gündelik yaşamda da karşımıza çıkmakta ve çoğu olayı açıklamada ve yorumlamada enerjiden yararlanılmaktadır. Özellikle fosil kaynaklı enerjinin üretim ve kullanımı, insan ve çevre sağlığı üzerinde birçok olumsuz etkiler meydana getirmekte, hava kirliliğine, asit yağmurlarına, küresel ısınmaya ve iklim değişikliklerine neden olmaktadır. Bu tür çevresel doğa olaylarının anlaşılabilmesi ve açıklanabilmesi açısından enerji kavramı önemli bir kavramdır. Bu bağlamda günlük hayatta karşımıza çıkan olayların doğru bir şekilde açıklanabilmesi ve bu doğrultuda kişisel olarak önlemlerin alınması bu olayların önlenmesi açısından önem arz etmektedir. Enerji ile ilişkili olayların ayrıntılı bir şekilde ele alındığı öğretim programlarından birisi de fen eğitimi programlarıdır. Ancak bu programlar doğrultusunda öğrencilerine doğru bir şekilde öğretim sağlayacak olan fen bilgisi öğretmen adaylarının bu kavrama yönelik günlük hayatla ilişkili olayları bilimsel olarak doğru bir şekilde açıklayabilmeleri gerekmektedir. Bu amaçla çalışmada, fen bilgisi öğretmen adaylarının enerji kavramına yönelik gündelik hayatla ilişkili durumları açıklama düzeyleri incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından özel durum çalışma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı 4. sınıfta öğrenim gören toplam 30 öğretmen adayı oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği kullanılmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler gerçek durumlarla ilgili resim kartları ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adayları ile 14 resim kartı kullanılarak yaklaşık 30 dakikalık görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler "Günlük Yaşam Olaylarını Açıklama Şeması" ile analiz edilmiştir. Kullanılan bu rubrik araştırmacılar tarafından hazırlanmış olup beşli puanlama şeklinde düzeyler içermektedir. Bu doğrultuda görüşme verilerinin açıklama düzeyleri belirlenmiş ve bu düzeylere ilişkin katılımcı görüşlerinden alıntılara başvurulmuştur. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının enerji ile ilişkili günlük yaşam olaylarını içeren resim kartlarını açıklama düzeylerinin sıfır (0), bir (1), iki (2) ve üç (3) şeklinde dağılım gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının enerji ile ilişkili günlük yaşam olaylarını kapsamlı bir şekilde bilimsel ifadeler kullanarak açıklayamadıkları ve bu olaylar diğer fen kavramları ile ilişkilendiremedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: enerji kavramı, fen öğretimi, günlük hayat, öğretmen adayları

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR (GDO) KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİ

Doç.Dr. Dilek ÇELİKLER, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, dilekc@omu.edu.tr
Uzman Zeynep AKSAN, -, zeynep.axan@gmail.com
Arş.Gör. Nisa YENİKALAYCI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nisa.yenikalayci@omu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde en popüler biyoteknolojik uygulamalardan biri olan genetiği değiştirilmiş organizmaların (GDO), ekolojik denge ve canlılar üzerindeki olası etkileri ve dünyada hızla yaygınlaştığı düşünülürse, tüketicilerin bu konudaki bilgilerinin ve görüşlerinin belirlenmesinin bilinçli tüketicilerin oluşması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu araştırma ile Fen Bilgisi öğretmen adaylarının GDO hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye’de Karadeniz Bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde Fen Bilgisi Öğretmenliği programının 4. sınıfında öğrenim gören toplam 62 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma genel tarama modeli ile yürütülmüş olup, öğretmen adaylarının GDO hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi için 12 açık uçlu sorudan oluşan bir bilgi test kullanılmıştır. Bilgi testinden elde edilen verilerin analizi için Abraham, Williamson ve Westbrook (1994) tarafından belirlenen puanlama kriterleri kullanılmıştır. Anlama kategorileri; “0 puan; anlaşılmama”, “1 puan; belirli bir kavram yanlışlığı”, “2 puan; belirli bir kavram yanlışlığıyla kısmen anlama”, “3 puan; kısmen anlama” ve “4 puan; tam anlama” şeklinde sınıflandırılmıştır. Test genelinde bir adayın alabileceği en düşük puan 0, en yüksek puan ise 48’dir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının büyük bir kısmının GDO üretiminin ekonomik etkileri, GDO’lu ürünlerin olası riskleri ve GDO’lu ürünlerle hormonlu ürünler arasında ki farklar ile ilgili tam anlama düzeyinde bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarında GDO kavramı ve GDO üretiminin amacı, GDO’lu ürünlerin neler olduğu, GDO üretiminde hangi ülkelerin etkin olduğu, GDO üretiminin sosyal etkileri, GDO üretiminin çevreye etkileri ve GDO’lu ürünlerin üretimini destekleme konusunda ise eksik bilgileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: bilgi düzeyi, fen bilgisi öğretmen adayı, genetiği değiştirilmiş organizma (GDO)

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MIZAÇ, KARAKTER VE KİMLİK ÖZELLİKLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Edanur KARAKAŞ, Erzincan Üniversitesi, edanur.94910@gmail.com
Doç.Dr. Demet YİĞİT, Erzincan Üniversitesi, demyigit@hotmail.com

ÖZET

İnsanların farklı bakış açılarına ve kendi yaşam tarzlarına göre yaptıkları seçimler vardır. Yaptıkları seçimler insanların kişilik özelliklerini ortaya koymaktadır. Kişilik özellikleri kalıtımla ortaya çıkan mizaç ve sonradan çevreden elde edilmiş karakterin birleşiminden oluşmaktadır. Kişilik ve karakter oluşum dönemleri çocukluktan itibaren başlamaktadır. Bu dönem içerisinde çevrenin ve ailenin etkisinin olduğu kadar, nitelikli bir insan olunabilmesi için eğitimin de önemi büyüktür. Bu nedenle eğitim sistemimiz içerisinde bulunan öğretmenlerin yetiştirilmesi de önemlidir. Günümüz şartlarında Eğitim Fakültelerinde öğretmenler yetiştirilmektedir. Kişilik özellikleri, insanların mesleki seçimlerini de etkilemekte olduğu için aynı meslek seçimleri yapan insanların kişilik özelliklerinin de benzerlik göstermesi beklenmektedir. Kimlik özellikleri, bireyin kendisinin özel değerleri ve idealleri, çevresinden ona verilen değer ve toplumsal alanda bulunduğu, kabul edildiği özelliklerini açıklamaktadır. Bu araştırmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının mizaç, karakter ve kimlik özelliklerinin bazı değişkenlere göre tespit edilmesidir. Araştırma, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde de, Matematik ve Fen Bilgisi Eğitimi bölümünde bulunan öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Cloninger tarafından geliştirilip, Köse ve diğerleri tarafından 2004 yılında uyarlanan Mizaç ve Karakter Envanteri” kullanılmıştır. Mizaç ve Karakter Envanteri; Yenilik Arayışı (YA), Zarardan Kaçınma (ZK), Ödül Bağımlılığı (ÖB), Sebat Etme (SE), Kendi Kendini Yönetme (KKY), İşbirliği Yapma (İY) ve Kendi Kendini Aşma (KA) olmak üzere 7 alt faktörlü olup toplamda 240 maddeden oluşan ‘Doğru veya Yanlış’ şeklinde cevaplandırılan bir ölçek kullanılmıştır. Kimlik özelliklerinin belirlenmesinde ise Cheek tarafından geliştirilip, Coşkun tarafından 2004 yılında uyarlanan “Kimlik Ölçeği” kullanılmıştır. Kimlik ölçeği; Kişisel Kimlik, Sosyal Kimlik, Kolektif Kimlik olmak üzere 3 alt faktörden oluşup toplamda 35 adet maddesi bulunan 5’li dereceli likert tipi ölçek kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular Fen Bilgisi öğretmen adaylarının cinsiyet, farklı sınıf düzeyleri gibi değişkenler açısından değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: fen bilgisi öğretmen adayları, karakter, kimlik özellikleri, mizaç

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ “ENERJİ” KAVRAMINA YÖNELİK BİLİŞSEL YAPILARININ BELİRLENMESİ

Arş.Gör. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gokhanguyen@mu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Yusuf SÜLÜN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, syusuf@mu.edu.tr

ÖZET

Enerji kavramı fen öğretiminde karmaşık ve merkez kavramlardan biridir. Ayrıca soyut bir kavram olan enerjinin, fizik, kimya ve biyoloji gibi disiplinleri birleştirici özelliği bulunmaktadır. Onun birleştirici doğasından dolayı, enerji kavramının fen öğretiminde önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu bağlamda gelecekte öğrencilerine bu kavramı öğretecek olan geleceğin fen bilgisi öğretmen adaylarının bu kavrama ilişkin bilişsel yapılarındaki mevcut kavramların tespit edilerek ortaya çıkarılması öğrenmede önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü öğretmen adaylarının kavramlar arası bağları, bu bilgi ağlarının çözümlenmesi, uzun dönemli hafızalarında bulunan kavramlar arasındaki ilişkilerin yeterli olup olmadığı tespit edilmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Fen Bilgisi öğretmen adaylarının enerji kavramıyla ilgili bilişsel yapılarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından özel durum çalışma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı 4. sınıfta öğrenim gören toplam 69 öğretmen adayı oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında bağımsız kelime ilişkilendirme testi ve çizme-yazma tekniği kullanılmıştır. Bağımsız kelime ilişkilendirme testinde, öğretmen adaylarına enerji ile ilgili enerjinin özelliklerini yansıtan dört anahtar kavram (enerji çeşidi, enerji kaynağı, enerji aktarımı ve enerji dönüşümü) verilmiştir. Bu kavramlar doğrultusunda katılımcılar testi tamamlamışlardır. Çizme-yazma tekniğinde ise, öğretmen adayları enerji kavramına ilişkin bildiklerini çizerek, çizimlerini kısaca açıklamışlardır. Elde edilen veriler içerik analiz tekniği ile incelenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının enerji ile ilgili bilişsel yapılarının modelinin oluşturulmasında NVivo 10 programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının enerji kavramına yönelik bilişsel yapılarının az sayıda kavram ve kelime ile ilişkilendirildiği, bu kavramların ise genellikle fizik alanına ilişkin enerji formları ve enerji kaynakları ile ilgili olduğu görülmüştür. Benzer şekilde öğretmen adayları enerji kavramına yönelik çizimlerinde ağırlıklı olarak fizik alanındaki enerji kaynaklarına verdikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının enerji ile ilgili çizim olarak en fazla rüzgâr enerjisinin üretimini gösteren rüzgâr pervanelerini ve elektrik enerjisinin üretimini gösteren güneş panellerini çizerek açıkladıkları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: bilişsel yapı, enerji kavramı, fen öğretimi, öğretmen adayları

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARINDA ETİK DUYARLILIK VE DUYGUSAL ZEKA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi, Büşra CEYHAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, busce-@hotmail.com
Prof.Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nsahin@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada öğretmen adaylarının etik duyarlılıkları ve duygusal zekaları arasında ilişki olup olmadığı ve görüşlerinin hangi demografik değişkenlerden etkilendiğini belirlemek amaçlanmaktadır. Bireyleri geleceğe hazırlayan öğretmenlik mesleğinde etik duyarlılık önemle dikkate alınmalıdır. Etik duyarlılık başkaları için de endişelenmeyi kapsadığından etik davranışın yapılandırılmasında önemlidir. Duygusal zeka, başkalarının ne hissettiğini anlayabilmeyi sağlayan temel yaşam becerisidir. Son yıllarda, farklı disiplinlerde duygusal zeka alanında çalışmalar yapılmıştır. Ancak, duygusal zeka ve etik arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların sayısı sınırlıdır. Etik bir pusula olmaksızın duygusal zeka iyi ya da kötü durumlar için kullanılabilir. Öğretmenlik gibi belirli bir sorumluluk gerektiren meslek grupları her iki yönlerini birbiri ile etkileşim içinde kullanabilmelidir. Araştırmamızda tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelleri iki veya daha fazla değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan modeldir. Araştırmanın evrenini Fen Bilimleri öğretmen adayları, örneklemini ise 2014-2015 öğretim yılında Üniversitemiz, Eğitim Fakültesinin Fen Bilgisi öğretmenliği son sınıfta öğrenimlerine devam etmekte olan ve gönüllülük esasına göre ölçme araçlarını dolduran öğrenciler oluşturmaktadır (N=80). Verilerin toplanmasında Etik Duyarlılık Ölçeği ve Schutte Duygusal Zeka Ölçeği kullanılmıştır. Bulguların çözümlenmesinde normal dağılım göstermesi durumunda parametrik testler, normallik ve homojenlik varsayımları sağlanmadığında nonparametrik testler kullanılmıştır. Katılımcıların, etik duyarlılıkları ile

duygusal zekaları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı Pearson korelasyon katsayısı ile belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının etik duyarlılıkları ve duygusal zeka düzeyleri incelendiğinde gerek madde bazında gerekse faktör grupları ve toplam puanları bakımından yüksek ortalama değerlerine sahip olduğu anlaşılmaktadır (Me-top= 3.92, SSe-top= 7.89, Md-top= 3.81, SSd-top= 13.08). Öğretmen adaylarının etik duyarlılık düzeylerini belirlemeye yönelik literatür incelendiğinde çalışmamıza paralel sonuçların elde edildiği tespit edilmiştir. Çalışmamızda etik duyarlılık ile duygusal zeka toplam puanları arasında orta düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir (Pearson's $r = 0.599$, $p=0.01$).

Anahtar sözcükler: duygusal zeka, etik duyarlılık, öğretmen adayları

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINA İLİŞKİN FARKINDALIK DÜZEYLERİ

Doktora Öğrencisi, Osman MUTLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mutluosman@gmail.com
Doç.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr

ÖZET

Azalan doğal enerji kaynaklarına (fosil yakıtlar) karşı alternatif enerji kaynaklarının bulunması gelecek nesiller açısından oldukça önem taşımaktadır. Dünyanın bir enerji kriziyle karşı karşıya kaldığı düşünülür ise bireylerin, enerji sistemlerinin işletimi ve yönetimi hakkında temel seviyede bilgiye sahip olmalarının gerekliliği oldukça önemlidir. Gelecek nesilleri eğitmekle yükümlü olan fen bilimleri öğretmenlerinin, yenilenebilir enerji kaynakları konularındaki farkındalık seviyeleri gelecek nesilleri etkileme potansiyeli açısından önemlidir. Bu araştırmanın amacı, Fen bilgisi öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynakları hakkındaki farkındalık düzeylerini belirlemek ve farkındalık düzeylerine cinsiyet, aile gelir durumu, sınıf düzeyi ve konuya ilişkin görüşlerinin etkisini incelenmektedir. Çalışmanın örneklemini, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı Bahar Yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği programında öğrenim gören 57 birinci sınıf ve 40 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 97 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada araştırmacı tarafından 2015 yılından geliştirilen 32 maddeden oluşan Yenilenebilir Enerji Farkındalık Ölçeği (YEFÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 21 paket programı ile yapılmış, araştırma verileri üzerinden elde edilen Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .86 olarak hesaplanmıştır. Veriler cinsiyet ve sınıf düzeyinin etkisi için bağımsız gruplar t-testi ile aile gelir durumu ve konuya ilişkin görüşlerinin etkisi ise tek yönlü varyans analizi (One-Way ANAVO) ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin farkındalık düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve aile gelir durumuna göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ancak yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin görüşleri açısından farklılık oluştuğu, bilgili ve öğrenmeye istekli olduğunu ifade eden öğretmen adaylarının en yüksek seviyede farkındalığa sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynakları konusunda istekli olmalarının sağlanması farkındalık seviyelerini arttırabilir. Ayrıca, bu çalışma, yenilenebilir enerji kaynakları konusunda çalışacak araştırmacılara yol gösterebilir.

Anahtar sözcükler: farkındalık ölçeği, fen bilgisi öğretmenliği, öğretmen adayı, yenilenebilir enerji

FİZİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ RADYOAKTİVİTE KONUSUNDAKİ KAVRAM YANILGILARININ GIDERİLMESİNDE KAVRAMSAL DEĞİŞİM METİNLERİNİN ETKİSİ

Öğr.Gör.Dr. Aslihan KARTAL TAŞOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi, aslihan.kartal@deu.edu.tr
Prof.Dr. Mustafa BAKAÇ, Dokuz Eylül Üniversitesi, mustafa.bakac@gmail.com

ÖZET

Problem Durumu Öğrenciler zihinlerinde taşıdıkları kavram yanlışlarından genellikle habersizdir ve doğrusunu bilmedikleri için birçok yanlış kavrama sahiptirler. Öğrencilerin bilimsel kavramları anlaması, sahip oldukları kavram yanlışlarının sebepleri ve giderilmesi, araştırmacıların önem verdiği konular arasındadır. Araştırma konusu olan radyoaktivite birbirine benzeyen, radyasyon, radyoaktivite, radyoaktiflik, radyoaktif madde gibi birçok kavramla öğretilen bir konudur. Yapılan çalışmalar, öğrencilerin bu kavramların anlamlarını ve birbirlerinden farklılıklarını bilmediklerini, bu kavramları karıştırdıklarını ve birbirlerinin yerlerine kullandıklarını, bu konularda kavram yanlışlarına sahip olduklarını göstermiştir. Pınarbaşı ve Canpolat (2002) yaptıkları araştırmada, kavram yanlışlarının giderilmesinde ve bilimsel kavramların öğrenilmesinde en etkili yöntemlerden birinin kavramsal değişim metinleri olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada radyoaktivite konusundaki kavram yanlışlarının giderilmesinde kavramsal değişim metinlerinin etkileri araştırılmıştır. Yöntem Araştırma Nükleer Fizik I-II derslerine devam eden 18 öğretmen adayı üzerinde yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Yumuşak (2013) tarafından geliştirilen iki aşamalı Kavram Yanılgısı Belirleme Testi kullanılmıştır. Test radyoaktif madde, radyoaktivite, radyasyon, çekirdek reaksiyonları, yarılanma süresi, alfa bozunması, beta bozunması, gama bozunması, fisyon ve

füzyon konularını kapsamakta ve toplam 18 sorudan oluşmaktadır. Testin iki aşamalı sorularını analiz etmede kullanılan değerlendirme; doğru cevap-doğru gerekçe: 3 puan, yanlış cevap-doğru gerekçe: 2 puan, doğru cevap-yanlış gerekçe: 1 puan, yanlış cevap-yanlış gerekçe: 0 puan şeklindedir. Radyoaktivite konusu işlenmeden önce Kavram Yanılgısı Belirleme Testi öğretmen adaylarına ön test olarak uygulanmıştır. Radyoaktivite konusu kavramsal değişim metinleri kullanılarak işlenmiştir. Radyoaktivite konusunun öğretimi tamamlandıktan sonra öğretmen adaylarına Kavram Yanılgısı Belirleme Testi son test olarak uygulanmıştır. Araştırma sonunda Kavram Yanılgısı Belirleme Testi ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Bu durum, kavramsal değişim metinlerinin, öğretmen adaylarının radyoaktivite konusunda sahip oldukları kavram yanılgılarını düzeltmede etkili olduğunu göstermektedir. Kaynaklar Pınarbaşı, T. ve Canpolat, N. (2002) Fen Eğitiminde Kavramsal Değişim Yaklaşımı-II: Kavram Değiştirme Metinleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 10(2), 281-286. Yumuşak, A. (2013). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Radyoaktivite Konusundaki Kavram Yanılgılarının Giderilmesinde Bilgisayar Destekli Öğretimin ve Kavramsal Değişim Metinlerinin Etkisi, Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Manisa.

Anahtar sözcükler: kavram yanılgısı, kavramsal değişim metni, radyoaktivite

GENLEŞME VE BÜZÜLME KONULARINDA SORGULAMAYA DAYALI ETKİNLİK UYGULAMALARININ ETKİLERİ

Doktora Öğrencisi, Sadık USLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, efe4882@mynet.com
Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Fen Bilimleri öğretim programına göre öğrencilerin bilgiyi anlamlı ve kalıcı olarak öğrenebilmeleri için öğrenme ortamlarının araştırma-sorgulama yaklaşımına dayalı olarak tasarlanması öngörülmektedir. Öğrenme ortamlarında öğrencinin bilginin kaynağını araştıran, sorgulayan, açıklayan, problem çözebilen, yaratıcı birey olması beklenmektedir. Araştırma- sorgulamaya dayalı yaklaşıma göre tasarlanan etkinliklerin öğrencilerin bilimsel kavramları etkili öğrenmelerine ve bilimsel süreç becerilerinin gelişmesine olumlu katkı yapacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı 5. sınıf öğrencilerinin Genleşme ve Büzülme kavramlarını etkili öğrenebilmeleri için sorgulamaya dayalı etkinliklerin geliştirilmesidir. Genleşme ve büzülme kavramlarının öğrenilmesi için geliştirilip uygulanan sorgulamaya dayalı etkinliklerin, öğrencilerin akademik başarılarını ve sorgulayıcı öğrenme becerileri algılarını nasıl etkilediği ile öğrencilerin yapılan uygulamalara ilişkin görüşlerinin neler olduğu araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Çalışmada deney öncesi modellerden ön test-son test tek grup deney deseni kullanılmıştır. Çalışma 2016-2017 öğretim yılında Muğla ili Köyceğiz ilçesinde bulunan bir devlet ortaokulunda 5. sınıfa devam eden 18 öğrenci (6 kız, 12 erkek) ile yürütülmüştür. Çalışmada nicel verileri toplamak amacıyla Balım ve Taşkoşyan (2007)'in ölçeğinden revize edilerek Balım ve Evrekli (2016) tarafından geliştirilen sorgulayıcı öğrenme becerileri algı ölçeğinden, nitel verileri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen beş açık uçlu sorudan oluşan başarı testinden ve etkinlik uygulamalarına ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Etkinlikler, 5. sınıf Fen Bilimleri dersi Maddenin Değişimi ünitesindeki "Genleşme" ve "Büzülme" kavramlarına yönelik olarak hazırlanmıştır. Fen Bilimleri Öğretim Programındaki Genleşme ve Büzülme konularına ilişkin kazanımlar incelenmiş ve uygulama, programda önerildiği gibi 6 ders saati olarak planlanmıştır. Genleşme ve büzülme kavramlarının etkili öğrenilmesi için sorgulamaya dayalı tasarlanan "Bardakları Ayırabilir misin?", "Termometredeki Sıvı Neden Yükselir?" ve "Dilek Feneri" etkinlikleri geliştirilmiştir. Çalışmada nicel verilerin analizi SPSS programında gerçekleştirilmiş, nitel veriler için içerik analizi yapılmıştır. Genleşme ve büzülme kavramlarının öğrenilmesine yönelik etkinliklerin akademik başarıyı arttırdığı söylenebilir. Yapılan çalışmada öğrencilerin sorgulayıcı öğrenme becerileri algılarında artış olmadığı görülmüştür. Bu durumun sebebi etkinliklerin kısa sayılabilecek bir sürede yapılması (6 ders saati) ve sadece bir konuyla sınırlı olması olabilir. Görüşmelerden elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin sınıfta sorgulamaya dayalı etkinlikler yapmayı ilgi çekici ve eğlenceli buldukları; öğrendikleri bilgilerin akılda kalıcı olduğunu düşündükleri söylenebilir. Öğrencilerin yaparak-yaşayarak sorgulamaya dayalı öğrenmelerini sağlamak için Fen laboratuvarlarında malzeme desteği artırılabilir. Farklı Fen konularında da, kolay temin edilebilecek basit malzemelerle yapılabilecek sorgulamaya dayalı etkinlikler tasarlanıp geliştirilebilir.

Anahtar sözcükler: fen eğitimi, genleşme ve büzülme, sorgulamaya dayalı öğrenme

GÖÇMEN EĞİTİMİNDE KİMYA DERSİ KAPSAMINDA EĞİTSEL OYUN ÖNERİSİ

Doç.Dr. Nuray ZAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, nurayyoruk@gmail.com

ÖZET

İnsanlık; yaşadığı ülke sınırlarında ve sahip olduğu kültürde çok hızlı bir değişim geçirirken; bu durumu farklı değişkenlerle ülkemizde de görmekteyiz. Orta doğu sınırından almış olduğu göç sebebiyle ülkemiz insanları da dahil olmak üzere kültürel anlamda yoğun bir değişiklik altındadır. Göçün beraberinde getirdiği sosyal gerilimlerin giderilmesi için eğitim alanına çok önemli görevler düşmektedir. Bu kültürel değişimlerin ortaya çıkardığı sorunların en önemlilerinden biri olan eğitim sorunu gelecek yıllarda ortaya çıkacak problemlerin ana çözüm noktası olarak ifade edilebilir. Okul çağında ki çocukların eğitim sistemine uyum sağlarken sadece dil öğrenmeleri yeterli gözükmemektedir. Bu durumda eğitim alanında ortak amaç, gelecek yıllarda kültürel anlamda ülkemizde yaşayan bireyleri ortak bir eğitim seviyesinde buluşturmak için genel fen eğitiminin verilmesi gereklidir. Fen alanı derslerini öğrenmeleri için yapılacak etkinliklerin derslere uyumu kolaylaştıracağı, akademik başarıyı artıracığı, iletişimi güçlendireceği ve geleceğe yönelik mesleki planlar yapmalarını sağlayacağı ön görülmektedir. Göçle gelen eğitim ihtiyacı olan özellikle ara kademelerde eğitime başlayan öğrenciler okula uyum sürecinde zorluk çekmektedirler. Dil değişimi ile birlikte kültür derslerinin öğrenimi aynı anda gerçekleştiğinden bu seviyede olan öğrenciler okula uyumda zorluk yaşamaktadır. Bu sebeple bilimsel dili öğrenmeleri ve günlük hayatta kullanabilmeleri için ortam hazırlayabilecek eğitsel oyunların kullanılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. 9.sınıf Kimya Dersi 2013 Öğretim Programında ilk ünite olan Kimya Bilimi Ünitesinde 9.1.3 ve 9.1.4 kazanımlarını gerçekleştirmek üzere eğitsel bir oyun tasarlanmıştır. "9.1.3 Kimyada kullanılan sembolik dilin tarihsel süreçteki gelişimine ve sağladığı kolaylıkları fark eder. 9.1.4 Gündelik hayatta sıkça karşılaşılan elementlerin sembollerini adlarıyla eşleştirir. Periyodik cetveldeki ilk 20 element ve günlük hayatta sıkça kullanılan Cr, Mn, Fe, Co, Ni, Cu, Zn, Br, Ag, Sn, I, Ba, Au, Hg, Pb elementlerinin sembolleri tanıtılır. " Tasarlanan oyun; göç ile gelen eğitim çağındaki öğrencilere eğitim veren kurumlarda fen alanı derslerine uyum sağlamları sahip oldukları ana dil ve yeni öğrendikleri dil arasında bağlantı kurarak bilimsel dili geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma ile çok dilli ve çok kültürlü etkileşimin arttığı ülkemizde aynı okula devam eden farklı kültürde olan öğrencilerin iletişimini artırmak ders dışı zamanlarında bir arada çalışabilecekleri, düşünme, dinleme, konuşma ve yazma yetilerine katkı sağlayacak bir çalışma olarak kullanılması öngörülmektedir. Tasarlanan oyun kapsamında toplam 6 materyal bulunmaktadır. Periyodik cetvel şablonu, elementlerin sembolü, atom numarası, element adlarının Türkçe ve Arapça olarak yazılı olduğu kartlar, elementlerin günlük hayatta kullanım alanlarına ait görsel, elementlerin adlarının Türkçe ve Arapça olarak seslendirildiği cd, elementlerin özellikleri ile ilgili Türkçe ve Arapça bilgi ifadelerinin yer aldığı kartlar, oyuncu ve hakemlere dağıtılacak formdan oluşmaktadır. İlgili oyun kapsamında tüm materyaller ve oyun kuralları sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: eğitsel oyun, fen eğitimi, göçmen eğitimi, kimya eğitimi

GÖRSEL MATERYAL GELİŞTİRME VE KULLANIMININ FİZİK ÖĞRENİMİNDEKİ ROLÜNE YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYI GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Güner TURAL, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, guner.tural@omu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Demet TARAKÇI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, demet.trkc@gmail.com

ÖZET

Günlük hayatımızda birçok olay fizik ile ilişkilidir. Fizik bilim dalı yaşantımızı kolaylaştıran birçok teknolojik gelişmeye de ışık tutmaktadır. Eğitim hayatımızın ise her kademesinde karşımıza çıkmaktadır. Fakat soyut kavramlar içermesi öğrenciler tarafından anlaşılmasını zorlaştırabilmektedir. Öğrenciler anlayamadıkları içerik için ezberleme yolunu tercih edebilmektedir. Bu durum kalıcı öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin birden çok duyu organına hitap eden ve süreçte aktif olabilecekleri öğrenme ortamları önemli hale gelmektedir. Öğrenme ortamlarında görsel materyal kullanımı soyut kavramların öğrenciler tarafından anlaşılmasına kolaylık sağlayabilir. Bu çalışmanın amacı görsel materyal geliştirme ve kullanımının fizik öğrenimindeki rolüne yönelik öğretmen adayları görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersini almış olan 24 fizik öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmen adaylarının kimliklerini gizli tutmak amacıyla öğretmen adaylarına Ö1, Ö2, Ö3 şeklinde kodlar verilmiştir. Fizik öğretmen adaylarının görsel materyal geliştirme ve kullanımının fizik öğrenimindeki rolüne yönelik görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Öğretmen adaylarının cevapları nitel veri analizlerinden betimsel analiz yaklaşımı esas alınarak sunulmuştur. Toplanan verilerden ortaya çıkan kavramlar düzenlenerek kodlamalar yapılmıştır. Elde edilen kodlamalar frekans olarak sunulmuştur. Ayrıca kodları daha açık hale getirmek için veriye geri dönülerek öğretmen adaylarının ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Elde edilen verilerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla

veriler üç hafta sonra tekrar kodlanmış ve kodlamalar arasındaki tutarlılık hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular fizik öğretmen adaylarının görsel materyal geliştirme ve kullanımının fizik öğrenimindeki rolüne yönelik kavramları somutlaştırma, konuyu anlamlı hale getirme, bilgiyi kalıcı hale getirme, hatırlamayı kolaylaştırma, içeriği basitleştirme, zamandan tasarruf sağlama, dikkat çekme, güvenli gözlem yapma, bilgi eksikliğini giderme, öğrenmeyi kolaylaştırma, kavram yanlışlarını giderme, bilişsel-duyuşsal-psikomotor becerileri geliştirme, konuyu daha iyi kavrama şeklinde olumlu yönde görüşlerini ortaya koymuştur.

Anahtar sözcükler: Fizik, Görsel materyal, öğretmen adayı

İKİ BOYUTLU VE ÜÇ BOYUTLU ETKİNLİKLER İLE KAZANILAN ANATOMİ BİLGİSİNİN VIDEO GÖZLEMLERİ VE SANAL BEYİN DİSSEKSİYONU İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Simge AKÇAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, simgeakcay913@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Ümmügülsum ORPAK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ummugulsumorpak@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Merve MURAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mervemurat005@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Arzu Gül EKİM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, arzuglkm@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Melek ALTIPARMAK KARAKUŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, melekaltiparmak@gmail.com

ÖZET

Biyolojide anatomik yapıların öğretilmesinde; doku ve organ disseksiyonlarının (dokuları keserek ayırma işlemi) laboratuvar ortamında yapılması yanında birçok öğretim yöntem ve yaklaşımı da disseksiyonu desteklemek veya disseksiyona alternatif olması amacıyla tek başına veya birarada kullanılmaktadır. Biyolojide anatomik yapıların kil modellerinin yapılması çok uzun yıllara dayanan kinestetik, üç boyutlu, yaratıcı ve kaliteli öğrenme materyalleri oluşturmaya dayanan bir öğretim yaklaşımıdır. Bunun yanında doku ve organ disseksiyonunun sanal videoları veya eğitimciler/öğrenciler tarafından hazırlanan disseksiyon videolarda anatomi öğretiminde kullanılan öğretimsel yaklaşımlar arasında yer almaktadır. Ancak hangi yöntem ve uygulamaların anatomide daha kalıcı öğrenmeyi sağladığı konusunda yapılan deneysel çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada; Genel Biyoloji-I laboratuvarında “memeli beyin disseksiyonu” yapacak olan Fen Bilgisi öğretmen adayları ile yöntemsel deneysel bir araştırma tasarlanmıştır. Deney ve kontrol gruplu deneysel araştırmada; deney grubunda bulunan öğretmen adayları öncelikle beyin anatomisinin 2 boyutlu renkli fotoğrafları üzerinde çalışarak kampüs otoparkında ayrılan bir alana renkli tebeşirlerle büyük beyin resimleri çizerek boyamışlardır. Daha sonra renkli killerden beyin modeli oluşturularak beyin kısım ve bölgeleri, beyin işleyişi ve fonksiyonlarını model üzerinden tartışmışlardır. Kontrol grubunda bulunan öğretmen adayları ise laboratuvar öğretim görevlileri tarafından hazırlanan beyin yapısı ve fonksiyonları hakkında bilgi vererek beyin disseksiyonunu aşama aşama anlatarak gösteren uzun bir video izlemişlerdir. Daha sonra kendilerine önerilen web sitesi adreslerindeki sanal beyin disseksiyonlarından birini seçerek sanal disseksiyon yapmışlardır. Daha sonra deney ve kontrol grupları laboratuvarında beyin disseksiyonu yaparak deney raporu hazırlamışlardır. Araştırmanın verileri 30 soruluk çoktan seçmeli “Beyin Testi” ile toplanmıştır. Ayrıca her iki grubun deney raporları da incelenerek karşılaştırılmıştır. Araştırma sonuçları elle yapılan etkinliklerin (resim çizme, kil model yapma, disseksiyon yapma) anatomi öğretiminde daha etkili olduğunu göstermiştir. Kontrol grubunda laboratuvar ortamında disseksiyon yapılmasına rağmen video ve sanal ortamda çalışan öğretmen adaylarının beyin anatomisini çizme, tanımlama ve beyin fonksiyonları ile işleyişinin anlatılmasında deney grubundaki öğretmen adaylarından daha düşük puanlar aldıkları görülmüştür. Bu nedenle biyolojide anatomi ve fizyolojinin öğretilmesinde; öğrencilerin kendilerinin çizdikleri, boyadıkları, kile şekil vererek oluşturdukları modellerin beyin gibi karışık doku ve organların anatomik yapısının daha iyi anlaşılmasında etkili olduğu söylenebilir. Laboratuvar çalışmalarında disseksiyonu destekleyici veya disseksiyon yerine geçebilecek bu tür etkinliklerin kullanılmasına yönelik araştırmaların sayısı artırılarak sadece kesmeye, bölmeye ve parçalamaya yönelik uygulamalar değil de daha zengin öğrenme ortamlarının oluşturulmasına yönelik etkinlikler, teknikler veya yöntemler geliştirilebilir.

Anahtar sözcükler: anatomi, beyin, disseksiyon, iki ve üç boyutlu etkinlikler, video

İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEKTRO-MANYETİZMA ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Hakan IŞIK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hisik@mu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Muhammet Mustafa ALPASLAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, alpaslan2761@gmail.com

ÖZET

Fizik eğitiminde öğrencilerin derse yönelik ilgi ve istek düzeylerinin korunabilmesi ve geliştirilmesi ve etkili öğrenme yöntemleri kullanabilmeleri hedeflenir. Öğrencilerin fizik çalışma için kullanmadıkları öğrenme yaklaşımları (derin vs. yüzeysel öğrenme yaklaşımı) öğrencilerin anlamlı fizik öğrenmelerini ve akademik olarak başarılı olmalarını etkilemektedir. Öğrencilerin kullandıkları öğrenme yaklaşımları konu alanına farklılık gösterebilmektedir. Alan yazında yapılan çalışmalar öğrencilerin Elektrik ve manyetizma konusunu diğer fizik konularına göre öğrenme açısından daha karmaşık ve anlaşılması zor olarak tanımladıklarını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak temel fizik derslerinde öğrencilerin elektrik ve manyetizma dersi konularını öğrenmekte nasıl yollar izlediklerini araştırma ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin elektrik ve manyetizma konularına nasıl çalıştıklarını belirlenmesi amaçlanmaktadır. Sonuçlar bu başlık altındaki konuların öğretiminde kullanılacak yöntem ve araçların seçimi ve ders kazanımlarının değerlendirilmesinde destekleyici olacaktır. Bu çalışmada araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Uygun örneklem yönteminin kullanıldığı çalışmada katılımcılar ilköğretim matematik öğretmenliği bölümünde okuyan ve Fizik 2 dersini alan toplam 36 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler elektrik ve manyetizma konusuna nasıl çalıştıklarını belirlemek amacıyla Yerdelen-Damar ve Elby (2016) tarafından geliştirilen veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracı nasıl fizik çalıştıklarını belirlemek amacıyla üç kısımdan oluşmaktadır. İlk iki kısımda öğrencilerin nasıl fizik çalıştıklarını anlatmaları istenirken, üçüncü kısımda gerçekten fizik öğrenmek istediği varsayılan bir öğrencinin nasıl çalışması gerektiğiyle öğrencilerin düşünceleri sorulmaktadır. Öğrencilerden en az 300 kelime olacak şekilde açıklama yazmaları istenilmiştir. Öğrencilerden düşüncelerini detaylandırmaları ve örnekler vererek desteklemeleri özellikle talep edilmiştir. İçerik analizi yöntemi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Daha sonra, frekans analizi ve kodlar oluşturulmuştur. Sonuçlar, öğrencilerin dersten başarılı olmak istediklerini ancak büyük kısmının dersi işleniş sırasında anlamak istediklerini gösterdi. Öğrencilerin büyük kısmın sınav dönemlerinde ders notlarını gözden geçirdiklerini beyan ettiler. Öğrencilerin küçük bir kısmı elektrik ve manyetizma konularını öğrenmeye değer ve ilginç bulduklarını beyan ettiler. Öğrenciler elektrik ve manyetizma konularını anlamakta zorlandıklarını belirttiler. Başlıca zorlanma nedeni olarak dersin içeriğinin çok soyut olması gösterilmiştir. Elektrik ve manyetizma problemlerinde çok farklı kavram ve tanımlar olduğunu açıkladılar. Sonuç olarak elektrik ve manyetizma konularının öğretiminde kavramların soyutlaştırılmasının öğrencilerin öğrenmelerini zorlaştırdığı, formül ezberleme gibi yüzeysel öğrenme yöntemleri kullandıkları belirlenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları elektrik ve manyetizma konularının öğretiminde somut kavramlar ve kavramlar arası ilişkiler üzerine durulurken, formüle dayalı öğretimden kaçılması gerektiğini önermektedir.

Anahtar sözcükler: matematik öğretmen eğitimi, öğrenme stratejileri, fizik eğitimi

KİMYA FELSEFESİNİN KURUMSALLAŞMASI: ÖRNEK DERGİLER VE ARAŞTIRMACILAR

Prof.Dr. Nihat AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nihataycan@mu.edu.tr
Prof.Dr. Hediye Şule AYCAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, suleaycan@mu.edu.tr

ÖZET

Kimya ile felsefenin bileşkesi olarak düşünülebilecek kimya felsefesi ile ilgili çalışmalar 1980'lerde başlasa da, konuyla ilgili ilk iki uluslararası kongre 1994'de Almanyada düzenlenmiş, bunları 1997'de İtalyadaki kongre izlemiştir. Kimya felsefesi ile ilgili ilk bilimsel dergi ise, 1995 yılında yayına başlayan HYLE (International Journal for Philosophy of Chemistry) isimli dergidir. Kimya felsefesi, iki temel alandan oluşur. Bunlar, kimya ile ilgili atom, kimyasal bağ ve madde gibi kavramların ayrıntılı bir şekilde sorgulanması ve bilim felsefesinin geleneksel konuları olan, realizm ve yanılsamacılık gibi konuların kimya ile ilişkilendirilmesidir. Uzun yıllar kimya felsefesinin ihmal edilmesinin nedeni, sadece fiziğin gerçek bir bilim olduğu varsayımından kaynaklanmıştır. Kimya felsefesinin kuruluşunu açıklamayı ve bu konuda çalışmaya başlayacak araştırmacılara yardımcı olmayı amaçlayan bu araştırmacının problem cümlesi; kimya felsefesinin kuruluşunda etkili olan kişiler kimler ve eserler nelerdir? ifadesidir. Araştırmada bütüncül yaklaşım benimsenmiş ve belirli dokümanlar sistematik bir şekilde incelenmiştir. Dokümanlar belirli bir formata göre hazırlanarak standart hale konulmuş eserlerdir. Doküman incelemesi, çalışmak istenilen olay veya olguya ilişkin bilgiyi içeren dokümanların analiz edilmesidir. Bu çalışmada kimya felsefesinin tanıtılması, alanla ilgili öncü dergiler ve araştırmacı örneklerinin tanıtılması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla örnek olarak seçilen Hyle, Synthese ve Foundations of Chemistry dergileri hakkında bazı genel bilgiler verilmiştir. Kimya felsefesine katkı sağlayan J.Schummer, M.Weisberg, A. Woody, R. F.Hendry, P. Needham, B. B.Vincent, J.

Brakel, E. Scerri, G. Fisher, S.Erduran ve D. Baird gibi araştırmacıların eğitim ve çalışma alanları ile ilgili açıklamalarda bulunulmuştur. rnek olarak seçilen bu araştırmacılar, genellikle aldıkları temel bilimler eğitimi üzerine felsefe ve bilim felsefesi alanında uzmanlaşmış olmalarıdır. Bilimin anlaşılmasında, bilim tarihinin ve felsefesinin bilinmesi gerekmektedir. Henüz yeni bir araştırma alanı olan Kimya Felsefesi de, kimyanın özünün anlaşılmasını sağlamaktadır. Kimya felsefesinin öğretilmesi, hem ortaöğretimde, hem de yükseköğretimde fen ve kimya derslerinin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: kimya felsefesi araştırmacıları, kimya felsefesi dergileri, kimya felsefesi

KİMYA ğRENCİLERİNİN “KELME KAVRAMINI” ANLAMA DÜZEYLERİ VE TANECİK BOYUTUNDA GÖSTERİMLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Canan NAKİBOğLU, Balıkesir niversitesi, canan@balikesir.edu.tr
Prof.Dr. Nuri NAKİBOğLU, Balıkesir niversitesi, nnuri@balikesir.edu.tr

ÖZET

keltme-znme dengeleri tepkime kimyasının önemli konularındandır. Bu konunun doğru olarak öğrenilmesi znrlk hesaplamaları ve keltme titrasyonlarının doğru bir Şekilde anlaşılmasına katkı sağlar. Diğer taraftan keltme-znme tepkimeleri Ortaöğretim 11. Sınıfın konularından biri olup kimya ğretmen adaylarının bu konuya hâkim olmaları son derece önemlidir. keltme makroskopik boyutta gözlemlenen bir süreç olmasının yanı sıra olayın açıklamaları sub-mikroskopik boyutta yapılı ve tanecikler arasındaki etkileşimlere dayanır. Öğrencilerin bu iki boyutu sembolik boyutta da kullanarak doğru bir Şekilde ilişkilendirmesini gerektirir. Bunun doğru bir Şekilde yapılamaması öğrenmenin anlamlı bir Şekilde gerçekleşmesine engel oluşturur. Bu düşünceden hareketle bu çalışma da kimya ğretmenliği ğrencilerinin keltme kavramının tanımını doğru olarak bilip bilmedikleri ve olayı tanecik boyutu ile nasıl ilişkilendirdiklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın rneklemini Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Analitik Kimya Laboratuvarı II (Nicel Analiz) dersine devam eden 12 kız, 11 erkek toplam 23 ğrenci oluşturur. Nitel bir araştırma olarak planlanan araştırmanın verileri V-diyagramı kullanılarak keltme titrasyonları ile ilgili deneylerin yürütülmesi sırasında toplanmıştır. Bu çalışmada verilerin çok geniş olması nedeniyle sadece deney öncesinde öğrencilere sorulan “keltme” kavramının tanımı ile deney sonrasında öğrencilerden bir keltme reaksiyonuna yönelik tanecik boyutu çiziminin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. keltme kavramının analizinde dörtlü anlama düzeyi analizi (tam anlama, kısmen anlama, yanlış kavrama ve anlamama) kullanılmıştır. Çizimlerin analizinde fenomenik yaklaşım kullanılmıştır. Çalışma sonunda öğrencilerin keltme kavramı ile ilgili anlama düzeylerinin çeşitlilik gösterdiği belirlenmiştir. Çizimlerin analizinde, öğrencilerin önemli bir kısmı okelekle ilgili zm doğru gösterirken, zeltide znmeden kalan maddenin gösteriminde sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin okelek gösteriminde çizimlerinde doğru model kullanmaları yanı sıra, makroskopik model, iyonik keltme modeli gibi yanlış modeller kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: kimya ğretmen adayları, kimyanın cl gösterimi, keltme

KİMYA ğRETMEN ADAYLARININ AROMATİK BİLEŞİKLERİN TEPKİMELERİNDE KURDUKLARI ANLAMLı BAğLANTI VE ğRENME ZORLUKLARININ SİSTEMSEL DİYAGRAM İLE İNCELENMESİ

Doç.Dr. Gülten ŞENDUR, Dokuz Eylül niversitesi, sendurgulten@gmail.com

ÖZET

Öğrencilerin kimyada, anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri içi farklı kavramlar arasındaki ilişkileri doğru kurabilmesi son derece önemlidir. Özellikle de organik kimyada, moleküller arası reaksiyonların tanımlanması, bu reaksiyonların bir bütün içinde ele alınması ve sonuçlarının tanımlanması anlamlı öğrenmenin sağlanmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu araştırma ile kimya ğretmen adaylarının, aromatik bileşiklerin tepkimelerin ile ilgili nasıl bağlantı kurdukları ve bu bağlantıları kurarken karşılaştıkları zorluklarının neler olduğunun saptanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, fenomenografik araştırma olarak yürütülen alışma, Ege Bölgesindeki bir eğitim fakültesinde Kimya Eğitimi Anabilim Dalında ğrenim gören ve Organik Kimya 1 ve 2 derslerini almış ğretmen adaylarından 15 kişi ile yürütülmüştür. Amaçlı rnekleme doğrultusunda seçilen ğretmen adaylarına öncelikle aromatik bileşiklerin tepkimeleri ile ilgili sistemsel diyagram verilmiştir. Bu diyagramda ğretmen adaylarından, aromatik bileŐik sınıfına giren 7 molekülü tanımlamaları, sentez ve reaksiyon koşullarını da dikkate alarak diyagramı tamamlamaları istenmiştir. Öğretmen adaylarından aynı zamanda, diyagramda gösterilmeyen iki reaksiyonu reaktif ve koşulları ile de belirterek tanımlamaları istenmiştir. Öğretmen adaylarının sistemsel diyagramı tamamlamasının ardından, her biri ile bireysel olarak sesli düşünme tekniğine göre görüşme yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerinin betimsel ve içerik analizinde, ğretmen adaylarının aromatik bileşiklerin “nitrolama” “sülfolama” gibi tepkimeleri ile ilgili bağlantı kurmada daha başarılı olurken, “Friedel Crafts alkillenmesi” ve “aillenmesi”,

“yükseltgenme” ve “indirgenme” tepkimelerinde daha zorladıkları saptanmıştır. Araştırmada ortaya çıkan bir diğer önemli bulgu ise, öğretmen adaylarının çok az bir kısmının diyagram üzerindeki yeni bir reaksiyonu tanımlayabildikleri, tanımlayanların ise reaksiyon koşulları ve reaktiflerine çok dikkate etmedikleri olmuştur. Tüm bu bulgular, öğretmen adaylarının organik kimyanın temel konularından bir olan aromatik bileşikler konusunda anlamlı ilişkiler kurmada çok yeterli olmadıkları sonucunu ortaya koymaktadır. Bu açıdan, öğretmen adaylarının sistemsel düşünmesine yardımcı olacak bu tarz diyagramların özellikle organik kimyanın öğretiminde yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: aromatik bileşikler, kimya öğretmen adayları, organik kimya, sistemsel diyagram

KİMYA ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEKTROKİMYA KAVRAMLARINI ANLAMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Nuri NAKİBOĞLU, Balıkesir Üniversitesi, nnuri@balikesir.edu.tr
Prof.Dr. Canan NAKİBOĞLU, Balıkesir Üniversitesi, canan@balikesir.edu.tr

ÖZET

Ortaöğretim derslerinde elektrokimya konularının yer alması nedeniyle kimya öğretmeni olmak üzere olan öğretmen adaylarının temel elektrokimya kavramlarını öğrenmelerini gerektirmektedir. Elektrokimya kavramları öğrenciler tarafından zor olarak algılanmaktadır. Çalışmalar, hem orta öğretim öğrencilerinin hem de kimya öğretmen adaylarının elektrokimyada yanlış kavramaları olduğunu göstermiştir. Elektrokimyada piller, korozyon ve elektroliz gibi konular birçok uygulamada önemli bir yere sahip olmasına rağmen bu olayları açıklamada birçok soyut kavram kullanılır. Bu nedenle, öğrenciler elektrokimya kavramlarını anlamada problemler yaşamaktadır. Bunun yanı sıra elektrokimya kavramalarının bir kısmı (anot-katot, indirgen-yükseltgen, indirgenme-yükseltgenme gibi) dual kavramlardır. Bütün bunların yanında elektrokimya konularında formüller ve matematiksel eşitler kullanılarak soruların çözülmesi de gerekir. Bu nedenle elektrokimya konuları makroskopik, mikroskopik ve sembolik boyutlardaki açıklamaların hepsinin birlikte kullanılmasını gerektirir. Bu çalışmada, mezun olmak üzere olan kimya öğretmen adaylarının elektrokimya kavramlarını anlamaları araştırılmıştır. Rahayu ve ark. (2011) tarafından geliştirilen 18 maddelik çoktan seçmeli bir test yazarlardan izin alınarak ilk olarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Elektrokimya testi, elektroliz sırasında meydana gelen reaksiyonlar, elektrolitik ve voltaik hücreler arasındaki farklar, voltaik hücrelerde iyon hareketleri, voltaik hücrelerdeki kutuplar, voltaik hücre reaksiyonları gibi beş kavramsal kategoriyle ilgilidir. Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları 12. Sınıf öğrencileri için gerçekleştirilen test, 19 kimya öğretmen adayına ön-deneme olarak uygulanmıştır. Çalışma sonunda tüm testten öğrenci başarı ortalamasının düşük olduğu ve kimya öğretmen adaylarında önemli yanlış kavramaların olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada elde edilen sonuçlar, daha önce yazarlar tarafından orta öğretim 12. Sınıf öğrencilerine uygulanan aynı test sonuçları ile karşılaştırılmıştır. Çalışmanın bulgularından yola çıkarak testin üniversite öğrencileri için de kullanılabileceği sonucuna ulaşılmış ve testin elektrokimya dersi alan hem Eğitim Fakültesi kimya öğretmenliği hem de Fen Fakültesi kimya bölümü öğrencilerine uygulaması planlanmaktadır. (Bu çalışma Balıkesir Üniversitesi BAP birimi tarafından 2017/165 nolu projeden desteklenmiştir). (Rahayu, S., Treagust, D. F., Chandrasegaran, A.L, Kita, M. & Ibnu, S. (2011). Assessment of electrochemical concepts: a comparative study involving senior high-school students in Indonesia and Japan, Research in Science & Technological Education, 29(2). 169–188

Anahtar sözcükler: elektrokimya, yanlış kavramalar, kimya öğretmen adayları

MATEMATİK KAVRAMLARININ ÖĞRETİMİNDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: RESFEBE

Öğretmen Ayşe ŞİMŞEK, Burdur Alpaslan Ali Can Bilim ve Sanat Merkezi, aysesimsek1002@gmail.com
Arş.Gör. Serap BÜYÜKKIDIK, Gazi Üniversitesi, sbuyukkidik@gmail.com

ÖZET

Daha etkili ve başarılı matematik öğretimi için görsel unsurlarla desteklenen öğretim uygulamaları büyük önem taşımaktadır. Bu açıdan yapılan araştırmada matematik kavramlarının öğretiminde resfebe kullanımının etkilerini öğrenci görüşleriyle incelemek amaçlanmıştır. Matematik kavramlarının öğretiminde resfebe çalışmalarının kullanılmasına yönelik alanyazın taraması yapıldığında konu ile ilgili herhangi bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Resfebe çalışmasına gönüllü katılmayı kabul eden 10 öğrenci ile çalışmalar yürütülmüştür, toplam 121 resfebe sorusu hazırlanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler arasından ölçüt örnekleme yöntemi ile 3 öğrenci belirlenmiştir. Matematik kavramlarının öğretiminde resfebenin yeri hakkında bu öğrencilerden araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Araştırma da elde edilen bulgular arasındaki ilişkileri daha iyi ortaya koymak, birbirine yakın bulguları

belirli tema ve kavramlar etrafında toplayarak anlaşılabilirliğini arttırmak amacıyla içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda öğrenciler genel olarak matematik kavramlarının resfebe ile ifade edilmesi ile matematik dersine karşı daha olumlu bir tutum geliştirdiklerini, daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirdiklerini ve soyut matematiksel kavramları sanatsal bir bakış açısı ile somutlaştırabileceklerini fark ettiklerini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra resfebe ile öğretimin çeşitli zihinsel becerilerinin gelişmesine katkı sağladığını, çeşitli matematiksel kavramlar üzerine düşünmeye yönlendirdiğini ve kavramlar arasında ilişki kurma becerisi kazandırdığını ifade etmişlerdir. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda matematik dersinde yer alan konuların, kavramların ve kazanımların öğretilmesinde alternatif bir yaklaşım olarak resfebenin ders içeriğinde merak uyandırmak, matematiksel ifadelere dikkat çekmek, öğrencileri tartışmaya yöneltmek, bilimsel fikirleri genelleştirmek için ve sorulara uyarıcı olarak kullanabileceği, bir oyun olarak kullanılmasının yanı sıra bir öğretim yöntemi olarak da öğretim sürecinde yararlanılabileceği ve öğretim programlarına girebileceği, ders ve diğer yardımcı kitaplarda da resfebe ile ilgili sorulara yer verilebileceği gibi çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: matematiksel kavramlar, öğrenci görüşleri, resfebe, resfebe ile öğretim

MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARIN MERKEZİ EĞİLİM ÖLÇÜLERİNE İLİŞKİN ANLAMALARININ İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Ramazan GÜREL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, gurelr@gmail.com

ÖZET

Merkezi eğilim ölçüleri günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan kavramlardır ve ortaokul müfredatında bütün sınıf düzeylerinde yer alan veri öğrenme alanının en önemli konularından bir tanesidir. Bu nedenle bu kavramların öğretimi sürecinde öğrenciler için gerekli öğrenme ortamlarının oluşturulmasından sorumlu olan öğretmen adaylarının bu kavramlara ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi önem arz etmektedir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan “durum çalışması” modeli üzerine kurulmuştur. Bu çalışmada öğretmen adaylarının merkezi eğilim ölçülerine ilişkin anlamalarının nasıl olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların belirlenmesi için amaçlı örnekleme tekniklerinden biri olan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda, 2016–2017 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında matematik öğretmenliği son sınıfına kayıtlı toplam 39 öğretmen adayı (23’ü bayan, 16’si ise erkek), araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Son sınıf öğrencilerin seçilmiş olmasının nedeni mezun durumunda olan bu öğretmen adaylarının matematik alan derslerini ve öğretim derslerinin tamamını almış olmalarıdır. Çalışmada merkezi eğilim ölçüleriyle ilgili olarak açık uçlu sorulardan oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Ölçekte kullanılan sorular veri işleme öğrenme alanına ilişkin gerçekleştirilen farklı çalışmalarda kullanılan sorulardan yararlanılarak oluşturulmuştur. Ölçekte bulunan 10 soru öğretmen adaylarına iki farklı oturumda uygulanmıştır. Bu sorular merkezi eğilim ölçülerini tanımlama, grafiksel gösterimler ve çetele tablosu ile verilen bir veri setlerine ait merkezi eğilim ölçülerinin hesaplanması ve veri setlerinde meydana gelen değişime göre merkezi eğilim ölçülerindeki değişimin belirlenmesi durumlarını içermektedir. Öğretmen adaylarına cevaplama sürecinde süre sınırlaması konulmamıştır. Açık uçlu sorulardan elde edilen nitel veriler araştırmacıdan farklı olarak bir matematik öğretmeni tarafından bağımsız olarak kodlanmış ve iki kodlayıcı arasındaki uyuma bakılmıştır. Öğretmen adaylarının cevapları içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. İçerik analizi ile toplanan verileri açıklayan kavramlara ve ilişkilere ulaşılması amaçlanmıştır. Birbirine benzeyen veriler kavram ve temalar altında toplanarak düzenlenmiş ve yorumlanmıştır. Verilerin analizi ve yorumlama süreci devam etmektedir. Veri analizi ön bulgularına göre öğretmen adaylarının merkezi eğilim ölçülerine ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının merkezi eğilim ölçülerine ilişkin tanımlarının kısıtlı olduğu, grafiksel gösterim ile verilen bir veri setine ait merkezi eğilim ölçülerini doğru şekilde tahmin etmede zorlandıkları ve veri setinde meydana gelen değişimlere göre merkezi eğilim ölçülerindeki değişimi değerlendirirken zorlandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca bazı öğretmen adaylarının alan yazında belirtilen merkezi eğilim ölçüleri ile ilgili olarak ortaokul öğrencilerinin sahip oldukları hataları yaptıkları tespit edilmiştir. bu noktada öğretmen adaylarının almış oldukları derslerden bir tanesi olan istatistik ve olasılık I ve II derslerinin içeriklerinin gözden geçirilmesi ve ders sürecinde ortaokul müfredatındaki konular ile bağlantı kurularak işlenmesi tavsiye edilmektedir.

Anahtar sözcükler: aritmetik ortalama, matematik öğretmen adayı, merkezi eğilim ölçüleri, ortanca, tepe değer

MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GEOMETRİNİN TEMEL PRENSİPLERİNİ TANIMLAYABİLME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Zuhal ÜNAN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, zuhalu@omu.edu.tr

ÖZET

“Prensip ve Standartlar” adlı kitaptaki okul matematiği vizyonu, öğrencilerin matematiği anlayarak öğrenmesi temeline dayanır. Maalesef, matematiği anlamadan öğrenme okul matematik öğretiminin uzun yıllar boyunca genel bir çıktısı olmuştur. Aslında anlamadan öğrenme 1930 lardan beri gelen bir problemdir ve eğitimciler – psikologlar arasında yıllarca tartışılan araştırma yapılan bir konu olmuştur. Matematik öğrenme, anlamayı, kavramları uygulamayı gerektirir. 21. yüzyılda tüm öğrencilerin matematiği anlayabilmesi ve uygulayabilmesi beklenmektedir (NCTM, 2000). Matematiğin öğrenme alanlarından olan geometri, tanımlar, aksiyomlar ve teoremlerle birlikte incelenen bir sistemdir. Bu nedenle Euclides’in yazdığı “Elements” isimli eserde geometrinin temel prensipleri tanım, aksiyom ve teorem ile sınırlıdır. Geometriyi anlamak bir anlamda onun temel prensiplerini kavramakla mümkündür. Geometrinin anlaşılması üzerine yapılan akademik çalışmalar incelendiğinde özellikle hipotezle birlikte akıl yürütmede bilgiyi doğru kullanarak hüküme ulaşamadıkları görülmüştür. Bu durum problem çözümlerine de yansımış ve genel olarak gerek kavramsal gerekse işlemsel bilgide doğruya ulaşmada başarılı olamamışlardır. Bu durum geometrinin temel prensiplerini ne ölçüde kavradıklarını düşündürmüştür. Bu bağlamda bu araştırmada matematik öğretmen adaylarının geometrinin temel prensiplerini kavrama ve tanımlayabilme becerilerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu çalışma, Türkiye’nin kuzeyinde yer alan bir devlet üniversitesinin ilköğretim matematik öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan toplam 83 birinci sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Bunun için araştırmacı tarafından hazırlanan 10 açık uçlu soru yöneltilmiştir. Yöneltilen soruların belirlenmesi aşamasında ortaöğretim matematik programı incelenmiş ve ortaöğretim programının kazanımları esas alınacak şekilde hazırlanmıştır. Ayrıca hazırlanan bu soruların geçerliliğini kontrol etmek amaçlı alanında uzman iki öğretim üyesinin görüşü alınmıştır. Öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz ile veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara uygun bir şekilde organize edilebilir ya da gözlem ve görüşmede kullanılan sorulara ve boyutlara dikkat edilerek sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın sonucunda matematik öğretmen adaylarını geometrinin temel prensiplerini kavrayamadıklarını, birbiri ile karıştırdıklarını ve uygulamada yetersiz kaldıkları görülmüştür.

Anahtar sözcükler: aksiyom, anahtar sözcükler: geometri, tanım, teorem

MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN PISA, TIMSS VE TEOG HAKKINDAKİ FARKINDALIK DÜZEYLERİ

Arş.Gör. Özkan SAATÇİOĞLU, Ankara Üniversitesi, ozkansaatcioglu@gmail.com
Öğr.Gör. Kani BAŞIBÜYÜK, Erzincan Üniversitesi, kanib_24@hotmail.com
Öğretmen Nurgül KOÇ, Milli Eğitim Bakanlığı, nrglk@gmail.com
Uzman Münevver SAATÇİOĞLU, Maliye Bakanlığı, fmy_algebra@hotmail.com

ÖZET

Araştırma kapsamında PISA matematik okuryazarlığı, TIMSS 8. sınıf düzeyindeki matematik konu alanı ve Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) uygulamalarının matematik dersindeki ölçme ve değerlendirme çerçeveleri ile madde yapıları hakkında, matematik öğretmenlerinin farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Gerçek hayat durumlarını dikkate alan uluslararası sınavlarda Türkiye’nin son sıralarda yer almasının bir nedeni olarak, öğretmenlerin madde yazma, test geliştirme ve bu uluslararası sınavlar hakkındaki bilgi ile farkındalık düzeylerinin de etkili bir faktör olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle matematik öğretmenlerinin PISA ve TIMSS uygulamalarının ölçme ve değerlendirme çerçeveleri ve madde yapıları hakkındaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi, öğrencilerimizin bu tür uluslararası sınavlardaki düşük performanslarının nedenlerini daha kapsamlı incelemek açısından önemli görülmektedir. Ayrıca söz konusu uygulamaların TEOG sınavları ile benzerlik ve farklılıklarının belirlenmesi, ulusal düzeydeki merkezi sınavların eksik yanlarının tespit edilmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma nitel yaklaşıma uygun olarak tasarlanmış olup, durum çalışması modeli kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi kullanılan araştırmanın çalışma grubunu, Erzincan ilinden daha önce bir uluslararası araştırmaya katılmış olan üç, katılmamış olan dört kişi olmak üzere iki farklı ortaokuldaki matematik öğretmenleri oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi ile NVivo 10 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında matematik

öğretmenlerinin PISA, TIMSS ve TEOG uygulamalarının madde yapıları hakkındaki bilgi ve deneyimleri derinlemesine incelenmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin belirtilen uygulamalar ile bu uygulamaların ölçme ve değerlendirme çerçeveleri ile madde yapıları hakkındaki farkındalık düzeylerinin genel olarak düşük olduğu ortaya konulmuştur. Ancak yine de daha önce bir uluslararası araştırmaya katılan ve katılmayan okullardaki öğretmenlerin madde yazma, test geliştirme ve belirtilen geniş ölçekli uygulamaların madde yapıları ile ilgili farkındalık düzeyleri arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: durum çalışması, madde yapıları, teog, TIMSS, PISA

MATEMATİK VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİ BAŞARILARINI EN ÇOK ETKİLEYEN ÖĞRETMEN NİTELİKLERİ İLE İLGİLİ ALGILARI

Arş.Gör.Dr. Ramazan GÜREL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, gurelr@gmail.com

ÖZET

Öğrencilerin matematik başarılarını etkileyen önemli faktörlerden bir tanesi öğretmenlerin nitelikleridir. Nitelik, bir öğretmenin sınıf içi davranışları, yaptıkları, söyledikleri gibi eylemlerini içeren, onu farklı kılan ve ölçülebilen özellikleridir (Korur, 2001). Eğitim sisteminin farklı kademelerindeki bireylerin algılarına göre öğrencilerin başarısını etkileyen öğretmen nitelikleri farklılık göstermektedir. Alan yazında farklı branşlar (beden eğitimi, fizik, fen ve teknoloji) için öğrencilerin başarılarını etkileyen öğretmen nitelikleriyle ilgili çalışmalar yapıldığı ancak matematik dersine ilişkin olarak sınıf ve matematik öğretmenlerinin en etkili öğretmen niteliklerine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma ile matematik ve sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin matematik dersi başarılarını etkileyen öğretmen niteliklerine yönelik algılarının belirlenmesi ve öğretmenlerin cinsiyet, branş ve kıdemlerinin öğrencilerin başarılarına ilişkin etkili öğretmen nitelik puanlarına etkisinin olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016–2017 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Bölgesinde yer alan küçük ölçekli bir ilde görevli matematik ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada kullanılan matematik öğretmen nitelikleri anketi öğretmen nitelikleri ile ilgili daha önceden yapılmış olan araştırmalarda kullanılan öğretmen nitelikleri anketinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Konuyu sadece ders kitabından işlemesi, Dersi günlük hayattan örneklerle ilginç ve eğlenceli hale getirmesi, Öğrencileri sevmesi, Öğrencilerin konularla ilgili sorularına rahatlıkla cevap vermesi gibi 70 nitelikten oluşan ölçekte, öğretmenlerin niteliklerin hangi düzeyde etkili olduğunu 5’li Likert tipi şeklinde işaretlemeleri istenmiştir. Ölçek maddeleri için “çok azaltır”, 1; “azaltır”, 2; “etkilemez”, 3; “arttırır”, 4; “çok arttırır”, 5 olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin matematik başarısını etki eden etkili öğretmen niteliklerinin belirlenmesi için ‘çok azaltır ve çok arttırır’ iki puan olarak, ‘azaltır ve arttırır’ bir puan olarak ve ‘etkilemez’ ise sıfır puan olarak puanlanmış ve öğretmenlerin genel eğilimlerinde öğrencilerin matematik başarısına ilişkin en etkili nitelikler ve etkisi en az olan nitelikler tespit edilmiştir. Verilerin analizinde kullanılan testler istatistik paket programından yararlanılarak yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen sonuç ve öneriler veri analizinin devam etmesi nedeniyle sunum sırasında paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: etkili öğretmen niteliği, matematik başarısı, matematik öğretmeni, sınıf öğretmeni

MATEMATİKSEL BİLGİNİN YAPILANDIRILMASINDA KAVRAMLARIN FARKLI TEMSİLLERİ ARASINDA GEOGEBRA YAZILIMI İLE DİNAMİK GEÇİŞLER YAPMA

Yrd.Doç.Dr. Yılmaz ZENGİN, Dicle Üniversitesi, yilmazzengin@outlook.com

ÖZET

Matematiksel bilginin oluşturulmasında bilginin farklı disiplinler ile ilişkilendirilmesi, işlemsel ve kavramsal bilginin dengeli bir şekilde yapılandırılması, kavramların farklı temsillerinin (sayısal, cebirsel, grafik) öğrenme ortamına taşınarak öğrencilerin kavramları daha iyi anlamalarının sağlanması ve bu temsiller arasında geçişler yapılmasının gerekliliği matematik dersi öğretim programlarında vurgulanmıştır. Bununla birlikte MEB tarafından yayımlanan öğretim programlarında, kavramların farklı temsillerinin matematiksel bilginin yapılandırılmasında kullanılmasının, öğrencilerin matematiksel iletişim ve ilişkilendirme becerilerinin gelişmesinde önemli rol oynadığı belirtilmektedir. Matematiksel kavramların farklı temsillerinin öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılmasında bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte birçok matematik yazılımı öğrencilere ve öğretmenlere dinamik ortamlar sunmaktadır. Markus Hohenwarter tarafından 2001 yılında geliştirilen ve gönüllü birçok matematik eğitimcisi tarafından desteklenerek öğrenme ortamlarında kavramların farklı temsillerinin incelenmesine fırsat sunan dinamik matematik yazılımı GeoGebra, öğrencilere sahip oldukları bilgiler ile yeni bilgileri ilişkilendirme fırsatı sunmaktadır. GeoGebra yazılımı kavramların sayısal, cebirsel, grafik ve tablo temsilleri arasında dinamik geçişlerin

kolaylıkla yapılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, matematiksel bilginin yapılandırılması süreçlerinde kavramların farklı temsilleri arasında dinamik geçişler yapmak için GeoGebra yazılımı ile farklı düzeylerde örnek materyaller tasarlamaktır. Bu çalışmada ortaokul matematik dersine yönelik doğrunun eğimi, ortaöğretim matematik dersi için dizi ve üniversitelerdeki analiz dersine yönelik ise türev kavramı ele alınarak GeoGebra yazılımında bu kavramların farklı temsillerinin incelenmesine olanak sağlayan materyaller geliştirilmiştir. Her düzey için matematik eğitimi alanında bir uzmandan dönütler alınarak materyaller revize edilmiştir. Farklı düzeylerdeki öğrencilere, kavramların farklı temsilleri arasında dinamik geçişler yapmayı ve bu geçişleri kullanarak var olan bilgilerinden yeni bilgiler inşa etmeyi sağlayan örnek dinamik materyallerin öğrencilere kavramsal bir öğrenme ortamı sunduğu söylenebilir. Matematiksel bilginin yapılandırılması süreçlerinde kavramların farklı temsillerinin incelenmesi için GeoGebra yazılımının pedagojik potansiyelinden yararlanılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: dinamik matematik yazılımı, farklı temsiller, matematiksel bilgiyi yapılandırma

MODEL OLUŞTURMA SÜRECİNDE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Buse CEĞER, Hacettepe Üniversitesi, buseceger@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. M. Bahadır AKTAN, Hacettepe Üniversitesi, mbaktan@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Bilimsel düşünme ve bilimsel yöntemlerle ilgili çok sayıda vazgeçilmez kavram bulunmaktadır. Bu kavramların en önemlilerinden birini model ve modelleme kavramları oluşturmaktadır. Modelleme kavramı bilimsel düşünme için önemli bir role sahiptir hatta özünü oluşturmaktadır. Bilim insanları bilimsel bilgi üretimi sırasında modellerden yararlanırken fen bilimleri öğretmenleri de derslerinde modelleri yoğun olarak kullanmaktadır. Farklı türlerde, şekillerde ve özelliklerde olan modeller ise bilimsel yöntemler ve bu yöntemler sonucu ortaya çıkan ürünler için yadsınamaz derecede önemli bir yere sahiptir (Cheng & Brown, 2015; Harrison & Treagust, 1998). Model ve modelleme ifadeleri yalnızca bilim insanları ve fen bilimleri alanında görev alan öğretmenler için değil, öğrenciler için de çok kritik bir durumda bulunmaktadır. Bu denli önemi olan modellerin tercih edilme standartlarında ve sınıfta uygulamasında öğrencilere yardım etmek adına öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Çünkü modeller ve model ürünlerini elde etmek adına yapılan modelleme faaliyeti öğrencilerin bilişsel becerilerinin gelişimi açısından gereklidir. Bilişsel faktörlerle ilgili düşünmek içinse sınıfta model inşa edilmesi gereklidir (Clement, 2000). Bu araştırmanın amacı model oluşturma sürecinde öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma sürecinde hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmacıların literatür incelemesi sonucu elde ettiği bilgiler doğrultusunda beşli Likert olarak hazırlanmış olan ve 4 boyuttan oluşan (öğretmen boyutu, öğrenci boyutu, model bilgisi boyutu, ortam boyutu) 30 maddelik anket uygulanmıştır. Yine araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanmış olan mülakat görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ve Zonguldak illerinde, kamu ve özel okullarda görev yapmakta olan 30 fen bilimleri öğretmeni (fizik, kimya, biyoloji, fen bilimleri) oluşturmuştur. Elde edilen verilerin analizi ayrıntılı bir şekilde yapılmıştır. Bu veriler uygun şekilde boyut bazında tablolara dönüştürülmüştür. En son olarak ise anket ve mülakat verileri ortak şekilde yorumlanmıştır. Anket verilerinin detaylı analizi sonucunda genel anlamda model oluşturma sürecine fen bilimleri öğretmenlerinin pozitif yönde eğilim gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu veriler boyut olarak incelendiğinde ise model bilgisi ve öğrenci boyutlarında öğretmenlerin çalıştıkları il modelleme sürecini en fazla ve pozitif yönde etkilerken; öğretmen boyutunda görev yaptıkları kurum, ortam boyutunda ise öğretmenlik deneyim yılı model oluşturma sürecinde en fazla pozitif etkiye sahiptir. Buna ek olarak dört boyutun tamamına genel anlamda bakıldığında ise öğretmenlerin model bilgisinin model oluşturma sürecine etkisinin en yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada model oluşturma sürecinde öğretmenlerin görüşlerine dair elde edilen bulgular ile öğretmenlerin derslerde model oluşturmaya ve teşvik edilmesine yönelik önerilerin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: fen bilimleri, model ve modelleme, öğretmen

ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİN TIMSS UYGULAMALARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: ERZİNCAN İLİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Özkan SAATÇİOĞLU, Ankara Üniversitesi, ozkansaatcioglu@gmail.com

Uzman Münevver SAATÇİOĞLU, Maliye Bakanlığı, fmy_algebra@hotmail.com

Öğr.Gör. Kani BAŞIBÜYÜK, Erzincan Üniversitesi, kanib_24@hotmail.com

Öğretmen Nurgül KOÇ, Milli Eğitim Bakanlığı, nrglkc@gmail.com

ÖZET

Uluslararası araştırmaların en önemlilerinden birisi olan TIMSS (Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması), Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu'nun dört yılda bir kez düzenlediği ve 4. ile 8. sınıf öğrencilerine uygulanan bir tarama araştırmasıdır. Dünya genelinde 61 ülkenin katıldığı TIMSS 2015 uygulamasına Türkiye'den katılan sekizinci sınıf öğrencilerinin matematik ve fen ve teknoloji derslerindeki başarısızlığına neden olan durumların öğretmen ve yönetici görüşlerine dayalı olarak derinlemesine incelenmesi önemli görülmektedir. Yapılan araştırma ile bu uluslararası uygulamalar hakkında farkındalık yaratılarak, Türkiye'nin ilerleyen sınavlarda daha başarılı olmasına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı; TIMSS uygulamasına katılmış olan okullardaki yöneticilerin ve matematik ile fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin TIMSS uygulamalarına ilişkin farkındalık düzeylerini belirlemek ve görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından olgu bilim modelinde yürütülmüştür. Bilgi açısından zengin durumlar seçilmesine ve derinlemesine bilgi elde edilmesine olanak sağlaması sebebiyle, araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış ve Mart 2015'teki TIMSS uygulamasına Erzincan ilinden katılmış olan bir ortaokuldaki Matematik ile Fen ve Teknoloji alanlarındaki beş öğretmen ile iki okul yöneticisi çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın verileri uzman görüşlerine bağlı olarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilmiş ve betimsel analiz ve içerik analizi ile NVivo 10 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde; ilk olarak öğretmen ve yöneticilerin TIMSS uygulamaları (sınavın içeriği, ölçme-değerlendirme, sınavın amacı, v.b) konusunda yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıkları, ancak sınav yapıldıktan sonra sınavla ilgili olarak birtakım genel bilgiler edindikleri görülmüştür. Araştırma kapsamında katılımcılar, bu uygulamalardaki öğrenci başarısızlığının nedeni olarak, merkezi sınavların daha çok ezbere dayalı olmasını ve bunun sonucunda öğrencilerin düşünme ve yorum yapma becerilerinin gelişmemesini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: fen ve teknoloji, matematik, olgu bilim, TIMSS

OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ YANSIMALARI: KÖYCEĞİZ ATIK SU ARITMA TESİSİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cuneydcelik@mu.edu.tr

Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Okul dışı öğrenme ortamları, bizzat yaparak ve yaşayarak daha iyi kavrayabilen öğrenciler için veya öğrenme sürecini sınıf dışına taşıyarak doğa ile bizzat etkileşim içerisinde olacak şekilde daha iyi öğrenenler için önemli fırsatlar sunmaktadır. Doğa yürüyüşü, bilim ve doğa kampı, botanik bahçesi, doğa tarihi müzesi, doğal yaşam parkı, yenilenebilir enerji kaynakları müzesi, geri dönüşüm tesisi, çeşitli bilim merkezleri, ulusal hava ve uzay müzesi fen bilimleri eğitiminin çeşitli konularında okul dışı öğrenme ortamları olarak görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, "Evsel Atıklar ve Geri Dönüşüm" konusu kapsamında Köyceğiz Atık Su Arıtma Tesisine gerçekleştirilen alan gezisinin, 7. sınıf öğrencilerinin çevre bilgi düzeylerine ve çevreye olan bakış açılarına etkisini tespit etmektir. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılının birinci döneminde deneysel desenli araştırmalardan tek grup ön test-son test modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, Muğla il merkezindeki bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 27 (17 kız, 10 erkek) yedinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Gezi öncesinde Köyceğiz Atık Su Arıtma Tesisi öğrencilere tanıtılmış ve ön test uygulamaları yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Avan (2011) tarafından geliştirilen 5'li likert tipinde 22 maddeden oluşan "Çevre Bilgi Testi (ÇBT)" ile araştırmacı tarafından geliştirilen ve 7 açık uçlu sorudan oluşan "Evsel Atıklar ve Geri Dönüşüm Açık Uçlu Sorular" kullanılmıştır. Gezi sırasında ise konuya ilişkin 3 farklı ders etkinliği uygulanmıştır. Bu etkinlikler "Kirli Suyu Süzme", "Geri Dönüştürülmüş Kâğıt Yapma" ve "Geri Dönüştürülebilir Malzemelerden Kullanışlı El İşleri" şeklinde sıralanabilir. Elde edilen analiz sonuçları, ön test ve son test puanları arasında son test lehine anlamlı farklılıklar olduğunu

göstermektedir. Diğer taraftan katılımcıların 8 açık uçlu sorudan 1, 3, 4, 6a ve 6b sorularına verdikleri yanıtların son test lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülürken; 2, 5 ve 7. sorulara verilen yanıtlar son test yönünde daha yüksek çıkmış ancak anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Ulaşılan sonuçlar incelendiğinde, Evsel Atıklar ve Geri Dönüşüm konusu kapsamında yapılan alan gezisi ve uygulanan etkinliklerin, öğrencilerin hem bilgi düzeylerini hem de konuyu günlük yaşamla ilişkilendirmelerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Fen Bilimleri dersleri, dört duvar arasında günlük yaşamdan kopuk işlenmektense, öğrencilerin öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirmelerini destekleyecek şekilde farklı okul dışı öğrenme ortamlarında gerçekleştirilebilir.

Anahtar sözcükler: evsel atıklar ve geri dönüşüm, fen eğitimi, okul dışı öğrenme

OKUL DIŞI STEM ETKİNLİKLERİ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULAMALARA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Büşra Tuğçe KAYABAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, btugcekayabas@gmail.com
Doç.Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizaydin@mu.edu.tr

ÖZET

Güncel bir yaklaşım olan STEM; fen, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerini bütüncül bir şekilde ele alarak öğrencilerin günlük yaşamlarında bu disiplinlerle ilgili karşılaşacakları zorluklara çözüm üretebilecek bireyler haline gelmelerini hedeflemektedir. Bu sebeple, günümüzde FeTeMM yaklaşımının okullarda kullanılmasının ve öğrencilere bu anlayışın benimsetilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada, 7. sınıf "Evsel Atıklar ve Geri Dönüşüm" konularında okul dışı STEM etkinlikleri geliştirilip uygulanması ve öğrencilerin bu uygulamalara ilişkin görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılında Muğla il merkezinde bulunan bir ortaokuldaki 24 (12 kız, 12 erkek) yedinci sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin okul dışı STEM uygulamalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla nitel verilerin toplandığı durum çalışması nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Okul dışı Fen gezileri kapsamında Ortaca Kar Geri Dönüşüm Tesisi ve Köyceğiz Atık Su Arıtma Tesisine gidilmiş, bu tesisler uzman kişiler tarafından öğrencilere tanıtılmıştır. Araştırma için 2 adet etkinlik geliştirilmiştir. Bunlar; "Atıksumatik Yapalım" ile "Çöpleri Sıkıştırarak Araba Yapalım" etkinlikleridir. Öğrenciler etkinlikleri dörder kişilik altı grup halinde yapmışlardır. Gruplara süre verilip etkinlik çalışma yapraklarını doldurmaları beklenmiştir. Etkinlik çalışma yapraklarında «Ne Yapalım», «Kullanacağımız Malzemeler», «Mini Tasarım», «Mini Tasarım Çizimi», «Nasıl Yapalım», «Tasarım Çizimimiz», «Tasarım Uygulamamız», «Uygulama Fotoğrafları», «Tasarımımızı Değerlendirelim» başlıkları yer almaktadır. Öğrencilerin gruplar halinde çalışarak zihinlerinde oluşturduklarına ilişkin önce mini tasarımlar yapmaları, daha sonra gerçek tasarımlarını çizerek istedikleri malzemeleri kullanıp uygulamaları istenmiştir. Etkinlik uygulamalarından sonra 12 (dört gruptan 2'ser, bir gruptan 1 ve diğer gruptan 3) öğrenciye hazırlanıp uzman görüşleri alınarak geliştirilen 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmenin amacı, öğrencilerin etkinlik uygulamalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Yapılan görüşmeler için öğrencilerin izniyle ses kaydı alınmış; bunlar yazılı hale getirilerek tema, alt temalar, kategoriler, kişi sayısı (f) ve öğrenci görüşleri kodlamalarıyla birlikte içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda görüşme yapılan öğrenciler okul dışı STEM etkinliklerini diğer fen derslerinden farklı bulduklarını, kendilerini geliştirdiklerini, öğrendiklerini somut hale getirdiklerini, günlük yaşamla ilişkilendirdiklerini ifade etmişlerdir. Uygulamanın olumsuz yönleri olarak ise hırs yaptıklarını ve malzeme eksikliğinden kaynaklı problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilere ileride yapmak istedikleri meslekler sorulduğunda, Mühendis olmak isteyen öğrencilerin görüşme yapılan grubun büyük kısmına hitap etmekte olduğu görülmüştür. Derslerin yapılan etkinlikler gibi işlenmesini istemeye büyük bir çoğunluk katılırken; öğrenciler derslerin bu şekilde daha eğlenceli, zevkli, akılda kalıcı, kolay ve etkileyici olacağını ifade etmişlerdir. Görüşme sonucundan da anlaşıldığı gibi, öğrenciler Fen derslerinde STEM etkinlikleri yapmaya olumlu bakmaktadırlar. Araştırmayla ilgili olarak; öğretmenlerin farklı konularda STEM yaklaşımına ilişkin uygulamalı eğitimler almaları, derslerinde öğrencilerine STEM etkinlikleri yaptırma, farklı sınıf düzeyleri ve konularda okul dışı STEM araştırmaları yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: fen eğitimi, okul dışı etkinlikler, STEM

ORİGAMİNİN FEN ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

Yrd.Doç.Dr. Zuhal ÜNAN , Ondokuz Mayıs Üniversitesi, zuhalu@omu.edu.tr
Uzman Zeynep AKSAN, -, zeynep.axan@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Fen Bilgisi öğretmen adaylarına fen konularının öğretiminde origami ile fen modellemeleri yaparak sınıf içi uygulamalarında kullanabilecekleri modelleri tanıtmaktır. Bu bağlamda yapılan bu çalışmada origami ile fen programındaki pek çok kazanımın öğretimine örnek oluşturacak fen modelleri sunulmaktadır. Origami ile yapılan modellerin odak noktası fen kazanımlarına yönelik olmasıdır. Ayrıca modeller, iletişim kurma, ilişkilendirme ve akıl yürütme gibi matematiksel beceriler ile duyuşsal ve psikomotor becerilere hitap etmektedir. Araştırma, Türkiye’de Karadeniz Bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde Fen Bilgisi Öğretmenliği programının 3. sınıfında öğrenim gören toplam 32 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Araştırmada öncelikle Ortaokul Fen Bilgisi Programı incelenerek origami ile modelleme yapılabilecek konular belirlenmiştir. Daha sonra belirlenen konulardan 7 tanesi seçilerek bu konuların öğretimine yönelik origami ile modellemeler yapılmıştır. Araştırmada, kurbağa ve kelebeğin başkalaşım evrelerinin, çiçeğin, DNA’nın, hücre organellerinden mitokondrinin yapısının, element, bileşikler ve geri dönüşüm konusunun öğretimine yönelik modellemeler yapılmıştır. Öğrencilerin anlamakta zorlandıkları fen konularının öğretiminde origami ile yapılan modellerin kullanılmasının anlamlı öğrenmeyi kolaylaştıracağı, öğrencilerin derse karşı ilgilerinin arttırılmasında etkili olacağı düşünülmektedir. Soyut kavramların öğretiminde anlamlı öğrenme kadar öğrenilen bilgilerin kalıcılığı da önemli olduğu düşünülürse, origami etkinliklerini bizzat yaparak öğrenme imkânı bulan öğrenci kendi yaptığı ve dokunduğu modelleri görsel hafızasına kaydederek ihtiyaç duyduğu durumlarda zihninden daha kolay bir şekilde çağırarak gözünde canlandırabileceği ve kendisine yöneltilen soruları doğru bir şekilde cevaplayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın, origami modellemeleri ile fen konularının öğretiminde fen ve matematik bilgisinin birlikte kullanılmasını sağlayan disiplinler arası nitelikte bir araştırma olması, Fen Bilgisi öğretmen adaylarına fen konularının öğretiminde origaminin kullanılmasına ilişkin farkındalık kazandırması ve alan yazına katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: fen bilgisi öğretmen adayı, fen eğitimi, modelleme, origami

ÖRNEK DERS VİDEOSU YARDIMIYLA ÖĞRETMEN ADAYLARININ PEDAGOJİK ALAN BİLGİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Yrd.Doç.Dr. Seval Deniz KILIÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sdenizkilic@mu.edu.tr

ÖZET

Cebir, öğretim programlarında önemli yer tutan, matematiğin temel alanlarından birisidir. Literatürde, cebir öğretimine ve cebirsel düşünmenin gelişimine yönelik çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Çalışmaların pek çoğunda matematiğin diğer alanlarında olduğu gibi, cebir öğrenme alanında da öğrencilerin karşılaştığı çok sayıda güçlükten ve kavram yanılgısından söz edilmekte ve bunların giderilmesi için çeşitli önerilere yer verilmektedir. Karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi için, öncelikle bu güçlüklerin neler olduğu ve öğretmen ve öğretmen adaylarının bu alandaki pedagojik alan bilgileri belirlenmelidir. Başlangıç için, hali hazırda görevde olan öğretmenlerin yanında, henüz öğretmenliğe adım atmamış öğretmen adaylarının da pedagojik alan bilgilerinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi büyük önem taşır. Literatürde cebir öğretimine ilişkin çok sayıda çalışma olmasına rağmen, öğretmenlerin öğrenci bilgisi üzerine fazla yoğunlaşmamıştır (Baş, Erbaş, Çetinkaya, 2011). Bu yönü ile araştırmanın alana katkı sağlaması umulmaktadır. Bu çalışmada, örnek bir ders videosunun analizi yardımı ile öğretmen adaylarının cebir alanına yönelik pedagojik alan bilgileri araştırılmıştır. Derslerde örnek video kaydı kullanımı, öğretmen eğitiminde popülaritesi gittikçe artan bir yaklaşımdır (Jilk, 2016). Çalışma 2015-2016 yılı eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinde yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcıları, ilköğretim matematik öğretmenliğinde okumakta olan 35 matematik öğretmen adayından oluşmaktadır. Durum çalışması kullanılan araştırmada, veriler nitel araştırma yöntemlerine göre analiz edilecektir. Literatürde pedagojik alan bilgisinin belirlenmesine yönelik olarak oluşturulmuş kriterlerden yararlanılarak(Jones ve Moreland, 2004; Kulm ve Wu, 2004; McDuffy, 2004; Sánchez ve Llinares, 2003; Penso, 2002), katılımcı yanıtları farklı kategoriler altında toplanacaktır. Çalışma sonunda, öğretmen adaylarının öğrenci bilgilerinin ne düzeyde olduğunun konu ve örnek öğrenci yanıtları bağlamında belirlenmesi beklenmektedir. Analiz süreci devam eden çalışma neticesinde örnek ders video kayıtlarının öğretmen eğitiminde nasıl daha etkin biçimde kullanılacağına dair önerilere ulaşılması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: cebir, öğretmen adayı, pedagojik alan bilgisi, video

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İLE FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİYOLOJİ KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Doç.Dr. Nilgün YENİCE, Adnan Menderes Üniversitesi, nyenice@gmail.com
Öğretmen Gizem ALPAK TUNÇ, Özge Uysal Özel Öğretim Kursu, gizemalpak@windowslive.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Neslihan YAVAŞOĞLU, Adnan Menderes Üniversitesi, neslihanyvsgl@gmail.com

ÖZET

Öğrencilerin kavramlar arasında ilişkiler kurabilmeleri için, ilk olarak kavramları zihinlerinde canlandırabilmeleri gerekmektedir. Fen eğitiminde “metaforik düşünme ve öğrenme” soyut kavramların somutlaştırılması ve zihinde canlandırılması için kullanılan tekniklerden biridir (Afacan, 2011). Kavram olarak metafor; bir olayı, durumu başka bir olay ve duruma göre anlamlandırmak ve tecrübe etmektir (Lakoff ve Johnson, 2005). Bu özelliklerden hareketle iyi bir metafor, düşüncelerin gerçekleştirilmesine katkı sağlar. Bir düşünceyi daha canlı, anlaşılabilir, açık ve aydınlatıcı hale getirir (Çelikten, 2006). Metaforlar var olan durumları ve olayları yeniden anlamlandırmada ve yapılandırmada teşvik edici bir unsur olarak kullanılabilir (Arslan ve Bayrakçı, 2006). İlgili alan yazın incelendiğinde; farklı çalışma gruplarının çeşitli kavramlara ilişkin metaforik algılarının incelendiği araştırmalara rastlanılmaktadır (Afacan, 2011; Alabdulkareem, 2012; Çakmak, 2006; Gökmen, 2012; Güneş vd., 2013; Kaya, 2001; Sarıoğlu, 2015; Demir vd., 2011). Buna karşın biyoloji kavramının nasıl algılandığına ilişkin yapılan metafor çalışmalarına ise sınırlı sayıda rastlanılmaktadır (Yalmanlı ve Aydın, 2013; Yapıcı, 2015). Bu çalışmada, ortaöğretim öğrencileri ile fen bilgisi öğretmen adaylarının biyoloji kavramına ilişkin metaforlarını belirlemek amaçlanmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim (fenomenoloji) deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin batı bölgesindeki bir ilin ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan ortaöğretim öğrencileri ile aynı ildeki bir üniversitenin Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan fen bilgisi öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin ve fen bilgisi öğretmen adaylarının biyoloji kavramına ilişkin metaforik algılarını belirlemek için her bir öğrenciye “Biyoloji.....gibidir, çünkü.....” yazılı olan yarı yapılandırılmış formlar verilmiş ve burada yazılanlar araştırmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur. Verilerin analizinde içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. İçerik analizi yapılırken birçok araştırmacı (Saban, 2008; Aydın ve Ünalı, 2010; Çapan, 2010; Yapıcı, 2015) tarafından kullanılan beş aşamalı değerlendirme süreci dikkate alınmıştır. Bunlar sırasıyla: (1) kodlama / eleme aşaması, (2) tasnif aşaması, (3) kategori geliştirme aşaması, (4) geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması ve (5) verileri bilgisayar ortamına aktarma aşamasıdır. İçerik analizi sonucunda, ortaöğretim öğrencilerinin ve fen bilgisi öğretmen adaylarının biyoloji kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar belirlenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: metafor, öğretmen adayları, ortaöğretim öğrencileri, biyoloji

ORTAOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖK BİLİMCİ (ASTRONOM) İLE İLGİLİ ZİHİNSEL MODELLERİ

Yrd.Doç.Dr. Meryem GÖRECEK BAYBARS, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mgorecek@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Büşra Tuğçe KAYABAŞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, btugcekayabas@gmail.com

ÖZET

Genç nesile gök bilimi eğitimi verilmesi büyük önem taşımaktadır. Çünkü gök bilimi eğitimi yaşadığımız dünyayı daha iyi anlayabilmemizi, merak ettiğimiz soruların (Evren-Dünya nasıl oluştu-Gezegenlerin yapısı-Kara delikler-Dünya dışı yaşam var mı?) cevabını alabilmemizi sağlamaktadır. Halen uygulamada olan 2013 Fen Bilimleri Öğretim Programı incelendiğinde; “Biyoloji, Fizik, Kimya, Yer, Gök ve Çevre Bilimleri, Sağlık ve Doğal Afetler hakkında temel bilgiler kazandırmak ve Fen Bilimleri ile ilgili kariyer bilinci geliştirmek” programın amaçları arasında yer almaktadır. Bu durum dikkate alınarak çalışmada ortaokul 4. sınıf öğrencilerinin Gök bilimci (Astronom) kavramına ait zihinsel modellerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma betimsel bir çalışma olup özel durum yöntemi ile yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini Muğla İli merkez ilçede bulunan bir devlet okulunda öğrenim görmekte olan toplam 77 ortaokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın amacına uygun olarak 4 açık uçlu sorudan oluşan bir veri toplama aracı geliştirilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; ortaokul 4. sınıf öğrencilerinin gök bilimci (astronom) ile ilgili sahip oldukları zihinsel modellerin; bilimsel model, astronot modeli ve gök cisimleri

modeli olduğu söylenebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin geneli gök bilimci (astronom) kavramını meslek olarak ifade ederken, bilim dalı olarak ta ifade eden öğrencilerin olduğu gözlenmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında öğrencilerin gök bilimci (astronom) kavramına ilişkin merak ettiği noktalarında var olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin en çok merak ettiği noktalar arasında; gök bilimcilerin çalışma ortamları, çalışmalarını nasıl gerçekleştirdikleri, neden bu mesleği tercih ettikleri ve diğer insanlardan gizledikleri bilgilerin olup olmadığı şeklindedir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin sahip olduğu zihinsel modellerin oluşmasında İnternet ve belgesellerin çok önemli bir yer tuttuğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: fen eğitimi, gök bilimci, zihinsel model

ORTAOKUL 6 VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL EPİSTEMOLOJİK İNANÇ DÜZEYİ

Doç.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Arş.Gör. Cüneyd ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cuneydcelik@mu.edu.tr

ÖZET

Bilgi nedir? Nasıl oluşturulur? gibi bu tür sorularla ilgilenen felsefe dalı epistemolojidir. Ortaokul öğrencileri açısından bakıldığında ise öğrencilerin bilimsel bilgiye ilişkin görüşlerinin ne olduğu sorusu önem kazanmaktadır. Bu da bilimsel epistemolojik inançlar olarak ifade edilmektedir. Bilimsel epistemolojik inançlar, bilimin ve geçerli-güvenilir bilimsel bilginin ne olduğu, nasıl üretildiği ve nasıl paylaşıldığı gibi konularda bireylerin felsefi anlayışlarını yansıtmaktadır. Bu çalışmanın amacı ortaokul 6 ve 7. Sınıf öğrencilerinin Bilimsel Epistemolojik İnançlarını tespit etmektir. Bu doğrultuda 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Milli Eğitim Bakanlığı Muğla İl Merkezindeki iki ortaokulda öğrenim görmekte olan 149 kız öğrenci ve 136 erkek öğrenci olmak üzere toplam 285 öğrenci (12-13 yaş) araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Acat, Tüken ve Karadağ tarafından geliştirilen “Bilimsel Epistemolojik İnançlar Ölçeği” kullanılmıştır. Bilimsel Epistemolojik İnançlar Ölçeği, Otorite ve Doğruluk, Bilgi Üretme Süreci, Bilginin Kaynağı, Akıl yürütme ve Bilginin Değişirliği, alt boyutlarından oluşan 5’li likert tipinde toplam 25 maddeden oluşan bir ölçme aracıdır. Araştırma kapsamında 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin hem Bilimsel Epistemolojik İnançlarının hem de Bilimsel Epistemolojik İnançları oluşturan alt boyutlarının cinsiyet, sınıf düzeyi ve 1. dönem fen bilimleri dersi karne notu değişkenlerine göre nasıl farklılık oluşturduğu sınanmıştır. Cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerinin anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığı Bağımsız gruplar t-testi ile 1. dönem fen bilimleri dersi karne notu değişkenlerine göre anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığı Tek Yönlü Varyans Analizi ile test edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre kız öğrencilerinin erkek öğrencilere göre, 6. sınıf öğrencilerinin ise 7. sınıf öğrencilerine göre Bilimsel Epistemolojik İnançları daha yüksek bulunmuştur. Diğer taraftan örneklemde yer alan öğrencilerin 1. dönem fen bilimleri dersi karne notu Bilimsel Epistemolojik İnançlarının bazı alt boyutlarında anlamlı farklılıklar oluşturmaktadır.

Anahtar sözcükler: bilimsel epistemolojik inanç, bilimsel epistemolojik inanç ölçeği, ortaokul öğrencileri

ORTAOKUL BEŞİNCİ VE ALTINCI SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖLGE HAKKINDA ZİHİNSEL MODELLERİNİN TESPİTİ VE KIYASLANMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Aycan DALGIÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aycandalgic@outlook.com
Yrd.Doç.Dr. Emine ÇİL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eminecil@mu.edu.tr

ÖZET

Gölge günlük hayatımızda ışığın olduğu birçok yerde karşımıza çıkan, daha okula gitmeden karşılaştığımız bir olgudur. Zihinsel modeller gerçek yada hayali durumların psikolojik simgeleridir. Bu çalışmanın amacı beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin gölge hakkındaki zihinsel modellerini tespit etmek ve kıyaslamaktır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu Muğla ilindeki bir ortaokulda öğrenim gören 60’ı beşinci sınıf, 60’ı altıncı sınıf olan toplam 120 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Gölge Hakkında Zihinsel Modeller Anketiyle toplanmıştır. Anket araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olup yedi sorudan oluşmaktadır. Soruların her biri çizim ve çizimin açıklanmasına yöneliktir. Bu çalışmada anketin ilk iki sorusundan elde edilen bulgular sunulmuştur. Anketin ilk sorusu gölgenin ne olduğu, ikinci sorusu ise nasıl oluştuğuyla ilgilidir. Anketin geliştirilmesi sürecinde üçü akademisyen üçü öğretmen olmak üzere altı uzmanın görüşlerinden yararlanılmıştır. Soruların hedef kitle tarafından anlaşılabilirliğini test etmek üzere pilot uygulama yapılmıştır. İlk pilot uygulamaya 166, ikinci pilot uygulamaya 152 öğrenci katılmıştır. Tüm sorular için anlaşılma oranı %90’ dan fazla olduğundan anket son halini almıştır. Verilerin analizinde her bir soru ayrı ayrı analiz edilmiştir. İlk olarak öğrencilerin zihinsel modelleri bilimsel, sentez ve ilkel model olmak üzere üç kategoriye ayrılmıştır. Daha sonra sentez ve ilkel modeller alt kategorilere

ayrılmıştır. Her bir kategori ve alt kategori için frekans ve yüzde hesaplanmıştır. Verilerin analizinde güvenilirliği sağlamak için aynı araştırmacının farklı zamanlarda verileri analiz etmesi yoluna gidilmiştir. Ayrıca farklı iki araştırmacının birbirinden bağımsız olarak yaptığı analizler kıyaslanmıştır. Farklı zamanlarda ve farklı araştırmacılar tarafından yapılan analizlerdeki farklılıklar müzakere yoluyla çözülmüştür. Anketin ilk sorusuna beşinci sınıf öğrencilerinin %41.75'i bilimsel modele uygun cevaplar verirken, altıncı sınıf öğrencilerinde bu oran %28.39'a düşmüştür. Gölgenin ne olduğu hakkında sekiz farklı sentez model tespit edilmiştir. Beşinci sınıf öğrencilerinin %46.76'sı sentez modellere sahipken altıncı sınıflarda bu oran %63.46'dır. Beşinci sınıf öğrencilerinin %11.69'u, altıncı sınıf öğrencilerinin ise %8.35'inin gölge hakkında ilkel modellere sahip olduğu görülmüştür. Anketin ikinci sorusu analiz edildiğinde hem beşinci hem de altıncı sınıf öğrencilerinin yaklaşık olarak %56'sının bilimsel modele sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu soruda dört farklı sentez model ortaya çıkmıştır. Beşinci sınıf öğrencilerinin %25.05'i, altıncı sınıf öğrencilerinin %31.73'ünün sentez modellere sahip olduğu tespit edilmiştir. Beşinci sınıf öğrencilerinin %18.37'sinin, altıncı sınıf öğrencilerinin %13.36'sının gölgenin nasıl oluştuğu hakkında ilkel modellere sahip olduğu görülmüştür. Bulgulara dayalı olarak hem beş hem de altıncı sınıf öğrencilerinin çoğunun gölge ve gölgenin oluşumu hakkında sahip olduğu zihinsel modellerin bilimsellikten uzak olduğu sonucuna ulaşılabılır. Ayrıca beşinci sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf öğrencilerine göre daha çok bilimsel model geliştirdikleri söylenebilir.

Anahtar sözcükler: gölge, ışık, zihinsel model

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KESİRLERİN ANLAMLARINA YÖNELİK ALAN BİLGİLERİNİN DİJİTAL ÖYKÜLERLE BELİRLENMESİ

Doç.Dr. Çiğdem KILIÇ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ckilic6@gmail.com

ÖZET

Kesirler konusu matematik eğitime yer alan önemli konulardan biridir. Kesirlerin çeşitli anlamları bulunmaktadır. Bu anlamlar şöyledir; oran, işlemci, bölme, ölçme ve parça-bütündür. Kesirlerin anlamlarını bilme özellikle kesirlerle ilgili dört işlem yapmada büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Öğretmen adaylarının ileride öğretmen olduklarında etkili öğretim yapabilmeleri için, öğretimini yapacakları konulara yönelik konu alan bilgilerinin tam ve doğru olması gerekmektedir. Konu alan bilgisi konu alanına ilişkin kuram, ilke ve kavramları anlaşılabilir biçimde öğretebilmeyi gerektirmektedir. Özellikle öğretmen adaylarının konu alanı bilgilerini ortaya çıkarmanın çeşitli yolları bulunmaktadır. Bu yollardan biri de öğretmen adaylarına teknoloji temelli özgün materyaller hazırlanmalarına olanak veren dijital öyküleme yöntemidir. Dijital öyküler, görsel ve işitsel öğeleri içermekte olup, bireylerin özgün ve yaratıcı senaryolar oluşturmasına olanak sağlayan bilgisayar destekli bir materyaldir. Dijital öyküler hazırlanırken önce bir konu belirlenir, bu konuya uygun senaryo yazılır ve daha sonra bu senaryoya uygun görsel ve işitsel öğeler seçilir ve en son olarak da senaryo ve bu seçilen öğelerin eşleştirmesi bilgisayar ortamında yapılarak ortaya bilgisayar ortamında görsel ve işitsel öğelerle desteklenmiş öyküler çıkmaktadır. Dijital öyküleme yönteminin öğretmen adaylarının konu alanı bilgilerini incelemede etkili bir yöntem olduğu düşünüldüğünden, bu çalışmada ortaokul matematik öğretmenlerinin kesirlerin anlamlarına yönelik konu alan bilgileri dijital öykülerle ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Öğretmen adaylarına kesirlerin anlamlarına yönelik birer dijital öykü oluşturmaları istenmiştir. Bu dijital öykü oluşturma süreçlerinde neler yaşadıkları ise yazılı olarak alınmıştır. Araştırmaya toplam 64 matematik öğretmen adayı katılmış olup, öğretmen adaylarının hepsi özel öğretim yöntemleri I dersini almış ve özel öğretim yöntemleri II dersini ise almakta olan öğrencilerdir. Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında katılımcıların kesirlerin belli anlamlarına daha çok yer verdikleri görülmektedir.

Anahtar sözcükler: dijital öykü, kesirlerin anlamı, konu alan bilgisi, matematik eğitimi

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE BİTKİLERİN CANLI OLARAK ALGILANMA DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Öğretmen Fatıma Gül DOĞAN, Vali Recep Yazıcıoğlu Ortaokulu, fatmaguldogan92@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinde bitkilerin canlı olarak algılanmasında ortaya çıkan kavram yanlışları araştırılmıştır. Fen eğitimi alanında yapılan çalışmalar öğrencilerin fikirlerinde bir takım inançlar ve sezgiler geliştirip bunlara inanmakta olduklarını yansıtmaktadır. Bu kavram yanlışları Fen Bilimleri dersi için oldukça fazladır. Bu dersin konularında ki yanlış algılar öğrencileri istenmedik durumlara itebilmektedir. Canlılar aleminden bitkilerin işlevi tüm canlılığın devam etmesi ve enerji akışının sağlanması açısından çok önemlidir. İnsan yaşamı için en önemli unsurlar oksijen, su ve besin gibi temel ihtiyaçlardır. Bütün maddelerin yeryüzündeki dengesini sağlayan en önemli faktör de yine bitkilere dir: Yeryüzündeki ısı kontrolünün sağlanması, atmosferdeki gazların dengesinin korunması gibi sadece insanlar için değil bütün canlılar için büyük önem taşıyan bitkiler yaşamsal faaliyetlerin devam etmesi için de şarttır. Tüm bu etkenler göz önünde bulundurulduğunda bitkilerin canlı olarak görülmemesi Fen konularını gereği kadar anlamada sorunlara yol açmaktadır. Bu çalışmamız da Ortaokul öğrencilerinin, bitkilerin canlı olarak algılanmasında bir kavram yanlışlığına sahip olup olmadıklarını tespit etmek ve bunun düzeyini ölçmek amacıyla uygulanmıştır. Araştırmamızı, İstanbul ili Bahçelievler ilçesinde Vali Recep Yazıcıoğlu Ortaokulunda bulunan 5. ve 6. sınıflarda öğrenim gören toplam 300 öğrenci oluşturmaktadır. İstanbul'un kozmopolit yapısı araştırmamızın amacına ulaşması açısından titizlikle seçilmiştir. Öğrencilere çalışmanın amacı hakkında hiçbir bilgi verilmemiştir. Araştırmanın başlangıcında öğrencilere Fen e karşı tutumanketi, ardından bitkilerin canlı olarak algılanmasında ortaya çıkan kavram yanlışlığını belirlemek amacıyla 30 maddelik anket uygulanmıştır. Anket formunun İlk on maddesi Canlı, ikinci on maddesi Hayvan ve üçüncü on maddesi Bitki öznesiyle başlamakta ve şu şekilde devam etmektedir; erkek ve dişi üreme hücreleri olur, kendilerine benzeyen bireyler oluştururlar, genetik bozukluklar olabilir, farklı görevler yapan organları olur, solunum yapar, enerji kazanmak için besin tüketir, besin taşıyan dolaşım sıvısı olur, çevreden gelen etkilere tepki verir, mikropardan etkilenerek hasta olabilirler, ihtiyaçlarını karşılamak için uygun alanlar seçerler. Anket formundan elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 22 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde Cronbach Alfa tekniği sonuçları yorumlamak amacıyla kullanılmıştır. Anket formunda Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Araştırma modelimiz nicel araştırma modeli olarak düzenlenmiştir. Analiz sonucunda canlı ve hayvan kavramının daha çok özdeşleştirildiği fakat bitkilerin diğer canlılar özellikle de hayvanlar kadar "canlı" olarak kabul edilmediği tespit edilmiştir. Öğretmenler, bu yanlışları tespit etmek için uzmanlar tarafından geliştirilen güvenilirliği hesaplanmış testleri sınıflarında uygulayabilirler, öğrencileriyle karşılıklı görüşmeler yoluyla açık uçlu sorular yönelterek düşüncelerini öğrenebilirler. Kavram yanlışlıklarını belirledikten sonra bu yanlışları gidermeye yönelik değişik öğretim metotları uygulanabilmektedir. Geleneksel öğretim yöntemlerinden daha etkili olan kavramsal değişim metinleri ve kavram karikatürleri kullanılarak Fen Bilimleri dersinin Biyoloji konularında kavramlar arası doğru bağlantılar kurulabilir.

Anahtar sözcükler: bitki, canlı, hayvan, kavram yanlışlığı, ortaokul

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “GEZEĞEN” VE “YILDIZ” KAVRAMLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİ

Uzman Zeynep AKSAN, -, zeynep.axan@gmail.com

Arş.Gör. Nisa YENİKALAYCI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nisa.yenikalayci@omu.edu.tr

Doç.Dr. Dilek ÇELİKLER, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, dilekc@omu.edu.tr

ÖZET

Astronomi, öğrencilere fen bilimlerini sevdirmesi, öğrencileri fen bilimlerine yönlendirmesinin yanı sıra öğrencilerde merak uyandırarak, öğrencilerin hayal etme ve keşfetme duygularını geliştirmesi açısından fen eğitimi içinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda, yapılan bu araştırma ile beşinci ve sekizinci sınıf ortaokul öğrencilerinin yıldız ve gezegen kavramlarına ilişkin bilgi düzeyleri incelenmiş, beşinci ve sekizinci sınıf düzeyleri arasında nasıl bir farklılaşmanın gerçekleştiği araştırılmıştır. Araştırmada tarama modelinin kesit alma yaklaşımı uygulanmıştır. Araştırma, Türkiye'nin kuzeyinde bir il merkezindeki bir ortaokulun beşinci (58) ve sekizinci (56) sınıfında öğrenim gören 114 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada, iki açık uçlu soru ile ortaokul öğrencilerinden yıldız ve gezegen kavramlarını açıklamaları, yıldız ve gezegenin özelliklerini içeren 16 maddelik test ile yıldız ve gezegenin özelliklerini eşleştirmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları, beşinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin yıldız ve gezegen kavramlarına ilişkin bilgi eksikliklerinin olduğunu göstermektedir. Yıldız ve gezegenin özelliklerine ilişkin her iki kademedeki öğrencilerin kavram kargaşası yaşadıkları, yıldız ve gezegenin özelliklerini karıştırdıkları belirlenmiştir. Ayrıca araştırma sonuçları,

sekizinci sınıf öğrencilerinin bilgi eksikliklerinin beşinci sınıf öğrencilerine kıyasla daha az olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçları doğrultusunda, öğrencilerin astronomi konularıyla bilgi eksikliklerinin giderilmesinde ve üç boyutlu düşünme yeteneklerinin gelişmesinde üç boyutlu model ve görsellerden, kavram karikatürlerinden, analogilerden, kavram haritalarından ve kavramsal değişim metinlerinden yararlanılmasının, öğrencileri düşündürmeye ve ilgilerini arttırmaya yönelik gözlem etkinliklerinin düzenlenmesinin, astronomi kavramlarını kavrayabilmeleri adına animasyon ve simülasyonların kullanılmasının etkili olabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın ilköğretim düzeyinde astronomi kavramlarının öğretiminin etkili hâle getirilmesi ve program geliştirme çalışmalarına ışık tutacağı; fen ve astronomi eğitiminin geliştirilmesine ilişkin alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: astronomi eğitimi, gezegen, ortaokul öğrencisi, yıldız

REHBERLİ ARAŞTIRMA-SORGULAMAYA DAYALI LABORATUVAR ETKİNLİĞİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ MİKROORGANİZMA FARKINDALIĞI ÜZERİNE ETKİSİ

Doktora Öğrencisi, Tuğçe Yağmur ORHAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, t.yagmur.orhan@gmail.com
Prof.Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nsahin@mu.edu.tr

ÖZET

Mikroorganizmaların günlük yaşamın her alanına girmiş olan temel ve endüstriyel yararları yanında insan, hayvan ve bitkilerde neden olduğu hastalıklar bu küçük canlıların önemini artırmıştır. Yaşamımızla bu kadar iç içe olan mikroorganizmalara yönelik farkındalığın temeli ilköğretim 4. sınıfta “Canlılar ve Hayat” konu alanında “Mikroskopik Canlılar ve Çevremiz” ünitesiyle, fen bilimleri dersinde atılmaktadır (MEB, 2013). Ayrıca 2017 yılında askıya çıkartılan Fen Bilimleri taslak öğretim programında ise 5. sınıfta “Canlılar ve Yaşam” konu alanında “Canlıları Tanıyalım” konusu kapsamında ele alınmıştır. Yaşamamızın erken evrelerinde mikroorganizma kavramıyla tanışmamıza rağmen yapılan çalışmalar okul öncesi düzeyde (Pavol, Fancovicova ve Krajcovicova, 2016), ilköğretim düzeyinde (Karadon ve Şahin, 2012; Hürcan Gürler ve Önder, 2014) ve lisans düzeyinde (Eser, vd., 2015; Şahin, 2015) olmak üzere her seviyede öğrencilerin mikroorganizmalar hakkında kavram yanılgılarının olduğunu göstermektedir. Mikroorganizmalar gözle görülemeyecek kadar küçük canlılar olduğundan, öğrenciler açısından mikroorganizma kavramı yeterince somut değildir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, mikroorganizmaların gıda üretimi ve biyoteknolojik uygulamaları gibi endüstriyel öneminin farkında değildirler (Şahin, Şen ve Öztürk, 2012). Mikroorganizmalar ile ilgili kavram yanılgılarının ortadan kaldırılması ve farkındalığının artırılması için bu konuların öğretimine yönelik çeşitli etkinliklerin geliştirilmesi yararlı olacaktır. Bu çalışmada Fen Bilgisi öğretmen adaylarının çevresel mikroorganizmalara yönelik farkındalıklarını artırmak ve mevcut bilgilerini geliştirmek için rehberli araştırma-sorgulamaya dayalı bir laboratuvar etkinliğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak desenlenmiştir. Çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye’deki bir devlet üniversitesinde üçüncü sınıfta öğrenim görmekte olan Fen Bilgisi Öğretmenliği lisans öğrencileri (n=6) oluşturmaktadır. Etkinliğin giriş kısmında öğretmen adaylarına “Mikroorganizma ya da mikrop denildiğinde ne anlıyorsunuz?” sorusu yöneltilerek mikroorganizma kavramına yönelik ön bilgileri belirlenmiştir ve “Mikroorganizmalar nerelerde bulunur?” sorusu sorularak sınıf içinde tartışılmıştır. Daha sonra etkinlik öğretmen adaylarının bireysel olarak çevresel kaynaklardan (toprak, su, bitki vb.) örnekler alıp mikroorganizmaları gelişimlerine uygun besiyeri ortamlarında gözlemlenmeleri şeklinde devam etmiştir. Etkinlik mikroorganizmaların biyoteknolojideki kullanım alanlarının tartışılması ve öneriler getirilmesi ile sona ermiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak deney çalışma yaprağı, deney raporu, gözlem formu ve öz değerlendirme formu kullanılmıştır. Çalışma yaprağı ve deney raporlarının değerlendirilmesinde rubrik kullanılmıştır. Gözlem formu ve öz değerlendirme formundan elde edilen nitel verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Etkinlik öncesinde öğretmen adaylarının mikroorganizmalar ile ilgili belli bir farkındalığının olduğu, etkinliğin bu farkındalığa katkıda bulunduğu tespit edilmiştir. Etkinliğin uygulanmasında, araştırma-sorgulamaya dayalı geliştirilen çalışma yaprağı, etkinlik boyunca öğrencilere rehberlik ederek konu ile ilgili kavramsal çerçeve oluşturmasını sağladığı gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrenciler deneysel süreçte kendileri bizzat uygulama yaptıkları için laboratuvar ekipmanlarının kullanımına yönelik teknik becerileri üzerinde gelişme gözlemlenmiştir.

Anahtar sözcükler: araştırma-sorgulamaya dayalı öğretim, fen bilimleri eğitimi, mikroorganizmalar, öğretmen adayları.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYININ FEN VE MATEMATİK DERSLERİNDEKİ PROBLEM ÇÖZME SÜREÇLERİNE YÖNELİK DURUM ÇALIŞMASI

Öğretmen Nurhayat GÜREL, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü., gurelnurhayat@gmail.com
Doç.Dr. Fikret KORUR, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, fikretkorur@gmail.com

ÖZET

Problem çözme becerisi öğrencilerin öğretim sürecinde kazanmaları hedeflenen en önemli becerilerden biridir. Bu becerilerin öğretmen adayları tarafından kazanılmış olması, öğretmen olarak atandıklarında, bunları kendi öğrencilerine aktarabilmeleri bakımından önem arz etmektedir. Problem çözme süreci, problemi anlama, plan hazırlama, planı uygulama ve geriye bakma olmak üzere dört temel aşamada incelenmektedir. Çalışmada, sınıf öğretmeni adayının matematik ve fen dersindeki problem çözme sürecine ilişkin gerekli aşamaları uygulaması, sürecin ayrıntılı ve bütüncül olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmada kriterler doğrultusunda belirlenen ve durum olarak seçilen öğretmen adayı sınıf öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencisidir. Araştırma verileri 12 haftalık öğretmenlik uygulamaları dersinde bu öğrencinin ders anlatımlarında çekilen videoların dökümlerinden, araştırmacı tarafından geliştirilen gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilmiştir. Nitel verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Bulguları yorumlama da, problemi anlama, plan yapma, planı uygulama ve geriye bakma başlıkları kendi içinde ayrı ayrı tema olarak belirlenmiş, bu temalar problem çözme aşamalarına yönelik kodlanmıştır. Veri eldesi, veri, bulgu ve sonuçlara yönelik geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Öğretmen adayının derslerinde problemi anlama sürecinde matematik derslerinde daha çok problemi tahtaya yazma fen ve teknoloji dersinde ise okumayla yetindiği ve her iki derste de problemlerin çoğu kez öğrencilere ne anladığı sorulmadan çözüme başladığı tespit edilmiştir. Öğretmen adayının problemin çözümü için bir plana ihtiyaç duymadığı ve doğrudan problemi çözmeye başladığı gözlenmiştir. Planı uygulama sürecinde, öğrencilere problemi çözmeleri için yeterli süre verilmiş ve genel olarak bir öğrenci tahtaya kaldırılarak işlem yaptırılmıştır. Geriye bakma basamağında, öğretmen adayı yaptığı çözümlerden kavramsal ve mantıksal çıkarımlar yapmak yerine öğrencilerin yaptığı işlemleri tekrar etme ve işlemlerin sağlamalarını yapma davranışlarıyla sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Bu çalışma MEHMET AKİF ERSOY Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir. (Proje No: 0250-DR-14)

Anahtar sözcükler: fen ve teknoloji dersi, matematik dersi, problem çözme süreci, sınıf öğretmeni adayı

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KESİRLERDE TOPLAMA İŞLEMİNE YÖNELİK OLARAK DİJİTAL ÖYKÜLEME YOLUYLA KURDUKLARI PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Çiğdem KILIÇ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ckilic6@gmail.com

ÖZET

Problem kurma matematik eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Problem kurma sayesinde bireylerin eleştirel ve yaratıcı düşünebilme, akıl yürütme, problem çözme gibi becerilerinin geliştiği ifade edilmektedir. Problem kurma çeşitli yollarla yapılabilmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda problem kurmada teknoloji kullanımına yer verilmesi gerektiği yönünde vurgu yapıldığı görülmektedir. Okullarda etkili bir problem kurma çalışmalarının yapılabilmesi hiç kuşkusuz bu konuda donanımlı öğretmenlerin olması gerekmektedir. Bu nedenle eğitim fakültelerinde yetişecek olan sınıf öğretmeni adaylarının teknoloji temelli problem kurma çalışmalarında yer alması kaçınılmazdır. Dijital öyküleme teknoloji temelli bir yöntem olup, birçok alanda rahatlıkla kullanılmaktadır. Dijital öykü sözel, görsel ve işitsel öğelerle destekli bilgisayar ortamında hazırlanabilmektedir. Dijital öyküde önce bir senaryo oluşturulur, daha sonra bu senaryolara uygun görsel öğeler seçilir ve istenirse müzik eklenir. Problem kurma sürecinde ise birey bir konu, bağlam, işlem ya da görsel öğelere dayalı olarak metinler oluşturur. Bu anlamda dijital öyküleme yönteminin problem kurmada kullanılabilecek etkili bir yöntem olduğu söylenebilir. Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarından kesirlerde toplama işlemine uygun olarak dijital öyküleme yöntemi ile problem kurmaları istenmiştir. Çalışmaya, lisans üçüncü sınıfta olan ve matematik öğretimi I dersini almış olan toplam 69 öğrenci katılmış olup, bu öğrencilerden 44'ü kız 25 ise erkek öğrencidir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında katılımcıların dijital öyküleme yöntemini kullanarak kesirlerde toplama işlemine yönelik olarak problem kurabildikleri ve bu problemleri kurarken de çeşitli görsel ve işitsel öğelerden yararlandıkları görülmektedir. Yazılı görüş alınan katılımcılar dijital öykü oluştururken eğlendiklerini, konuya olan ilgilerinin ve internet kullanma becerilerinin arttığını da ifade etmişlerdir. Çalışmada ayrıca katılımcılardan bazıları dijital öyküleri planlamada, hazırlamada ve oluşturmada bazen matematiksel bazen de teknik anlamda sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: dijital öykü, problem kurma, sınıf öğretmeni, matematik eğitimi

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERE SUNDUKLARI SÖZEL PROBLEM TÜRLERİ

Doç.Dr. Kamuran TARIM, Çukurova Üniversitesi, kamuran.tarim@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, H. Beyza CANBAZOĞLU, Çukurova Üniversitesi, beyza.cnbzgl0@gmail.com

ÖZET

İlköğretim Matematik öğretim programı; problem çözebilen, çözümlerini ve fikirlerini başkalarıyla paylaşabilen, matematiğe ilişkin olumlu tutum ve algı geliştiren bireyler yetiştirilmesini hedeflemektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, [MEB], 2011). Bireylerin matematiği daha iyi anlayabilmeleri ve matematiksel becerileri kazanabilmeleri için problem çözme önemli bir rol oynamaktadır (Yaman & Dede, 2005). Çocukların sözel problem türlerini çözmede başarılı olabilmeleri için, sözel problem türlerinin hepsinin (birleştirme, ayırma, parça-parça-bütün, karşılaştırma) çocuklara sunulması gerekmektedir (Sperry Smith, 2001; Nures & Brgant, 2008; Van De Walle, 2016). Alan yazın incelendiğinde ders kitaplarında yer alan sözel problem türlerine ilişkin çalışmalar (Olkun & Toluk, 2002; Parmjit, 2006; Parmjit & Teoh, 2010; Despina & Herikleia, 2014) olmasına rağmen ülkemizde ilköğretim düzeyinde sözel problem türlerinin öğretmenler tarafından çocuklara sunulmasının incelendiği çalışmalara rastlanmamış olduğu görülmektedir. Bu nedenle yapılacak olan çalışmanın literatüre destek sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmamızın amacı, sınıf öğretmenlerinin öğrencilere sundukları sözel problem türlerini belirlemektir. Bu çalışmanın araştırma sorusu aşağıdaki gibi belirlenmiştir. • Sınıf öğretmenlerinin toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerine yönelik öğrencilere sundukları sözel problem türleri nelerdir? Bu çalışmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Adana ilinde farklı okullarda görev yapan 104 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Formda, toplama ve çıkarmaya ilişkin 11; çarpma ve bölmeyle ilişkin 9 adet sözel problem türünden oluşan sorular yer almaktadır. Ayrıca öğretmenlerin çocuklara sundukları sözel problem türlerini sunma/sunmama nedenlerine ilişkin açık uçlu sorular da bulunmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde teknikleri kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin matematik etkinliklerinde, toplama ve çıkarmaya ilişkin en fazla yer verdikleri problem türlerinin; birleştirme/sonuç bilinmeyen, ayırma/sonuç bilinmeyen, parça-parça-bütün/parçası bilinmeyen, karşılaştırma/fark bilinmeyen problem türleri olduğu saptanmıştır. Öğretmenler tarafından çocuklara en az sunulan sözel problem türlerinin ise birleştirme/başlangıç bilinmeyenli; ayırma/başlangıç bilinmeyen; karşılaştırma/küçük bilinmeyen problem türleri olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin matematik etkinliklerinde çocuklara sundukları çarpma ve bölmeyle ilişkin en fazla sunulan problem türlerinin; parçalı bölme/grup büyüklüğünün bilinmediği durumlar (adil paylaşım); karşılaştırma/çarpma; çarpma/tekrarlı toplama; ölçüm bölmesi/grup sayısının bilinmediği durumlar (tekrarlı çıkarma) türü problemler olduğu saptanmıştır. Öğretmenler tarafından çocuklara en az sunulan sözel problem türlerinin ise ölçüm bölmesi/grup sayısının bilinmediği durumlar (oran); karşılaştırma/ölçüm bölmesi; parçalı bölme/grup büyüklüğünün bilinmediği durumlar (oran); karşılaştırma/parçalı bölme problem türleri olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: ilköğretim, matematik eğitimi, sınıf öğretmeni, sözel problem türleri

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ TEKNİĞİNİN ORTA ÖĞRETİM 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNDE KULLANIMI VE FEN BİLİMLERİ DERSİ AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Emine GÜNLÜ, Mersin Üniversitesi, eminegunlu@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Nezaket Bilge BAŞUSTA, Mersin Üniversitesi, n.bilgeuzun@gmail.com

ÖZET

Tanılayıcı dallanmış ağaç (TDA) tekniği, orta öğretim programlarında alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri arasında yer almasına rağmen, öğretmenler tarafından etkili bir şekilde kullanılmamaktadır (Okur, 2008; Çoruhlu, Ernas ve Çepni 2009). Alan yazın incelendiğinde, alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin pek çok araştırmaya rastlanmasına rağmen (Baştürk, 2005; Baki ve Birgin, 2004; Kan, 2007; Kanatlı, 2008; Avcı, Arslan ve İyibil, 2008; Şenel, 2008; Baki ve Bütüner, 2009) TDA tekniğiyle sadece birkaç araştırmanın yapıldığı görülmüştür (Bahar, 2001; Karaoğlan ve Çatak, 2005; Karahan, 2007; Şeyihoğlu ve Erbaş, 2010). Bu bağlamda çalışmamızın amacı, orta öğretim 5. sınıf Kuvvetin Büyüklüğünün Ölçülmesi/Fiziksel Olaylar ünitesinin tanılayıcı dallanmış ağaç tekniği ile işlenmesi ve öğrencilerin fen bilimleri dersi akademik başarıları ile TDA tekniği başarıları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırmanın örneklemini Adana ilinin Sarıçam ilçesinde bulunan bir ortaokulun 5. sınıflarında okuyan 22 si kız, 26 sı erkek toplam 48 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin fen bilimleri dersi akademik başarıları, 2016-2017 eğitim-öğretim döneminin ilk dönem karne notları ile belirlenmiştir. Tanılayıcı dallanmış ağaç için seçilen ünite ilk dönemin konusu olduğu için, öğrencilerin akademik başarıları ilk dönem karne notuna göre değerlendirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan tanılayıcı dallanmış ağaç örneği

kullanılmıştır. Verilerin analizinde Pearson moment çarpım korelasyonu tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin cinsiyet farklılıkları olmaksızın, fen bilimleri dersinde kullanılan tanılayıcı dallanmış ağaçtan elde edilen puanlar ile öğrencilerin fen bilimleri dersi akademik başarıları arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öztürk (2011), Kocaarslan (2012), Polat (2011)ın gerçekleştirdikleri araştırmalar, çalışmamızın bulgularını desteklemektedir. Araştırmamızın sonuçlarına göre, alternatif teknikler kullanılarak gerçekleştirilen öğretim, öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik başarılarını olumlu şekilde geliştirmelerini sağlamıştır. Alternatif teknikler kullanmanın, fen bilimleri eğitimi üzerindeki etkilerini ortaya koymayı hedefleyen çalışmalar; öğrencilerin fen derslerine yönelik akademik başarı (Martinez, 2002), bilimsel tutumları kazanma (Dieck, 1997) ve fen alanında çalışmayı sürdürmeye yönelmede (Parker ve Gerber, 2000; Mattern ve Schau, 2002) etkisi olduğunu ortaya koymuştur (Akt.: Altınok, 2004).

Anahtar sözcükler: alternatif ölçme ve değerlendirme., fen bilimleri eğitimi, tanılayıcı dallanmış ağaç

THE EFFECT OF INQUIRY-BASED LEARNING APPROACH ON PRE-SERVICE SCIENCE TEACHERS' ANALYTICAL CHEMISTRY LEARNING

Arş.Gör. Metin SARDAG, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, metinsardag@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Mustafa TÜYSÜZ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mustafatuyusuz@yyu.edu.tr
Arş.Gör. Alper DURUKAN, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, alperdurukan@yyu.edu.tr

ABSTRACT

Concerning science education, current implementations and trending practices based on last 50 years of investigations focus on the inquiry based learning (IBL) and its practical applications. IBL that is based on constructivist approach is a student-centered learning and its implementation is supported in natural and social sciences. The proper application of this learning approach in science classroom has a great importance to achieve requirements of the 21st century education. According to the literature, it was determined that both pre-service and in-service teachers have difficulties in applying this learning approach. Therefore, more research is needed on improving of the IBL and its practical applications to promote theoretical understanding of pre-service science teachers (PSTs). For those matters, the purpose of this research was to investigate; a. Whether the effect of IBL analytical chemistry laboratory instruction on PSTs' academic achievement in physical-chemical reactions, reaction types and separation methods as chemistry topics when compared to traditional analytical chemistry laboratory instruction (TACLI). b. Whether the effect of IBL analytical chemistry laboratory instruction on PSTs' knowledge of macroscopic, microscopic, and symbolic levels for some arranged chemistry topics compared to TACLI. The study was carried out 48 PSTs. Pre-test-post-test control group as the type of quasi experimental design was conducted. Chemistry Achievement Test consisting of 26 multiple-choice questions was applied as data collection instrument to evaluate PSTs' knowledge of macroscopic, microscopic, and symbolic levels for some arranged chemistry topics. The implementation process was performed in three types of inquiry process in the experiment group (EG). These processes were a) structured inquiry process which was applied with provided necessary materials, and clearly expressing the aim of using them to solve daily life problems, b) guided inquiry process conducted on a given daily life problem situation, and c) open inquiry process related with PSTs daily life problem situations which they search for answers to tackle them. In addition, a guidebook which consists of course content which was pre-determined by researchers, experiments implementation methods, and the reactions of the actual chemical events is given to control group (CG) in the course process. After treatments, IBL laboratory instruction was more effective than traditional laboratory instruction regarding PSTs' academic achievement. EG was more successful than CG regarding knowledge at macroscopic level in those topics. Although there was no statistical difference between EG and CG regarding microscopic and symbolic levels, the percentage of correct answers in EG was higher than participants in CG.

Keywords: analytical chemistry laboratory, Inquiry based learning, pre-service science teachers

ÜSTKAVRAMSAL ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİYOLOJİ KONULARINA YÖNELİK KAVRAMSAL ANLAMALARI ÜZERİNE ETKİSİ

Arş.Gör. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gokhanguyen@mu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Nevin KOZCU ÇAKIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nkozcu@mu.edu.tr
Doç.Dr. Oğuz ÖZDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, oozdemir@mu.edu.tr

ÖZET

Üst kavramsal etkinlikler, bireyin öğrenme ortamlarında kendi düşünme ve kavramsal sistemlerinin farkında olmasını sağlayacak etkinliklerle kavramsal sisteminin değişiminde kullandığı üstbilişsel faaliyetlerdir ve üstbilişin gelişmesinde önemlidir. Flavell (1979) üstbilişi, bireyin kendi düşünme sürecini yansıtmaya ve bu yansıtmaya hakkındaki düşünme yeteneği olarak tanımlamıştır (Cronk, 2012). Üstbiliş, bireylerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, başarının önemli bir yordayıcısı olduğu ve kavram yanlışlarının giderilmesinde önemli olduğu göz önüne alındığında üst biliş çalışmalarının önemi giderek artmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada üst biliş etkinliklerinin öğrencilerin başarılarına ve kavramsal değişimlerine etkisi incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tek gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın araştırma grubunu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. Sınıfta öğrenim gören ve laboratuvar ortamında gerçekleştirilen tüm deneylere katılan toplam 34 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada öğretmen adaylarının biyoloji konularına yönelik kavramsal anlamalarını ve kavram yanlışlarını belirlemek amacıyla Köse (2004) tarafından geliştirilen iki aşamalı "Fotosentez ve Bitkilerde Solunum Kavram Testi" ve araştırmacılar tarafından konuya ilişkin oluşturulan "açık-uçlu sorular" kullanılmıştır. Veri toplama araçları öğretmen adaylarına laboratuvar uygulamaları başlamadan önce ve bütün etkinlikler gerçekleştirildikten sonra olmak üzere iki defa uygulanmıştır. Araştırmada 5 haftalık laboratuvar uygulamaları kapsamında klorofil, fotosentez, aerobik ve anaerobik solunum konuları ile ilişkili deney etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerde üst kavramsal öğretim etkinlikleri olarak, öğretmen adayları bireysel ve grup olarak posterler hazırlamışlar, deneyleri gerçekleştirmişler ve bu deneylerle ilgili günlükler yazmışlardır. Çalışmada öğretmen adaylarının kavramsal anlamalarında bir değişiklik olup olmadığını belirlemek amacıyla kavram testinden ve açık-uçlu sorulardan elde edilen veriler, ayrı ayrı bağımlı gruplar t-testi ile analiz edilmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının biyoloji konularına yönelik kavram yanlışlarının neler olduğunu tespit etmek amacıyla her iki ölçme aracındaki veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının biyoloji konularına yönelik kavramsal anlamalarının üst kavramsal öğretim etkinlikleri ile değişerek geliştiği görülmüştür. Ek olarak fen bilgisi öğretmen adaylarının fotosentez ve solunum konularında çeşitli kavram yanlışlarına sahip oldukları ve bu yanlışların üst kavramsal öğretim ile giderildiği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmacılar tarafından biyoloji konularının öğretiminde kavramsal anlamaların gelişimi ve kavram yanlışlarının giderilmesine yönelik üst kavramsal öğretim etkinliklerinin derslerde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: biyoloji eğitimi, kavram yanlışları, kavramsal anlama, üst kavramsal öğretim

ÜSTKAVRAMSAL ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÜSTBİLİŞSEL FARKINDALIK, BİYOLOJİ ÖĞRENMEYE YÖNELİK MOTİVASYON VE AKADEMİK BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ

Arş.Gör.Dr. Nevin KOZCU ÇAKIR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nkozcu@mu.edu.tr
Arş.Gör. Gökhan GÜVEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gokhanguyen@mu.edu.tr
Doç.Dr. Oğuz ÖZDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, oozdemir@mu.edu.tr

ÖZET

Üst kavramsal öğretim etkinlikleri, öğrencilerin üstbilşinin gelişmesini ve kendi öğrenmelerinde farkındalık sağlaması için önemli faaliyetleri kapsamaktadır. Bu faaliyetler öğrencilerin kendi öğrenmeleri hakkında farkındalık sağladığı için öğrenme durumlarının iyileşmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada öğrencilerin üstbilşlerini ve üst kavramsal öğrenmelerini aktif hale getirecek üst kavramsal öğretim etkinlikleri uygulanmıştır. Çalışmanın amacı, üst kavramsal öğretim etkinliklerinin Fen Bilgisi Öğretmen adaylarının üstbilşsel farkındalık, biyoloji öğrenmeye yönelik motivasyon ve akademik başarıları üzerine etkisini incelemektir. Çalışmaya 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. Sınıfta öğrenim gören ve gerçekleştirilen tüm deneylere katılan toplam 34 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tek grulu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Bilşötesi Farkındalık Envanteri, Biyoloji Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği ve öğrencilerin kavramsal anlamalarını tespit etmek için 8 açık uçlu sorulardan oluşan ve klorofil, fotosentez, aerobik ve anaerobik solunum konularına ilişkin kavramları içeren bir ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmada 5 haftalık laboratuvar uygulamaları kapsamında klorofil, fotosentez, aerobik ve anaerobik solunum konuları ile ilişkili deney etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerde üst kavramsal öğretim etkinlikleri olarak, öğretmen adayları bireysel ve grup olarak posterler hazırlamışlar, deneyleri gerçekleştirmişler, deney sonrası grup tartışması yapmışlar ve bu deneylerle ilgili günlükler yazmışlardır. Çalışmada öğretmen adaylarının üstbilşsel farkındalık, biyoloji öğrenmeye yönelik motivasyon ve akademik başarılarının üst kavramsal öğretim etkinlikleriyle bir değişiklik gösterip göstermediklerini sınamak için her bir ölçekten elde edilen veriler ayrı ayrı bağımlı gruplar t-testi ile analiz edilecektir. Ayrıca öğretmen adaylarının üstbilşsel farkındalık, biyoloji öğrenmeye yönelik motivasyon ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon tekniği kullanılacak ve sonuçlar yorumlanacaktır.

Anahtar sözcükler: farkındalık, motivasyon, üstbilş, üst kavramsal öğretim

MEDYA OKURYAZARLIĞI

BASINDA SUÇUN TEMSİLİ BAĞLAMINDAKİ ALGI: PIERRE RIVIERE ÜZERİNE

Arş.Gör. Eda ÇAKMAKKAYA, Ankara üniversitesi, eda.cakmakkaya@ankara.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı giderek etkinlik alanını artıran ve hemen her kitleye kolayca ulaşabilen medyanın bilgilendirme, biçimlendirme ve yönlendirme bağlamlarında yarattığı belirlenim sorununu gündeme getirmektir. Kimi zaman aynı vakaya ilişkin olarak dahi farklı haberlerin sunumunun da dikkatleri çekmesiyle, medya okuryazarlığı kendini salt akademik bir çalışma alanı olarak sunmakla kalmamış aynı zamanda bireyin haberi okurken kod açıklama ve yeniden kodlama sürecinin önemini de göstermiştir. Bu metinde ise medya okuryazarlığının arz ettiği önemi bir cinayet hikayesi üzerinden, hem cinayetin mahallinin tanıkları hem polis kayıtları hem zanlının itirafı ve mahkeme süreci hem de gazetelerde yer alan birbirlerinden farklı ve kimi zaman birbirleriyle çatışan veriler ile karşılaştırma yapmak suretiyle göstermeye çalışacağım. Bu çalışmanın amacı suçun özellikle de cinayetin yazılı basında temsilinin nasıl olduğu ve toplumsal bağlamda açığa çıkardığı yeni ilişki biçimlerini Foucault ve arkadaşları tarafından hazırlanmış olan 'Bir Aile Cinayeti: Annemi, kız kardeşimi, erkek kardeşimi katleden ben Pierre Riviere' adlı kitap çerçevesinde değerlendirmektir. Böylece bu çalışma alımlayıcı kitlenin bilgiye ulaşma sorunlarında medyanın çok yönlü takibini yapmak, bazı parçaları birleştirmek ve bilginin kaynağına ilişkin ayrı bir değerlendirme yapmak ve onu güncel bağlamak suretiyle belirlenim sürecine karşı durabilmek ve doğru/uygun bilgiye ulaşabilme imkanının yolunu açması bakımından alana katkı sağlayabilir. Bu amaçla, ilk olarak, Foucault ve ekibinin Riviere dosyasına ilişkin olarak yaptıkları saptamalara genel olarak yer verilecektir. Daha sonra Riviere tarafından kaleme alınan, yaşam öyküsünü, cinayeti, sebeplerini ve yakalanana kadar geçen süreyi aktaran hatıratı kısaca özetlenecektir. Ardından suçun temsili Riviere davasını konu edinen bazı gazete haberlerine yer verilmek suretiyle aynı vaka üzerinden –her ne kadar fiziksel temelli açıklamalar da olsa, saç rengi gibi- birbirleriyle çatışan bilgilerin kimi zaman farklı gazetelerde kimi zaman ise aynı gazetenin farklı sayılarında sunulduğu gösterilecektir. Bu bağlamda, söz konusu medya araçlarının kimi zaman yönlendirme amacı güttükleri kimi zaman ise patrik kaygılarla da hareket ettikleri gözlemlenecektir. Son olarak çalışma, temsil yoluyla suça ilişkin haberlerin ister muhalif olsun isterse sempatican olsun, bir şekilde herhangi bir siyasi ahlakı olumlamayı amaçladığı ancak çoğunlukla bu olumlamanın güçlü olan üzerine olduğu iddia edilecektir. Bununla birlikte her ne kadar güncel siyasi ahlak olumlanmaya çalışılıyor olsa da ironik bir biçimde suçun temsili, yasanın çığnenedirirliğini göstermesi bakımından da sıradan olana tarih yazdırmakta ve öteki olana yeni bir alan da açmaktadır. Metot olarak fenomenolojik ve analitik yöntemler kullanılacaktır.

Anahtar sözcükler: Foucault, medya okuryazarlığı, Pierre Riviere, suçun temsili, yazılı basın

MEDYANIN KAMUOYUNUN OLUŞMASINA KATKISI BAĞLAMINDA MEDYA OKURYAZARLIĞININ DEMOKRASİNİN İŞLEYİŞİNE ETKİSİ

Doktora Öğrencisi, Çiğdem TOSUN, İstanbul Üniversitesi, cigdemtosun865@gmail.com

ÖZET

Medyanın toplum üzerindeki etkisi, kamuoyunun oluşmasına katkı sağlamakta, toplumsal kararların alınmasında belirleyici olmaktadır. Bireyler arasında kurulan fikir birliğinin ifadesi olan kamuoyu, tartışmalı konularda fikirler üzerinde yönlendirici olarak toplumsal uzlaşma sağlayabilmekte, bu uzlaşma temelinde sorunlara çözüm sunabilmektedir. Medyada kanaat önderleri de kamuoyunun oluşmasına katkı sağlayabilmekte, medyanın gündemi üzerinde belirleyici olabilmektedirler. Medyanın gündemi belirleme gücü de, hangi konularda kamuoyunun yönlendirileceğinde etkili olmaktadır. Medyanın gündemi, okur kitlesinin etkisiyle de şekillenebilmekte, üzerinde kamuoyu oluşturulan konu medyada yer bulabilmektedir. Medya okuryazarlığı ile medya mesajlarının okur tarafından doğru okunması ve çözümlenmesi, kamuoyunun oluşmasına etki ederek, demokrasi bilincinin gelişmesini sağlayabilmektedir. Bu bilinç demokratik işleyişin geçerlilik ve süreklilik kazanması açısından anlamlı bir etki yaratmaktadır. Kitle iletişim araçlarının kitlenin zihni üzerindeki kontrolüne karşı da, medya okuryazarlığı ile medya mesajlarını eleştiren, sorgulayan ve medyanın egemen söylemine karşı bir söylem geliştirebilen kitle yaratılabilmekte, bu kitlenin yarattığı kamuoyu toplumsal alanda yönlendirici olabilmektedir. Bu çalışmada medyanın kamuoyunun oluşmasına katkısı aktarılacak, medya okuryazarlığı ile bilinçli bir kamuoyu oluşturulmasına katkı sağlanmasının demokrasinin işleyişine etkisi sorgulanacaktır. Çalışmada kamuoyu, demokrasi ve medya kavramları tanımlanacak, medyanın haber verme, eğitme, denetleme, kamuoyu oluşturma işlevleri açıklanacak, medyanın kamuoyunun oluşmasına katkısı, medya okuryazarlığının kamuoyu oluşumuna etkisi üzerinde durulacaktır. Eleştirel medya okuryazarlığının bilinçli bir okur kitlesi yaratması, okur kitlesinin medya mesajlarındaki düz anlam ve yan anlam ayrımını yapmasının sağlanması, medya mesajlarının olduğu gibi kabul edilmeden eleştirel bir bakış açısıyla sorgulanması, yayın politikalarının haber söylemi üzerindeki etkisinin farkına varılması, okur kitlesinin medya karşısında pasif bir alıcı olarak konumlandırılmasının engellenmesi ve medya mesajları karşısında katılımcı bir okur kitlesinin oluşturulmasının demokrasinin işleyişine olumlu etkisi aktarılacaktır.

Anahtar sözcükler: demokrasi, kamuoyu, eleştirel medya okuryazarlığı

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM

VIEWS OF THE STUDENTS OF VOCATIONAL HIGH SCHOOLS STUDENTS ABOUT THE CURRICULUM

Öğr.Gör. Mehmet BALCI, Selçuk Üniversitesi, mehmetbalci@selcuk.edu.tr
Öğr.Gör.Dr. Adem GÖLCÜK, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, ademgolcuk@kmu.edu.tr
Arş.Gör. Burak TEZCAN, Selçuk Üniversitesi, btezcan@selcuk.edu.tr
Doç.Dr. Şakir TAŞDEMİR, Selçuk Üniversitesi, stasdemir@selcuk.edu.tr

ABSTRACT

Vocational education in Turkish Vocational Educational System begins with the vocational high schools that is considered secondary education level. Then continues with the vocational colleges. Vocational colleges are higher education institutions within the scope of universities that has 2-year vocational training programs. Vocational colleges have an important role in Turkey's technical and vocational education. One of the important programs taught in these schools is Computer Programming. Computer programming is an important educational field that can be considered a modern profession. Turkey is a country that has started vocational trainings in this area many years ago and made a lot of progress. Vocational high schools still have educational programs in information technologies. Graduates of this field can continue their education in vocational colleges in computer programming. Not only vocational high school students but all high school students are entitled to receive education in vocational colleges by passing their higher education examination. In the preparation of educational curricula in these departments, which constitute an important part in vocational education, the level of readiness of the students and the needs of the rapidly developing information age need to be considered. In addition, opinions of the students, which are the ones most involved with the educational system, are important. In this study, a questionnaire study consisting questions about the curricula was applied to 156 students of different ages and gender from computer programming department in vocational colleges. With the prepared questionnaire, opinions about the relations between the curricula of the vocational high schools and the vocational colleges, the sufficiency of the curriculum, the internships, the stakeholders of the preparation of the curriculum and the post employment expectations were taken. The findings were evaluated with different perspectives, the relations and differences were revealed with statistical analysis. With this study, it is aimed to guide the academicians and university executives in preparation of the curricula.

Keywords: computer programming, curriculum, vocational college, vocational education

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

DARSTELLUNG UND LÖSUNG VON ELTERN – KIND – KONFLIKTEN IN DEUTSCHEN KINDERBÜCHERN

Öğr. Gör.Dr. Inci SCHORMANN, Mugla Sıtkı Kocman Üniversitesi, incischormann@gmail.com

ZUSAMMENFASSUNG

In dieser Arbeit werden die Konfliktsituation zwischen Eltern und Kind in deutschen Kinderbüchern dargestellt und analysiert. Als Grundlagen wurden folgende Bücher von Thomas Gorden gewählt : Familienkonferenz in der Praxis (1978) und Familienkonferenz (1980) , in denen er die Lösung von Konflikten zwischen Eltern und Kindern untersucht und Ratschläge gibt, wie die Konflikte zwischen Eltern und Kind gelöst werden kann. Thomas Gorden gibt viel Wert auf die Erziehung / Bildung der Eltern und der Kindern. Es ist ihm sehr wichtig, dass nicht nur die Kindern geschult werden müssen, sondern auch die Eltern. Er meint, dass Eltern beschuldigt, aber nicht geschult werden. „wie viele Eltern sind dafür geschult? Welches „Berufsausbildungsprogramm“ steht den Eltern zur Verfügung; wo können sie das Wissen und die Kenntnisse erwerben, um in dieser Arbeit erfolgreich zu sein?“, (S.11.) Thomas Gorden erwähnt in seinen Werken von 3 Methoden mit Angabe von Beispielen. Diese drei Methoden der Konfliktlösungen sind: 1) die Eltern siegen.: Das Kind empfindet die aufgezwungene Konfliktlösung als Niederlage und wird in folgenden Konflikten keine Lösung suchen. Wut, Depressionen und ein allgemeiner Vertrauensverlust können folgen. 2) das Kind siegt: Das Kind setzt sich mit seinen Wünschen gegenüber den Eltern durch. Maß- und Respektlosigkeit des Kindes sind die Folgen 3) die Niederlage – lose Methode: Die gemeinsam erarbeitete Lösung wird von allen Seiten anerkannt und beachtet. In den folgenden Geschichten wird durchgehend die Niederlage – lose Methode angewandt. Ekerwald Carl-Gören : Drei reisen aus (1967), Hildick E. W. : Wir erziehen unsere Eltern (1972), Ungerer Toni : Kein Kuss für Mutter (1979), Lindgram Astrid : Pelle zieht aus, Heckman Herbert : Pit kommt zu einem Hund (1969) In der Arbeit wurden die oben erwähnten Kinderbücher und Kindergeschichten bearbeitet, interpretiert und der Reihe nach untersucht wie sich die Eltern verhalten. Das Ergebnis lautet : alle Autoren haben nach Methode 3 gearbeitet. Die Intention der Autoren ist dieselbe wie die von Thomas Gorden. Alle weisen auf die Niederlage – lose Methode hin. Nur mit dieser Methode können Kinder zu Selbstständigkeit, -disziplin und -bestimmung erzogen werden. Die auch als demokratische Erziehung bezeichnete Methode führt zu mündigen Bürgern, die sich in der Gesellschaft individuell und frei bewegen können. Kinder werden hier als anerkannte Partner behandelt, die eigene Rechte haben und gleichzeitig die Rechte der Anderen anerkennen.

Schlüsselwörter: Konfliktsituation zwischen Eltern und Kind, Kinderbücher, Erziehung

EFL TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT EFFORTS: A VIEW FROM TURKEY

Öğr. Gör. Mert TOPKARAOĞLU, Milli Savunma Üniversitesi Deniz Astsubay Meslek Yüksek Okulu Komutanlığı, mtopkaraoglu@hotmail.com

ABSTRACT

Although professional development is assumed to be of value and considered as an essential component of quality teaching, there has been little research on how and why teachers engage themselves in continuous learning and whether professional development affects teaching or student learning. In tandem with this, despite the ongoing pursuit to expand the knowledge and skills of EFL teachers in Turkey and regardless of the innovative language policy reforms that have been put into practice in the country, the learners are yet to achieve the desirable language proficiency levels. Though increasingly more research has been in progress for examining the effectiveness of the professional development activities, they usually tend to disregard the primary needs of teachers. With respect to this issue, the present study aimed to investigate how EFL (English as a Foreign Language) teachers in Turkey perceive professional development and which factors facilitate/hinder their professional development efforts. For this purpose, the researcher explored the professional development efforts of three in-service Turkish EFL teachers throughout their career by means of semi-structured interviews. Follow-up observation notes, analytic memos and graphic elicitations were also utilized to supplement the results and to detect the perspectives of in-service teachers about professional development in terms of conditions in their lives and institutions. Qualitative data indicated that EFL teachers in Turkey appreciate the importance of professional development and they are willing to improve themselves. However, only to the extent that they are encouraged and fostered by institutional support, could they most likely be genuinely motivated to reflect upon their own practices, share their experiences and problems with colleagues and move forward in their professional lives.

Keywords: english as a foreign language, professional development, quality teaching, teacher growth.

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİME YABANCILAŞMA DURUMLARININ İNCELENMESİ

Prof.Dr. Salih UŞUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, susun@mu.edu.tr
Arş.Gör. Bilge ASLAN ALTAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bilgeaslan@mu.edu.tr

ÖZET

Okul ortamının en önemli bileşenlerinden birisi de öğretmenlerdir. Öğretmenler hem eğitim programlarının uygulayıcısı hem de çevre düzenleyicisidir (Ertürk, 2013). Öğrenin yaşantısına doğrudan etkisi ile öğretmenlere oldukça fazla sorumluluk düşmektedir. Öğretmenlerin bu bilinçle yetiştirilmesi ve mesleğe hazırlanması öğretmen yetiştiren kurumların ve öğretmen eğitimi programlarının nitelikli organize edilmesi geleceğe yapılan önemli bir yatırımdır. Fakat günümüzde karşılaşılan bir takım sıkıntılar (istihdam, atama sıklığı, mezun sayısının fazlalığı vb.) genç nüfusun üzerinde olumsuz izler bırakabilmektedir. Bu sıkıntılar gençlerin mesleki kimliklerini kazanmaya başladıkları yüksek öğrenim dönemlerinde ilgi ve odaklarını belirli bir noktaya yoğunlaştırmakta ve sosyal ihtiyaçlarını sınırlandırabilmektedir. Bir öğretmen adayının hem mesleki bilgi ve becerisi ile hem de sosyal becerileri eğitim ortamına hazırlanmaları model olacakları öğrenciler için de önemlidir. Öğrenim dönemlerinde mevcut ilişkilerinde yetersiz hisseden, mesleki becerileri öğrenmeyi kendine yük gören öğretmen adayları mesleki hayatlarında da zorluk çekebilir. Üniversite yaşantısının bireylerin özel yaşantılarına aktarabileceği dengeleri dikkatli kurması dahil oldukları toplumun da dengelerini de etkileyebilmektedir. Bu sebeple akademik ve sosyal ihtiyaçların her eğitim kurumunda önemsemesi gerektiği gibi yükseköğretimde de önemsenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının eğitime olan yabancılaşma durumlarını belirlemek ve eğitim programlarının bu yabancılaşma durumuna nasıl yansıdığını öğretmen adaylarının görüşleri ile incelemektir. Araştırma aradığı cevaplar itibari ile nicel ve nitel verilere aynı anda ihtiyaç duyduğundan karma desende yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma evreni Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesidir. 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Eğitim Fakültesi'nin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Almanca Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanlarında öğrenim gören 3. sınıf öğretmen adayları eleman örnekleme yaklaşımı ile araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmanın sonunda ortaya çıkan bulgular öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri fakülteye yabancılaşma durumlarının "orta" düzeyde olduğu gözlenmiştir. Yabancılaşma halinin arkasında farklı birçok değişkenin etkisinden söz etmek mümkün olsa da bu çalışmada bu durumun eğitim programlarından nasıl etkilenmekte olduğu inceleme konusu yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında ise eğitim programlarının göz ardı edilemeyecek bir gerekçe olarak sunulduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: eğitim programı, ekstra program, öğretmen yetiştirme, toplum, yabancılaşma

FEN BİLGİSİ VE SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ AKADEMİK BAŞARILARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Doç.Dr. Şendil CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, csendil@mu.edu.tr
Öğretmen Güliz KAYMAKCI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gulizkaymakci@gmail.com

ÖZET

Aile içerisinde başlayan eğitimin temel görevi bireyi yaşama hazırlamaktır. Eğitim kurumlarında sistemli bir biçimde ele alınan eğitimle beraber bireyler, toplumun istediği düzeyde niteliklere sahip olurlar. Eğitim açısından düşünüldüğünde başarı program hedefleriyle tutarlı davranışlar bütünüdür. Akademik başarı öğrencilerin mesleki ve toplumsal yaşama donanımlı şekilde hazırlanmalarını sağladığı ve geleceklerini şekillendirdiği için, aileleri ve çevreleri açısından da oldukça önemli görülmektedir. Öğretmenlerin ise öğrenci başarısı üzerinde etkili bir faktör olduğu bilinmektedir. Bu nedenle geleceğin öğretmenleri olacak olan öğretmen adaylarının akademik başarılarını etkilediği düşünülen faktörlerin bilinmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, akademik başarıyı etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve akademik başarılarını etkileyen bu faktörlere cinsiyet, sınıf düzeyi ve program türünün etkisinin araştırılmasıdır. Bu çalışma 2016-2017 Eğitim- Öğretim yılı Bahar dönemi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 1. ve 3. Sınıfta öğrenim görmekte olan 214 Fen Bilgisi ve Sınıf öğretmen adayları üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğretmen Adaylarının Akademik Başarılarını Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının akademik başarılarını etkileyen faktörleri belirlemede betimsel istatistik, bu faktörlere cinsiyet, sınıf düzeyi ve program türünün etkisini incelemede ise bağımsız gruplar t-testi analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. Fen Bilgisi ve Sınıf öğretmen adaylarının akademik başarılarına; öğretmen adaylarının kişisel özellikleri ve motivasyonunun, öğrenme ortamı ve öğretim elemanına bağlı etmenlere göre daha fazla etki ettiği; cinsiyet, sınıf düzeyi ve program türünün ise etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Lisans eğitiminde öğretmen adaylarının gerek alan gerekse öğretmenlik meslek bilgisi bakımından daha

iyi donanıma sahip olabilmeleri için öncelikle akademik olarak yüksek ve düşük başarı sergilenmesinde rol oynayan etmenlerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışma ile akademik başarıyı etkileyen etmenlerin neler olduğunun belirlenmesi, eğitim ve öğretiminin daha etkili bir şekilde yürütülmesini sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: fen bilgisi öğretmen adayı, motivasyon, öğrenme ortamı, sınıf öğretmen adayı, akademik başarı

HALEP DARÜLMUALLİMATI

Okutman Sevim CEYLAN DUMANOĞLU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, sevimceylan17@hotmail.com

Prof.Dr. Memet YETİŞGİN, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, memyet@gmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde 1858 yılından itibaren kız çocukları için iptidai ve rüştiye mekteplerinin açılıp yaygınlaşması sonucunda bu mekteplerde eğitim verecek bayan öğretmen eksikliği ortaya çıkmıştır. Bu eksikliğin giderilmesi ve ülkede kızların eğitimine katkı sağlamak için 1870 yılında İstanbul'da Kız Öğretmen Okulu olan Darülmuallimat açılmıştır. Fakat sadece İstanbul'da açılan bu okul zamanla ülkede sayıları artan kız rüştiye ve iptidai mekteplerinin bayan öğretmen ihtiyacını karşılamada yeterli olamamış ve taşrada da kız öğretmen okullarının açılmasına karar verilmiştir. Taşrada açılan darülmuallimat okullarından birisi de 1915-1916 eğitim öğretim yılında Süleymanü'l-Halebi Leyli Darülmuallimatı adıyla Halep'te açılmıştır. II. Meşrutiyet döneminde itibaren çağdaş eğitim temellerinin atılmaya çalışılmasıyla taşrada açılan öğretmen okulu Halep Darülmuallimat'ı önce gündüzlü sonra yatılı olarak eğitim vermiştir. Mektebin ilk müdiresi Makbule Ziya Hanım mektebin kurulmasında ve faaliyet göstermesinde önemli rol oynamış ve mektep zamanla bölgede önemli bir eğitim kurumu olmuştur. Bu çalışma ile eğitim tarihi açısından önemli bir taşra kurumu olan Halep Darülmuallimatı üzerinde durulacaktır. Çalışmada arşiv belgeleri, nizamnameler, salnameler, araştırma eserler esas kaynağı oluşturacaktır. Bildiride Halep Darülmuallimatı ile İstanbul Darülmuallimatı arasındaki farklılıklar, teşkilat yapısı, eğitim-öğretim durumu, öğretmen ve öğrenci durumu, ders programları incelenecektir. Okulun ülkedeki bayan öğretmen ihtiyacını ne derece karşıladığı, öğretmen yetiştirme problemine çözümler üretip üretmediği hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar sözcükler: Darülmuallimat, Eğitim Tarihi, Halep, Osmanlı Devleti, Türkiye

ÖĞRETMEN ADAYLARININ “BİLİM” KAVRAMINA İLİŞKİN SAHİP OLDUKLARI METAFORLAR

Yrd.Doç.Dr. Pelin AKSÜT, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, aksutpelin@gmail.com

ÖZET

Farklı düzeylerdeki öğrencilerin bilim ve bilim insanı algılarını belirlemeye yönelik çok sayıda çalışma yapılmış olmasına rağmen bu öğrencilerin algıları üzerinde önemli etkileri olan öğretmenlerin veya öğretmen adaylarının bu konulardaki algılarını belirlemeye yönelik çalışmaların nispeten daha az olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının bilim kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel yapılarını metafor tekniği ile ortaya koymaktır. Araştırma Abant İzzet Baysal Üniversitesi Zihin Engelliler Öğretmenliği, Bilgisayar ve Teknoloji Öğretimi Bölümü, İngilizce Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Beden Eğitimi Öğretmenliği, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü, Türkçe Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Resim Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programlarında öğrenim gören 100 öğretmen adayı (kız:60 erkek:40) ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplamak amacıyla öğretmen adaylarının bilim kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel yapıları ve düşünceleri ortaya çıkarmak için açık uçlu bir anket formu hazırlanmış; anket formunda öğretmen adaylarından “Bilim..... gibidir; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Bu anketler bir doküman olarak araştırmanın veri kaynağını oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının bilim kavramına ilişkin düşünceleri içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının bilim kavramına ilişkin olarak toplam 58 metafor ürettikleri görülmüş; metaforların bazılarının birden fazla öğretmen adayı tarafından üretildiği görülmektedir (ışık, uzay, çocuk, ağaç, insan vb.). Öğretmen adaylarının ürettikleri bu metaforlar incelendiğinde, bilim kavramını daha çok cansız varlıklarda ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Bilim kavramına ilişkin olarak “gelişen bir yapı, geniş bir yelpaze, ucu bucağı olmayan bir olgu ve en temel öğelerden biri olarak bilim” kategorileri oluşturulmuştur. Bu araştırmadan elde edilen bulgular ışığında; öğretmen adaylarının bilim kavramına ilişkin algılarının genelde olumlu olduğu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar sözcükler: bilim, metafor, öğretmen adayı

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINA DEVAM EDEN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ARTIK YILA KALMA NEDENLERİ

Yrd.Doç.Dr. Semra BAŞARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, semrabasaran@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının artık yıla kalma nedenlerini ortaya koymak ve bu doğrultuda öğretmen adaylarının artık yıla kalmadan normal öğrenim sürelerinde öğrenimlerini tamamlamaları için öneriler geliştirmektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseninde kurgulanmıştır. Bu kapsamda çalışmada yükseköğretimde öğrenci ve öğretim elemanlarının bir şekilde farkında oldukları ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadıkları “öğretmen adaylarının artık yıla kalmaları (‘okulu uzatma’)” olgusu ele alınmıştır. Çalışma grubu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında bir devlet üniversitesinin okul öncesi öğretmenliği programına devam eden ve artık yıla (mezuniyeti 9. ve üstü yarıyla) kalan sekiz gönüllü öğretmen adayından oluşmaktadır. Verileri toplamak için, araştırmacı tarafından geliştirilen, demografik özellikler ve artık yıla kalma nedenleri ve çözüm önerileri ile ilgili görüş ve önerilere yönelik açık uçlu soruları kapsayan görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sonunda artık yıla kalan öğrencilerin okul öncesi öğretmenliği programını istihdam açısından avantajlı güzel bir program olmasına rağmen, aile veya yakın çevresinin baskısı ve gelecek kaygısıyla tercih eden bu nedenle tekrar tercih hakkı olsa bu programı tercih etmeyi düşünmeyen öğretmen adayları olduğu ortaya çıkmıştır. Artık yıla kalan okul öncesi öğretmeni adayları kendilerini; düzenli ders çalışma alışkanlığı olmayan, sorumluluklarını yerine getirmeyen, derslere devam etme güçlükleri yaşayan ve 1. Sınıfta kendilerine verilen uyum eğitiminden yararlanamayan öğrenciler olarak tanımlamışlardır. Öğretmen adayları, artık yıla kalmalarında sosyal çevrelerinin çok etkisinin olduğunu, kısmen ekonomik zorlukların ve üniversitenin lisans eğitim öğretim yönetmeliğini anlayamamış olmalarının etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının artık yıla kalmamaları için; derslere devam ve düzenli çalışılması gerektiğini, artık yıla kalma durumunda ailelerin bu durumdan haberdar edilmesi gerektiğini ve akademik danışmanlardan daha fazla destek almaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunun için üniversiteye yeni başlayan öğrencilere verilen uyum eğitiminin kapsamının eğitim öğretim mevzuatı ile daha da derinleştirilerek, süreç içinde bu eğitimlerin devamının sağlanmasına olan ihtiyacı dile getirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: artık yıl, artık yıla kalma, okul öncesi öğretmenliği, yükseköğretim

OSMANLI DEVLETİ’NDE KADINLARA YÖNELİK GELENEKSEL EĞİTİM VE DARÜLMUALLİMAT’IN AÇILIŞ GAYELERİ

Okutman Sevim CEYLAN DUMANOĞLU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, sevimceylan17@hotmail.com
Prof.Dr. Memet YETİŞGİN, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, memyet@gmail.com

ÖZET

Tanzimat dönemine kadar Osmanlı Devleti’nde eğitim kurumları olarak Sıbyan Mektepleri, Medreseler ve bir saray mektebi olan Enderun bulunmaktaydı. Çocuk yaşta kızların eğitimi sıbyan mektepleri tarafından üslenilmekte, bu mektebi tamamlayan kızların eğitimini sürdürmeleri için okullar bulunmamaktaydı. Bu durum eğitim ve özellikle kızların eğitimi ile ilgili yeniliklerin yapıldığı Tanzimat dönemine kadar devam etmiştir. Dönemin devlet adamları ve aydınları kadınların eğitiminin önemini sık sık dile getirerek kız çocuklarına erkeklerde olduğu gibi ortaöğretim imkânı sağlamak, kız rüştiye mektepleri açmak isteyerek klasik eğitim sistemini değiştirilmeye çalışılmışlardır. 1859 yılında İstanbul’da kız çocuklarına sıbyan mektebi üzerinde eğitim veren ilk kız rüştiyesi Cevri Kalfa İnas Rüştiyesi açılmıştır. Böylece kız çocukların da erkekler gibi orta eğitimi alması sağlanmıştır. Fakat kız rüştiyesinin açılması önemli bir yenilik olsa da halk tarafından olumlu karşılanmamış, kadın muallim olmadığı için derslere erkek muallimlerin girmesi aileleri rahatsız etmiş, kızlarını mektebe göndermek istememişlerdir. Kız rüştiyesinin açılmasıyla 10 yıl kadar bu problemler devam etmiş, kadın öğretmen yetiştirme gerekliliği ön plana çıkmıştır. Bu problemleri çözmek ve kızların eğitimini ilerletmek için İstanbul’da iptidai ve rüştiye kız okullarına bayan öğretmen yetiştirmek amacıyla Darülmuallimat açılmıştır. Bu çalışma ile arşiv kaynakları, nizamnameler ve araştırma eserler dikkate alınarak kızların geleneksel eğitimi hakkında bilgi verilecek ve Tanzimat dönemi düşünürlerin bu konudaki fikirleri, çalışmaları ve yapılan reform girişimleri açıklanmaya çalışılacaktır. Ayrıca eğitim tarihi açısından önemli bir gelişme olan kız iptidai ve rüştiye mekteplerinin amaçları, var olan eksiklikleri verilerek bayan öğretmen yetiştiren okul Darülmuallimat’ın açılış gerekçeleri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Darülmuallimat, eğitim tarihi, kızların eğitimi, Osmanlı Devleti, Türkiye

PERCEPTIONS OF GRADUATE STUDENTS ON EFFECTIVE TEACHING: A PHENOMENOLOGICAL STUDY

Doç.Dr. Melek ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi, melek@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Effective teaching and teacher is often studied concept by the researchers (e.g.Harris, 1998; Johnson, 1997). In effective teaching context, taking stakeholders' perceptions can be considered as crucial point as some researchers indicated these perceptions vary (Könings, Brand-Gruwel and van Merriënboer (2007) and influence their approaches to teaching (Trigwell, Prosser & Waterhouse, 1999) and their way of acting in the learning environment (Pratt, 1992). Related literature review indicates that there have been considerable amount of research which investigate preservice students' perceptions about effective teacher (e.g. Benor & Leviyof, 1997; Nahas, Nour & Al-Nobani, 1999). Kelly, 2007) whereas little is known about graduate students' perceptions on it. This phenomenological research mainly attempts to explore graduate students' perceptions about the concept of effective teaching. The participants (n=28) are drawn from graduate students from a state university in Turkey. All participants were attending a master or doctorate program in different fields in education. The main data collection tool is interview because it is thought that it might be more useful to explore graduate students' thoughts. Additionally focus group interview was conducted with a small group participants. In analyzing data, content analysis technique (Hsieh & Shannon, 2005) was used and transcribed documents were inductively analyzed by the researcher (Strauss & Corbin, 1990; Miles & Huberman, 1994). The preliminary analysis provided some interesting findings, however, analysis process has not been completed. Even though, it is not possible to generalize the results, data gathered so far showed that graduate students have different insights about the understanding of effective teaching. The results can also provide some useful points which can be used and considered in theoretical and practical based in graduates' education.

Keywords: effective teaching, graduate students, phenomenological study

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENEMESİ

Öğretmen İbrahim TUTAL, Milli Eğitim Bakanlığı, tatal71@hotmail.com
Doç.Dr. Sabahattin DENİZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sdeniz@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişmelerine yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Karma yöntemin kullanıldığı bu çalışmanın örneklemini, Muğla ili merkez ve ilçelerinde görev yapan 4. sınıf düzeyindeki 108 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişmelerine yönelik görüşleri incelemek için Şeker, Görgen ve Deniz (2004) tarafından geliştirilen "Mesleki Yeterlilik Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca örneklemden, 4. Sınıfları okutan öğretmenler arasından random yoluyla seçilen 20 sınıf öğretmeni ile yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Elde edilen bulgular, sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik yeterlilikleri ile cinsiyet ,mesleki kıdem, okuttukları sınıflardaki öğrenci sayılarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak sınıf öğretmenleri "mesleki alan gelişmeleri" ile sınıftaki öğrenci sayısı arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin mesleki yeterlilik görüşleri, nitel sorularla ölçüldüğünde genel olarak mesleki yönden kendilerini genel olarak yeterli gördükleri anlaşılmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişmelerinde çok farklı ihtiyaçları oldukları yönünde istekleri olduğu anlaşılmaktadır. Bu görüşmelerin sonucunda mesleki kariyer gelişmelerine destek olacak, hizmet içi eğitim programlarına ihtiyaç duydukları görüşü öne çıkmaktadır. Ancak hizmet içi programların hazırlanmasında ve uygulanmasında kendi istek ve önerilerinin dikkate alınmadığını, herhangi bir ihtiyaç analizi çalışması yapılmadığı ifade edilmektedir. Mesleki gelişmelerini verimli kılacak, bölgesel ve yerel koşullar dikkate alınarak, hazırlanan programlarla desteklenmesine önem verilmesi istenmektedir. Bazı deneyimli sınıf öğretmenlerinin ise yapılan hizmet içi eğitim programlarından istedikleri beklentileri karşılayamadıkları yönünde kaygılı oldukları görülmektedir. Kent merkezine yakın okullarda çalışan sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişme alanında kendilerini daha yeterli gördükleri söylenebilir. Mesleki gelişmenin sürekliliğinin öğretmenlere kazandırılması için mesleki gelişme boyutunda zaman, imkân ve şartların belirlenmesinde öğretmen imkânlarının da göz önünde bulundurulması yönünde isteklerinin olduğu görülmektedir. Özellikle Tekno-pedagojik farklılık bir problem olarak düşünülmektedir. Mesleki gelişme sürecinin farkındalık oluşturmasında öğretmenlerin gelişme odaklı olmaları gerektiği izlenmiştir.

Anahtar sözcükler: eğitim teknolojisi, hizmet içi eğitim, mesleki gelişim, öğretmen eğitimi, öğretmen yeterlilikleri

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİ MOTİVE ETME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Süleyman CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, scan@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Gamze ÖZDEMİR , Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gmz.ozdemir@hotmail.com

ÖZET

Çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin öğrencileri motive etme düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Muğla İli Menteşe ilçesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri oluştururken, örnekleme de tesadüfi örnekleme tekniğiyle belirlenmiş olup 150 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri Sünbül, Kesici ve Bozgeyikli tarafından (2003) geliştirilen Öğretmenlerin Öğrencileri Motive Etme Ölçeği (ÖÖME) ve demografik bilgi formu kullanılarak elde edilmiştir. Analizler sonucunda, sınıf öğretmenlerinin cinsiyete göre öğrencileri motive etme düzeylerinde, yüksek düzeyde kontrol (YDK) ve orta düzeyde kontrol (ODK) alt boyutlarında erkek öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Yaş grupları arasında anlamlı fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan analiz sonucunda, YDK alt boyutunda, 41 yaş ve üzerinde olan öğretmenler ile diğer tüm yaş grubunda yer alan öğretmenler arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. ODK alt boyutunda, 26-30 yaş grubu ile 31-40 yaş gurubu, 41 ve üstü yaş grubu ile 25 ve altı yaş grubu ve 31-40 yaş grubunda yer alan öğretmenler arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Orta düzeyde özerklik desteği alt boyutunda 25 ve altı yaş grubu ile 26-30 yaş grubu öğretmenleri arasında ve 41 yaş ve üzerinde olan öğretmenler ile diğer tüm yaş grubunda yer alan öğretmenler arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin maaşı yeterli bulma durumlarına göre öğrencileri motive etme düzeyleri ise YDK, ODK ve YDÖ alt boyutlarında maaşından memnun olan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla motivasyon eğitim-öğretim ortamının ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmenlerin, öğrencileri motive etme düzeyleri iyi olursa, eğitim-öğretim de verimli olacağını söylemek olasıdır. Bu doğrultuda bu konu üzerinde daha geniş kapsamlı araştırmalar yapılmalı, öğretmenlerin motive etme düzeylerinin arttırmak amacı ile hizmet içi eğitimler de verilmelidir.

Anahtar sözcükler: motivasyon, öğrenci, öğrencileri motive etme ölçeği, sınıf öğretmeni

TEACHERS' THOUGHTS ON RESEARCH AND THE CONCEPT OF 'TEACHER RESEARCH'

Doç.Dr. Melek ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi, melek@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Teacher research in the educational arena is important and a focus point for new studies. As the relevant literature shows, teachers have many roles in the education process. Being manager, observer, educator, organizer, learner, planner, decision-maker, communicator, facilitator, motivator, counselor are some examples of teacher roles. In addition to this, the concept of teacher research adds a new role, which is 'teacher as researcher', to the existing roles of teachers. It is indicated in many research that teacher research is a bridge connecting research, practice, and education policy. This research aims to give a perspective about research studies on 'teacher research' and investigate teachers' perceptions about 'teacher research' based on a case study design. In order to determine teachers' perceptions on this issue, a qualitative study is conducted by the researcher. Main data collection technique to gather data in the study is semi-structured interview. The interview form included questions like 'What do you think about teacher research in your teaching roles?', 'What kinds of struggles do you meet in research process?' The main reason for preferring the interview method in the research is to provide detailed information concerning the opinions of the teachers about this topic. The participants of the study are teachers (n=26) who are enrolled a post graduate program in a state university in Ankara. Teachers from different discipline areas such as mathematics, primary education are interviewed by the researcher individually. Additionally focus group interview is also carried out with several teachers. For analyzing data, content analysis technique is used. Data based on interviews is first transcribed and then read by researcher to arrive categories in order to present data meaningfully. For trustworthiness, the categories are checked by researcher several times and then finalized. In presenting data, some tables are used in addition to quotations from teachers' talk. With the completion of the first phase of the analysis process, the analysis process continues. Nevertheless, the results of the first analysis revealed some interesting findings. It is hoped that this study provides some food for thought on 'teacher research' from teachers' perspectives. It should be noted that teacher research can be considered as part of professional development studies for teachers and teacher research is also one of the indicators for quality studies in teaching and learning in schools.

Keywords: postgraduate education, qualitative study, teacher research

TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SORUNLARI ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANALİZİ: BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI

Arş.Gör. Hilal BİLGİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, hilalbilgin@mu.edu.tr
Doç.Dr. Necdet AYKAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, necdetaykac@mu.edu.tr

ÖZET

Türkiye'de Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze kadar süregelen öğretmen yetiştirme sistemi içerisinde karşılaşılan sorunlara ilişkin yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde, öğretmen yetiştirme sisteminde belli başlı birçok sorunun var olduğu ve bu sorunların uzun yıllardır çözülemeyerek güncelliğini koruduğu görülmektedir. Bu sorunların, öğretmen adaylarının seçiminden başlayarak, öğretmen adaylarına verilen eğitim-öğretim sürecini ve süreç sonundaki değerlendirmeyi bir başka deyişle mesleğe atanma sürecini de içine aldığı ve hatta öğretmenlik mesleğini idame ettirme aşamasında yani hizmet içi dönemde de devam ettiği göze çarpmaktadır. Buradan hareketle, öğretmen yetiştirme sürecinin her aşamasında önemli sorun ve eksikliklerin olduğuna dikkat çekmek gerekmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada Türkiye'de öğretmen yetiştirme sorunları üzerine yapılmış olan çalışmaların analizini yaparak öğretmen yetiştirme sisteminde yer alan mevcut sorunları belirlemek ve bu sorunlara ilişkin çözüm geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırmaya dahil edilecek çalışmaların seçiminde Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Tarama Merkezi, Dergi Park, Google Akademik arama motoru ve EBSCOhost-ERIC veri tabanlarından yararlanılmış ve toplam 24 çalışma araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışmalardan elde edilen veriler araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan kodlama anahtarına girilerek temalaştırılmıştır. Bu doğrultuda, araştırma verileri hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen yetiştirmede yaşanan sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri olmak üzere iki ana tema altında değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, hizmet öncesi öğretmen yetiştirmede belirlenen en önemli sorunlar öğretmen yetiştiren kurumlara (eğitim fakültelerine) öğrenci seçim ve alımı ve eğitim fakülteleri ile okullar arasında işbirliğinin (YÖK-MEB arasındaki işbirliği) bulunmaması olarak belirlenmiştir. Bunların yanı sıra, eğitim fakültelerinde verilen derslerde teorinin ağırlıkta olup uygulamanın az olması, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersinde yaşanan sorunlar, pedagojik formasyon eğitimi, öğretmen yetiştirme sürecinin değerlendirilmesi (KPSS) ve mesleğe atanma hizmet öncesi dönemde belirlenen diğer sorunlardır. Öte yandan, araştırmaya dâhil edilen yer alan sorunlar arasında hizmet içi dönemde yaşanan en temel sorunlar öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimlerin niteliği ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü, saygınlığı ve konumunun gittikçe azalması olarak belirlenmiştir. Öğretmen yetiştirmede hem hizmet öncesi hem de hizmet içi dönemde yer alan en önemli sorunlar incelendiğinde, bu sorunların öğretmen yetiştirme konusuna büyük ölçüde ket vurduğunu söylemek mümkündür. Nitelikli, çağın gereklerini yerine getirebilen, ülkesini kalkındırabilecek, öğrencilere maksimum düzeyde fayda sağlayabilecek, özverili, mesleğine bağlılık, adanmışlık, tutum ve motivasyonu yüksek olan öğretmenler yetiştirmek ve bu öğretmenlerin meslek içerisinde de sürekli gelişimlerini sağlayabilmek için bu sorunların rasyonel ve sistematik bir planlama ile ortadan kaldırılması için çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: meta-sentez, öğretmen yetiştirmede sorunlar, öğretmen yetiştirme

TÜRKİYE'DE VE BAZI ÜLKELERDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRME UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ (JAPONYA, GÜNEY KORE, YENİ ZELANDA VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ)

Öğretmen Erhan ÇEKİÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, erhckc@hotmail.com
Doç.Dr. Necdet AYKAÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, necdetaykac@mu.edu.tr

ÖZET

Eğitimin en önemli unsurlarından biri olan öğretmelerin yetiştirilmesi hızla değişen dünyada büyük bir önem arz etmektedir. Öğretmen yetiştirme sisteminde niteliğin yakalanması uygulamada ortaya çıkan sorunları bilimsel bir yaklaşımla ele alma yanında, farklı ülkelerde uygulanan öğretmen yetiştirme sistemlerinin de incelenerek olumlu yanlarının programlara yansıtılmasını gerektirmektedir. Bu gereksinimden yola çıkarak bu çalışmada Japonya, Güney Kore, Yeni Zelanda ve Türkiye'deki mevcut öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. PISA 2015 ulusal raporuna göre yüksek performansını koruyan Güney Kore ve Japonya ile PISA 2012ye göre performansını arttırmaya devam eden Yeni Zelanda ülkelerinin okuma becerileri, matematik ve fen okuryazarlığı alanında ortalama puanı OECD ülkelerinin üzerindedir. Türkiye ise üç alanda da ortalama puanını düşürmüş ve OECD ortalamasının altında kalmıştır. Uluslararası sınavlarda başarılı olan ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemlerini incelemek çağın gerektirdiği güncellemeleri almamıza katkı sağlayabilecektir. Yapılan çalışma tarama modelinde betimsel bir çalışma olup araştırmada elde edilen veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda belirlenen kriterlere göre betimsel analiz yaklaşımı kullanılarak çözümlenmiştir. Yeni Zelandada,

farklı etnik ve dile sahip gruplar için kendi öğretmen yetiştiren üniversitelerin olması yerelleşmenin ve farklılıkları önemseyen bir anlayışın olduğunu göstermektedir. Diğerlerinden farklı olarak öğretmen yetiştirmeye giriş aşamasında Yeni Zelandada ulusal bir sınav yapılmadığı tespit edilmiştir. Mesleğe başlama koşulları açısından ise Japonya ve Güney Korede ulusal sınavların yanında mülakat, makale/tez yazımı, ders planı hazırlama gibi uygulamalar istenirken Türkiyede sadece sözlü herhangi bir niteliği ölçmeyen kısa mülakatlar yapıldığı, Yeni Zelandada ise sınav yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Japonyada ders araştırmaları(DA) adıyla uygulanan hizmet içi eğitim faaliyetleri öğretmen eğitiminde büyük bir öneme sahiptir. Japonya ve Güney Korede öğretmenlik mesleğinin başarılı öğrenciler tarafından tercih edilmesine olanak sağlanarak daha nitelikli öğretmen yetiştirmek amaçlanmıştır. Araştırmada incelenen ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de öğretmen yetiştirirken başarılı öğrencilerin alınması, alınırken sözlü sınavların yapılması, uygulamaya daha fazla yer verilmesi ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin etkili bir şekilde yapılması önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: Güney Kore, japonya, öğretmen yetiştirme, Yeni Zelanda

TÜRKİYE’DEKİ ÖĞRETMENLERİN NÖROBİLİM VE EĞİTİM HAKKINDAKİ İNANÇLARI

Doktora Öğrencisi, Sedat AYDOĞDU, Erzincan Üniversitesi, aydogdu.say@gmail.com
Prof.Dr. Ali SÜLÜN, Erzincan Üniversitesi, asulun@erzincan.edu.tr

ÖZET

Öğretmenler öğrenme-öğretme etkinlikleri ile belirlenen hedeflere ulaşmak için öğrencilerde davranış değişikliği oluşturacaklarına inanırlar. Öğretmenlerin inançlarının, eğitsel faaliyetleri; öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerin seçimi, sınıf yönetimi, ölçme ve değerlendirme vb. etkilemesinden dolayı önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Bu önemden dolayı öğretmen inançları araştırma konusu olmuş ve incelenmiştir. Ancak, öğretmenlerin nörobilim ve eğitim hakkındaki inançlarının son zamanlarda araştırma konusu olarak incelenmesine rağmen, Türkiye’de öğretmenlerin nörobilim ve eğitim hakkındaki inançlarının göz ardı edildiği görülmektedir. Öğretmen inançları öğretmenlerin öğrenme-öğretme faaliyetlerindeki tercihlerini etkilemesi bakımından, önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu çalışma Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) koordinasyon birimi desteği ile gerçekleştirilen proje araştırmasının bir kısmını oluşturmaktadır. Proje çalışmaları kapsamında bu kısım ile öğretmenlerin nörobilim ve eğitim hakkında inançlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubunu, proje kapsamında eğitim seminerine katılan farklı branşlardan 43 öğretmen oluşturmuştur. Literatürde öğretmenlerin eğitim ve nörobilim hakkındaki inançlarını belirlemek için tasarlanan anket formu Türkçe’ye çevrilerek kullanılmıştır. Anket formunun ilk kısmında nörobilim ve bazı beyin görüntüleme teknikleri hakkında kısa bir bilgilendirilme yapılmıştır. Daha sonraki aşamada ise “nörobilim ve eğitim hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu sorularak veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler nitel veri analiz stratejilerinden betimsel analiz stratejisiyle analiz edilmiştir. Her kategori ile ilgili betimlemeler yapıldıktan sonra direk alıntılara başvurulmuştur. Araştırma bulguları, çalışma grubundaki öğretmenlerin büyük çoğunluğunun eğitimde nörobilimin değerli olduğuna inandığı, ancak tereddüt ile inanan öğretmenlerinde olduğunu göstermiştir. İnananlar grubundaki öğretmenler eğitimde nörobilimin ya da beyin araştırmalarının, bir şekilde, önemli olduğunu bildirmişlerdir. Bu gruptaki öğretmenlere göre eğitimde nörobilimin öğretilmesi, nörobilim ve eğitim arasında işbirliğinin gerçekleştirilmesi, teknoloji ve pazarlama ürünlerinin amaca hizmet için işe koşulması gerektiği, tasarruf, mesleki etkililik, program ve program süreçlerinin geliştirilmesinde faydalı olacağına inanılmaktadır. Tereddüt ile inanan grubu oluşturan öğretmenler, nörobilim ve eğitim arasında işbirliği olması gerektiğini ama bazı bilgi ve kaynak yetersizliğinin sorunlara neden olacağına inanmaktadırlar. Bunun yanı sıra, öğretime yönelik avantajlar sağlayacağı, eğitimde beyin araştırmaları hakkında ayrıntılı bilgiye sahip olmanın gerekli olmadığına, ancak sınıf etkinliklerinin düzenlenmesinde göz önünde bulundurulması gerektiğine inanmaktadırlar. Alanyazındaki çalışmalarla uyumlu olarak nörobilim ve eğitim hakkındaki inançların öğretmenlerin öğrenme-öğretim yöntem ve tekniklerinin seçimini etkilediği, öğrenmenin bilimsel temellerini kavramada etkili olduğu söylenebilir. Bunlara dayalı olarak, öğretmenlerin nörobilim ve eğitim hakkında inançları, eğitim süreçlerinin ve öğretmen yetiştirmenin yapılandırılmasında gözönünde bulundurulması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Beyin Araştırmaları, İnanç, Nörobilim ve Eğitim, Öğretmen

ÖZEL EĞİTİM

BİNGÖL İL MERKEZİ REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE EĞİTİM GÖREN ENGELLİ ÇOCUKLARIN VE ANNELERİNİN SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Yrd.Doç.Dr. Aliye BULUT, Bingöl Üniversitesi, aliyedemirok@yahoo.com
Arş.Gör. Emel TOP, Bingöl Üniversitesi, emel1936@outlook.com

ÖZET

Her anne babanın istediği sağlıklı bir çocuğa sahip olmaktır. Çocuklarının engelli olduğunu öğrenen ebeveynlerde, engelin ne derece olduğu önemsiz kalarak tek başına engel durumunun varlığı bile büyük stres yaratmaktadır. Çalışmanın amacı, Bingöl il merkezi rehabilitasyon merkezlerinde eğitim gören engelli çocukların ve annelerinin sosyo-demografik özelliklerini belirlemektir. Çalışma, Bingöl il merkezinde bulunan iki adet kamu kurumundaki Rehabilitasyon Merkezleri'nde engelli çocuğu olan ve gönüllü olarak katılan toplam 92 anne ile yüz-yüze görüşülerek yapılmıştır. Araştırma kapsamına alınan kişilere; genel demografik özelliklerden oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Engelli çocukların %54,3'ü erkektir. Çocukların %41,3'ü ortanca çocuktur. Çocukların annelerinin %60,2'sinin, babalarının %31,8'inin eğitimi yoktur. Ailelerin % 70,5'inin aylık gelir oranlarını 1000 TL ve daha fazladır. Çocukların yarısından fazlası (%53.3) doğuştan engellidir. Çocukların ailelerinin yarıya yakını (%46.7) çocuğunun engelinin nedenini bilmemektedir ve aynı oranda çocuk zihinsel engel sahibidir. Çocukların eğitime başlama yaşı %79.8 oranında 3-5 yaş arası olarak bildirilmiştir. Çocukların %14.1'i işitme, %7.6'sı konuşma, %9.8'i bedensel engele sahiptir. %19.6'sında öğrenme güçlüğü, %2.2'sinde uyumsuzluk vardır. Öte yandan gebeliklerinde radyasyona maruz kalan kadın oranı %15.2, hastalık ya da kaza geçiren kadın oranı %12'dir. Katılımcıların, eğitim ve gelir düzeylerini düşük olduğu görülmüştür. Ayrıca engelli çocuğa sahip olan annelerin gebelik döneminde; radyasyona uğrama, hastalık ve kaza geçirme oranlarının yüksek olduğu saptanmıştır. Engelli çocuğu olan anneyi bilgilendirilmeye yönelik verilecek eğitimler, annenin bu süreci en kısa sürede ve kolay bir şekilde atlattıklarını, çocukları ve çevreleri ile sağlıklı ilişkiler kurmalarını kolaylaştıracaktır. Engelli ailelerinin kısıtlılık ve sıkıntılarını azaltmak için sosyal aktivite programları düzenlenebilir. Özellikle annelerin psikososyal desteğe ihtiyaçları olduğundan ruhsal durumları yakından izlenmeli, duygusal paylaşımları sağlanmalıdır. Erken dönemlerde anne-babaların çocuklarının engellerine göre uygun kurumlara yönlendirilmesi, engelli çocuğun eğitim ve tedavilerinin yapabileceği bu kurumların sayısı artırılması önerilir. Ayrıca gebelik döneminde bebeğin radyasyona maruz kalma, hastalık ve kaza geçirme riskleri en az indirilerek, gebeler bu dönemde bu konu hakkında yeterince bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır.

Anahtar sözcükler: anne, sosyodemografik özellikler, engelli çocuk

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP) TOPLANTISINDA EKİP ÇALIŞMASI: İŞBİRLİKLİ EYLEM ARAŞTIRMASI

Arş.Gör. Çiğdem KOL, Anadolu Üniversitesi, cigdemkol@anadolu.edu.tr
Doç.Dr. Hasan GÜRGÜR, Anadolu Üniversitesi, hasangurgur@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Hüseyin KOÇ, Anadolu Üniversitesi, huseyinkoc@anadolu.edu.tr

ÖZET

Kaynaştırma ortamlarının işitme kayıplı öğrenciler dahil tüm özel gereksinimli öğrencilere sunduğu eğitimde fırsat eşitliği ve tam katılım ilkelerinin tam anlamıyla gerçekleşmesi için de birtakım düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. İşitme kayıplı öğrenciler için gereksinimleri doğrultusunda eğitim öğretimin bireyselleştirilmesi, kaynaştırma ortamlarının nitelikli hale gelmesi için gereken düzenlemelerden biridir ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının (BEP) geliştirilmesi bu noktada önem taşımaktadır. BEP geliştirme sürecinde bir ekip oluşturulmakta ve işbirliği içerisinde düzenli toplantılarla BEP hazırlama, uygulama, izleme ve değerlendirme sistematığında yazılı bir doküman oluşturulmaktadır. Ancak ulusal ve uluslararası yapılan araştırmalarda BEP ekibinin oluşturulmadığı, üyeler arasında işbirliği sorunları yaşandığı, ekip üyelerinin bilgi ve eğitim eksikliği olduğu gibi sonuçlar görülebilmektedir. Bu noktada gerçekleştirilen araştırmanın, belirtilen sorunların betimlemesi ve çözümüne yönelik somut örnekler sunması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, işitme kayıplı bir öğrencinin BEP geliştirme sürecindeki işbirliğini incelemektir. Amaç doğrultusunda araştırmanın deseni, nitel araştırma yöntemlerinden işbirlikli eylem araştırmasıdır. Araştırma, Eskişehir ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir okulda 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar döneminde gerçekleşmiştir. Araştırmanın katılımcıları; 4. sınıfa devam eden işitme kayıplı öğrenci, sınıf öğretmeni, 2 destek eğitim odası öğretmeni, okul müdür yardımcısı, rehber öğretmen, öğrencinin velisi, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezindeki işitme kayıplı öğrenci, geçerlik komitesi ve araştırmacıdır. Veri çeşitliliği bakış açısıyla katılımcı bilgi formu, gözlemler, görüşmeler, araştırmacı günlüğü ve belgeler veri toplama araçları olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler, tümevarım analiz yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Gözlemler ve odak öğrencinin BEP dosyası incelemeleri sonucunda BEP toplantılarının tüm ekip üyelerinin katılımıyla gerçekleşmediği ve öğrencinin gereksinimine yönelik hazırlanmadığı görülmüştür. Bu

doğrultuda geçerlik komitesi kararıyla tüm ekip üyelerinin katılımları sağlanarak üç BEP toplantısı düzenlenmiş ve öğrencinin BEP dosyası oluşturulmuştur. İkinci aşama olarak BEP dosyası hazırlandıktan sonra ekip etkileşiminin devam etmesi amacıyla öğretmenlerin, ailelerin yaptıkları çalışmalar ve öneriler bir dosyada toplanmış ve ekip üyelerinin gelişimi izlemeleri sağlanmıştır. Bu aşamada gereksinim doğrultusunda öğretmenlerle birebir görüşmeler gerçekleştirilmiş, öğretimi planlama, materyal hazırlama, bilgilendirilme konularında destek olunmuştur. Son aşama olarak BEP değerlendirme ve gözden geçirme amaçlı son bir toplantı gerçekleştirilmiş ve BEP'e yeni amaçlar eklenmiştir. BEP hazırlama, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarının ekip çalışmasına dayalı yürütülmesinin önemli olduğu bir daha görülmüştür. Ancak süreçte BEP geliştirme sürecinde işbirliğinde, materyali ve öğretimi uyarlamada, her bir paydaşın BEP ile ilgili rol ve sorumluluklarını yerine getirmede sorunlar ortaya çıktığı ve sonuçların alanyazınla paralel olduğu görülebilir.

Anahtar sözcükler: BEP ekibi, eylem araştırması, işbirliği, işitme kayıplı öğrenci, BEP

BÜTÜNLEŞTİRME SINIFLARINDA ÖĞRETMENLERİN YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Arş.Gör. Hüseyin KOÇ, Anadolu Üniversitesi, huseyinkoc@anadolu.edu.tr
Doç.Dr. Hasan GÜRGÜR, Anadolu Üniversitesi, hasangurgur@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Çiğdem KOL, Anadolu Üniversitesi, cigdemkol@anadolu.edu.tr

ÖZET

Kısaca özel gereksinimi bulunan öğrencilerin akranlarıyla birlikte eğitim almaları olarak tanımlanan kaynaştırma terimi, süreçte yerini daha kapsayıcı bir terim olan bütünleştirme kavramına bırakmıştır. Uzun yıllardır tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de bütünleştirme eğitimi uygulamaları artmaya devam etmektedir. 13 Aralık 2006 tarihinde BM Genel Kurulunda kabul edilen ve 2009 yılında Türkiye tarafından da onaylanan Engelli Bireylerin Hakları Sözleşmesi’yle birlikte de tüm insanların eğitim alma hakkı tekrar taahhüt altına alınırken, toplumsal bütünleşmeyle birlikte yetersizliği bulunan öğrencilerin normal eğitim sınıflarında akranlarıyla birlikte eğitim hayatlarını devam etmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu şekilde özel gereksinimli öğrencilerin fırsat eşitliğinden tam anlamıyla yararlanmaları ve ücretsiz olarak evlerine en yakın okulda akranlarıyla birlikte eğitim almaları amaçlanmıştır. Türkiye’de de ilk olarak 1983 yılında 1916 sayılı “Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu” ile bütünleştirme eğitiminin yasal temelleri atılmış, devamında ise bütünleştirme uygulamalarının uygulanması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar devam etmiştir. 1992 yılında ise 12 bölgede 88 pilot okul ile yaygınlaştırma çalışmaları devam etmiştir. 2015 yılı verilerine göre ise 259.282 özel eğitim öğrencisinin sadece 62.365’i özel eğitim okullarına ve 191.917’i de bütünleştirme uygulamaları yürütülen okullara devam etmektedir. Alanyazında bütünleştirme uygulamalarının amaçları, özel gereksinimli öğrencilerin; akranlarıyla eşit eğitim hakkına sahip olmaları, akranlarıyla birlikte eğitim almalarının sağlanması, sosyal ve akademik becerilerinin gelişimi ve normal gelişim gösteren öğrencilerin de bu süreçte gelişimlerinin sağlanması olarak sıralanabilir. Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için ise; öğretmen yeterlilikleri, fiziksel ortamların düzenlenmesi, destek eğitim hizmetlerinin sağlanması başta olmak üzere pek çok koşulun bulunması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu araştırmanın amacı bütünleştirme sınıflarında görev yapan öğretmenlerin yaşadıkları sorunları, sorunların kaynaklarını ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda araştırma, nitel araştırma paradigması çerçevesinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış görüşmeyle birlikte, araştırmacı günlüğü, katılımcı öğretmen bilgi formu ve bütünleştirme öğrencisi bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmaya sınıfında bütünleştirme öğrencisi bulunan 12 öğretmen katılmış olup, bu öğretmenlerin en az iki yıl, en çok on sekiz yıl bütünleştirme uygulaması tecrübesi bulunmaktadır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilerek temalara ulaşılmıştır. Ulaşılan ana temalar; öğretmenlerin fiziksel şartlarla ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenlerin kullanılabilir materyallerle ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenleri okul idaresi ve ailelerle ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenlerin fiziksel şartlara ilişkin çözüm önerileri, öğretmenlerin materyal ve araçlara ilişkin çözüm önerileri, öğretmenlerin aile ve idarecilere ilişkin çözüm önerileri ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ilişkin çözüm önerileri olarak bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: bütünleştirme, fırsat eşitliği, özel gereksinimli öğrenci, sınıf öğretmeni

GÖÇ HAREKETLERİ VE EĞİTİM ÜZERİNE ETKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Aliye BULUT, Bingöl Üniversitesi, aliyedemirok@yahoo.com
Arş.Gör. Emel TOP, Bingöl Üniversitesi, emel1936@outlook.com

ÖZET

Göç; insanların doğal, ekonomik, sosyal ve siyasal nedenlerden dolayı sürekli yaşadığı yerlerden başka yerlere tolu olarak veya bireysel olarak yerleşmeleri olayına 'göç' denir (1). Göç konusu ülkemizde her zaman gündemde olmuştur. Göç bir toplumun sosyal, kültürel, ekonomik, politik yapısı gibi farklı özellikleri ile yakından ilgili ve bu özellikleri etkileyen bir sosyal olaydır (2). Göç; bazen yerleşim yerindeki fırsat eşitsizliğinin sonucunda, bazen doğadaki ani değişimler sebebiyle, bazen de otoritenin ya da değişik güç odaklarının baskısı neticesinde gerçekleşen bir durumdur. Bu anlamda göç; bazen gönüllü bazen de zorunlu olmaktadır (1, 3). Göçler bireysel veya toplu olabilir. Bu olay sürekli veya geçici olabilir. Göçler bazen kısa mesafeli olduğu gibi, bazen de uzun mesafelerde gerçekleşebilir (4). Özellikle 1940'lı yıllarda yoğunlaşan göçler, Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik değişimini hızlandırmıştır (4). Göç çok yönlü bir sosyal olaydır. Kuşkusuz eğitim yönünden de pek çok sorunları beraberinde getirmiştir (4). Bu çalışmanın amacı; ülkemize yapılan göç ile göçün eğitim üzerine yansımalarının ve etkisinin incelenmesidir. Gelişme: Ülkemizde yoğun göç alan bölgelerde okulda kavga, şiddet, küfür etme, hırsızlık vb. disiplin sorunları daha fazla yaşanmaktadır. 22.05.2017-11.06.2017 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından konu ile ilgili tarama yapıldıktan sonra; tam metin Türkçe ve yabancı makalelerden, kitap bölümlerinden yararlanılarak bu derleme hazırlandı. Literatür taraması yapılırken göç, göç hareketleri ve eğitim gibi anahtar kelimeler kullanılarak tarama yapıldı. Yapılan literatür taramalarının sonucunda; göçle gelen öğrencilerin akademik başarıları düşük olduğu saptanmıştır. Ayrıca göç yaşayan öğrencilerin uyum sorunları yaşadığı görülmüştür. Velilerin çoğunun Türkçeyi iyi bilmemesi nedeniyle velilerle iletişim eksiklikleri yaşanmaktadır Bu öğrencilere yönelik uyum programları yapılmalıdır. Bununla birlikte ücretsiz kurslar açılarak bu öğrenciler desteklenmelidir. Öğrenci başarısını arttırmak için öncelikle onları bilgilendirme, güdüleme çalışmaları yapılmalıdır. Eğitim kurumlarının sayısı ve kalitesi artırılmalı, çok yönlü eğitim imkânları oluşturulmalıdır. Öğrenci başarısının artırılması için rehberlik hizmetleri bu okullarda çalışmalarını arttırmalıdır. Rehberlik hizmetleri öğrencileri bilgilendirme ve güdüleme çalışmaları yapılmalıdır. Ayrıca velileri de bilgilendirerek onları çocuklarının eğitimiyle ilgilenmeye teşvik edilmelidir.

Anahtar sözcükler: göç, eğitim, göç hareketleri

MATEMATİKSEL YARATICILIK VE ÖĞRETİM TEKNİKLERİ

Arş.Gör. Nilgün KİRİŞÇİ, Anadolu Üniversitesi, nilgunkirisci@gmail.com

ÖZET

Matematiksel Yaratıcılık ve Öğretim Teknikleri Bu araştırmanın amacı, özel yetenekli öğrencilerin matematik eğitimlerinde, yaratıcılığın yeri ve matematiksel yaratıcılığın kazandırılmasında kullanılan tekniklerin kuramsal açıdan ve araştırma bulgularına dayalı olarak incelenmesidir. Araştırmada, var olan yöntemlerin incelenmesinin yanı sıra alana özgü yaratıcılığın geliştirilmesinde alternatif bir teknik olan Seçici Problem Çözme Tekniği (SPÇ) karşılaştırmalı olarak değerlendirilmektedir. Çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Bu doğrultuda araştırmada, alana özgü yaratıcılık içerisinde değerlendirilen matematiksel yaratıcılık kavramı ve geliştirilmesinde kullanılan yöntemlerin derinlemesine incelenmesi amacı ile alan yazın taraması yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmada yer alan kuramsal bilgileri ve araştırma bulgularını elde etmek amacı ile gerçekleştirilen alan yazın taramasında ulaşılan basılı kaynakların yanı sıra, kongre özet kitapçıkları, YÖK veri tabanı ve konu ile ilgili akademik dergiler incelenmiş ve ilgili makaleler analiz edilmiştir. Çalışmada öncelikle, yaratıcılık ve matematiksel yaratıcılık kavramları çeşitli kuramsal bakış açılarına dayalı olarak açıklanmaya çalışılmış, matematiksel yaratıcılığın geliştirilmesinde kullanılan yöntemler incelenmiş ve öne çıkan uygulamalar belirlenmeye çalışılmıştır. Daha sonra yeni bir teknik olan Seçici Problem Çözme Tekniği incelenmiş ve farklılıkları değerlendirilmiştir. Son olarak, kuramsal olarak önerilen tekniklerin eğitim uygulamalarındaki durumu araştırma bulgularına dayalı olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada gerçekleştirilen alan yazın taraması sonucu, yaratıcılığın geliştirilmesine yönelik bir çok çalışmanın gerçekleştirildiği ancak uygulamada yetersiz kalındığı; var olan tekniklerin ve yeni alternatif tekniklerin daha yaygın bir şekilde araştırılması ve eğitim uygulamalarında yer verilmesi gerektiği; yaratıcılığın okul ortamında kazandırılmasında öğretimsel yöntemlere yoğunlaşılması gerektiği; öğretmenlerin bu teknikler konusunda bilgi sahibi olmalarının önemli olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra Seçici Problem Çözme Tekniğinin matematiksel yaratıcılığın gelişimine olan etkisini inceleyen çalışmaların gerçekleştirilmesi, tekniğin avantajlarının ve dezavantajlarının ortaya çıkarılması amacı ile önerilebilir.

Anahtar sözcükler: matematiksel yaratıcılık, özel yetenek, seçici problem çözme tekniği, yaratıcılık

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN SINIFLARINDAKİ GELİŞİM YETERSİZLİĞİ OLAN VE OLMAYAN ÖĞRENCİLERLE ETKİLEŞİM DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Uzman Semra OMAK, Harika Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, semra.omak12@hotmail.com
Doç.Dr. Elif SAZAK PINAR, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, elifsazak@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmenlerin gelişimsel yetersizliği olan ve olmayan öğrencilerle etkileşim davranışlarının incelenmesidir. Çalışmada öğretmenlerin etkileşim davranışlarının sıklığı, etkileşim davranışlarının sıklığının gelişim yetersizliği olup olma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve öğretmenler ile öğrencilerin demografik özelliklerine göre değişip değişmediği araştırılmıştır. Çalışmaya Ankara'nın Altındağ ve Çubuk ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokulları ve anasınıflarında bulunan 14 okul öncesi öğretmeni ve gelişim yetersizliği olan ve olmayan 32 öğrenci katılmıştır. Araştırma nicel araştırma deseninin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırma verilerini toplamada gözlem tekniği kullanılmıştır. Gözlemler masa başı ve oyun zamanında, önceden belirlenen etkinlikler süresince gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin etkileşim davranışlarına ilişkin verileri değerlendirmede "Öğretmen Etkileşim Davranışları Gözlem Formu", demografik özelliklere ilişkin veriler için de "Öğretmen-Öğrenci Bilgi Formu" kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler SPSS 23 bilgisayar programına göre analiz edilmiştir. Öğretmenlerin etkileşim davranışları sıklığını öğrencilerin gelişim yetersizliği olup olmama durumu ve öğretmen-öğrenci demografik özelliklerine göre karşılaştırmada parametrik olmayan testlerden Mann Whitney-U Testi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin gelişim yetersizliği olan ve olmayan öğrencilerle genel etkileşim davranışlarında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmazken, bu davranışların bazı alt boyutlarında gelişim yetersizliği olup olmama durumuna göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmenlerin gelişim yetersizliği olan öğrencilerle daha sık etkileşim davranışlarını kullandığı anlaşılmıştır. Demografik özelliklere ilişkin sonuçlarda öğretmenlerin yaşları ve çalışma süreleri bakımından anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak etkileşim davranışlarının alt boyutlarında bazı davranışlarda öğretmenlerin yaşları ve çalışma süreleri bakımından gelişim yetersizliği olmayan öğrencilerle etkileşim davranışları sıklığında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin yaş ve cinsiyeti bakımından öğretmenlerin gelişim yetersizliği olan ve olmayan öğrencilerle etkileşim davranışları sıklığında anlamlı bir fark bulunmazken, gelişim yetersizliği olan öğrencilerle etkileşim davranışlarının alt boyutlarında cinsiyet bakımından anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen bu bulgular ilgili alan yazın ve uygulamalar açısından tartışılmış, öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen-öğrenci etkileşim davranışları, gelişimsel yetersizlik, kaynaştırma, okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmenleri

ÖZEL ÇOCUKLARI EĞİTİM DIŞINA İTEN NEDEN: AKRAN TUTUMLARI

Arş.Gör. Ecem ÇİÇEK, Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, ecem8986@hotmail.com

ÖZET

Engelliliğin karmaşık ve çok boyutlu yapısı nedeniyle engelliliği anlamak ve anlamlandırmak kadar engelliliğin kesin bir tanımını yapmak da oldukça zordur. Artan ülke ve dünya nüfusu ile birlikte engelli birey sayısı da artmaktadır. Ancak, engelli bireylerin oranlarının dünyada ve Türkiye'de oldukça yüksek olmasına rağmen, engelli bireyler başta eğitim olmak üzere birçok alanda sorunlar yaşamaktadırlar. Bu çalışma, engelli çocukların eğitim dışı kalmasının en önemli nedenlerinden olan engelli çocuklara yönelik akran tutumlarına ve değiştirilmesinin önemine dikkat çekmek amacıyla hazırlanmıştır. Güncel literatür bilgileri taranarak hazırlanmıştır. Okul çağında olduğu halde eğitimden faydalanamayan engelli çocukların olduğu, okul dışı çocuklar olarak belirtildiği UNICEF raporunda yer almaktadır. Bu raporun verilerine göre engelli olan çocukların okula devam etme oranlarının düşük olduğu ve eğitim dışı kaldıkları belirtilmektedir. Mili Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı son raporda milli eğitim bakanlığına kayıtlı özel eğitim ihtiyacı olan 288.489 öğrenci bulunmaktadır. TÜİK (2010) verilerine göre de engellilerde okur yazar olmayanların oranı %41.6 olarak belirlenmiştir. Yapılan birçok çalışmada engelli çocuklarla normal gelişim gösteren çocukların birlikte zaman geçirmesinin ve birlikte eğitim almasının olumlu tutumlar geliştirilmesine yol açtığı belirtilmiştir. Yine bu çalışmalara göre kaynaştırma sınıfında olan öğrencilerin sosyal katılımlarının ve başarılarının özel sınıflarda eğitim alanlardan daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Özel sınıflarda eğitim alan engelli çocukların, engelli veya engelli olmayan çocuklarla arasındaki etkileşimi kendiliğinden arttırma ihtimalinin düşük olduğu belirtilmektedir. Bu verilerden anlaşıldığı gibi ülkemizde engelliler temel eğitimleri eksik kalmaktadır. Bu durum da onların hayatları boyunca hem maddi hem de sosyal olarak başkalarına bağımlı olmalarına yol

açmaktadır. Bu duruma yol açan, engelliler ve engellilik önündeki en önemli etken toplumsal boyutta yaratılan ve yaşanan tutumlardır. Engelli çocukların hayata katılımlarının desteklenmesinde akranlarının onlar için düşüncelerinin ve tutumlarının önemi büyüktür. Bu nedenle engellilere yönelik tutumların belirlenmesi son derece önem taşımaktadır. Engelli çocukların akranlarıyla arkadaşlıklarının ve aralarında ilişki kurulmasının desteklenmesi gerekmektedir. Akranlarının sergiledikleri tutumlar engelli çocukların normal sınıflarda eğitim almalarını etkilemektedir. Bu doğrultuda pozitif tutumların geliştirilmesi engelli çocukların kapsayıcı programlardan faydalanmalarına da olanak sağlayacaktır. Bununla birlikte, kapsayıcı uygulamaları teşvik eden eğitim politikalarının uygulanmasına yönelik çabalara rağmen, normal gelişimi olan öğrencilerin halen engelli akranlarına yönelik olumsuz tutumları desteklediği görülmektedir. Negatif akran tutumları, genel olarak, engelli çocuklar ve gençler için okulda sosyal katılımın bir engeli olarak görülmektedir. Tutumların değiştirilebilir ve kazandırılabilir olduğu düşünüldüğünde, ilköğretim çağındaki çocukların tutumlarının belirlenmesi ve bu yönde olumlu tutumların geliştirilmesi oldukça önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Akran tutumu, engelli, engelli çocuk, özel eğitim, tutum

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOKLU ZEKA ALANLARININ BELİRLENMESİ

Uzman Tuğba PÜRSÜN, Necmettin Erbakan Üniversitesi, tugbapursun@gmail.com

Yrd.Doç.Dr. Erkan EFİLTİ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, efiltil71@myynet.com

ÖZET

Çoklu Zeka Kuramı (ÇZK) ezberciliği savunan geleneksel eğitim anlayışının aksine bireylerin farklı öğrenme biçimlerinin, algılarının ve hızlarının olduğunu savunmaktadır. Zekaya çok boyutlu bir bakış açısı getiren kuram, öğrencilerin farklı düzeylerde bütün zeka alanlarına sahip oldukları gerçeğinden hareketle öğrenci merkezli bir eğitim anlayışını gündeme getirmiştir. Bu bağlamda, öğrencilerin sözel-dilsel ve mantıksal-matematiksel zekalarının esas alınarak tembel ya da çalışkan olarak nitelendirilemeyeceği düşüncesi ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin hangi zeka alanlarının daha güçlü veya baskın olduğunun belirlenmesi öğrencilerde var olan potansiyellerin açığa çıkarılması açısından önemlidir. Öğrencilerin çoklu zeka alanlarının keşfedilmesi ve bireysel farklılıklarına dikkat edilerek eğitim programlarının oluşturulması öğretmenlerin veya öğretmen adaylarının ÇZK'yi doğru anlamasına ve özümsemesine bağlıdır. Gelecekte birer öğretmen olacak adayların öğrencilerin zeka alanlarının gelişiminde etkili olacakları düşünüldüğünde öğrencileri tanıyabilmeleri ve öğrencilerin zeka alanlarına göre eğitim verebilmeleri de yine kuramla ilgili bilgi sahibi olmalarına bağlıdır. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının kuramı anlamlandırmaları için öncelikli olarak kendi baskın yönlerinin farkında olmaları ve kendilerini tanımaları gerekmektedir. Öğretmen adaylarının zeka alanlarının farkında olmaları ise kendi güçlü yönlerini nasıl kullanacaklarını belirlemelerine yardımcı olmakla birlikte zayıf oldukları yönlerini geliştirmelerine katkıda bulunacaktır. Dolayısıyla, öğretmen adaylarının mesleğe başladıklarında sunacakları öğretimin niteliğinin ortaya çıkarılması için çoklu zeka alanlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, özel eğitim öğretmen adaylarının çoklu zeka alanlarının belirlenmesidir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 211 özel eğitim öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Teele Çoklu Zeka Envanteri (TIMI) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 18.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçta göre, öğretmen adaylarının en fazla kişilerarası- sosyal zekayı kullanmayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının bedensel-kinestetik zeka ve sözel-dilsel zeka alanlarının ön planda olduğu ve en az mantıksal-matematiksel zekayı kullanmayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: çoklu zeka alanı, çoklu zeka kuramı, öğretmen, öğretmen adayı, özel eğitim

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMİNDE KANIT TEMELLİ UYGULAMALAR

Prof.Dr. Atilla CAVKAYTAR, Anadolu Üniversitesi, acavkayt@anadolu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Deniz TEKİN ERSAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, deniztekinersan@gmail.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı 573 nolu Kanun Hükmünde Kararnamede Özel eğitim gerektiren birey, “çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren birey” olarak tanımlanmaktadır. Özel eğitim gerektiren öğrenciler olarak birlikte ve ayrı eğitim ortamlarında eğitim almaktadırlar. Çeşitli değerlendirmeler sonucunda durumları ayrı eğitim gerektiren bireyler ayrı özel eğitim kurumlarına yerleştirilmektedir. Birlikte eğitim kararı olan öğrenciler için ise kaynaştırma eğitimi önerilmekte ve bu öğrenciler bütünleşme uygulamaları kapsamında öğrenim gördükleri sınıflarda alınacak ek önlemlerle eğitimlerine devam etmektedirler. Sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar iki alanda yoğunlaşmaktadır. Bunlar öğrenci davranışlarının yönetimi ve ikincisi öğretim uyarlamalarıdır. Kaynaştırma öğrencisi olan sınıf ve branş öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrencilerin davranış sorunlarına yönelik önlemler alması ve çeşitli öğretim uyarlamaları yapmalarına gereksinim bulunmaktadır. Öğretim uyarlamalarını gerçekleştirebilmek için öncelikle her bir öğrencinin bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması gerekmektedir. Daha sonra uygun ve etkili öğretim yöntemlerinin seçilerek öğretimde kullanılması önemlidir. Öğretmenlerin bu önlem ve uyarlamaları için ise özel eğitimde etkililiği bilimsel çalışmalarla ortaya konmuş uygulamalar konusunda desteklenmesi gereklidir. Bu uygulamalar bilimsel dayanaklı uygulamalar ya da kanıt temelli uygulamalar olarak adlandırılmaktadır. Kanıt temelli uygulamalar davranışsal yaklaşıma dayalı uygulamalı davranış analizi ilkeleri doğrultusunda geliştirilmiş uygulamalardır. Bu uygulamalardan pek çoğu bilimsel dayanakları oluşmuş uygulamalar olmakla birlikte, kendine özgü uygulamalar ve deneysel olarak desteklenen uygulamalar olarak sınıflanabilmektedir. Bilimsel dayanakları oluşmuş uygulamalardan bazıları beceri öğretimi, pekiştirme, akran aracılı öğretim, sosyal beceri öğretimi, sosyal öyküler, teknoloji destekli öğretim, video modelle öğretim, bilişsel davranışsal vb. uygulamalardır. Bu sunumda öncelikle bilimsel dayanaklı uygulamaların kullanıldığı araştırma sonuçları tartışılacak, Daha sonra sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerinin eğitim ortamlarından en üst düzeyde yararlanabilmeleri için kullanabilecekleri bilimsel dayanaklı uygulamalar örneklerle sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: kanıt temelli uygulamalar, kaynaştırma eğitimi, özel eğitim

ÖZEL YETENEKLİ BİREYLERİN ÖĞRETMENLERİ İÇİN HAZIRLANAN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMININ ETKİLİLİĞİ

Yrd.Doç.Dr. Deniz TEKİN ERSAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, deniztekinersan@gmail.com

ÖZET

Çeşitli alanlarda yaşlılarına, çevresine ve deneyimine göre daha üst potansiyel, performans ya da başarı gösteren çocuk/bireyler olarak tanımlanan özel yetenekli bireyler bulunmaktadır. Üstün zekalı ve yetenekli öğrenciler olarak da adlandırılan özel yetenekli öğrenciler özel eğitim kapsamındadır. Var olan yasalar ve yönetmeliklerin koruması altında, özel yetenekli öğrenciler hem genel eğitim okullarında yaşlıları ile birlikte eğitim almakta hem de Milli Eğitim kurumlarınca sağlanan çeşitli destek hizmetlerden faydalanmaktadır. Bu öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için eğitimlerinin farklılaştırılması gerekmektedir. Eğitimin farklılaştırılması ve öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanması için gereken özel eğitimin sağlanması ise bu öğrenciler ile birlikte çalışan öğretmenlerin sorumluluğundadır. Bununla birlikte, görev yapmakta olan öğretmenlerin bu öğrenciler ve eğitimlerine ilişkin bilgi ve yeterlilik düzeyi son derece düşüktür. Öğretmenlerin bu konudaki bilgi düzeylerini arttırmak ve becerilerini geliştirmek için hizmetiçi eğitimlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, özel yetenekli bireylerin öğretmenleri için hazırlanan hizmetiçi eğitim programının etkililiğini belirlemektir. Çalışma, 2017 Bahar döneminde, Muğla Merkez ilçede gerçekleştirilmiştir. Çalışma karma desende gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde katılımcıların gereksinimlerini belirlemek için nitel veriler toplanmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde, uygulama öncesi ve sonrası nicel veriler ve uygulama sonrası nitel veriler toplanmıştır. Nitel veriler açık uçlu anketleri, nicel veriler ise Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği ve Üstün Yetenekli Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma katılımcıları Muğlada görev yapmakta olan 20 öğretmendir. Öğretmenler gerçekleştirilen duyuru sonrasında, gönüllülük esası ile çalışmaya katılmıştır. Katılımcılar, Muğla Bilim Sanat Merkezi öğretmenleri ve özel yetenekli öğrencileri bulunan, ilköğretim okullarında görev yapmakta olan, çeşitli branşlardan öğretmenlerden oluşmaktadır. Ortaya çıkan gereksinimlere göre hazırlanan 10 oturum ile uygulama toplam 30 saatlik, haftada bir gerçekleşen öğretmen eğitimlerini kapsamaktadır.

Anahtar sözcükler: hizmetiçi eğitim, özel eğitim, özel yetenekli bireyler

SEREBRAL PALSİLİ BİR ÖĞRENCİNİN EĞİTSEL DURUMUNUN İNCELENMESİ: VAKA ÇALIŞMASI

Prof.Dr. Hakan SARI, Necmettin Erbakan Üniversitesi, hakansari@gmail.com
Uzman Tuğba PÜRSÜN, Necmettin Erbakan Üniversitesi, tugbapursun@gmail.com
Uzman Canan ŞENTÜRK BARIŞIK, MEB, canansenturkbarisik@gmail.com

ÖZET

Serebral Palsi (SP) merkezi sinir sistemindeki zedelenmeler sonucunda motor fonksiyonlardaki bozuklukların ön planda olduğu birçok hastalığı içine alan bir durumdur. Ortopedik yetersizliklerden biri olan SP, doğuştan olabileceği gibi yaşamın ilk yıllarında da oluşabilir. SP'li çocuklarda hareket ve duruş bozuklukları veya kasılmalar görülmektedir. Ayrıca, SP'li çocuklarda aşırı kas zayıflığı, el-göz ve ayak-göz koordinasyonu bozukluğu, denge bozukluğu, motor işlevlerde çeşitli derecelerde bozukluklar, algı ve duyu bozuklukları, işitme-görme-konuşma ile ilgili problemler, öğrenme güçlüğü ve dikkat dağınıklığı vardır. Bu nedenle, SP'li çocukların hem öğrenmeleri buna bağlı olarak hem de sosyalleşmeleri güçleşmektedir. Toplumla bütünleşmenin sağlanması bu becerilerin kazandırılması ile mümkün hale gelmektedir. SP'li çocukların topluma kazandırılmasında, ailelerin ve öğretmenlerin bu çocuklara sağlanan eğitime ilişkin görüşleri oldukça önemlidir. Ülkemizde, SP'li öğrencilerin eğitimsel durumlarının incelenmesine yönelik sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Dolayısıyla, bu araştırmanın amacı SP'li bir öğrencinin eğitimsel durumunun derinliğine vaka çalışması yöntemi ile değerlendirilmesidir. Araştırmanın modeli vaka çalışması olarak desenlenmiştir. Araştırma grubunu SP'li bir öğrenci, öğrencinin annesi ve öğretmeni olmak üzere üç kişi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlem teknikleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, SP'li öğrencinin eğitim aldığı okulda fiziksel şartların uygun olmayışı öğrencinin sorun yaşamasına neden olmaktadır. Okul açısından değerlendirildiğinde ise, SP'li bir öğrenciye uygun olarak eğitim ortamının düzenlenmesinde ciddi yetersizliklerin olduğu görülmektedir. Öğrencinin hem fiziksel olarak hem de iletişim kurma açısından güçlükler yaşıyor olması kaynaştırma eğitimi aldığı sınıf ortamında normal gelişim gösteren akranlarının öğrenciyi yetersiz görmesine ve daha çok acıyarak hareket etmelerine neden olmaktadır. Ayrıca SP'li öğrencinin eğitim olanaklarından yeterli ölçüde yararlanamadığı ve kaynaştırma uygulamasının başarı ile sonuçlanmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: aile, öğretmen, özel eğitim, serebral palsili öğrenci, vaka çalışması

TÜRKİYE'DE ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

Öğr.Gör. Asli KIRMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, asli-kirman@hotmail.com

ÖZET

Üstün yetenekli çocukların iyi eğitim almaları çocukların var olan potansiyellerini kullanabilmeleri ve toplumların gelişimleri için son derece önemlidir. Bu derlemenin amacı, üstün yetenekli çocuklarla ilgili farklı alanlarda yapılan çalışmaları özetleyerek, var olan durumu ortaya koymak ve konu ile ilgili gelecekte yapılabileceklerle ilgili farkındalık yaratmaktır. Bu amaçla yapılan alan yazın taramasında elde edilen bulgular şu şekildedir: Üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tarihsel sürece bakıldığında; dünyada üstün yetenekli öğrencilerin tespit edilmesi ve eğitilmesiyle ilgili ilk ve en etkili çalışmayı Enderun Mektebi'yle Osmanlı Devleti'nin yaptığı belirtilmektedir. (Özmen ve Kömürlü, 2013). Cumhuriyet Dönemi'nde, nispeten üstün yetenekli oldukları tespit edilen öğrenciler için Köy Enstitüleri açılmış (1940), ancak 1950 yılında kapatılmıştır (Üstün Yetenekli Çocuklar Durum Tespiti Komisyonu Raporu, 2004). Daha sonra 1973 yılına kadar sürecek olan bir dönem içinde üst özel sınıf, türdeş yetenek kümeleri, türdeş yetenek sınıfları uygulamaları ile bir atılımın başladığı görülmektedir. Eğitim konusunda başlanılan bu girişimler çeşitli nedenlerle sonlanmıştır (Ataman, 1998). Günümüzde üstün yetenekli çocuklar için eğitim uygulamaları genel olarak; birlikte eğitim ve ayrı eğitim olmak üzere iki ana gruba ayrılmaktadır (Ataman, 1998). Birlikte eğitim, hızlandırma ve zenginleştirme uygulamalarını içerirken; ayrı eğitim, üstün yetenekliler için özel sınıflar ve özel okullar uygulamalarını kapsamaktadır. Yasal düzenlemelere bakıldığında ise; üstün yetenekli bireylere tanınan haklar 1876 yılında, Kanun-i Esasi'den başlayarak tarihsel süreç içinde devam etmiştir (Çetinkaya ve Döner, 2012). Günümüze gelindiğinde ise; bugüne kadar yapılmış tüm çalışmaların bir sonucu olarak "Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı 2013-2017" hazırlanmıştır. (Özel Yetenekli Bireyler Strateji Ve Uygulama Planı, 2013-2017). Üstün yeteneklilerin eğitimi ile ilgili yapılan diğer çalışmalar ; Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) ve Üstün Yetenekliler Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezleri'dir. Ülkemizde ilk BİLSEM, 1995 yılında Ankara'da açılmıştır (Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı, 2013). 2016 yılı itibarıyla Türkiye' de, 75 ilde 91 BİLSEM'de 18 bin 707 öğrenci eğitim görmektedir (MEB, 2016). Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezleri'nin ise, İnönü, Anadolu ve Karabük Üniversiteler'inde ve Çocuk Vakfı'nın bünyesinde örnekleri yer almaktadır (Özel Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı, 2013). Üstün yetenekli çocuklar, ebeveynleri, öğretmenleri ve konuyla ilgilenen tüm alan uzmanları için bilgi ve deneyim aktarımı ve paylaşım

imkanı sağlayan resmi ve özel web siteleri bu alanda sunulan diğer hizmetler arasındadır. Sonuç olarak, Türkiye’de geçmişten günümüze üstün yetenekli çocuklar için yapılan birtakım çalışmalar bulunmaktadır. Ancak bunlar gelişmiş olan ülkelerde bu çocuklarla ilgili yapılanlarla kıyaslandığında; kat edilmesi gereken önemli bir yol olduğu görülmektedir. Bu konuda çocuklarla çalışan tüm ilgili ve yetkililerin farkındalığı önemlidir.

Anahtar sözcükler: çocuk, Türkiye, üstün yetenek

TÜRKİYE’DE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ ÇALIŞMALARIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Arş.Gör. Üzeyir Emre KIYAK, Anadolu Üniversitesi, uzeyiremre@gmail.com

ÖZET

Öğretmenlerin, eğitim süreci içinde öğrenme etkinliklerini tasarlama ve etkin bir sınıf yönetimini gerçekleştirebilmek üzere pek çok sorumluluğu bulunmaktadır. Öğretmenlerin, öğretmenlik eğitimini bu sorumlulukları yerine getirebilecek mesleki yeterliklerle tamamlamaları beklenmektedir. Öğretmen yetiştirme programlarında, ilk üç yıldaki kuramsal dersler ve ardından dördüncü sınıfta öğretmenlik uygulaması dersi ile birlikte öğretmen adaylarının, mesleki yeterliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Özel eğitim öğretmenliğinde de, mesleki yeterliklerin kazanılması benzer süreçlerle gerçekleştirilmektedir; ancak özel eğitimde davranış ve sınıf yönetimi’ ile öğrencilerin bireysel özellikleri ve performansları gibi pek çok etmeni göz önünde bulundurmamak gerekmektedir. Bu nedenle özel eğitim öğretmenliğinde, öğretmen yetiştirmenin uygulama bileşeni görece önem kazanmaktadır. Özel eğitim öğretmenliği lisans programı, şu anda Türkiye’de 19 devlet üniversitesinde; bununla birlikte, yedi tanesi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde olmak üzere 13 vakıf üniversitesinde bulunmakta ve bu lisans programları etkin biçimde öğrenci alımı gerçekleştirmektedir. Bu nedenle özel eğitim öğretmenliği lisans programlarının olumlu ve olumsuz çıktılarının incelenmesi, yetişen ve yetişmekte olan özel eğitim öğretmen adaylarının ve dolayısıyla özel gereksinimli öğrencilerin yararına olacaktır. Bu çalışma kapsamında ise, 1990-2017 yılları arasında yayınlanmış özel eğitim öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiş çalışmalar kapsamlı olarak gözden geçirilecektir. Çalışmada, ERIC, Academic Search Complete, Ebschost ve Ulakbim veritabanlarında tarama gerçekleştirmiştir. Tarama sürecinde elde edilen çalışmalar; (a) Türkiye’deki özel eğitim öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören özel eğitim (zihin engelliler öğretmenliği, işitme engelliler öğretmenliği, görme engelliler öğretmenliği) öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiş olma, (b) ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış olma, (c) İngilizce ve Türkçe dillerinde yayınlanmış olma kriterlerine göre analize dâhil edilmiştir. Dâhil edilen araştırmaların demografik ve yöntemsel özelliklerinin incelenmesi, sonuçları göz önünde bulundurularak tartışılması ve uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik öneriler sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: öğretmen adayı, öğretmen yetiştirme, özel eğitim

ÜSTÜN YETENEK VE AKADEMİK BAŞARISIZLIK

Öğr.Gör. Asli KIRMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, asli-kirman@hotmail.com

ÖZET

Üstün yetenekli çocuklar ve başarısızlık kavramının birlikte kullanılması, ilk bakışta toplumun genelinde çelişkili bir ifade olduğu algısını oluştursa da; akademik yaşamda başarısız olan üstün yetenekli çocukların olduğu bilinen bir gerçektir. Bu çalışmanın amacı, toplumun genelinin beklentisinin aksi yönünde var olan bu gerçekliğe dikkat çekmek, nedenlerini tartışmak ve çözüm önerileri sunmaktır. Üstün yetenekli çocuklarda akademik başarısızlık ile ilgili yapılan ilk araştırmalar, 1940’ lı yıllara uzanmaktadır. Ancak genel olarak; 1955 – 1960 yıllarına kadar akademik başarısızlık, özellikle zeka seviyesi açısından ele alınmaktaydı. Bu görüşe göre, çocuğun programdaki derslerde başarılı olmayışı zihinsel kapasitesinin yeterli olamayışından kaynaklanmaktaydı (Yaman ve Oğurlu; 2014). Bugün ise konuya çok daha geniş bir açıdan bakılmakta; başarısızlığı sebep olabilecek faktörlerin geniş aralığında konu değerlendirilmektedir. Bu çocuklarda akademik başarısızlığın nedenleri ile ilgili literatür incelendiğinde etkileyen faktörler: Çocuğun bireysel özellikleri ve tutumları, ailesinin çocuğa karşı olan tutum ve davranışları ve okul yaşantısındaki özellikler (öğretmen ve arkadaşlarıyla ilgili) olarak gruplanmakta ve aile, okul ve çocuğun kendisiyle ilgili değişkenlerin birçoğunun birbiri ile ilişkili olduğu görülmektedir (Freeman, 2011; Yaman ve Oğurlu, 2014). Konu ile ilgili niceliksel durumu yansıtan bazı araştırma verileri şu şekildedir: Eğitimde Mükemmellik Ulusal Komisyonu, liseyi bırakan öğrencilerin %10-20’ sini üstün yetenekli öğrencilerin oluşturduğunu ve üstün yeteneklilerin yaklaşık olarak %50’sinin başarı seviyesinin sahip oldukları potansiyeli karşılamadığını rapor etmiştir. Seeley (2004) ortaokul seviyesinde üstün yetenekli olarak tanılanan öğrencilerin %18 - % 40’ının okulu bırakma,

okulda başarısızlık ve düşük başarı gösterme gibi bir riske maruz olduklarını belirtmiştir. Sonuç olarak; üstün yetenekli çocukların mevcut potansiyellerini kullanamamaları hem bireysel hem de evrensel olarak konuya bakıldığında önemli bir kayıptır. Bu problem durumla ilgili çözüm önerileri için yapılan literatür taramasında; öncelikle bu öğrencilerde düşük başarının erken dönemde tespit edilmesinin önemi dikkat çekmektedir (Figg ve ark, 2012). Sonraki aşamada ise; bu durumun sebepleri araştırılmalı, çocuğun gerçek potansiyelini kullanabilmesi için alınacak önlemler ve yapılacaklar konusunda alan uzmanları ve aileler işbirliği içinde çalışmalıdır. Ayrıca, üstün yetenekli çocuklarda düşük akademik başarıyı önlemek amacıyla hazırlanacak müdahale programlarının etkili bir çözüm yolu olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: akademik başarısızlık, çocuk, üstün yetenek

ZİHİN KURAMI VE BAĞLANTILI BECERİLER: İŞİTME KAYIPLI ÇOCUKLARDA BİR SİSTEMATİK DERLEME

Arş.Gör. Emrah AKKAYA, Anadolu Üniversitesi, emrah_akkaya@anadolu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Murat DOĞAN, Anadolu Üniversitesi, muratpsycho@gmail.com

ÖZET

Bireyin diğer bireylerle düzgün biçimde iletişim kurabilmesi için kendisinin ve başkalarının zihinsel durumlarının, istek, niyet, kanılarının, farkında olması gerekir. Zihin kuramı adı verilen bu becerinin gelişimi bireyin sosyal ve bilişsel gelişim içinde yer almaktadır. Zihin kuramının sosyal ve bilişsel gelişim alanları ile ilgili olması dil gelişiminin zihin kuramında önemli rol oynadığını göstermektedir. İşitme kaybının dil gelişimine olumsuz etkisi açısından bakıldığında, işitme kayıplı çocukların dil gelişiminde yaşadıkları gecikmenin zihin kuramına yansıtacağı düşüncesi ile bu alanda yapılan araştırmalar çoğunlukla zihin kuramı dil becerileri ekseninde ilerlemiştir. Ancak bu araştırmalarda yalnızca sözlü dil becerileri değil işaret dili becerileri de değerlendirilmiştir. Bu noktadan hareketle çalışmada, işitme kayıplı çocukların zihin kuramı gelişimleri üzerine yapılan araştırmaların ve araştırmaların örneklemi oluşturan işitme kayıplı çocukların özelliklerinin yanı sıra bulguların hangi yönde ilerlediğinin belirlenmesi amacıyla bir sistematik derleme planlanmıştır. İşitme kayıplı çocuklarda zihin kuramı ile ilgili araştırmalar sistematik olarak derlenmiştir. Ebscohost, ERIC, ProQuest, Google Scholar ve ULAKBİM bilimsel araştırma veri tabanlarında “theory of mind, false belief, mental state, deaf, hearing impaired, hard of hearing, zihin kuramı, hatalı kanı, yanlış inanç, işitme kayıplı, işitme engelli ve sağır” sözcük grupları ile İngilizce ve Türkçe dillerinde taramalar yapılmıştır. Toplamda 100 adet araştırmaya ulaşılmış, dışlama kriterlerine göre 13 derleme ve 7 yetişkin araştırması sistematik derleme dışında bırakılmıştır. Kalan 80 araştırma 58 makale, 19 tez ve 3 posterden oluşmaktadır. Bu araştırmalarda yer alan 0-18 yaş aralığındaki işitme kayıplı çocukların demografik, odyolojik ve eğitim özellikleri; araştırmaların yöntemsel özellikleri, araştırmalarda kullanılan ölçme araçları ve zihin kuramıyla bağlantılı hangi becerilerin değerlendirildiği çıkarılarak yıllara göre nasıl bir eğilim gösterdikleri belirlenmiş, işitme kayıplı çocuklarda zihin kuramı çalışmalarının bir haritası çıkarılmıştır. Çalışmaya dahil edilen araştırmaların ağırlıklı olarak nedensel-karşılaştırma modelini kullandıkları belirlenmiştir. Örneklemde küçük yaş grubunun daha çok tercih edildiği ve zihin kuramıyla bağlantılı beceri olarak dil becerilerinin incelendiği görülmüştür. Araştırmaların büyük kısmının psikoloji alanında araştırma yapan bilim insanları tarafından yapıldıkları, eğitim alanındaki bilim insanları tarafından işitme kayıplı çocuklarda zihin kuramı konusunda daha az araştırma yaptıkları, ülkemizde ise eğitim alanında hiç çalışma olmadığı belirlenmiştir. İşitme kayıplı çocukların eğitim programlarında sosyal ve bilişsel gelişimlerini destekleyici düzenlemeler ve uygulamaların yapılmasının önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: dil becerileri, hatalı kanı, işitme kayıplı çocuklar, yanlış inanç, zihin kuramı

ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERE YAYA BECERİSİNİN ÖĞRETİMİNDE ARTAN BEKLEME SÜRELİ ÖĞRETİMİN ETKİLİLİĞİ

Arş.Gör. Kübra AĞRI, Anadolu Üniversitesi, kubraagri@anadolu.edu.tr
Prof.Dr. Emine Sema BATU, Anadolu Üniversitesi, esbatu@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, zihin yetersizliği olan bireylere yaya becerisinin öğretiminde artan bekleme süreli öğretim yönteminin etkililiğini, sürdürülebilirliğini ve gerçek ortama ve araçlara genellebilirliğini araştırmaktır. Bununla birlikte araştırma sürecine katılan katılımcıların ailelerinden ve çalışmanın genellebilirlik sürecine katılan iki polisten seçilen becerinin işlevselliğine yönelik görüşleri alınarak çalışmanın sosyal geçerliliği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmada yaşları 10-11 arasında değişen, hafif düzeyde zihin yetersizlik tanısı almış, Milli Eğitime bağlı bir ilk okulda özel alt sınıfa devam eden iki erkek öğrenci ve yine Milli Eğitime bağlı bir ilk okula bağlı bir kaynaştırma sınıfına devam eden bir kız öğrenci olmak üzere toplamda üç katılımcı ile çalışılmıştır. Araştırma sürecinde tek denekli araştırma yöntemlerinden katılımcılar arası yoklama evreli çoklu yoklama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında, tüm katılımcıların uygulama sonrasında yaya becerisini kazandıklarını, birinci katılımcının uygulama bittikten iki, üç ve beş hafta sonra, üçüncü katılımcının ise uygulama bittikten bir, iki ve dört hafta sonra beceriyi sürdürebildiklerini göstermiştir; fakat ikinci katılımcı ile sürdürülebilirlik verisi elde edilememiştir. Simülasyon ortamında edindikleri bu yaya becerisini tüm katılımcıların yarı yapılandırılmış olan gerçek ortama ve araçlara genellebildiği görülmektedir. Bununla birlikte araştırmanın sosyal geçerlilik bulgularına bakıldığında ise araştırmaya katılan katılımcıların ailelerinin çocuklarında sağa sola bakma davranışını edindiklerini ve çocuklarının mutlu olmasının aileleri memnun ettiğine dair olumlu yönde görüş bildirmişlerdir. Bunun yanı sıra ailelerinin ve genelleme oturumları için gerçek ortamda çalışmaya katılan polislin çalışmaya yönelik görüşlerinin olumlu yönde olduğunu, seçilen becerinin çocuklar açısından önemli olduğunu, ve çocukların bu çalışmaya katılması ile toplumsal yaşamda bağımsızlık elde edebileceklerine dair olumlu yönde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Anahtar sözcükler: artan bekleme süreli öğretim yöntemi, yaya becerisi, zihin yetersizliği

ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN ÇOCUKLARA MADENİ PARA TANIMA BECERİSİNİN ÖĞRETİMİNDE EŞ ZAMANLI ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ETKİLİLİĞİ

Arş.Gör. Kübra AĞRI, Anadolu Üniversitesi, kubraagri@anadolu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Aysun ÇOLAK, Anadolu Üniversitesi, acolak@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı zihin yetersizliği olan bireylere para tanıma (madeni para) becerisinin öğretiminde eş zamanlı ipucuyla öğretim yönteminin etkililiğini, sürdürülebilirliğini ve farklı kişilere genellebilirliğini araştırmaktır. Bununla birlikte, araştırma sürecine katılan katılımcıların anne ve babalarının seçilen becerinin işlevselliğine ve çalışmaya dair görüşleri alınarak çalışmanın sosyal geçerliliği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırmada, yaşları 11-13 arasında değişen orta düzeyde zihin yetersizlik tanısı almış olan ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir özel eğitim uygulama merkezine devam eden bir kız ve bir erkek öğrenci olmak üzere toplam iki öğrenci ile çalışılmıştır. Araştırma sürecinde tek denekli araştırma yöntemlerinden katılımcılar arası yoklama denemeli çoklu yoklu modeli kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında, madeni (5 kr, 10 kr, 25 kr, 50 kr ve 1 lira) tanıma becerisi için her iki katılımcının belirlenmiş olan ölçütü karşılar düzeyde (%80) beceriyi sergilediği görülmektedir. Uygulama bittikten bir, iki ve dört hafta sonra için planlanan sürdürülebilirlik oturumları için sadece uygulama bittikten bir hafta sonra sürdürülebilirlik verisi toplanmıştır. Araştırmada kullanılan eş zamanlı ipucuyla öğretim yönteminin, hedeflenen becerinin ediniminde etkili olmasının yanı sıra, katılımcıların bu beceriyi gerçekleştirmede sürdürülebilir olduğunu da göstermektedir. Bununla birlikte, katılımcıların edindikleri beceriyi farklı kişilere genellebildiği de görülmektedir. Araştırmanın sosyal geçerlilik bulgularına bakıldığında ise anne-babalar, çocuklarının para tanıma becerisinin kazandırılmasından dolayı memnun olduklarını, seçilen becerinin günlük hayatta önemli olduğunu, para tanıma becerisinin öğretilmesinden ve öğretimde kullanılan yöntemden memnun kaldıklarına dair olumlu yönde görüş bildirmişlerdir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında ileri araştırmalara yönelik, araştırmanın kağıt para tanıma becerisinin öğretildiği, farklı öğretim yöntemlerinin kullanıldığı veya çalışmada kullanılan becerinin aile veya çocuğun bakımı ile ilgilenen kişilerle öğretimin gerçekleştirileceği ebeveyn öğretimi olarak çalışmaların desenlenmesi şeklinde araştırmaların gerçekleştirilmesine yönelik önerilerde bulunabilir.

Anahtar sözcükler: eşzamanlı ipucu ile öğretim, para tanıma, zihin yetersizlik

ZİHİN YETERSİZLİĞİ OLAN GENÇ YETİŞKİNLERİN OKUL SONRASI BAĞIMSIZ YAŞAMLARINA İLİŞKİN PAYDAŞLARIN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Gizem YILDIZ, Anadolu Üniversitesi, 88.gizemyildiz@gmail.com
Prof.Dr. Atilla CAVKAYTAR, Anadolu Üniversitesi, acavkayt@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bireysel farklılıklar kimi zaman kültür, etnik yapı gibi toplumsal özelliklerde kimi zaman ise zihinsel, fiziksel ve psikoloji gibi bireysel özelliklerde ortaya çıkmaktadır. Zihinsel gelişim özellikleri bakımından farklılık gösteren grup içerisinde zihinsel işlevlerde ve uyumsal davranışlarda önemli düzeyde sınırlılık gösteren bireyler zihin yetersizliği olan bireyler (ZYO) olarak adlandırılmaktadır. Özel eğitimin nihai amacı, ZYO bireylerin olabildiğince bağımsız yaşamlarını ve topluma tam katılımlarını sağlamaktır. Dolayısıyla, ZYO bireylerin, yetişkinliğe ve mesleğe hazırlanmaları ile okul sonrası eğitim süreçlerinde hangi bağımsız yaşam becerilerine gereksinim duydukları ve bu becerileri nasıl kazanacakları büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı ZYO genç yetişkinlerin okul sonrası yaşama ilişkin yaşadığı güçlükler ve gereksinimlerine ilişkin bireylerin ebeveynlerinin, işverenlerinin ve öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma ile desenlenmiş olup, ZYO bireylerin ebeveynleri (10), işverenleri (10) ve öğretmenleri (10) olmak üzere toplam 30 kişi ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Katılımcılar amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme ile seçilmiştir. Katılımcılar aranan ölçüt 18 yaş üstü ZYO çocuk sahibi olan ebeveyn, çalışan sahibi olan işveren ve üçüncü kademe atölye derslerine giren öğretmenlerdir. Ebeveynlerden biri erkek, dokuz kadın olup, yaş aralığı 40-74, %30'u ilköğretim, %40'ı ortaokul, %20'si lise ve %10'u lisans mezunudur. Öğretmenlerden dördü erkek, altısı kadın olup, yaş aralığı 25-48, biri yüksek lisans mezunu, diğerleri ise lisans mezunudur. En düşük kıdem yılı 3, en yüksek kıdem yılı ise 26'dır. İşverenlerden ikisi kadın, sekizi erkek olup, yaş aralığı 25-65, biri lise, biri yüksek lisans, sekizi lisans mezunudur. İşverenlerin %60'ı gıda, %20'si hizmet, %10'u ithalat ve %10'u elektronik sektöründe yönetici ya da müdür pozisyonunda çalışmaktadır. Görüşmeler NVivo11 programı aracılığıyla tümevarım analizi ile analiz edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen bulgular 12 tema altında toplanmıştır. Bu temalar; ZYO bireylerin gün içinde yaptıkları eylemler, yetişkin-iş yaşamına hazırlanmada yaşadıkları güçlükler ve bu güçlüklerin nedenleri, ZYO bireylerin ailelerine ilişkin düşünceler, geçmiş okul eğitimlerinin gelecek yaşamına etkisi, okul sonrası bağımsız yaşam eğitimi deneyimleri, mesleki deneyim süreçleri, istihdamlarına ilişkin düşünceler, bağımsız yaşam eğitimine gereksinim duyulmasının nedenleri ve bu eğitimlerde gereksinim duyulan konular şeklinde sınıflandırılmıştır. Bulgularda en sık ifade edilen ve vurgulanan konu ZYO bireylerin yetişkin yaşamına hazırlanmadaki bilgi ve beceri yetersizliği olduğu ve bunu gidermek üzere eğitimler planlanması gerektiğidir. Bu çalışmanın bulguları, alanyazındaki araştırmaların ZYO bireylerin okul sonrası yaşamlarında desteğe gereksinim duydukları ve yetişkin yaşamına nitelikli eğitimlerle hazırlanamadıklarına ilişkin bulguları desteklemektedir. Türkiye'de ZYO bireylerin okul sonrası yaşamlarına ilişkin durumu ortaya koymaya yönelik çalışmalara gereksinim duyulmaktadır. NOT: Görüşme bulgularına (temalara) ilişkin detaylı bilgiler ve alıntılar posterde sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: bağımsız yaşam eğitimi, okul sonrası eğitim, paydaşların görüşleri, zihin yetersizliği olan yetişkinler

“CHEDOKE-MCMMASTER ENGELLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK TUTUMLAR ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Arş.Gör. Ecem ÇİÇEK, Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, ecem8986@hotmail.com
Prof.Dr. Selma ÖNCEL, Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, oselma@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Ülkemizde ilköğretim çağındaki çocukların engelli akranlarına yönelik tutumlarının ölçülmesine ilişkin bir araştırmaya ve ölçeğe rastlanmaması nedeniyle; bu amaçla geliştirilmiş olan (Rosenbaum ve ark. 1986) “Chedoke-McMaster Attitudes Towards Children with Handicaps (CATCH)” ölçeğinin Türk kültürüne kazandırılması amaçlanmıştır. Metodolojik bir çalışma olarak Antalya’da Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı ve kaynaştırma ya da özel eğitim öğrencisi bulunan bir ilkokul ve Ortaokulda, 2016-2017 Eğitim-öğretim dönemi bahar yarıyılında yapılmıştır. Çalışma, 9-13 yaş grubunda olan 400 öğrencinden, araştırmacı tarafından oluşturulan Çocuk Tanıtıcı Bilgi Formu ve “CATCH” ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Ölçeğin kullanımı için ölçeği geliştirenlerden Rosenbaum’dan elektronik posta yoluyla izin alınmıştır. Geçerlik güvenirlik çalışması için gerekli olan: Dil ve kapsam geçerliliği, yapı geçerliliği, iç tutarlılık ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Cronbach alfa katsayıları, test-tekrar test korelasyonları hesaplanmıştır. CATCH ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışmasının analizleri SPSS 23.0 ve AMOS 24.0 programları kullanılarak yapılmıştır. Çalışma kapsamında toplanan 400 veriden 10’u eksik/hatalı olduğu için 390 veri formu değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı bilgiler incelendiğinde; kız öğrencilerin erkeklere göre daha yüksek puanlarının olduğu ve tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Yaş grupları ve sınıflar dikkate alındığında üst sınıfta olan ve yaşı daha büyük olan çocukların daha olumlu tutum içinde oldukları belirlenmiştir. Engelli arkadaşına sahip olmakla tutumlar arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Aile içinde özellikle anne/babası ve teyze/halası engelli olanların daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir. Temel Bileşenler Analizi (Principal Component Analysis-PCA) ve Varimax rotasyonu kullanılarak yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda KMO değerlerinin temel alınan veri seti için 0.90 olduğu, Barlett küresellik testine ilişkin ki-kare değerinin de ileri düzeyde ($\chi^2(190) = 4576,951$) $p=0.000$ anlamlı olduğu saptanmıştır. Yapılan faktör analizleri sonunda ölçek orijinalinden farklı boyutlar kazanmıştır (orijinali üç alt boyut içeriyordu). Yeni oluşan dört faktör için yapılan analizde maddeler, binişiklik ve faktör yük değerlerinin kabul düzeyini karşılayıp karşılamaması açısından değerlendirildiğinde, bu kriterleri sağlamayan beş madde ölçek dışı bırakılmıştır. Yeni alt boyutlar uzmanların ve ölçek yazarının görüşü alınarak adlandırılmıştır. Adlandırma: Etkileşim ve Kabullenme; Kaçınma; Acıma; Benzerlik olarak yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) ile ölçeğin üç faktörlü yapısı incelenmiş ve doğrulanmadığı belirlenmiştir. Dört faktörlü yapı için yapılan DFA sonucunda incelen uyum indekslerinin iyi düzeyde olduğu ve ölçeğin yeni faktör yapısının doğrulandığı belirlenmiştir. Cronbach alfa değeri .85 olarak bulunmuştur. Test-tekrar test Spearman-Brown korelasyonları ve alfa değerlerinin hesaplanması sonucunda ölçeğin güvenilir olduğu bulunmuştur. Analizleri yapılan ‘Chedoke-McMaster engelli çocuklara yönelik tutum ölçeği’nin Türk kültüründe kullanıma uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Ölçeğin kazandığı yeni boyutlar da kültürümüzde yer alan ve değiştirilmesi oldukça önem taşıyan genel tutumları yansıtmaktadır.

Anahtar sözcükler: akran tutumu, çocuk, engelli, geçerlik ve güvenirlik, ölçek

SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİMİ

BENLİK SAYGISI NEDİR? BİR PİLOT ÇALIŞMA

Arş.Gör. Özge İPEK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgeipek@mu.edu.tr
Prof.Dr. Banu BAYAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bbayar@mu.edu.tr

ÖZET

Benlik, insanın kendi kişiliğine ait düşüncelerinin toplamı, kendi özünü bilme, tanıma ve değerlendirme biçimidir. Ayrıca bireyin kendisi ile ilgili kanılarının, deneyimlerinin, toplumsal sosyal rollerinin kendi algısında bütünleşmesi ve zihinde 'ben' olarak kümelenmesidir. Benlik saygısı ise bireylerin kendilerini değerlendirdikten sonra elde etmiş oldukları benlik kavramını kabullenip memnun olmaları durumudur. Benlik saygısı bireyin kendisini 'nasıl' hissettiği anlamına gelmektedir. Bu anlamda kişilerin sosyal hayatlarından akademik başarılarına; meslek hayatlarından genel yaşam doyumlarına kadar pek çok alanı etkilemektedir. Çalışmamız sağlık profesyoneli olarak hizmet sunacak fizyoterapist adaylarının mesleki yeterliliklerinde önemli bir rol oynayacağını düşündüğümüz benlik saygısı algılarını değerlendirmek amacıyla planlanmıştır. Çalışmaya fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümünde okuyan 37'si kız (%42), 55'i erkek (%58) 88 gönüllü öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan bireylerin benlik saygılarını değerlendirmek amacıyla Çuhadaroğlu (1986) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirliği yapılmış Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek likert tipte, 63 madde ve 12 alt gruptan oluşmaktadır. Ölçeğin uygulamasında zaman sınırlaması bulunmamaktadır. Çalışmaya katılan bireylerin yaş ortalaması 21.62 ± 1.57 'dir. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) toplam puanı 20.14 ± 5.5 olup, benlik saygısı alt grubu ortalama puanı 1.01 ± 0.71 ve psikik izolasyon alt grubu ortalama puanı 0.97 ± 0.84 olarak bulunmuştur. Cinsiyet değişkeni ile RBSÖ toplam skoru ve psikik izolasyon alt grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı sonuç görülmezken ($p>0.05$), benlik saygısı alt grubunda istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$). Kız öğrencilerin daha yüksek benlik saygısına sahip olduğu görülmüştür. Sağlık alanında multidisipliner ekip içerisinde yer alan fizyoterapistlerin rehabilitasyon süreci kapsamında hem hasta hem de diğer sağlık profesyonelleriyle iletişimlerinin sürekli ve sürdürülebilir oluşunda bireylerin benlik saygısı etkili olmaktadır. Başarılı bir rehabilitasyon süreci kazanımının elde edilmesinde iletişimin rolü yadsınamayacak kadar büyüktür. Dolayısıyla iletişimi etkileyen tüm faktörlerin gözden geçirilmesi, pozitif yönde kişisel gelişim ve değişim amacıyla gereken düzenlemelerin yapılması önerilmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin benlik saygısı algılarının kız öğrenciler lehinde olması erkek egemen bir toplumda yaşamının erkeklerin benlik saygılarının daha yüksek olabileceği düşüncesinden uzaklaştırmıştır. Ancak cinsiyetler arası farklılığın temel nedeninin anlaşılmasında daha geniş kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar sözcükler: benlik kavramı, fizyoterapi ve rehabilitasyon, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

EVDE BAKIM HİZMETLERİNİN ETİK BOYUTU

Doç.Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, media@mu.edu.tr
Uzman Serap GÖKBEL SÖNMEZ, Ege Üniversitesi, serapgokbel@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Necla TOGUÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, neclatoguc@hotmail.com

ÖZET

Halk sağlığı hizmetleri içerisinde yer alan ve sağlık hizmetlerinin bakım devamlılığı modelinin önemli bir parçası olan (1), evde bakım hizmetleri; bireylerin tedavi ve bakımlarının ev ortamında sürdürülmesidir (2,3). Günümüzde ortalama yaşam süresinin uzaması ve tıptaki gelişmelerin sağlık hizmetlerinin birçoğunun evde verilmesine olanak sağlaması ile birlikte giderek önemi artan (2) evde bakım hizmetleri; beraberinde yararlılık, zarar vermeme, özerkliğe saygı, adalet, dürüstlük, doğruluk, gerçeğin söylenmesi, gizlilik, sır saklama, mahremiyet ve hastaya sadakat ilkesi gibi bazı tıp etiği ilkeleri doğrultusunda etik sorunlar yaratabilmektedir (1). Evde bakım hizmetlerinin nerede başlanıp nerede sonlanacağını net olmaması, sağlık profesyonellerinin eğitimlerinin daha çok hastanedeki hasta bakımı üzerinde temellenmesi ve evde bakıma yönelik olmaması, ailenin kültürel ve etnik geçmişinin sağlık hizmetlerinden beklentileri etkilemesi, hasta ve hasta yakınlarının ulaşmak istediği hedefler ile sağlık hizmeti verenlerin hedef ve hizmetlerinin örtüşmemesi, sağlık profesyonellerinin uzun süreli bakımlarda hasta ailesi dinamiklerine katılması, verilen hizmetin uzunluğuna bağlı olarak hasta ve sağlık görevlisi arasındaki ilişkinin profesyonellikten uzaklaşıp, resmiyet ve samimiyet arasında değişiklik göstermesi yaşanan bu etik sorunlardan bazılarıdır (1). Evde sağlık hizmeti alanların hastane temelli bakıma göre yeterince teknolojinin olanaklarından ve hastaneye özgü acil ve ileri müdahale olanaklarından yararlanamaması, yatak, ventilatör gibi sınırlı tıbbi olanakların sunumunda genç hastalar lehinde yaş ayrımcılığı yapılması, ortamın uygun olmamasından veya hane halkı arasında çekinme olmayacağı varsayılmasından ötürü hastanın beden ve kişisel bilgi mahremiyetinin yeterince

korunamaması, hastanın karar verme yeteneğinin tam olmadığı varsayılarak aydınlatılmış onam, bilgi verilmesi ve kararlar konusunda, hasta yakınlarının özerkliğine hastanın özerkliğine gösterilenden daha fazla saygı gösterilmesi, tıbbi süreçlerin onların istekleri doğrultusunda yürütülmesi, ölüm süreci yönetiminin yaşama öncelik veren sistem içinde tartışılması ve yaşam kalitesini düşürmek pahasına yaşam süresinin uzatılması evde bakım hizmetlerinin sunumu noktasında karşılaşılan diğer etik sorunlardan bazılarıdır (2,4). Evde bakım hizmetleri aynı zamanda bakım alanlar kadar bakım verenler yönünden de çalışanların özlük haklarının korunması, çalışma süreleri, yapılacak işler, dinlenme zamanları, kişisel güvenliklerinin sağlanması noktalarında etik sorunlar oluşturabilmektedir (1,4). Bu bağlamda evde bakım hizmetlerinin etik ilkeler doğrultusunda sunumu önem kazanmaktadır.

Anahtar sözcükler: etik, halk sağlığı, evde bakım

FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜNCEL ETİK SORUNLARA BAKIŞI

Arş.Gör. Özge İPEK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgeipek@mu.edu.tr

Prof.Dr. Banu BAYAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bbayar@mu.edu.tr

ÖZET

Etik, insanın tüm eylemlerine ilişkin değerler felsefesi olarak ortaya çıkmıştır. Etik alanında yapılan çalışmalar davranışlarımızın, tutumlarımızın, eylemlerimizin insani değerlerimiz açısından iyi, doğru, kabul edilebilir olup olmadıkları ile ilgilidir. Etiğin temel amacı doğru ahlak değerlerinin şekillendirdiği eylemleri belirleyebilmektir. Bu anlamda sağlık profesyonellerinden biri olan ve doğrudan hastayla teması içeren tedavi yöntemleriyle fizyoterapistlerin, güncel etik ikilem ve sorunlarına karşı görüşlerini değerlendirmek önemlidir. Amaç: Çalışmamız fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü son sınıf öğrencilerinin sağlık alanında özellikle teknolojinin gelişmesi ve endüstrileşmeyle ortaya çıkan güncel etik sorunlara ilişkin bakış açısını değerlendirmek amacıyla planlanmıştır. Araştırmacılar tarafından açık uçlu sorulardan oluşan değerlendirme formu hazırlanmıştır. Bu form ile etik, ahlak ve din kavramlarını tanımlamaları ve etik davranmanın gerekliliğini değerlendirmeleri istenmiştir. Ayrıca yaşam desteği, ötenazy, organ- doku nakli, küretaj, genetik çalışmalar, hayvan deneyleri ve tıbbi hatalar gibi güncel ve güncelliğini koruyan etik ikilem ya da sorunlara karşı yaklaşımları değerlendirilmiştir. Çalışmaya fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümünde okuyan 31'i erkek 34'ü kız olmak üzere 65 gönüllü son sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.58 ± 2.01 'dir. Öğrencilerin etik ve ahlak konularına yönelik görüşleri irdelendiğinde iki kavramın da aynı temelden köken aldığı bireyin kendisine ve topluma karşı davranışlarının iyileştirilmesi olarak ifade edildiği görülmüştür. Din kavramı ise daha çok kutsiyet, dogmatizm, içgüdü ve varoluşsal inanış olarak tanımlanmıştır. Güncel etik sorunlara karşı hem fikir olunan konu doku-organ naklinin etik olduğudur. Beyin ölümü gerçekleşmiş bireylerde fonksiyonunu sürdüren organların naklinin gerekliliği savunulmuştur. Hayvan deneylerine dair görüşleri incelendiğinde ise yeni bir ilaç veya tıbbi bir uygulamanın insanlara uygulanmadan önce hayvanlar üzerinde denenmesi ve kozmetik ürünlerin üretilmesi ile durumun etik yönlerinin tartışıldığı görülmüştür. Çalışmamız insan hayatını doğrudan etkileyen çeşitli konularda son sınıf fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin görüşlerini irdelemiştir. Bu anlamda koşullara bağlı olarak etik olan yaklaşımın değiştiği vurgulanmıştır. Her disiplinde olduğu gibi fizyoterapistlik meslek etiği kodlarının da genel olarak üç ana fonksiyonu karşılaması hedeflenmektedir. Bunların ilki mesleğin ideallerinin toplum ve meslek elemanları arasında paylaşılmasını sağlamak; ikincisi meslekteki etik hal ve tutumlara kılavuz olmak, sonuncusu ise ulaşılması hedeflenen standarda uymayan davranışları disipline etmek ve bunun yerine kabul edilmiş davranış modellerinin oluşturulmasını sağlamaktır. Dolayısıyla fizyoterapistlerin meslek hayatlarında karşılaştığı diğer etik sorunları da bilmek ve önlem alabilmek adına daha geniş popülasyonu kapsayan tanımlayıcı araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar sözcükler: etik yaklaşım, görüş, etik sorunlar

HEMŞİRELİK ARAŞTIRMALARINDA ETİK YAKLAŞIM

Doç.Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, media@mu.edu.tr
Uzman Serap GÖKBEL SÖNMEZ, Ege Üniversitesi, serapgokbel@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Necla TOGUÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, neclatoguc@hotmail.com

ÖZET

Hemşirelik; hemşirelik bilimi ve mesleki temelleri olan, toplumdaki bireylerin sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik bir sağlık disiplini. Hemşirelik bilimi hemşirelik uygulamalarına rehberlik eden bilimsel bilgi olup, hemşirelik bakımının etkili ve kaliteli sunmada bilimsel bilgiye gereksinim duyulmaktadır. Hemşirelikte yapılan araştırmalar pek çok bilginin kaynağı olup, hemşirelik için güçlü bir bilimsel taban oluşturulmasına hizmet etmektedir. Bilimsel araştırmalar, olayları tanımlamak, açıklamak, yorumlamak, bilinmezi bilinir kılmak, sorunlara çözüm üretmek, sosyal ve kültürel unsurları tanımlayıp açıklamak için yapılmaktadır. Bilimsel çalışmaların tasarımı uygulama ve sonuçlandırma gibi tüm aşamaları insanın kontrolü ve sorumluluklarına bağlı olup, bilim insanlarının etik değerleri bilimsel çalışmalarına yansımaktadır. Bir araştırmanın etik olarak yürütülmesi çalışma konusunun belirlenmesinden yayınlanmasına kadar sürmektedir. Etik kurallar ve düzenlemeler araştırmada amacın, araştırma taslağının ölçüm yöntemlerinin belirlenmesinde deneklerin seçiminde verilerin toplanması ve çözümlenmesi sonuçların yorumlanması ve yayınlanmasına rehberlik etmektedir. Hemşirelik araştırmalarında özellikle insanların bilgi kaynağı olması ve denek rolünü üstlenmeleri etik değerlerin göz önünde bulundurulmasını ve haklarının korunmasını zorunlu kılmaktadır. Bu anlamda araştırma süresince deneklerin haklarının bilinmesi ve korunması araştırmacıların etik sorumluluğudur. Bu haklar; araştırmada deneklerin araştırma hakkında bilgilendirilmesi aydınlatılmış onam, özel yaşamına mahremiyetin gizliliğinin korunması, özerkliğe saygı, kimliksizlik, doğru davranılma, zarar vermeme/yararlılık, deneklerin istediği zaman araştırmadan çekilme hakkı, araştırmaya katılma yanı sıra hizmet alma hakkıdır. Bunun yanı sıra hastaların güvenliği, haklarının korunması, sağlığı ve esenliği güvence altına alınmalı, araştırma boyunca karşılaşılabilecek zarar ve tehlikelerin en aza indirilmesi, olası zararlar için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Tüm bu faktörler düşünüldüğünde hemşire araştırmacılar, mesleki ahlak kurallarına sadık kalmalı, seçilen araştırma konusunun toplum yararına olmasını göz önünde bulundurarak, ırk, din, ırk, sosyal statü gibi özelliklere göre ayırım yapmaksızın araştırma sürecinin her aşamasında etik ilkeler doğrultusunda bireylerin haklarının korunmasına özen göstermelidir. Kaynaklar 1. Bayık, A.(2000). Hemşirelikte Araştırma İlke Süreç ve Yöntemleri, Hemşirelik Araştırmalarında Etik, Erefe İ, Ed., İstanbul, 27-46. 2. Çobanoğlu, N. Tıbbi Araştırma ve Yayın Etiği, <http://kaynak.unak.org.tr/bildiri/unak/3/u03-20.pdf> (Erişim Tarihi: 10 Nisan 2017). 3. Ersoy, N. (2015). Araştırma Etiği, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi Eylül, 1, 1, 2-8. 4. Özenç Uçak, N., Birinci H.G. (2008). Bilimsel etik ve intihal, Türk Kütüphaneciliği 22, 2, 187-204.

Anahtar sözcükler: araştırma, etik, hemşirelik

HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE ETİK DERSİNİN ÖNEMİ

Yrd.Doç.Dr. Ayşe KACAROĞLU VİCDAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aysevicdan@mu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Bilgi GÜLSEVEN KARABACAK, Marmara Üniversitesi, bilgigulseven@hotmail.com

ÖZET

Sözlük anlamı olarak etik; töre bilimi, ahlak bilimi ve çeşitli meslek kolları arasında tarafların uyması veya kaçınması gereken davranışlar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Meslek etiği mesleğin davranışlarını düzenleyen ahlaki ilkeler grubu ya da değerler topluluğu olarak tanımlanmaktadır. Hemşirelikte etik ise, bireylere hizmet sunarken iyi ve doğru olarak; ne yapmamız, nasıl yapmamız gerektiğine rehberlik eden ilkelerdir. Etiğin amacı doğru karar verebilmektir. Bunu yapabilmek için öncelikle mesleki etik ilkeleri anlamamız gerekmektedir. Hemşirelik, sağlıklı/hasta bireylere kanıta dayalı bilgilerle etkin ve kaliteli bakım sağlamaktır. Sürekli olarak gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte hemşirelerin rol ve sorumlulukları da artmıştır. Hemşire, mesleki uygulamalarında birçok etik ikilem ve etik sorunlar yaşamaktadırlar. Hemşireler yaşadıkları sorunları çözebilmek için etik karar vermeleri gerekmektedir. Mesleki etik ilkeler, hemşirenin etik eylemde bulunmasını mesleki bir sorumluluk haline getirmiştir. Hemşirelik mesleğinin yapısında önemli role sahip olan etik ilkeler/kodlar hemşirenin düşüncelerine, davranışlarına yön vermektedir. Hemşirelik mesleğinin etik ilkeleri; zarar vermeme-yararlılık, özerklik/ bireye saygı, mahremiyet ve sır saklama, adalet ve eşitliktir. Hemşireler mesleklerini uygularken bu ilkelere uymaları gerekmektedir. Bu ilkelere uyan hemşire uygulamalarında etik sorunlar yaşamayacaktır. Çünkü neyi yapması ya da yapmaması gerektiğini bilecektir. Hemşirelikte etik eğitimi; çağdaş hemşirelik rollerinin uygulanmasında, kaliteli hasta bakımı ve hemşirelik mesleğinin profesyonel rollerinin uygulanması için gereklidir. Mesleki etik eğitimi, hemşirenin mesleki yaşantısında etik davranabilmesini ve etik kararlar verebilecek duruma gelmesini amaçlamaktadır. Hemşirelik

uygulamalarında etik bilincin ve duyarlılığın gelişmesinde etik eğitimi son derece önemlidir. Etik eğitimi aynı zamanda öğrencilere meslek bilincinin kazandırılmasını sağlamaktadır. Profesyonel hemşirelik uygulamalarında etik yaklaşımın uygulanması için hemşirelik eğitiminde etik eğitime önem verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenle temel hemşirelik eğitiminde etik dersi mutlaka yer almalıdır.

Anahtar sözcükler: etik dersi, hemşirelik, hemşirelik eğitimi

HEMŞİRELİK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİMLERİNE VE MESLEKLERİNE BAKIŞI

Öğr.Gör. Cemil YAVUZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cyavuz@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi, Muhammed İLİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, milik@mu.edu.tr

ÖZET

Hemşirelik mesleği teorik ve uygulamalı bir eğitimidir ve lisans eğitimi Türkiye’de ve Avrupa’da ilk kez 1955 yılında Ege Üniversitesi’nde başlanmıştır. Ülkemizde meslek seçimine bakıldığında çoğunlukla meslek seçimi tesadüflere bağlıdır. Mesleği benimseme ve profesyonelce uygulama konusundaki temeller, yani meslek bilinci öğrencilik yıllarında atılır. Sonuç olarak dört yıllık lisans eğitimleri süresince hemşirelik mesleklerine ait görüşlerin üniversite ortamının ve verilen hemşirelik eğitiminin mesleğin benimsenmesi ve profesyonelce uygulanmasında olumlu yönde değişim yaratması beklenebilir. Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik öğrencilerinin eğitimlerine ve mesleklerine bakış açılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Method: Araştırma 2016 yılında yapılan tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırma örneklemini 1. ve 4. sınıfta okuyan tüm (400) öğrencilerden seçilmiştir. Veriler 5-9 Aralık tarihleri arasında 19 sorudan oluşan anket formu ile toplanılmış, değerlendirmede yüzde ve ki kare kullanılmıştır. Öğrencilerin %64,8’i kız, %35,2’si erkektir. Öğrencilerin %63,8’inin bölümü lisans yerleştirme sınavına ilk girişte kazandıkları, %72,8’inin ilk 9 sırada tercih ettikleri görülmüştür. İlk 9 sırada tercih etme oranı 1 sınıflarda(%82,7) 4 sınıflardan(%66,8) anlamlı olarak daha yüksektir. Tercih etmede etkili faktör (%47,4) iş bulma kolaylığıdır. İdeali olduğu için seçenlerin oranı%22,5dir. Tercih etme nedenleri ile sınıflara arsında anlamlı ilişki yokken, erkeklerde (%63,1) iş bulma kolaylığının oranı kadınlardan (%39) yüksektir. Yerleşmeden önce hemşirelik hakkındaki görüşleri kısmen (%38)olumlu ve olumlu(%36)dur. Olumlu olanların oranı kızlarda (K:%40,5, E:%27,7) anlamlı düzeyde yüksektir. Öğrenciler eğitimlerinden memnun(%24,5) yada kısmen (%48,2)memnundur. Birinci sınıflarda ve erkeklerde memnun olma oranı anlamlı olarak daha azdır. Öğrenciler mesleğin benimsenmesinde öğretim elemanının etkisini (%39,2) verilen eğitimden (%32) daha fazla olduğunu belirtmektedir. Öğrencilere meslek hakkındaki görüşü sorulduğunda olumlu diyenlerin oranı (%39,2) iken toplumdaki imajı sorulduğunda olumlu diyenlerin oranı %33,2 olmuştur. Bu oran 4 sınıflarda(1.snf: 40,7; 4.snf:%28,8) anlamlı düzeyde daha azdır. Mezun olduktan sonra hemşirelik mesleğini yürütmeyi isteme durumu incelendiğinde; %69,8’inin evet dediği görülmüştür. Bu oran 4.sınıflarda (1.snf: %63,3’ü 4.snf:73,6) daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin eğitimlerine ve mesleklerine bakışı olumludur. Okul eğitimi bu süreci olumlu etkilemektedir.

Anahtar sözcükler: bakış açısı, eğitim, hemşire, meslek, öğrenci

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Öğr.Gör. Cemil YAVUZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cyavuz@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi, Abdulkadir KARA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, karaaa@mu.edu.tr

ÖZET

Hemşirelik eğitimi teorik ve uygulamalı bir eğitimidir. Klinik eğitim hemşirelik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Hemşirelik öğrencisi 4 yıllık lisans eğitiminde okulda aldığı teorik bilgileri uygulama alanlarında pratik bilgiye dönüştürür. İlinde üniversite hastanesi olmayan okullar klinik eğitimlerini daha çok devlet hastanesi ve aile sağlığı merkezlerinde yürütür. Bu alanlarda öğrenci birçok sorun yaşar. Yapılan çalışmalar bu sorunları hastane çalışanları arasındaki iletişim sorunları, öğretim elemanları tarafından uygulama performansının yeterli değerlendirilmemesi, giyinme odası ve toplantı odasının olmaması veya yetersiz olması, beslenme ihtiyaçlarının tam olarak karşılanmaması, hata yapma korkusu, hasta ile yeterli iletişim kuramama, uygulama kapsamında olmayan servis işlerinin yaptırılması olarak göstermektedir. Bu çalışmada Fethiye Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerinin klinik uygulamalarda yaşadıkları sorunları tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Evrenini klinik uygulamaya çıkmış 2, 3, 4 sınıfta okuyan 661 öğrenciden, örneklemini ise evrenin %20 si alınarak belirlenmiş 127 kişiden oluşmuştur. Veriler 05-07.01.201 tarihleri arasında 31 sorudan oluşan anket yöntemiyle toplanmıştır. Veriler SPSS programında sayı ve yüzde dağılımlar olarak değerlendirilmiştir. Araştırma

için etik kurul onayı ve öğrencilerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Araştırmaya katılanların %68,5'i kadın, %55'i 18-20 yaş grubundadır. Öğrencilerin %55,9'u bölüme üniversite sınavına ilk girişte yerleşmiştir. Bölümü isteyerek seçenlerin oranı %50,4 tür. Öğrencilerin %33,1 inin ailesinde sağlık çalışanı vardır ve mezun olduktan sonra hemşirelik yapmak isteyenlerin oranı %61,4 dür. Öğrencilerin klinik uygulamalarında %24,5 -% 47,2 arasında iletişim sorunu yaşamaktadır. En az iletişim sorununu hasta ile yaşarken(%24,5) en çok hemşire(%47,2), personel(%35,4), öğretim elemanı(%35,3), doktor(%31,5) ve hasta yakını (%30,7) ile yaşamaktadır. Öğrencilerin % 63,8'i uygulamalarında rahat(huzurlu) çalışmadıklarını %46,5'i hastanede soyunup giyinebilecekleri bir odanın olmadığını, %63,8 derse ait ile ilgili kliniklerde uygulama yapmadığını, %68,5'i derste öğrendiği teorik bilgiyi uygulamada pekiştirme fırsatı bulamadığını, %48'i öğrendiği bilgileri doğrultusunda hastaya hemşirelik bakımı veremediğini belirtmiştir. Öğrenciler klinik uygulamada merak ettiği soruları daha çok hemşire(%48,2) sonra doktor(%15,7) ve öğretim elemanından (%10,2) öğrendiğini, uygulamayı en rahat hemşire ile (%40,9) en az öğretim elemanı ile (9,4) yaptığını, uygulamalarda en fazla hemşireden(%50,4) en az öğretim elemanından(%7,1) yardım aldığını öğretim elemanının (%52,8)'i yeterli model olamadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %36,2 si uygulamalarında haksız yere suçlandıkları bir durum yaşadığını, %49,6 görevi dışında sorumluluk(iş) verildiğini, %44,9'u ise kliniklerde eldiven maske gibi malzemelerden kolaylıkla yararlanmadığını belirtmiştir. Klinik uygulamalarının öğretim elemanı tarafından değerlendirilmesini ağırlıklı olarak(%81,9) iyi ve çok iyi olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin klinik uygulamalarda yaşadığı sorunlar diğer okullarla benzerdir. Bu sorunların çoğu klinik uygulama yapılan alanların nitel ve nicel yetersizliğinden ve son yıllarda artan öğrenci kontenjanları oranında öğretim elemanı sayısı, bina ve derslik olanaklarının artmamasındandır.

Anahtar sözcükler: hemşirelik öğrencisi, klinik uygulama, sorun

HİJYENİK PED AMBALAJI ÜZERİNDEKİ KENDİ KENDİNE MEME MUAYENESİ UYARILARININ KIZ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi, Ebru POLAT, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 6011994@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Ayşe KOYUN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ayse.tastekin@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde tanı, tedavi ve sağlık kuruluşlarından yararlanma olanaklarının artmış, doğuştan beklenen yaşam süresi uzamış ve toplum kendi sağlığı konusunda daha da bilinçlenmiştir. Buna rağmen gelişmekte olan ülkelerde erken tanı yöntemlerinin yetersizliği, erken tanıya yönelik insanların duyarsızlığı ve inançsal faktörler kanser insidanslarını etkilemektedir. Kanserde erken tanı konulduğu zaman, hastanın kesin tedavi şansı artmakta ve yaşam süresi uzamaktadır. Dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de kadınlarda en çok görülen kanser türü meme kanseridir. Ülkemizde yapılan araştırmalarda kadınların kendi kendine meme muayenesi (KKMM) yapma ve bilme düzeylerinin yeterli olmadığı belirlenmiştir. Bu çalışmada hijyenik kadın pedleri eğitim aracı olarak kullanılarak, kadın sağlığı açısından çok önemli olan KKMM kanseri hakkında farkındalık uyandırılması amaçlanmıştır. Bu çalışma TUBİTAK 2209A -Üniversite Öğrencileri Yurt İçi / Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından 1919B011601872 başvuru numarası ile desteklenmiştir. Bu çalışma tek gruplu öntest - sontest düzeninde, Afyon Kocatepe Üniversitesi Afyon Sağlık Yüksekokulu'nda, 300 kız öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler Tanıtım Formu, Meme Kanseri Taramalarında Champion'un Sağlık İnanç Modeli Ölçeği ve Değerlendirme Formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve nonparametrik testler kullanılmıştır. Veriler değerlendirildiğinde, öğrencilerin yarısından fazlasının KKMMden haberdar olduğu ancak çoğunun düzenli KKMM yapmadığı ve yaklaşık yarısının ne zaman yapılacağını bilmediği saptanmıştır. Öğrencilerin neredeyse tamamı ped ambalajlarını okuduktan sonra KKMMyi yapacağını, bu uygulamanın farkındalık yaratacağını ve yaygınlaştırılması gerektiğini bildirmiştir. Meme kanseri vakalarının çoğunun ilk olarak KKMM ile saptandığı göz önüne alınarak; kadın sağlığını korumak, geliştirmek, meme kanserinde erken tanı sağlamak, KKMM ve meme kanseri konusunda farkındalık yaratmak için bu uygulamanın yaygınlaştırılması önerilmektedir. Ayrıca bu proje fikrinin koruyucu sağlık hizmeti kapsamında hizmetten daha çok bireyin yararlanmasına, hizmeti veren birey sayısında ve zamanında tasarruf sağlamada, gelecekte hizmetin yaygınlaşması ile sağlıkta harcanan maliyeti düşürmede, hem ülkenin ve hem de bireylerin ekonomisine önemli katkı vereceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: hijyenik ped, kadın sağlığı, kendi kendine meme muayenesi, meme kanseri

MEME KANSERİ OLMAK

Yrd.Doç.Dr. Fatma BİRGİLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, fatmab@mu.edu.tr

ÖZET

Kanser hastaları ile hem öğrenciliğimde hem de sonrasında çalışmış hemşirelik bölümünde çalışan akademisyenim. Meme kanseri tedavisi gördüğüm dönemde yaşadıklarımı bu yazıda tedavi alan gözü ile bir değerlendirme yaparak hem hastalara hem de hemşirelik eğitiminde dikkat etmeleri gereken konularda öğrencilerde farkındalık yaratmak istedim. GELİŞME; Lisans ve yüksek lisans öğrencisi iken meme kanseri tanısı ile opere olmuş bir hasta hastam olmuştu. Yine yeni çalışmaya başladığımda bir meslektaşımı meme kanserinden kaybettik. İkisi de hem fizyolojik hem de psikolojik anlamda çok sıkıntı yaşadılar. Yıllar sonra meme kanseri tedavisi gördüğüm bu dönemde yaşadıklarımı anlatarak tedavi alan gözü ile bir değerlendirme yaptım. Hikayem 2013 yılı haziran ayında elle kendi kendime meme muayenesi sonucu sağ meme üst kadranda bir sertlik bulmamla başladı. Yıllık düzenli mamografi ve muayene yaptıran bir kişi olmama rağmen hiç de beklemediğim bir anda böyle bir gerçekle karşılaştım. Hemen ardından başlayan tanı işlemleri, cerrahi, kemoterapi ve radyoterapi sürecinde bugüne dek anlattığım, uyguladığım, gözlediğim, inandığım kanserle ilgili her şeye farklı bir konumdan bakıp gerçek bir öğrenme yaşantısına sahip oldum, yani "KARŞI TARAF" geçtim. Ameliyat sonrası varis çorabı giymem konusunda değil ama ve spirometri kullanmam konusunda dikkatli davranıldı. Ameliyat sonrası yapılması gereken saat başı spirometer ile 10 egzersiz yaparak akciğerleri ateletaziden korumaktı. Erken mobilize olmak, derin solunum öksürme egzersizi yapabilmek başarılarımdı. Ameliyat sonrası mobilizasyonu hemşireler önemsiyor ve başarıyorlardı. İmmobilize hastalarda dakikadaki solunum hacminin ve tidal hacmin azaldığı gösterilmiştir. Kas gücünde azalma, solunum kaslarının dekondisyonu, göğüs duvarının tam genişleyememesi nedenleri ile vital kapasite ve fonksiyonel rezerv kapasite %25-50 oranında azalır. Akciğerde yetmezlik olur, hemşirelerin mobilizasyonu sağlamaları önemli bir hemşirelik faaliyetiydi. Hemşirenin eğitim ve danışmanlık rolü konuları teoride kalıyordu. Özerklik, mahremiyet ve benzer kavramlar da kendi talebinizle uygulamada yaşam buluyordu. Aksi halde göz ardı edilebiliyordu. Tedavi edilen taraftaki el ve kolumu ömür boyu korumam gerekir. Çünkü lenfödem cerrahiden hemen sonra oluşabileceği gibi, aylar, hatta yıllar sonra da ortaya çıkabilir. Kolumu yüksek tutup, sıkıştırmayacağım, zedelemeyeceğim, enfekte etmeyeceğim. Ayrıca ruhsal durumu değerlendirmek için de ölçekler kullanılabilir. Bu hastalıkta moral, ilaç ve tedaviden daha önemli.

Anahtar sözcükler: hemşire, meme kanseri, ruh sağlığı

ÖĞRENCİLERİN ÖTENAZİYE İLİŞKİN DÜŞÜNCELERİ

Yrd.Doç.Dr. Fatma BİRGİLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, fatmab@mu.edu.tr

Uzman Pınar TULUP, Acıbadem Bodrum Hastanesi, pnrtlp@windowslive.com

Uzman Makbule ŞANLI, Özel Kent Hastanesi, Çiğli/İzmir, makbulesanlii@gmail.com

Uzman Zümrüt DEDEOĞLU, Bakirkoy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, İstanbul, dedeoglucigdem664@gmail.com

Uzman Sezgin ÖKSÜZ, Acıbadem Üniversitesi Atakent Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Küçükçekmece/İstanbul, sezginoksuz@gmail.com

ÖZET

Ötanazi kavramı çok eski çağlardan beri tartışılan gelen, günümüzde tıp, hukuk, din, sosyoloji ve etik gibi birçok alanı ilgilendirmektedir ve ötanazi "ölüm hakkı" olarak kabul edilmektedir. Araştırma; öğrencilerin ötanazi hakkında düşüncelerini belirlemek amacıyla planlanan, tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırma 2014-2015 yılında Muğla Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ile Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümlerinin 1. ve 4. sınıflarında öğrenim gören tabakalı tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenen 401 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, anket formu (ötanazi ile ilgili bilgi ve görüşleri belirlemeye yönelik 15 soru, sosyo-demografik özelliklerini 10 soru) aracılığıyla toplanmıştır. Veriler, SPSS 20.00 paket programı kullanılarak sayı, yüzde ve ki-kare analizi ile değerlendirildi. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin çoğunluğunun (%55,1) kız, (%66,6) hemşirelik bölümünde, (%51,4) 1.sınıf oldukları, (%34,4) ötanazi uygulaması için "insan/hasta hakkı" olduğunu düşündükleri, (%59,6) terminal dönemde hastayla karşılaşmadıkları, (%55,9) ötanazi hakkında okuldan bilgi sahibi oldukları, (%54,9) ölümcül hastalığı olan kişilerin kendi yaşamına son verme hakkı olmadığını, (%75,1) dini inancının ötanaziye engel olduğunu, (%23,4) ülkemizde ötanazinin yasallaşmasını istedikleri ve (%65,10) yasal düzenleme yapılması durumunda ötanazi uygulayacak ekipte görev almak istemedikleri saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin sınıflarına ve bölümlerine göre terminal dönemde olan hasta ile karşılaşma durumları, ötanazi uygulaması hakkında düşünceleri, ötanazi hakkında bilgiyi okuldan edinme, ötanazinin ülkemizde yasallaşmasını isteme durumları arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,05). Günümüzde kronik hastalıkların artması, teknolojik gelişmeler ve yaşam süresinin uzaması ile birlikte artık yaşam kalitesi, palyatif bakım ve iyi ölüm gibi kavramlar da önem

kazanmıştır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda tıp, hukuk, felsefe ve etik tarafından ölme hakkı olduğu kabul edilmektedir. Bu durumda toplumlar tüm disiplinleri tarafından kabul gören bir ötanazi politikası geliştirmek durumundadırlar. Ayrıca sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin ötanazi konusunda eğitimleri ve farkındalıkları artırılmalıdır. Ülkemizde de başlayan öta-nazi tartışmalarına, Hemşirelik ile Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinin görüşlerinin yansıtılması ile çalışmanın bu konudaki bilimsel tartışmalara faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: fizyoterapi ve rehabilitasyon, hemşirelik, öğrenci, ötanazi

ÖĞRENCİLERİNİN ANTİBİYOTİK İLAÇ KULLANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Fatma BİRGİLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, fatmab@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi, Beyza BİNGÜL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, green_way_80@hotmail.com

ÖZET

Uygunsuz antibiyotik kullanımı toplumda dirençli bakterilerin hızla yaygınlaşmasına neden olan önemli bir halk sağlığı problemidir. Antibiyotikler en çok reçete edilen ve en sık kullanılan ilaç grubudur. Antibiyotik kullanılmadaki amaç enfeksiyon hastalığını tedavi etmek ve olası enfeksiyon gelişimini önlemektir. Bu da ancak akılcı antibiyotik tedavisi ile gerçekleşir. Akılcı antibiyotik kullanımının temel ilkeleri doğru ilacın, doğru endikasyonla, doğru dozda, doğru zamanda ve doğru yoldan uygulanmasıdır. Akılcı antibiyotik kullanımı sadece tedavinin etkinliği için önemli değil, aynı zamanda, yüksek maliyetleri, istenmeyen yan etkileri ve antimikrobiyal direncin yayılmasını da önler. Dünya Sağlık Örgütü'nün Temel İlaçlar ve Aşılar Eylem Planı'nda da, bu görüşe paralel düşünceyle, toplumun doğru ilaç kullanma bilincini geliştirmeye yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir. Bu amaçla antibiyotik üreticisi firmalar, eczacılar ve hekimler sürekli işbirliği içinde çalışmalı ve mutlaka görsel ve yazılı basın organlarının desteği ile toplum da eğitilerek uygun antibiyotik kullanımı konusunda bilinçli insanların oluşturduğu bir ortam yaratılmalıdır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin antibiyotik kullanım durumlarını belirlemek amacıyla kesitsel ve tanımlayıcı olarak yapıldı. Araştırmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 1.ve 4.sınıfta okuyan (420 öğrenci), örneklemini ise tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 267 öğrenci oluşturdu. Araştırma verileri, anket formu (41 soru) aracılığıyla toplanmıştır. Sonuçlar: Öğrencilerin %65.90'u kız, %58.40'ü 1. sınıf oldukları, %41.20'sinin devlet yurdunda kaldıkları, %62.50'inin gelir-gider durumunun denk olduğu, %85.40'ının antibiyotik kullandığı, %21.30'unun reçetesiz ilaç kullanmaları ve reçetesiz ilaç kullananların da %75.44'ünün eczacı önerisi ile antibiyotik kullandıkları saptanmıştır. 1. ve 4. sınıfta okuyan öğrencilerin antibiyotik kullanım davranışları, kullandıkları antibiyotik ilaçları bilmeleri, antibiyotiği doğru kullanımını bilme arasında fark bulunmuştur ($p<0.05$). Öğrencilerin %64.00'i gereksiz antibiyotik kullanımı, antibiyotiklerin etkinliğini azaltır ve bakterinin direnç kazanmasına neden olur ifadesine çok doğru, %59.20'si antibiyotikler çok fazla ve gereksiz yere kullanılmaktadır ifadesine çok doğru, %76.80'i ise öğrenciler akılcı antibiyotik kullanımı konusunda bilgilendirilmelidir ifadesine çok doğru olarak cevap verdikleri, %41.20'i diğer insanlar ile kendilerini karşılaştırdıklarında çok az sıklıkta, %47.20'si ise bazen nezle veya grip olduğunda antibiyotik kullandıklarını düşündükleri tespit edilmiştir. 1. ve 4. sınıf öğrencilerin antibiyotik kullanımı ile ilgili davranışları arasında fark bulundu ($p<0.05$). Öğrencilerin büyük çoğunluğunun akılcı antibiyotik kullanımını bilmedikleri, bu konuda 1. ve 4. sınıf öğrenciler arasında fark olduğu saptandı. Öğrencilere lisans ders programları içinde antibiyotiklerin akılcı kullanımı konusunda eğitim verilmeli, akılcı ilaç kullanımının önemi konusunda farkındalıkları artırılmalıdır.

Anahtar sözcükler: antibiyotik kullanımı, hemşirelik öğrencileri, antibiyotikler

OLAĞANÜSTÜ (AFET) DURUMLARDA ETİK YAKLAŞIM

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necla TOGUÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, neclatoguc@hotmail.com
Doç.Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, media@mu.edu.tr
Uzman Serap GÖKBEL SÖNMEZ, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastanesi, serapgokbel@hotmail.com

ABSTRACT

Olağanüstü durum (afet) toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, sosyal, ekonomik ve çevresel kayıplara neden olan, insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplum yaşantısını bozan doğal veya insan kaynaklı olaylar olarak tanımlanmaktadır. Yangınlar, seller, fırtınalar, tsunamiler, depremler, nükleer ve biyolojik saldırılar, terrorist saldırılar, uçak, gemi ve tren kazaları, epidemiler, pandemiler vb. durumlar olağanüstü durumlar kapsamında yer almaktadır. Afet bölgelerinde, insan hakları ihlallerini arttıracak birçok durumlar gelişmekte, özellikle olağan düzende bozulma, insanların temel ihtiyaçlarını karşılamak için yardıma ihtiyaç duyma, aile

parçalanması ve ciddi nüfus hareketleri meydana gelebilmektedir. Olağanüstü durum doğru zamanda doğru yerde ulaşımı, tıbbi yardım, su ,besin, taşımatı içeren gerekli rahatlamayı sağlayan multidisipliner koordinasyonu gerektirir. Meydana gelen afet türü her ne kadar toplumun tamamını etkilese de, en fazla risk altında olan gruplar çocuklar, engelliler ve yaşlılar olup, özellikle çocuklar afet sırasında ve sonrasında en fazla etkilenen, en fazla can kaybına ve psiko- sosyal travmaya maruz kalan bireylerdir. Afet döneminde bir takım etik sorunlarla karşılaşabilmektedir. Afet mağduru bireyin fiziki güvenliğinin sağlanması, beslenme, sağlık ve barınma hizmetlerinin verilmesi en temel ihtiyaçlarındandır. Bu anlamda afet sırasında toplumdaki bireylerin haklarına ve mahremiyetine saygı duyulmalı, afet anı ve afet sonrası dönemlerde afetzedelere cinsiyet, yaş, cinsel yönelim, ırk, dil, din, sosyo-ekonomik durum ve siyasal tercihler ayrımcılığı yapmaksızın yürütülen hizmetlerin etik ilkeler göz önünde bulundurularak eşit olarak verilmesine dikkat edilmelidir. Kaynaklar Ashton H. (2008). Legal and Ethical Aspects of First Medical Response to Disasters – Background Paper, International Workshop, Rome 11-12, December, 2008. Ekşi A. (2015). Afet Yönetiminde İçsel Denetim Aracı Olarak Etik, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 8 (15), 1307-9832. Geale S. K. (2012) .The ethics of disaster management, Disaster Prevention and Management: An International Journal, 21 (4): 445-462 Tel H. (2016). Olağanüstü Durumlar ve Hemşirelik, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 19:4

Keywords: afet, etik, olağanüstü durum

SAĞLIK ALANINDA KLİNİK UYGULAMA HAKKINDA SON SINIF ÖĞRENCİLERİ NE DÜŞÜNÜYOR?

Arş.Gör. Özge İPEK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgeipek@mu.edu.tr
Prof.Dr. Banu BAYAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bbayar@mu.edu.tr

ÖZET

Fizyoterapistlik 20. yüzyılın ilk dönemlerinde savaşlardaki yaralanmaları tedavi edebilmek amacıyla geliştirilmiş, genel sağlığın kazanılması ve sürdürülmesinde önemli bir yere sahip olan meslektir. Toplumun ihtiyaçlarını karşılamak üzere temel sağlık ekibinde yer alan, pozitif bilime katkı sağlayan alanlardan biridir. İdeal fizyoterapi eğitiminin teorik ve pratik olmak üzere iki önemli komponenti vardır. Teorik ve pratik dersler birlikte işlenerek öğrenciye mezun olmadan önce gerekli olan becerileri kazandırmayı amaçlar. Son sınıfta öğrencilere elde edilen bilgi birikimini uygulama deneyimleri ile sürdürme imkanı tanınırken, farklı kurum ve ortamlardaki tedavi yaklaşımları ile öğrenme deneyimi kazandırılır. Çalışmanın amacı son sınıf fizyoterapi öğrencilerinin Klinik Çalışma I ve II dersi kapsamında, dönem içinde yaptıkları mesleki uygulamalarına dair düşüncelerini incelemektir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan 17 maddeden oluşan 'hiç memnun değilim- memnun değilim- memnunum- çok memnunum- son derece memnunum' şeklinde 5'li likert tipteki anket yardımıyla öğrencilerin dönem içi uygulamaya dair görüşleri sorgulanmıştır. Çalışmaya 38'i kız (%59.37), 26'sı erkek (%40.63) 64 gönüllü öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.78 ± 2.03' tür. Anket sonuçları incelendiğinde öğrencilerin %46.9'unun stajların mesleki ve bireysel gelişimlerini artıracak yönde katkı sağlamadığını, %42.2'si mesleğe ilişkin beklentilerini karşılamadığını ve %46.9'u teorik derslerde öğrendikleri bilgileri uygulamaya döküp pekiştiremediğini belirtmiştir. Öğrencilerin %53.1'i dönem içi uygulamayla meslektaşlarının çalışma koşullarını gözleme fırsatı bulduğunu vurgulamıştır. Fizyoterapi mesleğinin yetkin bir şekilde sürdürülmesinde klinik ortamın ideal şartlarda olması öğrencinin uygulama performansı üzerinde olumlu etki yaratmaktadır. Bu anlamda uygulamalı eğitimlerde kalite standartlarının oluşturulması ve eğitim sürecinin belirlenen standartlara uygun yürütülmesi eğitim öğretimde başarının temeli niteliğindedir. Çünkü eğitim programlarının sadece öğrencilerin sınavlardaki başarı düzeyleri ile değerlendirilmesi yeterli değildir. Eğitim programları ile ilgili yapılan değerlendirmeler, programın niteliği ve program çıktılarının ölçülmesine ait bilgileri de kapsamalı ki beklenmeyen durumlar için strateji geliştirmeye ve değişen şartlara uyum sağlamaya yönelik konularda yol gösterici olsun. Özellikle klinik uygulama, öğrencilere fizyoterapist olmadan önce alan seçimi için yardımcı olmaktadır. Klinik öğretme ve süpervizörlük kavramları üzerinde de durulmalıdır. Bu kavramlarda başarıya ulaşma, klinik karar vermede problem çözme modelinin anlaşılması ile sağlanabilir. Dolayısıyla öğrencilerin mezun olmadan önce aldıkları klinik uygulama dersleri ile yeterliliklerinin sağlanması, teorik bilginin pratiğe dönüştürülme tecrübesinin kazanılması ve eğitimin optimal düzeyde standardizasyonun belirlenmesi ile hem öğrenci memnuniyetini artıracak hem de mesleki otonomiye ulaşmada yardımcı olacaktır.

Anahtar sözcükler: dönem içi uygulama, eğitim, memnuniyet, Fizyoterapi ve rehabilitasyon

SAĞLIK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN TESTİS KANSERİ RİSKLERİ VE BU KONUDAKİ FARKINDALIKLARI

Yrd.Doç.Dr. Güngör GÜLER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gungorguler@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Emine DEPBOYLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eozmen10@gmail.com

ÖZET

Testis kanseri sıklıkla 15-35 yaş arası erkeklerde görülmekte ve giderek artmaktadır. En yaygın belirtisi skrotumdaki tek taraflı ağrısız şişliktir. Kendi kendine testis muayenesinin (KKTM) yapılmaması geç fark edilmesine, ayrıntılı, pahalı tetkik ve tedavi süreçlerine ve hastalığın prognozunun kötüleşmesine neden olmaktadır. Basit bir muayene ile erken saptanabilen, tedavi şansı yüksek bir kanserdir. Yapılan çalışmalar, kanserden korunma ve erken tanıya yönelik uygulamaların öğrencilik döneminde kazanıldığını göstermektedir. Toplum sağlığı hemşireleri, özellikle risk grubunda olan 15-35 yaş grubu erkekleri KKTM konusunda bilgilendirerek erken teşhisine ve tedavisine katkı sağlayabilirler. Çalışmamızda, Sağlık Bilimleri Fakültesi erkek öğrencilerinin testis kanseri risk durumlarının, bilgilerinin ve KKTM uygulamalarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Kesitsel tipteki araştırmanın çalışma grubunu Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde 2015-2016 döneminde öğrenim gören 752 erkek öğrenciden gönüllü 367'si oluşturmuştur. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket kullanılarak toplanmıştır. Ankette öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini, testis kanseri risk durumlarını, testis kanseri ve KKTM konusunda bilgi ve uygulamalarını değerlendiren 41 soru sorulmuştur. Veriler, SPSS 20.00 paket programında ki-kare, sayı ve yüzdelik kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma için etik kurul, kurum ve öğrencilerden yazılı izin alınmıştır. Sağlık bölümü öğrencilerinin %35,1'i 18-20, %52,9'u 21-23 ve %12,0'si 24 yaş ve üzerindedir. Öğrencilerin %43,32'si hemşirelik, %45,8'i fizik tedavi ve rehabilitasyon, % 5,2'si beslenme ve diyetetik, % 5,7'si ise sağlık yönetimi bölümündedir. % 19,9'u birinci, % 39,2'si ikinci, %22,9'u üçüncü ve %18'i dördüncü sınıftadır. Öğrencilerin; %48'i ilde, %34,6'si ilçede, %17,4'ü köyde yaşamaktadır. %79,3'ünün testis kanserini duyduğu, yalnızca %29,8'inin bilgi aldığı belirlenmiştir. %14,4'ü sık görüldüğü yaş aralığını, %29,2'si bulgularını ve %45,2'si testis kanserinin risk faktörlerini bilmektedir. Yüzde 18'inin KKTM'nin ne sıklıkta yapılması gerektiğini, %7,4'ünün ne zaman yapılması gerektiğini bildiği belirlenmiştir. Testis kanseri risk durumlarına bakıldığında; %3,5'inin ailesinde testis kanseri olduğu, testis muayenesi olan öğrencilerin oranı %13,6 olup, % 4,1'inde testislerle ilgili patoloji saptanmıştır. Bu patolojiler baktığımızda 3 kişide inmemiş testis, 2 kişide infertilite, 1 kişide Klinefelter Sendromu, 1 kişide de HIV mevcuttur. Öğrencilerin yalnızca %9,3'ü KKTM yapmakta, yapanların %91,2'si yanlış yapmaktadır. Bölümlere ve sınıflara göre testis kanserini duyma, bilgi alma, KKTM'ni duyma ve bilme durumları arasındaki istatistiksel karşılaştırmalarda hemşirelik bölümü, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri lehine anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Testis kanseri risk faktörlerini bilme ve testis kanserinin sık görüldüğü yaşı bilme bakımından bölümler arasında hemşirelik öğrencileri lehine anlamlı bir fark varken, sınıflar arasında fark bulunmamıştır. Anne eğitimi ve gelir düzeyi ile testis kanseri ve KKTM ile ilgili bilgi ve uygulamalar arasında yapılan karşılaştırmalarda anlamlı bir sonuç çıkmamıştır ($p > 0,005$). Araştırma sonucunda sağlık bölümündeki erkek öğrencilerin testis kanserine ilişkin farkındalıkları ve KKTM uygulamaları yetersiz bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda erkek adölesanların 15 yaşından itibaren halk sağlığı hemşireleri ve aile sağlığı elemanları tarafından testis kanseri ve KKTM konusunda bilgilendirilmesi, birinci sınıftan itibaren öğrencilerin bu konudaki farkındalıklarının artırılması, özellikle riskli öğrenciler başta olmak üzere tüm öğrencilerin KKTM yapmaları için bilgi ve uygulamalarının desteklenmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Erken tanı, Kanser, kendi kendine testis muayenesi, testis kanseri

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN İLK YARDIM EĞİTİMİ ÖNCESİ BİLGİ VE YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Öğr.Gör. Gülsüm YETİŞ, İnönü Üniversitesi, gulsum.yetis@inonu.edu.tr
Öğr.Gör.Dr. Perihan GÜRBÜZ, İnönü Üniversitesi, perihan.gurbuz@inonu.edu.tr

ÖZET

Nüfusun artmasıyla birlikte kazalar ve hastalıkların oranı da artmakta ve ilk yardım uygulaması gerektiren durumlarla karşılaşma ihtimali yükselmektedir. Acil yardım ekipleri olay yerine gelene kadar hasta yada yaralının çevresinde bulunan kişilerin müdahaleleri hayat kurtarıcı olabildiği gibi eğitim almamış kişiler tarafından uygulandığında olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Bu nedenle ilk yardım uygulayacak olan kişilerin doğru uygulamalarda bulunmaları son derece önemlidir. Bu çalışmada amacımız; önlisans müfredatına göre ilk yardım eğitimi alacak öğrencilerin, eğitim öncesi ilk yardım bilgi düzeylerini belirlemek ve ilk yardım eğitimi sırasında daha fonksiyonel olabilecek bakış açıları geliştirmektir. Kesitsel ve tanımlayıcı türde yapılan bu araştırmanın örneklemini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören ve

önlisans eğitimindeki ders müfredatına göre henüz ilk yardım eğitimi almamış olan 432 öğrenci oluşturdu. Araştırmanın uygulanmasına başlamadan önce gerekli kurumlardan yazılı ve öğrencilerden gönüllülük esasına dayanarak sözlü izinler alındı. Araştırmada; araştırmacılar tarafından literatür bilgilerinden yararlanılarak hazırlanan anket formu kullanıldı. Veriler güz dönemi başında, anket uygulama yöntemi ile toplandı. Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri bilgisayar ortamında SPSS 17.0 paket programı kullanılarak, tanımlayıcı istatistik (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) ve kare analizleri ile yapıldı. Sonuçlar %95lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları 19.85 ± 2.84 ' dir. Öğrencilerin %48.1 'i daha önce ilk yardım eğitimi aldığını, kurs alanların %74.4'ü bu eğitimi meslek lisesinden, %47.4'ü toplamda 10 saatten daha az süre aldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %45.4'ü daha önce ilk yardım gerektiren bir olayla en az bir kez karşılaştığını, %68.3'ü müdahale etmediklerini, %75.9 'u kendisini ilk yardım konusunda yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir. Daha önce ilk yardım eğitimi alan ve 20 saatten fazla süre alanların kendilerini yeterli hissetme oranları diğer gruplara göre daha yüksek oranda ve istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.05$). Kendini yeterli hissetme ile ilk yardım müdahalesinde bulunma durumları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.05$). Kendini yeterli hissetmeyenlerin müdahalede bulunmadıkları belirlendi. Temel yaşam desteğine yönelik uygulama sorularına verilen doğru cevaplar kurs alanlarda, almayanlara göre daha yüksek oranda ve istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.05$). Sonuç olarak; sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin ilk yardım konusunda kendilerini yeterli hissetmedikleri ve eğitim alma durumu, eğitimin süresi gibi faktörlerin öğrencilerin kendilerini yeterli hissetme durumunu etkilediği görüldü. Doğru ilk yardım müdahaleleri hasta yada yaralının hem şansı hem de ihtiyacıdır. Bu nedenle toplumun ilk yardım konusunda bilinçlendirilmesi ve özellikle gençlerin ilk yardım hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: ilk yardım bilgi düzeyi, ilk yardım eğitimi, sağlık hizmetleri

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN SAĞLIK BAKIM GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ*

Uzman Serap GÖKBEL SÖNMEZ, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastanesi, serapgokbel@hotmail.com
Doç.Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, media@mu.edu.tr

ÖZET

Hapishaneler toplumda bulunan hastalıkların yoğun olarak görüldüğü yerlerdir ve bulaşıcı, mental, kronik hastalıkların görülme sıklığı oldukça yüksektir (1,2). Hapishaneler ve burada verilecek sağlık hizmetleri halk sağlığı hizmetlerinin kaçınılmaz bir parçası olup (3), toplumun genelinin sağlığını geliştirmeyi amaçlayan bir halk sağlığı hizmeti kapsamında; hapishanelerdeki sağlık sorunlarının da yakından ele alınması gerekmektedir. Türkiye'de istatistiklere göre hapishanelerdeki tutuklu ve hükümlülerin %1.3'ünü çocuklar oluşturmaktadır. Her geçen yıl sayısı daha da artan ve 2000 yılına göre %79.2 oranında artış gösteren (4) hapishanelerdeki suça sürüklenen çocuklar; halk sağlığı hizmetleri kapsamında ele alınması gereken önemli bir risk grubudur. Bu araştırmanın amacı suça sürüklenen çocukların sağlık bakım gereksinimlerinin belirlenmesidir. Bu tanımlayıcı araştırmanın evrenini; T.C.Adalet Bakanlığı İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda 2015-2016 yıllarında kalan 268 çocuk oluşturmuştur. Örneklem grubu sayısı 158'dir. Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmış olup, verilerin değerlendirmesi SPSS 18.00 hazır paket programı ve tanımlayıcı istatistikler kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada çocukların %34.8'i tutuklu, %38.0'ı hükümlü, %27.2'si ise hükümlüdür. Çocukların %89.8'inin 16-17 yaş grubunda, %93.0'inin bekar, %35.3'ünün sağlık sorunu olduğu, %34.2'sinin bir hastalık geçirdiği, %4.0'inin kronik bir hastalığının olduğu, %68.0'inin daha önce kaza geçirdiği ve yaralandığı, %89.2'sinin sigara, %70.1'inin alkol, %32.9'unun uçuşu madde, %60.8'inin esrar-kokain ve %18.4'ünün diğer bağımlılık yapıcı maddeleri kullandığı saptanmıştır. Ayrıca çocukların %34.2'sinin kendine, %19.7'sinin başkasına zarar verme isteği olduğu, kendine zarar vermek isteyen çocukların %76.2'sinin kesi uyguladığı, %23.8'inin intihar etme isteğinin olduğu belirlenmiştir. Çocukların %3.8'inin sistolik kan basıncının yüksek, %1.9'unun obez, %70.3'ünün çürük diş ve %27.8'inin görme bozukluğuna sahip olduğu, %16.5'inin idrar tutmada zorluk, %6.4'ünün ise geceleri idrar kaçırdığı saptanmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda; suça sürüklenen çocuklara holistik bakış açısı ve multidisipliner yaklaşımla sağlıklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik hizmetler planlanmalıdır.

Kaynaklar: 1.APHA.(2004). Correctional Health Care Standards and Accreditation. <http://www.apha.org/policies-and-advocacy/public-health-policy-statements/policy-database/2014/07/02/12/07/correctional-health-care-standards-and-accreditation>.Erişim tarihi:13.12.2016. 2.Fazel, S. ve Danesh, J.(2002). Serious mental disorders in 23.000 prisoners: a systematic review of 62 surveys. Lancet, 359 (9306), 545-550. 3.Bergh, B.J., Fraserb, G.A. ve Moller, A.L.(2011). Imprisonment and women's health: concerns about gender sensitivity. human rights and public health. Bulletin of the World Health Organization, 89, 689-694. 4.<http://www.cte.adalet.gov.tr/#>.Erişim tarihi:06.09.2016.

*Bu araştırma 15/187 kod numaralı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) tarafından Yüksek Lisans Tez projesi olarak desteklenmiştir

Anahtar sözcükler: hemşirelik, sağlık bakım gereksinimi, suça sürüklenen çocuk

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILIK SÜRECİNE İLİŞKİN BİLGİ VE TUTUMLARI

Doç.Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, media@mu.edu.tr
Lisans Öğrencisi, Mehmet ATAŞ, -, atasmhmt@gmail.com
Lisans Öğrencisi, Ahmet ALTIPARMAK, -, ahmet_altiparmak@hotmail.com
Lisans Öğrencisi, Mehmet Raşit ERTÜRK, -, erturkrasit@gmail.com
Lisans Öğrencisi, Tolga ATMACA, -, atmecatlg@gmail.com

ÖZET

Toplumda yaşlı sayısının artması beraberinde barınma, yeterli gelir elde etme, sağlık harcamalarının karşılanması ve iş olanakları gibi konularda sorun yaşanmasına, beraberinde yaşlı bireye yönelik bir bakış açısı gelişmesine neden olmuştur. Bu görüş yaşlılarla etkileşim içinde bulunulan tüm süreçlerde bireylerin tutum ve davranışlarına yansımaktadır. Bu anlamda toplumun önemli bir kesimini oluşturan üniversite öğrencilerinin yaşlı bireye ilişkin tutumlarının belirlenmesi, yaşlı bireye yönelik olumlu tutum geliştirilmesine ve yaşlı ayrımcılığının önlenmesine önemli katkı sağlayacaktır. Bu tanımlayıcı araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan (n: 321) üniversite öğrencileri ile Mart-Nisan 2015 tarihinde yapılmıştır. Katılımcıların % 52.3'ü kız, % 49.5'nin ailesi il merkezinde yaşamakta, % 10.5'i 6 ve daha fazla kardeşe sahiptir. Öğrencilerin %75.1'i çekirdek aile yapısında, % 22.1'i gelirini giderinden daha az olarak değerlendirmekte, %43'nün annesi ilkököl mezunu ve % 79.8'nin annesi ev hanımıdır. Katılımcıların % 55.1'i yaşlılığı saygı görme, % 22.7'si yalnız kalma, % 36.8'i ise başkalarına muhtaç olma olarak tanımlanmaktadır. %73.5'i yaşlılık döneminde kalp hastalıkları, fiziksel rahatsızlık (%58.9) ve %35.2'si ise psikolojik sorunlar yaşandığını belirtmektedir. Öğrencilerin % 67.3'ü ailesinde yaşlı bireyin olduğunu, %71.7'si yaşlı birey ile birlikte yaşama nedenlerini aile bütünlüğünün korunması olarak göstermektedir. % 16.8'i yaşlı bireyle birlikte yaşamaya bağlı iletişim (% 24.0) ve bakım sorunu (% 46.0) yaşadığını ifade etmektedir. Öğrencilerin %77.9'u yaşlı olan yakınına ziyaret ettiğini, ziyaret etme nedenini ise % 56.4'si gelenekler olarak göstermekte, % 72.3' ü gönüllü olarak yaşlılıkla ilgili aktivitelere katılmaktadır. % 68.7'si ailede yaşlının bakımından çocuklarının sorumlu olması gerektiğini, % 83.2'si yaşlı bireyin yakınları tarafından evde bakımının kültürel yapılarına uygun olduğunu, % 14.6'sı ise huzurevinde bakılması gerektiğini ifade etmektedir. Katılımcıların % 83.2'si ileri yaşlarda anne ve babasıyla birlikte yaşamaya düşündüğünü, % 22.7'si kendini yaşlılığa hazır hissettiğini ifade ederken, %54.8'i yaşlılık dönemi ve sürecine ilişkin bilgi sahibi olduğunu, % 48.9'u bilgi kaynaklarını internet ve % 74.5'i ise çevre olarak belirtmektedir. Araştırma sonucuna göre öğrencilerinin yaşlılığa ilişkin bilgilerinin olduğu, olumlu tutuma sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda üniversite öğrencilerinin müfredat programlarında yaşlılığa ilişkin bilgi ve olumlu tutum geliştirmeye yönelik konulara daha fazla yer verilmesinin gerekli olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: bilgi, tutum, yaşlılık, yaşlılık süreci, üniversite öğrencisi

UTERUS NAKLİNDE ETİK: DEĞERLER VE İLKELER

Yrd.Doç.Dr. Ayşe KOYUN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ayse.tastekin@hotmail.com

ÖZET

1998 yılı Ekim ayının bir cuma sabahı, M. Brännström ve arkadaşları Angela'yı Evre 1b Servikal Kanseri tanısı nedeniyle açık radikal histerektomi ameliyatına alırlar. Ameliyat öncesi Angela'ya bu ameliyatın sonuçları ve komplikasyonları hakkında bilgilendirme yapılır. Angela'ya overleri korunmasına rağmen kalıcı olarak infertil olabileceği anlatılır. Görünüşe göre, Angela çözüm odaklı bir zihne sahiptir. Angela fikrini paylaşır: "Ben sorunun çözümünü biliyorum. Bana annemin rahmini nakledebilirsiniz." Bu fikir, orada bulunanların daha önce hiç aklına gelmeyen bir fikirdir. Ekip öğleden sonra beklenmedik bu teklif için bir masa etrafında toplanmıştır.>>> Uterus, birçok kadın için gebe kalabilme yeteneği olarak kabul edilmektedir. Kadınlar için doğurganlık duygusal ve sosyal bir ihtiyaçtır. Özellikle geleneksel toplumlarda çocuk sahibi olmak ekonomik, psikolojik ve sosyal yönü olan vazgeçilemez bir unsurdur. Çoğu zaman çocuk sahibi olamamak yetersizlik olarak algılanmakta ve bu durum uterus naklinin (UN) önemini daha çok ortaya koymaktadır. İnfertile psikolojik olarak tehdit edici, duygusal olarak tehdit edici, duygusal olarak stresli, ekonomik olarak pahalı ve yapılan işlemler nedeniyle karmaşık bir yaşam krizidir. Üreme teknolojilerindeki son gelişmeler, infertiliteyi büyük oranda çözüme kavuşturmuştur. Buna rağmen halen infertilite sorunu yaşayan bir grup kadın tedavi edilemez durumdadır. Uterin faktör infertilitesi (UFI) olarak adlandırılan durumda uterusun konjenital yada edinsel nedenlerle yokluğu söz konusudur. Son yıllarda UFI konusunda yapılan çalışmalar ümit vericidir. Yakın zamana kadar UFI'ye sahip olan kadınların çocuk sahibi olmaları için evlat edinme ve taşıyıcı annelik dışında bir seçenekleri bulunmamaktaydı. Ancak taşıyıcı annelik UFI için her ne kadar bir seçenek olsa da, çoğu ülkede çeşitli etik ve dini sebepler nedeniyle yasal değildir. Evlat edinme ise ancak

belirli koşullar ve usullerin varlığında mümkündür. Bu nedenlerle günümüzde uterus nakli (UN) UFI'nın potansiyel bir tedavisi olarak kabul edilmektedir. UN'nin özellikle UFI'ye sahip olan kadınların yaşamında, önemli değişimlere yol açacağı kesindir. Ancak işlem öncesinde donör, alıcı ve fetüs için olası tüm riskler iyi değerlendirilmelidir. UN beraberinde yeni etik tartışmaları gündeme getirmektedir. Çünkü UN'nin diğer organ nakillerinden çok farklı yönleri mevcuttur. En önemli farklılık, UN'nin hayat kurtarıcı bir prosedür olmamasıdır. Ayrıca uterus doğumdan sonra çıkarılması sebebiyle, UN ilk geçici nakil türüdür. Sağlık sektöründeki klinik ve etik öncelikler nedeniyle UN'nin etik analizi karmaşıktır. Ayrıca dini, ahlaki ve yasal değişiklikler nedeniyle etik açıdan küresel farklılık görülebilmektedir. Bu çalışmada özellikle Uluslararası Jinekoloji ve Obstetrik Federasyonu (FIGO) tarafından yayınlanan klavuz ve Montreal Kriterleri ışığında UN ile ilgili etik değerler ve ilkeler tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Etik, Uterin faktör infertilitesi, Uterus nakli

YOĞUN BAKIMDA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ÖLÜME VE ÖLMEKTE OLAN BİREYE BAKIM VERMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI

Yrd.Doç.Dr. Ayşe KACAROĞLU VİCDAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aysevicdan@mu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Serpil SÜ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, ssu@konya.edu.tr

ÖZET

Araştırma yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin ölüme ve ölmekte olan bireye bakım vermeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapıldı. Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın örneklemini Türkiye'nin İç Anadolu bölgesinde bir eğitim ve araştırma hastanesinin yoğun bakım ünitelerinde çalışan 70 hemşire oluşturmuştur. Araştırma öncesinde kurumdan ve hemşirelerden onam alınmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile kişisel bilgi formu, Ölüme Karşı Tutum Ölçeği (ÖKTÖ) kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 21 programında değerlendirildi. Araştırmanın verilerinin değerlendirilmesinde Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi ve tanımlayıcı istatistikler kullanıldı. Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 30.75±5.66 (Min: 20 yaş - mak: 43 yaş) 'dır. Hemşirelerin çalışma yılları 9.58±5.94 yıldır. (Min: 1yıl - mak: 25 yıl). Araştırmaya katılanların %80 kadın, %20'si erkektir. %60'ı evli % 40 bekarıdır. Eğitim durumlarına bakıldığında %22.9'u SML, %35.7'si ön lisans, %35.7'si lisans, %5.7'si yüksek lisans mezunudur. Hemşirelerin %42.9'u (n=30) dahili yoğun bakım %57.1'i (n= 40) cerrahi yoğun bakım ünitelerinde çalışmaktadır. Hemşirelerin ölüme ilişkin düşüncelerine bakıldığında, %67.1'nin dini inancı güçlü, %61.4'ü ölüm ile ilgili eğitim almamış, %98.6'sı ölümlerle karşılaşmamış, hemşireler ölümlerle karşılaştığında %60'ı doğal karşıladığını, % 58.7'si üzüldüğünü, %50'si çaresizlik hissettiğini ve %21.4'ü ağladığını ifade etmiştir. Hemşirelerin %85.7'sinin ölmekte olan hastaya bakım vermek istememektedirler. ÖKTÖ'nin alt boyutları puan ortalamalarına bakıldığında, ölüm korkusu alt boyutu 4.41±1.82, ölümden kaçınma alt boyutu 4.81±1.64, tarafsız kabullenme alt boyutu 2.14±1.17, kabul edici yaklaşım alt boyutu 2.75±1.15, ölümü kabullenmeme alt boyutu 4.01±1.72 ve toplam ölçek puan ortalaması 3.54±1.42 puandır. Araştırma sonucunda hemşirelerin çoğunluğunun ölüm ile karşılaştığı fakat ölüm ile ilgili eğitim almadığı, yarından fazlasının ölümü doğal olarak karşıladığı, büyük çoğunluğunun ölümcül hastaya bakmak istemedikleri saptanmıştır. Hemşirelerin ölmekte olan hastaya bakım vermeye ilişkin olumlu tutumlarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: bakım, hemşirelik, ölüm

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE ETİK

Yrd.Doç.Dr. Ayşe KACAROĞLU VİCDAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aysevicdan@mu.edu.tr
Doç.Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, media@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ülkü DEMİRKAN YAPAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ulkuyapar48@gmail.com

ÖZET

Etik, kişi ya da mesleğin davranışlarını düzenleyen ahlaki ilkeler grubu ya da değerler topluluğu olarak tanımlanmaktadır. Mesleki çalışmalarda yapılması ya da yapılmaması gerekenler eylemler konusunda yol göstericidir. Hemşirelik de uygulamaya dayalı bir meslek olduğundan her alanında etik ile yakın ilişki halindedir. Özellikle yoğun bakım gibi önemli birimlerde etik ve etik ilkeler daha da önem kazanmaktadır. Yoğun bakım; kritik hastaların izlendiği, yüksek teknoloji ile donatılmış ve ileri yaşam desteği sağlayan özellikli birimlerdir. Yoğun bakımlarda hastaların yirmi dört saat gözlemleri ve tedavileri yapılır. Bunu yanı sıra bireyin kendisi için yaptığı tüm öz bakım gereksinimleri hemşireler tarafından karşılanır. Yoğun bakım hemşireliği, bireyin fizyolojik, psikolojik, emosyonel ve sosyal dengesini en iyi duruma getirmeyi ve yaşamına doğrudan etki eden bireysel bakımı sağlamayı amaçlamaktadır. Yoğun bakım hemşirelerinin, hastanın durumunda ortaya çıkan değişiklikleri ilk saptayan ve acil durumlarda ekip içinde hızlı karar alması gereken meslek üyesi olarak, karmaşık ve beklenmedik bir anda ortaya

ıkan sorunlarla daha sık karşılaşmaktadırlar. Bu sorunların önemli bir kısmını, etik sorunlar oluşturmaktadır. Genel olarak bakıldığında, yoğun bakım ünitelerinde etik karar vermeyi gerektiren konular arasında tıbbi karar verme, bilgilendirilmiş onam alma, ressıtasyon, beyin ölümü ve organ transplantasyonu, yaşam desteğini başlatmak ve sürdürmek, tıbbi kaynakların adil paylaşımı ve tenazi sayılmaktadır. Yaşanan etik sorunlar, hemşirenin kendisine “İyi ve doğru olan nedir? Yaptığım Şey ahlaki açıdan doğru mudur?” sorusunu sorması etik kavramını gündeme getirmektedir. Genel olarak yoğun bakım birimlerinin ve özel olarak bu birimlerde görev yapan hemşirelerin, ağdaş sağlık sistemi içindeki önemi ve ağrılığı gz önüne alarak bir değerlendirme yapıldığında, yoğun bakım hemşirelerinin etik sorunları daha sık yaşadıkları görülmektedir. Bunun için yoğun bakımda çalışan hemşirelerin hastalarına etik ilkeler doğrultusunda yaklaşmaları önemlidir.

Anahtar sözcükler: etik, hemşirelik, yoğun bakım

SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ

1789-1861 YILLARI ARASINDA OSMANLI DEVLETİNDE EĞİTİM

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com

ÖZET

Osmanlı son dönemi; gerilemenin hissedildiği, hızlandığı ve toprak kayıpları ile birlikte Osmanlı Devleti'nin dış güçlerin etkisine girdiği süreç olarak tanımlanabilir. III. Selim ile etkisini daha yoğun bir şekilde hissettiren bu süreçte Osmanlı Sultanları gerilemeyi durdurabilmek için hep çözüm arayışı içinde olmuşlardır. Sorunlar tespit edilmiş, çözüm için öneriler sunulmuş fakat uygulama konusunda etkisiz kalmıştır. Osmanlı Devleti'nin yıkılması ve yok olması da bu söylemin açık ispatıdır. Osmanlı Devleti'nin varlığını sürdürmemesinin birçok sebebi vardır. Bunlardan hangisi söylene en önemlisi o sebep gibi görünür. Bilinen gerileme nedenlerinin hepsinin birbiriyle ilişkisi vardır. Yusuf Akçura; "Osmanlı Devleti'nin Dağılma Amillerini" eserinde net bir şekilde ortaya koymuş ve sonrasında gelenlerde büyük oranda onaylamıştır. Yalnız eğitim konusunda çağı yakalayamamanın sıkıntısı da kanaatimce Osmanlı Ülkesi üzerinde büyük etkiye sahip olmuştur. Maarifin önemli etkisi maalesef Osmanlı Devleti'nde geç anlaşılmıştır. Eğitim kurumları yenileşme dönemine kadar sadece medreseler, mahalle mektepleri ve Sultan Selim Han Salis tarafından yaptırılan Mekatib-i Askeriyeden ibarettir. Maarif Salnamesinden alınan bilgiye bakıldığında da anlaşılan şudur ki; III. Selim'e kadar maarif ile ilgili veya dünyadaki üniversiteleşme ile ilgili büyük bir adım atılmamıştır. III. Selim döneminde de sadece askeri bir okul açılmış. Savaşlarda yaşanan başarısızlıkların sebebi araştırılmış ve Osmanlı modernleşmesi askeri alana kaymıştır. Maarifin modern manada gelişmesi de II. Mahmut döneminde olmuştur. Bu çalışmada III. Selim, II. Mahmut ve Abdülmecit döneminde eğitimde yapılan modernleşme hareketi incelenmeye çalışılmıştır. Batı tarzı eğitim kurumlarının Osmanlı Devletine girişi ve Osmanlı Modern eğitim sisteminin ilk oluşum aşmaları kısa bir şekilde incelenmiştir. Sıbyan mekteplerinin, rüştiyelerin ve öğretmen okullarının kuruluşu hakkında kısa bilgiler verilerek tarihsel süreç bir özet şeklinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: 1789-1861, II. Mahmut, III. Selim, Osmanlı Devleti

1861-1876 YILLARI ARASINDA OSMANLI DEVLETİNDE EĞİTİM

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com

ÖZET

Abdülaziz, 1861-1876 tarihleri arasında hüküm süren Osmanlı padişahıdır. II. Mahmud'un oğlu ve Abdülmecid'in kardeşidir. Abdülaziz, kardeşinin ölümü üzerine 25 Haziran 1861'de tahta çıkmıştır. Sultan Abdülaziz dönemi sosyal ve siyasî hayatı değiştirecek pek çok önemli değişikliklerin yapıldığı bir devirdir. Döneminde şehzadeler serbest bir şekilde hayatlarını sürdürmüştür. Kara ve deniz ordusunda ıslahatlar yapılmış ve döneminin güçlü devletleriyle baş edebilecek konuma getirilmiştir. Basın sektöründe önemli gelişmeler olmuş, özel gazete ve dergilerin sayısı artmıştır. Sultan Aziz, devlet teşkilatında köklü reformlar yapmıştır. Eyalet sisteminden vilayet sistemine geçiş yapılmış, eğitim kurumlarının sayısı artırılmış ve eğitimde köklü reformlar yapılmıştır. Adalet alanında önemli değişikliklere imza atmıştır. Şurayı Devlet, Divan-ı Ahkâm-ı Adliye ve Divan-ı Muhasebat, Sultan Aziz zamanında kurulmuştur. Askeri harcamalara en fazla pay ayrılan dönemlerden biri Abdülaziz'in dönemidir. Sultan Aziz, dünyanın en güçlü donanmalarından birini kurmuştur. Saltanatı boyunca mektepler inşa etmiş, devrin ilim ve sanat adamlarını desteklemiştir. Eğitime büyük önem vermiş ve eğitim alanında ıslahatlar yapmıştır. İlköğretimde ıslahat yapmış, Maarif-i Umumiye Nizamnamesi Sultan Abdülaziz döneminde hazırlanmıştır. İdadiler ve Sultaniler açılmıştır. Galatasaray Sultanisi Abdülaziz döneminde açılan ve günümüze kadar yansımaları olan bir lise olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında meslek okulları açılmıştır. Lisan Mektebi yabancı dil öğretmek üzere kurulmuştur. Bunun yanında Eczacı Mektepleri, Mülkiye Mühendis Mektebi, Kaptan ve Çarkçı Mektebi Abdülaziz döneminde kurulan diğer eğitim kuruluşları arasındadır. Bunların yanında Abdülaziz özel eğitime önem vermiş Türkçenin geliştirilmesi için özel çaba harcamıştır. Türkçenin geliştirilmesi ve sadeleştirilmesi için girişimler Sultan Abdülaziz döneminde başlatılmıştır. Kısaca bu çalışmada 1861-1876 yılları arasında hüküm süren Sultan Abdülaziz dönemi eğitim kuramları 1898 yılı maarif salnamesi ve elde edilen tetkik eserler aracılığıyla açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: 1861-1876, Abdülaziz, eğitim, Osmanlı Devleti

1965 TARİHLİ HAYAT TARİH MECMUASININ İLK SAYISININ TARİHSEL SÜREÇ VE EĞİTİM BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com

ÖZET

1960lı yıllar Türk Tarihinin siyasal manada çalkantılı olduğu, doğruyu bulma ve arama yönünde yeni bakış açılarına fikirlerle yön verilmeye çalışıldığı bir dönemdir. Bir dönemi bir kuşağı anlamak ve anlatmak ilk önce canlı tanıklar var ise Sözlü Tarih çalışmaları yapılması, ardından yazılı ve görsel arşiv belgelerinin temin edilmesi, dönemle ilgili tetkik eserlerin incelenmesi, yine dönemle ilgili gazete, dergi gibi matbuat ürünlerine bakılmasıyla mümkündür. Özellikle Sosyal Tarih ile ilgi araştırma yapacaklar çeşitli mecmualardan yaralandıklarında özellikle halkın o dönemdeki bakışını, tepkilerini ve ilk reflekslerini anlamada daha başarılı olacaklardır. Belirtilen açılardan bakıldığında 1965 yılında yayın hayatına başlayan Hayat Tarih Mecmuası okuma-yazmanın ilk planda geldiği, televizyonun toplumumuzu daha esir etmediği bir kuşağın bayilerden koşarak aldığı ve yeni sayısını heyecanla beklediği bir dergidir. Önemli tarihçilerimizden Yılmaz Öztunanın neşriyat müdürlüğünü yaptığı dergi 1 Şubat 1965 yılında ilk sayısını yayınlayarak yayın hayatına başlamıştır. Bildiride Hayat Tarih Mecmuasının ilk sayısı değerlendirilerek mecmuanın içeriği, Tarih Eğitimi açısından okuyucuya katkısı ve sağladıkları hakkında değerlendirme yapılmaya çalışılacaktır. Yılmaz Öztuna tarihçi olması hasebiyle derginin ilk sayısının ilk yazısını kendi yazmıştır. 50 Yıl Önce I. Dünya Savaşına Girmiştik isimli makalesinde Öztuna resimlerle, belgelerle ve istatistiklerle konuyu açıklamaya çalışmıştır. Tarih Eğitiminde önemli unsurlardan birisi olan görselliği kullanarak yapılan açıklamalar okuyucunun hem ilgisini çekmekte hem de okuduğu metinle ilgili aynı sayfada görsel zekasını kullanarak karşılaştırma yapma imkanı bulmaktadır. Mecmuanın ilk sayısı kapaklar dahil 100 sayfadan oluşmaktadır. Genelinde resimlerin bolca kullanıldığı, toplumun ilgisini çekecek konulara yer verildiği, zaman zaman kitap tanıtım ve reklamların yapıldığı dergi son derece ilgi çekici olup günümüzde de hala okunabilirlik kalitesine sahiptir. Kısaca bu bildiride bahsi geçen derginin ilk sayısının tanıtımı yapılacak ve Tarih Eğitime katkısı hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: eğitim, Hayat Tarih Mecmuası, tarih

1970 YILI 35 SAYILI BELGELERLE TÜRK TARİH DERGISİNİN TARİH EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Özgür YILDIZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ozgurzyz@gmail.com

ÖZET

Tarih Dün-Bugün- gelecek arasında ilişki kuran bilimdir. Tarih dergileri de bu ilişkinin kurulmasında aracı faktör olan önemli unsurlardandır. Geçmişe ait izler taşıyan dergiler bazen kendileri de geçmişin izlerinden olur. Bu çalışmada geçmişte kalan "Belgelerle Türk Tarih Dergisi" 1970 yılı 35. sayısı incelenerek Tarih Eğitime katkı sunulmaya çalışılacaktır. Dergi, Prof. Dr. Yılmaz ALTUĞ, Prof. Dr. Demir Demirgil gibi danışma kurulu tarafından çıkartılmış olup tarihi konulara derinlemesine ışık tutmaktadır. Tarih bilimi belgelere dayandığı ve gerçek kanıtlarla var olduğu süreçte daha etkili ve daha bilimsel olur. Belgelerle Türk Tarih Dergisi de isminden de anlaşılacağı üzere, tarihi, belge ve kanıtlara dayalı olarak bilimsel olarak sunmaktadır. Özellikle bahsedilen sayıda Yayınlanmamış Belgelerle Erzurum Kongresinin İlk Günü isimli makalede görüldüğü gibi henüz gün ışığına ilk defa çıkan belgeler Osmanlıca ve Latin alfabesine çevrilmiş şekilde sunulmaktadır. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu tarafından sunulan adı geçen makale sadece belge neşriyle kalmayıp konunun tetkik eserlerden de detaylı incelenmesi şeklinde okuyucuya sunulmaktadır. Belgelerin metinde, orijinallerinin verilmesi de okuyucunun hem ilgisini çekmekte hem de Tarih Eğitimi açısından belge okuryazarlığının önemini ortaya koymaktadır. Tarih Eğitimi'nde önem verilecek hususlardan bir tanesi de öğrencilerin tarihi sevmesidir. Tarih sevgisi oluştuğunda konuya ilgi doğal olarak artacaktır. Ardından gerekli materyallerle öğrenciye ve tarih meraklısı olan kitleye bu şuur kazandırmak daha kolay olacaktır. Tarih için yazılan dergiler bu işin medya ayağından sadece ilk kısmını oluşturmaktadır. İlgili çekici konuların sunulması, anlatılması ve özellikle belge ve resimlerle desteklenmesi sonucu Tarih Eğitimi daha başarılı olacaktır. Kısacası bu bildiride öncelikle Belgelerle Türk Tarih Dergisi'nin ilgili sayısı tanıtılacak ardında da bu ve benzeri dergilerin Tarih Eğitimi'nde kullanılması hakkında kısa bilgi verilecektir.

Anahtar sözcükler: Belgelerle Türk Tarih Dergisi, eğitim, tarih eğitimi

ERICSON'UN YAKIN İLİŞKİLERE KARŞI YALITILMIŞLIK EVRESİNDE ERKEN DÖNEM ŞEMALARI

Yrd.Doç.Dr. Elif GÜNERİ, İstanbul Gelişim Üniversitesi, elifguneri@gmail.com

ÖZET

Eric Ericson'un psikososyal gelişim teorisinde, altıncı evre pozitif uça bireyin yakın ilişkiler kurabilmesini, negatif uça ise yalıtılmışlığı içermektedir. Yakın ilişkiler kurabilme becerisinde bireyin romantik ilişkisi de (aşk) önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışma bireylerin romantik ilişkilerinde aşka ilişkin tutumları ile bireylerin erken dönem şemaları ile arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler 2016-2017 eğitim öğretim dönemi, bahar yarıyılında, İstanbul Gelişim Üniversitesi İdari İktisadi Sosyal Bilimler Fakültesi'nde, yaşları 18-28 arasında değişen, 150 kadın ve 150 erkek olmak üzere, toplam 300 üniversite öğrencisi ile "Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği", "Young Şema Ölçeği Kısa Formu" ve sosyodemografik veri formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde; demografik özelliklerin analizi için frekans ve yüzde değerleri, ölçek güvenilirlikleri için Cronbach Alfa değerleri, aşka ilişkin tutumlar ile erken dönem şemaları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson Korelasyon Analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda aşk tutumlarından "tutkulu aşk" ile erken dönem şemalarından "duygusal yoksunluk", "başarısızlık", "karamsarlık", "sosyal izolasyon/güvensizlik", "duyguları bastırma", "iç içe geçme/bağımlılık", "terk edilme", "kusurluluk" ve "tehditler karşısında dayanıksızlık" arasında negatif yönlü; "cezalandırılma" ile pozitif yönlü; aşk tutumlarından "oyun gibi aşk" ile erken dönem şemalarından "duygusal yoksunluk", "başarısızlık", "karamsarlık", "sosyal izolasyon/güvensizlik", "duyguları bastırma", "onay arayıcılık", "iç içe geçme/bağımlılık", "ayrıcılık/yetersiz özdenetim", "kendini feda", "terk edilme", "cezalandırılma", "kusurluluk", "tehditler karşısında dayanıksızlık" ve "yüksek standartlar" arasında pozitif yönlü; aşk tutumlarından "mantıklı aşk" ile erken dönem şemalarından "onay arayıcılık", "kendini feda", "terk edilme" ve "cezalandırılma" arasında pozitif yönlü; aşk tutumlarından "sahiplenici aşk" ile erken dönem şemalarından "karamsarlık", "sosyal izolasyon/güvensizlik", "onay arayıcılık", "ayrıcılık/yetersiz özdenetim" ve "yüksek standartlar" arasında pozitif yönlü; aşk tutumlarından "özgeci aşk" ile erken dönem şemalarından "karamsarlık", "onay arayıcılık", "kendini feda", "terk edilme", "cezalandırılma" ve "yüksek standartlar" arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aşk tutumlarından "arkadaşça aşk" ile erken dönem şemaları arasında bir ilişki ise saptanmamıştır. Sonuçlar yetişkin yaşantısının önemli bir psikososyal gelişim aşaması olan yakın ilişkiler kurabilme evresinde, erken dönem şemalarının önemli ve ilişkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar sözcükler: aşk tutumları, erken dönem şemaları, yakınlık, yalıtılmışlık

GEOQUESSR OYUNUNDA COĞRAFİ GÖSTERGELER

Yrd.Doç.Dr. Mustafa GİRGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mirgin@msn.com

ÖZET

Oyunun öğrenme üzerine etkisini ele alan çalışmaların hemen hepsi ağız birliği etmişcesine çocuğun ruhsal ve eğitimsel gelişimine katkı yaptığına vurgu yapar. Gerçekten de hangi yaş grubunda olursa olsun oyunda elde edilen kazanımların başka hiçbir şeyle sağlanamayacağını iddia etmek abartı olmaz. Oyunla zaman geçirenlerin eğlenmenin ötesinde üç boyutlu düşünme, akıl yürütme ve sorumluluk gibi birçok noktada oyunsuz zaman geçirenlere göre önde olduklarını biliyoruz. Coğrafya derslerinde işlenen ünite ve kazanımlara baktığımızda oyuna herhangi bir gönderme yapılmadığını görüyoruz. Oysa oyun her yaştaki öğrencilerin öğrenme performansını olumlu yönde etkilemektedir. Webte Coğrafya sınavı adı ve dünyayı keşfedin sloganıyla yayınlanan coğrafya oyunu olan Geoquessr, oyuncularını Avustralyanın ıssız çöllerdinden New Yorkun hareketli sokaklarına kadar pek çok yere götürür. Sırayla rastgele verilen beş fotoğrafın ait olduğu yeri bulma oyununu tekli ya da rakiple oynamak mümkün. Çeşitli coğrafi göstergeleri kullanan oyuncular dünya haritası üzerinde işaretledikleri noktalar o yere yakın olmasına göre puan alıyorlar. Bu çalışmada geoquessr oyununda öğrenciler hangi coğrafi göstergeleri kullanmışlardır? Sorusuna cevap aranmıştır. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinden oluşan 140 kişilik bir gruptan bu oyunu oynamaları istenmiştir. Tamamının ilk kez karşılaştıkları ve daha önce hiç oynamadıkları bu oyun hakkında; oyunu kaç kez oynadıkları, düşük puan alma nedeni, aldıkları en yüksek puan, hangi göstergeleri kullandıkları ve coğrafya öğretiminde oyunun yeri gibi altı soru yöneltilmiştir. Katılımcıların tamamı aldıkları en yüksek puanı kendi bloglarında yayınlamış ve oyun hakkında değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Coğrafya dersinde ders dışı etkinlik olarak kendilerinden oyunu oynamaları istenen 140 öğrenciden 103ü oyunu 629 kez oynamıştır. Bunlardan 23 öğrenci oyunu hiç oynamamış, 10u oyunu oynadığı halde herhangi bir nedenle soruları ya cevapsız bırakmış ya da farklı bir konuya değinmiş, 4 öğrenci ise tam puan aldıkları bu oyunda hile yaptıklarını

bildirmiştir. Öğrenciler oyunda karşılıklarına çıkan görsellerin dünya haritasındaki yerini bulmak için kullandıkları 12 kategoride toplanan gösterge sayısı 317 olmuştur. Bunlar sırasıyla, tabela, bitki, mimari, yer şekilleri, iklim, araç, yollar, plaka, insan, trafik, giysi ve yerleşmelerdir. Öğrencilerin Özellikle yüksek puan alan oyuncuların oyun hakkındaki görüşleri olumludur. Katılımcıların tamamının yanıtladığı sorulardan yola çıkarak elde edilen 113 maddeden oluşan bulgulara göre oyunun öğrenmeyi ve öğretimi desteklediğini söyleyenler 40; oyun sırasında eğlenceli zaman geçirenler 33; dünyayı ve ülkeleri tanıdıklarını söyleyenler 18; konum, yer, yön, mekân ve harita bilgisini geliştirdiğini söyleyenler 17 ve son olarak ilişkilendirme ve yorumlama becerisini geliştirdiğini söyleyenler 5 kişidir. Sonuç olarak öğrencilerin Geoquessr oyununun coğrafya dersinde öğrenmeyi destekleyen iyi bir araç olduğu konusunda hem fikir oldukları anlaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: coğrafya öğretimi, dünya, gösterge, harita, oyun

HARİTALARDA PRAGMATİZM

Yrd.Doç.Dr. Mustafa GİRGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mirgin@msn.com
Yrd.Doç.Dr. Hakan IŞIK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, isikhakan@gmail.com

ÖZET

Günlük yaşamda haritayla ilgili ciddi bir sorun olmamakla beraber okullarda duvara asılan, atlaslarda ve kitaplarda kullanılan haritaların temel sorunu ölçekten kaynaklanan haritanın optik olarak algılanabilir olup olmayışdır. Yani ortaokullarda duvara asılacak dünya ve Türkiye haritalarının ölçeği ne olmalıdır? Oysa asıl sorun bu değildir. Dünyanın bütün olarak küresel biçimde algılanıp algılanamayışına yol açan harita projeksiyonlarıdır. Aynı zamanda Matematikçi olan haritacıların yaptığı şey de budur; dünyayı düz bir yüzeye aktarmak için iyi bir algoritma geliştirmek. Popüler haritaların başında gelen merkatorun silindirik projeksiyonu kıta ve ülkelerin yüzölçümünü çarpıtırken biçim ve açıları koruyup zamanın pusulayla sağlanan navigasyonunda vazgeçilmez bir teknik olarak günümüze kadar geldi. NG Derneği tarafından kullanılan Winkel Tripel projeksiyonu boyut ve şekil doğruluğu yüzünden popüler hale oldu. Harita katalogları ve arşivlerde binlerce teknik her şeyi doğru gösteren bir projeksiyon olmadığı gerçeğini değiştiremedi. Dünyayı olduğu gibi gerçeğe en yakın olarak algılamanın en iyi yolu, yüzlerce yıl önce bir Zerdüşt tarafından tasarlanan eski dünyayı gösteren bir model küredir. Alman Martin Behaim tarafından 1492de geliştirilen bu küre ilk çağdaş model küre olarak kabul edilir. Kürenin ve haritanın evrimi her ne kadar paralel bir senaryoya göre olduysa da aralarında ciddi farklar vardır. Aynı şekilde yüzlerce yıldır kullanılan haritalar ise dünyayı gerçeğe en yakın olarak algılamak için iyi bir yol değildir. Dünya haritaya aktarıldığında mesafe, açı, alan ve biçimde bozulmalar kaçınılmaz olur. Amaca uygun haritalar üretmek için bu bozulmalardan bazılarını görmezden gelmek sıradan bir hal almıştır. Günümüz harita teknolojilerindeki gelişmeler üç boyutlu uygulamalarla küresel algıyı mobil cihazlara indirmiş olmasına rağmen küresel algı geleneksel haritalar yüzünden yeterince gelişmemiştir. Hatta dünyanın düz olduğu yönündeki antik algı kendini popüler kültüre sokmayı bile başarmıştır. Felsefede faydacılık, uygulamacılık, pratik ve gerçekçilik anlamına gelen Pragmatizm Charles Pierce'nin temellerini attığı, William James ve John Dewey tarafından yaygınlaştırılan bir akımdır. Buna göre bir davranışı oluşturan düşüncelerin anlamını bilmek gerekir. Konumuzla ilgisi ise dünyanın küresel olarak algılanması için dünyaya bunu sağlayacak şekilde bakmak gerekir. Gelelim Pierce'nin beşli projeksiyonuna; bu teknikte yapılan haritalar coğrafi amaçlar için nadiren kullanılmasına rağmen estetik ve optik olarak dünyayı küresel olarak göstermede çok başarılıdır. Pierce bunu neden geliştirdi? Bu çalışmanın amacı haritaların üretiminde kullanılan projeksiyon tekniklerinden yaygın olan birkaçının küresel algıyı nasıl ortadan kaldırdığı sorusudur. İkinci soru bu küresel algıyı geri nasıl getirebiliriz? Yani hangi projeksiyonlar küresel algıyı geliştirip destekler?

Anahtar sözcükler: harita, küresel algı, model küre, projeksiyon

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOCOĞRAFYASI

Yrd.Doç.Dr. Mustafa GİRGIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, mirgin@msn.com

ÖZET

Coğrafya başta iklim ve yerşekilleri olmak üzere oldukça karmaşık bir yapı olarak ortamı belirlemekle kalmayıp insanın davranışlarını da etkiler. Yapıların biçiminden ekonomik faaliyetlerin türüne kadar birçok konuda kendini gösterir. İklim öncelikle sıcaklık ve yağış olarak gücünü hissettirirken yer şekilleri de eğim, yükselti ve bakıyla mekânsal organizasyonları kendine bağımlı kılar. Bu ilişkileri incelemek ve insan davranışlarının altındaki coğrafi ortamın etkisini bulmak ve sonuçlarını değerlendirmek coğrafyanın alanına girer. Psikocoğrafya, davranışları etkileyen coğrafi koşulları ve durumları ifade etmek için ilk kez Guy Debord tarafından 1955de kullanılmış bir kavramdır. Bu etkiyi görmek için farklı yollar ve teknikler kullanılabilir. Bu yollardan biri tutum ve davranışları haritalara bakarak açıklamaktır. Özellikle büyük kentlerde dokuyu oluşturan unsurların arasında dolaşanların bu coğrafyadan etkilenme biçimleri rastgele mekânsal gözlemlerde insanı çeken ve iten mekânlar analiz edilir. Sanat, Tarih, harita bilgisi, mekânsal kodlama ve tesadüflerin şekillendirdiği deneyimler kenti psikocoğrafya yoluyla okumamamızı sağlar. Diğer bir yol, davranışların altındaki coğrafi faktörleri belirlemek için zihinlerdeki haritayı ortaya çıkarmaya çalışmaktır. Bunun için hazır coğrafi kalıpların arasında yaşantıyla oluşturulan coğrafi unsurların oranının belirlenmesi gerekir. Bu çalışmanın ilk aşamasında 140 öğrenciye açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu dağıtılmıştır. Muğla ve üniversite yerleşkesi hakkındaki ilk izlenimlerinin belirlenmesinden sonra elde edilen bulgulara göre Muğla ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi yerleşkesi bileşenleriyle birlikte basit olarak kabul edilebilecek şekilde gelişmiş yerlerdir. Coğrafi koşulların etkisi yerlerin donanımsal mimarisini etkileyemediği halde özellikle eğim-yokuş ve yağış faktörü davranışları etkilemektedir. Birinci görüşme formunun cevap aradığı sorular şunlardır: MSKÜ öğrencilerinin; • Muğla ve yerleşke hakkındaki izlenimleri nelerdir? • İyi bildikleri coğrafya konuları nelerdir? • Yaşadıkları yer hakkında önceki bilgiler mi yaşantılar mı daha belirgindir? Karma desende gerçekleştirilecek bu araştırmanın ikinci aşamasında 300 öğrenciye ulaşılmaya çalışılacaktır. Bu aşamada uygulanmak üzere geliştirilen beş bölümden oluşan; kişisel bilgiler, Muğla ve Yerleşke, özel yaşam, yürüyüş ve egzersiz ile sosyalleşme kategorilerin yer aldığı 24 soruluk çevrimiçi anket şu sorulara cevap arayacaktır: MSKÜ öğrencilerinin; • Psikocoğrafyası nedir ve nelerden etkilenir? • Davranışlarını etkileyen coğrafi faktörler nelerdir? • Coğrafya algıları sosyalleşme tercihleri arasında bir ilişki var mı?

Anahtar sözcükler: muğla, öğrenci, psikocoğrafya, yerleşke

TARİH DERSLERİ İÇERİĞİNDE “EGE ADALARI SORUNU”NUN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TARİH ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Ayten Kiriş AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aytenkiris@mu.edu.tr
Prof.Dr. Necdet HAYTA, Gazi Üniversitesi, nhayta@mu.edu.tr

ÖZET

Konu alanı içeriğinin çok yoğun olması dolayısıyla tarih ders içeriğinin yetiştirilemediği bazı konularda profesyoneller tarafından dile getirilmektedir. Müfredatlar hazırlanırken tarih dersinin genel amaçları çerçevesinde tarih öğretiminin amaçlarından birisi olan öğrenenlerin “günümüzü anlamlandırmasını” sağlayacak belli başlı konulara yer verilmesine de özen gösterildiği düşünülmektedir. Nitekim Ortaöğretim 12. Sınıf Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi öğretim programı incelendiğinde “Türk dış politikasındaki gelişmeleri açıklar.” kazanımının açıklamalar kısmında “Türk-Yunan ilişkileri; Ege Adaları, Kıta sahanlığı ve Kıbrıs meselesi çerçevesinde ele alınacaktır. (MEB,2012) ifadelerinin yer alması bu çerçevede açıklanabilir. Tarihi köken itibarıyla oldukça geniş bir tarihsel süreci içeren Ege Adaları Meselesi konusu özellikle günümüzde adaların siyasi, hukuki ve coğrafi durumunu anlamlandırmak açısından temel konulardan bir tanesidir. Bu çalışmanın amacı öğrencilerin Tarih dersi öğretim programlarında az da olsa yer bulan özellikle Türk-Yunan ilişkileri açısından temel konulardan birisi olan Ege Adaları Sorunu konusunun öğretimine yönelik tarih öğretmenlerinin görüş ve önerilerini tespit etmektir. Ege Adaları meselesinin seçilmesinin nedeni sorunun tarihi kökenlerini kavratmanın yanı sıra tarih ve diğer disiplinler bağlamında öğrencilerin harita bilgisini kullanımını ve günümüzü anlamlandırmasını sağlayacak bir konu olmasıdır. Çünkü Türkiye sahillerine oldukça yakın olan ve gününbirlik gezi turlarının düzenlenebildiği bu adaların bugün neden Türkiye sınırları içerisinde yer almadığı konusunda bilinç oluşturma bağlamında bu konunun tarih derslerinde yer alıp almaması ve öğretimine yönelik öğretmenlerin görüşlerini incelemek önemli görülmüştür. Araştırma tarama modeline göre düzenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından lisede görev yapan tarih öğretmenlerine yönelik anket formu oluşturulmuştur. Anketten elde edilen veriler Ege Adaları Meselesi konusunda akademik çalışmaları olan akademisyen ile tarih eğitimcisi akademisyen tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve belirlenen temalara göre analiz edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ege Adaları Meselesi, öğretmen görüşleri, tarih öğretimi

SPOR BİLİMLERİ EĞİTİMİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL/KİNESTETİK ZEKÂ, DUYGUSAL ZEKÂ VE SOSYAL DESTEK ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Yakup Akif AFYON, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, yafyon@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin bedensel / kinestetik zekâ, duygusal zekâ ve sosyal destek algı düzeylerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini kolay erişebilir yöntemle seçilen 24 üniversitenin Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 1. 2. 3. ve 4. sınıf öğrencileri, örneklemini ise; beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 1453 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin çoklu zekâ alanlarındaki dağılım düzeylerini belirlemek amacıyla Özden (2003) tarafından geliştirilen “Çoklu Zekâ Envanterinin bedensel/kinestetik zeka alt boyutu” uygulanmıştır. Öğrencilerin duygusal zeka düzeyleri için, Schutte ve arkadaşlarının (1998) 33 maddelik çalışmasından Chan (2004) tarafından geliştirilen 12 maddelik ölçek, Aslan ve Özata (2008) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Sosyal Destek Algısı için Schulz ve Schwarzer (2003) tarafından geliştirilen, Kapıkıran ve Acun-Kapıkıran (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan “Algılanan Elde Edilebilir Destek Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında Pearson Product Correlation testi, Independent t-testi ve one-way ANOVA testinde analiz edilmiştir. Araştırmada otomatik doğrusal modelleme yöntemi kullanılarak değişkenlerin birbirlerini yordama güçleri test edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin bedensel/kinestetik zekâ ile duygusal zeka ve sosyal destek algısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bedensel/kinestetik zekâ, duygusal zekâ ve sosyal destek algısı arasındaki ilişki incelendiğinde, duygusal zekâ ile bedensel/kinestetik zekâ arasında ilişki olduğu ve sosyal destek algısı, bedensel kinestetik zekâ arasında da bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin bedensel/kinestetik zekâ düzeyleri arttıkça duygusal zekâ seviyeleri ve sosyal destek algı düzeylerinin de arttığı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Bedensel/kinestetik zekâ, duygusal zekâ, öğretmen, sosyal destek algısı, beden eğitimi

TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN FİZİKSEL AKTİVİTE KISITLAYICILARI (MSKÜ ÖRNEĞİ)

Doç.Dr. Süleyman CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, scan@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Gamze APAÇIK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gamzeapacik11@gmail.com

ÖZET

Fiziksel aktivite, bedensel olarak iyi olma halini, genel sağlık ve zindelik durumunu koruyan ve geliştiren herhangi bir bedensel faaliyettir. Fiziksel aktivite her yaşta kas kuvvetini, eklem hareketliliğini, esnekliği, koordinasyonu ve kilo kontrolünü sağlar. Bireyin kendisini daha iyi hissetmesini, kişisel kontrolünü geliştirmesini, sosyal ilişkilerini arttırmasını ve tüm bu gelişmelere bağlı olarak yaşam kalitesinin ve yaşam süresinin artmasını sağlar. Fiziksel aktiviteler modern toplumlarda serbest zaman aktiviteleri değerlendirme araçları içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum yoğun iş ve okul yaşamının olduğu son zamanlarda günümüz toplumlarında spora ve fiziksel aktivitelere duyulan ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Bu aktiviteler spor kavramı içerisinde, yarışma ya da kazanma gibi bir hedef taşımadan, kişisel performansı geliştirmek, sağlıklı yaşamak, günlük hayattan keyif almak, mutlu olmak ve kilo kontrolünü sağlamak gibi önemli amaçları içermektedir. Bu hareketle çalışmanın amacı, temel eğitim bölümü öğrencilerinin serbest zamanlarda fiziksel aktivitelere katılmalarına engel olan kısıtlayıcıları ortaya koymaktır. Araştırmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi’ndeki Temel Eğitim Bölümü öğrencileri oluştururken araştırmanın örneklemini temel eğitim bölümündeki araştırmaya gönüllü katılan 489 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Öcal (2012) tarafından geliştirilen “Serbest Zaman Fiziksel Aktivite Kısıtlayıcıları (SZFA-K)” ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısına bakılmış, Cronbach Alfa katsayısı alt boyutlar için Fiziksel Algı 0.90, Tesis 0.90, Gelir 0.92, Aile 0.89, Yetenek Algısı 0.89, Zaman 0.74, İrade 0.84, Sosyal Çevre 0.86 ve toplam ölçek için ise 0.95 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21 paket programından yararlanılmış olup; alt problemlere yönelik yüzde, frekans, bağımlı gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi istatistiksel işlemleri gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre temel eğitim öğrencilerinin dolayısıyla gelecekte içinde buldukları toplumlara ve yarınlarmıza yön verecek öğretmen adaylarının serbest zaman fiziksel aktivite kısıtlayıcılarına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: fiziksel aktivite, öğretmen adayları, serbest zaman, temel eğitim

TEMEL EĞİTİM

4-6 YAŞ ÇOCUKLARINA YÖNELİK ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ (ANNE FORMU)

Arş.Gör. Ahmet EROL, Pamukkale Üniversitesi, ahmete.pau@gmail.com
Doç.Dr. Asiye İVRENDİ, Pamukkale Üniversitesi, aivrendi@pau.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, 4 - 6 yaş çocuklarının öz düzenleme becerilerini ebeveyn görüşlerine dayalı olarak belirlemeye yönelik bir ölçme aracının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2016 - 2017 bahar döneminde bir güneybatı ilinde anaokulları ve anasınıflarına devam eden 342 çocuk ile yürütülmüştür. Çalışma grubuna dâhil olan çocuklardan elde edilen veriler açımlayıcı faktör analizi (N = 242), doğrulayıcı faktör analizi (N = 100) ve test tekrar test güvenilirliği (N = 23) saptamak için kullanılmıştır. Veriler LISREL 8.7 ve SPSS 23 programları aracılığıyla çözümlenmiştir. Ölçeğin kapsam ve görünüş geçerliliği için uzman görüşüne başvurulmuş, yapı geçerliliği için eş zaman ölçüt geçerliliği, AFA ve DFA uygulanmıştır. AFA öncesinde Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değeri .87 olarak ve Bartlett Küresellik Testi ise .000 (p<.05) olarak belirlenmiştir. Ölçekte yer alan maddelerin ortak varyans değerleri .50 ile .79 arasında değişmektedir. AFA sonucunda toplam varyansın %61' ini açıklayan 20 maddelik 4 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Ölçeğin birinci faktörün yük değerleri .58 ile .85, ikinci faktörün yük değerleri .51 ile .83, üçüncü faktörün yük değerleri .58 ile .83 ve dördüncü faktörün yük değerleri .59 ile .78 arasında değişmektedir. Elde edilen faktörler dikkat, çalışma belleği, engelleyici kontrol – duygu ve engelleyici kontrol – davranış olarak isimlendirilmiştir. DFA sonucunda ise elde edilen yapının uyum indekslerinin yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\chi^2/sd = 1.81$, REMSA = .06, SRMR = .05). Ölçeğin toplam madde korelasyonları .36 ile .70 arasında değişmektedir. Ölçeğin Çocuk Davranış Ölçeği ile arasındaki korelasyon değerinin .84, iç tutarlılık katsayısının .90 ve test tekrar test güvenilirliğinin .77 olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle, Öz Düzenleme Becerileri Ölçeğinin 4 - 6 yaş çocuklarının öz-düzenleme becerilerini anne görüşlerine dayalı olarak geçerli ve güvenilir bir şekilde saptamak için kullanılabileceği söylenebilir.

Anahtar sözcükler: okul öncesi eğitimi, ölçek geliştirme, öz düzenleme becerileri

48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN BENLİK ALGILARI İLE SOSYAL YETKİNLİK VE DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Türker SEZER, Abant İzzet Baysan Üniversitesi, sezer_t@ibu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Elif YILMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, elifyilmaz@kmu.edu.tr
Öğr.Gör.Dr. Gülçin GÜVEN, Marmara Üniversitesi, gulcinm@marmara.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Dilan BAYINDIR, Balıkesir Üniversitesi, dilanbayindir@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Ezgi AKŞİN YAVUZ, Trakya Üniversitesi, ezgiaksin@gmail.com

ÖZET

Araştırmanın amacı okul öncesi eğitim alan 48-72 aylık çocukların benlik algıları ile sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda çocukların benlik algıları, sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri yaş grubu, cinsiyet ve sosyo-ekonomik düzey değişkenleri açısından incelenmiştir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında İstanbul Anadolu yakasındaki Kadıköy, Ataşehir ve Maltepe'deki kolay ulaşılabilirlik ilkesi doğrultusunda belirlenen beş bağımsız anaokuluna devam eden 48-72 aylık 291 çocuk oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki %51,5'i kız ve %48,5'i erkek olan çocukların %36,8'i 48-60 aylık, %63,2'si 61-72 aylıktır. Çalışma grubundaki çocukların sosyo-ekonomik düzeylerine yönelik olarak aileler tarafından yapılan sınıflandırmaya göre %18,2'si alt, %70,4'ü orta ve %11,3'ü ise üst sosyo-ekonomik düzeydedir. Araştırma kapsamında dört veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar "Kişisel Bilgi Formu"; "Demoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği (36-72 Ay)", "Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği"; "Duygu Düzenleme Ölçeği"dir. Araştırma sonucunda 48-72 aylık çocukların benlik algıları ile sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri arasında düşük düzeyde doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre Demoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği'nin "Özsaygı" ve "Özyeterlilik" alt boyut ve

toplam puan ortalamaları ile Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği'nin "Sosyal Yetkinlik" alt boyut puan ortalamaları ve Duygu Düzenleme Ölçeği'nin "Duygu Düzenleme" alt boyut puan ortalamaları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Çalışma grubundaki çocukların benlik algıları, sosyal yetkinlik ve duygu düzenleme becerileri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Benzer bir şekilde çocukların benlik algıları ve duygu düzenleme becerileri yaş grubu değişkenine göre farklılık göstermezken; Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği'nin "Sosyal Yetkinlik" ve "Kızgınlık-Saldırganlık" alt boyut puan ortalamalarının çocukların yaş grubuna göre farklılık gösterdiği ve bu farklılığın 61-72 aylık çocuklar lehine olduğu görülmüştür. Araştırmanın sosyo-ekonomik düzey değişkenine ilişkin bulgulara göre ise Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme-30 Ölçeği'nin alt boyut puan ortalamalarında anlamlı farklılık görülmezken; Duygu Düzenleme Ölçeği'nin "Duygu Düzenleme" alt boyut puan ortalamaları ile Demoulin Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği'nin "Özsaygı" ve "Özyeterlilik" alt boyut ve benlik algısı toplam puan ortalamalarının sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği ve farklılığın alt sosyo-ekonomik düzeydeki grup aleyhine olduğu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: benlik algısı, duygu düzenleme, okul öncesi dönem, sosyal yetkinlik

ÇOCUK HİKÂYE KİTAPLARINDA RESİM: ÇOCUK BAKIŞ AÇISI

Yrd.Doç.Dr. M. Sencer BULUT ÖZSEZER, Çukurova Üniversitesi, msencerbulut@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, H. Beyza CANBAZOĞLU, Çukurova Üniversitesi, beyza.cnbzogl0@gmail.com

ÖZET

Çocukta yaratıcılığın oluşması ve gelişmesi, sanatsal ve düşünsel bilincin oluşabilmesi için çocuğun, erken yaşlardan başlayarak resimli çocuk kitaplarıyla daha çok iç içe olması gerekmektedir (Külük, 2013). Çocuklar resimli kitaplarla karşılaştığında; gördüğü resimleri, kendi çevresinde gördüğü ve algıladığı şekilde yeniden yapılandırır, yorumlar ve zihin buna bağlı olarak yeni kavramlar oluşturmaya başlar. Böylece çocuk hem kendi dünyasını keşfeder hem de ona yeni anlamlar yükler. Yapılan literatür analizleri sonucunda; görsel okuma ve okuduğunu anlama (Kurudayıoğlu ve Tüzel, 2010; Göçer ve Tabak, 2012; Baş ve Kardaş,2014), resimli çocuk kitaplarının resimleme özelliklerinin incelenmesi (Yıldız, Yazıcı ve Durmuşoğlu, 2015; Gönen, Karakuş, Uysal, Kehci, Ulutaş ve Kahve, 2016), hikaye kitaplarındaki resimlerin uygunluğu (Veziroğlu ve Gönen, 2012; Dirican ve Dağlıoğlu, 2014) üzerine pek çok çalışma yapılmıştır. Ancak öğrencilerin çocuk hikaye kitaplarındaki resimleri nasıl yorumladıklarına yönelik az sayıda çalışma (Koç, Yıldız ve Coşkun, 2015) bulunmaktadır. Bu bağlamda çalışmamızın amacı, çocuk hikaye kitaplarındaki resimlere yönelik öğrencilerin yorumları ve yorumlarının değerlendirilmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: 1. İlkokul dönemi öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarındaki resimler, öğrenciler tarafından nasıl yorumlanmaktadır? 2. Kitap 1' in (Rüzgarın Üzerindeki Şehir), bir çocuk kitabının taşınması gereken fiziksel özellikler açısından değerlendirilmesi nasıldır? 3. Kitap 1' in (Rüzgarın Üzerindeki Şehir), bir çocuk kitabının taşınması gereken resimlendirme özelliği açısından değerlendirilmesi nasıldır? 4. Kitap 2' nin (Kibritçi Kız), bir çocuk kitabının taşınması gereken fiziksel özellikler açısından değerlendirilmesi nasıldır? 5. Kitap 2' nin (Kibritçi Kız), bir çocuk kitabının taşınması gereken resimlendirme özelliği açısından değerlendirilmesi nasıldır? Araştırmanın çalışma grubunu, Adana ilinin Yüreğir ilçesinde 1. Sınıfta öğrenim görmekte olan 4 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın modeli, nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) çalışması olarak belirlenmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak; odak grup görüşmesi ve görüşme yöntemini desteklemesi için 2. Uygulama olarak gözlem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde betimsel analiz ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Öğrenciler tarafından kurulan cümleler tema ve kodlara ayrılmıştır. Cümleler dört farklı tema altında toplanmış ve kodlar ise ilgili temaların altında sunulmuştur. Temalar; tanımlama, yüzeysel yorumlama, hayali yorumlama ve kritik anlayış temalarından oluşmaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu tanımlama temasına yönelik cümle kurmuştur. Diğer 3 farklı temaya yönelik kurulan cümle sayısı gözle görülür bir şekilde çok azdır. Öğrenciler genellikle resimde görülen öğeleri tek tek tanımlama yoluna gitmişlerdir. Yüzeysel yorumlama, hayali yorumlama ve kritik anlayış düzeyindeki cümleler öğrenciler tarafından çok sınırlı kalmıştır. Verilerin analizi sonucunda incelenen kitapların resimlemelerinin ve fiziksel özelliklerinin, resimli çocuk kitabında olması beklenen özelliklere genel olarak sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: hikaye kitaplarındaki resimlerin yorumlanması, resimleme özellikleri, sınıf eğitimi

ÖĞRENCİLERİN HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE YAPILAN E-TWINNING PROJESİNE YÖNELİK BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@mu.edu.tr
Öğretmen Elif Sena ŞİBİR, ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Denizli Okulları, esena213@gmail.com
Doç.Dr. Süleyman CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, scan@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma Denizli ili merkezde bulunan Orta Doğu Teknik Üniversitesi [ODTÜ] Geliştirme Vakfı Özel Okulları'nda okuyan 3. sınıf öğrencilerinin E-twinning projesi kapsamında Hayat Bilgisi derslerine olan ilgilerini ve bu projenin derslere olan katkısını belirlemek amacı ile yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma tekniği ile gerçekleştirilmiş bir durum çalışmasıdır. Verilerin toplama sürecinde öğrencilere görüş formu uygulanmıştır. Araştırma 2016–2017 Eğitim-Öğretim yılı ikinci yarıyıl döneminde Denizli ili merkezde bulunan ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Denizli Okulları'nda 3. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmaya 3. sınıfta okuyan 40 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın demografik özelliklerine bakıldığında çalışmaya 20 kız, 20 erkek öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilere okulumuzda yapılan E-twinning projesi ile ilgili görüşlerini belirlemek amacı ile görüş formları verilmiştir. Bu görüş formunda bulunan açık uçlu 7 soruyu cevaplamaları istenmiştir. Veriler toplandıktan sonra içerik analizi ile bulgular elde edilmiştir. E-twinning projeleri eğitim sistemimizde yeni tanınmaya başlanan ve öğretmenlerin yabancı oldukları bir konudur. Literatüre baktığımızda E-twinning projeleri ile ilgili sadece yabancı kaynaklı araştırmaların olduğunu görmekteyiz. E-Twinning bilginin internet üzerinden paylaşıldığı, çevrimiçi öğrenmeyi destekleyen uluslararası öğrenci ve okul ortaklığıdır. Öğretmenler ve öğrenciler tarafından ortaya konulan bir projenin ana aktivitelerinin ve görevlerinin belirlenmesi ve E-twinning ortaklarına tanıtılması ile başlayan bir süreçtir. Diğer ülkelerdeki öğrencilerinde katılımı ile ana aktiviteler ve görevler yapılır ve ülkeler müfredatları arasında çalışmalar yaparlar. E-twinning projesinin okul derslerine olan etkisinin incelendiği bu çalışmada öğrencilerin bir E-twinning projesine katılma ve okulda bu projelerin yapılması konusunda olumsuz düşündükleri ortaya çıkmıştır. E-twinning projesine katılan öğrenciler bu çalışmalarını eğlenceli ve öğretici bulduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin E-twinning projesinin derslerine olumlu etki ettiğini ve diğer derslerde de olması projeler yapılması istedikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: E-twinning, hayat bilgisi, ilköğretim, proje

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ALAN SEÇİMİNDE MOTİVASYON ETKENİ; OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARI ÖRNEKLEMİ

Öğr.Gör.Dr. Deniz EKİNCİ VURAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, denizekincivural@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Zubeyde DOĞAN ALTUN, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, zubeyded@yahoo.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Merve AY, Dokuz Eylül Üniversitesi, mervoay@gmail.com

ÖZET

Yaşamda alınan kararlar yapılan seçimlere ilişkin gösterilen çabanın en önemli kaynağı motivasyondur. Motivasyon kişinin bir durum veya bir olaya yoğunlaşmasını, harekete geçmesini sağlayan içsel ve dışsal bir takım unsurlardan oluşan bir kavramdır. İçsel motivasyon bireyin kendi istek arzu ve heyecanları kaynaklı iken dışsal motivasyon durumla ilgili para, konum gibi bir takım etkenleri barındırır. Motivasyon öğrenme için ön koşul olduğu gibi meslek seçiminde de derin etkilere sahiptir. Öğretmenlik mesleği kişiye yüklediği sorumluluklar açısından oldukça derin motivasyon gerektiren mesleklerdendir. Öğretmen adaylarının meslek ve alan seçimlerinin hangi tür motivasyon etkenlerinin rol oynadığı onların mesleklerine olan saygı, bağlılık ve sorumluluk düzeylerini de etkileyecektir. Ayrıca eğitim fakültelerinin de öğretmen adaylarını mesleğe ve alana motive etme konusunda sorumlulukları bulunmaktadır. Bu görüşlerden hareketle çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının alan seçimine ilişkin iç motivasyon ve dış motivasyon etkilerinin incelenerek elde edilen bulgular ışığında öneriler sunmaktır. Bu doğrultuda nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılarak konunun derinlemesine incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın verileri Mayr (1998) tarafından geliştirilen ve Atav ve Altınoğlu (2013) tarafından Türkçeye uyarlanması yapılan Meslek ve Alan Seçiminde Motivasyon Ölçeği ile 2016-2017 bahar yarıyılında toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören her sınıf düzeyinden 100 olmak üzere toplam 400 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmanın nitel boyutunda ise gönüllük esas olmak üzere farklı sınıf düzeylerinden toplam 40 öğretmen adayı ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Elde edilen nicel ve nitel veriler değerlendirilerek sonuçların kongrede tartışılması planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: motivasyon, eğitim fakültesi, öğretmen adayları, öğretmen eğitimi, okul öncesi

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ANNE–BABALARI İLE OLAN YAŞANTILARINDA MARUZ KALDIKLARI DUYGUSAL İHMAL VE İSTİSMAR DURUMLARILARI İLE ÇOCUKLUK ANLAYIŞLARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Ahsen SARAÇ, MEB, saracahsen@gmail.com
Arş.Gör. Pelin PEKİNCE, Gazi Üniversitesi, pelin_pekince@hotmail.com
Doç.Dr. Neslihan AVCI, Gazi Üniv. , navcister@gmail.com

ÖZET

Çocuk istismarı, çocukluk çağı göz önüne alındığında tanımlanması ve tedavi edilmesi en zor travma türüdür. Çünkü genellikle çocuğun yakın çevresi tarafından maruz bırakılır ve tekrar uygulanma ihtimali oldukça yüksektir. Çocuğun günlük hayatı dikkate alındığında en çok karşılaşılan istismar türü duygusal ihmal ve istismardır ve etkileri bir ömür devam etmektedir. Ancak etkileri çok büyük olsa da, diğer istismar türlerine verilen önem duygusal istismara verilmemektedir. Bireylerin çocukluk dönemlerinde yaşadıkları istismar deneyimlerine bakış açılarının, çocukluk anlayışlarını etkileyeceği düşünülmektedir. Çocukluğa atfedilen sıfatlar ise, kişilerin çocukluk anlayışını işaret etmektedir. Bu çalışma öğretmen adaylarının duygusal istismarla ilgili deneyimlerini ve bakış açılarını, anıları vasıtasıyla yansıtmayı ve çocukluk anlayışlarını belirlemeyi hedeflemektedir. Bu amaçla öğretmen adaylarına duygusal istismar ile ilgili bilgi verildikten sonra; kendi çocukluk dönemlerinde anneleri ve babaları tarafından maruz kaldıkları istismar yaşantılarıyla ilgili birer anılarını yazmaları istenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını 100 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden anlatı araştırması türünde gerçekleştirilmiştir. Anlatı araştırması; araştırmacının bireylerin yaşamlarını incelediği ve bireylerin kendi yaşamları hakkında öyküleri talep ettiği inceleme desenidir. Öncelikle öğretmen adaylarına duygusal istismar hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra öğretmen adaylarından, duygusal istismar anılarını yazmaları ve çocuk deyince akıllarına gelen sıfatları yazmaları istenmiştir. Elde edilen bulgular anlatı analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Öğretmen adaylarının duygusal istismar anılarının yanında, fiziksel istismar anılarına da yer verdikleri belirlenmiştir. Bu bulgular fiziksel istismar teması altında ele alınmıştır. Öğretmen adaylarının %94'ünün, en az bir duygusal istismar türüne maruz kaldıkları belirlenmiştir. Katılımcıların çocukluğa atfettikleri sıfatlara bakıldığı zaman, çocukluk anlayışlarının genellikle olumlu olduğu görülmüştür. Ancak katılımcılardan bazıları maruz kaldıklarını belirttikleri duygusal istismar türünü işaret eden çocuk sıfatları belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: çocukluk anlayışı, duygusal istismar, istismar

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DÜŞÜNME BECERİLERİ; ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Zubeyde DOĞAN ALTUN, Dokuz Eylül Üniversitesi, zubeyded@yahoo.com
Öğr.Gör.Dr. Deniz EKİNCİ VURAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, denizekincivural@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Merve AY, Dokuz Eylül Üniversitesi, mervoay@gmail.com

ÖZET

Çağımızdaki hızlı teknolojik değişimler, bilgi sahibi olmanın yanı sıra, bu bilginin farklı şekillerde, yeni ortamlara transfer edilmesini gerektirmektedir. Günümüz bilgi çağına ayak uydurabilmek, nitelikli iş sahibi olabilmek ve toplum olarak demokraside ileri düzeye ulaşabilmek için yaratıcı, kritik ve problem çözme gibi düşünme becerilerine sahip insanlar yetiştirmek gerekmektedir. Beyin araştırmaları, okul öncesi döneminin, öğrenmenin en hızlı olduğu dönem olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, erken çocukluk döneminde sunulacak doğru eğitim ortamı, çocukların düşünme becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir rol oynayacaktır. Güvenli, geliştirici fiziksel ve sosyal okul öncesi sınıf ortamları çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimleri gibi düşünme becerileri üzerinde de pozitif bir etki yaratacaktır. Öğretmenin, çocukların düşünme becerilerini geliştirmedeki rolü tartışılmazdır. Çocukların merakını artıran, onları düşünmeye ve sorgulamaya sevk eden sınıf ve öğrenme ortamları yaratmak, çocukların düşünme becerilerinin gelişmesi açısından önemli olacaktır. Alan yazım incelendiğinde, düşünme becerileri araştırmalarının genel olarak, ilk ve orta öğretim dönemindeki çocuk yaş gruplarıyla yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle, yapılan araştırmanın özellikle okul öncesi dönemde düşünme becerilerinin öğretmenler tarafından nasıl anlaşıldığının ve geliştirmesi için uygun sınıf ortamlarının yaratılıp yaratılmadığının anlaşılmasına yardımcı olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin, erken çocukluktaki düşünme becerileri hakkındaki görüşleri ve öğretmenlerin çocukların düşünme becerilerini geliştirmedeki rolü hakkındaki görüşlerinin anlaşılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma

yöntemlerinden görüşme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, gönüllülük esas alınarak belirlenen, alanda görev yapmakta olan 30 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş araştırma sorularını temel alan, açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma veri toplama aşamasında olup, sonuçların nitel araştırma yöntemleri ile analiz edilip kongrede tartışılması planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: düşünme becerisi, öğretmen görüşleri, okul öncesi dönemi

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN MIZAÇ ÖZELLİKLERİ İLE DUYGU DÜZENLEME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Öğr.Gör.Dr. Gülçin GÜVEN, Marmara Üniversitesi, gulcinm@marmara.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Elif YILMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, elifyilmaz@kmu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi, Esen SEZER, Milli Eğitim Bakanlığı, esenelasezer@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Türker SEZER, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, sezer_t@ibu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı okul öncesi dönemdeki çocukların mizaç özellikleri ile duygu düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu genel amaca ek olarak çocukların mizaç özellikleri ve duygu düzenleme becerileri cinsiyet ve anne-baba öğrenim durumu değişkenleri açısından da incelenmiştir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmanın çalışma grubu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Bolu il merkezindeki okul öncesi eğitim kurumları arasından, kolay ulaşılabirlik ilkesi doğrultusunda belirlenen kurumlara devam eden 79’u kız, 90’ı erkek 60-72 aylık 169 çocuk ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden annelerinden oluşmaktadır. Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, “Çocuklar için Kısa Mizaç Ölçeği” ve “Duygu Düzenleme Ölçeği” olmak üzere üç veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama araçları araştırmanın hedef kitlesi olan çocukların anneleri tarafından değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda Çocuklar için Kısa Mizaç Ölçeği’nin “Sıcakkanlılık-Utangaçlık” ve “Sebatkarlık” alt boyut puan ortalamaları ile Duygu Düzenleme Ölçeği’nin “Duygu Düzenleme” alt boyut puan ortalamaları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca Çocuklar için Kısa Mizaç Ölçeği’nin “Ritmiklik” ve “Tepkisellik” alt boyut puan ortalamaları ile Duygu Düzenleme Ölçeği’nin “Değişkenlik-Olumsuzluk” alt boyut puan ortalamaları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Çalışma sonucunda Çocuklar için Kısa Mizaç Ölçeği’nin “Sebatkarlık” ve “Ritmiklik” alt boyut puan ortalamalarının çocukların cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre ölçeğin alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde kız çocukların “Sebatkarlık” alt boyutu puan ortalamaları, erkek çocuklardan daha yüksekken; “Ritmiklik” alt boyutunda ise erkek çocukların puan ortalamalarının, kız çocukların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çocukların duygu düzenleme becerilerinin ise cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde çocukların mizaç özelliklerinin anne-baba öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Ancak Duygu Düzenleme Ölçeği’nin “Duygu Düzenleme” alt boyut puan ortalamalarının anne öğrenim durumu değişkenine göre farklılaştığı ve bu farklılığın yükseköğretim mezunu annelerin çocukları lehine olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra çocukların duygu düzenleme becerilerinin baba öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: duygu düzenleme becerileri, mizaç özellikleri, okul öncesi dönem

OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN SOSYAL DAVRANIŞLARI İLE DAVRANIŞ PROBLEMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Esra DEREİ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, esdereli@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Okul Öncesi Eğitime devam eden 3-5 yaş arasındaki çocukların sosyal davranışları ile davranış problemleri arasındaki ilişkiyi, çocukların sosyal davranışlarının davranış problemlerini yordayıp yordamadığını, çocukların sosyal davranış ve problem davranışlarının çocukların demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırma tarama modellerinden ilişkisel tarama yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örnekleme amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ölçüt olarak 3-5 yaş grubunda olma, okul öncesi eğitim kurumuna devam etme, gelişimsel problemi olmama alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçekler, okul öncesi eğitime devam eden 3-5 yaş grubu çocukların öğretmenleri tarafından sınıftaki çocukları gözlemleyerek doldurulmuştur. Araştırmanın örneklemini okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 3-5 yaş grubu 157 çocuk oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi

formu; Yenilenmiş Davranış Problemleri Kontrol Listesi, Okul Öncesi Sosyal Davranış Ölçeği- Öğretmen Formu Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 programı kullanılmıştır. Veriler analiz edilmeden önce, dağılımların normal olup olmadığı Kolmogorov – Smirnov Testi ile incelenmiştir. Kolmogorov- Smirnov testi verilerin normal dağıldığını göstermiştir. Bu nedenle veriler pearson korelasyon katsayısı, t testi, One Way Anova ve çoklu regresyon analizi ile sınanmıştır. Araştırmanın sonucunda çocukların sosyal davranışları alt boyutları ile problem davranışları alt boyutları arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. Ayrıca sosyal davranış alt boyutlarının problem davranış alt boyutlarını anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Araştırmada çocukların sosyal davranış ve problemlerini alt boyutlarının çocukların yaşına, anne eğitim durumuna, baba eğitim durumuna, ailenin gelir durumuna göre ve daha önce okul öncesi eğitime gitme durumlarına göre farklılaştığı bulunmuştur. Ancak araştırmada çocukların sosyal davranış ve problem davranışlarının çocuğun cinsiyetine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Araştırmanın sonucuna dayalı olarak öğretmen ve ebeveynlere öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: çocuk gelişimi, okul öncesi eğitim, problem davranış, sosyal davranış

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AÇIK ALAN FEN EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Merve AY, Dokuz Eylül Üniversitesi, mervoay@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Zubeyde DOĞAN ALTUN, Dokuz Eylül Üniversitesi , zubeyded@yahoo.com
Öğr.Gör.Dr. Deniz EKİNCİ VURAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, denizekincivural@gmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönemini en üst düzeyde verimli ve nitelikli bir eğitim ile tamamlamak büyük önem taşımaktadır. Bu dönem eğitiminde klasik yöntemlerin kullanılması yetersiz kalacaktır. Erken dönem eğitim sürecinde yaratıcı, doğal ve çocukları merkeze alan öğretim yöntemlerinin de kullanılması gerekmektedir. Okul öncesi çağıdaki çocukların hem enerjilerini harcama hem de tüm bedenlerini kullanarak öğrenme özellikleri bu dönemde açık alanda eğitimin önemini ortaya koymaktadır. Smith'e göre açık alan eğitimi (Smith'den aktaran Priest, 1986) bazı şeyler için sınıf dışındaki en iyi öğrenme ortamıdır. Açık alan eğitimi, dört duvar ile sınırlandırılmış bir eğitim ortamının, felsefi temellerinin dayandığı yapılandırmacı anlayışa uygun olmadığını kabul etmektedir. Ayrıca açık alan eğitimi süreç temelli, duyarlarla öğrenme yolunu izleyen bir öğretim metodudur. Son yıllarda büyük şehirlerde yaşayan, doğal çevreden uzakta olan çocuklar için okul öncesi eğitim kurumlarındaki açık alan eğitimi gittikçe daha büyük bir önem kazanmaktadır. Açık alan fen eğitimi sınıf dışına uzanan, çocuklara incelemeler yapma ve fiziksel çevrelerini yakından tanıma olanağı sağlayan, onlara gerçek yaşam deneyimleri kazandıran ve çocukların kendi özgün bilgilerini yapılandırabilecekleri bir eğitim ortamı sunmaktadır. Bu görüşlerden hareketle okul öncesi öğretmenlerin açık alanda fen eğitimi konusunda bilgi ve deneyim sahibi olmalarının önem taşıdığı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının açık alan fen eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın verileri, soruları araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma Dokuz Eylül Üniversitesi'nde 2016-2017 öğretim yılında okul öncesi öğretmenliği eğitimi lisans programına devam eden 4. sınıftan 60 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizi devam etmektedir. Elde edilen bulgular ışığında sonuçlar tartışılacak ve önerilerde bulunulacaktır

Anahtar sözcükler: açık alan, fen eğitimi, mekan dışı, okul öncesi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BEBEKLİK DÖNEMİ HAKKINDA BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Ayşenur YILMAZ, Milli Eğitim Bakanlığı, aysenuryilmazc@gmail.com
Öğretmen Ülkü ALTUNTAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, ulkualtnts@hotmail.com
Arş.Gör. Müge KUNT, Gazi Üniversitesi, mugekunt@hotmail.com
Doç.Dr. Neslihan AVCI, Gazi Üniversitesi, navcister@gmail.com

ÖZET

Bebeklik dönemi yaşam boyu en hızlı büyüyen, gelişim gösterilen zamanları kapsamaktadır. Uzmanlar tarafından gerçekleştirilen gözlem ve çalışmalar bebeklerde gelişim evrelerine özgü ortak davranış kalıplarının ve eğilimlerin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ortak niteliklerin bilinmesi çocuk gelişimi ve eğitiminde izlenecek yöntemi belirleme açısından önemlidir. Eğitim psikologları, gelişim alanı ile ilgili bilgi sahibi olmanın etkili bir öğretim ortamının sağlanmasındaki önemini özellikle vurgulamaktadırlar. Bu nedenle, çocukların gelişimsel özellikleri hakkında eğitimcilerin bilgi sahibi olmalarının, etkili bir öğrenme ortamını oluşturmalarını kolaylaştıracağı

düşünülmektedir. Bu çalışma, öğretmen adaylarının bebeklik dönemi hakkında bilgilerinin incelenmesini planlayan karma metot bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 1. 2. 3. ve 4. sınıf okul öncesi öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırmanın nicel boyutunda 217 öğretmen adayına ulaşılmış, nitel boyutunda ise 40 öğretmen adayı ile görüşülmüştür. Veri toplama aracı olarak nicel boyutta, öğretmen adaylarının bebeklik dönemi ile ilgili neler bildiklerini ortaya koymayı amaçlayan bir anket kullanılmıştır. Nitel boyutta ise yarı yapılandırılmış görüşme sorularından yararlanılmıştır. Görüşme soruları, okulöncesi öğretmen adaylarının bebeliğe bakış açılarını, bebeklerin temel gereksinimleri konusunda neler düşündüklerini, bebeklik dönemi gelişim özellikleri hakkındaki bilgilerini ve bebeklerle çalışmanın zorlukları ve avantajlarını belirlemeyi içermektedir. Verilerin analizinde; nitel veriler, içerik analizi yöntemi ile nicel veriler ise frekans analizi ile yorumlanmıştır. Sonuç olarak; nitel çalışmaya katılan öğretmen adaylarının; bebeklik anlayışları sorusunda “ebeveyne muhtaç ihtiyaçlarını karşılayamayan”, “sevimli” sıfatını daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Bir gün içerisinde bebeli yapılabilecekler sorusunda “temel gereksinimlerini karşılamak”; bebeğin temel gereksinimleri sorusunda ise “beslenme” ile “sevgi hissettirme” cevapları daha fazla tercih edilmiş ve böylelikle bebek imajlarındaki tercihleri ile benzer görüşler ifade ettikleri görülmüştür. Bebeklerle çalışmanın avantajı sorusuna “sevgiyi hissettirir” yanıtı daha fazla tercih edilirken dezavantajlarında “konuşmadıkları için dertlerini anlayamayız” yanıtı öne çıkmaktadır. Ayrıca avantajları sorusuna verilen “sevgiyi hissettirir” cevabı ile temel gereksinimleri sorusuna verilen “sevgi hissettirme” cevaplarının benzer olması dikkat çekmektedir. Dezavantajları sorusuna verilen “konuşmadıkları için dertlerini anlayamayız” cevabı ise bebeklik anlayışları sorusuna verilen “ebeveyne muhtaç, ihtiyaçlarını karşılayamayan” cevabı arasında da paralellik olduğu görülmektedir. 0-3 yaş dönemi özelliklerini bilmenin 3-6 yaşa etkilerinde ise “ileriki gelişimi hakkında bilgi verir” kanısı yaygındır. Nicel çalışmada ise çalışmaya katılan 217 okul öncesi öğretmen adayının; bebeklik dönemi temel bilgileri ve bebeklerin gelişim dönemi bilgilerinin birbirine benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Gelişim dönemi özelliklerinde doğru cevapların düşüklüğü dikkat çekmektedir. Nitel ve nicel çalışma verileri birlikte değerlendirildiğinde yapılan görüşmelerde okul öncesi öğretmen adaylarının 0-3 yaş hakkında bilgi sahibi olmanın önemini vurgularken 0-3 yaşa dair bilgileri yetersiz bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: bebeklik, öğretmen adayı, okulöncesi eğitimi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DİL GELİŞİMİNİN ÖNEMİ VE DİL GELİŞİMİ ETKİNLİKLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Naciye ÇİYİM, Ege Üniversitesi, naciye.cym@gmail.com

Uzman Merve YALÇIN, merveyalcin28@gmail.com

Yrd.Doç.Dr. Pelin PİŞTAV AKMEŞE, Ege Üniversitesi, pelinakmese@gmail.com

ÖZET

Dil gelişimi sözcüklerin, sembollerin öğrenilmesi, dilin kurallarını anlayıp iletişim kurarken bu kurallara uygun davranılmasıdır. Dil gelişiminin kendine has bir sistemi olduğu ve bu sistemin hem kalıttan hem de çevrede var olan faktörlerden etkilendiği savunulmaktadır. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin dil gelişiminin önemine ve dil gelişimi etkinliklerine yönelik görüşlerini incelemektir. Araştırma Türkçe dil etkinliklerinin çocuk açısından önemini, dil gelişiminin hangi etkinliklerle desteklendiğini, serbest oyun zamanında çocukların dil gelişiminin nasıl pekiştirildiğini, dil gelişimine dair sınıf içinde yapılan düzenlemeleri ve dil gelişimi için sınıfta bulunduran diğer materyalleri derinlemesine incelemek için araştırmanın deseni fenomenoloji (olgu bilimi) olarak belirlenmiştir. Araştırma doğrudan benzeşik (homojen) örnekleme yöntemi ile katılımcı grubu seçilmiştir. Araştırmanın katılımcı grubunu, İzmir ili, Bornova ilçesinde bulunan aynı sosyo-ekonomik düzeyden 3 devlet anaokulunda görev yapan 8 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini elde etmek için yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Her bir görüşme ortalama 15 dakika sürmüştür. Görüşme sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin dil gelişimini desteklemek için sınıf içinde kullandıkları materyallere ve dil gelişiminin çocuk açısından önemine yönelik “dil gelişiminin çocuğa kazandırdıkları”, “öğretmenin dil gelişimini desteklemek için kullandığı yöntem ve teknikler”, “dil gelişimini destekleyen materyaller” ve “dil gelişiminin kullanıldığı etkinlik türleri” 4 kategori ortaya çıkmıştır. Öğretmenler sınıf içinde dil gelişimini desteklemek için akıllı tahta, projeksiyon gibi teknolojik materyaller başta olmak üzere sınıf içinde var olan oyuncakları, oluşturulan pano ve afişleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca gün içinde müzik, fen, drama ve oyun etkinlikleri ile dil gelişimini desteklediklerini vurgulamışlardır. Katılımcı öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin etkinlikler esnasında birbirlerinden farklı olarak konuyu hikayeleştirme, grup çalışmaları yaptırma, çocuğa söz hakkı verme, bilinmeyen sözcükleri açıklama, sınıf içinde meydana gelen tartışmaları dinleme ve ondan sonra müdahale etme, sözcük çalışmaları yaptırma gibi yöntemleri uyguladıkları görülmüştür. Bu yöntemlerin çocuklara işbirliği yapma, empati kurabilme, özgüven geliştirebilme gibi sosyal yönlerinin yanında, sözel olarak kendini ifade edebilme, dili etkin kullanabilme, sözcük dağarcığını geliştirme gibi olumlu etkilerinin yanı sıra bilişsel olarak ise yaratıcılığı desteklemesi, anlatma ve

düşünme becerisi kazandırması, verilen komutları anlayabilmesi gibi kazanımların gelişimi açısından da önemli olduğu vurgulanmıştır. Sonuç olarak bilişsel gelişim, sosyal gelişim ve ileriki dönemdeki akademik beceriler için temel oluşturan dil becerilerinin okulöncesi eğitim ortamlarında kullanılan yöntem ve materyallerle desteklenmesi, etkinliklerin dil gelişimi açısından çeşitlendirilerek çocuklara sunulması son derece önemlidir.

Anahtar sözcükler: dil gelişimi, dil gelişiminde kullanılan materyaller, dil gelişiminin önemi, okul öncesi öğretmenleri

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DRAMA ETKİNLİĞİ İLE DİL GELİŞİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Yasemin TOPCAN, Ege Üniversitesi, yasemintopcan@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Pelin PİŞTAV AKMEŞE, Ege Üniversitesi, pelinakmese@gmail.com

ÖZET

Drama çocuğun problemlere kendine özgü yollarla çözüm bulmasını sağlayarak, kendini ifade etme yollarından biridir. Drama etkinlikleri hem çocukların düşünme becerilerinin gelişiminde hem de temel dil becerilerinin kazandırılmasında etkili rol oynamaktadır. Özellikle erken çocukluk döneminde zayıf dil gelişimi, ilköğretim döneminde okuma güçlükleri ile ilişkilidir ve bu durum ilerleyen yıllarda akademik başarısızlıklara neden olmaktadır. Drama sayesinde ifade edici dil gelişimleri daha iyi olan çocukların ileriki akademik performansları da olumlu etkilenmektedir. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin drama etkinlikleri ile çocukların dil gelişimi arasındaki ilişkiye yönelik görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Çalışmanın temel amacının bütüncül bir yaklaşımla aydınlatılabilmesi için, nitel araştırma yöntemi kullanılmış, “Olgubilim (Phenomenology)” araştırmanın deseni olarak seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı bir bağımsız anaokulunda görev yapan 8 öğretmen oluşturmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla toplanmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin analizi nitel yöntemde sıkça kullanılan içerik analizi ile yapılmıştır. Verilerin her biri oluşturulan temalar ve kodlarla ilişkilendirilerek veri örgütlemesi gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenler drama etkinliğini uygulamada ve değerlendirmede kullandıklarını ifade etmişlerdir. Fakat etkinliğin katkı sağladığı alanlar konusunda sosyal-duygusal gelişim alanı üzerinde odaklanmışlardır. Drama etkinliğinin dil gelişimi açısından sağladığı katkılar bakımından değerlendirildiğinde ise çocukların iletişim becerilerini (kendini ifade etme, dinleme, anlama, kendi kendine konuşma, hayali karakterle diyalog, akran iletişimi, düşünme, konuşma, role uygun konuşma, role bürünme, jest-mimik kullanımı, yeni sözcük öğrenme) geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler drama etkinliklerinden sınıflarındaki iletişim kopukluklarını giderebilmek, özgüven sağlamak ve grup içinde hareket etme bilinci oluşturmak için yararlandıklarını da sıkça dile getirmişlerdir. Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin akademik geçmişlerinde drama ile ilgili ders aldıkları görülse de konu ile ilgili akademik terimleri kullanan öğretmen sayısı çok az olduğu, bu nedenle öğretmenlerin drama etkinliğini uygulamalarını geliştirmek amacıyla hizmet içi eğitime gereksinimleri olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: dil gelişimi, okul öncesi eğitimi, okul öncesi öğretmeni, drama

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI ÖĞRETİM STRATEJİLERİNİN ÇOCUKLARIN KATILIM HAKKI AÇISINDAN İNCELENMESİ VE KATILIM BASAMAKLARININ BELİRLENMESİ

Öğretmen Esra KORKMAZ, MEB, esrakorkmaz0668@gmail.com
Arş. Gör. Pelin PEKİNCE, Gazi Üniversitesi, pelin_pekince@hotmail.com
Doç.Dr. Neslihan AVCI, Gazi Üniv. , navcister@gmail.com

ÖZET

Bireylerin okul ve sınıf ortamında öğrenme süreçlerinin etkili bir şekilde devam etmesi için öğretmenin sınıf içi etkileşimde duyarlı davranması, çocukların öğrenmelerini desteklemesi ve öğrenme süreçlerinin etkili bir şekilde düzenlenmesi önemlidir. Bu süreçlerin planlanmasında ve sunulmasında birçok faktör etkilidir. Öğretmenlerin sınıf içindeki uygulamalarını etkileyen faktörlerden biri ise çocukluk dönemine ve çocuklara bakış açılarıdır. Çocukluk dönemi ve çocuklara bakış açıları, pasif ve muhtaç çocuk yönünde ise, çocuğun hakları ve istekleri görmezden gelinmektedir. Çocuğu; bir birey ve öğrenme sürecinin aktif katılımcısı olarak görülmemesi, sınıf içindeki bütün uygulamalara yansımaktadır. Ancak öğretmenlerin aktif çocuk imajı güçlü ise, çocuk öğrenme süreçlerinde bir birey olarak tanınır ve değer verilir. Çocuğun aktif rol aldığı uygulamalarda, çocukların katılımları en üst seviyededir ve kullanılan öğrenme stratejileri bu yönde seçilir. Bu çalışmanın amacı; öğretmenlerin, öğretim stratejilerinin uygulanmasında çocukların katılım haklarına yer verme açısından ne kadar özenli olduklarını araştırmaktır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması türünde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcılarını;

maksimum çeşitlilik örnekleme yoluyla seçilen, ikisi bağımsız anaokulunda, ikisi kurum anaokulunda, diğer ikisi de ilkokul bünyesindeki anasınıfında görev yapmakta olan altı öğretmen oluşturmaktadır. Her öğretmen iki yarım gün gözlemlenerek, kullandıkları stratejiler ve sınıf ortamında çocukların katılım durumları belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerle görüşme yapılarak, kullandıklarını düşündükleri stratejiler ve çocuk katılımı hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Elde edilen bulgular betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Yapılan görüşmelerde öğretmenler; sunuş yolu öğretim stratejisi, buluş yolu öğretim stratejisi ve araştırma-inceleme yolu öğretim stratejisi kullandıklarını belirtmişlerdir. Ancak yapılan gözlemlerde öğretmenlerin hepsinin sunuş yolu öğretim stratejisini tercih ettikleri belirlenmiştir. Sınıf içi uygulamalarında çocukların aktif katılımlarına önem verdiklerini belirten öğretmenlerin uygulamalarının büyük çoğunluğunun katılım karşıtı basamaklarda kaldığı görülmüştür. Gözlemlenen 12 etkinliğin sadece bir tanesinin katılım basamağına çıkabildiği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: çocuk katılımı, öğretim stratejileri, okul öncesi

ÖZEL İLKÖĞRETİM OKULUNDA ÖĞRENİM GÖREN 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNDEN BEKLENTİLERİ (DENİZLİ İLİ ÖRNEĞİ)

Doç.Dr. Süleyman CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, scan@mu.edu.tr
Öğretmen Elif Sena ŞİBİR, ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Denizli Okulları, esena213@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Erdil DURUKAN, Balıkesir Üniversitesi, erdurukan@hotmail.com

ÖZET

Serbest zaman etkinlikleri kişisel gelişim sağlamada önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle ilkokul programlarında serbest etkinliklere ders olarak da yer verilmiştir. Bu bağlamda araştırmada Denizli ili merkezde bulunan Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Geliştirme Vakfı Özel Okulları'nda öğrenim gören ilkokul 3. Sınıf öğrencilerinin, "okullarda yapılan serbest zaman etkinlikleri hakkındaki beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma tekniği ile yapılmıştır. Verilerin toplama sürecinde öğrencilere uzman görüşleri alınmış olan form uygulanmıştır. Araştırma 2016–2017 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde Denizli ili, merkez ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Denizli Okulları'nda ki 3. Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmaya 3. sınıfta öğrenim gören toplam 60 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise 31 kız ve 29 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere serbest zaman etkinlikleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amacı ile uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiş Serbest Zaman Etkinlikleri Görüş Formu kullanılmıştır.. Öğrencilerden bu görüş formlarında bulunan açık uçlu 9 soruyu cevaplamaları istenmiş ve bununla ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Bulgular ise veriler toplandıktan sonra tek tek değerlendirilip bunlardan içerik analizi ile elde edilmiştir. Yapılan araştırmada serbest zaman etkinlikleri denildiğinde öğrencilerin akıllarına ilk olarak eğlenceli etkinlikler gelmektedir. Ayrıca Serbest zaman etkinliklerinin amaçları incelendiğinde ise öğrencilerin akıllarına gelen eğlenceli etkinlik kavramı ile serbest zaman etkinliklerinin amaçlarıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerden serbest zaman etkinliklerini basitçe bir kelime ile açıklamaları istendiğinde büyük bir çoğunluğunun eğlence kavramının üzerinde durduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında öğrencilerin okullarda yapılan serbest zaman etkinliklerinde çoğunlukla sanatsal ve sportif faaliyetler yapmayı seçtikleri belirlenmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin okul zamanlarının dışında da serbest zaman etkinlikleri yaptıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin serbest zaman etkinliklerini bilinçli olarak gerçekleştirilmesinin sağlanması gerektiği söylenebilir.

Anahtar sözcükler: ilkokul, öğrenciler, özel okullar, serbest zaman etkinlikleri

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ: EFELER İLÇE ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ayşe Nur ALKOÇ SAYAN, Adnan Menderes Üniversitesi, aysenur09alkoc@gmail.com
Prof.Dr. Nesrin ÖZSOY, Adnan Menderes Üniversitesi, nesrinozsoy@adu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin algılarını belirlemek ve bu algıların çeşitli değişkenlere göre değişip değişmediğini belirlemektir. Öğretmenlerin günümüzde öğretim yöntem ve teknikleri kullanmanın yanında teknolojik gelişmelere de ayak uydurmaları gerekmektedir. Etkili eğitim öğretimin olabilmesi için sınıflara temin edilecek teknolojik araç gereçlerinin kullanım bilgi ve becerileri öğretmenlerde bulunmalıdır. Öğretmenler araç gereçleri kullanma becerilerine sahip değilse bunları sınıf ortamında kullanmaktan çekinirler. Bu çekinme yüzünden sınıf yönetimlerinde bazı zafiyetler meydana gelmektedir. Bu sebeple öğretmenler öğretim yöntem ve tekniklerin yanı sıra teknolojik araç ve gereçleri kullanım bilgi ve becerilerine sahip olmalıdır. Bu araştırma ile öğretmenlerin teknolojik araç gereçleri matematik öğretiminde kullanıp kullanmama durumları, nedenleri ile ele alınmıştır. Çalışmada nitel ve nicel araştırma

desenlerinin bir arada kullanıldığı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim- öğretim yılında Aydın ili Efeler ilçesindeki ilkokullarda görev yapan 299 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcıların görüşlerini belirlemek amacıyla Öksüz, Ak ve Uça, (2009) tarafından geliştirilen 3 alt boyut ve 73 maddeden oluşan 5'li ölçeklendirmeli "ilköğretim matematik öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin algı ölçeği (TKAÖ)" kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarını derinleştirmek amacıyla 17 sınıf öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Nicel verilerin analizinde Statistical Package for the Social Sciences (SPSS 20.0) programı kullanılmıştır. Verilerin parametrik veya parametrik olmadığını belirlemek için verilere Kolmogorov Smirnov Testi uygulanmıştır. Test değerleri 0,05'ten küçük olduğu için parametrik olmayan test yöntemleri kullanılmıştır. Dolayısıyla parametrik olmayan iki grup değişkenlerin aralarındaki ilişkiyi incelemek için veriler Mann-Whitney U testi ile birden fazla grup değişkenlerinde Kruskal Wallis H ile analiz edilmiştir. Nitel veriler betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışma sonunda öğretmenlerin teknoloji kullanım algılarının olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: matematik öğretimi, sınıf öğretmeni, teknoloji kullanımı

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM STILLERİ

Yrd.Doç.Dr. Özgür SEN, Bozok universitesi, senozgur@yahoo.com
Öğretmen Abdullah SÜSLÜ, Millî Eğitim Bakanlığı, a_suslu@msn.com

ÖZET

Öğrencilerin şekillenmesinde en önemli rollerden biri kuşkusuz öğretmenlerdir. Öğretmenlerin davranış, tutum ve yaklaşımları öğrencilerin geleceğinin çizilmesinde bir rol haritası görevindedir. Miron, üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu bir çalışmada iyi bir öğretmenin sahip olması gereken özelliklerini şu şekilde sıralamıştır: 1. Dersin sunuş biçimi (açık, anlaşılır açıklama, dersi somutlaştırma, uygun öğretim yöntemlerini kullanma, düşünce gelişimi sağlama), 2. Yardım (bilgi iletimi, güdüleme, yaratıcı düşünmeyi geliştirme) 3. Danışmanlık, öğretmen-öğrenci arasındaki duygusal ve sosyal etkileşimin niteliği (dönüt sağlama, ilgi ve teşvik etme, esnek, samimi, hoşgörülü, içten, dürüst ve yardımsever), 4. Kişisel nitelikler (dış görünüm, espri anlayışı, zeki, bilgili ve araştırmacı olma) (Miron, 1983 akt. Özabacı & Acat, 2005). Garsha ise, öğretmenlerin davranışlarında yola çıkarak öğretmenlerin tercih ettiği öğretim stillerini beş kategori altında toplamıştır. Bu kategoriler; uzman, otoriter, kişisel model, yol gösterici ve temsilci şeklindedir. Aslında sınıf ortamında, öğretmenler bu öğretim stillerinin hepsini zaman zaman taşımak zorunda kalabilirler. Ancak her öğretmen için tercih edecekleri bir öğretim stili ağır basacaktır. Bu bakımdan, öğretmenlerin öğretim stilleri tercihlerinin belirlenmesi ve bu stillerin olumlu ve olumsuz yönlerinin bilinmesi öğretmenlerin sınıf içerisinde öğretim yaklaşımlarına katkı sağlayacaktır. Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim stillerinin belirlenmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın modeli tarama modeli olarak belirlenmiştir. Tarama araştırmalarının amacı var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmaktır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2008). Araştırmanın verileri 40 maddeden oluşan Grasha Öğretim Stilleri Envanteri aracılığıyla toplanacaktır. Araştırma, Ankara ilinde görev yapan 380 sınıf öğretmeninden alınan veriler doğrultusunda yapılacaktır. Araştırmanın veri toplama aşaması devam ettiğinden bulgular, sonuçlar ve yorumlar kısımları daha sonra paylaşılacaktır. Kaynakça Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Yayınları. Özabacı, N ve Acat, M. B. (2005). Öğretmen Adaylarının Kendi Özellikleriyle İdeal Öğretmen Özelliklerine Dönük Algılarının Karşılaştırılması. Kuramdan Uygulamaya Eğitim Yönetimi, 11(42), 211-236.

Anahtar sözcükler: kıdem, öğretme stilleri, sınıf öğretmenleri

TURİZM EĞİTİMİ

TURİZM EĞİTİMİNDE OKUL DIŞI ÖĞRENME: BİÇİMSEL EĞİTİM, BİÇİMSEL OLMAYAN EĞİTİM VE OKUL DIŞI EĞİTİM ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Yrd.Doç.Dr. Pelin ARSEZEN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, parsezen@gmail.com
Doç.Dr. Cafer TOPALOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ctopaloglu@mu.edu.tr

ÖZET

Turizm için beşeri sermaye geliştirmekte en önemli platform olan yükseköğretim, mezunlara belli becerileri ve nitelikleri sağlamak misyonuna sahiptir. Turizm örgütlerinde operasyonların başarıyla yürütülmesi için yüksek öğretim performansı her daim tartışma konusudur. Başka bir deyişle, yükseköğretimde turizm eğitimi turizm mezunlarının istihdam edilebilirliğini ve örgütün ihtiyaçlarını karşılamadaki yeterliliğini arttırmaya ihtiyaç duymaktadır. Dünya genelinde, turizm yükseköğrenimi, birbiriyle bağlantılı üç büyük ve sürekli değişime uğramaktadır. Birincisi, küresel yükseköğretim ortamında, turizm eğitiminin ulusal, alt ulusal ve kurumsal seviyelerde nasıl yer aldığı konusunda önemli etkilere sahip olan büyük değişiklikler vardır; ikincisi, gelişmiş ülkelerde bir endüstri ötesi (post-industry) çağına, geleneksel endüstriye turizm yapıları ve uygulamaları giderek önemli bir yapısal değişime neden olabilecek baskılar altındadır. Üçüncüsü, yükseköğretimdeki büyük değişiklikler ve turizmin kendisinde gerçekleşen değişimler, turizm ve konaklama yükseköğretiminin geleceği için önemli sonuçlar doğurmaktadır. Bu çalışmada, değişen turizm dünyasında turizm ve konaklama eğitiminde gelecekteki zorluklarını araştırarak ve geleceğin turizm müfredatının geliştirilmesi ve mesleki gelişim için eğitim türlerinin uygunluğu ve etkinliği alanında bir tartışma açmak amacındadır. Bu bağlamda bu çalışmada biçimsel eğitim, biçimsel olmayan eğitim ve okul dışı eğitim olmak üzere üç tür eğitim üzerine ayırt edici özellikler incelenerek turizm eğitiminde uygulanma biçimleri tartışılacaktır. Çalışma temelde eğitim türleri arasındaki karşılıklı ilişkileri anlamak için turizm eğitimi özelinde kavramsal bir çerçeve sunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmenin içerdiği planlı, zorunlu, kasıtlı veya kasıtlı olmadan, gönüllü ve tesadüfi öğrenmelerin, turizm alanındaki yükseköğrenim öğrencilerinin algısı açısından değerlendirileceği bu çalışma nitel bir çalışmadır. Çalışmada yapılandırılmamış görüşme formu kullanılarak okul dışı öğrenmeye odaklanılarak hangi eğitim türünün daha etkili olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır. Aynı zamanda öğretim elemanlarının okul dışı eğitimin planlaması ve yürütmesi sırasında karşılaştıkları dezavantaj ve güçlüklerle değinilecektir.

Anahtar sözcükler: biçimsel eğitim, biçimsel olmayan eğitim, okul dışı eğitim, turizm eğitimi, yükseköğretim

TÜRKÇE EĞİTİMİ

BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİ VELİLERİNİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN YAYINLANAN OKUMA VE YAZMA EĞİTİMİ KAYNAKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Elif AĞBABA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, elifagbaba0@gmail.com
Doç.Dr. Kasım YILDIRIM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, kasimyildirim@mu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, birinci sınıf öğrenci velilerinin MEB tarafından yayınlanan okuma ve yazma eğitimi kaynaklarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada birinci sınıf öğrenci velilerinin okuma ve yazma eğitimi kaynaklarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesidir. Durum çalışması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem (bir durum) ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler (durumlar) hakkında çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşım olarak ifade edilmektedir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda toplam 11 birinci sınıf öğrenci velisi araştırma sürecine dahi edilmiştir. Araştırma, Muğla ili Fethiye ilçesindeki ilkokullarda öğrenim göre birinci sınıf öğrenci velileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kolay ulaşılabilir örneklem yönteminden faydalanılmış ve bu bağlamda gönüllü olan birinci sınıf öğrenci velileri araştırma süreci katılmışlardır. Araştırmada odak grup görüşmelerden yararlanılmış ve katılımcılardan veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veliler ile birlikte belirlenen zaman aralıklarında ücretli ve dörderli gruplar halinde ayrı ayrı odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Görüşmeler öncesinde velilere odak grup görüşmesi ve çalışmanın amacı hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Görüşmenin başında velilere kişisel bilgilerinin gizli tutulacağı ve elde edilen verilerin sadece bilimsel çalışmada kullanılacağı belirtilmiştir. Bu doğrultuda velilerin isimleri kodlanmıştır. Ayrıca veri kaybını önlemek için görüşme sırasında ses kaydı alınacağı söylenmiştir. Görüşme soruları sırayla sorulmuş ve görüşmeye katılan velilerden görüşleri sırayla alınmış ve kaydedilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular, bilimsel literatür doğrultusunda tartışılmış ve gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: aile, ders kaynakları, okuma ve yazma eğitimi

ÇOCUK KİTAPLARINDA OTORİTE: BACAKSIZ SERİSİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Sercan HALAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sercanhalat@mu.edu.tr
Arş.Gör. Handan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, handancelik@mu.edu.tr
Doç.Dr. Hatice FIRAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, haticefirat@mu.edu.tr

ÖZET

“Herhangi bir konuda diğerlerine göre daha üstün bir güce sahip olma; yaptırma, yasak etme, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü, yetke, sulta, velayet; siyasi veya idari güç; çalışmalarıyla kendini kabul ettirmiş kimse” (TDK, 2011: 1823) şeklinde tanımlanan otorite, birey tarafından, bir insan ve grubun emir veya dayatmalarının sorgusuzca kabul edilmesiyle ortaya çıkmaktadır. Otorite; dinî, siyasal, askerî, ahlâkî, toplumsal vb. birçok alanda devlet adamları, yasa koyucular, yargıç ve memurlar, öğretmenler, anne-babalar, uzmanlar, yazarlar, aydınlar, din adamları gibi temsilcileri ile çok boyutlu bir şekilde karşılaşılabilen bir durumdur (Özer 2014: 137). Toplumsal yaşam içerisinde, hemen her alanda otoriter tutumlara maruz kalanlar içerisinde çocuklar da bulunmaktadır. Çocuğa yönelik otorite, “ailede anne-baba, okulda öğretmen, yakın çevrede akran (arkadaşlar) ve edebiyat ortamında yazar otoritesi” olmak üzere dört temel grupta ele alınmaktadır. Dolayısıyla çocuklar genel olarak günlük yaşamda; ailede, okulda, arkadaş çevresinde ve de edebiyat ortamında otoriter kişiler ve tutumlarla karşılaşmakta ve bu durum çocuk edebiyatı ürünlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Çocuk edebiyatı, öznesi çocuk olan; çocuğa görelik ilkesini, çocuk bakışını ve duyarlılığını dikkate alan bir edebiyat türüdür. Dolayısıyla söz konusu çocuk ve edebiyat olduğunda, asıl belirleyici unsurun pedagojiden ziyade estetik ve sanat olması gerekmektedir. Çeşitli çevrelerde çocuğa yönelik otoriter tutumun ele alındığı bu çalışmada; Rifat Ilgaz’a ait “Bacaksız Okulda”, “Bacaksız Paralı Atlet”, “Bacaksız Kamyon Sürücüsü”, “Bacaksız Tatil Köyünde” ve “Bacaksız Sigara Kaçakçısı” olmak üzere beş kitaptan oluşan seride “otorite sorunu” incelenmiştir. Çalışmada, çocuklara yönelik otoritenin, otoriteyi doğuran tutumların ve bu tutumları sergileyen kişilerin “aile, okul çevresi, arkadaş çevresi ve edebiyat ortamı” dikkate alınarak belirlenmesi amaçlanmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak alan yazın kaynaklarının tarandığı çalışmada Bacaksız serisindeki eserler, içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda Bacaksız serisinde çocuğa yönelik “otorite”nin alanyazında da belirtildiği gibi, ailede “anne-baba”, okulda “öğretmen”, yakın çevrede “akran (arkadaşlar)” tarafından uygulandığı saptanmıştır. Eserlerde yazar

otoritesini yansıtan örneklerin ise yok denecek kadar az olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte çalışmada, otoritenin çocuklar üzerinde; bastırılma, dışlanma, sürekli olarak cezalandırılma, alay edilme, sosyal çevreden soyutlanma ve fiziksel şiddete uğrama korkusu gibi etkilerinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: bacaksız serisi, çocuk kitapları, otorite

ÇOK ULUSLU (MULTINATIONAL) AİLELERDE EBEVEYNLERİN, ÇOCUKLARININ TÜRKÇE ÖĞRENMELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (İNGİLTERE/NOTTINGHAM ÖRNEĞİ)

Yrd.Doç.Dr. Gülnur AYDIN, Adnan Menderes Üniversitesi, gulaydin25@hotmail.com
Öğr.Gör. Selcen AYDOĞAN, Adnan Menderes Üniversitesi, selcenaaydogan@gmail.com

ÖZET

Toplumlar ve onu oluşturan bireyler arasındaki ilişkiler, haritalara yansımaya da ülkeler arasındaki sınırları kaldırmakta, dünyaya ve farklı kültürlerle bakışı etkilemektedir. Öyle ki çok kültürlülük, çok dillilik, çok ulusluluk gibi paradigmlar eğitim öğretim ortamına yansımakta, akademik çevrelerce çalışmalar/tartışmalar/yorumlar/değerlendirmeler yapılmakta, böylelikle yeni toplumsal yapılanmalara zemin hazırlanmaktadır. Toplumsal yapının en küçük olgularından biri olan “aile” içindeki çok ulusluluk, çok dillilik ve çok kültürlülük ilk etapta aynı ortamda yaşayan çocukları etkisi altına almaktadır. Bu da, çocuğun bazen annenin, bazen babanın, bazen de yaşanan ülkenin baskın kültürüyle büyümesine neden olmaktadır. Bu araştırmanın amacı, İngiltere Nottingham’da yaşayan biri Türk, diğeri farklı ulustan ebeveynlerin, çocuklarının Türkçe öğrenmesine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Nitel olarak desenlenen çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 8 kadın 7 erkek olmak üzere 15 Türk ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, ebeveynler çocuklarının Türkçe konuşmadığını, okuyamadığını, yazamadığını ancak az da olsa anlayabildiklerini ifade etmişlerdir. Bunun sebeplerini ise evde iletişim kurarken genellikle çiftler olarak kendilerinin İngilizce konuşmak zorunda oldukları ve çocukların ev içerisinde İngilizceyi duydukları, bunun yanında okulda İngilizce konuşulması ve yaşadıkları yerin İngiltere olmasından dolayı Türkçeye ihtiyaç duymadıkları için çocukların öğrenemedikleri şeklinde ifade etmişlerdir. Her yıl tatilde Türkiye’ye gittiklerini belirten ebeveynler, çocukların Türkiye’de zorunlu kaldıkları için Türkçelerinin gelişmediğini, yavaş anlayabildiklerini belirtmişlerdir. Ebeveynler, İngiltere’de çocuklarının Türkçe öğrenmeleri için yazılı kaynaklardan (eğitim setlerinden, kitaplardan), medyadan, Türkçe film/çizgi filmlerden ve her cumartesi Türkçe ders veren kurumlara devam etme imkânlarından yararlandıklarını bildirmişlerdir. Ayrıca, “neden Türkçe öğrenmesini istiyorsunuz?” sorusunu, “gerektiğinde hem İngiltere’de hem de Türkiye’de yaşayabilir, çalışabilir, üniversiteyi Türkiye’de okuyabilir” şeklinde cevaplandırmışlardır.

Anahtar sözcükler: çok uluslu aileler, İngiltere/Nottingham, Türk ebeveynler, Türkçe öğretimi

FABLLAR ARACILIĞIYLA GELİŞİM BİBLİYOTERAPİSİ

Arş.Gör. Zeynep Ezgi ERDEMİR UYSAL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, zezgir@hotmail.com
Prof.Dr. Mustafa Volkan COŞKUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, vcoskun@mu.edu.tr

ÖZET

Bibliyoterapi, yani “kitaplar aracılığıyla iyileştirme”, bir terapistin veya eğitimcinin rehberliği ve yönlendirmesi ile edebî kaynakların terapi amaçlı kullanılmasına dayanan bir yöntemdir. Psikoloji alanında uzun süredir tedavi amaçlı kullanılan bu yöntem, son yıllarda rehber öğretmenler; sınıf, Türkçe ve diğer alan öğretmenleri tarafından da eğitim ortamlarında farklı teknikler ile kullanılmaya başlanmıştır. Eğitim ortamlarında uygulanan bibliyoterapinin bu türü “gelişim bibliyoterapisi” olarak adlandırılmaktadır. Bibliyoterapinin temelini oluşturan edebî eserler, çocuklara estetik bir bakış açısı kazandırmanın yanı sıra; yeni davranış, tutum, değer kazanmaları ve daha olumlu bir benlik algısı geliştirmeleri konularında da rehber olabilmektedir. Çocukların okumaktan veya dinlemekten zevk aldıkları, bir olay çerçevesinde gelişen hikâye, masal, fabl türü eserlerde çocuklar, eserin kahramanlarıyla özdeşim kurmaktadır. Bu sebeple eğitim ortamlarında gerçekleştirilen bibliyoterapi uygulamalarında bu tür eserlerin kullanılması mümkündür. Temel dil ve iletişim becerilerinin gelişmesi için kişilerin duygu ve düşünce evrenlerinin yüklü, zengin ve renkli olması gerekmektedir. Metinlerin özüne inilerek ve tespit edilen problemler çerçevesinde derinlemesine düşünülerek elde edilen her bir bibliyoterapik sonucun da bu zenginleşme ve gelişmeye önemli ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu durum; anlama, anlatma ve iletişim becerilerinin; kazanılan duygusal olgunluk, olumlu benlik algısı ve özgüven ile doğru orantılı olarak gelişmesine yardımcı olacaktır. Çalışmanın deseni nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıdır. Çalışmada elde edilen veriler, doküman analizi yöntemiyle

toplanacak ve değerlendirilecektir. Çalışma kapsamında yirmi beşi Ezop, yirmi beşi de La Fontaine'e ait olmak üzere toplamda elli fabl, Coşkun ve Çetin (2016)'ın geliştirdiği özü bulma yöntemi doğrultusunda incelenecek; bu yöntemle elde edilen özler, bibliyoterapik özellikleri bakımından ele alınıp gruplandırılarak değerlendirilecek ve fablların bu yöntemle eğitim ortamlarında nasıl kullanılabilceğine dair önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: fabl, gelişim bibliyoterapisi, La Fontaine ve Ezop

İNGİLTERE/NOTTINGHAM'DA YAŞAYAN TÜRK ÇOCUKLARININ ANLATTIKLARI HİKÂYELERİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Gülnur AYDIN, Adnan Menderes Üniversitesi, gulaydin25@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, İngiltere'de yaşayan 6,2 – 8,3 yaş aralığındaki Türk çocuklarının anlattıkları hikâyelerin cümle yapılarını ve kurdukları cümlelerin dil bilgisi düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, İngiltere'de doğmuş, İngiltere devlet okullarına devam eden ve Türkçe konuşan anne babaya sahip 8 kız, 6 erkek olmak üzere toplam 14 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma, nitel bir çalışma şeklinde desenlenmiştir. Öncelikle çocuklarla tanışma etkinlikleri yapılmış, daha sonra her bir çocukla ayrı ayrı, görüşme tekniği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Çocuklara sadece resimli bir hikâye kitabı gösterilmiş ve bu kitapların hikâyesini kendisinin anlatması/ kurgulaması istenmiştir. Çocukların anlattıkları hikâyeler kamera ile kayıt altına alınmış, kaydedilen hikâyeler araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Çocukların anlattıkları hikâyelerin konusu, kahramanları, olayın nerede, nasıl ve ne zaman geçtiği, ana fikri incelenmiştir. Ayrıca çocukların kullandıkları cümle yapıları; yüklem türüne göre (fiil-isim cümlesi), öğelerin dizilişine göre (kurallı; devrik cümle), anlam yönünden (olumlu cümle, olumsuz cümle, soru cümlesi, emir cümlesi, ünlem, şart cümlesi, istek cümlesi, gereklilik cümlesi), yapı bakımından (basit cümle, birleşik cümle, sıralı cümleler, bağlı cümle) incelenmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Böylelikle İngiltere'de yaşayan Türk çocuklarının kullandıkları cümlelerdeki ifade yeterlikleri tespit edilerek, eksiklikler ve yanlışlıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, kamera kayıtları araştırmacılar tarafından irdelenerek çocukların anlatım esnasındaki beden dilleri de incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda çocukların çoğunun hikâyelerinin bir konu etrafında ilerlediği, genellikle mekân bilgisini kullandıkları, kahramanlara isim vermedikleri, ancak zamanı çok fazla kullanmadıkları tespit edilmiştir. Kurdukları cümleler incelendiğinde ise genellikle fiil cümleleri, devrik cümleler ve olumlu cümleleri kullandıkları, sıklıkla basit yapı cümleleri tercih ettikleri görülmüştür. Genel bir değerlendirme yapılacak olursa, yaşadıkları kültürün diline alışan çocukların, Türkçeyi tam ve doğru kullanmakta zorlandıkları söylenebilir.

Anahtar sözcükler: hikâye anlatma, İngiltere'de yaşayan Türk çocukları, sözlü anlatım, Türkçe ifade gücü

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BASILI VE E-KİTAP KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Handan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, handancelik@mu.edu.tr

Arş.Gör. Sercan HALAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sercanhalat@mu.edu.tr

Doç.Dr. Hatice FIRAT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, haticefirat@mu.edu.tr

ÖZET

E-kitap, basılı kitapların kişisel bilgisayarlar veya özel olarak geliştirilmiş el tipi cihazlar aracılığıyla okunabilen elektronik uyarlamalarıdır (Oxford, 2011: 187). Basılı eserlerin herkesin faydalanabilmesi amacıyla elektronik ortama aktarılması Michael Hart'ın 1971 yılında uygulamaya koyduğu Gutenberg Projesi ile başlar (Lebert, 2009: 3). Bu projeye başladığı kabul edilen dijital kütüphanecilik, teknolojinin hızla ilerlemesiyle yaygınlaşmış, e-kitapların okunmasına olanak sağlayan dijital araçların (kitap okuyucular vb.) yaygınlaşmasıyla daha fazla kitleye ulaşmıştır. "Ciltli veya ciltless olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kâğıt yapraklarının bütünü"(TDK, 2005) olarak tanımlanan basılı kitap ise yüzyıllardır kullanılmaktadır. Günümüzde özellikle genç neslin teknolojiye gösterdiği ilgi, okuma alışkanlıklarına etki ederek basılı kitaptan e-kitaba yönelişi hızlandırmıştır. Kitap okuma oranının yüzde %0.01 olduğu ülkemizde(Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2011) e-kitaba yönelmeye başlayan bu ilgi okuma alışkanlığının kazandırılmasında e-kitabın bir araç olarak kullanılabilceğini göstermektedir. Yapılan araştırmalar, kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasında etkili olan en önemli faktörün "öğretmen yönlendirmesi" olduğunu göstermektedir. (Arıcı, 2015: 2) Dolayısıyla öğretmenlerin çağın gerektirdiği teknolojilere hâkim olmaları, e-kitap okuma konusundaki bilgi ve tutumları, öğrencileri yönlendirebilmeleri açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle çalışmada örneklem olarak öğretmen adayları seçilmiştir. Okuma eyleminin yaygın olarak basılı kitaplar aracılığıyla yürütüldüğü ancak gelişen teknolojiyle birlikte e-kitaplardan da yararlanılmaya başlandığı günümüzde e-kitabın eğitim öğretimde bir araç olarak kullanılması mümkündür. Bu yüzden çalışmada öğretmen adaylarının hem basılı

hem e-kitaba ilişkin görüş ve tercihleri belirlenerek bunlar üzerinden e-kitap kullanımına yönelik sonuç ve önerilere ulaşılabilecektir. Öğretmen adaylarının basılı ve e-kitap okumaya ilişkin görüş ve tercihlerinin belirlemeyi amaçlayan bu çalışma, betimsel bir araştırma olup tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilecektir. Tarama modelinde, var olan durumu olduğu gibi ortaya koyma amacı güdülür (Karasar, 1999: 77). Veri toplama aracı olarak “Öğretmen Adaylarının Basılı ve E-Kitap Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi” anketi kullanılacak, verileri çözümlenmek için içerik analizinden yararlanılacaktır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının basılı ve e-kitap kullanım sıklıkları, tercih sebepleri, basılı ve e-kitaba bakış açıları belirlenmeye çalışılarak okuma oranının artırılmasına katkı sağlayacak verilerin elde edileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: basılı kitap, e-kitap, okuma alışkanlığı, teknoloji.

RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİ HİKÂYE YAZMA BECERİLERİNİN GELİŞİMİNE ETKİSİ

Doç.Dr. Kasım YILDIRIM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, kasimyildirim@mu.edu.tr

Doç.Dr. Seyit ATEŞ, Gazi Üniversitesi, seyitates@gmail.com

Doç.Dr. Fatih Çetin ÇETİNKAYA, Düzce Üniversitesi, fatihcetincetinkaya@gmail.com

Öğretmen Fatih AKBAY, Ş.k.o. Mükremin Başaran İlkokulu, akbay.fatih@gmail.com

ÖZET

Okuryazarlık becerileri bugünün toplumlarında en önemli becerilerden biridir. Türkçe okuma yazma eğitimi okullarda öğretim programına göre hazırlanmış kitap setleri aracılığıyla verilmektedir. Tarihi süreç içerisinde pek çok farklı yöntemle Türkçe okuma yazma eğitimi yapılmış ve belirli düzeylerde başarılar elde edilmiştir. Ancak sadece ders kitapları ya da yöntemlere dayalı olarak gerçekleştirilen öğretimin dil becerilerini geliştirme açısından yeterli olmadığı düşünülmekte; çocuk literatürünün çocukların sözlü ve yazılı dil becerilerini, kelime hazinelerini, dili aktif kullanmalarını ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiğine yönelik araştırmalara bu düşünceyi desteklemektedir. Farklı araştırmacılara göre çocuklar kitapları karıştırmalı, okunanları dinlemeli, başkalarına okumalı, onlar hakkında yazmalı, çizmeli, onları karşılaştırmalı, kritik etmeli, kendi yaşamlarına transfer etmeli; yetişkinlerse bu süreçte mutlaka çocuklarla işbirliği içerisinde olmalı, model oluşturmalı, onlara rehberlik ve destek sağlamalıdır. Çocukların okuma zevk ve alışkanlığını edinmeleri ve okuryazarlık kültürüne sahip olmaları büyük ölçüde erken yaşlardan itibaren kitap(lar)la olan deneyimlerine bağlıdır. Çocukların erken dönemlerden itibaren kitap(lar)la deneyim sahibi olmaları ise onların akademik, sosyal, duygusal, estetik ve kültürel gelişimlerinin yanı sıra dil gelişimleri açısından büyük önem arz etmektedir. Hikâyeleri dinleyen çocuklarda bir hikâye hissi gelişir. Onların hikâye yapısına ilişkin farkındalık geliştirmeleri daha karmaşık yapıdaki hikâyeleri anlamalarına zemin hazırlar. Anlatım sonrası hikâyeye ve sunuma ilişkin yapılan tartışmalar, hikâyenin yeniden anlatımı ve yeniden oluşturulması gibi çalışmalar öğrencilerin sözlü ve yazılı dil becerilerini geliştirir. Bu çalışmada da birinci sınıf öğrencilerine okunan hikâyelerin çocukların yazma becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırma 2016-2017 öğretim yılında Ankara’da bir ilkokulda öğrenim gören toplam 28 birinci sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin 15’i deney grubunu, diğer 13’ü ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Deney grubunda normal okuma ve yazma etkinlikleri yanında farklı resimli çocuk kitapları okunmuş, kontrol grubunda ise programın gerektirdiği okuma ve yazma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinden uygulama sonrasında yazma becerilerine ilişkin veriler toplanmış ve araştırma soruları bağlamında ilgili analizler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular ilgili bilimsel literatür bağlamında tartışılmış ve resimli çocuk kitaplarının yazma becerisinin kazandırılması sürecine nasıl entegre edileceğine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: çocuk literatürü, informal tartışma, resimli çocuk kitapları, yazma becerisi

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MEDYA OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Abdullah ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, abdsahin25@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Yüksel GİRGIN, Adnan Menderes Üniversitesi, yukselgirgin@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Gülnur AYDIN, Adnan Menderes Üniversitesi, gulaydin25@hotmail.com

ÖZET

Değişen dünyada her geçen gün çoğalan bilgi, kitle iletişim teknolojilerinin de gelişmesi ve değişmesiyle pek çok yolla alıcıya ulaştırılmaktadır. Bu ulaştırma yollarından biri olarak “medya”nın yerinde ve etkin kullanılması önemlidir. Çünkü artık var olan basılı bilginin hazır olarak alınması değil, üretilmesi, kullanılması ve başkalarıyla da kısa yoldan paylaşılması için farklı becerilere ihtiyaç vardır. Özellikle küçük yaştan itibaren sayısız teknolojiyle iç içe olan çocukların ve gençlerin medya aracılığı ile yansıtılan kurgusal ya da gerçek içeriği doğru değerlendirebilme, yorumlayabilme ve eleştirebilme gibi zihinsel süreçlerden geçirebilmesi, yani iyi bir medya okuryazarı olması gerekir. Günümüzde bireyin eğitim süreçlerine katkı sağlayan faktörlere bakıldığında medyanın aileden sonra, geldiği söylenebilir. Milli Eğitim Bakanlığı, Radyo Televizyon Üst Kurulu ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ortaklaşa aldığı kararlar, medya konusunda bireyin okul öncesinden itibaren, ilgili olan bütün derslerde bilinçlendirilmesi ve böylelikle de onu hem yerinde hem doğru kullanması hedeflenmiştir. Türkçe dersi öğretmenlerine de bu kapsamda sorumluluklar düşmektedir. Ancak bu sorumlulukların yerine getirilmesi için, öncelikle hizmet öncesinde Türkçe öğretmeni adaylarının medya okuryazarlık durumunun tespiti ile başlanmalıdır. Bu konuda yapılan durum tespiti, eksikliklerin giderilmesi ve daha sonraki işlem basamaklarının sağlıklı ilerlemesine de katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada, Türkçe öğretmeni adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri, çeşitli değişkenler açısından ele alınacaktır. Betimsel tarama modelinde planlanan araştırmanın verileri, Karaman (2008) tarafından geliştirilen “Medya Okuryazarlık Ölçeği” ve “Bilgi Formu” kullanılarak 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğretmen adaylarından elde edilmiştir. Değerlendirme süreci devam etmekte olan çalışmanın verileri, SPSS 20.0 paket programında analiz edilerek yorumlanacak ve çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar sözcükler: medya okuryazarlığı, öğretmen adayları, Türkçe öğretimi

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZILI METİNLERİNDE OKUMANIN KAVRAM ALANI

Prof.Dr. Faik KANATLI, Mersin Üniversitesi, fkanatli@mersin.edu.tr
Okutman Yunus Emre ÇEKİCİ, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, yunusemrecekici@gmail.com

ÖZET

Hem sosyal hem de eğitimsel sorunların çözümü, her şeyden önce söz konusu sorunu “anlama” ile başlar. İnsanda bir gizilgüç olarak bulunsa da anlama yetisi büyük oranda eğitim olanaklarıyla gelişir. Bu nedenle eğitim süreci, aslında bir anlama ve anlamlandırma süreci olarak yorumlanır. Geçmişten günümüze, eğitim sürecinde anlama ve anlamlandırmanın odağında da “okuma” kavramı yer alır. Günümüzde teknolojinin yoğun baskısına ve birçok farklı olanağın varlığına rağmen okuma hâlâ anlamının ve anlamlandırmanın en güçlü araçlarından biridir. Sosyal bir başarımlar olarak okuma, anlamının geliştiricisi olduğu için, eğitim sürecinin her aşamasında vazgeçilmez bir önem taşır. Türkçe derslerinde kazandırılması beklenen dört temel dil becerisinden biri okuma ve okuduğunu anlamadır. Bu nedenle Türkçe öğretmenliği lisans programlarının 5. döneminde “Anlama Teknikleri 1: Okuma Eğitimi” adlı ders verilir. Bu dersin genel amacı, yarının öğretmenlerini okuma kavramı hakkında bilinçlendirmek ve okuma özendiriciliğine hazırlamaktır. Bu nedenle okuma eğitimi dersini alan öğretmen adaylarının, okumanın kavram zenginliğine hâkim olması beklenir. Bu çalışmanın amacı Mersin Üniversitesi ve Gaziantep Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü üçüncü sınıf öğrencilerinin “okuma” kavramına ilişkin yazılı metinlerinde ön plana çıkan kavramları belirlemek ve tartışmaya açmaktır. Bu amaçla söz konusu iki üniversitede 2016-2017 eğitim öğretim yılında “Anlama Teknikleri 1: Okuma Eğitimi” dersini alan öğrencilerden, okuma kavramına ilişkin düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazılı metinleri, yarı yapılandırılmış gözlem formuyla incelenmiştir. Betimsel modeldeki bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada önce, genel olarak ortaya çıkan kavramlar frekans ve yüzdelerle tablolaştırılmış; ardından iki üniversitenin okumaya ilişkin oluşturdukları benzer ve farklı kavramları vurgulanmıştır. Çalışma, yarının Türkçe öğretmenlerinin düşünce dünyasında okumaya ilişkin kavramsal zenginliklerini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: eleştirel okuma, kavram alanı, okuma eğitimi, Türkçe öğretmeni yetiştirme

ULUSLARARASI GÖÇ'Ü KONU ALAN RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI VE OKUR TEPKİLERİ

Doç.Dr. Seyit ATEŞ, Gazi Üniversitesi, seyitates@gmail.com
Doç.Dr. Fatih Çetin ÇETİNKAYA, Düzce Üniversitesi, fatihcetincetinkaya@gmail.com
Doç.Dr. Kasım YILDIRIM, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, kasimyildirim@mu.edu.tr

ÖZET

Teknolojideki gelişmeler dünyada yaşanan her türlü olumlu ya da olumsuz habere her yaşta çocuk ve yetişkinin kolayca erişimine imkân tanımaktadır. Savaşlar ve bunların neden olduğu göç hareketleri de medya kanallarının sunduğu ve ailelerinin izlemelerine izin verdikleri ölçüde çocuklarımızın başta çocuk ve kadınlar olmak üzere insanlar üzerindeki etkilerine tanık olduğu olumsuz durumlar arasında belki de artık ilk sıralarda gelmektedir. Medya okuryazarlığı analiz, sentez, değerlendirme, sorgulama, eleştirel düşünme gibi birçok farklı ve üst düzey beceriyi gerektirmekte; çocuk izleyici kitlesinin ise bu beceriler açısından büyük ölçüde yetersiz olması zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini olumsuz etkilemenin yanı sıra dünyada olup bitenleri de farklı yorumlamasına neden olabilmektedir. Çocukluk ve gençlik bir büyüme, gelişme ve olgunlaşma süreci olarak çeşitli gereksinimleri olan bir dönem olarak nitelendirilmekte; çocuğun bu süreçte bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönden gelişebilmeleri için sağlıklı uyaranlarla buluşturulması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede savaşın neden olduğu göç'ün çocuk kitaplarına nasıl yansıdığı ve okuyucuların tepkilerinin neler olduğu sorusu bu araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Çocuk kitapları çocuğun farklı uyaranlarla sağlıklı bir şekilde buluşabileceği güvenli ortamlardır. Bu kitaplar olumlu ve olumsuz çocukluk deneyimleriyle (örn., doğum günü partilerine katılmak, ilk kez bir dişini kaybetmek, korku hikayeleri anlatmak, çeşitli aile problemleriyle baş etmek) olabildiği gibi çocukluğun bir parçası olmayan ancak içerdiği konular itibarıyla çocukların ilgisini çeken (örn., dinazorlar, mumyalar, dünya rekorları, savaş uçakları) kitaplar da olabilmektedir. Çocuklar artık zamanlarının çoğunu televizyon karşısında ya da tablet, bilgisayar veya akıllı telefonlar aracılığıyla internette geçirmektedirler. Bu ekranlarda hemen her gün terörist eylemlere, cinayetlere, kazalara, ileri derecede açlık ve ölüme ilişkin haberlere; diğer programlarda ya da reklamlarda eğlence adı altında şiddete ve cinselliğe maruz kalmaktadırlar. Çocuğun bu tür uyaranlarla denetimsiz bir şekilde karşılaşması onun gelişimini olumsuz yönde etkileyecektir. Öte yandan çocuk kitaplarının insan eliyle yapılmış ya da doğal yolla gerçekleşmiş her türlü konunun yer alabileceği ve çocuklarla paylaşılabilen güvenli limanlar olduğu ifade edilmektedir. Çünkü ne tür bir olumsuzluğu konu edinirse edinsin çocuk kitaplarının bir umutla bitmesi gerekmektedir. Bu çerçevede araştırmacıların belirttiği üzere güvenli limanlar olarak nitelendirilen çocuk kitaplarında savaşın neden olduğu uluslararası göç'ün nasıl ele alındığı ve Türk okurların tepkileri bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Konuyla ilgili iki resimli çocuk kitabı tespit edilmiştir. Bu kitaplarda savaşın nasıl ele alındığı incelenecek, sosyal medya ortamlarında okuyucuların kitaplara ilişkin yorumları değerlendirilecek ve nihayet farklı sınıf düzeylerindeki okuyucuların kitaplara ilişkin tepkileri alınacaktır. Okuyucu tepkilerinin çocuk edebiyatı araştırmalarında dikkate alınmaması önemli bir eksiklik olarak ifade edilmekte ve okuyucu tepkilerinin dışarıda bırakılması araştırmalar tarafından eleştirilmektedir. Bu anlamda araştırmanın önemli sonuçlarının olacağı öngörülmektedir.

Anahtar sözcükler: okur tepkileri, resimli çocuk kitapları, uluslararası göç

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE ATASÖZLERİNİN ROLÜ - TÜRK DİLİNDE KORUNAN AHLAKİ DEĞERLER/THE ROLE OF PROVERBS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING - MORAL VALUES PRESERVED IN THE TURKISH LANGUAGE

Yrd.Doç.Dr. Kamila Barbara STANEK, Varşova Üniversitesi, kamila.stanek@op.pl

ÖZET

Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin konuşma, yazma, okuma yeteneklerini arttırmakla beraber aynı zamanda öğretilen dili konuşan milletin kültürü ve yaşam tarzı okutulur. Bu çalışmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak eğitiminde değer ve ahlak sistemini gösteren atasözlerinden nasıl faydalanılabileceğinin ortaya konulmasıdır. Atasözleri, asırlar boyunca süren dünyayı gözetlemeden, farklı şartlarda yaşanan denemelerden kaynaklanan belli bir kültür bakış açısında yaşam kuralları, olması gereken, olmaması gereken tavırlar, davranışlar ve sözlü faaliyetler içeren en kısa edebî üründür. Bir kültür oluşturan bütün unsurları göz önünde alarak, atasözlerinde hem kelime hazinesi, toplumsal ve sosyal olaylardan ortaya çıkan öğütler ve nasihatler görülebilir. Bu yüzden Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine vazgeçilmez bir katkı sağlayabilir. Ceza ve ödül sistemi, yani tebrik ya da ayıplamaya layık olanlar atasözlerinden öğrenilebilir. Farklı kültür içerisinde bulunan değer sistemini kıyaslamak için en kolay yol atasözlerinin karşılaştırma araştırmalarının yapılmasıdır. Bu çalışmada Türk ve Leh kültüründe ve atasözlerinde, atasözleri yoluyla bu güne kadar ulaşan ahlaki değerler karşılaştırılacaktır. İlk önce etik (ahlak) kelimesini kapsayan birleşik sözler incelenecek, sonra ise her kültürde önem verilen toplumsal hayatla ilgili: aile, dostluk, birlik,

komşuluk kavramları, ayrıca gelenekler, ortak düşünce ve inanç; bireye ait duygular, batıl inançlar ve inanışlar, felsefi bakış açısını içeren insanlık, doğruluk, iyilik ve kötülük algılanışı içeren atasözleri üzerinde durulacaktır. Ahlaki ders veren din ile alakalı atasözleri ayrı bir yer tutmaktadır. Çünkü genelde bir topluluğun etiği, bir - yaşanan kültürden, insanın toplumdaki yaşam tarzından, insanların aralarında ilişki kurma şekillerinden, toplumca beğenilen davranışlarından, iki - inanıldığı dinde mevcut olan kurallardan, yasaklardan ve öğütlerden kaynaklanır. Her şey ortak kullanılan dil sayesinde atasözü şeklinde ortaya çıkar ve nesilden nesile aktarılıp kültürün yaşatılmasını sağlar. Farklı medeniyetlerde yaşayan, birbirine bağlantılı olmayan halkların bile dünyaya bakışı bazı benzerlikler taşıyabilir. Bu yüzden farklı dillerde var olan ahlak ve değer sistemini gösteren atasözlerinin kıyaslanması büyük önem taşımaktadır. Çünkü atasözlerinden çıkan ders ve nasihatler, yabancı dil öğrenimi içinde yaşadığı kültürü anlamayı da sağlamaktadır.

Anahtar sözcükler: türk atasözleri, ahlaki değerler, teaching Turkish as a foreign language, moral values, Turkish proverbs, Türkçe'nin yabancı dil olarak eğitimi

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN EMOJİ KULLANIM SIKLIĞI VE EMOJİLERE VERDİKLERİ ANLAMLAR

Yrd.Doç.Dr. Gülnur AYDIN, Adnan Menderes Üniversitesi, gulaydin25@hotmail.com
Doç.Dr. Abdullah ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, abdsahin25@hotmail.com
Okutman Mesout KALIN SALI, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, mesut.salih@gmail.com
Uzman Kübra EMRE, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, kbra.emre92@gmail.com
Doç.Dr. Esin YAĞMUR ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, esinsahin25@gmail.com

ÖZET

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Emoji Kullanım Sıklığı ve Emojilere Verdikleri Anlamlar ÖZET Emoji, “bir düşünceyi ya da duyguyu ifade etmek için kullanılan küçük dijital karakter” anlamında kullanılan yeni bir ifadedir. İlk olarak 1990'lı yılların başında Japonya'da geliştirilen emojiler günümüzde hayatın her alanında, özellikle de sanal yazışmalarda yeni bir iletişim aracı olarak sıkça karşımıza çıkmaya başlamıştır. Alfabeyle ifade etmekte zorlanılan birçok duygu, emojiler yoluyla etkili bir şekilde verilebilmektedir. Bunun yanı sıra, gelişen teknoloji, hayat akışına da yansımış ve iletişim şekillerine hız katmıştır. Artık söylenmek istenilen bir şeyin daha hızlı ifade edilmesi için facebook, whatsApp, kısa mesaj gibi iletişim programlarında emojiler sıklıkla kullanılmaktadır. Emojiler, günümüzde ayrıca farklı araştırmalarda, bilimsel çalışmalarda, yarışmalarda ve etkinliklerde kullanılmaya başlanmıştır. Emojilerin, uluslararası ortak bir iletişim aracı olarak yabancı dil öğretiminde kullanılması, etkili bir öğretim ortamının oluşturulmasını sağlayabilir. Temel dil becerilerinde, özellikle de yazma ve kelime öğretiminde görsel bir araç olarak farklı etkinliklerle öğrencilerin akademik başarılarına katkıda bulunabilir. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin emojileri ne sıklıkla kullandıkları ve kullandıkları emojilere Türkçe olarak verdikleri anlamlar araştırılmıştır. Bu doğrultuda, araştırmanın çalışma grubunu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde (ÇOMÜ TÖMER) öğrenim gören 20 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından bir form oluşturulmuş; bu formda facebook resmî sitesinde yer alan “yüzler ve insanlar” grubundaki, 57 adet yüz ifadesine yer verilerek öğrencilerden her ifadeyi ne sıklıkta kullandıkları ve ifadenin anlamı istenmiştir. Elde edilen bulgular içerik analizi yöntemiyle ortaya konmuştur. Araştırma sonucunda dünyanın birçok yerinden gelen öğrencilerin birçok ifadeye aynı veya yakın anlam verdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: emojilerin kullanım sıklığı, iletişim programları, sosyal medya, türkçe öğretimi, yabancı dil olarak türkçe öğretimi

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİ TWİT'LERİNİN YAZMA BECERİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Kemalettin DENİZ, Gazi Üniversitesi, kemalettindeniz@hotmail.com
Okutman Yunus Emre ÇEKİCİ, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, yunusemrecekici@gmail.com

ÖZET

Yabancı dil öğretiminde yazma eğitimi, artık geleneksel yazma yaklaşımlarının ötesinde bir işlev taşımaktadır. Günümüzün değişen koşulları, diğer becerilerde olduğu gibi yazma becerisinde de yeni yöntemleri ve uygulamaları zorunlu kılmıştır. Geleneksel yazma uygulamalarının dışında sosyal medya da etkin bir biçimde kullanılmaktadır. Öyle ki sosyal medya yazarlığından bile söz edilmektedir. İnsanlar, sosyal medyadaki yazılarla gündemi takip etmekte hatta bu yazılar gündemi belirlemektedir. Bu nedenle, önemli bir iletişim aracı olan sosyal medya, yabancı dil eğitiminde de bir araç olarak kullanılır hâle gelmiştir. 140 karakter sınırı olan "Twitter" sosyal paylaşım sitesi dikkate de değerlidir ve yabancı dil öğretiminde çeşitli yazma uygulamalarına zemin hazırlamaktadır. Program geliştirmeden ders kitabı hazırlamaya, öğrenci yeterliklerinden ölçme ve değerlendirmeye kadar yabancı dil öğretiminin hemen her aşamasında temel başvuru kaynağı olan Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde yazma becerisi açıklamalarında "twit atma"yla bağdaşan kazanımlar dikkat çekmektedir. Çerçeve Metne göre B2 düzeyinde "son gelişmelere ilişkin görüş yazma, arkadaşıyla yazışma, yazışmalara cevap verme, söz konusu metin türünün gerektirdiği kurallara göre yazma" şeklindeki açıklamalara ilişkin uygulamalarda öğrencilere "twit atma" etkinliği yaptırılabilir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, B2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin twit'lerini yazma becerisi açısından değerlendirmektir. Bu çalışmada Çerçeve Metin'de belirtildiği üzere özel alan ve kamusal alanı kapsayan konularda öğrencilere 3 farklı twit atma etkinliği düzenlenecek ve öğrencilerin twit'leri, "yazım ve noktalama, bağdaşıklık öğelerinin kullanımı, düşünceyi geliştirme yolları ve düşünceyi açık bir biçimde ifade etme" başlıkları altında değerlendirilecektir. Nitel araştırma özelliği taşıyan bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılacaktır. 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adana BTÜ TÖMER'de Türkçe öğrenen öğrenciler, araştırma grubunu oluşturmaktadır. Araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi çalışmalarında güncel araçların kullanımına yönelik farklı bir yaklaşım sunması bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: B2, Twit Atma, Twitter, yazma eğitimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi

YABANCI DİL EĞİTİMİ

PROBLEMS OF TRANSLATION APPROACHES IN THE FRAME OF LITERARY WORKS

Arş.Gör. Öznur YANAR TORBALI, KTO Karatay Üniversitesi, oznur.yanar.torbali@karatay.edu.tr

ABSTRACT

Abstract The position of translated text and the methods of translation have become a controversial topic in the field of Linguistics and Translation Studies for ages. For the sake of getting "the perfect translation" -if there is any- and catching an esteemed position among the translated works many theories have been brought to the field. These theories bring with them different approaches to the Translation Studies. In this paper we will discuss the problems of the translation approaches in the frame of literary works. The fact that any translation reflects something from its translator and the process of translation proves that translation can not be the exact equivalent of the original work. In Hermans' words "the translated narrative discourse always contains more than one voice ..." (Hermans, 1996, p. 27) If translated texts are somehow different from the original ones to some extent, which theory or approach can explain the best way to transfer any works, more specifically literary works? Translation of any literary pieces includes personal marks coming from characteristic features of the translator such as his/her cultural background, ideological view of world and perspective of perception. It inevitably brings these questions into mind: "Is translation possible?", "Is there any perfect translation?", "What is the best translation?" and "Should a translation be a copy of the original work or a product of the aim of transferring of that original work?" The answers and the descriptions of the most appropriate approaches of translation are quite different among the scholars of the field as the solutions are always changeable depending on the aim.

Keywords: equivalent, literary, problems, translation approaches, approaches

A STUDY ON EFL LEARNERS' FOREIGN LANGUAGE SPEAKING ANXIETY

Okutman Fatma ÖZÜDOĞRU, Uşak Üniversitesi, fatma.ozudogru@usak.edu.tr

ABSTRACT

Apart from general foreign language anxiety, learners may be anxious about a specific language skill. It is often cited by the learners that speaking in the foreign language is the most anxiety producing experience. The research has shown that second language students suffer different levels of anxiety in speaking classes. Thus, foreign language speaking anxiety (FLSA) needs to be analyzed more in detail, with the variables and possible causes. The current study aimed to determine the level of foreign language speaking anxiety (FLSA) among EFL learners studying voluntary English preparatory classes at Uşak University and if their speaking anxiety showed significant differences in terms of gender, type of high school graduated and academic achievement. Furthermore, this study aimed to find out the causes of FLSA. This study used a mixed method approach, utilizing both quantitative and qualitative data. The quantitative data were collected via the Foreign Language Speaking Anxiety Questionnaire, developed by Horwitz, Horwitz and Cope (1986) and adapted to Turkish by Saltan (2003), and the qualitative data were gathered through semi-structured interviews. The research group included 208 voluntary English preparatory class students at Uşak University and thirteen of them were also interviewed. The quantitative data were analyzed via descriptive statistics (mean, standard deviation, percentages and frequency), Mann Whitney U test and Kruskal Wallis H test. The qualitative data were subjected to content analysis. As a result of this study, it was found that students mostly experienced low level of foreign language speaking anxiety. The research findings also indicated that gender, type of high school graduated and academic achievement were significant variables on FLSA. It was also unearthed that female students experienced statistically higher speaking anxiety than male students. It was also shown that students who graduated from vocational and technical high schools had statistically higher speaking anxiety than students having graduated from Anatolian and general high schools. Moreover, it was revealed that students having low academic achievement had statistically higher speaking anxiety than students having high academic achievement. Furthermore, the causes of FLSA were determined as lack of vocabulary, fear of incorrect pronunciation, being unable to express oneself well, fear of making incorrect sentences, lack of practice, limited time to think and mutual dialogues. Students also reported that they felt more anxious about the speaking courses of native speaking English teachers.

Keywords: causes of speaking anxiety, EFL speaking anxiety, voluntary preparatory classes, english as a foreign language

ALMANCA ÖĞRENMEDE KONUŞMA KAYGISI VE TÜM FİZİKSEL TEPKİ YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİLERİN KONUŞMA BECERİSİNE ETKİLERİ

Okutman Adnan OFLAZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, aoflaz@omu.edu.tr

ÖZET

Yabancı dil öğrenimi sürecinde Konuşma becerisi gelişimini etkileyen faktörlerden biri öğrencilerin yaşadığı kaygı durumudur. Sınıf içinde veya o dili konuşan kişilerle konuşurken hata yapacağını düşünen bir öğrenci belirli düzeyde kaygı yaşamaktadır. Konuşma aktivitelerinden önce endişelenmekte, hatta korkmaktadır. Bu sorun zamanla yabancı dil öğreniminin bütününe kapsamakta, olumsuz etkide bulunmaktadır. Bu çalışmada OMÜ Almanca Öğretmenliği programı 1.2.3.sınıf öğrencilerinin konuşma kaygısı seviyelerinin tespit edilerek belirlenen değişkenlere göre incelenmesi ve deney grubu öğrencilerine uygulanan “Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi” yönteminin öğrencilerin konuşma kaygısı düzeylerine ve konuşma becerilerine etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada deneysel model olarak kontrol ve deney gruplu ön test son test modeli kullanılmaktadır. OMÜ Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı Örgün ve İl. öğretim programlarındaki öğrenciler araştırmanın evrenini, 1. 2. ve 3. Sınıfta random yol ile seçilen 61 öğrenci örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama aşamasında öğrencilerin konuşma kaygısı düzeylerini belirleme amacıyla “Konuşma Kaygısı” anketi uygulanmıştır. Anketin Cronbach- Alfa güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak bulunmuştur. Deney grubu öğrencilerinin (n:10) konuşma becerisi düzeylerini ölçmek amacıyla “Goethe Enstitüsü A2 seviyesi sözlü sınavı” uygulanmıştır. Öğrencilerin uygulama öncesi konuşma kaygısı seviyeleri aritmetik ortalamalarına bakıldığında orta seviyede konuşma kaygısı yaşadıkları görülmektedir. Ancak bu öğrencilerin % 14,75’ inin yüksek seviyede (112+) kaygı yaşadığı, cinsiyete göre kaygı seviyelerine bakıldığında erkek öğrencilerin konuşma kaygısı ortalamasının $X=85,75$ olduğu, kız öğrencilerinin konuşma kaygısı ortalamasının $X=88,90$ olduğu belirlenmiştir. Almanya’dan gelen öğrencilerin konuşma kaygısı ortalamaları $X= 53$ (düşük seviye) olmuştur. Öğrenim görülen sınıflara göre kaygı seviyelerine bakıldığında 2. sınıf ($X=97,44$) ve 3. sınıflardaki ($X=91,35$) kaygı seviyelerinin 1. sınıflara ($X=80,04$) göre yüksek olduğu belirlenmiştir. Altı hafta süren uygulamanın sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin uygulama öncesi konuşma sınavında alınan “Başarısız” seviyesindeki puanları artırarak konuşma becerisi seviyelerini iyi düzeye (D9:81, D3:85, D10:86), orta düzeye (D2: 71, D4:74, D5: 77, D6: 70, D8:75)ve geçer düzeyine (D1:64, D7:68) yükselttikleri belirlenmiştir. Deney grubu öğrencilerinin konuşma kaygısı son test sonuçları incelendiğinde, kaygı düzeyleri yüksek ve yüksek seviyeye çok yakın kaygı yaşayan beş öğrencinin sözlü sınavdan aldıkları notların yükseldiği ve kaygı düzeylerinin orta seviyeye indiği belirlenmiştir. Öğretmenin hedeflenen öğrenme durumunu içeren aktiviteyi bizzat önce kendisi yapması ve ne yaptığını her öğrencinin anlayabileceği şekilde göstererek ve sözlü olarak ifade etmesi, öğrencide anlaşılır girdinin oluşmasını ve kaygının azalmasını sağlamaktadır. Hafıza çalışmalarında kullanılan “İz Teorisi” ile bağlantılı olan “Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi” bu çalışmada motor aktivite ile desteklenen sözel alıştırma yolu ile öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişimini desteklemiş, kaygı düzeylerini düşürmelerinde olumlu etkide bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Almanca, kaygı, konuşma, tüm fiziksel tepki, yöntem

AN EXPLORATION OF “BOOKWORMS” AT A PREPARATORY SCHOOL IN TURKEY: PERCEPTIONS OF EFFICIENT READING, SELF-EFFICACY AND GENERAL ACHIEVEMENT

Yüksek Lisans Öğrencisi, Büşra ÇANDIRLI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, busracandirli@mu.edu.tr
Doç.Dr. Eda ÜSTÜNEL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eustunel@mu.edu.tr

ABSTRACT

How do some preparatory students perceive efficient reading? What are their reading self-efficacy beliefs? Do their perceptions of efficient reading and reading self-efficacy affect their general achievement test results? This study explored the mentioned questions with two preparatory school elementary students (F = 1, M = 1) whose ages were 20 and 23 and were studying International Trade & Finance (ITF) and English Language Teaching (ELT) at a state university, titled Muğla Sıtkı Koçman University (MSKU) in Turkey. The sampling of both students stemmed from the particularity of their being among the top four students as reading the most numbers of books by using the preparatory school library and being identified by the administration of the School of Foreign Languages with the assistance of library records. Discussion and analyses of data triangulation were based on the interviews of them regarding perceptions of efficient reading (Ur, 1996, p. 148), the reading self-efficacy scale developed by

Ülper, Yaylı, & Karakaya (2013) in Turkish, and the general achievement test results. The study revealed that content, background knowledge, prediction strategies and different strategies, 'automatization', attention, integrative motivation, purposeful reading and being aware of English language improvements played a central role in efficient reading whereas inability to deal with incomprehensible word items, looking up dictionary for translation each time, uninteresting contents, using no strategies and short period instrumental motivation were found to decrease the speed of reading and lead to inefficient reading. It was observed that there were some contradictions between their reading self-efficacy beliefs and perceptions of reading. Further, the general achievement test results displayed their mean scores and some preliminary interpretations in relation to the findings of data were made accordingly. Notwithstanding some limitations of the sample size and transferability of findings, this paper gives valuable insights and implications for EFL teachers and researchers in the field concerning efficient reading, self-efficacy and general achievement

Keywords: efficient reading, EFL context, general achievement, preparatory students, reading self-efficacy

AUTOBIOGRAFISCHE TEXTE ALS MITTEL ZUM AUFBAU VON INTERKULTURELLER KOMPETENZ

Okutman Seval KARACABEY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sevala@mu.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Die Förderung interkultureller Kompetenz bildet seit Längerem einen zentralen Gegenstand des fremdsprachlichen Lernens. Begegnung mit einer anderen Kultur setzt Wissen über das Leben in der jeweils anderen Kultur voraus. Autobiografische Texte vermitteln authentische Einblicke in das Leben einer Kultur, indem sie diachrone Aspekte der Entwicklung eines Individuums in einer Gesellschaft beschreiben. Mit dieser Untersuchung sollte herausgefunden werden, inwieweit autobiografische Texte zur Vermittlung interkultureller Kompetenz im Unterricht in der Deutschlehrerausbildung in der Türkei geeignet sein könnten. In autobiografischen Texten gibt das erinnernde Ich (der Autor) über sein Leben Auskunft. In ihnen wird prägende Ich-Erfahrung kunstvoll zu einem erzählerischen Entwurf zusammengefügt. Autobiografische Texte tradieren Vieles: Kulturelles und landeskundliches Wissen über das alltägliche Leben, Normen und Werte in verschiedenen Zeitabschnitten sowie Konventionen und Rituale. Ziel des Beitrags ist es, die kulturkundliche Relevanz von autobiografischen Texten für interkulturelles Lernen im Unterricht zu erkunden. Dabei wird untersucht, wie die Studierenden die fremdkulturellen autobiografischen Darstellungen wahrnehmen, verarbeiten und deuten. Hierbei spielt der eigenkulturelle Hintergrund eine wichtige Rolle. Letztlich geht es um die Frage, ob der Einsatz von autobiografischen Texten die interkulturelle Kompetenz der Studierenden fördert und welche interkulturelle Kompetenzen aufgebaut werden können. Als in der deutschen Gegenwartsliteratur prominente Beispiele autobiografischen Erzählens wurden die autobiografischen Texte von Peter Härtling "Leben lernen.", Christoph Meckel, "Russische Zone. Erinnerungen an den Nachkrieg" und Günter Grass, "Beim Häuten der Zwiebel" behandelt. Es wurden Studierende der Deutschlehrerausbildung der Universität Muğla zu den autobiografischen Texten befragt. Die Befragung bestand aus offenen, halboffenen und geschlossenen Fragen. Im Rahmen der inhaltlichen Analyse wurden die Daten ausgewertet. Ausgehend von den Ergebnissen der Befragung kann konstatiert werden, dass durch die Auseinandersetzung mit autobiografischen Texten interkulturelle Kompetenzen aufgebaut wurden. Die Mehrheit der befragten Studierenden ist davon überzeugt, dass sie über die Beschäftigung mit den Autobiografien nicht nur die deutsche Kultur, sondern auch ihre eigene Kultur durch Vergleiche besser kennen gelernt haben. Aus der mündlichen Befragung geht hervor, dass die Studierenden zu historischen, sozialen und gesellschaftspolitischen Entwicklungen Deutschlands einen Zugang gefunden hatten und sich dazu äußern konnten.

Schlüsselwörter: Befragung von Studierenden, interkulturelle Kompetenz, interkulturelles Lernen, Schlüsselwörter: Autobiografische Texte

BİLİŞİM ÇAĞINDA YABANCI DİL EĞİTİMİNİN DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİNE ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR

Yrd.Doç.Dr. Ahmet KILINÇ, PH Schwäbisch Gmünd, Deutschland, ahmet@dicle.edu.tr

ÖZET

Bilişim Çağında Yabancı Dil Eğitiminin Dinleme ve Konuşma Becerilerine Alternatif Yaklaşımlar Bilindiği üzere bilişim çağının aynı zamanda iletişim çağı olduğu malumdur. Modern ve çağdaş iletişim çağında dünyaya açılan ve bütünleşmeyi sağlayan Yabancı dil eğitimidir. Yabancı dil eğitimi çok yönlü ve fonksiyonlu olarak günümüzde kullanılmakta ve verimli kullanıldığı takdirde çok büyük başarılar elde edilmektedir. Yabancı dil eğitimi Ülkemizde yıllardan beri yapılmakta ve ilk akla gelen İngilizce, Fransızca ve Almanca iken bu son yıllarda çeşitlilik göstererek Rusça, Farsça, Arapça v.s. dillerde bunlara eklenerek farklılık artırılmıştır. Yabancı dil eğitimine Ülkemizde çok önem ve özen gösterilmesine rağmen istenilen başarının tam olarak verimli bir biçimde alındığı söylenemez. Verimin tam olarak alınmamasının bir sebebi de dört beceriden ikisi olan dinleme ve özellikle konuşma becerisinin çok zayıf olmasıdır, halbuki yabancı dil eğitiminin nihai amacı bu dili konuşabilmek ve bilişim, iletişim çağında bu yabancı dille ilişkileri artırmaktır. Ülkemizde ise yıllardan beri yabancı dil eğitimi sadece dilbilimi öğretilmesine ağırlık verilerek yapılmış ve Devlet tarafından yapılan genel sınav ve ölçümlerde dinleme ve konuşma becerilerine yer verilmemiştir. Dolayısıyla bunun sonucu olarak bu iki beceri güdük kalıştır. Halbuki basit bir kararla bu iki becerinin de en azından eşit bir biçimde ölçüldüğü sınav biçimi olsa, bu becerilerinde gelişeceğini tahmin ediyorum. Yabancı dil eğitiminde dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde en önemli faktörlerden biriside, yabancı dil eğitimi veren kişi ve kuruluşların, dili öğrettikleri ülkelerle sıkı bir işbirliği içinde olmalarıdır. Bu yabancı dili öğrenenlerin mutlaka öğrettikleri yabancı dilin Anavatanında belirli bir süre bulundurma zorunluluğu getirilmeli, öğrenenler de belirli bir süre yabancı dili öğrendikten sonra o ülkede bulunmaları özendirilmelidir. Bu Sempozyum sunumumda Yabancı dil eğitiminde dinleme ve konuşma becerilerini nasıl geliştirebiliriz ve daha başarılı olabiliriz sorusuna yanıt arayarak çözüm önerilerinde bulunmaya çalışacağım.

Anahtar sözcükler: dinleme becerisi, konuşma becerisi, yabancı dil eğitimi

ÇEVİRİ SÜRECİNİN TOPLUMSAL ARKA PLANI VE BOURDIEU’NUN HABİTÜS KAVRAMI

Öğr.Gör. Coşkun DOĞAN, Trakya Üniversitesi, coskundogan2002@yahoo.de

ÖZET

Çeviri alanında değişen paradigma ile birlikte, artık çeviri süreci sosyal olarak şekillenmiştir. Sosyal bir pratik olarak çeviri süreci, çevirmenin deneyimlerinin ve tercihlerini de ön plana çıkarmıştır. Bu düşünce, çeviri sürecini çevirmen eyleminin bir sonucu olarak vurgu yaptığını göstermektedir. Çeviri esnasında, çevirmeni nelerin etkilediği ve çevirmeni etkileyen toplumsal sürecin koşullarının arkasında nelerin yattığı Bourdieu’nun Habitüs kavramı ile açıklanabilir. Bu nedenle araştırmanın konusunu, toplumsal kuramın çevirmeni etkilemesi ile çeviri süreci arasında ilişki oluşturmaktadır. Toplumsal sistemin en temel ögesi olan birey ve bireyin tüm davranışlarının belirleyen toplumun olduğunu belirten Bourdieu’nun sosyolojisi, çeviri sürecini çevirmenin bireysel yönelimlerinin ve toplumsal eğilimlerin sonucu olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda çeviri sürecine etki eden olgular aynı zamanda çeviri ürününü aracılığı ile toplumun tümünü etkilemektedir. Bireyin Habitüsü, yani bireysel deneyimleri ile, toplumsal yaşam arasında çok sıkı bir bağ vardır. Bireysel karakterlerin yerine Bourdieu’nun Habitus kavramının temelinde, tarihsel süreç içerisinde edinilen ve sürekli değişim içerisinde olan kültürel olgular yatmaktadır. Bu düşünceden hareketle; Bourdieu’nun Habitus kavramı bireylerin sadece hareketlerini değiştirmemekte, bireyin dünya görüşünü, düşünme tarzını ve duygularını da etkilemektedir. Bireyin eğilimlerini anlayabilmek için, kendisinin yetiştiği ve içerisinde yaşadığı toplumsal grupların yapılarını tanımak gerekmektedir. Bu bağlamda çevirmenin bireysel tutumları, çeviri ürününün oluşmasında büyük rol oynamaktadır. Toplumsal yapı değişkenleri çeviri pratiği ile yaşama yansıtıldığında, çeviri sürecini çevirmenin bireysel kararlarından çok, bireyi etkileyen toplumsal koşullar olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında çeviri sürecinin toplumsal koşullar yoluyla belirlendiği ve çevirmenin de her ikisi arasında bir köprü rolü üstlendiği görülmektedir. Bu çalışmada, çeviri sürecini ve toplumsal yapıyı çevirmenin bireysel olarak edindiği deneyimlerinin nasıl etkilediğini ve çevirmeni etkileyen toplumsal koşulların neler olduğu nitel araştırma şeklinde yorumlayıcı yöntemle dayalı olarak irdelenecektir.

Anahtar sözcükler: çevirmen deneyimleri, habitüs, çeviri süreci

DER L1-LESEKONTEXT ALS BRÜCKENFUNKTION IM L3-LESEPROZESS. EINE QUALITATIVE UNTERSUCHUNG AN DER DEUTSCHLEHRERAUSBILDUNG

Doç.Dr. Handan KÖKSAL, Trakya Üniversitesi, handankokal@trakya.edu.tr
Arş.Gör. Emine TOK, Uludağ Üniversitesi, etok@uludag.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Aktuelle Forschungen über Bildung bemühen sich um qualifizierte Erstsprachkenntnisse. Dies hat eine fächerübergreifende Funktion, weil gut entwickelte Erstsprachkenntnisse Ausgangspunkt des Weiterlernens sind. Die Kenntnis zum Leseverstehen in der Erstsprache wird dabei als Basisqualifikation bewertet. Das Erstsprachenniveau steht mit dem Fremdsprachenniveau in einer Beziehung, sie bildet sogar eine Voraussetzung. Der Leseunterricht in der Erstsprache (L1), der Ansatz, die Lesestrategien, die Aufgabentypen zum Leseverstehen und die Textsortenkompetenz reflektieren sich beim Lernen des Leseverstehens bei der ersten Fremdsprache und bei den Folgefremdsprachen. An dieser Stelle könnte der L1-Leseprozess beim Erlernen einer Fremdsprache eine Brückenfunktion einnehmen. In diesem Umfeld wurde zum Leseverstehen im Tertiärsprachenlernkontext eine Praxis erprobt. Dabei war es wichtig zu untersuchen, wie L3-Studenten sich mit Texten im L1-Unterricht konfrontierten. Ziel dieser Arbeit ist es, den L3-Leseprozess durch den L1-Lesecontext zu erklären. Der L2-Prozess wurde dabei implizit thematisiert. Diesbezüglich wurden den Studierenden der Deutschlehrerausbildung der Universitäten Trakya und Uludağ, im Studienjahr 2016-2017 Fragen zum L1-Lesecontext gestellt. Es wurden fünf Fragen, die aus Lesetheorien abgeleitet wurden, erstellt und durch qualitative Erhebungsverfahren bearbeitet, ihre Frequenzwerte abgelesen und anteilhaft bewertet. Dabei war ein Vergleich zwischen beiden Universitäten unwichtig, sondern es wurde mehr Wert auf die Reflexionen der Lerner insgesamt gegeben. Aus der Untersuchung, die sich als Forschungsdesign an die erklärende Fallstudie lehnt, konnte festgestellt werden, dass Probanden sich beim L-3 Leseprozess nach den Schemata des L1-Leseunterrichts richten. Von der Untersuchung werden Vorschläge für den L1-Leseunterricht abgeleitet, wobei die Begriffe ‚Lerntrationen‘ und ‚Sprachenlernen‘ zur Diskussion gestellt werden. Dabei wurde die Kooperation zwischen Abteilungen unterstrichen, die Sprache als Lerngegenstand haben.

Schlüsselwörter: Leseverstehen, Leseverstehen in der Erstsprache, Tertiärsprachenunterricht

DIE EINSETZUNG EINGESTUFTER TEXTE IN DIE LESEFERTIGKEIT. EIN VERSUCH IM HINBLICK AUF DEN GEMEINSAMEN EUROPÄISCHEN REFERENZRAHMEN

Arş.Gör. Ayşe ARSLAN ÇAVUŞOĞLU, Necmettin Erbakan Üniversitesi, aysearslan85@windowlive.com
Prof.Dr. Fatih TEPEBAŞILI, Necmettin Erbakan Üniversitesi, ftepebasili@konya.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Die Türkei hat am Sokrates-Projekt mit der Entscheidung des Europarates (nummeriert 253/2000 / EG) am 24. Januar 2000 für gemeinsame Übungen in Europa teilgenommen. Fremdsprachenunterrichtspraxis der europäischen Länder ist daher auch in der Türkei angenommen worden. Fremdsprachenunterricht in den europäischen Ländern wird entsprechend der Bildungspolitik von der Abteilung für moderne Fremdsprachen des Europarates behandelt. Diese Abteilung, die einen gemeinsamen Standard, gemeinsame Kriterien und eine gemeinsame Fremdsprachenunterrichtspolitik in Europa entwickeln will, erstellt "Der Gemeinsame Europäische Referenzrahmen für Sprachen. Heute wird die Fremdsprachenunterrichtspolitik in allen europäischen Ländern auf der Grundlage dieses Rahmenprogramms durchgeführt. Dieses Bewertungssystem hat Niveaus (A1, A2 (Anfänger), B1, B2 (Mittelstufe) und C1, C2(Fortgeschrittene)) basierend auf Hören, Lesen, Generative Rede, gegenseitige Wort und Schrift für die Fremdsprachenkenntnisse bestimmt. Mit dieser Regelung werden fremdsprachige Schulungsmaterialien dementsprechend vorbereitet. Mit diesem Paper zielt man darauf, den Beitrag und die Einflussmöglichkeiten eingestufte Texte, die nach dem Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen für Sprachen festgestellt sind, zur Sprachleistungen türkischer Jugendlichen quantitativ zu messen und herauszuarbeiten. Man will ausserdem die Prinzipien des Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmens für Sprachen in der türkischen System für den Spracherwerb in die Tat umsetzen Die Arbeitsgruppe der Forschung besteht aus insgesamt 50 Fremdsprachenlehrerkandidatinnen, die in der ersten Klasse an der deutschen Abteilung der Universität Necmettin Erbakan studieren. Die Studenten werden den durch Goethe Institut versorgten Einstufungs- und Leistungstests unterzogen. In diesem Teil der Forschung werden die quantitativen Dateien in Analyseprogramm R im Einklang mit den geeigneten Tests (ein gemischtes Modell vom ANOVA-Typ)analysiert werden. Nach der Datenanalyse der Forschung und Evaluation sind die Ergebnisse statistisch signifikant nah. Besonders verzeichnet die experimentellgruppe im Laufe der Zeit einen großen Fortschritt im Vergleich zur Kontrollgruppe. Durch Forschungen wie dieses Paper können die Fremdsprachenlehr und -lernprobleme klarer definiert und Auf diese

Weise konkretere Lösungen gefunden werden. Solche Untersuchungen sollten in verschiedenen Fremdsprachenabteilungen angewendet, und deren Ergebnisse sollten miteinander verglichen werden, um die gemeinsamen Probleme zu identifizieren und dazu Lösungen anzubieten.

Schlüsselwörter: Der Gemeinsame Europäische Referenzrahmen, die Eingestuften Texte, die Sprachleistungen

DIE EMOTIONALE DIMENSION WÄHREND DER SPRECHPRODUKTION IM FREMDSPRACHENLERNPROZESS

Doç.Dr. Bahar İŞİGÜZEL, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, bahar.isiguzel@gmail.com

ZUSAMMENFASSUNG

Die Fremdsprachenlehrforschungen zeigen, dass die Gefühle bzw. Emotionen der Lernenden beim Fremdsprachenlehrprozess eine wichtige Rolle spielen. Mit der Verknüpfung der Emotion und Kognition beim Lernprozess, haben die positiven Gefühle eine große Bedeutung zum Lernerfolg, da sie die kognitive Verarbeitung steuern und die Speicherung erleichtern. Als eine produktive Fertigkeit hat das Sprechen eine wesentlich intensive Beziehung mit den Emotionen, da es in der realen Zeit spontan und fließend laufen soll. Der Lernende muss im Fremdsprachenunterricht spontan die richtigen Wörter auf die richtige Art und Weise anwenden und sie auch verständlich aussprechen. Das Sprechen, als ein zentraler Baustein der menschlichen bzw. sozialen Interaktion, basiert sich also auf kognitive und emotionale Herausforderungen. Es erreicht meistens eine niedrigere Niveaustufe als die anderen drei (Schreiben, Lesen und Hören) Fertigkeiten. Diese qualitative Untersuchung konzentriert sich auf die Daten (Tonbandaufnahme), die anhand eines Interviews während einer Sprechproduktionsprüfung im universitären Fremdsprachenunterricht. Um die emotionale Dimension der Lernenden zu identifizieren wurden im Gruppeninterview Fragen wie „Wie fühlst du dich während du eine Fremdsprache sprichst?“ gestellt. Die Teilnehmer dieser Untersuchung sind 29 Studenten, die im SS 2016 - 2017 an Universität Nevşehir Hacı Bektaş Veli immatrikuliert waren. Die Auswertung des Interviews folgte mit einer Transkription und einer Interpretation der Tonbandaufnahmen. Die Meinungen zu der emotionalen Dimension während der Sprechproduktion der Studenten wurden kategorisiert. Die Resultate dieser qualitativen Untersuchung zeigen, dass die emotionale Dimension der Lernenden im universitären Kontext sich in drei Kategorien (positiv, negativ und frühere Ausbildung) verteilen.

Schlüsselwörter: Emotion, Fremdsprachenunterricht, Kognition, Sprechen, Sprechfertigkeit

DİL, KÜLTÜR VE ÇEVİRİBİLİM

Doktora Öğrencisi, Gonca GÜVEN AKIN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, goncaguv@gmail.com

ÖZET

İnsanlık yeryüzünde var olmaya başladığı ilk günden bu yana kendini ifade etme yolları aramıştır. Bunun en önemli göstergesi olarak da önce sözlü; daha sonrasında ise yazılı iletişim kanallarını kullanmıştır. Bu gerçekten yola çıkarak çeviri etkinliğinin insanlık tarihi kadar eski olduğu söylenebilir. Özellikle yazının ilk olarak ortaya çıktığı zamandan (M.Ö. 3000) itibaren Doğu ile Batı uygarlıkları arasındaki kültürel iletişimin başlamasında çevirinin önemli bir rol oynadığı aşikârdır. Çağımızda ise Sosyal Bilimler içerisinde önemli bir konuma sahip olan kültür olgusu özellikle kültür eksenli yapılan çeviri incelemelerinin odak noktasını oluşturur. Yetmişli yıllar ile birlikte çeviribilimde ortaya çıkan yeni kuramlar filolojik yaklaşımların öngördüğü kaynak odaklı çeviri yaklaşımından uzaklaşmış; erek kültürün ihtiyaçlarına yönelik, kültür odaklı çevirileri öne çıkarmaya başlamışlardır. Öyle ki kültür eksenli bu yaklaşımlara göre çeviri yalnız diller arasında yapılan bir dil aktarımı değil; aynı zamanda kültürün taşıyıcısı konumunda yer alır. Bu çalışmanın amacı disiplinlerarası bir bilim dalı olarak çeviribilimin kültürbilim ile arasındaki ilişkiye değinmek, kültür odaklı çeviri yaklaşımları bağlamında çeviride önemli yerleri olan “çevrilebilirlik”, “çevrilemezlik”, “ekinsel” ve “dilbilimsel eşdeğerlik”, “kayıp” ve “kazanç” kavramlarına yer vermektir. Özellikle Susan Bassnett, Andre Lefevere, Gideon Toury, Jose Lambert, Theo Hermans ve Lawrence Venuti ile adından söz ettiren Manipülasyon Okulu’nun (Manipulation School) kültürel aktarım olarak gördükleri çeviribilime yaklaşımları, bu alandaki iki önemli strateji olan “yerelleştirme” ve “yabancılaştırma” kavramları üzerine görüşlere yer verip; kültür ile çeviri arasındaki karşılıklı etkileşim detaylandırılacaktır. Anahtar Sözcükler: Dil, kültür, çeviribilim, Manipülasyon Okulu.

Anahtar sözcükler: çeviribilim, dil, kültür, manipülasyon okulu

EINE KONTRASTIV LINGUISTISCHE DARSTELLUNG DER WORTBILDUNG IN DER TÜRKISCHEN UND DER DEUTSCHEN SPRACHE MIT WORTBILDUNGSANALYSEN AUS DER SICHT DER LEHRAMTSTUDENTEN FÜR DEUTSCH

Öğr.Gör.Dr. Yasemin CEYLAN, Uludağ Üniversitesi, yceylan@uludag.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Dieser Artikel beschäftigt sich mit der Wortbildung im Türkischen und im Deutschen und worin sich die Wortbildung des Türkischen vom Deutschen unterscheidet. Wortbildungskennntnisse spielen im Fremdsprachenerwerb eine große Rolle wie im Muttersprachenerwerb und sind bei der Erschließung einer Lexik eine wichtige und große Hilfe. Lernende können mithilfe ihrer Wortbildungskennntnisse dazu angeregt werden, Vermutungen über Bedeutung unbekannter Wörter anzustellen. In dieser Hinsicht wurden im Seminar „Konfrontative Grammatik Türkisch Deutsch“ mit der im 6. Semester studierenden Lehramtstudenten für Deutsch an der Uludağ Universität beide Sprachen verglichen und gegenübergestellt. Die Unterschiede zwischen der deutschen und der türkischen Sprache sind recht groß. Daher bezieht sich dieser Beitrag nicht nur auf Differenzen sondern ebenso auf Konkordanzen. Diese Gemeinsamkeiten fangen bereits bei den Eckpfeilern der Wortbildung an: beide Sprachen bedienen sich der Komposition sowie der Derivation. Demgemäß handelt es sich hierbei um eine morphologische Analyse, die lexikologisch Varianten der Wortbildung im Türkischen untersucht. Es handelt sich hierbei um eine kontrastive Analyse und die Methode des Sprachvergleichs ist der linguistischen (Sub-)Disziplin Kontrastive Linguistik zuzuordnen. Diesbezüglich wurde in diesem Artikel auch auf die Fähigkeit, im eigenen Deutschunterricht kontrastiv arbeiten zu können, eingegangen. Es wurde auch nachgeforscht, ob sich die Studierenden Erscheinungen in eigener und fremder Fremdsprache erkennen und vergleichen können. Folglich wurde die Bilanz gezogen, dass die Studierenden durch das kontrastive Arbeiten ihre Wortbildungskennntnisse erweitern und dazu angeregt werden können, Vermutungen über Bedeutung unbekannter Wörter anzustellen. Dank der Wortbildungskennntnisse kann auch die Fähigkeit zur Analyse von Wortbildungsprodukten entwickelt werden. Kontrastiver Fremdsprachenunterricht, bzw. Grammatikunterricht leistet gute Hilfe und gehört in ein Fremdsprachenstudium.

Schlüsselwörter: Kontrastive Grammatik, Türkisch, Wortbildung, deutsch

EINE UNTERSUCHUNG ZUM EINFÜHLUNGSVERMÖGEN DER FREMDSPRACHENLEHRKRÄFTE

Doç.Dr. Bahar İŞİGÜZEL, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, bahar.isiguzel@gmail.com

ZUSAMMENFASSUNG

Einer der Kernkompetenzen einer guten Lehrkraft ist die Beziehungskompetenz. Diese Kompetenz erwartet von der Lehrkraft Dialog- und Interaktionsfähigkeit, Toleranz, Flexibilität, Vertrauenswürdigkeit, Humor, Einfühlungsvermögen usw. Bei der Lehrer-Lerner Beziehung hat die Teilkompetenz „Einfühlungsvermögen“ einen starken Einfluss auf den Unterrichtserfolg. „Empatheia“ das griechische Wort für Einfühlung bzw. Empathie erwartet von der Lehrkraft sich in die Gedanken und Gefühle der Lernenden hineinversetzen zu können. Besonders im Fremdsprachenunterrichtsprozess, wo die Fremdsprachenlehrkräfte eine „fremde“ Sprache mit deren neuen Kultur und Struktur lehren, wird das Einfühlungsvermögen zu einem wichtigen Faktor. Diese qualitative Untersuchung konzentriert sich auf die Einfühlungskompetenz der Fremdsprachenlehrkräfte. Um das Niveau der Empathie zu analysieren, wurde ein „Fragebogen für Empathie“ als Messinstrument verwendet. Die Datenerhebung wurde innerhalb von drei Monaten (Februar- März- April 2017) durchgeführt. Die Untersuchungsgruppe entstand von Fremdsprachenlehrkräften, die in staatlichen Schulen tätig waren (Englisch, Französisch und Deutsch als Fremdsprache, N: 127). Die Daten wurden in zwei Kategorien (generell- Geschlecht) analysiert. Die Ergebnisse dieser Untersuchung zeigten, dass die Untersuchungsgruppe einen mittelmäßigen Durchschnitt für die Empathie erreichte. Andererseits erreichten die weiblichen Fremdsprachenlehrkräfte einen höheren Einfühlungsdurchschnitt als die männlichen Lehrkräfte. Die Befunde dieser Untersuchung haben dargelegt, dass die Fremdsprachenlehrkräfte nicht das optimale Niveau für Einfühlung als Lehrkraftkompetenz verfügen. Als eine wichtige Beziehungskompetenz sorgt die Empathie für eine gute Beziehung im Fremdsprachenunterricht. Es ist wichtig den Fremdsprachenunterricht mit den Augen der Schüler zu sehen. Deshalb sollten in die Fremdsprachenlehrausbildungsprogrammen mehr Aufmerksamkeit auf das Einfühlungsvermögen geschenkt werden, da im Fremdsprachenlehprozess diese Fähigkeit die Motivation, Erfolg, Bereitschaft und die Emotionen der Lernenden stark beeinflussen kann.

Schlüsselwörter: Einfühlungsvermögen, Empathie, Fremdsprachenlehrkraft, qualitative Untersuchung, Beziehungskompetenz

EINE UNTERSUCHUNG ZUM EINSATZ DER AUGMENTED REALITY IM DAF-LEHRWERK PANORAMA

Prof.Dr. Şerife ÜNVER, Hacettepe Üniversitesi, sunver@hacettepe.edu.tr
Okutman Adalet UYAN, Hacettepe Üniversitesi, adaletuyan@hacettepe.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Augmented Reality (AR, auf Deutsch: erweiterte Realität) zeigt sich als eine immer wichtiger werdende Zukunftstechnologie, die auch im Bildungsbereich immer mehr in den Vordergrund rückt. Mit dieser Technologie wird die reale Umwelt mit digitalen Informationen erweitert, die dann durch Geräte wie Tablets, Smartphones oder Computer sichtbar wird. Eine Untersuchung neuerer Lehrwerkgenerationen für den fremdsprachlichen Deutschunterricht zeigt, dass zahlreiche Lehrbuchverlage mittlerweile darum bemüht sind, diese Technologie in das Lehrkonzept der Lehrwerke zu integrieren. Das Ziel der vorliegenden Arbeit ist es, die AR-Anwendungen im DaF-Lehrwerk Panorama A1.1 (2016) zu untersuchen. Da die Gütekriterien üblicher Lehrwerkverzeichnisse die Analyse von AR-Anwendungen in Lehrwerken nicht abdecken, wurden als Analyseverfahren die multimedialen Lernprinzipien (Mayer, 2006) herangezogen. Hierzu wurden die einzelnen AR-Videos einerseits anhand dieser Kriterien auf ihren didaktischen Mehrwert für den DaF-Unterricht untersucht, andererseits war im Untersuchungsvorhaben auch von Interesse, festzustellen, welche Lernaktivitäten im Unterricht durch die AR-Videos konkret ausgelöst werden. Des Weiteren sollten anwendungsbezogene Kriterien Aufschluss darüber geben, ob im Fremdsprachenunterricht effektiv von dieser Technologie profitiert werden kann. Die Analyse der im Lehrwerk integrierten AR-Videos wies nach, dass es sich bei den integrierten Videos um verschiedene Videos der einzelnen Bereiche Wortschatz, Grammatik, Leseverstehen und Phonetik handelte, wobei der Fokus auf dem Bereich Wortschatz lag und die AR Videos somit am häufigsten mit dem Ziel der Wortschatzvermittlung im DaF-Unterricht eingesetzt werden. Ferner wurde festgestellt, dass die AR-Anwendungen im Lehrwerk Panorama die Prinzipien des multimedialen Lernens nicht immer optimal abdecken. Es wäre wünschenswert, wenn die Ergebnisse dieser Untersuchung Anstoß für weitere, vertiefende Studien hinsichtlich der AR-Anwendungen in DaF-Lehrwerken wären.

Schlüsselwörter: AR, AR Anwendungen im Fremdsprachenunterricht, AR im DaF Unterricht, Erweiterte Realität im Fremdsprachenunterricht, Lehrwerkanalyse

EINE UNTERSUCHUNG ZUR FESTSTELLUNG DER SPRECHINTENTIONEN IM TOURISMUS

Arş.Gör.Dr. Doğu ATAŞ, Hacettepe Üniversitesi, doguatas83@gmail.com
Prof.Dr. Ayten GENÇ, Hacettepe Üniversitesi, dogu@hacettepe.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Das Ziel dieser Arbeit liegt darin, diejenigen Sprechabsichten zu benennen, die zwischen deutschsprachigen Touristen und türkischen Mitarbeitern in der Tourismusbranche wie Kellner, Rezeptionist, Kundenbeziehungsmanager, Animater, Housekeeping und Touristenführer vermehrt auftreten. Des Weiteren beschreibt diese Studie diejenigen Sprechintentionen, in denen Kommunikationsprobleme zwischen den erwähnten Interaktionspartnern vielfach vorkommen. Als Erstes wurden überregionale Lehrwerke und ein regionales Lehrwerk nach den Kriterien von Buhmann und Fearn (2000) analysiert. Diese Analyse ermittelte Sprechabsichten, die in drei untersuchten Lehrmaterialien vorkommen. Die Ergebnisse der Lehrmaterialanalyse dienen als Grundlage für die anschließende Fragebogenstudie. Die Datenerhebung für die Studie erfolgte mit einer quantitativen Forschungsarbeit mittels Fragebogen und anhand einer qualitativen Forschungsarbeit mittels Leitfadeninterviews und schriftlicher Befragung mit offenen Fragen. Die Leitfadeninterviews und die Fragebogenstudie wurden mit türkischen Beschäftigten in der Tourismusbranche durchgeführt. Im Vergleich dazu wurden die offenen Fragen den deutschsprachigen Touristen gestellt. Die ermittelten Daten aus den teilstandardisierten Interviews und der offenen Fragen wurden mittels qualitativer Inhaltsanalyse ausgewertet. Dagegen wurde die Fragebogenstudie deskriptiv ausgewertet. Die erfassten Sprechabsichten wurden entsprechend der Berufsgruppen wie Kellner, Rezeptionist, Kundenbeziehungsmanager, Animater, Housekeeping und Touristenführer kategorisiert. Die erfassten Sprechintentionen können für die Entwicklung eines tourismusbezogenen DaF-Lehrwerks (Deutsch als Fremdsprache) verwendet werden, das insbesondere den Bedürfnissen der türkischen Adressatengruppe entspricht. Sowohl in der Fragebogenstudie als auch in der schriftlichen Befragung machten die Forschungsergebnisse deutlich, dass die Deutschkenntnisse der türkischen Beschäftigten in der Tourismusbranche generell nicht sehr umfassend sind und vor allem wegen der unzureichenden Deutschkenntnisse der Beschäftigten Kommunikationsstörungen entstehen. Diese Sprachprobleme könnten mit der Entwicklung von zielgruppenspezifischen Lehrmaterialien bzw. Lehrwerken und natürlich mit deren Einsatz in tourismusbezogenen DaF-Kursen verhindert werden.

Schlüsselwörter: Regionale DaF-Lehrwerke., tourismusbezogene DaF-Lehrwerke, Sprechabsichten

EMERGING INTERCULTURAL IDENTITY IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE CONTEXT

Prof.Dr. Mehmet ÇELİK, KTO Karatay Üniversitesi, mcelik@hacettepe.edu.tr

ABSTRACT

Kim (1992) used the term intercultural identity to describe the ability of individuals, especially immigrants, to reach beyond their first culture and adapt to a new culture to communicate efficiently. Crucial to this conception are interpersonal communication within the host culture, access to host culture through with language competence and motivation to integrate with the host environment. Long periods of additional language learning exhibit similar patterns of identity development without direct contact with the L2 culture. In foreign language contexts, dedicated and long term learners of English may undergo acculturation and development of intercultural identity. While Kim's conception of intercultural identity springs from 'proficient users of language in the host culture', our premise is that similar phenomena can occur without intercultural experiences nor connections. To find evidence of the existence of such a construct a questionnaire is devised and administered to 227 learners of English. The 37 items in the questionnaire covered areas such as the role of English in having a global attitude. Statistical findings are triangulated with in depth interviews with participants selected randomly from the questionnaire population. Findings reveal that learners feel they have a slightly different personality, and that identify themselves to some degree as members of a larger English speaking community, broadening their existing feeling of membership in their own community. Further, issues of acculturation, construction of identity and culture and so on researched in L2 contexts (i.e. the USA) are relevant to EFL contexts (i.e. Turkey), and they form a legitimate area for the investigation of social identity shifts through additional language learning. The study has found evidence that learners' identity and culture do not remain static after a prolonged period of L2 study. Learners can no longer relate to their 'old' friends as comfortable as they used to due this identity shift. On the other hand, they now have a good knowledge of how to relate to the people of the world, users of English, but whether this will work or not remains to be seen when they are actually in contact. Though these learners have never been in intercultural contact with users of English language (be they native speakers or non-native speakers), they have developed a sense of identity imbued by English, a sense of identity that places them somewhere in a continuum from the L1 culture to the L2 culture. This can be appropriately called 'foreign language intercultural identity'.

Keywords: acculturation, foreign language learning, intercultural identity

GENÇLİK ROMANI "TSCHICK" ÖRNEĞİNDE GENÇLİK ALT- KÜLTÜRÜ DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Hikmet ASUTAY, Trakya Üniversitesi, hikmetasutay@yahoo.de

ÖZET

Eğitim dünyasında değerler ve değerler eğitimi kuşkusuz önemlidir. Ancak kazandırılması gereken değerler dizgesi daha çok yetişkinlerin, çocuk ve gençlik için öngördükleri kendi değerleridir ve ayrıca kazandırılması da gerekir. Ne var ki yazın dünyası, değerler eğitimi gibi son derece önemli eğitsel konuların oldukça dışında, hayal dünyasının zengin ufuklarında bir takım ussal deneyimler sunarlar ki, okurlar için bu ikinci gerçekliktir ve bu ussal evrende yaşayamadıklarını deneyimler kitaplar aracılığıyla. Alman yazar Wolfgang Herrndorf'un "Tschick" adlı gençlik romanında çok uluslu, daha doğrusu çok kültürlü bir okul ortamından çıkan birbirinden farklı iki arkadaşın, çalıntı bir arabayla yola çıktıkları maceraları anlatılır. Müthiş bir deneyimdir bu. Tüm kuralların ve yasakların ötesinde, kendi düşledikleri gibi bir zaman geçirirler. Söz konusu olan toplumun onlara dayatmaya çalıştığı değerler dizgesinden çok, kendi grup değerleridir ve bunu sonuna kadar yaşamak isterler. Bu betimsel çalışmada gençlik yazınbilimi verileri ışığında, günümüz Alman gençlik yazını örneklerinden biri olan ve ilk kez 2010 yılında basımı yapılan eserde gençlik alt kültür özellikleri bulgulanarak gençlik dünyasının kendi grup değerlerinin neler olduğu ortaya konmaya çalışılacaktır. Bu eser çerçevesinde mekân olarak Almanya'daki ergen bir çevrenin kendi grup değerleri ele alınarak incelenmeye çalışılacaktır. Gençlik yazını dünyasında konu edinen belli değer gruplarına göre belli yazın türleri de ortaya çıkmıştır. Ergenlik romanları da bunlardan biridir. Bu ergen romanın incelenmesi, gençliğin daha doğrusu ergenlerin dünyasını daha yakından tanıyarak kendilerine en azından düşsel dünyada hitap eden bir kitabı daha iyi anlama imkanı verecektir. Böylelikle neden bu denli çoksatar bir kitap haline geldiği ve özellikle ergenlerin neden bu tarz ergen romanları daha çok okudukları yorumlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Alman yazını, ergen roman, gençlik alt kültürü, gençlik değerleri.

IDENTIFYING THE TEACHER’S ACTION ZONE THROUGH OBSERVATION: REFLECTIVE PRACTICE

Okutman Semahat AYSU, Namık Kemal Üniversitesi, saysu@nku.edu.tr

ABSTRACT

It is well known that interaction between the teacher and the students in the language classroom is crucial since language learning is based on the interaction. In the classroom teachers would like to make the whole class participate in the lesson. However, this is sometimes impossible since teachers are not aware that their action zone is too narrow. According to Richard and Lockhart (2007), this action zone consists of “those students with whom the teacher regularly enters into eye contact, those students to whom the teacher addresses questions and those students who are nominated to take an active part in the lesson” (p.139). Consequently, it could be stated that the students who are out of teacher’s action zone will suffer from inadequate interaction with the teacher, they will not participate in the activities actively and even their motivation to learn language may decrease since they do not have much opportunity for the interaction. For this reason, it is important to know about his/her action zone for a teacher in order to create whole class interaction and participation. Therefore, this study attempts to find out the action zone of a teacher in the classroom. It is a reflective practice on the teacher’s own teaching. An observer who is one of the researcher’s colleagues used a seating chart observation form and observed the teacher’s interaction with the whole class and the individual students during 45 minutes. This study was carried out with 19 students who study Tourism and Hotel Management in a vocational school in Turkey while the teacher was lecturing about housekeeping department of a hotel in a vocational English language class. The results of the study demonstrated that teacher interacted with the students who sat at the seats in the middle of the classroom and it could be noted that this aisle is the teacher’s action zone. Since this is a narrow zone and foreign language learners do not have any chance to use the language outside the classroom and they can practice particularly in the classroom, classroom teacher should enlarge her action zone for the whole class participation and interaction.

Keywords: classroom observation, Interaction, reflective practice, teacher’s action zone

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA ÖĞRENİMİNDE İNGİLİZCENİN OLUMLU ETKİLERİ

Yrd.Doç.Dr. Aysin KALAYCI, Erciyes Üniversitesi, ademir@erciyes.edu.tr

ÖZET

Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de, evrensel dil niteliği taşıyan İngilizce yaygın olarak öğrenilmekte ve öğretilmektedir. 70li yıllarda başlayıp 90lı yıllarda hız kazanan küreselleşme sürecini takiben 2000’li yıllarda yaşanan uluslararası ekonomik, siyasi, kültürel ve sosyal gelişmeler, İngilizcenin yanı sıra başka yabancı dillerin de öğrenilmesini gerekli kılmıştır. Ülkemiz okullarında ve üniversitelerinde bu süreçle birlikte İngilizceden sonra ikinci yabancı dil olarak Almanca’nın öğretimi yaygınlaşmıştır. Almanca ile İngilizcenin aynı dil aile grubuna ait olmasının iki dil arasında olumlu aktarımlara neden olacağı ve böylece öğrenmeyi kolaylaştıracağı düşünülmektedir. İngilizceden sonra Almanca öğrenen öğrenci, bu süreçte hem İngilizce öğrenirken edindiği yabancı dil öğrenme becerisinden yararlanacak hem de öğretmenin yönlendirmesiyle ya da tamamen bilinçsiz olarak, yeni öğrendiği dile ait yapılarla daha önce öğrenmiş olduğu yabancı dile ait yapıları karşılayacaktır. Bu süreçte iki dil arasındaki benzerlik ve farklılıklardan kaynaklanan olumlu ve olumsuz transferler kaçınılmazdır. Olumlu transferler öğrenmeyi kolaylaştırıp akılda kalıcılığı desteklerken, olumsuz geçişler öğrencinin hata yapmasına neden olabilir. Öğrenme sürecinde öğrencinin öncelikle benzerliklere odaklanacağı düşünülmektedir, ancak farklılıklar da dikkat çekici unsurlar olarak önem taşımaktadır. Öyle ki, iki dil arasındaki farklılıklar çoğunlukla hatalara sebep olsa da, öğrencinin bilinçli yaklaşımı sayesinde bazen olumlu transfer unsurları olarak da kullanılabilir. Bu çalışmada, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak Almanca öğrenimleri sırasında deneyimledikleri, İngilizce bilgilerinden kaynaklanan olumlu aktarımlar araştırılmıştır. Araştırmada öğrencilere ikinci yabancı dil olarak Almanca (L3) öğrenirken ana dilleri Türkçe (L1) ile mi, birinci yabancı dilleri İngilizce (L2) ile mi daha çok bağlantı kurdukları ve gerek Almanca derslerinde gerekse ders dışı çalışmalarda İngilizceden Almancaya hangi olumlu aktarımları gerçekleştirdikleri açık uçlu sorular şeklinde yazılı olarak sorulmuş, cevaplar da yine yazılı olarak alınmıştır. Araştırma sonuçları, katılımcı öğrencilerin ikinci yabancı dil öğrenim sürecinde, birinci yabancı dili öğrenirken kazandıkları deneyimleri kullanmayı tercih ettiklerini ve böylece ana dillerinden daha çok birinci yabancı dillerinden yararlandıklarını göstermiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve makalenin bulgular bölümünde orijinal öğrenci örneklerinden alıntılarla desteklenerek sunulmuştur

Anahtar sözcükler: Almanca, ikinci yabancı dil, İngilizce’nin etkileri, olumlu transfer

IMPULSE FÜR DIE PRAXIS IM LANDESKUNDEUNTERRICHT - AM BEISPIEL FÜR DIE LEHRVERANSTALTUNG FÜR DAS FACH "VERGLEICHENDE LANDESKUNDE" IN DER DEUTSCHLEHRERHAUSBILDUNG AN DER ULUDAĞ ÜNİVERSİTÄT

Öğr.Gör.Dr. Arzu ORHAN, Uludağ Üniversitesi, mollaoglu@uludag.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Die Landeskunde ist ein sehr wichtiger und unverzichtbarer Teil des Fremdsprachenunterrichts. Die vorliegende Studie beschäftigt sich mit dem Thema Landeskunde im Bereich der Deutschlehrerausbildung an der Uludağ Universität. Sie geht der Frage nach, welche Rolle die Landeskunde an der Deutschlehrerausbildung an der Uludağ Universität hat und welche landeskundlichen Themen oder Informationen im Unterricht vermittelt werden können. Oft hängt der Landeskundeunterricht von den Vorstellungen der Lehrkraft ab, die Landeskundliches und Kultur im Unterricht vermitteln will, deshalb ist es wichtig, wie auch diese Studie zeigt, landeskundliche Informationen und Themen in den Unterricht zu vermitteln und zwar so, dass bei den Lernenden keine einseitigen Eindrücke entstehen, sondern ein vielfältiges, differenziertes und repräsentatives Bild des Landes und seiner Menschen. Die Landeskunde auf wirksame und interessante Weise zu vermitteln, ist die Aufgabe der Lehrkraft. In dieser Studie wurde versucht, anhand der durchgeführten Befragung mittels Fragebögen festzustellen, welchen Stellenwert die Landeskunde im Deutschlehrerstudium für die Lerner an der erziehungswissenschaftlichen Fakultät der Uludağ Universität hat. Die Fragebögen haben gezeigt, dass Landeskunde für die Mehrheit der Lernenden ein wichtiger Bestandteil ihres Studiums ist, und dass die Studierenden die Wichtigkeit von Landeskunde für den Fremdsprachenunterricht wahrnehmen. Durch Landeskunde bekommen die Lernenden ein anschauliches Bild der fremden Wirklichkeit vermittelt, und dass man ohne Verbindung der Landeskunde die deutsche Sprache nur schwer lernen kann. Landeskunde bringt Kultur und ihre Länder näher, und somit steigt das Interesse an Sprache. Die Studie hat gezeigt, dass die Landeskunde eine wichtige Rolle im Deutschunterricht spielt, und dass sie helfen kann, die Motivation der Lernenden und die Effektivität der Arbeit zu erhöhen.

Schlüsselwörter: Deutschlehrerausbildung, Landeskunde, Fremdsprachenunterricht

IN-SERVICE TEACHERS' PERCEPTIONS AND PRACTICES ON LEARNER AUTONOMY: MUĞLA CASE

Yrd.Doç.Dr. Sabriye ŞENER, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sabriyesener@mu.edu.tr
Öğretmen Ayten ÇOKÇALIŞKAN , Milli Eğitim Bakanlığı, aytencokcaliskan@hotmail.com

ABSTRACT

Learner autonomy means the ability to take responsibility for one's own learning. Recently, autonomy has gained importance for both learners and teachers because if learners take control of their own learning, the learning process, will probably be more influential and efficacious. That means, learners will be more focused, motivated and willing to learn. Many researchers claim that learner autonomy is necessary for improving the quality of education, preparing students for life-long learning process, enabling them to choose the best learning techniques in and out of the classroom. However, autonomy is not innate, it can be taught. For this reason, teachers have a significant position in making learners autonomous. The aim of the present study is to identify what learner autonomy means to English teachers and what they do to promote learning autonomy in the Turkish context. The research study employs a mixed research design. The participants of the study include in- service English teachers working in the center of Muğla province. The data were collected from them in the spring term of 2016-2017 Education Year. The data were gathered through two instruments. Firstly, English Language Teachers' Beliefs about Learner Autonomy Questionnaire, which had five major sections, designed by Borg & Al Busaidi was used to collect data. They were analyzed by calculating descriptive statistics, including frequencies, means, standard deviations, and etc. Secondly, semi-structured interviews were conducted to deepen the quantitative results and answer the question in collaboration with the quantitative data. The interview questions were developed after examining some research studies, and getting advice and views of some experts in the field. The qualitative data were analyzed by employing the techniques of the grounded theory. It was revealed that perceptions of the teachers regarding learner autonomy were positive. They were in the view that learner autonomy should be developed in classes. They also concluded that more motivated and confident learners seemed to be ready to develop learner autonomy. It is suggested that teachers should let their students choose their own materials and activities so that they can discover themselves and learn how to learn better.

Keywords: autonomous learners, language learning, teachers' perceptions, Learner autonomy

INTERNET ORTAMINDAKİ ALMANCA SÖZLÜKLERİN (“BELUKA.DE”, “TR.PONS.COM”, “SUUPSO.DE” VE “DASSOZLUK.COM”) KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Prof.Dr. Sevinç MADEN, Trakya Üniversitesi, madensevinc@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Aytaç ÇOBANOĞLU, Trakya Üniversitesi, cobanogluaytac@gmail.com

ÖZET

Eskiden yabancı dildeki bir sözcüğün Türkçesi bilinmediğinde veya Türkçe bir sözcüğün yabancı dildeki karşılığı merak edildiğinde kalın basılı sözlükler açılır, kelimenin karşılığı bulunmaya çalışılır ve ihtiyaç duyulan kelime bulunduğu cümlede ilgili yere yerleştirilerek bu konudaki ihtiyaç giderilmiş olurdu. Günümüzde teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler basılı sözlüklerin dijital ortamlara taşınmasına olanak sağlamış, bu sayede aranan bir kelimenin karşılığı çok daha hızlı bulunabilir olmuştur. Kişiler artık ağır sözlükleri yanlarında taşıma zorunluluğundan da kurtulmuştur. Akıllı telefonlar veya tabletlerdeki birçok işletim sistemi sayesinde artık bir kelimenin başka bir dilde karşılığını bulmanın ötesinde bağlama en uygun sözcüğü seçebilmek veya fiillerin nasıl çekimlenmesi gerektiği konusunda yardım alabilmek vs. mümkündür. Bu araştırmada Trakya Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Almanca Lisans programında 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 30 öğrenciye bir anket uygulanarak, Almanca öğrenirken internet ortamında bulunabilecek sözlüklerden hangilerinden yararlandıkları sorulmuş, sözlüklerin doğru ve etkili kullanılıp kullanılmadığı, sözlüklerden yararlanılmaya çalışılırken zorlukların yaşanıp yaşanmadığı sorularına cevap aranmış, gerek çevrimiçi, gerekse çevrimdışı sözlüklerden en üst düzeyde fayda sağlayabilmek için ne tür önlemlerin alınması gerektiğine ilişkin öğrencin görüş bildirmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmış ve değerlendirilmiştir. Öğrenciler ile yapılan görüşme sırasında “beluka.de”, “tr.pons.com”, “suupso.de” ve “dassozluk.com” sözlüklerinden hangilerini kullandıkları sorulmuş, varsa başka yararlandıkları sözlükleri yazmaları istenmiştir. İkinci soruda ilgili sözlüklerin kullanım sıklığı belirlenmeye çalışılırken, 3. soru ile kullanılan sözlüklerden nasıl yararlandığı konusunda veri toplanmaya çalışılmıştır. Dördüncü soruda öğrencilere sözlüklerden nasıl faydalandıkları sorulmuş, ardından sözlükler kullanılırken karşılaştıkları zorlukları yazmaları istenmiştir. Son olarak da sözlük kullanımının nasıl kolaylaştırılabileceğine ve sözlüklerin nasıl etkin bir biçimde kullanılabileceğine ilişkin görüş bildirmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler ile Mütercim-Tercümanlık Lisans öğrencilerinin ilerdeki mesleki hayatlarında hızlı ve başarılı çeviri yapabilmeleri için hangi sözlükleri kullanmaları gerektiği ve bu sözlükleri nasıl etkin bir biçimde kullanabilecekleri konusunda daha lisans eğitimi sırasında bilgilendirilmeleri gerektiği ve bunun için de bu bilgilerin verileceği seminer ve toplantıların düzenlenmesi veya ders programına yeni derslerin eklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: etkin kullanım, “dassozluk.com”), “suupso.de”, “tr.pons.com”, internet ortamındaki sözlükler (“beluka.de”

MSKÜ YABANCI DİL ALMANCA ÖĞRENCİLERİNİN SÖZCÜK ÖĞRENME STRATEJİLERİ

Öğretmen Cemal YURTSEVEN, Turgutreis Anadolu Lisesi/ Muğla, yurtsevencemal30@gmail.com
Prof.Dr. Nevide AKPINAR DELLAL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nevakdel@hotmail.com

ÖZET

Dünyada, içlerinde sıradan da olan yüzbinlerce insanın, bir veya birden çok yabancı dil bilmesi ve bu dilleri en iyi şekilde kullanıyor olmasına rağmen, toplumsal yaşamda karşılaşılan çok sayıda kişi yabancı dil öğrenme özgüveninden yoksun görünmektedir. Yabancı dil öğrenmeyi asla başaramayacaklarını düşünenlerin sayısı hiç de az değildir. Yabancı dil öğrenme alanındaki en büyük serzeniş de sözcük öğrenme alanından gelmektedir. Yabancı dil öğretmenleri de, “sözcükleri öğreniyorum, ancak tekrar etmeme rağmen çoğunu unutuyorum, sözcükleri nasıl tekrar etmeliyim ve öğrenmeliyim, sözcükleri öğreniyorum, ama birçok sözcük çok anlamlı ve nasıl kullanacağımı bilemiyorum” gibi serzenişlerle sıklıkla karşılaşmıştır. Öğrenenlerin bu serzenişlerinde haksız da olmadıkları kesin. Çünkü sözcükler, konuşmaları ve metinleri anlamada ve o dilde etkin olmada en önemli işlevi görmektedir. Sözcük öğrenme becerisi, dilin gelişmesini belli ölçüde belirler. Öğrenilen bir yabancı dildeki anlama ve kullanma başarısı, doğrudan sözcük dağarcığının geliştirilmesiyle bağlantılıdır. Öğrenenin sözcük dağarcığı, dile hakimiyetini belli ölçüde belirlemektedir. Günümüz iletişim ve bilgi çağında yabancı dil bilmek, kişiye birçok kapıyı açan anahtar bir beceri haline geldiğinden, sözcük öğrenme konusunda bugün sayısız araştırma yapılmakta ve öğrenenlerin özgün öğrenme stratejileri ve yönelimleri araştırılmaktadır. Hızlı öğrenmeyi sağlamak, öğrenmede özgüveni arttırmak için, sözcük öğrenme yöntemleri ve yolları konusunda bugün sayısız araştırma sonucu ortaya konulmuştur. Bu bağlamda doğru ortamlarda doğru yöntemler kullanılarak dil öğretildiğinde, sözcük öğrenmenin hiç de zor olmadığı vurgulanmaktadır. Bu sonuçlardan hareketle sözcükler belli öğrenme stratejileri ve teknikleriyle verilmeye çalışılmaktadır. Öğrenciler, dil öğrenme sürecinde etkili sözcük öğrenme yöntem ve stratejileri ile çalışmalı ve

sözcük dağarcıklarını arttırma bilgi ve becerilerine sahip olmalıdır. Bu araştırmanın amacı, 2016-2017 öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin sözcük öğrenme stratejilerini çeşitli değişkenler açısından belirlemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile desenlenmiş ve şu üç soruya yanıt aranmıştır. 1. Öğrenciler tarafından en çok ve en az sıklıkla kullanılan strateji kategorilerinin derece sıraları nelerdir? 2. Cinsiyet değişkenine göre sözcük öğrenme stratejileri anlamlı bir farklılık göstermekte midir? ve 3. Öğrencilerin başarıları puanları ile sözcük öğrenme stratejileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? Bunun için Schmitt'in (2007) sözcük öğrenme stratejileri ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 58 maddeden oluşmakta olup, "bilişötesi", "bilişsel", "hafıza", "saptama" ve "sosyal stratejilere" ayırdığı sözcük öğrenme davranışlarını içermektedir. Araştırma sonucu, öğrencilerin sözcük öğrenme stratejilerinin kapsamlı bir sınıflamasını sağlayacaktır. Bu çalışmada ilk olarak betimleyici istatistik (ortalama, standart sapma ve yüzde) sonuçlarına bakılacak olup, sözcük öğrenme stratejilerinin cinsiyet değişkenine göre farklılığının belirlenmesi için t testi başarı puanlarına göre değerlendirme için ANOVA testi uygulanacaktır.

Anahtar sözcükler: Almanca öğrenme, Almanca öğretmen adayları, sözcük öğrenme stratejileri

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN "SCHRITT FÜR SCHRITT DEUTSCH A.1.1" DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜREL ÖGELERE İLİŞKİN TEPKİLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Sevinç MADEN, Trakya Üniversitesi, madensevinc@hotmail.com
Okutman Sinem MADEN, Çankaya Üniversitesi, sinemmaden3@hotmail.com
Öğretmen Altaic CHASAN, Özel Aden Anadolu Lisesind, altai_ch@hotmail.com

ÖZET

Dil eğitim öğretim faaliyetlerine bakıldığında veya bir yabancı dili öğretme, öğrenme, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin araştırmalar ve yayınlar ile ilgili literatür taraması yapıldığında, "Dil kültürün aynasıdır.", "Bir milletin diline bakılarak o milletin kültürü incelenebilir.", "Kültürde olan her şey dilde karşılığını bulur.", "Dil ve kültür kavramları birbirlerini destekleyici niteliktedir." ve "Kültürün gelişmesiyle dil, dilin gelişmesiyle kültür gelişir." gibi çok sayıda sık sık tekrarlanan söylemlere rastlamak mümkündür. Nitekim dil ile kültür arasındaki bu güçlü bağ pek çok dil eğitimi bilim çalışmasının odak noktasını oluşturmuş, bazı çalışmalarda yabancı dil eğitim ve öğretim sürecinde dil ve kültür etkileşimi konusu birbirinden oldukça farklı bakış açıları ile ele alınırken, bazı araştırmalarda öğrencilerin bir dili öğrenirken dil ile kültür arasındaki güçlü ve gerçek bağı anlama ve öğrenebilmesi için öğretim materyallerinin çeşitli 'kültürel öğeler'i içermesinin son derece önemli olduğu düşüncesinden hareketle çeşitli ölçütler doğrultusunda yabancı dil ders kitapları incelenmiş ve ilgili öğretim materyallerinde kültürel öğelere ne ölçüde ve nasıl yer verildiğine bakılmış (Bkz. Çelik ve Erbay, 2013; Ege, 2011; Genç, 2004; Koçak, 2014; Maden ve Çarıkçı, 2016; Maden ve Çarıkçı, 2017), Arıkan ve Saraç (2010) gibi bazı bilim insanları ders materyallerindeki kültürel öğeleri bilimsel bir çerçeve içerisinde inceleyebilmek için ölçek geliştirirken, bazıları ise Ekmekçi (2014) gibi oldukça spesifik çalışmalar yaparak farklı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin İngilizce öğretim materyallerindeki kültürel öğelere ilişkin tepkilerini belirlemeye çalışmış, belki de daha başka eğitim kurum ve kademelerindeki İngilizceden farklı dilleri öğrenen öğrencilerin birebir katılmayacağı çıkarımlarda bulunmuştur. Bu çalışmada daha önce Çetinkaya (2008) ve Ekmekçinin (2014) çalışmalarında kullanmış oldukları 18 maddeden oluşan beşli likert ölçeği uygulanmak suretiyle ortaöğretim öğrencilerinin "Schritt für Schritt Deutsch A.1.1" ders kitabındaki hedef dil kültür öğelerine ilişkin tepkilerinin belirlenmesi, kültürel öğeleri algılamalarında buldukları sınıf düzeyinin ve okul türlerinin etkisinin olup olmadığının saptanması amaçlanmıştır, milli kültür öğelerinin yabancı dil ders kitaplarında bulunup bulunmaması gerektiği sorusuna cevap aranmıştır. Veriler, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Edirne'de bulunan Süleyman Demirel Fen Lisesi ve Edirne Sosyal Bilimler Lisesi ve Tekirdağ'da bulunan Özel Aden Anadolu Lisesinde 9. ve 10. sınıfta öğrenim gören öğrencilere yukarıda sözü edilen anketi uygulamak suretiyle toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde t-testi analizi uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, Ekmekçi (2014) olduğu gibi gruplar arasında bazı maddelerde anlamlı farklar olduğu tespit edilmiş, ancak ortaöğretim öğrencilerinin "Schritt für Schritt Deutsch A.1.1" adlı ders kitabında hedef dil kültürel öğelere yeterince yer verilmediği düşüncesinde oldukları ortaya çıkmış, elde edilen verilerden hareketle Almanca ders kitaplarındaki kültürel öğelerin ortaöğretim öğrencilerine daha uygun, gerçekçi ve motive edici özellikte olması için çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: dil, kültürel öğeler, öğrenci tepkileri, yabancı dil ders kitapları

PRE-SERVICE TEACHERS PERCEPTIONS OF A WITHIN-SCHOOL RESEARCH CONVENTION

Öğr.Gör.Dr. Perihan KORKUT, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, pkocaman@mu.edu.tr

ABSTRACT

As theories of learning change, the role of the teacher also keeps changing. The teacher is not seen as a mere transmitter of knowledge who acts according to imposed theories any more. Rather, new roles such as facilitating the construction of knowledge, making autonomous decisions, and creating his/her own professional knowledge through teacher research are being attributed to the teacher. The teachers education, therefore, should be adjusted for preparing them for these new roles. Especially, the teachers are encouraged to practice action research. In that respect, for this study, the pre-service teachers were provided an experience in which they can practice the aforementioned new roles. Their perceptions of a within-school research convention were sought. The research convention was held among 98 senior year students who prepared and presented their research in oral presentation, workshop, or poster presentation form. The students submitted their research proposal to a board which was chosen from among the students. The board evaluated the submissions and accepted or provided feedback for revision. The students work were shared in a one-day research convention. The event was scheduled and arranged by the students themselves. The students were asked open ended questions about the procedure before and after the event. In addition, selected students kept reflection journals during the process. The results yielded information about how their expectations structured the experience and how their experiences altered their expectations. This information can be used in the development of teacher training procedures which are more compatible with the contemporary epistemological theories.

Keywords: student congress, teacher research, teacher training

REFLECTIONS AND PREFERENCES OF PREP SCHOOL EFL INSTRUCTORS IN FOSTERING LEARNER AUTONOMY

Yüksek Lisans Öğrencisi, Meryem DAYIBAŞ, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
dayibasmaryem@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Selami OK, Pamukkale Üniversitesi, selamiok@pau.edu.tr

ABSTRACT

Developing a sense of learner autonomy in students has gained importance both for teachers and researchers in the last couple of decades. The aim of this research was to explore the reflections of EFL Instructors in a prep school in a Turkish university context in fostering learner autonomy. In order to fulfil this aim, only one research question was asked to 22 Prep School EFL Instructors employed at Pamukkale University School of Foreign Languages. Qualitative data were used in this study and they were collected through the written reflections of the instructors. Then, the data were analysed through content analysis under a set of predetermined categories, such as use of grammar / use of language, watching / listening comprehension skills, speaking skills, reading comprehension skills, writing skills, pronunciation and vocabulary. For content analysis, each written reflection provided by the instructors was read by the researcher and the second coder, and each opinion was grouped under specific themes within each predetermined category. The findings revealed that instructors used different activities, tasks and assignments to be done outside the classroom by the students on their own and benefited from technology and a variety of internet-based resources in order to foster learner autonomy. Various tasks to be done by students as assignments can be considered as beneficial out-of-class tasks, and can provide extra practice for learners outside the class. Instructor opinions indicated that some alternative tools were used to foster learner autonomy, such as blogs, diaries, oral reports, project works, video recordings, extra-curricular activities as well as use of portfolio in writing classes. It seems that vocabulary notebooks are regarded as vital components in fostering learner autonomy through vocabulary learning. A great majority of the instructors reflected that they benefited from vocabulary notebooks and the different usages of them. The data also revealed that some skills are emphasized more than others to foster learner autonomy outside the classroom as an outreach of in-class language learning activities. Only a few instructors reflected on fostering learner autonomy through assigning homework on pronunciation.

Keywords: learner autonomy, out-of-class instructor preferences, written reflections

REINFORCING FEEDBACK: DOES IT MATTER?

Yrd.Doç.Dr. Seda ATA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedaata@mu.edu.tr
Arş.Gör. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, orcinkaradag@mu.edu.tr
Uzman Ali YAKAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aliyakar10@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of the study is to examine the feedback sequences of student-teacher interaction in young learner (five year old students) classroom. Of the qualitative research designs case study is chosen as the design of the study. Case study in general aims at investigating a current manner with the real-life ties in depth (Yin, 2009). With this micro analytic approach to the study, conversation analytic way of analysis is adapted for in depth analysis of sequences in real-time classroom interaction between students and teacher in young learners classroom. The participants of the study consist of 14 (nine girls and five boys) five year-old young learners studying at a private education institution (2 years of studentship) in Muğla and a native English speaking teacher of English. The native teacher of English has been working for the institution for 3 years, and the young learners have been the students of that teacher for 2 years. After administrative and ethical permission procedures, consent forms were gathered from parents of those children. Data collection period began after those periods and the process took two months. Each week a lesson of the participants' classroom was recorded through two video cameras which were placed at two opposite perspectives. At the final phase there were eight classroom hours of dataset. The gathered dataset was uploaded on 'Transana Software (3.01)' for decoding of the recordings. Transcriptions were done through conventions proposed by Schegloff (2007). In the data analysis of the transcriptions, two representative lessons' transcriptions were taken under investigation. Student and the teacher's turn takings were analysed and feedback sequences were revealed. The patterns of feedback sequences subjected to analysis and it has been induced that teacher displays reinforcing tokens following to the feedback sequences as, confirmation/acknowledgement, corrective, diagnostic, explorative/elaborative, elicitation and recasts. On the other hand, when the children's sequences were analysed, children deploy "poor" responses (reputation based responses) to teacher's initiation. Hence, it can be implicated that teacher's explorative/elaborative feedbacks need to be suggested instead of confirmation/acknowledgement and corrective types of feedback. It can also be implicated that reinforcing sequences displayed by teacher as a native speaker were generally embraced with the intention of comprehension check to reinforce the feedback given. To promote quality of instruction and interaction inside young learner classroom, scaffolding methods can be explicitly exposed in-service and pre-service teacher training, besides explorative/elaborative, elicitation and recasts need to be suggested.

Keywords: conversation analysis, feedback, young learner classroom

STUDENT ENGLISH LANGUAGE TEACHERS' RESEARCH PAPER WRITING EXPERIENCES

Arş.Gör.Dr. Ali KARAKAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, akarakas@mehmetakif.edu.tr
Okutman Sibel TOKSÖZ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, sibelbayir@mehmetakif.edu.tr
Okutman İsmet TOKSÖZ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, itoksoz@mehmetakif.edu.tr

ABSTRACT

Writing a research paper is one of the areas that ELT students have difficulty throughout their university education and future academic career. The aim of the present study is to investigate how ELT students experience and deal with research paper writing. Gender, research methods course and students' years of studying were chosen as independent variables of this study. Data was collected through a survey questionnaire adapted from Köksal and Razi (2011) and conducted on 117 students studying English Language Teaching at Mehmet Akif Ersoy University, a state university in Burdur. The data analysed through quantitative measures indicates that students reported having problems most in lacking experience in scholarly writing, lack of critical reading skills, referencing and being talented or gifted from birth. In addition, the findings show that there is no significant difference between male and female students in terms of the writing difficulties they experience. Moreover, according to the results, no significant difference exists between students who have taken research methods/skills course and students have not. This finding suggests that the content of the courses might not be satisfactory enough to equip students with necessary knowledge and skills in terms of writing an academic paper. The results did not reveal any significant difference with respect to the students' years of studying, either. Also, with respect to students' level of writing skills the study finds a significant difference between students who defined their English as 'excellent' and those describing their English as 'bad'. The evidence from the results suggest that, to overcome these problems, the students should be given the chance to intensively write in writing courses and be trained in research skills. Additionally, to inspire students to write academically, more tasks that are enjoyable need to be integrated into advanced writing classes.

Keywords: applied linguistics, English for academic purposes, higher education, research paper

STUDENTS' SATISFACTION WITH ENGLISH-MEDIUM INSTRUCTION IN A PRIVATE INSTITUTION

Arş.Gör.Dr. Ali KARAKAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, akarakas@mehmetakif.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to explore the extent to which Turkish students are satisfied with English-medium instruction (EMI) in general and its components in particular in the context of higher education in an era when EMI universities operate as international brands to vie for more customers, i.e. national and international students. Data were collected through a quantitative questionnaire administered to a large group of students enrolled in non-English major programs of a private EMI university in Turkey's capital, Ankara. The data were further complemented through qualitative data obtained from open-ended email discussions with voluntary students who participated in the questionnaire study. The analysis done by computing descriptive statistics and the content analysis addresses four components of EMI: students' satisfaction with (1) teaching, (2) content teachers' English, (3) their institutions, and (4) their institutions' English language policies and practices. The results show that the majority of the students have felt content with EMI in general and the four components, but it was their institutions' language policies and practices with which students were less satisfied compared to other EMI components for some reasons. The results also made it clear that the leading factors behind students' overall satisfaction with EMI and its shareholders are largely instrumental and intrinsic. Relating to English language teaching, this research portrayed students' expectations of near-native-like performance of their teachers, especially in the area of pronunciation, giving evidence that the nativeness principle still matters for students even if they are mostly surrounded by non-native English-speaking students and staff. This study has been concerned with one EMI university in Turkey. Thus, further investigations can and should be made with other EMI universities using different versions of EMI in Turkey and other countries with similar characteristics because the implications of the present study go far beyond the Turkish context.

Keywords: English-medium instruction, higher education, internationalization, language policy and practice

THE DILEMMA OF TEACHING THE AMERICAN ACCENT OR THE RP ACCENT OF ENGLISH TEACHERS IN TURKEY

Yrd.Doç.Dr. Suat CAKOVA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, suatcakova@gmail.com

ABSTRACT

This paper proposes to deal with the dilemma that teachers of English as a Foreign Language in Turkey generally face when they have to choose between the General American or the Received Pronunciation accent during their teaching activities in classroom. It is assumed that there are as many as 330 million speakers of native English throughout the world. Alone 220 millions of these live in the USA. Other countries where English is used as a first language are the UK, Canada, Australia, New Zealand, South Africa, and the Caribbean countries. In addition to these, English as a second language is used in numerous countries across Southern Asia and Africa. Naturally, there exist a huge variety of Englishes throughout these regions of the world. But broadly speaking, they can be classified into two varieties of English: British and American. Collins and Mees assert that General American is used as a model for millions of learners of English as a second language in Latin America and Japan. (Collins & Mees, 2013) However, in Europe, Africa, India and much of Asia a British type of English is taught as a foreign language to students of English. The aim of this study is to search answers to questions like, a) are English teachers in Turkey aware of this dilemma of a choice between these two accents, or do they just use any accent that is available to them in their knowledge of English and b) if the answer to the former part of (a) is yes, which of the two accents do they prefer in their teaching classes? This study further intends to prepare a list of essential words to be read aloud by a selection of teachers of English at the level of higher as well as middle school education, to investigate which accent teachers in Turkey actually do choose to pronounce. In this study a mixed method type of research will be implemented. The results that are desired to be achieved are to first find out about the level of awareness of English teachers in Turkey about this subject, and second to discover which choices are made by them in their teaching practices. With this project we hope to raise the awareness of teachers of English about this dilemma of choice at least in this country, and may be to contribute in making a choice at all.

Keywords: British Accent, choice, English teachers, American Accent

THE EFFECT OF MOTHER TONGUE AND CULTURAL INTERFERENCE ON TRANSLATION

Yrd.Doç.Dr. Abdulkadir ÇAKIR, KTO Karatay Üniversitesi, abdulcadir.cakir@karatay.edu.tr
Arş.Gör. Öznur YANAR TORBALI, KTO Karatay Üniversitesi, oznur.yanar.torbali@karatay.edu.tr

ABSTRACT

Anyone who deals with translation knows that translation is a multi-dimensional complicated activity which calls for understanding the text to be translated, analyzing it linguistically, semantically and culturally in detail and then re-expressing it in the target language elegantly using the proper vocabulary items, structural patterns, method and style. When we examine this definition of translation, we clearly see the difficult and complicated nature of translation and have an idea about what kind of features a good translator should have to be successful in his job. A layman may think that language is simply words, thus translation means replacing a word in language A with a word in language B. According to this misconception the unit of translation is word and to carry out the translation activity a sheet of paper, a pen and a good dictionary is enough. Those who have no idea about the nature translation may think so. Newmark (1988:12) likens translation activity to an iceberg: "You can compare the translating activity to an iceberg: the tip is the translation-what is visible, what is written on the page- the iceberg, the activity, is all the work you do, often ten times as much, again, much of which you do not even use. As translation is an activity just at the heart of language, a translator's achievement depends on his mastery of concerning languages and cultures alongside with his skill of grasping the core of the source text and reflecting it in the target language. Since language is the mirror of the culture of the society who speaks it, it is impossible to do proper translation without knowing the culture reflected by it. Thus, someone who occupies himself with translation work is to know the linguistic elements such as metaphors, collocations, idioms, proverbs and sayings as they mirror the culture of the society. In this paper, we have tried to stress some basic translation problems and suggested some solutions offering some techniques about the translation of some culture-bound texts and figurative expressions including collocations, metaphors, similes, proverbs and idioms.

Keywords: figurative expression, multi-dimensional, culture-bound

THE EFFECT OF PROCESS-BASED WRITING APPROACH ON EFL STUDENTS' WRITING ACHIEVEMENT, WRITING ANXIETY AND MOTIVATION

Okutman Fatma ÖZÜDOĞRU, Uşak Üniversitesi, fatma.ozudogru@usak.edu.tr
Arş.Gör. Melike ÖZÜDOĞRU, Celal Bayar Üniversitesi, melikeozudogru2004@yahoo.com

ABSTRACT

This study aimed to find out the effect of process-based writing approach on EFL students' writing achievement, writing anxiety and foreign language learning motivation. This study used one-group pretest-posttest design. The participants of this study were 20 voluntary English preparatory program students at Usak University who were chosen according to convenience sampling method. The research data were gathered in the spring semester of 2015-2016 academic year. From the beginning to the end of the writing process, an instruction designed according to the principles of process-based writing approach was used. The writing curriculum covered different types of paragraph writing. Prewriting, drafting, revising, editing stages were implemented for each paragraph type in accordance with process-based writing approach. Feedback sessions with students were realized regularly, as well. In the research, quantitative data were collected through students' paragraph writing, Writing Anxiety Instrument and Foreign Language Learning Motivation Scale. In this study, data were analyzed by using both descriptive and inferential statistical analysis techniques. Students' paragraph writing was assessed via Writing Assessment Rubric. As a result of this study, it was unearthed that EFL students had moderate level of writing anxiety before beginning process-based writing. According to the results of Wilcoxon signed-rank test, process-based writing approach had a significant effect on EFL learners' writing achievement and positive effect on writing anxiety. In addition, it was revealed that process-based writing approach had little effect on EFL learners' foreign language learning motivation. As can be seen from the results, process-based writing is effective with regard to writing achievement and anxiety. The steps of process writing such as prewriting and drafting may have aided students to write better and feel less anxious about writing. Hence, it is important for EFL teachers to follow these steps in writing courses, which may greatly improve the quality of any writing.

Keywords: motivation, writing achievement, writing anxiety, process-based writing

THE EFFECTS OF EXTENSIVE READING ON FLUENCY AND COMPREHENSION

Okutman Sevinç YERLİ USUL, Gebze Teknik Üniversitesi, sevincyerli@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed at finding the effects of extensive reading on students' reading fluency. For this study, with the participation of 32 pre-intermediate level university prep students, a 8-week experiment was conducted. During the experiment, the researcher asked the participants to read graded readers which were chosen by them according to their interest and level of proficiency. Every week, the students were given a separate lesson hour to do the extensive reading. Both at the outset and end of the experiment, a reading passage was given to the participants to test their comprehension and fluency. For both trials, the participants were given 90 seconds to read as much as they could. In order to test fluency "word counting" was preferred, and some comprehension questions were asked to see how much they understood from what they read. At the end of the experiment, the results of two trials were compared by utilizing repeated measures t-tests, and the difference between them was found to be statistically significant. In other words, the results of this study revealed that extensive reading practice was helpful to improve L2 readers' reading fluency. Furthermore, in order to see the relationship between fluency and comprehension, Pearson correlation analysis was conducted and a strong relationship between these variables was reported. In the light of these findings, the importance of extensive reading was emphasized, and some suggestions were provided for language educators and learners. Finally, the limitations of this study were mentioned and some useful suggestions were given for the future researchers.

Keywords: comprehension, extensive reading, fluency, prep class students

THE IMPACT OF METACOGNITIVE INSTRUCTION IN L2 LISTENING ON EFL LEARNERS METACOGNITIVE LISTENING AWARENESS AND LISTENING STRATEGY USE

Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksu ALTINAYAR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aksualtinayar@mu.edu.tr
Doç.Dr. Eda ÜSTÜNEL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eustunel@mu.edu.tr

ABSTRACT

Communication is not only a decisive characteristic of humankind but it also is a need. We spend half of our communication time during listening. In EFL classrooms, listening is a significant language skill moreover, plays a crucial role in the development of other language skills. It is a highly complex process since it requires learners to decode the sounds, identify the required information from oral input, demonstrate a level of understanding this oral input and so forth. Therefore, linguistic, pragmatic, background and textual knowledge are all at play during the listening comprehension. Not surprisingly, this complexity creates a sense of anxiety in foreign language listeners. "In addition to anxiety, learners also face the challenge of not knowing how to listen when they encounter listening input" (Vandergrift & Goh, 2012, p.4), thus metacognition should have an essential part in foreign language classrooms. The present study was an attempt to investigate the impact of metacognitive instruction in L2 learners' metacognitive listening awareness and their strategy use. The sample of the study was consisted of two intermediate level groups attending English Preparatory Class. One of these classes was assigned as the experimental group (N=13) and the other one was the control group (N=13). Experimental group received a 45-minute metacognitive instruction which was conducted by the researcher. Metacognitive Awareness Listening Questionnaire (MALQ) was used to assess the participants' metacognitive awareness. In addition, focus group interviews were conducted with the experimental group in order to explore the impact of metacognitive instruction on their strategy use. Due to the fact that intervention consisted of only a 45-minute metacognitive instruction, the analysis of Metacognitive Awareness Listening Questionnaire indicated that there was statistically no significant difference between control group and experimental group which received the metacognitive instruction.

Keywords: L2 listening, metacognitive awareness, metacognitive instruction, metacognitive pedagogical sequence, metacognitive strategy use

THE IMPACT OF SELF-REGULATED MOTIVATION ON EFL SPEAKING COMPETENCE

Yrd.Doç.Dr. Mehmet Sercan UZTOSUN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, sercanuztosun@gmail.com

ABSTRACT

This study investigated the relationship between self-regulated motivation and English as a foreign language (EFL) speaking competence. The study also attempted to reveal if learners with different EFL speaking competences statistically differ in self-regulated motivation. Participants were 85 first year Turkish students at English language teaching department at a university. They ranged in age from 18 to 29 with a mean age of 19.7. 50 of them were female and 35 participants were male. Self-Regulated Motivation for Improving Speaking English as a Foreign Language scale (SRMIS-EFL) was administered to the participants who were grouped into three levels of speaking competence (i.e. low, medium, high) according to their mid-term examination scores in Oral Communication Skills II course. The scale is a 20-item, 5-point Likert scale that comprises four factors: task value activation, regulation of learning environment, regulation of affect, and regulation of classroom environment. Spearman Correlation Coefficient was used to measure the correlation between the variables and Kruskal-Wallis and Mann-Whitney U tests were used to explore the differences between participants with different competences. According to the findings, mid-term scores were highly correlated with regulation of affect, moderately correlated with SRMIS-EFL total score and regulation of classroom environment. Statistically significant differences were found between participants with different EFL competences in SRMIS-EFL total score, regulation of learning, regulation of affect, and regulation of classroom environment. These findings show that self-regulated motivation is related with EFL speaking competence and self-regulated motivation has an impact on EFL speaking competence, in that more competent speakers of English have higher self-regulated motivation and they regulate their learning environment, affective states, and classroom environment more than less competent learners of EFL speaking. These findings suggest that improving learners' self-regulated motivations could increase their EFL speaking competence.

Keywords: english as a foreign language, english speaking competence, self-regulated motivation

THE USE OF READING STRATEGIES IN REFLECTIVE WRITING AND CRITICAL THINKING SKILLS OF PRESERVICE ENGLISH TEACHERS: THE RELATIONSHIP & DEGREE OF INTAKE

Yüksek Lisans Öğrencisi, Büşra ÇANDIRLI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bcandirli@gmail.com
Doç.Dr. Şevki KÖMÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, coal@mu.edu.tr

ABSTRACT

Strategy use has long been listed as one of the key components in every aspect of education as well as EFL learning. Integrating critical thinking skills into language skills in English (mainly reading and writing) has also received considerable attention in educational research. The present study reports on the relationship between reading strategies preservice English teachers used in reading-to-write tasks in accordance with their perceived level of critical thinking skills and the extent of which those strategies were reflected, thus the process of 'intake'. The participants were third-year preservice English teachers at ELT Department of a state university in Turkey. The data obtained from two content-based writing papers of each participant were qualitatively analyzed in order to explore and classify which reading strategies were used for reflective writing besides to investigate the extent to which and how they are 'reflected'. Further, the quantitative analysis of critical thinking skills measured by "Critical Thinking Standards Scale for Teacher Candidates" developed by (Aybek, et al., 2015) was targeted to correlate the relationship between reading strategies usage in reflective writing and perceived level of critical thinking skills of the participants, thus stepping forward to explore what strategies a good language writer implements in reading-to-write tasks. The findings revealed that there was a positive relationship between the use of reading strategies in reflective writings of preservice English teachers and their perceived critical thinking standards points. The findings also gave valuable insights about Preservice English teachers' perceptions of their level of critical thinking skills and their usage of reading strategies in reflective writing and further implications regarding 'digestion' of reading (input) on academic writing as a sort of 'intake' (output) for both EFL instructors and researchers in the field.

Keywords: content-based writing, critical thinking skills, pre-service english teachers, reading strategies, reflective writing

THE VIEWS OF STUDENTS ON LEARNING ENGLISH THROUGH DISTANCE EDUCATION

Okutman Semahat AYSU, Namık Kemal Üniversitesi, saysu@nku.edu.tr

ABSTRACT

The development of technology makes changes not only in social, cultural, economical and political values but also in education. Distance learning or e-learning is one of these changes in education, which has been recently used as a teaching way in language teaching and learning (Işık, Karakış and Güler, 2010). Many studies about distance learning have been conducted in order to find out its effectiveness or compare it with traditional learning. However, this present qualitative study differs from them in that students who participate in this study are studying at vocational school and their all courses are in the face-to face format but with the exception of three courses: Foreign language (English), Turkish language and Principles of Atatürk and History of Revolutions. Within this perspective, this study aims to identify the view of students about language learning through both asynchronous distance learning and synchronous distance learning at a state university in Turkey. Moreover, students' opinions related to internet usage for online courses and their computer literacy are also under the investigation for the purpose of this study. Students who take language courses through asynchronous and synchronous distance learning participated in the semi-structured interview and purposefully they were selected from different programs in order to gather extensive and comprehensive data. Taking into consideration the purpose of the study and time constraint, 15 students were selected to participate in the interview. Data gathered from interviews were analyzed through content analysis. Content analysis provided the researcher to code the data in order to identify the themes and patterns in relation to central phenomenon (Learning English through asynchronous and synchronous distance learning was viewed as the central phenomenon). Three themes were identified. The first theme 'Advantages of Distance Learning' contains students' positive opinions about the distance learning, differences between distance learning and traditional learning in terms of advantages and autonomous learning. The second theme 'Disadvantages of Distance Learning' consists of students' negative opinions about the distance learning, differences between distance learning and traditional learning regarding disadvantages, problems related to language learning and problems related to the distance learning system. Finally, the Use of Computer and Internet has two codes: computer programs and purposes of internet.

Keywords: students' views about language learning, synchronous distance learning, asynchronous distance learning

TILL EULENSPIEGEL VE NASRETTİN HOCA HİKAYELERİNDE ELEŞTİREL İŞLEV VE TOPLUMU AYDINLATMA OLGUSU

Prof.Dr. Nevide AKPINAR DELLAL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nevakdel@hotmail.com
Öğretmen Cemal YURTSEVEN, Turgutreis Anadolu Lisesi/ Muğla, yurtsevencemal30@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, karşılaştırmalı edebiyat bilimi çerçevesindeki yorumbilimsel yaklaşım (Hermeneutik) bağlamında içkin yazın eleştirisi yöntemi kullanılarak, kültürlerarasılık perspektifinde farklı uluslarda hayat bulmuş mizah ustaları Nasrettin Hoca ve Till Eulenspiegel hikayelerinde, konu, mesaj ve ara fikirler temelinde yaşanan hayata nasıl eleştirel yaklaşıldığı ve bu yolla nasıl toplumu aydınlatma ve bilinçlendirme amacına ulaşılmaya çalışıldığı karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Hikayeler, konu ve düşünsel bağlamları açısından bir bütünlük içerisinde incelenmeye ve benzer ve farklı yanlar belirlenmeye çalışılmıştır. Karşılaştırmalı edebiyat kuramı araştırmacıları, bu anlamda yapılan karşılaştırmalı edebiyat araştırmalarının dünya barışına hizmet ettiğini, ülkeler arasında barışçıl ve insancıl bakış açılarının oluşmasına ve yayılmasına katkı sağladığını öne sürmektedirler. Bu çalışmada karşılaştırma edebiyat yöntemi kullanılmış olup, kültürlerarasılık bağlamında konu, mesaj ve ara fikirler açısından her iki mizah ustasının hikayelerinde yaşananlara hangi açılardan eleştirel yaklaşıldığı ve bu yolla toplumu aydınlatma işlevi incelenmiştir. Her ulusun mizah anlayışı kendi fikirsiz dünyasının ve dil imkanlarının bir sonucudur. Bizde, Türk kültür tarihindeki dilin ve nüktenin ustası diyebileceğimiz Nasrettin Hoca ince, düşündürücü ve bilge dolu anlatımıyla Türk milletinin hayat karşısındaki duruşunu, duru ve felsefi bir üslupla dile getirmiş bir karakterdir. Till Eulenspiegel de aynı şekilde Alman kültür tarihinde benzer özelliği ile ortaya çıkan ve Nasrettin Hoca ile benzerliği olan, zekası, kişilerin, durumların, olayların sadece görünen tarafını değil, özünü, asıl olanı görme ve kavrayabilme yeteneğiyle, bitmez tükenmez mizah duygusuyla, sıradan, yoksul, eğitimsiz, ezilen, hor görülen, alay edilen halkın, halk tepkisinin kişileşmiş halidir. Bu yönleriyle her iki karakter de birbirini andırır. Her iki mizah ustasının hikayelerine, yaşadıkları ulusun kültürel duyarlılığı, hazırcıevaplığı yansımıştır. Bu iki halk kahramanını milliyetten evrensel olana giden yolda birleştiren mizahları ve anlatımlarındaki eğitici-eleştirel bakış açılarıdır. Kıvrak bir zekanın ve keskin bir dehanın ürünü olan fıkralarda asıl konu insandır. Onun gülünç tarafları, yanlışları, kişisel

arzuları, zaafı, hataları, çaresizlikleri, tebessümleri, insani ilişkileri mizahi çerçeveden ele alınır. Öneriler bağlamında denilebilir ki, Nasrettin Hoca ve Till Eulenspiegel'e ait hikayelerin Türkiye'de ikinci dil olarak Almanca derslerinde kültürler arası bağlamda çeşitli açılardan karşılaştırılmasının yabancı dil öğrenme alanında katkı yapacağı, öğrencilerin öz ve ötekini önyargısız tanıyıp, hikayelerde geçen temaya bağlı yaşananlara eleştirel bir gözle bakmalarını ve aydınlanmalarını sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: karşılaştırmalı edebiyat, kültürlerarasılık, Till Eulenspiegel, Nasreddin Hoca, eleştirel işlev, aydınlanma

TURKISH HIGH SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS GERMANS AND GERMAN LANGUAGE*

Prof.Dr. Nevide AKPINAR DELLAL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nevakdel@hotmail.com
Arş.Gör. Şengül BALKAYA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sengulbalkaya@mu.edu.tr

ABSTRACT

Through this study, it was aimed to examine how Turkish high school students' attitudes towards Germans and German language are, and to investigate the variables which might have an impact on their attitudes. The sample of this study consists of high school students learning German as a second foreign language at Mentese county of Mugla province in 2015-2016 academic year. The data of the study were collected from a total of 1065 ninth, tenth, eleventh, and twelfth grader high school students. The data of the study, designed in the mixed model, were collected through both a semi-structured interview form developed by the researchers, and the "Attitudes towards English Course Scale" adapted by the researchers into the German course. In the analysis of the qualitative data, content analysis was utilized, while in the analysis of the quantitative data, descriptive statistics, normality tests, t-test, Mann Whitney U test, and one-way analysis of variance (ANOVA) and were applied. According to the results obtained from this study, the attitudes of high school students towards German course were determined to be negative, however their attitudes towards learning German were positive. Besides, it was identified that the attitudes of high school students towards German language differed significantly in terms of gender, school type, grades, relatives or family members speaking German, having information about Germans and Germany, willingness to live in Germany, including information about Germany and Germans in German course", "opinions about whether Germans are hardworking or not and "the source of knowledge about Germany and Germans variables. On the other hand, it was determined that the attitudes of the high school students towards German did not differ in terms of the variable of having been in Germany.

*Bu araştırma 16/163 kod numaralı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) tarafından desteklenmiş ve "Einstellungen, Vorurteile und Stereotype von Türkischen Gymnasiasten Gegenüber Deutschen und Deutscher Sprache" isimli tezin bir kısmından üretilmiştir.

Keywords: german language, germans, students, attitude

USE OF CONCEPT MAPS AS AN ASSESSMENT TOOL FOR EFL LISTENING & NOTE-TAKING SKILLS

Okutman Sinem MADEN, Çankaya Üniversitesi, sinemmaden3@hotmail.com

ABSTRACT

Listening and note-taking skills appear as one of the most difficult areas to assess in English as Foreign Language classes. On the other hand, one of the learning tools, concept maps, suggest showing the relationships between concepts covered as a part of the course, which can also be used as an evaluation tool (Novak & Canas, 2008). Research on learning various skills in foreign language classes has shown that concept maps provide benefits to students to improve their comprehension, speaking and writing skills. In this study, the aim is the investigation of the use of concept maps as an assessment tool for listening and note-taking skills in EFL classes. For this aim, an action research was conducted in listening-speaking course of university level students. In listening part of this course, after note-taking activity for the target record, the understanding level of students on the same content was tested once through multiple choice tests and by the use of concept mapping activity. Points received from both of the testing tools were individually compared for each student. The data analysis has shown that there is no significant mean difference between the success level of students from the multiple choice tests and concept mapping activity, which suggests that concept maps can be used as an alternative way to assess listening and note-taking skills. Additionally, in case of using concept maps for these skills, the negative aspects of multiple choice tests such as causing stress and recognition of the answer without providing links between ideas can be eliminated.

Keywords: concept maps, multiple choice tests, note-taking

USE OF YES IN A FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM

Arş.Gör. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, orcinkaradag@mu.edu.tr
Doç.Dr. Eda ÜSTÜNEL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, eustunel@mu.edu.tr

ABSTRACT

'Classroom Interaction' has been the scope of much research (Markee, 2004; Üstünel, 2004; Seedhouse, 2005; Walsh, 2006) done, which were aiming at unfolding interactional sequences of conversation among shareholders as students, teachers and interns, in first, second and foreign language education classrooms. These studies mainly focused on turn taking and giving. Beyond focusing on turn constructions and sequences, this study adds to the literature of classroom interaction with a specific focus on the word choice of 'yes' by those shareholders inside young learners' classroom. Of the research designs, qualitative case study was employed to investigate use of the word yes and conversation analytic eye on the data was administered to unfold functional and sequential designs of yes use by those participants. These participants in the study were 15 children (9 girls, 6boys) and 57 pre-service teachers of English studying at Muğla Sıtkı Koçman University, English Language Teaching (ELT) Department. The data comes from my thesis study (Karadağ, 2017). Data collection took seven months (first two months with the observation and the rest with the teaching practices by pre-service teachers registered at 'Teaching English to Young Learners'). The data collected through video recordings, which was eight full hours in total, were transcribed via 'Transana-3.01' qualitative analysis software. After, the transcriptions with the conversation eye analysed and patterns of actions in use of yes deployed by both children and pre-service teachers were examined. It has been induced from the data that yes has been uttered with various purposes, which are acknowledgement, confirmation, opening of the activities, closing of the activities and behavioural management aimed utterances. So, it is concluded that use of yes functioned related to contexts it was used in. Hence, it can be implicated as contexts in which yes was used can underline functions in teacher training programs and interactional benefits for a better conversation maintaining functions can be discussed in practice based university level courses.

Keywords: classroom interaction, conversation analysis, yes, young learners

YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ YABANCI DİLDE YAZMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDEKİ KATKISI

Uzman Ayşe DOLAR KARAKAYA, Hacettepe Üniversitesi, adolar@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Yabancı dil öğrenmede yazma becerisi 80'li yıllara kadar diğer iletişimsel becerileri (konuşma, dinleme, okuma gibi) desteklemekte kullanılan bir beceri olarak görüldü. 80'li yılların ortalarından itibaren yazma becerisinin de bir dilsel hedef beceri olduğu ve yabancı dilde metin yazmanın önemine dikkat çekildi. Ancak yazma becerisi belirli bir amaca yönelik metin türlerinde (özgeçmiş, iş başvuru metni, mektup gibi) yazma olarak algılandı ve amaca yönelik kullanılacak dil kalıplarının öğrenilmesiyle yabancı dilde yazma becerisinin edinildiği varsayıldı. Bunun yanında yabancı dilde yazılı iletişim kurmak için sadece belirli konularda belirli dil kalıplarının öğrenilmesinin yeterli olmadığı gözardı edildi. Bu nedenle yabancı dil öğrenenler yabancı dilde herhangi bir konuda serbest bir metin yazmak istediklerinde zorlanmaktadırlar. Bunun belirgin iki ana sebebi vardır. Birincisi hem anadilde hem yabancı dilde yazabilmek için metin yazanın gramer bilgisi, cümle yapısı bilgisi gibi dil becerilerinin yanı sıra genel kültür bilgisi ve yazacağı konuyla ilgili kelime dağarcığına da sahip olması gerektiği, ikincisi ise yazmaktan korkmak. Çünkü yazı yazan gerekli ön bilgi ve kelime dağarcığına sahip olup neyi nasıl yazacağını düşünmek için zamanı olsa da yazarken hata yaparsa düzeltme şansı yoktur. Bu da öğreneni korkutur. Bu sebeplerin ortadan kalkması ve yazma becerisinin gelişmesi için gereken faktör Motivasyon ve öğrenilen dile duyulan ilgidir. Bu bağlamda Almanca örneğinden yola çıkılarak yetişkinler için Avrupa Ortak Avrupa Öneri Çerçevesi'nde öngörülen (A1 A2 B1 B2) dil seviyelerinde hazırlanan Almanca ders kitapları (Menschen A1-A2-B1, em neu B1+-B2) incelenmiştir. Bu kitaplarda yazma becerilerini geliştirme de ne tür konularda ne tür metinlerin ne tür alıştırmaların kullanıldığı, bu metinlerin ve alıştırmaların üretici serbest yazma becerilerini geliştirmede ne kadar etkin olduğu irdelenmiş, dil öğrenenlerin üretici metin yazabilmeleri için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: ders kitaplarında yazma becerileri, yabancı dil öğrenimi, yazma becerileri

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE DEMOKRATİK BİR YÖNELİM OLARAK KÜLTÜRLERARASI KARŞILAŞMA VE ALMANCA ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KONUYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE BİLİNÇ DÜZEYLERİ

Prof.Dr. Nevide AKPINAR DELLAL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, nevakdel@hotmail.com
Arş.Gör. Eşe Büşra AKIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, busra.akin64@gmail.com

ÖZET

“Bir yaşam biçimi olarak demokrasi” çocukluk ve gençlik çağında öğrenilip bir yaşam biçimi haline dönüştürülemezse, bir toplumun geniş platformlarda demokratikleşmesi ve demokrasinin kalıcılığı sağlanması söz konusu olamaz. Geçmiş yüzyıllarda birbirleriyle amansız savaşmış ülkelerin çocuk ve gençlerini, demokratik bir gelecek ve barış için eğitmek ve barışçıl bir birlikte yaşam amaçlayan Avrupa Birliği, bilindiği üzere bugüne kadar gelmiş geçmiş en büyük barış projesi olarak kabul edilmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için çocuk ve gençlere yönelik barışçıl kültürlerarası karşılaşma programları hazırlanmış ve bugün bu programlar yoğun şekilde gerçekleştirilmektedir. Avrupa Birliği, çok dillilik ve çok kültürlülük politikası gütmekte, demokratik ve barışçıl bir Avrupa kıtasının geleceği için yabancı dil eğitimindeki kültürlerarası boyutu önemle vurgulamaktadır. Yabancı dil eğitiminde “kültürlerarası karşılaşma”, hem öğrencileri yeni şeyler öğrenmek için yeterince motive edecek hem de öğrencilerin çağdaş demokratik yeterliliklere ulaşmasına en büyük katkıyı yapacaktır. Bu bağlamda belirtmek gerekir ki, ülkede eğitimde demokratik anlamda niteliğin yükseltilmesi ve demokratik kültür bilincinin oluşmasındaki başarı büyük ölçüde ve öncelikle öğretmenlerin niteliklerinin yükseltilmesine bağlıdır. İki kültür arasında elçi görevi gören yabancı dil öğretmeni, her şeyden önce dersinin en önemli konusu olan “kültürlerarası karşılaşma”, “kültürlerarası iletişim” ve öğrencilere edindireceği kültürlerarası demokratik yetiler konusunda bilinçli ve donanımlı olmalıdır. Bu konularda yeterli donanıma sahip bir öğretmen, hem öğrenci motivasyon ve başarısını etkileyebilir, hem de derslerindeki kültürlerarası karşılaşma yoluyla topluma yabancı olan karşısında bilinci geliştirmiş, açık görüşlü, hoşgörülü ve önyargısız bireyler kazandırabilir. Böylece öğrencilerinin kişilik gelişimine, demokratik davranışlar edinmesine ve yaşam boyu öğrenme alışkanlıklarına katkıda bulunabilir. Bu çalışmada Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, yabancı dil derslerinin bileşeni olan “öz kültür” ve “yabancı kültür” konusundaki görüşlerinin ve bilinç düzeylerinin cinsiyet, sınıf, mezun olunan okul türü ve yaş değişkenlerine göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2015–2016 Eğitim-Öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Trakya Üniversitesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde öğrenim gören 450 Almanca öğretmeni adayları oluşturmuştur. Araştırma betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan özgün bir anket aracılığıyla toplanmıştır.

Anahtar sözcükler: yabancı dil eğitimi, demokratik kültür bilinci, eleştirel kültür bilinci, öz kültür, öteki kültür, kültürlerarası karşılaşma, kültürlerarası eğitim

YEREL NİTELİKLİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCA DERS KİTAPLARINDA GÖRSELLİK

Prof.Dr. Ayten GENÇ, Hacettepe Üniversitesi, dogu@hacettepe.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Aysin KALAYCI, Erciyes Üniversitesi, ademir@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de teknoloji, günümüz eğitim- öğretim ortamlarını hızlı ve yaygın bir şekilde etkilemektedir. Eğitim teknolojisi ürünlerinin ders kitabı kullanımını olumsuz etkilediği yönünde genel bir kanı olsa da, aksine kullanılan ders kitaplarını desteklediği görülmektedir. Ders kitaplarının teknoloji ile buluşturulması kitaplar arasında bir rekabet ortamı yaratmaktadır. Yabancı dil öğretmenleri kullanacakları ders materyali seçiminde ders kitabı, alıştırma kitabı ve öğretmen kılavuzundan oluşan geleneksel ders kitabı setiyle yetinmemekte, ders kitabının akıllı tahta, projeksiyon vs. gibi teknoloji desteğiyle sunulup sunulmadığına ve içerdiği görsellerin niteliğine de dikkat etmektedir. Geçmişten günümüze yabancı dil ders kitapları arasında öğrencisine uygun olanı seçmek durumunda olan öğretmenlerin ölçütlerinden ilki kitapların görselliği olmuştur. Bunun nedeni, ders kitaplarının görsel tasarımı ile görünürlük kazanması ve değerlendirilmesidir. Ders kitaplarında görsellik, sunulması kolay tamamlayıcı bir yan unsur gibi görünse de tasarlanması zor ve üstlendiği görev büyüktür. Çünkü görsel tasarımla bir yandan yabancı dil öğrenme sürecinde öğrenciyi motive edici, algılamayı kolaylaştırıcı malzeme sunmak amaçlanırken, diğer yandan bu malzemelerin öğretilecek dille ilgili sosyo-kültürel aktarımlara uygunluğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu çalışmada, yerel nitelikli yabancı dil olarak Almanca ders kitapları görsellik açısından incelenecektir. İncelemek için kitaplar, Avrupa ve Asya’nın farklı ülkelerinde ve Türkiye’de okullarda yabancı dil olarak Almanca öğretiminde okutulan ve iletişimsel yaklaşımla yazılan ders kitaplarından seçilecektir. Çalışmanın yöntemi, dokümantasyon analizi olup öncelikle farklı ülkelerin iletişimsel yaklaşıma göre yazılmış A1 düzeyinde yabancı dil olarak Almanca ders kitapları belirlenecek ve seçilen kitaplar içerik olarak karşılaştırılarak ortak konular

saptanacaktır. Söz konusu yerel nitelikli yabancı dil olarak Almanca ders kitaplarının ortak konularda sunulan görselleri tespit edilerek incelenecektir. Kitaplarda tespit edilen görseller arasında kültürlerarası bağlamda karşılaştırma yapılacaktır. Bu çalışmayla, ülkelerin kendi açılarından yansıttıkları görsellerdeki benzerlik ve farklılıklar yanında, Türkiye’de yazılan yerel nitelikli ders kitaplarındaki görsellerin kullanımına ilişkin sonuçlara erişilecek ve bu bağlamda öneriler sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: görsellik, yerel ders kitabı, yabancı dil olarak Almanca

ZUR KONZEPTION EINES RAHMENLEHRPLANS FÜR EINSATZ IN DEN DAF VORBEREITUNGSKLASSEN IN DER TÜRKEI

Okutman Adalet UYAN, Hacettepe Üniversitesi, adaletuyan@hacettepe.edu.tr
Prof.Dr. Ayten GENÇ, Hacettepe Üniversitesi , dogu@hacettepe.edu.tr

ZUSAMMENFASSUNG

Das umfassende Angebot von deutschsprachigen Studiengängen an zahlreichen Universitäten in der Türkei bringt das Bedürfnis eines studienvorbereitenden DaF- Unterrichts mit sich, der in der Türkei überwiegend an den Fremdsprachenhochschulen der einzelnen Universitäten durchgeführt wird. Vorrangiges Ziel der vorliegenden Arbeit ist die Erstellung eines Rahmenlehrplans, der sich für den Einsatz im studienvorbereitenden Deutschunterricht an den türkischen Universitäten eignet und somit den Lehrenden in diesem Bereich ein einheitliches Gerüst vorgibt, das mit entsprechenden Lerninhalten zu füllen ist. Im Zusammenhang dieses Vorhabens wurden zunächst alle Universitäten in der Türkei ermittelt, die einen studienvorbereitenden DaF Unterricht zur Vorbereitung auf das deutschsprachige Studium anbieten. Dieser Ermittlung folgte eine Untersuchung der spezifischen Aufnahmebedingungen der einzelnen Abteilungen, die erwies, dass sich Unterschiede in den Aufnahmebedingungen in dem Sinne zeigten, dass eine Mehrzahl der Abteilungen Studenten aufnimmt, die an der zentralen Aufnahmeprüfung in einer der drei Sprachen Englisch, Deutsch oder Französisch teilgenommen haben. Für die Entwicklung des Rahmenlehrplans wurde neben einer Umfrage mit den Zuständigen im studienvorbereitenden DaF Unterricht an den einzelnen Fremdsprachenhochschulen auch Interviews durchgeführt. Zentrale Fragestellungen der Umfrage waren, welches Ausgangsniveau am Ende der Vorbereitungs-klasse angestrebt, welches Lehrwerk im studienvorbereitenden DaF Unterricht eingesetzt, ob fertigkeitstrennt oder fertigkeitintegriert unterrichtet wird und wie viele Unterrichtsstunden in der Woche die Studenten DaF Unterricht erhalten. Durch eine Auswertung der Ergebnisse konnte empirisch festgelegt werden, dass nicht nur Differenzen bei den spezifischen Aufnahmebedingungen, sondern auch Unterschiede im Rahmen der Durchführung, dem angestrebten Ausgangsniveau und der zeitlichen Organisation des studienvorbereitenden Deutschunterrichts in der Türkei aufzuweisen sind. In Anlehnung auf die Untersuchungsergebnisse wurde ein Rahmenlehrplan auf dem Referenzniveau B1 für den studienvorbereitenden DaF Unterricht in der Türkei erstellt, der sich auf die Vorgaben des GER stützt. Des Näheren werden im Rahmenlehrplan Bereiche wie Ziele im Bereich des Sprachniveaus, die Vermittlung der Teilfertigkeiten, die Themen-bereiche, unterrichtsmethodische Grundsätze u.ä. Gesichtspunkte behandelt.

Schlüsselwörter: DaF Rahmenlehrplan, DaF Vorbereitungsklassen, studienvorbereitender DaF Unterricht

“DEUTSCHKASTEN A1.2” DERS KİTABINDAKİ KÜLTÜREL ÖĞELERE İLİŞKİN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Sevinç MADEN, Trakya Üniversitesi, madensevinc@hotmail.com
Okutman Sinem MADEN, Çankaya Üniversitesi, sinemmaden3@hotmail.com
Öğretmen Altaic CHASAN, Özel Aden Anadolu Lisesind, altai_ch@hotmail.com

ÖZET

Dünyanın her bir ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de dil öğrenmek bir zorunluluk haline gelmiştir. Ancak geçmişten günümüze süregelen hedeflerin aksine artık dil öğrenmenin temel amacı, öğrenilen dili konuşan kişilerle iletişim kurabilmektir. Konuşma ve anlama üzerine kurulu iletişim yetisini kullanabilmek için ise, sadece dilbilgisi kurallarını bilmek yetmez, bunun yanı sıra etkileşime girilen kişilerin yaşadıkları topluma ilişkin kültürel değerler hakkında da bilgi sahibi olmaları ve dili konuşanların sözel olmayan mesajlarını da anlamaları gerekir (Bkz. Maden 2017). Öğrencilerin bu yeteneklerini geliştirebilmeleri için ise öğretim materyallerinin çeşitli ‘kültürel öğeler’i içermesi son derece önemlidir. Bugüne kadar Türkiye’de yabancı dil derslerinde kullanılmak üzere hazırlanan ve Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca ders kitabı olarak kabul edilen bazı kitapların bu temel unsuru göz ardı ettiği ve dolayısıyla öğrencilerin küresel dünyada sağlıklı iletişim kurmada zorluklar yaşayabileceği tartışıla gelmiş, günümüzde bazı öğretim materyallerinde öğrencilerin empati kurmasını, hedef dil kültürel öğeleri hayal edebilmesini, kendi kültürü ile hedef dilin kültürü arasında karşılaştırma yapabilmesini sağlayacak türde yeni düzenlemelere gidilmiş ve Türkçede “Ülke Bilgisi” olarak karşılık bulan “Landeskunde” yerini Türkçeye “Kültürlerarasılık” olarak çevrilen “Interkulturalität” kavramına bırakmıştır (Bkz. Maden ve Kula, 2017; Maden, Balkan ve Çalışkan, 2017) Bu çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin “Deutschkasten A1.2” ders kitabındaki kültürel öğelere ilişkin tepkilerinin belirlenmesi, kültürel öğeleri algılamalarında buldukları sınıf düzeyinin ve okul türlerinin etkisinin olup olmadığının saptanması amaçlanmıştır. Veriler 2016-2017 eğitim öğretim yılında Edirne’de bulunan Süleyman Demirel Fen Lisesi ve Edirne Sosyal Bilimler Lisesi ve Tekirdağ’da bulunan Özel Aden Anadolu Lisesinde 11. ve 12. sınıfta öğrenim gören öğrencilere bir anket uygulanmak suretiyle toplanmış, ders kitabındaki kültürel öğelerin öğrencilerin dünya görüşleriyle uyuşup uyuşmadığı, hedef dile ait özel gün ve isimlerin dil gelişimlerine katkısı olup olmadığı, bu öğelerin hedef kültürle olan etkileşimlerinde yararlı olup olmadığı sorularına cevap aranmıştır. Verilerin çözümlenmesinde t-testi uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, ortaöğretim yabancı dil ders kitaplarındaki kültürel öğelerin hem hedef dili hem de ana dili kapsayacak şekilde dengeli bir şekilde düzenlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Deutschkasten A1.2, dil, kültür, kültürel öğeler, yabancı dil ders kitapları

YÜKSEKÖĞRETİM

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE EĞİTİMİNE BAKIŞ AÇISININ BELİRLENMESİ

Öğr.Gör. Pınar AVCI, Namık Kemal Üniversitesi, pavci@nku.edu.tr

ÖZET

Ekonominin temel taşı işletmeler, işletmelerin en önemli fonksiyonlarından biri ise muhasebedir. Muhasebe, işletme faaliyetlerini yansıtan finansal verileri analiz etmekte ve elde edilen raporları ilgili taraflara sunmaktadır. Dünyada ve ülkemizde ortaya çıkan ekonomik gelişmeler muhasebe eğitimi ve muhasebe mesleğinin önemini hızla arttırmaktadır. Böylece ülkemizde muhasebe mesleğinin gereksimi olan bilgi ve becerilerin büyük bir kısmını meslek yüksekokulları karşılamaktadır. Meslek yüksekokulların verdiği eğitimle öğrenciler mesleğe hazır hale gelmektedir. Öğrencilerin iş hayatında başarılı ve etkin olması sadece bireylerin kişisel özelliklerinden kaynaklanmamaktadır. Ayrıca muhasebede oluşan gelişme ve değişimlere karşı muhasebe eğitiminin de uyum sağlaması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda çalışmamızın amacı, muhasebe eğitimi almakta olan ve muhasebe eğitimi almış olan öğrencilerin bu eğitime karşı algılarını tespit etmektir. Ayrıca eğitim gören ve eğitimlerini tamamlayan öğrenciler arasında algı farklarını da belirlemektir. Bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, muhasebe eğitimi ve muhasebe mesleğinden bahsedilerek, önceki yapılan çalışmalardaki öğrencilerin muhasebe eğitime karşı algılarına değinilecektir. İkinci bölümde ise Türkiye’deki bir devlet üniversitesine bağlı Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı öğrencileri ve bu programdan mezun olan öğrencilerin katılımıyla anket çalışması gerçekleştirilecektir. Katılımcılara uygulanan anket iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda yer alan demografik özellikleri ortaya çıkarmaya yöneliktir ve bu soruların ilk iki sorusu Atmaca ve Çoşgun’un (2014) çalışmasından adapte edilmiş ve sonraki iki sorusu ise araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. İkinci kısım ise muhasebe eğitimi almakta olan ve muhasebe eğitimi almış öğrencilerin muhasebe eğitime bakışını belirleyen sorulardır ve bu sorular da Atmaca ve Çoşgun (2014) çalışmasından adapte edilmiştir. Anket uygulanması sonucu elde edilen veriler SPSS20 programı aracılığıyla analiz edilecektir. Analizde betimsel ve çıkarımsal testler uygulanacaktır.

Anahtar sözcükler: bakış açısı, meslek yüksekokulu mezunları, meslek yüksekokulu öğrencileri, muhasebe eğitim

ÖĞRETİM ELEMANLARININ AKADEMİK TEŞVİK ÖDENEĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Yrd.Doç.Dr. Semra BAŞARAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, semrabasaran@mu.edu.tr
Doç.Dr. Kasım YILDIRIM, Sıtkı Koçman Üniversitesi, kasimyildirim@mu.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim Kurulu, bilim, teknoloji ve sanata katkı sağlayıcı nitelikte bilimsel faaliyetler yapan devlet yükseköğretim kurumları kadrolarında bulunan öğretim elemanlarını desteklemek amacıyla 2016 yılında “Akademik Teşvik Ödeneği uygulaması başlatmıştır. Bunun için 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun Ek 4. Maddesine dayanılarak, söz konusu uygulamanın usul ve esaslarını belirleyen Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliğini hazırlamış ve kamuoyuna duyurmuştur. 2016 yılı uygulamaları için hazırlanan ilk Yönetmelik meydana gelen ihtiyaçlar doğrultusunda 2017 uygulamaları için yeniden gözden geçirilmiş, 31 Aralık 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yeni Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Yeni yönetmeliğe göre; her bir takvim yılı için, bir önceki yıl, bilim, teknoloji ve sanata katkı sağlayıcı nitelikte yurt içinde veya yurt dışında sonuçlandırılan proje, araştırma, yayın, tasarım, sergi, patent ile çalışmalarına yapılan atıflar, bilim kurulu bulunan uluslararası düzeydeki toplantılarda tebliğ sunma ve almış olduğu akademik ödüller esas alınarak öğretim elemanları için yüz puan üzerinden yıllık akademik teşvik puanı hesaplanmaktadır. Puanı otuz ve üzerinde olanlara, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru brüt aylık tutarının; kadrolara göre belirlenen oranlarında hesaplanan tutarda yıl boyunca akademik teşvik ödeneği verilmektedir. Akademik Teşvik Ödeneği uygulamasının temel amacının; öğretim elemanlarını performansa dayalı olarak ödüllendirmek ve verimliliklerini arttırmak olduğu ifade edilmektedir. İlk kez 1980’li yılların başında insan kaynakları yönetimi literatüründe yer almaya başlayan performans yönetiminde kurumun amaçlarının gerçekleşmesine katkı yapan çalışanların belirlenmesi ve ücretlendirilmesi söz konusudur çünkü ücret çalışanın işine özendirilmesinde ve kariyerini

planlamasında önemli bir etken olarak görülmektedir. Öte yandan iki yıldır uygulanmakta olan Akademik Teşvik Ödeneği ile ilgili olarak ikinci yıl yeniden düzenlemeler yapılmış olmakla birlikte bu uygulamanın hedef kitlesi olarak öğretim elemanlarının görüşleri bilimsel bir çalışma kapsamında alınmamıştır. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı öğretim elemanlarının Akademik Teşvik Ödeneği uygulaması ile ilgili görüş ve önerilerini ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak kurgulanmıştır. Çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde görev yapan öğretim elemanları oluşturmuştur. Verileri toplamak için, araştırmacılar tarafından geliştirilen, demografik özellikler ve akademik teşvik ödeneği uygulaması ile ilgili görüş ve önerilere yönelik açık uçlu soruları kapsayan anket formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi süreci devam etmekte olup, elde edilen bulguların, sırasıyla öğretim elemanlarının akademik teşvik ödeneği uygulaması ile ilgili görüşleri ve bu uygulamanın geleceği ile ilgili önerileri ana temalarında sunulması planlanmıştır.

Anahtar sözcükler: akademik performans, akademik teşvik, akademik teşvik ödeneği, performansa dayalı ödeme

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN UYUM SÜRECİNİ ETKİLEYEN PSİKOSOSYAL SORUN VE İHTİYAÇLARIN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA, BEYTEPE ÖRNEĞİ

Lisans Öğrencisi, Büşra DEMİRYÜREK, Hacettepe Üniversitesi, busrasdf4@gmail.com

Lisans Öğrencisi, Ervanur BULUT, Hacettepe Üniversitesi, zeroevra@gmail.com

Lisans Öğrencisi, Gamze YILMAZ, Hacettepe Üniversitesi, Beyaz06-40@hotmail.com

Lisans Öğrencisi, Hilal YÜCETÜRK, Hacettepe Üniversitesi, hilal.yctrk@hotmail.com

Lisans Öğrencisi, İnci GÜNDOĞDU, Hacettepe Üniversitesi, backinblack009@gmail.com

Lisans Öğrencisi, Nuriye KOÇ, Hacettepe Üniversitesi, nuriyekoc1@gmail.com

Arş.Gör. Melih SEVER, Hacettepe Üniversitesi, msever16@gmail.com

ÖZET

Türkiye'nin eğitimde uluslararasılaşma süreci 1990'lı yılların başında gerçekleşmeye başlamıştır. Özellikle 1989'da Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla bağımsızlığını ilan eden, tarihsel akrabalık bağımız olan Türkiye Cumhuriyetlerinden birçok yabancı öğrenci Türkiye'ye gelmektedir. 2016-2017 yılı itibarıyla Türkiye'de yüksek öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 100 bini geçmiş durumdadır. Rakamlar ne kadar olumlu bir artış gösteriyor olsa da farklı ülkelerden gelen bu öğrencilerin yeni yaşam alanlarına uyum ve etkileşim sürecinde çeşitli kültürel, sosyolojik, psikolojik sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu araştırmanın amacı; Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenim gören Uluslararası öğrencilerin psikososyal sorun ve ihtiyaçlarının belirlenmesi, öğrencilerin bu sorun ve ihtiyaçlara yönelik çözüm önerilerinin anlaşılması ve sosyal hizmet bakış açısıyla değerlendirilmesidir. Araştırmanın alan yazındaki uluslararası öğrencilerle ilgili yapılan araştırmalardan farklılaştığı en önemli nokta, bireylerin kendi hayatlarının uzmanları olduğu görüşü çerçevesinde sorun ve ihtiyaçlara yönelik öğrencilerin kendi çözüm önerilerinin dikkate alınmasıdır. Nitel yöntem kullanılan bu çalışmada, veriler Hacettepe Üniversitesinde öğrenim görmekte olan, 9 kadın ve 9 erkek olmak üzere toplam 18 uluslararası lisans öğrencisinin katılımı ile yüz yüze görüşme yolu ile elde edilmiştir. Verilerin toplanması sürecinde, tam yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Katılımcı öğrenciler cinsiyet dağılımı eşitliği ve maksimum çeşitlilik göz önünde bulundurularak 18 farklı ülkeden ve farklı bölümlerden seçilmiştir. Uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye uyum süreci; arkadaşlık ilişkileri, dil ve eğitim, barınma, giyim, yeme-içme, ekonomik durum olmak üzere toplam 6 başlık altında incelenmiştir. Öğrencilerin bu konularla ilgili yaşadığı sorunlar belirlenmiş ve baş etme mekanizmaları incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre uluslararası öğrencilerin çevrelerine uyumları ve ilişkilerini düzenleyici faaliyetler yapılması, sorun çözme ve uyumu kolaylaştırması için öğrencilere oryantasyon süreci sunulması önemlidir. Öğrencilere psikososyal danışmanlık hizmeti verilmesi, yasal hakları ve yürürlükte olan hizmetler hakkında Türkiye'ye gelmeden bilgilendirme yapılması öğrencilerin eksikliğini hissettiği alanlardır. Bahsedilen hizmetlerin sunulmasının katılımcıların Türkiye'deki deneyimlerinin verimliliğinin ve niteliğinin artması için gerekli olduğu tartışılmıştır.

Anahtar sözcükler: psiko-sosyal sorun ve ihtiyaçlar, uluslararası öğrenci, uyum

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ MERKEZLİLİK: COĞRAFI KEŞİFLER VE YENİ DÜNYA DÜZENİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI TASARIMI

Yrd.Doç.Dr. Nazan KARAKAŞ-ÖZÜR, Çankırı Karatekin Üniversitesi, nkozur2@hotmail.com

ÖZET

Eğitim, yaygın ve örgün eğitim olarak iki ayrı alanda incelenecek olursa, yaygın eğitimin iş pratikliği ve bazı becerilerin kazanılması imkânına karşılık, genel olarak örgün eğitim, bilgi alt yapısına daha fazla odaklanmış görünür. Bu bağlamda 21. yüzyıl modern toplumlarının eğitim hedefi yaşam boyu öğrenen bireyler yetişmesidir. Özellikle Avrupa Birliği'nin Lizbon memorandumu ile başlayan ve devamında Bologna Süreci ile geliştirilen eğitim-öğretimde yeni uygulamalar getirme çabasının temel nedeni de budur. Pedagojik, psikolojik ve nörolojik alandaki gelişmeler, insanın nasıl öğrendiği üzerinde oldukça önemli yol kat edilmesini sağlamıştır. Öğrenenin öğretim süreci içinde aktif rol oynamasının mümkün olduğunca fazla öğrenme faaliyeti içinde yer almasının öğrenmesinde etkin rol oynadığı böylece açığa çıkmıştır. Bu bilgilerden hareketle, çağın gerektirdiği donanımlara sahip bireylerin yetiştirilmesi ve eğitime yapılan yatırımların boşa çıkmaması için öğrenci merkezli öğretimin yapılması gereklidir. Öğrenci merkezli öğretim sürecinde öğrencinin sadece bilgi düzeyinde değil aynı zamanda daha üst düzeylerde de aktif katılımı sağlanır. Böylelikle öğrenci aynı zamanda üst düzey beceriler de edinir. Bir içeriği analiz etme, yeniden yapılandırma, problem çözme, yeni ve özgün düşünceler üretme gibi beceriler de kazanır. Bu bağlamda öğrencinin bilgi düzeyindeki öğrenmelerinin kalıcı olması sağlanırken aynı zamanda üst düzey becerilere sahip olarak yaşam boyu öğrenme yolu da açılmış olur. Ülkemizde, temeli yükseköğretimde öğrenci merkezli uygulamalarla buna uygun ölçme ve değerlendirmelerin yapılmasına dayanan Bologna süreci ile yeni bir dönem başlamıştır. Ancak bu dönemde yapılması beklenen uygulamaların gerçekleşip gerçekleşmediği hakkında net bir veri yoktur. Bu bağlamda çalışma, 2014-2015 öğretim yılı güz döneminde başlayan ve tekrar uygulaması 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde yapılan, bir öğretim programı tasarısını konu almaktadır. Programda, bilişselcilik felsefesine dayalı olarak, öğrenci merkezli uygulamalarla buna uygun olarak tasarlanmış ölçme değerlendirme yöntemleri yer almaktadır. Program bir dönem içinde 10 haftalık uygulamayı içerecek şekilde tasarlanmış ve her dönem sonunda öğrencilerden bir açık uçlu soru karşılığında görüşleri alınmıştır. Buna göre öğrencilerin daha kalıcı öğrendikleri, derste konuşma, yazma, düşünme ve okuma becerilerinin geliştiği yönünde olumlu bildirimler alınmıştır. Uygulamanın öğrencilerden gelen dönütler ve öğretim üyesinin gözlemleri çerçevesinde geliştirilerek devam ettirilmesi düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: coğrafya eğitimi, öğrenci merkezlilik, öğretim programı, yükseköğretim

YÜKSEKÖĞRETİMDE ULUSLARARASILAŞMA VE ÜNİVERSİTE KÜTÜPHANELERİ

Yrd.Doç.Dr. Burcu Umut ZAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi , burcumut@gmail.com

ÖZET

Küresel dünyanın temel dinamiklerinin itici kuvveti ile birlikte ülkemiz yükseköğretiminin uluslararasılaşma yaklaşımını hızla benimsediği görülmektedir. Söz konusu yaklaşımın, yurtiçinde eğitim veren yükseköğretim kurumları ile yurtdışında eğitim veren yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanı değişimini mümkün kılan programlar ile desteklendiği görülmektedir. Küreselleşen akademik ruh sayesinde, araştırma ve geliştirme çalışmalarında yeni bilimsel ilişki ağları kurulmakta, bu sayede geride kalan bilgi ortamlarının yenilenmesine ve akademik iletişimin artmasına katkı sağlanmaktadır. Yüksek düzeyde bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarının yapıldığı üniversiteler, şüphesiz ki bu kapsamda sürdürülebilir rekabeti korumak için sürekli ve aktif bilgi kullanımını devam ettirmek durumundadır. Bu doğrultuda üniversite kütüphaneleri, üniversitenin amacı doğrultusunda bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmaları için bilgi kaynaklarını sağlamak ve gerektiği zaman, hizmet verdiği akademik topluluğa bu kaynakları servis etmek amacını gütmektedir. Üniversite kütüphanelerinin hizmet sunmakta olduğu bu akademik topluluk, söz konusu değişim programları kapsamında farklı uluslar ve kültürlerden gelen kullanıcılar ile çeşitlenmektedir. Kütüphanenin sunduğu bu hizmetin ilgili kullanıcılar için kesintisiz sağlanması kuşkusuz ki kullanıcı ve kütüphaneci arasındaki doğru iletişimin kurulmasına bağlıdır. Değişim programları ile ülkemize gelen öğrenci ve öğretim elemanları bilim dili olan İngilizce'yi tercih etmektedir. Bu noktada üniversite kütüphanelerinde istihdam edilen bilgi profesyonellerinin yabancı dil becerilerinin yeterlilik açısından sorgulanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada öncelikle mevcut durumu sunmak adına 2005-2015 yılları arasında ülkemize değişim programları ile gelen öğrenci ve öğretim elemanlarına ait sayısal bilgiler ve ülkemizde değişim için tercih edilen yükseköğretim kurumları verilmiştir. Daha sonra üniversite kütüphanelerine bilgi profesyonelleri yetiştiren "Bilgi ve Belge Yönetimi" bölümlerinin müfredat programları yabancı dil dersleri bakımından incelenmiş, karşılaştırılmış ve gelecek dönemler için çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: İngilizce, kütüphaneci, üniversite değişim programları, üniversite kütüphanesi, yabancı dil becerisi

POSTERLER

GÖRÜNENDEN YOLA ÇIKARAK GÖRÜNMEYENİ ANLAMA: ÖZÜ BULMA

Prof.Dr. Mustafa Volkan COŞKUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, vcoskun@mu.edu.tr
Arş.Gör. Perihan Gülce ÖZKAYA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, gozkaya@mu.edu.tr
Öğretmen Zeynep ÇEMREK, Beydağ Atatürk Ortaokulu, zeynepcemrek@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ezgi CAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi , ezgican48@gmail.com
Lisans Öğrencisi, Kübra TOSUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, kubra-tosun93@outlook.com
Öğretmen Ahmet YONCACI, Konya Selçuklu Adnan Hadiye Sürmegöz Ortaokulu, ahmetyoncaci20@gmail.com
Öğretmen Saadet ÜNLÜ, Gökçe Zeynep Gönen Ortaokulu, hepbahtiyar@hotmail.com
Lisans Öğrencisi, Aslıhan UYGUN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aslihanuygun@outlook.com

ÖZET

Okuma etkinliği okuyucu ile yazar arasında gerçekleşen, okuyan kişinin zihinsel, duyuşsal ve ruhsal gelişimine katkı sağlayan bir iletişim sürecidir(Epçaçan,2009,s.209). Bir metni okumanın en temel amacı, anlamaktır.Günümüzde, Türkçe derslerinde okunulan metnin anlama ve çözümleme çalışmaları çoğunlukla ana fikir, yardımcı fikir, bilinmeyen kelimelerin araştırılması, hikâye haritası çıkarma, metne yeni bir başlık bulma ve özet gibi çalışmalarla yapılmaktadır. Bu çalışmalar metni tam olarak anlamaya ve çözümlenmeye yetmemektedir. Bu noktada daha etkili çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.Öz bulma bu çalışmalara kıyasla daha kapsamlıdır.Öz bulma yüzey yapının ilerisinde derin yapıyı görmektir. Öz bulma dışındaki çalışmalar görüleni okumak olarak nitelendirilirse; öz bulma satır aralarını okumaktır. Ana fikir ile öz arasındaki temel farklılık; ana fikir bulmada, okuyucunun, yazarın ana düşüncesini genellikle yüzeyde kalarak bir cümleyle ortaya koyması; özü bulmada ise, metindeki cümle veya cümlelerle ifade edilmiş duygu ve düşüncelerdeki kodlamaların tespit edilmesi, anlamlandırılması ve ilişkilendirilmesiyle, yeniden yapılandırma ve/veya yeni yapma (üretme) yoluna gidilmesi şeklindedir. Birincisinde genellikle görünenden yola çıkılırken, ikincisinde görünmeyenden hareket edilerek öze (derine) inilir (Coşkun ve Çetin, 2016, s.164). Yeryüzündeki bireyler birbirinden farklıdır. Herkesin kendine ait bir duygu dünyası, yaşam tecrübesi, bilgi birikimi vardır. Bu sebeple aynı olay karşısında farklı bireyler farklı tepkilerde bulunacaktır. Bunun yanında okuduğumuz bir metinden herkesin aynı anlamları çıkarmasını beklemek büyük bir yanılğı olacaktır. Öz bulma çalışmasının bu yanılğıya alternatif olması beklenmektedir. Öz bulma ve ilişkilendirme basamakları şu şekilde sıralanabilir: 1. Kodlamaların tespiti; 2. Kodlamaların birbirleriyle ilişkilendirilmeleri; 3. Özün oluşturulması; 4. Okuyucunun empati kurarak metnin özünü kendi yaşantı ve tecrübeleriyle ilişkilendirmesi; 5. Okuyucunun metnin özünü dış dünya (toplum, çevre, doğa vb.) ile ilişkilendirmesi; 6. Değerlendirme (Coşkun ve Çetin, 2016, s.166).Bu basamaklara ek olarak özdeki problemin temelini inmek amacıyla durumun tersinin düşünülüşü ve basamaklardaki çalışmaları hayata geçirecek bir projenin yapıldığı iki basamak daha ilave edilebilir. Bu çalışma öğrencilerin metin üzerinde yoğunlaşmalarını sağlar. Öğrenciler bireysel olarak belirledikleri özlerle yaşantılarını, tecrübelerini ve dış dünyayı ilişkilendirerek çok boyutlu düşünürler. Bu çalışmanın amacı Türkçe öğretiminin öğrenme alanlarından biri olan okuma eğitiminin daha kalıcı ve anlamlı olmasını sağlayacağı düşünölen öz kavramını açıklamak, öz bulma çalışmalarının basamaklarını tanıtmak ve bu bağlamda 8. sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinin üzerinde öz bulma basamaklarını uygulamaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veriler doküman incelemesi tekniğıyle toplanmıştır. KAYNAKÇA: Coşkun.,V., Çetin.,D., (2016). Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Öz bulma ve İlişkilendirme. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 6(1), 153-171. Epçaçan,C.,(2009,Bahar).Okuduğunu Anlama Stratejilerine Genel Bir Bakış.Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi.6(2),207-223.

Anahtar sözcükler: anlamak, anlamlandırmak, derin yapı, öz, özü bulma

ÇALIŞTAYLAR

MERHABA DRAMA!

Dr. Özkan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ocelik@mu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde yaşanan gelişmelerle birlikte, öğretmenin merkezde bulunarak yönlendirdiği eğitim ortamlarından öğrencinin aktif olduğu ve öğrenmesinden sorumlu olduğu ortamlara doğru bir geçiş yaşanmaktadır. Bu geçiş ile birlikte eğitim sürecinde öğrencilerin aktif katılımının sağlanacağı yöntemlerin de önemi artmaktadır. Bu yöntemler arasında diğer yöntemleri de içeriğinde barındıran, uygun şartların sağlanması durumunda tüm konuların öğretiminde kullanılabilen ve yaşantılara dayalı öğrenme, hareket yolu ile öğrenme, aktif öğrenme, etkileşim yolu ile öğrenme, sosyal öğrenme, tartışarak öğrenme, keşfederek öğrenme, duygusal öğrenme, işbirliği kurarak öğrenme ve kavram öğrenme gibi öğrenme türlerini içeren (Önder, 2003) etkili bir yöntem de drama yöntemidir. Drama yöntem boyutunun yanı sıra disiplin boyutuyla da okulöncesinden ilköğretime, ortaöğretimden üniversiteye kadar birçok düzeyde eğitim ortamlarında yer almaktadır. Yaratıcı drama kavramı bu iki boyutuna ilave olarak sanat eğitiminin bir dalı olarak da ele alınmaktadır. Yaratıcı dramanın eğitim ortamlarına kullanılması ise, çeşitli etkileşimleri yaşamak için öğrencilere olanaklar hazırlamakta ve ortamlar sunmaktadır. Öğrencilerin bedenine, duygularına, düşüncelerine ve çevresinde olup bitenlere karşı bilinçli olmasını amaçlar. Yaratıcı drama bir yöntem olarak derslerde kullanıldığında öğrenciler hem ders konularını etkili bir biçimde öğrenmekte hem de yaratıcı dramanın temel çalışmalarına katılarak, eğitimin genel amaçlarından olan uyum, güven, birlikte çalışma, eleştirel düşünme, yaratıcılık ve başkalarıyla iletişim kurma gibi becerileri de kazanmaktadır (Aykaç ve Adıgüzel, 2011:302). Bu çalışmada da eğitim paydaşlarının yaratıcı drama yöntemini katılımcı olarak deneyimleyebilmeleri için bir dizi tanışma ve iletişim etkinliği örnekleri sunulacaktır. Atölye 90 dakika olarak planlanmıştır. Süreçte katılımcıların grup dinamiğini arttırmak, yaratıcı drama yöntemini tanımlarını sağlamak, drama yöntemi hakkında paylaşımlarda bulunmak ve uzun süre hatırlayacakları eğlenceli vakit geçirmelerini sağlamak esas amaçlar arasındadır.

Anahtar sözcükler: drama, çalıştay, Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresi